

JAMES JOYCE:
ULYSSES

UPLAND
JAMES JOYCE

UPLAND

JAMES JOYCE

ULYSSES

FORDÍTOTTA

GÁSPÁR ENDRE

Második kötet

NOVA IRODALMI INTÉZET

*Az ULYSSES 1932-ben megjelent
tizenkettedik angol kiadásából készült
jogosított magyar fordítás*

*Copyright by
Nova Irodalmi Intézet
Budapest 1947*

161.089/2

Felelős kiadó: Müller Pál

Nyomta Kalász könyvkiadó rt. könyvnyomdája Felelős vezető: Elbert Nándor

Deshil Holles Eamus. Deshil Holles Eamus. Deshill Holles Eamus.

Adj nekünk Kemény Fénylány, zsendülő életet és magzatot. Adj nekünk, Kemény Fénylány, zsendülő életet és magzatot. Adj nekünk, Kemény Fénylány, zsendülő életet és magzatot.

Hopsza, fiúfi, hopsza! Hopsza, fiúfi, hopsza! Hopsza, fiúfi, hopsza.

Általánosságban fölöttébb kevésbé belátónak minősíthető annak éleselméjűsége, a magasabb értelemmel megajándékozott halandók szemében haszonnal tanulmányozandó tárgyakat illetően, aki nem tudja azt, amit a tudományos téren jártassággal bíró és emelkedett szellemiségükhöz képest megérdemelt tiszteletnek örvendő elmék mindenha állítanak, mikor síkra szállnak azért a közkeletű igazságért, hogy egyébként hasonló körülmények között semmi néven nevezendő külső pompa nem segíti elő egy nemzet virágzását hathatósabban, mint a saját szaporodására fordított buzgó gond, melynek hiánya éppúgy minden rossznak szülőoka, mint ahogyan szerencsés meglétele a mindenhajtó természet romlatlan áldásának bizonyos jeléül szolgál. Mert aki szert tett némi belátásra jelentősebb kérdésekben, kétségtelenül tudatában van annak, hogy a külső pompa hanyatló tendenciákat takarhat, míg viszont még a legkevésbé megvilágosult elme is belátja, hogy a természet egyetlen adománya sem versenyezhet a minél tetemesebb szaporasággal, mely minden jóérzésű polgár kötelességévé teszi, hogy polgártársait buzdítsa és serkentse és rettegjen attól, hogy amit a nemzet a múltban oly dicsőségesen megkezdett, a jövőben netán nem talál hasonlóan dicsőséges folytatásra, ha és amennyiben egy szemérmetlen szokás az elődöktől megszentelt tiszteletreméltó hagyományokat fokozatosan oly mélyre süllyesztené, hogy vakmerőséggel határos bátorságra volna szüksége annak, aki felállana és azt hirdetné, hogy nem képzelhető el gyűlöletesebb bűn, mint ha bárki vétkesen elhanyagolja azt az evangéliumi parancsot és egyúttal ígéretet, mely minden halandóra a gyarapodás megjövendölésével avagy a pusztulás fenyegetésével örökké megmásíthatatlan kötelességként rótta ki a nemzés ismételt felmagasztalt feladatának betöltését.

Ilymódon nem foghatunk csodálkozni, ha a legjobb történetírók elbeszélése szerint a kelták között, akik semmi természeténél fogva bámulatra méltatlant nem bámultak, az orvoslás mű-

vésze kimagasló tiszteletnek örvendett. Nem szólva az ispotályokról, belpoklostelepekről, izzasztókamrákról, pestisgödörökről, legjelesebb gyógytudósaik, az O'Shielek, az O'Hickeyk, az O'Leek nagy igyekezettel megörökítették a különféle módszereket, melyek segítségével a betegek és visszaesők felépültek, lett légyen a kór akár vitustánc, akár sárgafolyás. Minden bármily mértékben is jelentős nyilvános tevékenység természetesen megköveteli a fontosságához mért alapos előkészületet, miért is tervet dolgoztak ki (hogyan előzetes állásfoglalás vagy leszűrt tapasztalatok alapján, annak eldöntése nehéz, mert a későbbi kutatók ellentétes felfogásai mindezideig nem tisztázták ezt a kérdést), melynél fogva az anyasággal kapcsolatosan oly mértékben kiküszöbölhetővé váltak a véletlen eshetőségek, hogy minden gondosság, amelyre az ápoltnak az asszonyi élet eme legnehezebb órájában elsőrendűen szüksége van, nemcsak az anyagi javakkal bőségesen megáldottaknak, hanem annak is, akiknek pénzzel való ellátottsága szűkös, sőt nem egyszer a szűkösnél is gyarlóbb, alig számbajövő díjazás fejében osztályrészévé válhatott.

Az ilyen esetekben jelentkező kellemetlenségek megszüntetésének eszközlését lehetővé tette a polgárok ama meggyőződése, hogy leendő anyák nélkül egyáltalán nem lévén gyarapodás, az öröklésre, az istenekre és a halandó nemzedékekre való tekintettel, ha annak szüksége előállott, a vajúdnő járműben odavitték, minek következtében mindenki másban élénken feltámadt a vágy, hogy az e célra szolgáló házba felvétetni módjában álljon. A bölcs nemzetnek ez a tette nemcsak annak, aki látja, hanem annak is, aki csupán elbeszélésekből ismeri, minden dicséretével oly mérvben elhalmoztatott, hogy akiben már előre tisztelték az anyát, a nő úgy érezte, hogy szeretetteljes megértés veendeni fogja körül.

Méhbeli magzatot mennyei manna melengetett. Közelgő kisdedek közösség kedvelt kedvencei. Ami kényelem megszerezhető volt, rendelkezésre állott. Bábáktól körülállott fekhely egészséges táplálék nyugalom tiszta pelenka, mintha a szülés már most menne végbe, és bölcs előrelátás gondoskodott mindenről, beleértve a szükséges orvosszereket, valamint az ilyen alkalmakkor nélkülözhetetlen sebészeti műszereket is és nem feledkezve meg a földgömb legkülönbébb helyein található tájakról sem, minden fajtájú isteni és emberi ábrázolatokról, melyeknek szemlélete a magzat fejlődését elősegíti és a szülés megkönnyebbítésére alkalmas, ha a magát anyának érző nő a majdani szülés nyilvánvalóan-előhaladott állapotában befeküdt ebbe a jól épült nap-sütötte szülőotthonba.

A ház kapujánál az éj beköszöntével néminemű vándor állt meg. Izrael népének volt sarja e vándor, aki sokat bolyongott e föld térségein. Mélységes emberi együttérzés vezette magános vándorútjain e hajlékba.

A házban A. Horne az úr. Hetven ágyat tart fenn viselő anyáknak, akik vajúdni idejönnek, hogy egészséges csecsemőket hozzanak világra, mint az Úr angyala szóla Máriának. Két őrző jár itt körül, két álomtalantul virrasztó fehér nővér. Nyügöst

nyugtat, gyöngét gyámol: tizenkét hónap alatt háromszor százat. Hű ágyőrzők ők, Horne éber istrázsái.

Hallá az éber őr a szelídszívű vándor közeledtét, és felkelvén a főköttős, szélesre tárta előtte a kaput. S ime, cikázó villám villan, lobban fel Írhon nyugati egén! Meg is megrettenék, hogy a bosszúálló Isten vízzel pusztítaná el mind az emberiséget rút bűnei mián. Rajzoló mellére Krisztus keresztjét és behúzza őt a házba, hogy fedele alatt enyhét találna. És szándékát kitálálva, a férfi méltósággal belépett Horne hajlékába.

Háborítástól tartva, kalappal kezében állt Horne házában a vándor. E helyen lakozott hajdan kedves nejével és szépséges lányával, aki aztán földön és vízen bolygott kilenc hosszú évig. Egyszer, mikor a város tömkelegében találkozék vele, meghajlását nem viszonzá. Most bocsánatát esengte, örömet elfogadott okul hozván fel, hogy sebtében látott arca oly fiatalnak tűnt vala neki. Futó fény szikrája szökkent szemébe, arcába rózsapír a bűvös bóktól.

Am mikoron szeme fekete köntösét látná, gyászt gyanított. De hamar felvidult az imént még rettegő. A vándor megkérde, jött-e üzenet O'Hare doktortól távol tengerpartról, s ő bánatos sóhajjal felelé, hogy O'Hare doktor az égbe költözött vala. Búsán hallá a hírt a vándor és szíve mélyén elkeseredék a szótól. Amaz mindent elmondott neki, szánván az ifjú barát kora halálát, de nem zúgolódván Isten bölcs végzése ellen. Isten jósága, úgy mond, szép és édes halált szánt vala néki, gyóntató pappal, áldozással és utolsó kenettel beteg testére. Melyet is hallván a férfi, búsán megkérde az apácát, mely halállal halt volna meg ama halott, és az apáca válaszolt neki, mondván, hogy Mona szigetén halt meg gyomorrákban, most Kisdedek napján lesz három éve, és fohászkodék az irgalom Anyjához, hogy fagadná be ama kedves lelket a halhatatlanságba. Hallá a férfi a szomorú szavakat és kalapjával kezében, bánatosan bámult. Így állanak ott ketten csüggedt csöndben, gyötrő gyászban.

Melynek okából, oh Mindenki, gondolj haláloznak napjára, s hogy minden anyaszülte ember porrá leend, mert amiképen mezítelenül jön anyjának méhéből, azonkép eltávozni is mezítelenül fog a földről, ahogyan jött.

Akkor a férfi, aki jött a házba, beszélt a nővérrel és tudakozta tőle a nő állapotát, aki ott feküdnék gyermekágyban. A betegápoló nővér pedig válaszolt neki, mondván, hogy amaz asszonyi állat immár három napja vajúdnék és hogy nehéz és tetemes veszéllyel fenyegető szülés lesz, de hogy most már nem tarthat sokáig. Hozzátette, hogy sok és nagyszámú szülést látott vala, de egyik sem volt olyannyira nehéz, mint amaz asszonyé. Majd apróra elmondott neki mindent, ami történt, mióta e házban élt. A férfi pedig figyelmesen hallgatá, mert bámulattal gondolt a nők szenvedésére, mikoron anyává lesznek, és bámulattal látta az apáca arcát, amely láthatóan fiatal arc vala, holott annyi esztendőig élt férfitől érintetlenül. Kilencszer tizenkét vérzés gyászolta gyermektelenségét.

Es miközben imígyen beszélgettek, feltárult a kastély ka-

puja és hangos lárma hatolt fülükbe, mint mikor többen tort ülnek. És álltó helyükhöz közeledék egy ifjú tanuló lovag, Dixon nevezetű. És Leopold, a vándor, ennek ismerőse volt, mert vala már dolguk egymással a könyörületesség házában, hol mondott tanuló lovag dolgozott, eljövén egyszer Leopold, a vándor, ide, hogy orvoslást találna, mert nagy sebet ejt vala rajta lándzsájával egy iszonyú és félelmetes sarkány, amely ellen az illó sóból és chrisamból írt készíte, amennyire csak szükség volt. És most mondá neki, hogy menne vele a kastélyba, vígan időzendő az ott levőkkel. És Leopold, a vándor, azt felelé, hogy máshová kell mennie, mert óvatos és agyafurt ember vala. A hölgy is egy véleményen volt vele és megróttá a tanuló lovagot, jóllehet sejté, hogy a vándor csak furfangja mián szólott ilyenképen. De a tanuló lovag nem akart visszautasítást hallani, sem a hölgy óhajának engedni, és válaszolt neki, elmondván, hogy milyen csodálatos kastély volna ez. És Leopold, a vándor, bement a kastélyba, hogy kissé lepihenjen, mert tagjai sajogtak a bolyongástól annyi országban, olykor szerelmetes gerjedelemmel.

A kastélyban benn pedig finn fából esztergált asztal álla, melyet amaz ország négy törpéje tartott vállán, de el lévén varázsolva, nem mozdulhattak. Az asztalon pedig szörnyű kardok és kések valának, melyeket egy nagy barlangban kovácsolnak sanda szellemek fehér lángon és az ott nagy bőségben található bölények és szarvasok szarvára erősítenek. És edények is valának ott, minőket keleti varázslattal készít tengeri fővényből és levegőből egy bűvölő, ki is beléjük fúj, hogy nagy buborékokhoz lesznek hasonlatosak. És az asztalon vídám és dús lakoma volt, hogy vídámabb és dúsabb el sem képzelhető. És ezüsthordó is volt, amelyet különös fogással kellett kinyitni, furcsa fejetlen halakkal tele, melyekben hinni nehéz annak, aki enszemével nem látta. És ezek a halak olajos vízben fekszenek, amelyet portugál földről hoznak és olyan zsíros, hogy a kisajtott olajbogyó nedvével felér. Ugyszinte csodálatos volt látni ebben a kastélyban, hogy varázslattal folyadékot kotyvasztanak termékeny kaldeai gabonából, mely néminemű belezárt tarajos szellemektől bámulatosan megduzzad és hatalmas hegyhez lesz hasonlatos. És megtanítják a kígyókat, hogy hosszú botokon felfelé csavarodjanak a földről, és ezen kígyók pikkelyeiből a sörhöz hasonló italt főznek.

És a tanuló lovag töltetett serlegbe Leopold lovagnak és köszönté, és a többiek is mind ugyanígy cselekedének. És Leopold lovag felnyitotta sisakját kedvéért és hörpintett egy keveset barátságból, mert sohasem ivott semminemű sört, aztán eltolta a poharat és loppal szomszédja poharába ürítette annak nagyrészét, és szomszédja nem vevé észre turpisságát. És letelepedék a kastélyban velük, hogy valamelyest megpihenne. Hála legyen a Mindenhatónak.

Ezenközben ama jó nővér álla az ajtónál és rimánkodott nekik az Ur Jézusra, mindannyiunk kegyes urára, hogy szűnnének a tivornyától, mert odafenn egy nemes hölgy fekszik szülési fájdalmakkal, akinek nehéz órája sietve közelg. Sir Leopold

hallá a felső emeleten a sikoltást és nem tudta, avagy nő vagy gyermek sikoltása-e, és csodálkozom, ugymond, hogy mindmostanig nincs itt. Ugy vélem, hosszadalmasan tart. És megláta egy leventét az asztal másik oldalán, kinek neve Lenehan vala, és ez korosabb vala mindannyiuknál, és mivelhogy mindakét erőnyes lovagok egy járatban valának és ő korosabb volt nála, szóla hozzá nyájas szóval. Mert, mondá, soká tart, mindazonáltal Isten kegyes segedelmével szülni fog és öröme lesz magzatából, mivelhogy oly sokáig várt vala. És a levente, aki ivott vala, mondá, minden pillanatban jöhet. És fogta az előtte álló kupát, mert sohasem kellett, hogy bárki ivásra intse vagy noszogassa, és igyunk, mondá, egy jót, és lehajtott, amennyit bírt, mindketőjük egészségére, mert jó és korhely ember vala. Sir Leopold pedig a legjelesebb vendég, ki valaha a tudomány csarnokában ült, és a legnyájasabb és legjóságosabb, aki valaha gazdai kézzel tyúk alá nyúlt, és a legderekabb lovag a világon, aki valaha szolgált nemes hölgynek, illően összeüté vele poharát. S anyaság fájdalmát forgatá fejében.

Am most hadd szóljak az ifjak seregéről, kik imitten egybegyűittek, hogy lehetőségig leinnák magukat. Kétfelől az asztalnál ültek a fiatal tudósok, tudniillik Dixon, az ifjabb, a Saint Mary Marciable embere, Lynch és Madden nevezetű társaival, a gyógytudományban jeleskedőkkel, úgyszintén ama Lenehan nevű levente és Alba Longa szülötte, bizonyos Crotthers, valamint az ifjú Stephen az asztalfőn, szerzetest formázó arccal és Costello, melléknevén Punch Costello, egykori nevezetes cselekedetének emlékére (és mindannyiuk közül, az ifjú Stephen kivételével, ő volt a legmámorosabb és egyre több italra áhítózóbb) és mellette a szelíd Sir Leopold. És mind az ifjú Malachit várták, aki megígérte jövetelét, és akiknek szíve nem hajlott az elnézésre, úgy mondták, hogy megszegte volna fogadalmát. És Sir Leopold ott üle köztük, mert jó szívvel vala Sir Simonhoz és figyermekéhez, az ifjú Stephenhez, és mert hosszú barangolása után itt nyugalmas enyhet talált és nagy tisztelettel láták őt vendégül. Könyörület kalauzolta, szerelem szólítá, tétován tévelygőt.

Mert fölötte igen elmés diákok valának. És hallgatá, mint disputálnak egymással születésről és igazságról, az ifjú Madden azt állítván, hogy illetén esetben nehéz volna a nőnek elhalálózása (mert így esett valaha néhány évnek előtte Horne házában egy eblanai nőszeméllyel, aki immár elköltözött volna e világból, holottan az elhotta előtti éjszakán minden orvosok és patikáriusok tanácsot ültek vala dolgában). És továbbad azt mondták, hogy élni fogna, mert, ugymond, kezdetben a nőnek fájdalmakkal kell szülnie, és akik ezen a véleményen voltak, erősítették, hogy az ifjú Madden igazat mond, mert lelkiismerete kínoztá vala haláláért. És többen, köztük az ifjú Lynch, úgy vélekedtek, hogy a világot most szerfölött rosszul igazgatnák, holott a köznép más-ként véli, nem találtathatván orvoslás sem a törvénynél, sem a bíráknál. Isten fordítsa jóra. Alig hangzott el ez, mikor mind együtt kiálták, hogy nem, a Szűzanyára, a nő éljen és a magzat

haljon meg. Ezenközben nagy tűzbe jöttek, egyesek a vita, mások az ital mián, de Lenehan, a bajnok szaporán töltögette tele a poharakat, hogy a vígasságnak ne lennének szűkében. Ekkor az ifjú Madden elbeszélte az egész esetet, és mikor elmondá, hogyan hal vala meg a nő és hogy férje a szent hitnél és sok kegyes zárándokok könyörgésénél fogva, úgyszintén egy fogadalom miatt, melyet Arbraccani Szent Ultannak tett vala, nem akarta elhinni halálát, mely is valamennyiüket igen elbúsítá. Mire az ifjú Stephen a következő szavakat mondá. A tudatlan nép, jó urak, vajmi gyakorta zúgolódik. Holottan gyermek és anya most egyformán dicsérik Alkotójukat, amaz a pokol pitvarának homályán, emez a tisztító tűzben. De óh egek Ura, mi van ama istenlehetőségű lelkekkel, melyeket éjente lehetetlenítünk, mely is bűn a Szentlélek és Igaz Isten, az Élet Ura és Teremtője ellen? Mert jó urak, úgymond, a gyönyör kurta. Eszközei vagyunk csupán ama kis lényeknek magunkban és a természetnek más célja vagyon, mint nekünk. Erre az ifjabb Dixon kérdezé Punch Castellótól, vajh ismeri-e nevezett célt. Ám ez mértéken felül ivott és csak azt tudta mondani rá, hogy nem áttallana megszeplősíteni bármi nőszemélyt, legyen az hitves vagy hajadon vagy dajna, a paráznaság vágyától megszabadulandó. Mire Alba Longa szülötte, Crotthers rázendített az ifjú Malachi dicshimnuszára ama vadállatról, az egyszarvúról, aki egyszer ezer évben jó kemény farokkal, és a többiek is csipdelődtek és tréfálkoztak, mind együtt és külön fogadkozván Szent Fontinus szerszámaira, hogy mindennemű dolgokat meg tud tenni, amire férfi képes. Ezen mind jókedvűen nevettek, csak az ifjú Stephen és Sir Leopold nem, mert ez sohasem nevetett hangosan valaminő furcsaság okából, melyet elárulni nem akart és azért is, mert szívében szánta a nőt, aki szül, akárki és akárhol legyen is. Majd az ifjú Stephen szóla gőgösen az Anyaszentegyházról, amely kivetné kebeléből a kánoni iogról, Lilithről, a koraszülés védőszentjéről, a képzelet okozta terhességről és arról, melyet vámpir ereje idéz elő szájával a nő száján, vagy, mint Vergilius mondja, a naplemente hatása avagy a holdvirág illata vagy ha olyan nővel hál a nő, akivel férje hált vala éppen, *effectu secuto*, vagy úgy lehet, a fürdőzés, mint Averroes és Moses Maimonides bizonygatja. Arról is szóla, miképen tesz szert a magzat a második hó végén a lélekre és hogy szent anyánk mindenbe lelket plántál Isten nagyobb dicsőségére, míg a földi anya, aki csak kölykedző nőtényül szolgál, kánonjog szerint meg kell, hogy haljon, így hirdetvén ezt a halász pecsétjének birtoklója, amaz áldott Petrus, amely sziklán a szent egyház örök időkre fundáltatott. Ezután a nőtlenek mind megkérdezők Sir Leopoldot, vajjon ily esetben merné-e kockáztatni a nő életét, hogy megmentse a gyermekét. Óvatos ésszel úgy válaszolt, hogy mindenkinek ínyére volna, és állát kezi-re támasztván, szokása szerint színelve mondá, hogy ahogyan ő érti a dolgot, aki laikus létére igen nagy tisztelője a gyógytudománynak, úgyszintén az ily ritka esetről szerzett tapasztalata alapján nyilván az Anyaszentegyháznak jó, ha egy csapásra kap pénzt a születésért és a halálért, és így ügyesen

kitért kérdéseik elől. Hitemre, ez igaz, mondá Dixon, és ha nem csalattatom meg, találó mondás. Minek hallatára az ifjú Stephen fölöttébb megörvendezék és bizonygatá, hogy ha ki a szegényektől lop, az Urnak ad kölcsön, mert az italtól mindenha megvadult, most pedig szemmel látható volt ittassága.

Sir Leopold azonban szava ellenére elkomolyodott, mert még mindig nagy részvétet érzett a vajúdó nők szívszaggató jajgatása miatt és jó hitvesére, Marionra gondolt, aki egyetlen fiúgyermekkel ajándékozta vala meg, de az életének tizenegyedik napján meghala és a művészet nem mentheté meg őt, mert ilyen sötét a végzet. És feleségét fölötte igen lesújtá vala a csapás és mikor eltemeték a kisdedet, báránybőrzuubbont adott rá a legjobb gyapjúból, hogy el ne romlanék testében és bebugyoláltan feküdnék (mert tél derekán vala ez), és most Sir Leopold, akinek nem volt véréből való figyermek ivadéka, ránézett barátja fiára és igen elbúsula szívében elveszett boldogságának miatta, de akármilyen bánatos is vala, hogy nem bírna ily kedvességes fiúval (mert erényei ilyené tették mindenek szemében), mindazonáltal szomorúsággal tölté el szívét az ifjú Stephen is, hogy ilyenén kicsapongó életet él e tékozlókkal és rimákra költi kincseit.

Ezenközben az ifjú Stephen megtöltte minden üresen álló kupát, hogy csak szerfölött kevés maradt volna, ha a józanabbak nem védekeznek vala ellene, aki szorgalmasan folytatá az ivást, felköszöntvén az egyházfőt és felszólítván őket, hogy üritsék poharukat Krisztus földi helytartójára, akit Bray vikáriusának is monda lenni. Ígyunk tehát, úgymond, e serlegből és hörpintsék le mindenek ez italt, ki is igazat szolván nem testemnek része, hanem ketté vált lelkem. Ám szegjék meg a kenyeret azok, kik csupánság kenyérből élnek. Ti pedig ne féljetekek semmi szükségstől, mert jobban vígasztal ez, mint akármí más elbátortalanít. Ide nézzetek. És mutata nekik adóban beszédett csillogó pénzeket és aranyműves bankókat két font tizenkilenc shilling értékben, kiket, úgymond, egy magaszeretzte dalért kapott vala. Mind elcsodálkozóának, látván e tetemes gazdagságot annál, aki annakelőtte pénznek oly szűkében vala. Ezeknek utána pedig szólt vala mondván: Mindenek tudják meg, úgymond, hogy mulandóság romjaiból épül az öröklét hajléka. Mit jelent ez? A vágy szele elfonnyasztja a tüskebokrot, úgyde az hitvány, erejéből utóbb rózsa lesz az idő keresztfáján. Figyelmezzetek. Asszonyi méhben testté válik az ige, de a teremtó szellemében minden romlandó test igévé válik, amely nem múlik el. Ez az utóteremtés. *Omnis caro ad te veniet*. Nyilvánvalóan hatalmas annak neve, aki testében hordá Megváltónk, Üdvözítónk és Pásztorunk tetejét, hatalmas és minden tiszteletet megérdemlő anyánké, kíról is Bernardustól méltán mondatik bírni az *omnipotentiam dei parae supplicem*, a közbenjárás mindenhatóságát, lévén ő a második Éva, aki megnyere bennünket, miként Augustinus is mondja, holott ama másik, őszanyánk, akihez a köldökszínór megszakitatlan fonala fűz bennünket, eladott minket, magvastul, fajtástul, nemzedékestül egy silány almáért. A helyzet mármost ez.

Vagy eme második ismerte őt és ilymódon csak teremtménye volt teremtményének, *verginé madre figlia di tuo figlio*, vagy nem ismerte, mely esetben tagadásaival és tudatlanságával szemünkben egy fokon áll Peter Piscatorral, lakván a házat, amelyet Jakab épített, mint József, az ács, minden boldogtalan házasságok boldog megszűnésének patrónusa, *parce que M. Léo Taxil nous a dit que qui l'avait mise dans cette fâcheuse position c'était le sacré pigeon, ventre de Dieu! Entweder transsubstantialitas oder consubstantialitas, de semmiesetre sem subsubstantialitas*. És mind kiálták, hogy ez módfelett hitvány szó volna. Terhesség öröm nélkül, úgymond, születés fájdalmak nélkül, test szeplő nélkül, has duzzadtság nélkül. Ám fohászkoznak a dörék hittel és buzgón. Álljunk és mondjunk mi ellent, eltökélten.

Erre Punch Costello nagyot ütött öklével az asztalra és ragyujta a *Staboo Stabella* kezdetű trágár nótára egy leányzóról, akit egy tréfás német vasgyúró felcsinált vala, és rákezdé imígyen: *Az első három hó nehéz volt, Staboo*, mikor Quigley nővér az ajtóból haragvón csöndre inté őket, hogy szégyelhetnék magukat és hogy kicsodás illetlenség volna az, mert azon vala, hogy rend legyen, míg megérkezik Lord Andrew, féltékenyen vigyázván arra, hogy rút zenebona ne kisebbítené vigyázói tisztességét. Élemedett korú szomorú matróna volt, higgadt külsejű és jámbor viseletű, a migrénjéhez és ráncos arculatához illő sötét öltözékben, és intelme nem is maradt hatástalan, mert nyompan valamennyien rátámadtak Punch Castellora, és el is hallgattatták a csúnyaszájút, egyesek goromba szóval, mások enyhe fenyegetésekkel, mind szidván őt mint a bokrot, hogy a fene essék belé, mi az ördögöt művel itt, és hogy te csahos, te poloska, te sertésölban fajzott, te himpellér, te hurka, te félbemaradt, te elvetélt, hogy az ilyen majompofa miért nem fogja be a száját. A jó Sir Leopold, aki a nyugalom virágát, a szelíd majoránát ápolá szívében, intette őket, hogy a pillanat szent és megszentelésre méltó. Horne házára béke borulion. Röviden, alig ért még véget ez a csatározás, mikor az Eccles-beli Mary Dixon mestere nyájas vigyorgással megkérdezte az ifjú Stephent, vajjon miért nem tőkélte el magát arra, hogy letegye a szerzetesi fogadalmat, mire az azt felelte, hogy engedelmesség a hús iránt, szüzesség a sírban, de önkéntelen szegénység egész életében. Erre Lenehan mester azt válaszolta, hogy hallotta elvetemült tetteinek hírét és hogy bemocskolta egy benne bizakodó nőszemély szeplőtelen erkölcsét, ami liliomtiprást jelent és valamennyien ugyanezen a véleményen voltak. Vidáman vigyorogtak és ittak apaságára, ő azonban azt mondá, hogy ellenkezőleg áll a dolog, mint gondolják, mert ő az örök fiú és mindenkor szűz. Ezen még jobban felvidulának és emlékeztették a fiatal hitvesek levetkőztetésének és leánytalanításának különös ritusára, mely szerint a papok Madagaszkar szigetén cselekszenek: az ara ruhája fehér és safránysárga, a vőlegényé fehér és búzakék, és nárdust és viaszgyertyákat égetnek, és ők ketten a nyoszolyán fekszenek, miközben a papok kyriet énekelnek és azt a zsoltosmát, hogy *Ut novetur sexus omnis corporis misterium*, míg szüzességét el nem veszíti.

Ő azonban gyönyörű nász éneket mondott nekik ama jeles költőktől, John Fletcher mestertől és Francis Beaumont mestertől, amely megtalálható az *Egy lány tragédiájá*-ban, amely ilyen helyzetben levő szerelmes párnak íródott. *Ágyba, ágyba*, így szólott a refrén, és a spinéten játszották hozzá a kíséretet. Gyönyörűséges szép menyegzői ének és fölöttébb zsongító hatású ifjú szerelmesekre, akiket a nyoszolyólányok illatos fáklyái kísérték el a hitvesi egyesülés négy lábú proscéniumáig. Ezek jól illettek egymáshoz, mondá Dixon mester derűsen, de hallja, tisztelt úrfi, inkább hívhatták volna őket úgy, hogy Beau Mount és Lecher, mer taz ilyen egyesülésből sok minden jöhet. És az ifjú Stephen elbeszélte, hogy emlékezete szerint kettőjüknek ugyanaz a kedvese volt, aki egy örömtanyáról jött és akinek szerelmét felváltva élvezték, mert az élet akkoriban fölöttébb változatos volt és az ország erkölcei megengedték az ilyesmit. Legjobban bebizonyítja szerelmét, úgymond, az a férfi, aki odaadja feleségét, hogy barátjával háljon. Menj és tedd ugyanezt. Így vagy hasonlóan mondja Zarathustra, a franciázás volt nyilvános rendes tanára az oxtaili egyetemen, akinek az emberiség több hálával tartozik, mint bármely más szülöttének. Hozz egy idegent a tornyodba, végül is a rosszabbik ágyba szorulsz. *Orate, fratres, pro memetipso*. És mondják rá mindenek, hogy ámen. Emlékezzél, oh Erin, elmúlt nemzedékeidre és napjaidra, hogy milyen kevésbé hallgattál reám és szavamra és hogy idegent hoztál kapuimba, hogy szemem előtt paráználgodjék és hízzék és bomoljék, mint Jeshurum. Ezért vétkeztél a világosság ellen és tettél engem, a te uradat, a szolgák rabszolgájává. Vissza, vissza, Clan Milly: ne felejtkezzél meg rólam, oh milesiusi. Miért követted el ezen utálatosságot előttem, hogy kikosaraztál engem egy jalapkereskedő kedvéért és elárultál engem a rómaiaknak és a sötétbeszédű indiánoknak, akikkel leányaid paráznán együtt hál-tak? Tekints most, népem az ígéret földjére, tekints alá a Hóreb-ről és a Nebóról és a Písgahról és a Hattan csúcsairól a tejjel és mézzel folyó országra. De te engem keserű tejjel szoptattál: örökre kioltottad holdamat és napomat. És mindörökre egyedül hagytál keserűségem ösvényein és hamucsókkal csókoltad számomat. Ez a belső sötétség, felytatá azután, a Septuaginta bölcsességétől sem világosodott meg, mert a poklok kapuin áttörő napfelkelte itt olyan sötétségre talált, amely örökkön óta itt lakozék. A megszokás csökkenti a rútságot (mint Tully mondja kedvelt stoikusairól) és Hamlet atyja nem mutat a hercegnek égésből eredő hólyagokat. Az adiaphan az élet delén egyiptomi csapás, mely a születéselőttiség és halálutániság éjszakáiban azok legsajátabb *ubi* és *quomodo*-ja. És ahogyan minden dolgok vége és utólja valamiképen összhangban van kezdetükkel és eredetükkel, ugyanez a sokrétű harmónia, amely a növekedést a születéstől kezdve kíséri, retrogresszív metamorfózissal eszközli mindvégig a lassú elhalást is, a természet akarata szerint, és ugyanez történik szubszoláris létünkkel is. A koros nővérek húznak ki minket az életbe: kesergünk, gyarapodunk, játszunk, ölelünk, mar-kolunk, elváltasztunk, fogyunk, meghalunk: holtunkban fölénk

hajolnak. Előbb megmentve a Nilus vizéből, sás és káka között, nádfonatú ágy: végül egy hegynek barlangja, elrejtett sír, amely körül vadmacska és csonttörő sas üvölt. És ahogyan senki sem ismeri temetkezési helyét, sem hogy milyen folyamatokkal fogunk eljutni oda, akár Tophetbe, akár Edenville-be, azonképen titok előttünk, ha vissza akarnánk tekinteni, hogy a mi és ki bennünk mely távoli vidékeken kapja meg a honnant.

Erre Punch Costello torkaszakadtából üvöltötte, hogy: *Étienne chanson*, ő azonban hangosan csendre intette őket, hogy a bölcsesség önmagának épített itt hajlékot, ezt a nagy, magasztos időszentelte boltozatot, a Teremtő kristálypalotáját, ahol minden a legpontosabban el van rendezve, egy krajcárt kap, aki megtalálja a borsót.

*Emelte e házat Tökmag Jack,
Maláta a zsákban, polcon makk,
Aki itt megszállhat, jó annak.*

Fekete robaj hangzott fel válaszul, oh jaj, az utcáról. Balról bőszen dörgött Thor: szörnyű volt a pörölyvető dörömbölő dühe. Kitört a vihar, mely szívében tombolt. És Lynch mester ráförmedt, hogv hagyja abba a gúnyt és a tudakosságot, mert ördögi fecsegésével és pogányságával magára haragította az istent. És ő, ki az imént még vakmerősködött, most hirtelen törpévé lett, és szíve megremegett melle kalitkájában, a vihar bős bömbölésének hallatán. Akkor némelyek kigúnyolták és némelyek ki-nevették, Punch Costello pedig ujfent nekilátott az itálnak, és Lenehan mester fogadkozott, hogy később ugyanazt fogja tenni, és tette is, nem sokat kéretve magát. De a hetyke hetvenkedő azt kiabálta, hogy ha az öreg apóka muris, az neki mindegy, ő nem hagyja magát elgyávítani. Ezt azonban csak csüggedésének leplezésére mondta; mert igen elszontyolódva gubbasztott Horne hajlékában. Valóban egy hajtásra kiitta poharát, hogy némi bátorságra tegyen szert, mert mindenfelől dühösen dörgött az ég, úgyhogy az időnként jámborral juhászodó Madden mester az égi-háború közben vállára veregetett, és Bloom mester a dicsekvő oldalán megnyugtató szavakat intézett hozzá, hogy elcsitítsa szepegését, közölve vele, hogy amit hall, nem egyéb zajos hűhónál, a dörgés centrumában felgyülemlett fluidum kirobbanásánál, ugyebár, és az egész, ami végbemegy, teljességgel természetete phaenomenon.

De vajh eloszlott-e Nagyszájú félelme Nyugtató szavaitól? Nem, mert a szívében ott volt egy tövis, a Megátalkodottság, amelyre nem hatottak szavak. És vajjon nyugodt lett-e azután, mint eme: és jámbor, mint amaz? Egyik sem lett, bármennyire kívánta volna, hogy mindkettő legyen. Dehát nem iparkodhatott volna-e újra megtalálni a Szentség nevű írt, amellyel ifjúkorában élt vala? Bizony nem, mert ez írt megtalálásához hiányzott a malaszt. A robajban pedig a teremtó Atyának hangját hallotta-e vagy, mint Nyugtató mondta, csak hűhós phaenomenont? Hallotta? Igen, folytonosan hallania kellett, ha csak nem tömte be az Értelem nevű csövet (amit nem tett). Mert ezen a csövön ke-

resztüi látta, hogy a phaenomenon világában van, ahol egy meghatározott napon meg kell halnia, mert ő is, mint a többiek, mulandó jelenség. És nem volt képes meghalni és elmúlni, mint a többiek mind? Nem, semmiképen sem volt erre kész és arra, hogy még több jelenséget hozzon létre, mint a férfiak nőkkel teszik, ezt parancsolván nekik Phaenomenon a Törvény könyvével. Szóval semmit sem tudott-e hát arról a másik országról, melynek neve Higgy-bennem, erről az Igéretföldjéről, mely Gyönyörűség király birodalma és mindenha az lesz, ahol nincsen halál és nincsen születés, sem nősülés, sem anyásulás és ahová mindenki eljut, aki hisz benne? Igen, Jámbor beszélt neki erről az országról és Szűzies mutatta meg neki az odavivő utat, arrafelé mentében azonban néminemű szemrevaló ringyóval találkozék, akinek neve, mint ő mondá, Jobb-ma-egy-veréb, és ez hízelgésével ármányosan letérítette az igaz útról, azt mondván neki, hogy: Jövel hozzám, te szép fiú, gyönyörűséges helyre vezetlek, és addig ostromolta hízelgésével, míg elvihette egy barlangba, melynek neve Ketten-egy-bokorban, némely tanult emberek nyelven pedig a Hús Vágya.

Ez volt az, amire ez az Anyák Házában egybesereglett Tarsasár mindennél jobban áhítozott, és ha összetalálkoztak ama Jobb-ma-egy-veréb nevezetű rimával (aki rossz nyavalya, szörnyeteg és gonosz ördög egy személyben), mindenüket szívesen odaadták, hogy hozzá mehessenek és megismerhessék. Mert Higgy-bennem, így vallották, nem más, mint fogalom és ők ezt a fogalmat nem tudják gondolattal összekötni, mert először is, Ketten-egy-bokorban, ahová emez vezeti őket, a legszebb barlang és négy vánkos van benne, négy címkével, amelyekre az a négy, név van ráírva, hogy Hanyattjó és Hübele és Odaseneki és Összebúj, és másodszor, amí Bujakór asszonyságot és a többi szörnyeteket illeti, ezektől édeskeveset félnek, mert Övszer marhahólyagból készült erős pajzs és harmadszor, hogy a Szaporodás nevű gonosz manótól sincs mit tartaniok, hála ugyanannak a pajzsnak, melynek neve Magölő. Ilyenek voltak ők elvakultságukban, Tudákos úr és Néha-hívó úr, Hörpöldki Gorilla úr, Hazug Levente úr, Kényes Dixon úr, ifjabb Hányaveti úr és Óvatos Nyugtató úr. De, oh nyomorú lények, mindannyian csalódtatok, mert a zengő orkánban Isten hangja szólott és intett benneteket, hogy hamarosan felemeli karját és kioltja lelketeket sok gonosz-ságáért és hogy szerteszórjátok a magvakat, melyeket ő azért adott, hogv szaporodjatok és sokasodjatok.

Igy tehát csütörtökön, június tizenhatodikán, amely napon a szélütésber meghalt Patk. Dignamot földbe tették és tartós szárazság után, Istennek hála, megeredt az eső, egy csónakos jött ötve, és egynéhány mérőföldes vízi út után tőzegrakománnyal, mondván, hogy az elvetett mag nem hajt ki, a mezők szomjaznak és elszintelenednek és a mocsarakból bűz árad. A levegőt nehéz belélekzeni és a fiatal hajtások mind elasztnak, mert egy csepp eső sem esik, és a legöregebb emberek sem emlékeznek hasonlóra. A rózsa rüggök mind elbarnulnak és csak gizgaz nő és a dombokon csak szikkadt növény van és rözse, amely könnyen tüzet

foghat. És mindenki azt mondta, hogy amennyire csak meg-
 ítélték, a múlt év februárjában tapasztalt nagy szélvihar, amely
 oly csúnyán elpusztította a vidéket, semmiség emellett a száraz-
 ság mellett. De, mint mondtuk, ezen az estén naplemente után,
 nyugati széllel lassanként dagadozó felhők tűntek fel fel a sűrű-
 sódó éjszakában, és az időjárásban járatosak egymásnak mu-
 togatták őket, és előbb távolról villámlott, aztán, tíz óra után,
 vad villám cikázott fel, és dübörgő mennydörgés kísérté, és
 mindenki gyorsan hazamenekült a zúgó zápor elől, miközben a
 férfiak egy darab ronggyal vagy zsebkendővel védték szalma-
 kalapjukat, a nők pedig felkapott szoknyával szaladtak, mihelyt
 zuhogni kezdett. Az Elit-téren, a Baggot-streeten, a Duke's law-
 non, innen a Merriem greenen keresztül a Holles-streetig min-
 dent, ami eddig csontszáraz volt, elárasztott a vízőzön, és sehol
 nem volt látható egy fogat vagy batár vagy fiáker, de az első
 dörgést nem követték becsapódások. Odaát Fitzgibbon bíró úr ka-
 puja előtt (aki Healy ügyésszel legközelebb fogja tárgyalni a
 College földjeinek ügyét) Mal. Mulligan, ez a nagyon úri úr,
 aki éppen Moore író lakásáról jött (nevezett pápista volt, de most
 általános vélemény szerint jó williamita) találkozott Alec. Ban-
 nonnal), akinek rövid haja jól illik a most divatos Kendal greeni
 estélyi felöltőhöz, aki a Mullingarból jövő postakocsival éppen
 most érkezett a városba, ahol unokatestvére és Mal. M. testvére
 még egy hónapig, Szent Swithin napjáig akartak maradni, és
 megkérdezi, mi a csodát keres itt, menjen szépen haza, ő meg
 megy Andrew Hornehoz, ahol megbeszélte, hogy iszik egy pohár
 bort, azt mondja, de most azért mégis elmondja neki ezt a dolgot
 egy fiatal tehénről, hogy milyen nagy korához képest és milyen
 friss kemény húsa van, és ezalatt az egész idő alatt szakadt az
 eső. Így hát együtt indultak el Hornehoz. Ott meg Leop. Bloom
 ült a Crawford lapjától, együtt egy banda jókedvű fiatal fickóval,
 ifj. Dicksonnal, a Mercy diákjával, avval a Vin. Lynch nevű skót
 tacsóval, Will. Maddennel, T. Lenehannal, aki nagyon szomorú
 volt egy versenyló miatt és Stephen D. úrfival. Leop. Bloom
 egy kis pihenésre jött ide, de már jobban érezte magát, és ma
 éjszaka valami különös álmot látott: Moll asszonyt látta vörös
 papucsban és török bugyogóban, amit hozzáértők küszöbön
 álló változások jelének fognak fel, és Purefoyné a szörnyűséges
 nagy hasával végre bekerült oda és most csak ül és vár és nem
 tud szülni, pedig már két nappal ezelőtt esedékes lett volna, és
 a bábák nagyon iparkodnak, de nem tudnak rajta segíteni, undo-
 rodik a rizslevestől, pedig az olyan jól felszívja a nedveket, és
 nagyon nehezen lélekzik, nehezebben, mint szabad volna, és a
 lökésekből ítélve, biztosan erős fiú lesz, azt mondják, de az
 Isten segítené túl mielőbb rajta. A negyedik gyermeke már, úgy
 hallom, és Kisasszony napján a legkisebbnek leharapta a körmét,
 akkor tizenkét hónapos volt, és előbb már három, mindet maga
 táplálta, meghalt és most ott áll szép kézírással a bibliában.
 A férje ötven felé jár és methodista, de azért eljár áldozni és min-
 den szebb vasárnapon láthatni őt egy pár fiával a Bullock-kikö-
 tőnél, ahogy lassan és óvatosan beleereszti a horgot a vízbe vagy

ül a rendes helyén és félszegúszót és pollockot halászik és egész zsákkal fog, mint hallom. Szóval igazán remek eső, és minden felfrissült, és a vetésnek nagy hasznára lesz, de akik értenek a dologhoz, azt mondják, hogy szél és víz után tűznek kell jönnie Malachi kalendáriumára szerint (és hallom, Russell ugyanilyen értelmű jóslatot kapart ki hindu nyelvből a kiscgazda-ujságjának), mert így lesz ki a három. De ez persze csak üres szóbeszéd, öreg-asszonyoknak és gyerekeknek való, akik ugyan gyakran eltalálják az igazat és fecsegésükkel, nem tudni, hogyan és miképen.

Közben Lenehan jött az asztal végéhez és arról beszélt, hogy az a levél benne van az estilapban, és nagy garral keresni kezdte minden zsebében (mert esküdözött, hogy törődött a dologgal), de Stephen biztatására abbahagyta a keresést, mert felszólították, hogy üljön le, amit sebbel-lobbal meg is tett. Amolyan jó pofa volt aki szerette a tréfát, de amellet rendes ember volt, mindig mindent tudott asszonyokról, lovakról és ujdonsült botrányokról. Az igazat megvallva, csehül állt pénz dolgában és többnyire kávéházakban és közönséges kocsmákban lebzselt matrőz-szerzőkkel, istállófiúkkal, bukikkal, perselyfosztogatókkal, utazókkal, srenkerekkkel, franka tyúkokkal és más efféle vagányokkal. Máskor meg kivilágos-kivirradtig ült együtt valamelyik zsaruval vagy hekussal, akikből poharazás közben kiszedett egy s más érdekes dolgot. Törzsvendég egy csehóban volt, és habendőjébe gyömösölt némi maradékot vagy egy tál tudót, de közben egy huncut fillér nem volt a zsebében, a nyelvével valahogyan mindig kivágta magát, mert mindig tudott valami pikáns tréfát vagy effélét, hogy mindenki a hasát fogta nevéteben. És mikor ezt a másik, tudniillik Costello, meghallotta, megkérdezte, hogy kitalálta-e a mesét, vagy igaz-e. Bizonyisten, Frank (mert így hívták), azt mondja, a Kerry teheneiről van szó. akiket a marhavész miatt le kell vágatni. Én tőlem ugyan, folytatta aztán hunyorgatva, a marhastricijükkel együtt kanyarót kaphatnak hozzá, én nem törődöm vele! Ebben a dobozban különösen jó hal van, és barátságosan kínálhatta a mellette álló sós sprotnikat, amelyeket már régen mohón nézegetett, és örült, hogy itt ül, mert a halakra már régen fájt a foga, különösképen ki lévén éhezve. *Mort aux vaches*, mondta aztán Frank franciául, mert egy részeges hajósnak volt a tanítványa, akinek Bordeauxban söntése volt, de finomul tudott is ám franciául. Ez a Frank gyermekkorától nagy léhűtő volt, és apja az elüljáró, miután nem tudta rávenni, hogy tisztességesen tanuljon valamit az irodalomból és a földrajzból, beíratta az egyetemre, hogy technikát tanuljon, de ő olyan szilaj volt, mint egy csikó és jobban ismerte a végrehajtót és a zsarut, mint a könyveit. Egyszer színész akart lenni, másszor markotányos vagy zug-buki, végül aztán hat lóval sem lehetett elhúzni a medveveremtől és a kakasviadaloktól. Aztán megint a tengert járta vagy cigányokkal csatangolt, ellopta valamelyik előkelő úr örökösét holdas éjszakán vagy ellopta mosónőktől a ruhát vagy csirkék nyakát tekerte ki a kerítés mögött. Annyiszor volt már el, ahány élete van egy macskának, aztán mindannyiszor üres zsebekkel tért vissza ap-

jához, az előljáróhoz, aki valahányszor látta, korszám hullatta a könnyeket. Mit, mondja rá kulcsolt kezekkel Leopold úr, aki szerette volna tudni, hová akar kilyukadni, valamennyit le kell vágatni? Kijelentem: még ma reggel láttam, hogy szállították őket a liverpooli hajókra, azt mondja. Nem tudom elhinni, hogy olyan nagy a baj, azt mondja. Ő is ért valamit a tenyészállatokhoz és tehenekhez, a hízott juhhoz és a gyapjas juhhoz, mert néhány évvel ezelőtt írrok vált a Joseph Cuffe üzletében, az remek kereskedő és élő marhában dolgozik, a legelőről adja el, és ott lakik Gavin Low mellett a Prussia-streeten. Én nem osztom a véleményét, azt mondja. Inkább lépfene az, mint szájj- és köröm-fájás. Stephen kissé ingerülten, de azért illedelmesen mondta, hogy minden bizonnyal nem az, ő már sürgönyt is kapott a császári főfarokvakarótól, aki köszöni a vendégszeretetet és feltétlenül elküldi Dr. Rinderpestet, egész Moszkovia legjelentősebb marhadoktorát, aki magával hoz egy-két üveg hashajtót és szarván fogja az ökröt. No, no, mondja Vincent úr, fő a tisztesség. Szarvas dilemma előtt fogja magát találni, ha ír bikával akar kikezdeni. Ír a neve, ír a természetete, mondta Stephen és felkapta a habzó sört. Ír bika az angol porcellános boltban. Értem, mondta Dixon. Ez ugyanaz a bika, akit a legkitűnőbb marhatenyésztő, Nicholas gazda küldött hozzánk a szigetre, smaragdgyűrű volt az orrában. Ez az igazság, mondja Vincent úr az asztal másik oldaláról, a színigazság, és, teszi hozzá a fél kövérebb és tekintélyesebb bika még nem kakált a fűbe. Csodaszép szarva volt, a szőre úgy fénylett, mint az arany és az orrlyukából olyan illatos pára ömlött, hogy szigetünk női otthagyták a téstát és a sodrófát, szaladtak utána és nefelejts koszorúval ékesítették öbikását. Ami ezt illeti, mondja Dixon, Nicholas gazda, aki eunuch, ideküldés előtt szépen kiheréltette egy orvosbizottsággal, amelynek tagjai ugyanilyen helyzetben voltak. Most hát menj, úgymond, és tedd azt, amit komám, Sátán parancsol és vedd el a gazdától az áldást, azzal egy csattanóst vágott a farára. De az ütés és az áldás nem vált ártalmára, mondja Vincent, mert kárpótlásul megtanította egy fogásra, amely kétszeresen felér a többivel, úgy hogy a lányok, az asszonyok, apátnők és özvegyek egyaránt mindmáig azt állítják, szívesebben súgnának neki a hónap minden szakában a sötét istállóban valamit a fülébe, vagy nyalatnáknak le a nyakukat a hosszú szent nyelvével, minthogy kihasználatlanul hagyják Írország négy mezejének legszebb, legderekabb ifjú csábítóját. Ekkor egy másik vágott a szavába: akkor, azt mondja, himzett inget adtak rá és alsósoknyát, a fejére csuklyát tettek, a hasára övet és fodrot a végtagjaira, aztán szépen megnyírták a haját, bekenték spermaolajjal és az út minden fordulóján istállót építettek neki arany jászollal, tele a piacon kapható legjobb szénával, hogy kedvére szundikálhatott és gyárthatta a trágyát. Ezenközben a hívek atyja (mert így nevezték) olyan vaskosra hízott, hogy már alig tudott legelni menni. Hogy ezen segítsenek, ármányos hölgyeink és kisasszonyaink a kőtenyűkben hozták neki az abrakot és mihelyt a bendője tele volt. hátsó lábára állott és megmutatta a hölgyeknek a

titkot és bikanyelven bömbölt és bögött, azok meg mind mögötte. Igen, mondja egy másik, és már úgy el volt kaptva, hogy az egész országban nem akart egyebet természetni engedni, mint zöld füvet magának (mert ez az egyetlen szín volt neki ínyére), és nagy asztalt állítottak fel egy kis dombon a sziget kellős közepén, és azon nyomtatott betűkkel állott: a Sátán nevében, ha terem a föld, fű nő rajta, zöld. Igen, mondja Dixon, ahol csak megszimatozt egy marhakereskedőt Roscommonban vagy Connemare pusztáján vagy egy gazdát Sligóban, aki csak egy márékkal is vetett mustármagot vagy egy zsák repcemagot, ámokot futott a félországon keresztül és szarvával kitepte, amit elültettek, és ezt mindet Sátán király parancsára. Végre aztán csúnyán összezőrdültek, mondja Vincent, és az Ördög elmondta Nicholas gazdát a legnagyobb csalónak és vén bordélyosnak, aki hét cafrát tart a házában és ma én ellátom a baját, azt mondja. Majd megtanítom én azt a dögöt móresre, azt mondja, és pedig a jó bikacsekkel amit apám hagyott rám. Hanem egy este aztán, mondja Dixon, mikor az Ördög királyi bőrét tisztogatta, hogy egy csónakverseny megnyerése után vacsorázni menjen (ő maga lapáttal evezett, míg a többieknek, ez szabály volt, vasvillával kellett evezniök), egyszerre csak felfedezte, hogy csodálatos módon hasonlít egy bikához, elővett tehát egy piszkosra lapozott kísértethistóriát az éléskamrából és abban azt olvasta, hogy balkézről való leszármazottja a rómaiak híres díjnyertes bikájának, a *Bos Bovum*-nak, ami jó latrina-latinsággal bojtár-bárót jelent. Erre aztán, mondja Vincent, Sátán úr beledugta a fejét egy tehénvályúba, és minden udvaronca jelen volt, aztán megint kihúzta és valamennyiükkel közölte új nevét. És miközben a víz lecsepegett róla, felvett egy régi inget és egy nagymamájáról rámaradt szoknyát és vásárolt magának egy bikanyelvtant, hogy azt tanulmányozza, de sohasem tudott több szót megtanulni belőle az első személyű személyes névből, amelyet kiírt magának és könyv nélkül megtanulta és ha sétálni ment, telerakta a zsebét krétával, hogy mindenüvé felírhasa, sziklára vagy teázó asztalra vagy egy bála gyapjúra vagy egy horgászó dugóra. Nemsokára olyan komaságba kerültek, ő meg az ír bika, mint az ember inge és alfele. Így van, mondta Stephen, a vége az lett a dolognak, hogy mikor a sziget férfinépe látta, hogy nincs segítség, mert a hálátlan nők mind egy véleményen vannak, nagy tutajt építettek, arra felrakták magukat és minden holmijukat, felállították az árbócrudakat, kifeszítették a vitorlákat, balra irányították a kormányrudat, felszedték a horgonyokat, felhúzták a fekete zászlót, kilencszer hurrát kiáltottak és tengerre szálltak, hogy felfedezzék Amerikát. Amely alkalomból, teszi hozzá Vincent, a kormányos dévaj nótát szerzett:

*Agyba pisál Péter is, a pápa.
Hja, a férfi csak férfi, hiába.*

Erdemes ismerősünk, Malachi Mulligan éppen akkor jelent meg az ajtóban, mikor a diákok befejezték tanító meséjüket.

Egy barátja volt vele, akivel véletlenül találkozott, egy Alec Bannon nevezetű fiatal úriember, aki nem régen érkezett a városba, mert az volt a szándéka, hogy zászlósi vagy hadapródi kinevezést vásárol magának a miliciában és elmegy a háborúba. Mulligan volt olyan udvarias, hogy érdeklődött a dolog iránt, annál inkább, mert neki is volt egy terve a már több ízben említett baj orvoslására. Aztán egy sorozat kartonlapot adott a társaság minden tagjának, amelyet aznap nyomtatott Quinnell-nél és melven finom dőlt betűkkel a következő volt olvasható: *Malachi 'Mulligan, fertilizátor és inkubátor, Lambay Island.* Terve, mint kifejtette, abban állott, hogy visszavonul a henye élvezetektől, melyek Sir Fopling Popinjay és Sir Milksop Quid-nunc legfőbb időtöltése a városban, és egészen annak a nemes feladatnak szenteli magát, amelyre testi szervezetünk teremtetett. Mondd el ezt részletesebben, kedves barátom, mondta Dixon. Nem kételkedem benne, hogy valami disznóság van a dologban. Gyertek, üljetek le mind a ketten. Ülni sem kerül többbe, mint állni. Mulligan elfogadta a meghívást, részletesen kifejtette tervét és elbeszélte hallgatóinak, hogy a terméketlenség okainak hosszas vizsgálata után arra a meggyőződésre jutott, mindegy, hogy ez az ok inhibitérikus-e vagy prohibitérikus, hogy az előbbi csupán házastársi civódásra vagy az egyetértés hiányára vezethető-e vissza, vagy hogy az utóbbi magunkkal hozott hiányosságból vagy szerzett hajlamból ered-e. Neki szörnyen fáj, mondá, hogy a hitvesi nyoszolyát megfosztják legdrágább zálogaitól: és az a gondolat, hogy annyi kellemetes nőszemély dús testi tökélytel a leghitványabb boncok martaléka lesz és tudományát egy kényelmetlen kolostorban rejti véka alá vagy valamely felelőtlen kéjenc karjában veszíti el asszonyosága virágát, holott könnyen megsokszorozhatná az általános boldogságot, ha nemének felbecsülhetetlen kincsét a sok száz rendelkezésre álló csinos fiúnak áldozná, ez a gondolat, biztosíthatja őket, mélységesen lesújtja. Hogy elejét vegye ennek az áldatlan állapotnak (amely megállapítása szerint a lappangó hév visszafojtására vezethető vissza), a kérdésben jól tájékozott kitűnő tanácsadóival való megbeszélés után eltökélte, hogy megvásárolja Lambay szigetét jelenlegi tulajdonosától, Lord Talbot de Malahide úrtól, egy torytól, aki a kormányzó párt köreiből igen népszerűtlen. Itt nemzeti tenyésztelepet akar létesíteni, *Omphalos* néven, obeliszket fog benne felállítani, amilyen az egyiptomiaknál található, és kötelességszerűen fel fogja ajánlani jószolgálatait minden rangú és rendű nőnek, aki azzal az óhajjal fordul hozzá, hogy terméshetese feladatának eleget tegyen. A pénz nem számít, mondá, egyetlen fillért sem fog elfogadni fáradságáért. A legszegényebb mosogatólány és a gazdag úridáma, mihelyt kívánságukat testi berendezésük és vérmérsékletük komolyan támogatja, emberére fog találni benne. Táplálkozását illetőleg, mondta, kizárólag ízletes gumós növényekkel fog élni, továbbá halakkal és házinyulakkal, mely gyorsan szaporodó rágesálók húsa a célra való tekintettel nagyon ajánlatos, pirítva és párolva, némi szecsendióval és egy-két nyers paprikával. E szavak után, me-

lyek
kala
min
áztá
nadt
a h
lelk
ő ne
horó
zett
zeté
szár
mat
lati
onu
szel
lét,
jáva

lévé
töze
lan
jesz
ván
dolg
vett
és k
hajó
gíts
szív
fel,
ház
dall
hog
ról
am
utra
Aus
zetl
nev
trés
vál
kiá
ötl
der
mu

szó
em
és
kec

lyeket Mulligan különös lendülettel mondott el, gyorsan levette kalapjáról a zsebkendőt, amellyel az esőtől védte. Nyilván mindmindkettőjüket utolérte a zápor, és minden sietésük ellenére átáztak, mint az Mulligan durva, festetlen gyapjából készült térdnadrágján látszott, amely most kissé csíkosnak tűnt fel. Közben a hallgatók nagy tetszéssel fogadták tervét és valamennyien lelkesen helyeselték, csak a Marybeli Dixon volt kivétel, mert ő negédes arccal megkérdezte, vajjon az-e a szándéka, hogy vizet hordjon a tengerbe. Mulligan azonban idevágó klasszikus élvezettel udvarolt a tudós társaságnak, amely idézet, mivel emlékezetében maradt, egészségesen és ízlésesen alátámasztani látszott szándékát: *Talis ac tanta depravatio huius seculi, O quirites, ut matres familiarum nostrae lascivas cuiuslibet semiviri libici titillationes testibus ponderosis atque excelsis erectionibus centurionum Romanorum magnopere anteponunt*, míg a faragatlanabb szellemek számára az állatvilágból hasonlatokkal igazolta tételét, amely ezeknek hozzáférhetőbb volt, a bak és az üdő példájával az erdőn, a gácsér és nőténykacsa példájával a tanyán.

Mivel nem kevéssé jó véleménye volt megnyerő külsejéről, lévén valóban jó kiállású fiatalember, a nagy beszélő most öltözetével kezdett foglalkozni és szidta az időjárás kiszámíthatatlan szeszélyeit, míg a társaság tovább magasztalta az elébe terjesztett tervet. Az ifjú úriember, barátja, akit egy élménye nyilván igen boldoggá tett, nem mulasztotta el, hogy elbeszélje a dolgot legközelebbi szomszédjának. Mulligan most szemügyre vette az asztalt és megkérdezte, kinek szánták ezeket a cipőkat és halakat, majd mikor észrevette az idegent, udvariasan meghajolt és így szólt: Bocsánat, uram, van valamely szakszerű segítségére szüksége, amelyet nyújthatunk? A kérdezett azonban szívélyesen megköszönte ajánlatát, noha tartózkodását nem adta fel, és azt válaszolta, hogy egy hölgy miatt jár itt, aki most Horne házának lakója és érdekes esete, szegény asszony, a szülési fájdalmaknak (és itt mélyen sóhajtott), mert meg akarja tudni, hogy az örvendetes esemény végbement-e már. Dixon, hogy másról beszéljenek, megkérdezte Mulligant, hogy kezdődő pocakja, amellyel ugratta, ovoplasztikus terhességet jelent-e a kiálló *utriculus*-ban, más néven a férfiméhben, avagy az ismert orvos, Austin Meldon felfogása szerint, a gyomorban levő farkasra vezethető-e vissza. Válaszul Mulligan, akit rázott nadrágjában a nevetés, daliásan hasára ütött a rekeszizom alatt, csodálatosan tréfás mimikával utánozta Grogan anyót (aki nemének legkiválóbb példánya, jöllehet, sajnos, igen rohadt némbér) és ezt kiáltotta: Ez a has még nem hordott fattyút. Erre a szerencsés ötletre újból kitört a jókedv vihara és az egész teremben heves derűtség uralkodott. A vidám fecsegő pedig még folytatta volna mutatványát, de az előszobából láрма hallatszott.

Itt a jelenlévő, aki nem volt más, mint a heves kis zsemlyeszőke skót diák, a legélénkebben szerencsét kívánt az ifjú úriembernek, egy érdekfeszítő helyen félbeszakította az elbeszélést és udvarias bólintással arra kérte a szembenülőt, hogy szíveskedjék átnyújtani neki a vidító nedűvel telt palackot, ugyanakkor

pedig kérdő fejmozdulattal (melyhez hasonlóan nyájas mozdu-
latot egy évszázad udvarias nevelése nem termelt volna ki), ame-
lyet hasonló értékű, de ellentétes irányú bölintás egészített ki,
szavakkal ki sem fejezhető egyszerűséggel megkérdezte az el-
beszélőt, betölthet-e neki egy pohárral. *Mais bien sûr*, nemes
idegen, mondta az vidáman, et *mille compliments*. Tessék csak,
igen kapóra jön. Nem is hiányzott más ahhoz, hogy boldogságom
teljes legyen. De magasságos egek, ha csak egy kenyérháj volna
tarsolyomban és egy pohár forrásvíz, hitemre, azzal is beérném
és jószívvel letérdelnék a földre, hogy hálát adjak a mennyei
hatalmaknak a boldogságért, melyet minden jónak Szerzője en-
ged élveznem. E szavakkal ajkához emelte a serleget, derekas
mennyeséggel ivott a szíverősítőből, lesimította a haját, kinyi-
totta ingét és kivett belőle egy medaillont, amely selyemfonálon
függött, a képet, amelyet gyöngéd szeretettel őrzött, mióta egy
kedves ráírt. Ellágyultan nézte az édes vonásokat, aztán ezt
mondta: ah, monsieur, ha úgy látna volna, mint én, saját szemei-
vel abban a megható pillanatban, elbűvölő mellénykéjével és
kacér új sapkájában (amely, mint elbeszélte, születésnap aján-
dék), mesterkéletlen rendetlenségben, andalító kedvességében,
lelkemre mondom, monsieur, nagylelkű természete önt is arra
késztette volna, hogy egészen kezébe adja magát ennek az ellen-
ségnek vagy mindörökre visszavonuljon a csatatérről. Kijelen-
tem, életemben nem voltam még ennyire elérzékenyülve. Köszö-
nöm neked, Istenem, aki az életet ajándékozta nekem! Három-
szor boldog az, akit egy ily bájos lény fog boldogítani kegyé-
vel. Epedő sóhaj tette még ékesszólóbbá szavait, és miután
visszacsusztatta helyére a medaillont, megtörölte szemét és is-
mét sóhajtott. Minden áldás jótékony Elárasztója földi terem-
ményeire, mily nagy és általános kell, hogy legyen a kényural-
mak e legédesebbike, amely egyofrmán igájába hajtja a sza-
badot és a szolgát, az egyszerű pórt és a kényes piperkőcöt, a
szerelmest féktelen szenvedélye sodrában és az érett korú férjet.
De lám, eltérek a tárgytól, uram. Mily tökéletlen minden öröm
a hold alatt! Átok! Vajha az Istentől sugallt előrelátás rábírt
volna, hogy magammal vigyem köpenyemet! Sírni tudnék, ha
erre gondolok. Akkor, ha hétszer esett volna is az eső, nem val-
lottuk volna kárát. De ördög és pokol, kiállott, homlokát ütö-
getve kezével, holnap is nap van, és ezer mennykő, van ismerő-
seim között egy *marchand de capotes*, bizonyos Monsieur Poyntz,
akitől egy *livre* ellenében a legszebb francia köpenyt megkapha-
tom, amely valaha megvédett egy hölgyet az átázástól. Csitt,
csitt! kiáltja Le fécondateur, odatipegve, az én Monsieur Moore
barátom, a legtökéletesebb utazó (épp az imént ittam ki *avec lui*
egy fél palackot a város legkiválóbb szellemének társaságában),
igazolhatja, hogy a Cape Horn lakói, *ventre biche*, olyan esőt
ismernek, amely a legvastagabb köpenyt is átnedvesíti. És az
ilymódon megázottak közül, mint *sans blague* értésemre adta
többen gyorsvonattal utaztak a túlvilágra. Pu! Egy *livre*, kiáltja
Monsieur Lynch. Az ilyen silány holmiért egy sou is sok. Egy,
esernyő, ha szinte csak gombanagyságú is, tíz ilyennel felér.

Az a nő, akinek van sütnivalója, nem visel ilyesmit. Éppen ma mondta drága Kittym, hogy előbb táncolna az özvívben, mintsem hogy efféle mentőcsónakban fulladjon meg, mert, mint közölte velem (a következő szavakat szendén pirulva súgta a fülembe, és nem volt jelen más, aki hallhatta volna, mint kergetődző lepkék), Természet anyánk isteni jóságában szívünkbe plántálta és ma már köztudomású, hogy *il y a deux choses*, amelyek esetén eredeti ruházatunk ártatlansága, akármilyen illetmet sértő más körülmények között, a legmegfelelőbb, sőt az egyetlen lehetséges öltözk. Az első (és itt kis filozófusom, mikor tilburyjébe emeltem, figyelmem lekötése céljából nyelvével gyöngén megérintette fülem külső kanyarulatát) az első fürdő... de e pillanatban az előszobában megszólaló csengő elvágta a beszélgetést, mely oly jelentős gazdagodással kecsegtette ismereteink tárházát.

A gyülekezet általános üres jókedve közepette megszólalt egy csengő, és míg valamennyien találgatni kezdték, mit jelenthet, Miss Collan lépett be, és miután halkán néhány szót mondott az ifjú Dixonnak, mély meghajlással a társaság felé, visszavonult. A szerénység minden díszében ékeskedő és szigorú, de egyúttal szép nő pillanatnyi megjelenése a kéjencek körében egyszeriben elnémította még a legszabadabb szájnak trágárságait is, távozása azonban jeladás volt a malacságok újabb kitörésére. Szétmegyek, mondta Costello, a durva fickó, akiben sok volt a szesz. Jó porhanyós tehénpecsenye! Mérget veszek rá, hogy találkát beszélt meg veled. Mit, kutya? Kikezdtél velük? Csapjon beléd! Mindenesetre, mondta Lynch. A Materben hálósobai szokások uralkodnak. Pokolba is, O'Gargle doktor az álluk alatt kapirgál a nővéreknek. Úgy legyen valaha boldog, mint hogy Kittym beszélte, aki ápolónő volt itt hét álló hónapig. Szentséges egek, kiáltotta a sárgamellényes ifjonc és kényeskedve mosolygott hozzá, mint egy nő, miközben testével illetlen riszáló mozdulatokat végzett, hogy lehet így buzerálni az embereket! Hogy a jég verje el! Vacogok, ha rágondolok. Hiszen maga se különb, mint a kedves Hánynumera páter. Fulladjak meg ezen a kortyon, kiáltott Costello, ha nem lebabáznai készül. Én megismerem, ha egy nőnek nő a hasa, elég, ha félszeggel rásandítok. A fiatal tehén azonban felállott és bocsánatot kért a társaságtól távozásáért, de az ápolónő éppen most értesítette, hogy szükség van rá az inspekción. Az irgalmas Gondviselésnek úgy tetszett, hogy véget vessen egy *enceinte* hölgy szenvedéseinek, aki dicseretes szilárdsággal viselte állapotát és ficáncoló fiúgyermeknek adott életet. Elnézéssel vagyok azok iránt, mondta, akik épülni tudó szellem és gazdagítható tudás nélkül sárba rántanak egy nemes foglalkozást, mely, az Istennek kijáró tisztelet megsértése nélkül, a legtöbbet tesz e földön az emberek boldogságáért. Teljes bizonyossággal állíthatom és szükség esetén a bizonyítékok egész tömegével igazolhatnám ennek a nagyszerű mesterségnek kiválóságát, amelynek ahelyett, hogy gúny tárgyául szolgál, serkentően kellene hatnia nemes példaadásul az emberekre. Mit? Hogyan merészkedik bárki is megrágalmazni ezt a kedves Miss

Collant, aki dísz nemének és csodája a miénknek, hozzá még a legnehezebb percben, amelyet egy szegény földi lény átélhet? Vesszen, aki rosszat gondol! Borzadok, ha eszembe jut egy fajta jövője, amelyben az elvetemültségnek ilyen csirái tenyésznek és amely az anyaságot és a leányságot Horne házában ekkora tiszteletlenséggel kezeli. Mikor ily módon kiöntötte háborgó szívét, kimenőben köszönt a jelenlévőknek és az ajtóhoz ment. A helyeslés moraja zúgott fel mögötte, és egyesek úgy vélekedtek, hogy a közönséges borisszát minden teketória nélkül ki kellene dobni, amit meg is tettek volna, úgyhogy a rágalmazó elnyerte volna méltó jutalmát, ha nem hagyja abba a szószátyárkodást és nem erősítgeti szörnyű átkozódások közepette (mert a szitkozódásnak nagymestere volt), hogy a földön nála tisztességesebb lelkületű ember még nem élt. Menjen ki a belem, mondta, ha nem mindig ez volt Frank Costello legszentebb meggyőződése, mert őt egészen különösen arra nevelték, hogy tiszteld apádat és anyádat, aki olyan remekül értett a rolypolyhoz és a puddingsütéshez, hogy mindig sajnó szívvel gondolok vissza rá.

Térjünk azonban vissza Bloomhoz, aki mindjárt belépésekor észrevett bizonyos pökhendi gúnyt, de ezt az általában részvétlenséggel vádolt ifjúkornak tudta be. A virgonc fiatalok mindenestre olyanok voltak, mint a rakoncátlan gyermekek: a zajos vitáikban használt kifejezések nehezen érthetőek és gyakran nem igen tetszetősek voltak: nyersségük és a mosdatlan *mots* belső ellenállást váltottak ki: az illetet nem nagyon tartották szem előtt, jóllehet erősen animális szellemi beállítottságuk mentségükre szolgált. De Costelli szavai reá is visszataszítóan hatottak, mert ki nem állhatta ezt a züllött egyént, aki olybá tűnt előtte, mint egy levágott fülű zabigyerek, aki csunya púppal és foggal a szájában, lábbal előre jött a világra, és a koponyáján levő horpadások is az orvos fogójára emlékeztettek, úgyhogy látása azt a teremtés láncában hiányzó láncszemet juttatta eszébe, melyet a kitűnő néhai Darwin annyira szeretett volna megtalálni. A számára rendelt évek felén immár túl volt és ez idő alatt az élet sok viszontagságán ment át, s minthogy óvatos természetű és fölöttébb előrelátó ember volt, megtanulta, hogy elfojtsa szívében a felgerjedő harag indulatát, minek következtében mindig éber elővigyázata az elnéző türelemnek azt a teljességét oltotta szívébe, amelyet az alantas lelkek kigúnyolnak, elhamarkodott bírák megvetnek és mindenki elviselhetőnek, de csak elviselhetőnek talál. Azoknak, akik a női gyöngédség rovására élcelődnek (amely szellemi magatartással sohasem értett egyet), sohasem engedte volna meg, hogy jó nevelésükre hivatkozzanak vagy annak örököseiként szerepeljenek, míg viszont azoknak, akik minden megértést elvesztettek és így nem veszíthetnek el többet, megmarad a tapasztalat erős ellenmérge, hogy szemtelenségüket gyors és dicstelen visszavonulásra bírja. Nem mintha nem érzett volna a tüzes ifjúsággal, amely, édeskeveset törődve az aggok fanyalgásával és a szigorú erkölcsbírák dörmögésével, mindenkor (mint a Szentíró a maga szemérmes módján kifejezi) a tiltott gyümölcs élvezetére törekszik, de semmiesetre sem mehet olyan messze,

hogy bármely körülmények között megfélelkezzen az emberieségről tisztességes nővel szemben, akik a törvény rendelkezései szerint élnek. Végezetül tehát, ha a nővér közlése alapján gyors szülésre számított is, meg kell vallanunk, nem kis megkönnyebbülést szerzett neki az a hír, hogy az oly hosszú megpróbáltatás után végre bekövetkezett kedvező kimenetel ezuttal is a Legfőbb Lény kegyelmét, valamint jóságát igazolta.

Ehhez képest kiöntötte szívét szomszédjának, azzal, hogy a dologról való felfogását illetőleg az ő véleménye (noha talán nem hivatott annak nyilvánítására) az, hogy csak hideg természetű és érzéktelen lelkületű ember nem örül a szerencsés szülés újonnan érkezett hírének, miután a nő hibáján kívül annyit szenvedett. A jóöltözetű ifjanc azt mondta, hogy férje a hibás, aki ebbe az állapotba hozta, amennyiben nem tételezzük fel, hogy új ephesosi matrónával van dolgunk. Közlöm továbbá, mondta Crotthers és akkorát ütött az asztalra, hogy a nyomatékos kijelentés szünni nem akaró kommentárt kapott, hogy az öreg Gloria Hallelujerum ma is itt járt, öregedő úr lelógó bajússzal, orrán át beszélve így tudakozódott Wilhelminéről, akit életemnek nevez. Azt mondta neki, hogy legyen készenlétben, minden pillanatban kirobbanhat. Az angyalát, nektek megmondhatom, nem győzöm eléggé csodálni a vén salabakter potenciáját, hogy még egy gyereket tudott belőle kicsikarni. Erre mind dicsérni kezdték, mindegyik a maga módján, ámbár az ifjanc ezúttal is kitartott régebbi nézete mellett, hogy nem a férj, hanem egy másik férfi volt a legény a gáton, egy lelkész, egy fáklyahordó (erényes) vagy egy minden háztartásban szükséges cikkeket áruló házaló. Csodálatos, közölte önmagával a vendég, a metempsychosisnak ez a hihetetlen képessége bennük, hogy a szülőszoba és a boncterem akkora léhaság iskoláivá lehetnek, hogy az akadémiai cím pusztá megszerzése a léhaskodásnak ezeket a felkentjeit a legrövidebb idő alatt példás gyakorlóivá változtathatja egy olyan művészetnek, amelyet a legtöbb mindenképen kiváló ember a legnemesebbnek tart. De, tette hozzá azután, mindez csak az elfojtott érzések felszabadutása, amelyek mindnyájukat nyomják, mert több ízben megfigyeltem már, hogy az egyforma tollú madarak szeretnek együtt nevetni.

De hadd kérdezzük meg e helyen védőjétől, a nemes úrtól, hogy milyen jogon mer ez az idegen, aki egy kegyes uralkodó jóvoltából nyerte el a polgári jogokat, belpolitikánk legfőbb bírójaként fellépni? Hol a hála, amelyet az alattvalói hűségnek kellene sugallnia? A mostani háború alatt, ha az ellenség bármikor ideiglenes előnyre tett szert gránátjaival, nem használta-e fel övéinek ez az elárulója az alkalmat, hogy egyet üssön az Imperiumon, mely megtűri, mert négy százalékanak biztosságaért reszketett? Elfelejtette ezt, ahogyan minden élvezett jó-téteményt elfelejt? Vagy talán ő, aki eddig másokat szedett rá, most végre önmagát csapja be, amint hogy, ha az erről szóló hírek igazak, eddig ő és csakis ő volt a saját haszonélvezője? Távol áll tőlünk, hogy beszennyezzük egy előkelő hölgy hálószobáját, egy vitéz őrnagy leányáét, vagy hogy akármilyen módon is kétségbe

vonjuk női becsületét, de ha már erőnek erejével rátereli figyelmünket erre (amit saját jól felfogott érdekében nem lett volna szabad tennie), ám legyen. A boldogtalan nőtől soká és csökönyösen megtagadják azt a törvényes előjogát, hogy más érzésekkel hallgassa feddő szavait, mint a kétségbeesés iróniájával. Ő beszél így, az erkölcsbíró, a jámborságnak ez az igazi pelikánja, aki a természet kötelekeiről megfélekezve, nem átallott törvénytelen érintkezésbe jutni egy, a társadalom legalsóbb rétegéből származó nőcseléddel. Sőt! Ha a trampli surolókefeje nem veszi át a védőangyal szerepét, ugyanarra a nehéz sorsra jutott volna, mint Hágár, az egyiptomi nő! A legelőkérdésben mindenki ismeri kicsinyes hajthatatlanságát, és Cuffe jelenlétében egy felháborodott tenyésztő egy bukolikus szókimondásában elevenre találó megjegyzést tett róla. Igazán nem illik hozzá, hogy ilyeneket prédikál. Nincs-e itt közel egy földje, amely parlagon hever, mert nincs felszántva? A serdülő korban megrovást érdemlő szokás második természetté és alávalósággá válik az élet derekán. Ha mindenáron osztogatni akarja gileádi balzsamát kétes ízlésű titkos gyógyszerek és receptek alakjában, hogy egy éretlen kéjencekből álló nemzedéket megjavítson, tetteinek jobban összhangban kellene állaniuk a begyét felfújó tanokkal. Férji szíve olyan titkok lerakódóhelye, amelyekre hivatkozni minden illendőség ellen való volna. Valamelyik fonnyadt szépség ledér ajánlatai bizonyára megvigasztalják elhanyagolt és elcsábított feleségeért, de az erkölcsnek ez az új hirdetője és bajok orvoslója legjobb esetben exotikus fa, amely a maga keleti talajában gyarapodott és virágzott és bővében volt a balzsamnak, de mérsékeltebb égöv alatt átplántált gyökerei elvesztették hajdani erejüket és termése áporodott, keserű és hatástalan.

A hírt a második ápolónő a Magas Porta szertartásos szokásaira emlékeztető ünnepélyes körültekintéssel adta tudtára a jelenlévő ifjabb segédorvosnak. Ez a maga részéről közölte a delegációval az örökös megszületését. Mikor ezek után a női osztályra távozott, hogy jelen legyen az utószülés előírással szertartásán a házi ügyek államtitkárával és a titkos tanács tagjaival együtt, a kimerült és elégedett delegátusok, akikre a virrasztás hosszú tartama és ünnepélyessége súlyosan nehezedett, egyszeriben beszédesekké váltak, abban a reményben, hogy az örömdetes esemény menteni fogja a kulcsárnő és porkoláb eltávozásával előálló szabadságot. Hasztalan iparkodott Bloom hirdető emelt szóval csitítani, csendesíteni, tartózkodásra inteni. A pillanat tulságosan kedvező volt annak az élénk eszmecserének kialakulására, mely az egyetlen összekötő kapocsnak látszott az egymástól oly eltérő vérmérsékletek között. A helyzet minden mozzanatát egymásután boncolták: az egysejtű ikrek szülés előtti kölcsönös ellenszenvét, a császárvágást, utószületést az apa szempontjából és ugyanennek ritkább változatát az anya szempontjából, a testvérgyilkosság Childs-féle bűnügy néven ismertté vált esetét, melyet még emlékezetesebbé tett Bushe ügyvéd szenvedélyes védőbeszéde, amely biztosította az ártatlan vádlott felmentését, az elsőszülöttségi jogot és a királyi jutalmat kettős és

hármás ikerszülésekért, elvetéléseket és szinlelt vagy nem szinlelt gyermekgyilkosságokat, a szív nélküli *faetus in faetu* esetét, a congestio következtében előálló aprosopiát, bizonyos állatlan kínaiak agnatikáját (melyre Mulligan jelölt úr mutatott rá) az állkapocscsontoknak a középvonalon való hiányos egyesülése következtében, úgyhogy (szerinte) az egyik fül hallja, amit a másik beszél, az anaesthesia vagy kábultság jótéteményét, a szülési fájdalmak meghosszabbodását előrehaladt terhességgel az erre gyakorolt nyomás által, a magzatvíz időelőtti eltávozását (mint a mostani esetben is) a matrix utólagos megfertőzésének veszélyével, a befecskendezéssel való mesterséges megtermékenyítést, a méhnek a menstruáció elmúltát követő visszafejlődését, a faj fennmaradásának problémáját erőszak útján teherbe ejtett nők esetében, a szülésnek azt a szörnyű formáját, amelyet a brandenburgiak *Sturzgeburt*-nak neveznek, a többmagú és szörnyszületeket a tisztulási periódusban történt fogantatás és a szülők közeli vérrokonsága következtében — egyszerűen az emberi születés mindazon eseteit, melyeket Aristoteles chromatographikus ábrázolással osztályoz főművében. A szülészet és törvényszéki orvostan legsúlyosabb problémái ugyanazzal a lelkesedéssel tárgyaltattak, mint a népies babonák a terhességről, például, hogy a terhes nőnek nem szabad kerítésen átlépnie, nehogy a mozgás következtében a köldökzsinór megfojtsa a magzatot, hogy továbbá erős és kielégítetlen vágy esetén kezét tessenek arra a részére kell tennie, melyet a hosszú gyakorlat a fenyítés helyévé szentelt. Egyikük a nyúlsháj, az anyajegyek, a számfölötti ujjak, a négerhaj, az eperfolt és a borfolt rendellenességeit úgy állította be, mint *prima facie* és természetes hipotetikus magyarázatát a disznófejűségnek (nem feledkezve meg Madame Grissel Steevens esetéről) és az elvétve előforduló kutya-szőrűségnek. A plazmikus emlékezés feltevése, amelyet Caledonia képviselője fejtett ki és mely méltó volt az általa képviselt ország metafizikai hagyományaihoz, ilyen esetekben az embrionális fejlődés megállására gondol valamelyik emberelőtti fejlődési fokon. Egy külföldi delegátus ez állásponttal szemben csaknem meggyőző erővel védelmezte a nők és himálatok közötti közösülés elméletét, miközben érvül maga hozta fel az olyan meséket, mint a Minotaurusról szólót, amelyet az elegáns latin költő lángelméje közvetített hozzánk a *Metamorphoses* lapjain. Szavainak hatása azonnali, de rövid tartamu volt. Ahogyan előállott, éppoly könnyen szét is foszlott Mulligan jelölt úr egy megjegyzése következtében, melynek tréfás jellege e téren felülmulhatatlan szerzőjére vallott, aki a vágyat gerjesztő alanyok netovábbjának egy csinos, tiszta férfit jelentett ki. Mivel ugyanekkor heves szóváltás indult meg Madden és Lynch delegátus urak között arról a jogi és teológiai problémáról, hogy mi történik, ha az egyik szíami iker előbb halálozik el a másiknál, a kérdést kölcsönös megegyezéssel Bloom hirdető úrhoz távobbitották, hogy azonnal terjessze Dedalus főesperes elé eldöntés végett. Ez, aki eddig hallgatott, akár, hogy természetellenes komolyságával kidomborítsa azt a csodálatosan méltóságteljes magatartást, amely

egyébként is jellemezte, akár mert egy belső hang sugallatára hallgatott, gondolkodás nélkül, egyesek szerint felületesen, rögtön rámutatott az egyházi tilalomra, melynek értelmében az ember ne válassza szét, amit Isten egybeillesztett.

Hanem Malachias elbeszélése mindnyájunkat borzadállyal töltötte el. Felidézte előttünk a képet. A titkosajtó a kandalló mellett félrecsuszott és nyílásában megjelent — Haines. Kinek nem futott át hátán a hideg? Egyik kezében irattáska volt, tele selta irodalommal, a másikban egy fiola, *Méreg* felírással. Meglepődés, borzadály, ellenszenv tükröződött minden arcon, míg ő kísérteties vigyorral nézett rájuk. Ellőreláttam ezt a fogadtatást, kezdte lidérces nevetéssel, és nyilván a történet a hibás benne. Igen, így van. Én vagyok Samuel Childs gyilkosa. És hogy megbűnhődtem érte! A pokol nem rémít engem. Ezt olvashatja kiki az arcomon. Örökre, és haj, mikor lesz végre nyugalmam, mormolta tompán, járom Dublint dalaimmal, és ő mindenütt a sarkamban, mint egy manó vagy meseszörny. Az én poklom és Írországé ebben az életben van. Mindent megpróbáltam, hogy bűnömet elfeledtessem. Szórakozást, varjúvadászatot, az ír nyelvet (szavalt valamit), laudanumot (ajkához emelte a fiolát), táborozást a szabadban. Hasztalan! Szellemem mögöttem settenkedik. A tömény számomra az egyetlen römény... Ah! Megsemmisülés! A fekete párdúc! Egy felkiáltással hirtelen eltűnt és a titkosajtó bezárult. Egy pillanat múlva feje az átellenes ajtóban jelent meg és ezt mondta: A Westland-row pályaudvarán találkozhattok velem tíz óra tizenegykor. Eltűnt! A ledér cimborák szeméből ömlött a könny. A látnok égnek emelte kezét és ezt mormolta: Mananaan bosszúja! A bölcs ismételte: *Lex talionis*. Az érzelmes ember, aki élvezni akar, de nem akarja vállalni a borzalmas adósságot azért, amit tett. Malachias iszonyú izgalomban elhallgatott. A titokról lehullott a lepel. Haines a harmadik testvér volt. Igazi nevén Childsnek hívták. A fekete párdúc maga saját atyjának szelleme volt. Ivott, hogy elmuljon. Köszönet ezért a könnyebbségért. A magános ház a temető mellett lakatlan. Egy lélek sem akar benne lakni. Pók szövi hálóját a magányban. Éji patkány les ki a résen. Átok van rajta. Kísértet-ház. Gyilkos talaj.

Mi az emberi lélek kora? Minthogy megvan benne a kaméleonnak az a tulajdonsága, hogy esetenként változtatja színét, örvend az örvendezőkkel és búsul a búsulókkal, kora is éppoly változó, mint hangulata. Leopold, ahogyan itt ül elmélázva, emlékein rágódva, nem Leopold már, a higgadt hirdetésszerző és szerény állami kötvények tulajdonosa. Az ifjú Leopold ő, ahogyan fordított sorrendben, tükröz a tükörben (hé, presto!) önmagát szemléli. Látja akkori fiatal alakját, korán megfőrfiasodott, egy fagyos reggel megy a Clambrassil-streeti régi házból a gimnáziumba, vállán átvetett szíjjon lóg táskája, benn egy jókora karéj buzakenyér, anyja jóvoltából. Most látja ugyanazt az alakot egy-két évvel később, első keménykalapjában (ah, micsoda nap volt az!) úton, mert már utazik a családi cégnek, rendelőkönyve van, parfümös zsebkendője (nemcsak hogy muto-

gassa), egy börönd csillogó portékája (jaj, ma már senkinek sem kell!) és egy tegezzel nyájas mosolya ennek vagy annak a félig megfőzött háziasszonynak, aki ujjai hegyén számol, vagy egy bimbózó leánykának, aki (de a szív vajjon mit mond?) elismeréssel fogadja betanult bókjait. A parfóm, a mosoly, de ezeknél is inkább a sötét szem és a kenetteljes modor estére nem egy rendelést hozott haza a cégfőnöknek, aki Jákob-pipájával hasonló munka után az atyai tűzhelynél üldögélt (természetesen melegszik rajta a metélt) és kerek csontkeretes szemüvegén át olvassa valamelyik egyhónapos európai ujságot. De hé, presto, a tükör elhomályosul, és az ifjú kóbor lovag eltűnik, apró ponttá zsugorodik a ködben. Maga is apányi már és ezek körülötte a fiai lehetnének. Ki tudja? A bölcs apa ismeri gyermekét. Visszagon-dol egy esős éjszakára a Hatch-streeten, a vámraktárhoz közel, az elsőre. Együtt (a nő szegény hontalan, a szegény leánya, tiéd és enyém és mindenkié egy shillingért meg egy szerencsepénzért), együtt hallják az őrszem nehéz lépteit, amint két esőköpenyes alak elmegy az új királyi egyetem előtt. Bridie! Bridie Kelly! Sohasem felejtí el ezt a nevet, mindig emlékezni fog arra az éjszakára, az elsőre, a nászéjre. Egymást átkulcsolva állnak a sötétben, a kívánó a készséggel, és egy szempillantás alatt (fiat!) fény fogja elárasztani a világot. Szívhez szökkent-e a szív? Nem, nyájas olvasó. Egyszerre csak megtörtént, de — állj! Vissza! Nem szabad! Rémülten menekül szegény leány a homályban. A sötétség arája, az éj leánya. Nem merészeli a nap arany gyermekét karjára venni. Nem, Leopold! Név és emlék nem vigasztal. Erődnek azt a fiatalos ábrándját elvették tőled, hasztalan volt. Nincs ágyékból való fiú melletted. Soha senki nem lesz Leopoldnak az, ami Leopold volt Rudolphnak.

A hangok keverednek, összeforranak felhős csönddé: a tér végtelenje ez a csönd; és gyorsan, hallgatagon lebeg a lélek régen élt nemzedékek hosszú sorainak régiói fölött. Olyan vidék fölött, ahol egyre száll a sűrke homály, sohasem hull le a tágas zsálya-zöld legelőkre, kiönti sötétjét, szétszórja örök csillagharomatát. A kicsi félszeg lépésekkel követi anyját, kanca vezet kiscsikót. Homály árnyai ők, de prófétai bájú szobrokká formáltak, vékony kecses derék, hajlékony inu nyak, értelmes nyájas fej. Elködlenek, szomorú fantomok: minden eltűnt. Agendath sivár föld, vijjogó baglyok hazája és a vakoskodó upupáé. (Netaim, az arany, nincsen már. És a felhők országútján jönnek, lázadó mennydörgéssel jönnek az állatok szellemei. Huh! Hallga! Huh! Parallax megy mögöttük és hajtja őket, szemöldökének dárdázó villámai skorpiók. Elk és yak, Bashan és Babylon bikái, mamut és masztodon, jönnek csapatostul az elsüllyedt tengerhez: *Lacus Mortis*. Baljós, bosszúra szomjas állatöv-horda! Bőgne, miközben felhőkön elhaladnak, patásan és szarvasan, az ormányos az agyarassal, az oroszlánsörényes, az óriásagancsú, földtúró és csúszómászó, rágcsáló, kérődző és vastagbőrű, egész mozgó bőgő sokaságuk, a nap gyilkosai.

Csörtetnek tovább a Holt-tenger felé, hogy szikkadt torokkal és szörnyű szürcsöléssel igyanak az álmatag sós kimeríthetet-

len árból. És a lójel újra nő, nagyobbodik az elhagyott égen, betölti az egész mennyboltozatot, mígnem roppantul feltündöklök a Virgo háza fölött. És nézd, a metempsychosis csodája, ő az, az örökéletű ara, a hajnalcsillag hírnöke, az ara, a mindig szűz. Ő az, Martha, te elveszett, Millicent, a fiatal, a drága, a sugárzó. Milyen derűsen kel fel most, királynő a Plejádok között, a hajnal előtti utolsóelőtti órában, lábán fényes arany szandál és fején fátyol hogyishívjából, békanyálból! Libeg, úszik csillagszülte husa körül és árad belőle smaragd, zafir, mályva és napraforgó, hideg csillagközi szél viszi, széle lobog, tekeredik, csavarodik az égen, titokzatos írás, míg milliárd jelkép-metamorphosis után felizzik, Alpha, rubin és háromszögletű jel a Taurus homlokán.

Francis elmúlt évekre emlékeztette Stephent, mikor együtt jártak az iskolába Conmee idején. Glaucon, Alcibiades, Pistratus felől kérdezte. Hol vannak most? Egyikük sem tudta. A multról beszéltél és árnyairól, mondta Stephen. Minek gondoljunk rájuk? Ha visszahívom őket az életbe a Lethe vízén át, nem sereglenek-e elő a szegény lelkek hívásomra? Ki hiszi ezt? Én, Bous Stephanoumenos, bikabarát bárd, életük ura és adományozója vagyok. Szőlőlevélkoszorúval vette körül bozontos haját és rámosolygott Vincentre. Ez a válasz és ezek a levelek, mondta Vincent, illőbben fognak díszíteni, ha valami több, jóval több, mint egy sapkára való könnyű óda nevezheti atyjának szellemedet. Minden jóakaród ezt reméli. Én is szívből óhajtom, hogy beváljon. Oh nem, Vincent, mondta Lenehan, a mellette lévő vállra téve kezét, ne félj. Nem hagyná itt árvának az anyját. A fiatal férfi arca elsötétült. Mind látták, milyen nehezére esik, ha emlékeztetik ígéretére és új veszteségére. Visszavonult volna a tivornyáról, ha a lárma nem enyhíti fájdalmát. Madden öt drachmát vesztett Sceptre-en a lovas nevének véletlen egyezése miatt: Lenehan ugyanannyit. Elmondta nekik a versenyt. A zászló leereszkedett és hu, rajta, a kanca vígan rohant O'Maddennel a hátán. Vezette a mezőnyt: minden szív dobogott. Még Phyllis sem tudott erőt venni magán. Kendőjét lobogtatta és kiabált: Hajrá! Sceptre nyer! De mikor az utolsó futamban mind szorosan egymás mellett futottak, egyszerre csak előrerugtat Haszontalan, eléri, elhagyja. Minden el volt veszve. Phyllis néma volt: szemei mint a szomorú anemónák. Juno, kiáltotta, végem. De kedvese vigasztalta és hozott neki egy fényes aranykosarat, abban néhány hosszúkás szilva volt, vett belőle. Egy könnye hullott: csak egy csöpp. Remek lovas ez a W. Lane, mondta Lenehan. Tegnap négy nyerő, ma három. Melyik lovas mérkőzhet vele? Ültessétek tevére vagy bőszt bölényre, kenterben nyeri a versenyt. De viseljük el, mint hajdanta szokás volt. Kegyelem a vesztesnek! Szegény Sceptre! mondta könnyű sóhajjal. Nem az a csikó már, aki volt. Olyan nem lesz több, hitemre. Esküszöm, ő volt a királynő mind közt. Emlékszel rá, Vincent? Szeretném, ha látta volna királynőmet ma, mondta Vincent, hogy milyen fiatal volt és milyen ragyogó (Lalage szépsége elhalványult mellette) a sárga cipőjében és a muszlinruhájában, nem tudom

pontosan, hogy hívják azt. A gesztenyefák fölöttünk éppen virágoztak: a levegőben igézetes fűszer volt és szirmok libegtek benne. A napos pásztákon könnyen megfőzhetett volna bárki egy tepsi mazsolás kalácsot, amelyet Periplepomenos árul a bódéjában a híd mellett. De neki nem volt fogára való semmi más, mint karom, amellyel tartottam és melybe kajánul beleharapott, ha nagyon szorongattam. Egy héttel ezelőtt gyöngélkedett, négy napig ágyban feküdt, de mára szabad volt, vidám és nevette a veszélyt. Ilyenkor csábítóbb. És a csokrai! Vad lány az, mindent letépdesett, mikor együtt lehevertünk. És köztünk maradjon, barátom, nem fogod kitalálni, kivel találkoztunk a szélről jövet. Conmeeval magával! A kerítésnél sétált és olvasott, nyilván valami breviáriumot, amelyben könyvjelzőnek minden bizonnyal valami tréfás levélke van Glycerától vagy Chloétól. A drága teremtés zavarában elvörösödött és úgy tett, mintha valami kicsiséget igazítana meg a ruháján: egy kis ág lógott rajta, mert még a fák is imádják őt. Mikor Conmee elment, édes képét nézte a kis tükörben, amely mindig nála van. De Conmee kedves volt. Elmenőben megáldott bennünket. Az istenek is mindig kedvesek, mondta Lenehan. Ha megjártam a Bass lovával, talán ez az itala jobban hasznomra lesz. Rátette kezét az egyik boroskorsóra: Malachi látta és visszatartotta, miközben rámutatott az idegenre és a vörös táblára. Vigyázat, suttogta Malachi, maradjatok druida-csöndben. Messze jár a lelke. Lehet, hogy éppoly kínos egy látomásból felébredni, mint megszületni. Minden tárgy, ha erősen megnézzük, bejáratú kapu lehet az isteni öröklétbe. Nem gondolod, Stephen? Theosophos beszélt nekem ezt, mondta Stephen, akit előző életében egyiptomi papok beavattak a karmikus törvény titkaiba. A hold urai, mint Theosophos beszélt, egy narancstüzes hajórakomány a lunáris lánc Alpha nevű bolygójáról, nem akarták felölni az éterköntöst, így tehát a második csillagvilág rubintszínű énjeiben inkarnálódtak.

A valósághoz híven megállapítandó azonban, hogy az az esztelen feltevés, mintha valamelyes révületbe esett vagy mesmerikus állapotban lett volna, egészen sekélyes feltevésből eredt és egyáltalában nem felelt meg a tényeknek. Az az egyén, akinek látószervei a fent elbeszéltek közben éppen ezen a ponton a feléledés jeleit kezdték mutatni, éppoly éleselméjű volt, mint bármely más halandó, ha ugyan nem még élesebb elméjű, és aki ennek ellenkezőjét gyanította, csakhamar rájöhetett, hogy eltévesztette a házszámot. A legutóbbi négy-öt perc alatt erősen egy bizonyos számú Bass-palackra meredt, melyet Bass és tsa Burton-on-Trentben töltött meg. Ezek történetesen több más palack között éppen vele szemben állottak és nyilván alkalmasak voltak arra, hogy bárki figyelmét magukra vonják skarlátvörös külsejükkel. Mint később kiderült, leginkább csak előtte ismeretes okokból, amelyek az eseményeknek teljességgel más képet adtak, egészen egyszerűen az egy pillanattal azelőtti megjegyzésekre gondolt a gyermekkoráról és a turfról, visszaemlékezvén két-három magánygyére, amelyekhez a másik kettőnek semmivel sem volt több köze, mint akár a most született gyermeknek. Véletlenül azon-

ben tekintetük találkozott, és alighogy tudatára ébredt annak, hogy a másik tölteni szándékozik magának, önkéntelenül elhátározta, hogy, ugyanazt teszi, minél fogva megfogta a közép-nagyságú üvegtartályt, amely a keresett folyadékot tartalmazta és tetemes csökkenést idézett elő benne azáltal, hogy jelentékeny részét igen nagy egyidejű figyelemmel, nehogy az asztalon lévő többi üveget feldöntse, kitöltötte magának.

A most következő vita szempontjaiban és kifejlődésében az élet folyamatának foglalatja volt. Sem a hely, sem a tanács nem szűkölködött méltóság nélkül. A vita résztvevői az ország legmerészebb koponyái voltak, a választott tárgy pedig a legfennköltebb és legéletbevágóbb. Horne házának magas csarnoka soha nem látott ekkora fontosságú és sokféleségű gyülekezetet, sem az intézet öreg gerendái nem hallottak soha ilyen enciklopédikus nyelvet. Valóban ragyogó jelenet volt. Crotthers ott ült az asztal végén meghökkentő skót öltözetében, a Mull of Galloway, sós levegőjétől izzó arccal. Ott volt vele szemközt Lynch is, akinek arca már magán viselte a korai romlottság és időelőtti bölcsesség bélyegét. A skót mellett volt kijelölt helye Costellónak, a különcnek, míg mellette lomha nyugalomban ült Madden tömzsi alakja. A rezidens széke, igaz, üresen állott a tűzhely előtt, de annak mindkét oldalán Bannon tudósköpenyes, tweed-nadrágos és durva tehénbőr-csizmás alakja éles ellentéte volt Malachi Roland St. John Mulligan sárga eleganciájának és városias modorának. Végül pedig az asztalfőnél ott ült az ifjú költő, aki tanügyi munkássága és metafizikai kutatásai után a szokrateszi vita társas légkörében talált menedéket, míg tőle jobbra és balra a versenytérről frissen érkezett fecsegő prognosztikus foglalt helyet és az éber vándor, az út és a harc porától és a letörölhetetlen gyalázat szennyétől piszkosan, akinek állhatatos és szilárd szívéből semminő csáb vagy veszély vagy fenyegetés vagy lealázás nem tudta kitörölni annak a gyönyörűséges szépségnek képét, amelyet Lafayette ihletett ceruzája formált ki eljövendő koroknak.

Helyes lesz, ha mindjárt itt eleve leszögezzük, hogy a pervertált transzcendentalizmus, amelynek S. Dedalus úr (Div. Scep.) magatartásából kitűnőleg meglehetősen híve volt, egyes ellentéte minden elfogadott tudományos módszernek. A tudománynak, nem lehet eléggé ismételni, kitapintható jelenségekkel van dolga. A tudomány emberének éppúgy, mint az utcai járókelőnek, nyakas tényekkel kell szembenéznie, amelyek elől nem lehet kitérni, és ezeket kell tőle telhetőleg megmagyaráznia. Lehetnek ugyan kérdések, amelyekre a tudomány — jelenleg — nem tud választ adni, mint például a L. Bloom úrtól (Hird.) felvetett probléma, a későbbi nem meghatározása. El kell-e fogadnunk Trinaeriai Empedokles nézetét, hogy a jobb petefészkek (a menstruáció utáni periódus, mint mások állítják) okozza a fiúgyermek születését vagy a soká elhanyagolt spermatozoák vagy nemaspermak a meghatározó tényezők vagy, mint a legtöbb embriológus, így Culpepper, Spallanzani, Blumenbach, Lusk, Hartwig, Leopold és Valenti, feltételezi, ennek a kettőnek a ke-

veréke? Ez egyértelmű volna az együttműködéssel (a természetnek ezzel a kedvenc fogásával) egyrészt a *nemasperma nisus formativus*, másfelől pedig a passzív elem egy szerencsésen választott pozitívája, *succubitus felix* között. Az ugyanazon kutatótól felvetett másik probléma alig kevésbé életbevágó: a gyermekhalandóság kérdése. Ez azért érdekes, mert — mint találoán megjegyezte — valamennyien egyformán születünk, de különféleképpen halunk meg. M. Mulligan (Hyg. et Eng. Doc.) hibáztatja az egészségügyi viszonyokat, melyek között szürketüdőjű polgártársaink mirigyduzzanatokat, tüdőbántalmakat stb. kapnak a porban leseledő baktériumok belélekezése folytán. Ezek a tényezők, állítja, nemkülönben utcáink felháborító állapota, az ott található pocskék plakátok, a minden fajtájú lelkészek, a csonka katonák és matrózok, a szemelláthatóan skorbutos köcsisok, a felakasztott állati hullák, az elmebeteg agglegények és megtermékenyítetlen duennák — ezek, mondá, a fajta minden minőségi hanyatlásának igazi okai. A kallipedia, így jövendölte, hamarosan általánosan elfogadott szokássá lesz és az élet összes kellemességei — valóban jó zene, gyönyörködtető irodalom, könnyű filozófia, tanulságos festmények, a klasszikus szobrokról, így, Venusról és Apollóról készült gipszöntvények, díjnyertes csecsemők művésziesen színezett fényképei: mindezek a kis figyelmességek az áldott állapotban levő hölgyeknek lehetővé fogják tenni, hogy a közbeeső hónapokat a legélvezetesebben töltsék el. J. Crotthers (Disc. Bacc.) e halálesetek egy részét nehéz munkáti végző gyári munkások esetében abdominális traumának tulajdonítja és a házi fenyték alkalmazásának a férj részéről, az esetek óriási többségében azonban a magán- és közéletben tapasztalható hanyagságnak, amely az ujszülöttek kitételében, tiltott magzatelhajtásban vagy a gyermekgyilkosság embertelen bűncselekményében kulminál. Noha az előbbi (a hanyagságra gondolunk) kétségtelenül nagyon is igaz, az általa felhozott eset, hogy az ápolónő elfelejti a tomponokat megszámlolni a hasüregben, sokkal ritkább, semhogy szabálynak volna tekinthető. Valójában, ha közelebből szemügyre vesszük a helyzetet, inkább azon kell csodálkoznunk, hogy annyi terhesség és szülés zajlik le baj nélkül, emberi elégtelenségünk ellenére, amely nem egyszer keresztetzi a természet szándékait. Ötletes megfigyelést közöl V. Lynch (Bacc. Arith.), aki szerint a születés és a halandóság, akárcsak a fejlődés összes többi jelenségei, az árapály, a hold változásai, a vér hőmérséklete, általában mindenfajta betegség, szóval a természet roppant műhelyében lejátszódó minden folyamat, valamelyik távoli nap kihülésétől a parkjainkat díszítő számtalan virágok valamelyikének kivirulásáig valamiféle számtörvénynek engedelmeskedik, amelynek megfogalmazása még nem sikerült. Mégis az az egyszerű és egyenes kérdés, hogy normálisan egészséges szülők látszólag eggeszséges és kellő gondozásban részesülő gyermeke adott esetben látható ok nélkül miért hal meg zsenge korban (míg más gyermekek ugyanabból a házasságból megélnék) ez a kérdés, a költő szavaival élve, meggondolásra készt. Abban bizonyosak lehetünk, hogy a természetnek mindenre, amit

tesz, jó és kényszerű okai vannak, és minden valószínűség szerint az ilyen halálesetekben a megelőzés valamilyen törvénye érvényesül, melynek értelmében a beteges csírák székhelyévé vált szervezetek (a modern tudomány meggyőzően kimutatta, hogy halhatatlannak csak a plazmikus szubstancia nevezhető) a kifejlődés egyre korábbi stádiumában igyekeznek eltűnni, amely berendezkedés ugyan bizonyos érzelmeinkre (nevezetesen az anyaira) fájdalmasan hat, végeredményében azonban, mint néhányan hisszük, jótékony hatású a fajra mint olyanra, mert ezen a módon biztosítja a legéletrevalóbbak fennmaradását. S. Dedalus (Div. Scep.) megjegyzése (vagy nevezzük inkább közbekiáltásnak?), hogy egy mindenevő lénynek, aki rágni, nyelni és emészteni tud és nyilván a legnagyobb nyugalommal képes átküldeni a közönséges csatornán a legkülönbébb táplálékokat, nemkülönben hogy rákbeteg, többszöri szüléstől elcsigázott nőnek, elhízott városi uraknak, sárgaságban szenvedő politikusokról és chlorotikus apácákról nem is beszélve, hihetőleg gasztrikus megkönnyebbülésére szolgálna egy *staggering bob*-ból álló ártalmatlan étkezés, mindennél jobban és fölöttébb kedvezőtlen megvilágításban mutatja a fentebb érintett törekvést. Azok okulására, akik nem ismerik olyan részletesen a községi vágóhíd üzemét, mint ez a betegeslelkű esztéta és embriofilozófus állítja magáról, aki tudományos dolgokban tanúsított pökhendi nagyképűsége mellett alig tud megkülönböztetni egy savat egy bázistól, talán jó lesz megjegyezni, hogy *staggering bob* alacsonyabbrendű kifőzéstulajdonosaink alantas nyelvén az éppen megszületett borjú megfőzhető és ehető húsát jelenti. Nemrégiben egy nyilvános vita során L. Bloom úrral (Hird. Sz.) a Nemzeti Szülőotthon társalgójában, Holles-street 29, 30 és 31, melynek tehetséges és népszerű főnöke tudvalevőleg Dr. A. Horne (Báb. Tud., F. K. Q. C. P. I.) szemtanuk közlése szerint nevezett állítólag azt a kijelentést tette, hogy ha egy nő beeresztette a macskát a zsákba (hihetőleg esztétikai utalás a természetes folyamatok egyik legbonyolultabbikára és legcsokálatraméltóbbjára, a nemi egyesülés tényére) ki is kell onnan eresztenie vagy életet kell neki adnia, mint mondotta, hogy megmentse a magát. A magáénak veszélyére, volt az ellenfél találó válasza, amelynek hatását semmivel sem csökkentette a mérsékelt és kimért hang, amelyben kifejezésre jutott.

Közben az orvos ügyességének és türelmének eredményeként végbement a szerencsés *accouchement*. Nehéz, nehéz percek voltak a pacienseknek és a doktornak egyaránt. Amit a szakmai hozzáértés tehetett, megtörtént, és a bátor nő férfiasan segített. Ő is megtette a magát. Harcát megharcolta és most nagyon nagyon boldog volt. Akik továbbmentek, akik megelőzték, azok is boldogok, ha lenéznek rá és mosolyognak a megható jelenetre. Nézzetek rá tisztelettel, ahogy hátradől az anyaság fényével szemében, sóvár vággyal nézve a kisbaba ujjaira (elbájoló látvány), anyaságának első virágjában, miközben némán hálát ad a Magaságosnak, Mindenki férjének. És amint szerető szeme ránéz a csöppségre, csak még egy gyönyörűséget kíván, hogy kedves Dó-

diya is legyen itt vele és ossza meg örömét, hogy karjába tehesse ezt a kis darabkát Isten agyagjából, törvényes ölelésük gyümölcsét. Dódi öregszik már (megsúghatjuk egymásnak) és kissé meggörbült a háta, de az évek forgatagában komoly méltóságra tett szert, mint az Ulster-Bank College-greeni fiókinézetének segédkönyvelője. Oh Dódi, régen szeretett, most hű élettárs, soha többé vissza nem tér a rózsáknak az a messzetűnt szaka. Csinos fejének egy mozdulatával felidézi magában azokat a napokat. Istenem, milyen gyönyörűek most az évek kódén át! De képzeletében gyermekei mind ott állanak ágya mellett, kettőjük gyermekei, Charley, Mary Alice, Frederick Albert (ha életben maradt volna), Mami, Budgy (Victoria Frances), Tom, Violet Constance Louisa, a cuki kis Bobsy, (akit a délafrikai háború híres hőse, Lord Bobs of Waterford and Candahar után neveztek el) és most frigyüknek ez az utolsó záloga, a legeslegvalószínűbb Purefoy, valódi Purefoy-orrall. Mortimer Edward névre fogják keresztelni a szépreményű sarjat Purefoy úrnak a pénzügyigazgatóságnál a dublini kastélyban alkalmazott befolyásos harmadunokatestvére után. Az idő pedig lődörög tovább: de Kronion apó könnyelműen dolgozott. Nem, ne küldj sóhajt kebledből, édes, jó Mina. És te, Dódi, verd le a hamut pipádról, a kiszívott meggyfapipáról, amelyet addig szeretsz, míg az esti harang meg nem kondul érted (legyen az a nap mennél később!) és oltsd el a lámpát, amely mellett a Szentírást olvasod, mert az olaj is fogytán már. és most könnyű szívvel ágyba, nyugalomra. Tud ő mindent és ha itt az ideje, Magához hív. Te is megharcoltad harcodat és tisztességesen játszottad férfi-szerepedet. Itt a kezem. Jól végeztél dolgod, hű öreg szolgál!

Vannak bűnök, illetve (nevezzük őket úgy, ahogyan a világ) rossz emlékek, amelyeket az ember szívének legsötétebb zugaiba rejt, de ott megmaradnak és várnak. Elérheti, hogy emlékükhöz elhomályosodjék, hogy olyanok legyenek, mintha sohasem lettek volna, még arról is meggyőzheti magát, hogy nincsenek vagy legalább is másképpen vannak. De egy véletlen szó hirtelen felébreszti őket és akkor feljönnek, hogy szembeálljanak vele a legkülönbözőbb körülmények között, látomás vagy álom alakjában vagy miközben cimbalom és hárfa zsongítják el érzéseiket vagy, az este hűvös ezüst csöndjében vagy éjféle mulatságon, mikor betelik borral. Nem bántani jön a látomás, mint ahhoz, aki ellen haragra gerjedt, nem hogy bosszuállón elszakítsa az élettől, hanem a mult szálnalmas lepleiben, hallgatagon, távolian, szemrehányón.

Az idegen még mindig azt nézte, hogyan tűnik el lassan az előtte lévő arcon a látszólag szokástól vagy valamilyen betanult fogástól rátukmált tettetett nyugalom a keserű szavakra, melyek arra vallottak, hogy kimondójukban egészségtelen hajlam van *flair* az élet durvaságai iránt. A megfigyelő emlékezetében kibontakozik egy kép, látszólag egy szótól felidézve, olyan természetes meghittséggel, mintha azok a napok valósággal jelen volnának (most sokan gondolták) közvetlen örömeikkel együtt. Egy lenyírott darab rét lágymájusi estén, az elfelejtethetlen or-

gonák Roundtown közelében, bíborak és fehérek, illatos karcst nézői a játéknak, sok igaz érdeklődéssel a golyók iránt, amelyek lassan futnak végig a gyepen vagy összekoccannak és rövid kemény lökessel megállanak egymás mellett. És odébb, a szürke urnánál, ahol a víz néha elmélázva csordogál, egy másik illatos testvércsoportot láttál, Floeyt, Attyt, Tyny és sötétebb barát-nőjüket, akinek volt valami lenyűgöző a tartásában akkor, cseresznyés Madonna, egyik fülében kacér cseresznyefüggő, a bőr idegen melege olyan aranyosan ellenkezik a hűvös tüzes gyümölcscsel. Olcsó szövetruhában négy-ötéves fiúcska áll (rügyfakadás szaka, de vígság lesz a nyájas tűzhely mellett, ha nem-sokára összeszedik és elzárják a golyókat) az urna tetején, a szerető lánykezek védő körében. Kissé mogorván néz, mint ez a fiatalember most, kissé talán túlságosan tudatos élvezésével a veszélynek, de nem tehet róla, időnként mégis oda kell pillantania, ahol anyja figyel a virágos térre néző *piazzettá*-ról, vidám tekintetében a távoliség vagy szemrehányás (*alles Vergängliche*) valami gyöngé árnyékával.

Jegyezd meg ezt és emlékezzél vissza rá. A vég hirtelen jön. Lépj be a születésnek ebbe az előszobájába, ahol a szorgosak egybegyültek és figyeld meg az arcukat. Nem látszik rajtuk mohóság, sem hevesesség. Csak éber nyugalom, amilyen illik e ház lakóihoz. pásztorok és angyalok virrasztó őrtállása valaha régen a judaeai Bethlehem egy jászola körül. De ahogyan villámlás előtt a nedvesség túltengő tömegétől súlyos, duzzadt gomollyá gyűlt sűrű viharfelhők eget és földet egy roppant szenderbe ölelnek, aszott mezők és bódult ökrök és senyvedt cserje és zöld fölött függve, míg egyszerre csak a tűz áthasít rajtuk és a mennydörgés dübörgésével alázúdul a felhőszakadás, így és nem más-képen ment végbe a hirtelen átalakulás az Ige kiejtésekor.

Burke! Elöl robog Stephen úr, megadja a jelet, és hegyén-hátán utána a többi mind, piperkőc, tejfelesképű, kuruzsló, pírulagyártó, általános nagy kapkodással, tökfedő, bot, tőr, panamakalap és kardhüvely, hegymászórúd és mi más után. Dévaj ifjak örvénylő tömkelegje, diákság színejava. Callan, riadt nő-vér a hallban, nem bírja őket feltartóztatni, sem mosolygó se-bész, ki jó a lépcsőn és hírt hoz a méhlepényről, hogy jó egy font, milligrammál sem kevesebb. Veleordítják. A kapu! Nyitva? Ha! Kirontanak lármázva, egy perc futás, hetyke lábak versenye, Demzille és Holles a végcél: Burke. Dixon mögöttük, vadul kor-holja őket, de futva szitkozódik, ő is megy velük. Bloom egy gondolatnyira megáll a nővér mellett, kedves üzenettel a boldog anyához és kicsinyéhez odafenn. Dr. Diéta és Dr. Nyugalom. Neki is más a színe már? Virrasztó várás Horne házában fakó fehérbe véste vonását. Mikor mind elment, egy tréfás felvilla-nással odasúgja indulóban: És kegyedhez, Madame, mikor jövend a gólya?

Kívül a lég átítatódott esőnedvekkal, életadó mennyei har-mat, csillagfényes *coelum* alatt ragyog Dublin kövezete. Isten levegője, mindének Atyjáié, csillogó, körülködő, símogató levegő. Szívd mélyen magadba. Az égre, Theodore Purefoy, derék dol-

got tettél, nem voltál kontár! Való igaz, te vagy a legfigyelemreméltóbb progenitor valamennyi közt ebben a vegyes, mindent magában foglaló, igen zűrös krónikában. Bámulatos! Istenformálta, istenadta, előre kiformált lehetőség szunnyadt a nőben, te azt csekélyke emberi munkával kiteljesítetted. Ragaszkodj hozzá! Szolgáli! Gürcöli tovább, dolgozz, mint egy láncos kutya és hagyd a tudományt minden Malthus-hívővel együtt a pokolban! Te vagy itt a mester, Theodore. Rogyadozol terhed alatt, a húszszámla súlyától otthon és az aranyrudakétól (mind másé!) a vámhivatalban? Fel a fejjel! Minden ujszülöttért érett búza-kévet kapsz. Lám, gyapjad ázott. Irigyled Darby Dullmant Johannájával? Egy locsogó szarka és egy csípás kuvasz minden ivadékuk. Piha, én mondom neked! Öszvér az csak, nyálkás csiga, kedv és nedv nélküli, nem ér egy rozsdás krajcárt. Nemi élet élet-nemzés nélkül! Nem, mondom! Kisdedek herodesi legyilkolása a helyesebb szó rá. Főzelék, bizony, és meddő párzás! Adj a nőnek borjúszeletet, vöröset, nyersét, vérest! Ősz pandaemoniuma ő minden bajnak, nyirokmirigy-túltengésnek, torokgyíknak, mandulalobnak, náthaláznak, felfekvésnek, gilisztának, vándorvesének, golyvának, szemölcsnek, eperohamoknak, vesekőnek, hideg lábnak, visszernek. Legyen vége már a jajgatásnak és nyöszörgésnek és siralomnak és az egész hullaházi zenének. Húsz évig ment így, ne kívánd vissza. Te nem voltál olyan, mint sok, aki akar és szeretne és vár és sohasem teszi meg. Te láttad Amerikádat, életcélokat, és fedeztél betyárul, mint a tengerentúli bölény. Hogy mondja Zarathustra? *Deine Kuh Trübsal melkest Du. Nun trinkst Du die süsse Milch des Euters.* Ime! Böven bugyog neked. Igyál, ember, egy tögynyit! Anyatej, Purefoy, az emberi nyáj teje, azoké a bimbózó csillagoké is fön, amelyek rőten pislognak a párázó esőn át, puncstej, amilyent a lázadók hörpölnek tivornyáikon, tébolytej, Kanaán földjének tejméze. Tehened tögye kemény volt, ugye? Hanem a teje meleg és édes és hízlaló. Nem pancs, hanem sűrű gazdag aludttej. A nőd egészségére, agg patriarcha! Fel! *Per deam Partulam et Pertundam nunc est bibendum!*

Uccu, vár a pia, végig az utcán mind, kajahos bömböléssel. Bonafides. Hol durmoltál tegnap éjjel? Timothynál, aki horpadt bádoggal méri a bort. Ahogy lehet. Van egy eladnivaló fecskendőd vagy gumicsutkád? Hol az a csontrepesztő haver? Sajnálom, nem tudom. No most hajrá, Dix! Előre a pántlikás ipse mellett. Hol van Punch? Oda se neki. Hé, nézd csak ezt a betangózott papot, aki most jön a Maternityből! *Benedicat vos omnipotens Deus, Pater et Filius.* Egy fillért, uram. A Denzille-lane bandája. Pokolba veletek! Sipirc. Jól van, cimbora, seperd ki őket a lámpavilágból. Velünk tart, tisztelt úr? Ne zavarjuk a mások magánéletét. Kedves egy nikhaj. Egy csürhe az egész. *En evant, mes enfants!* Ágyú numero egy, tüzelj. Burke! Innen öt parasanggal előbbre mentek. Csengessetek a fülébe, hol van az a keserves tulaj? Slieve páter, aposztaták hiszekegyje! Nem, nem, Mulligan! Achremből! Mehetünk! Nézz csak rá a krump-lidra, hányat mutat? Záróra a kricsmiknek! Mullee? Mit piálsz?

(*Ma mère m'a mariée.* Brit boldoggáavatás! *Ratamplan Digidi Bum Bum.* A többség igennel. Nyomattassék és köttessék a Druidrum-sajtónál két ravasz némbor által. Húgyzöld vászonban. A legújabb művészi szín. A legszebb könyvek az én időmben Írországra jelentek meg. *Silentium!* Neki a nagy spurtnak! Figyelem. Roham a legközelebbi csehó ellen, elfoglalni minden ihatót! Fel, fel, vitézek (vigyázz!) a piára! Bor, borjú, biblia, bulldog, butykos, balhé, basava, bugris. Szeretve mind a vérpadig. Bulldogborjú tapsikol a bibliával. Az istenfáját, trappoliatok lépésben! Elesünk. Bugrisok butikja. Szakasz, állj! Jobbra át! Rugby. Scrum. Ne rúgjatok toucht. Tyú, a tyúkszemem! Ráléptem? Kutyamód sajnálom.

Idesüss. Ki adja itt a gubát? A nagy tutista. Én bemondom a vizet. Tisztára le vagyok égve. Nem éreztem szagát a lóvénak egész héten. Hát te? Őseink sörét az *Übermensch*-nek. Ugyanaz többen. Ötször a barnából. És uraságod? Ginger cordial. A tűz égesse meg, kocsisoknak való ez. Fúti az embert belülről. Felhúzza a kesztyűt. Ha megáll, nem indul meg újra, ha az öreg. Nekem absinthat, jó? *Caramba!* Rendelj egy eggnogot vagy egy prairie-osztrigát. Mennyit rabol érte? Az én krumplim a zaciban van. Tíz perc múlva. Hálás kösz. Szívesen. Pectoraltraumája volt, nem, Dix? Esssetleg. Biztosan dongó csípte meg, mikor a kertjében feküdt és fújta a kását. Ott lakik a Mater mellett. Nős az istenadta. Ismered a spinéjét? Én igen. Van rajta mit fogni. Láttam pongyolában. Jó bőr. Tehetséges tehén. Nem amolyan csont-bőr, nem az. Ereszd le a rollót, szerelmem. Két sötétet. Ide is. Ne vágódj hasra. Ha elesel, csak maradj szépen a földön. Öt, hét, kilenc. Szép! Prima két almája van, vicc nélkül. Berántja az embert az ágyba, aztán neki. Aki nem látta, el se hiszi. Sóvár szemed és ragtapaszos nyakad ellopta a szívem, oh enyves fazék. Uram? Kolompért a köszvény ellen? Duma, ha meg nem sértem. A tökfeknek. Én azt hiszem, szemet kaptál. No, doktor? Visszajött a Lappföldről? Jól érzi magát Hájasságod? Hogy vannak a mámik és kedves rajkóik? Nem akar valamelyik a szalmán henteregni? Állj, ki vagy? Jelszó? Szór a szárán. Miénk a fehér halál és a vörös születés. Hi! Köpj a saját szemedbe, tulaj. Pojácasürgöny. Meredithtől csórva. Jézusított, testikulált, poloskásított jezsuita! A nénikém ír Kinch tatának. Rossz Stephenke elrontja jó Malachicskát.

Hajrá! Fogd meg gyöngyöm. Ide azzal a habossal. Nesze neked, derék skót, a zableved. Soká füstöljön a pipád és főjön fazekadban a kell! A hörpömet. *Merci.* Egészségünkre! Mi ez? Kilógatod a lábad a kerítésen. Ne piszkold be a vadonatúj buksznimat. Hé, adj ide egy csipet borsot. Kapd el. Bors az élet saya. Kapiskálsz? Néma ricsaj. Kiki kikiné egészségére iszik. Venus Pandaemos. *Les petites femmes.* Rossz kis fruska Mullingar városából. Mondd meg neki, döglöm utána. Kapd Sárát a csecsén. Uton Malachide felé. Én? Tudnám csak nevét legalább a lánynak, aki megszedített. Mit akarsz kilenc pennyért! Machree, Macruiskeen. Franka tyúkot vánkostáncra! És egy pár tempót valamennyien. *Ex!*

Vársz, vén góré? Rendőrbiztos, hogy igen. Fogadhat, amibe akar. Paff, hogy nem akar előkerülni a guba. Lúke az öreg? Van nála lóvé *ad lib.* Nemrég is három foncsit láttam nála, azt mondta, nem az övé. Rögtön jöttünk, ahogy hívtál, vagy nem? Te vagy a soron, koma. Elő vele. Két shilling meg egy rakás. Eltanultad a trükköt odalenn a francia strigóktól? Itt ugyan kár a benzinért. Tisz baba nadon szomojú. A legagyafurtabb huszonnyolcas az egész társaságban. Szinigaz, pajti. Nem vagyunk becsiccsentve. Au reservoir, Moszju. *Tanks you.*

Tuti. Mit mond? A csehóban. Csunyan. Kész vagyok. Lálálátom, kérem. Bantam, két napig antialkoholista. Most csak idei bort iszik. Bandzsíts csak oda. Hű, a teremtésit, forog velem. Pedig borbélynál volt. Szó fennakad, hang megszakad. Vicinálison. Hogy tudtál így benyakalni? Operát szeretne? Kasztília rózsája. Kasztliba rókáz. Rendőr! Egy kis H₂O-t neki, elájult! Nézd csak a Bantam virágját. Istenugyse, elbőgi magát. Szőke csoda, szőke csodám. Fogd be a szád! Dugj egy dugót a képébe, hogy elhallgasson. Biztos nyeresre ment ma, míg én nem adtam neki egy csalhatatlan tippet. Hogy a manó nyúzza le a bőrt Stephen Handről, aki azt a gané gebét emlegette. Találkozott a sürgönyhordó fiúval, aki vitte a sürgönyt a nagy Bassnak a boltba. Odadobott neki egy kis pénzt, aztán megcenzurázta. A dög remek formában volt. Egy guinea egy nyúlfigra. Ez aztán pech, mi? Becsszó. Kriminális üzelmek? Azt hiszem, igen. Holtbiztos. Ugy besittol, mint annak a rendje, ha a hekus rájön a paklira. Madden tétje Maddenre link stósz volt. Oh kék, menedékünk és erősségünk. Lógás. Muszáj már menni? Anyucihoz. Figyelem! Ki mögé rejthetem pirulásom? A fene megesz, ha itt lel. Gyere haza, Bantam, minden meg van bocsátva. Orivojár, vijjó! Ne felejtsd el a kukut a nőnek. Ne kertelj. Ki akasztotta rád ezt a tyúkot? Valld be szépen. Botor Dani, a hites férje. Szép dolog, öreg Leó. Esküszöm, bizistók. Essen ki a szemem, ha valaha. Van egy nagy dagadt barát. Miért nem mondtad ezt nekem? Na hát, ha ez nem héber petíte, misha mishinnah legyen. Szent Tök úgy segítjen. Ámen.

Indítványod van? Stephen, kölyök, jó passzban vagy. Van még valami leszopni való? Megengedi a ragyogóan nagylelkű guberátor, hogy egy-egy pocsekul leégett nimolista, aki két kefe-kötőnél szomjasabb, fejezze be ezt a pompázatosan kezdődött zrit? Hadd fűjjük ki magunkat. Gazduram, hé, gazduram, van jó bora. csinbum? Vigyázat, jó ember, adjon nekem kóstolóba egy csöppet. El vele, másikat. Ez döfi, Bonifác! Absinthot a népnek. *Nos omnes biberimus viridum toxicum diabolus capiat posteriora nostra.* Záróra, urak. Mit? Adjatok egy szűzitalt a szende Bloomnak. Ki beszél itt hagymáról? Bloo? Hirdetéseket kapar össze? A kis fotó papája, hát ez gyönyörű. Játssz kicsibe, fiúkám. Lógás. Bonsoir la compagnie. A devla hálója. Hol a bak és Ambrosius? Bliccelt? Jól becsomagoltak bennünket. Ilyenkor az ember megy a maga útján. Király torony ellen. Jóságos egek, segítsetek egy szegény fiatalemberen, akitől a barátja elvitte a bungalow kulcsát, szeretné tudni, hol alólik ma. A csoda vigye el,

van egy kis kisdolgom. Pörköljenek a pokolban, ha nem ez a legremekebb menet. Item, csálinger, egy pár kalácsot a kisfiúnak! Csülök és bombóc, nem kell! Szemmi szajt nincs? Pokolba a szifilisszel meg valamennyi többi hatóságilag engedélyezett ördöggel. Zárnak. Akik a világot járják. Mindnyájunk egészségére! A la vôtre.

Hű, a mindenét, ki az a fickó a macinthosban? Valami éhenkórász. Nézzétek a kacatját. Istókugyse! Mit kajol? Jubileumi ürüt. Esküszöm, Bovril az. Kutyamód kell neki. Ismered ezt a pofát a Richmondból? Meglehetősen! Azt hitte, ólom rakódott le a penisében. Idültleges elmezavar. Kenyérevő Bartle, így hívjuk. Valamikor jómódú polg volt. Volt egy férfi, ütött-kopott, feleséget mégis kapott. Rögtön bekapta a horgot. Ezt nevezik elveszett szerelemnek. Mackintosh, a magányos vadon vándora. Vízen és kenyéren. Rendőri záróra. Pokolba a spiclikkel. Pardon? Ő az, akit ma láttam a temetőben? A barátját kaparták el? Rekszkat! Szegény krapekek! Nekem ne dumáljon ilyeneket, Pold! Tudom, ömlött a könnye, mikor Padney barátját csúszttatták a fekete kufferbe. Az összes nigger rajkók közt Massa Pat volt a legkülönb. Mióta kétágú vagyok, nem láttam párját. *Tiens, tiens*, ez aztán igazán szomorú, esküszöm, nagyon. Az ilyen csudáról nem mászik le senki. Fuccs a gépezetnek. Kettő egy ellen, hogy Jenatsy istentelenül ellátja a baját. A japánok? Tűz a magasból, az bizony! Haditudósítók által elsüllyesztve. Rosszabb neki, azt mondja, mint akármelyik muszkának. Zárnak. Tizenegy van. Menni kell. Előre, boldogtalan fráterek! Jóstét. Jóstét. Allah, a nagyszakállú, tartsa kezét védőleg fölötted ma éjszaka.

Egy pillanatra! Nem vagyunk berúgva. A hekus hazaküld. A hekus kuss. Itt mászkál körülöttünk. Rossz érzése van az altestében. Hoppá. Jójszakát. Mona, szép szerelmem. Hopp. Mona, egyetlen szerelmem. Opp.

Halloh! Csukjátok be a zenedobozotokat. Bing! Bong! Ez beütött. Itt megy a nő. Szakasz! Balra tarts! Irány a Mount-street. Lerövidíteni. Bang! Hé! Nem jössz velünk? Fussunk, ügetés, vágatás. Bingbong!

Lynch! Hé? Szállj be hozzám. Itt a Denzille-lane. Átszállás az örömtanyára. Mi ketten, mondta, keressük azt a puffot, ahol facér Mary van. Hát csak rajta. *Laetabuntur in cubilibus suis*. Nem jössz velünk? Pszt, ki a fészkes fene az a fickó a fekete hacukában? Pszt! Vétkezett a világosság ellen, és immár közeledik a nap, mikor eljön, hogy tűzzel ítéljen a világ fölött. Bing! Bang! *Ut implerentur scripturae*. Zendíts rá egy régi nótára. Ekkor szólt Dick medikus barátjához, Davy medikushoz. A kórság belé, ki ez a váladéksárga bibliásember a Merrión-hallnál? Éliás jó. Megtisztulva a Bárány Vérében. Előre, ti szeszlopó, borszopó kopók! Előre, ti eblelkű, bikanyakú, tetűeszű, disznóorrú, mogyoróagyú, vakondszemű kockakoponyák, áltúzottók és fölös poggyászok! Előre, ti triplán sűrített gyalázat kivonatok! Alexander J. Christ Dowie hajánál fogva rántotta az üdvösségbe bolygónk nagyobbik felét Friscótól Vladivosztokig. Az istenség nem krajcáros

vásári bódé. Kijelentem nektek, hogy tisztességes szándékai vannak és ajánlata szolid. Még mindig Ő a legnagyobb ügy, ezt ne felejtsetek el. Kiáltsatok éljent Jézus királyra! Veszettül korán kell felkelned, te bűnös, ha a Mindenhatót akarod becsapni. Bing-bang! Semmi felemás. Jó köhögés elleni orvosság van a hátsó zsebében neked is, barátom, punccsal. Kóstold csak meg.

* * *

15

(Az éjváros Mabbot-street felőli bejárata, előtte kikövezetlen villamoskiterő csontvázsinekekkel, vörös és zöld lidércfények és vészjelzők. Dűledező házsorok tátongó ajtókkal. Ritka lámpák bágyadt szívárványlegyezőkkel. Rabaiotti veszteglő jéggondolája körül csenevész férfiak és nők veszekednek. Ostyákat markolnak, amelyek közé széndarabok és rézhó van bepréselve, Szopogatva oszlanak szét. Gyermekek. A gondola felnyúló hattyúnyaka előre vergődik a sötétben, fehéren és kéken egy lámpa fényében. Fütt्योंk hívása és válasza.)

A HÍVÁSOK

Várj, kedvesem, mindjárt nálad vagyok.

A VÁLASZOK

Az istálló mögött.

(Dülledtszemű, nyáladzó, idétlen szájú, süketnéma idióta rángatódzik el vitustáncban. Gyerekkezek láncba tartja fogva.)

A GYEREKEK

Suta! Jónapot.

AZ IDIÓTA

(Felemeli szélütött balkarját és gurgulázik.) Grohahot!

A GYEREKEK

Hol a nagy fény?

AZ IDIÓTA

(Krákog.) Ghaghahen.

(Eleresztik. Tovább rángatódzik. Törpe asszony hintázik a rácsok közé kifeszített kötélén, közben számol. Szemétládához dőlten, egy karjával és kalapjával betakart alak megmozdul, nyög, morogva csikorgatja fogát, ismét hortyog. Az egyik lépcsőn egy gnóm, aki a szemétben turkált, lehajlik, hogy hátára vegyen egy ronggyal és csontokkal telt zsákot. Egy öregasszony áll mellette füstölő olajlámpával és begyömszöli az utolsó palackot a zsák szájába. A gnóm felemeli zsákmányát, félre csapja hegyes süvegét és némán elsántít. Az öregasszony visszatér tanyájára, lámpáját lóbálva. Egy görbelábú gyerek, aki az ajtóküszöbön guggol és papiros tolalabdát tart a kezében, rézsut gyorsan utánamászik, elkapja a szoknyáját, feltápáskodik. Egy ittas csatornatisztító mindkét kezével megfogja egy pinceajtó rácsát, támoltyog. Az egyik sarokban két gallérköpenyes éjjeli rendőr bukkan

fel magasan, kezük a bottartón. Egy edény széttörik; egy asszony sikolt; egy gyerek sír. Férfiszitkok harsognak, morognak, elhallgatnak. Alakok mennek, leselkednek, kándikálnak ki réseken. Palackba dugott gyertyától megvilágított szobában egy piszkos nő tetvez egy skrofulás gyereket. Cissy Caffrey még fiatal hangja élesen énekel egy utcából.)

CISSY CAFFREY

Szép leány a Mollyka,
Kis kezébe illik a
Kacsaláb
Kacsaláb.

(Carr közkatona és Compton közkatona sétatálcával a hóna alatt imbolyogva előre jön. Szájukból hirtelen fíng-sortűz robban ki. Az utcán férfiak nevetése. Egy rekedt nőszemély válaszol.)

A NŐSZEMÉLY

Pestis rátok, szőrösfarúak. Eljen a Cavan-lány.

CISSY CAFFREY

És nekem sok szerencse. Cavan, Cotehill és Belturbet. (Énekel.)

Szép leány a Nellyke,
Kis gyomrába illik e
Kacsaláb
Kacsaláb.

(Carr közkatona és Compton közkatona megfordul és felel, zubbonyuk vérvörös a lámpafényben, fekete tányérsapka rézsínű nyírott hajukon. Stephen Dedalus és Lynch a vörös-kabátosok mellett áthalad a tömegben.)

COMPTON KÖZKATONA

(Előrebök ujjával.) Utat a papnak.

CARR KÖZKATONA

(Megfordul és kiált.) Hé, pap!

CISSY CAFFREY

(Emelkedő hangon.)

Megkapta, elvette,
Akárhová tette
A kacsalábat.

(Stephen, balkezeiben tartott kőrisfabotjával hadonászva, vidáman éneklí a húsvéti introitust. Lynch, szemébe húzott jockey-sapkával, kíséri, elégedetlen vigyorgás az arcán.)

STEPHEN

Vidi aquam egredientem de templo a latere dextro. Alleluia.
(Egy kapualjból egy öregedő kerítőnő kiéhezett karja nyúl elő.)

A KERITÓNÓ

(*Rekedten suttogó hangon.*) Pszt! Gyertek ide, mondok valamit. Szűzlány van benn. Pszt.

STEPHEN

(*Altius aliquantulum.*) Et omnes ad quos pervenit aqua ista.

A KERITÓNÓ

(*Utánuk köpi méregfröccsét.*) A Trinity orvosai. Méhkürt. Duma, semmi pénz.

(*Edy Boardman, szipogva, Bertha Supple mellett kuporog, orrára huzza kendőjét.*)

EDY BOARDMAN

(*Hadarva.*) Azt mondja erre az egyik: Láttalak a Faithful-téren a helyremozdítóddal, azzal a sínkergetővel a nagy zacskó-kalapjában. Voltál már, mondom. Nem te fogod nekem megmondani, mondom. Engem ugyan még sohse láttál a puffban házas skóttal, mondom. Ilyen komisz! Mint az állat. Csökönyös, mint egy öszvér! Meg hogy kettővel ment egyszerre, Kildbride mozdonyvezetővel és Oliphant káplárral.

STEPHEN

(*Triumphaliter.*) Salvi facti i sunt.

(*Ide-oda lóbálja botját a lámpavilágban, fényt szór szét a világra. Egy zsákmányt szimatoló fürgé fehér spaniel morogva utána oson. Lynch egy rugással elkergeti.*)

LYNCH

Ügyhogy?

STEPHEN

(*Hátranéz.*) Ügyhogy a taglejtés, nem a zene vagy az illat lenne az általános nyelv, az a képesség, amely láthatóvá teszi nem a laikus jelentést, hanem az első entelechiát, a strukturális ritmust.

LYNCH

Pornoszofikus filoteológia. Metafizika a Mecklenburg-streeten!

STEPHEN

Itt van nekünk a makrancos hölgytől kiadott Shakespeare és a tyúkcsipte Sokrates. Még a bölcseknél bölcsebb stagyritát is ütötte, megnyergelte és lovagolta egy szeretett szépség.

LYNCH

Bah!

STEPHEN

Mégis kinek kell két taglejtés ahhoz, hogy kenyeret és korsót ábrázoljon? Ez a mozdulat ábrázolja a kenyeret és korsót, a cipőt és bort Omarnál. Tartod a botom.

LYNCH

Ördög vigye a sárga botodat. Hová megyünk?

STEPHEN

Parázna hiúz, a la belle dame sans merci-hez, Georgina Johnson-hoz, ad deam qui laetificat juventutem meam.

(Stephen odadobja hozzá körisfabotját és lassan kinyújtja kezét, közben hátrahajtja fejét, míg mindkét keze egy arasz távolságra van mellétől, két egymást metsző síkban lefelé fordítva, ujjai elválóban, mert a bal magasabban van.)

LYNCH

Melyik a kenyér korsó? Nem ér semmit. Ez vagy a vámház. Ábrázold te. Vedd a mankódat és járj.

(Elmennek. Tommy Caffrey odasurran a gázlámpához és átkulcsolva, löki magát rajta felfelé. A tetejéről lecsuszik. Jacky Caffrey is átkulcsolja, szintén fel akar mászni. A csatornatisztító a lámpához dülöng. Az ikrek a sötétben elinalnak. A csatornatisztító tántorog, mutatóujját orrcimpájára szorítja és másik orrlyukából hosszú folyékony turhát dob ki. Vállára veszi a lámpát és eltámolyog a tömegenn át lobogó fáklyájával.

Folyami ködkígyók csusznak elő lassan. Lefolyókból, hasadékokból, póce- és szemétgödrökből mindenütt csipős pára száll fel. Izzás szökken fel délen a folyó tenger felé eső nyulványain túl. A tovább támolygó csatornatisztító áttör a tömegen és a villamoskiterő felé dőlöng. A másik oldalon, a vasúti híd alatt Bloom jelenik meg, kivörösödve, lihegve, kenyeret és csokoládét gyömöszölve egyik oldalzsebébe. Gillen fodrász kirakatából komponált fénykép mutatja neki a hős Nelson arcát. Oldalt homorú tükör tárja elé a szerelmes szívű szárnyaszegett szomorú Booloohoomot. A komoly Gladstone egy síkban látja, Bloomot Bloomnak. Tovább megy, a harcias Wellington tekintete találja, de a domború tükörben rendületlenül vigyorognak Jollypoldy, a bababájabolti nyájas szeimei és kövérkés huncutkái.

Antonio Rabaiotti ajtajánál Bloom izzadva megáll a fényes ívlámpák alatt. Eltűnik. Egy pillanat múlva újból megjelenik és továbbsiet.)

BLOOM

Hal és burgonya. S. I. Ah!

(Eltűnik Olhausen mészáros üzletében, az éppen leereszkedő redőny alatt. Néhány pillanattal később a prüszkölő Poldy, a lihegő Bloohoom újra felbukkan a redőny alatt. Mindkét kezében csomagot tart, egyikben langyos sertécsülök, másikon hideg, borssal behintett ürücomb. Liheg, mikor újra kiegyenesedik. Aztán oldalt hajolva, hozzászorítja az egyik csomagot oldalához és nyög.)

BLOOM

Oldalszúrás. Miért szaladtam?

(Óvatosan fellélekzik és lassan előremegy a lámpafényes kiterő felé. Az izzás újra felszökken.)

BLOOM

Hát ez mi? Cikázás? Fényszóró.

(Megáll a Cormack-sarkon, körültekint.)

BLOOM

Aurora borealis vagy acélöntőde? Ah, a tűzoltók, természetesen. Délre, persze. Nagy tűz. Lehet, hogy az ő háza. Koldusputri. Mi biztonságban vagyunk. (Vigan dudol.) London ég. London ég! Tűz, tűz! (Megpillantja a csatornatisztítót, aki a Talbot-street másik végén a tömegben át támolycop.) Kikerülöm. Futás. Gyorsan. Legjobb, ha itt megyek át.

(Nekivág, át akar menni a másik oldalra. Suhancok kiabálnak.)

A SUHANCOK

Vigyázat, uram!

(Két kerékpáros, himbáló meggyújtott papírlámpásokkal, elszáguld mellette, súrolja, csengőik berregnek.)

A CSENGŐK

Álljajálljajállj.

BLOOM

(Mereven megáll, mint aki görcsöt kapott.) Au!

(Körülnéz, aztán hirtelen tovább iramlík. A sűrűsödő ködön át egy óriás porszóró gördül el mellette óvatos lassúsággal, tompán dübörögve, nagy vörös lámpája elől hunyorog, hátsó kocsija sívít a huzalon. A kocsivezető lábával megindítja a csengőt.)

A CSENGŐ

Bang Bang Bla Bak Vissz Sza Bloo.

(A fék erősen csikorog. Bloom fehérkesztyűs rendőrkézet emel és merev lábbal botladozik le a sínről. A kocsivezető, aki tömpeorruán a vezetőkerékre esett, üvölt, miközben láncokon és küllőkön lecsúszik.)

A KOCSIVEZETŐ

He, szarzsák, nagyban adod a bankot?

BLOOM

(Bloom bakugrik a járda szélére és újra megáll. Csomagos kézzel egy piszokmaszatot söpör le arcáról.)

Nincs átjárás. Majd megjártam, de a szúrás elmúlt. Újra kell csinálnom azokat a Sadow-gyakorlatokat. Le a kézre. Utcai baleset ellen is biztosítani kell magam. Providentia. (Megtapogatja nadrágzsebét.) Szegény mama talizmánja. A cipősarok egykettőre beleakad a sínbe, a cipőzsinór egy fogaskerékbe. Egyszer a Leonard-sarkon a zöldséges kocsi levitte a cipőm bőrét. Három a tánc. Cipőtrükk. Szemtelen kocsis. Fel kellene jelenteni. A vigyorgás idegessé teszi. Talán ugyanez a fráter állt oda ma reggel a lovasforma nő elé. Ugyanolyan fajta szépség. De fürgé fickó. A peckes járás. Igaz szó, tréfásan kimondva. A szörnyű

görcs a Lade-lane-en. Valami mérgezt ehettem. Szerencsét hoz. Miért? Nyilván eltévedt jószág. Állatnyom. (Egy pillanatra lehunyja szemét.) Kissé könnyű a fejem. A minden hónapban visszatérő, vagy a másoknak a hatása. Agyködület. Nem bírom már. Oh!

(Baljós alak támaszkodik összefont lábbal O'Bairne falához, ismeretlen arc, sötét higanyfoltokkal. Nagykármájú sombre-
rója alól az alak gonosz szemmel méregeti.)

BLOOM

Buenas noches, senorita Blanca, que calle es ésta?

AZ ALAK

(Közhörségesen, jeltadó kart emel.) Jelszó. Sraid Mabbot.

BLOOM

Haha. Merci. Esperanto. *Slan leath.* (Mormog.) Gael Liga spiclije, az a tűznyelő küldi.

(Előbbre megy. Egy zsákhordó rongyszedő elzárja előle az utat. Balra lép, rongyszedő is balra.)

BLOOM

Bocsánat.

(Kitér, oldalra lép, félremegy, elsurran mellette és tovább.)

BLOOM

Jobbra tarts, jobbra, jobbra. Ha a Touring-Club táblát tétetett a kitérőre, kinek köszönhető ez a közhasznú tény? Nekem, aki eltévedtem és beküldtem egy levelet az *Irish Cyclist*-nek, ezzel a felírással: *A legsötétebb kitérőnél.* Jobbra tarts, tarts, tarts. Rongyok és csontok éjfélkor. Inkább fedezik. Az első hely, ahová a gyilkos menekül. Itt rakja le világi bűneit.

(Jackey Caffrey, akit Tommy Caffrey kerget, teljes lendülettel nekiszalad Bloomnak.)

BLOOM

Oh.

(Meginog, gyöngye lábakon megáll. Tommy és Jacky eltűnnek ide, oda. Bloom csomagos kezével megtapogatja óráját, órazsebét, könyves zsebét, tárcaszsebét, bűn mézét, krumplit, szappant.)

BLOOM

Óvakodjunk a zsebmetszőktől. Régi tolvajfogás. Ráhajt a pasasra. És kihúzza a pénztárcát.

(A vadászkutya szimatolva közeledik, orra a földön. Valami csuszómászó tüsszent. Görnyedt, szakállas alak jelenik meg Zion véneinek hosszú kaftánjában és vörösbojtos házi sapkájában. Szaruszemüveg fityeg orra hegyén. Eltorzult arcán sárga méregcsíkok.)

RUDOLPH

A második kidobott félkorona ma már. Megmondtam, ne mászkálj berugott gójjal. Így. Sohse fogsz pénzt csinálni.

BLOOM

(Eldugja a csülköt és a combot háta mögött és elszontyolodva hideg és meleg csonthúst érez.) Ja, ich weiss, papacsi.

RUDOLPH

Mit csinálsz te itt? Nincs lelked? (Gyöngye keselyűkarmokkal megtapogatja Bloom csöndes arcát.) Nem te vagy fiam Leopold, Leopold unokája? Nem te vagy az én kedves Leopold fiam, aki elhagyta atyja házát és elhagyta atyái, Ábrahám és Jákob istenét?

BLOOM

(Óvatosan.) Azt hiszem, apám, igen. Mosenthal. Ami maradt belőle.

RUDOLPH

(Szigorúan.) Egy este tökrészezen hoznak haza, miután a drága pénzt elverted. Hogy hívják azokat a szaladgálókat?

BLOOM

(Csinos kék oxfordi ruhában fehér mellénybetéttel, barna alpesi kalapban, olcsó valódi ezüst kulcstalan Waterbury-órával és ket-tős láncsal, amelyen pecsétnyomó függ, egyik oldala keményedő sárral bekenve.) Vagányok, papa. Csak ez egyszer.

RUDOLPH

Egyszer! Sár tetőtől talpig. Megvágta a kezét. Merevgörcs. Kaput fognak csinálni, Leopoldleben. Vigyázz azokra a fickókra.

BLOOM

(Gyöngén.) Kihívtak egy sprintre. Sár volt. Elcsusztam.

RUDOLPH

(Megvetéssel.) Gojim nachec. Szép látvány szegény anyádnak!

BLOOM

Mama!

ELLEN BLOOM

(A pantomime öregasszonyának pántlikás főkötőjében, krinolinban és turnürben, özvegy Twankeyné sonkaujjas, hátulgombolós blúzában, szürke ujjatlan kesztyűvel és kamea mellűvel, haján háló, megjelenik a lépcső korlátjánál, vékonyodó gyertyatartó a kezében, rémülten sikolt.) Oh szent Megváltó, mit tettek velem! Az illatosüvegemet! (Felrántja szoknyája egyik csücskét és csikos szürke alsószoknyája zsebében kotorász. Kiesik egy fiola, egy Agnus Dei, egy összeaszott krumpoli és egy celluloidbaba.) Mária Szent Szíve, hol voltál hát, hol hát?

(Bloom mormolva, lesütött szemmel, tele zsebeiben próbálja elhelyezni csomagjait, eláll tőle, dörmög.)

EGY HANG

(Élesen.) Poldy!

BLOOM

Ki? (Lesuny és esetlenül kivéd egy ütést.) Szolgálatára.

(Felnéz. Datolyapálma káprázata mellett csinos nő áll előtte török jelmezben. Buja idomok töltik ki skárlát nadrágját és arannyal díszített zubbonyát. Bő sárga öv fogja körül derekát. Fehér yashmak, éjjeli lila, takarja arcát, csak nagy sötét szemét és hollóhaját hagyja szabadon.)

BLOOM

Molly!

MARION

Mit? Mostantól Marion asszony, kedves uram, ha velem beszél. (Gúnyosan.) Fázik szegénykének a lába, hogy ilyen sokáig várt?

BLOOM

(Topog.) Nem, dehogy. Egy csöppet sem.

(Nagy izgalommal lélekzik, levegőt nyel, kérdések, remény, disznócsülök vacsorára, rengeteg mondanivaló számára, bocsánatkérés, vágy, elbűvölve. A nő homlokán pénzdarab ragyog. Lábainál drágaköves ujjperecek. Bokáit vékony lánc köti össze. Mellette teve vár, tornyos turbán rajta. Megszámlálhatatlan fokú selyemhágcsó visz fel howdahjához. Vonakodó hátsóval lépdél közelébb. A nő keményen ráver az oldalára, hogy aranyveretes karperecei csörögnek, és mór nyelven korholja.)

MARION

Nebrakada! Femininum.

(A teve felemeli egyik mellső lábát, letép egy fáról egy nagy mangogyümölcsöt, hunyorgatva odanyújtja úrnőjének hasított patájában, aztán lesüti fejét és röfögve, felemelt nyakkal, esetlenül letérdel. Bloom békaugrásra görbíti hátát.)

BLOOM

Adhatok önnek... Úgy értem, mint üzleti intézője... Marion asszony... ha ugyan...

MARION

Szóval vesz észre némi változást? (Keze lassan végigsimít cicomás zsabóján. Szemében kedves halk gúny.) Oh Poldy, Poldy, te jó öreg tutyimutyi! Menj és ismerd meg az életet. Láss világot.

BLOOM

Eppen vissza akartam menni azért az arcápoló vizért, fehér viasz, narancsvirágvíz. Az üzlet korán zár csütörtökön. De holnap első dolgom lesz. (Több zsebet végigtapogatja.) Ez a vándorvese. Ah!

(Délre mutat, aztán keletre. Egy darab új tiszta citromszappan felkel, fényt és illatot árasztón.)

A SZAPPAN

Dicsőbb pár, mint én meg Bloom, nem lehet:
Föld fénye ő, s én mosom az eget.

(Sweny drogista szeplős arca megjelenik a szappannap korongjában.)

SWENY

Három shilling egy, kérem.

BLOOM

Igen. A feleségemnek. Marion asszonynak. Saját receptje.

MARION

(Gyöngéden.) Poldy!

BLOOM

Igen, asszonyom?

MARION

Ti trema un poco il cuore?

(Megvetéssel odább sétál, laskával töltött galamb, a Don Giovanni duettjét dudorászva.)

BLOOM

Biztos vagy benne, hogy így van ez a *Voglio*? Tudniillik a kiej...

(Követi, utána a szaglászó terrier. Az öregedő kerítőnő megfogja a kabátujját, állán csillognak a szőrök.)

A KERÍTŐNŐ

Tíz shilling egy szűzlány. Friss, soha hozzá nem nyultak. Tizenöt-éves. Nincs benn senki, csak az öreg apja, az meg tökrészeg.

(Mutatja. Sötét oduja nyílásában orozva, esőtől csapzottan áll Bridie Kelly.)

BRIDIE

Hatch-street. Lesz bolt?

(Egy sikollyal meglebbenti denevérsálját és szalad. Egy otromba alak üldözi nagy léptekkel. A lépcsőn elbotlik, újra feláll, elnyeli a homály. Gyöngé sikongó nevetés hallatszik halkulón.)

A KERÍTŐNŐ

(Farkasszeme villog.) Meglesz az öröme. A nagy bordélyokban nem kap szűzlányt. Tíz shilling. Ne várja meg, míg a kiberer meglát. A hatvanhetes zshivány.

(Szemét rámeresztve, Gerty MacDowell biceg el. Nézi, közben hátulról előhúzza és megmutatja neki bevérzett kendőjét.)

GERTY

Amim csak van a világon, tiéd, érted van. *(Mormolva.)* Ezt tetted. Gyűlöllek.

BLOOM

En? Mikor? Álmodik. Sohasem láttam.

A KERÍTŐNŐ

Hagyd békén ezt az urat, szélhámosnő. Zsarolólevelet írsz neki. Az utcán szólítod le a pasasokat. Jobban tenné az anyád, ha az ágy lábához kötne és jól elverne, te kis ringyó.

GERTY

(Bloomhoz.) De hisz láttad a belső fiókom minden titkát. (Kabátujját simogatja, pityereg.) Undok házasember! Szeretlek, mert ezt tetted velem.

(Görbülten eloson. Breenné friz férfiköpenyben puffos zsebekkel a kocsiuTON áll, huncut szeme tágra nyitva, egész növényevő fogazatával mosolyog.)

BREENNÉ

Mister...

BLOOM

(Komolyan köhécsel.) Nagyságos asszonyom, mikor utóljára volt szerencsénk folyó hó tizenhatodikán kelt becses levelében...

BREENNÉ

Mister Bloom! Ön itt ezeken a bűntanyákon! Most megcsiptem! Maga züllött!

BLOOM

(Gyorsan.) Ne olyan hangosan a nevemet. Mit gondol rólam? Ne áruljon el. Füle van a falnak. Hogy van? Ezer éve nem. Remek színben van. Igazán fényes. Kellemes mostanában az idő. A fekete szín refraktálja a hőt. Ez a legrövidebb út haza. Érdekes negyed. Elbukott nők menedéke, Magdaléna-otthon. Titkára vagyok a...

BREENNÉ

(Felemeli egy ujját.) Ne akarjon velem meséket elhitetni! Ismerek valakit, akinek nem volna inyére ez. Várjon csak, míg találkozom Mollyval! (Ravaszul.) Valljon be mindent itt most rögtön, vagy jaj magának!

BLOOM

(Hátranéz.) Gyakran mondta, szívesen megnézné ő is egyszer. Látogatás a hírhedt városrészben. Az exotikum, értse meg. Libériás négerszolgát is tartana, ha volna rá pénze. Othello fekete szörnyeteg. Eugene Stratton. Még a livermore-i társulat csörgőse és gazdája is. Bohee-fivérek. Sőt akár a kéményseprő.

(Tom és Sam Bohee, amerikai négerék fehér vászonruhában, skárlátharisnyában, keményített Sambo-gallérban és nagy vörös sármával a gomblyukukban, előugranak. Mindkettő kezében banjo. Halványabb kisebb néger kezeik pengetik a zengő-bongó húrokat. Fehér kafferszemük és foguk villog, miközben otromba facipőkben döngő táncot járnak, pengetik a húrt, hát a háttnak, lábujj sarok, sarok lábujj, duzzadt cuppcsettintő néger ajkak.)

Valaki van Dinánál,
Valaki van odabent,
Valaki van Dinánál,
S a banjo húrja peng.

(Lerántják fekete álarcukat nagy pólyásbabaképükről: aztán kuncogva, krákogva, dobogva, dübörögve diddle-diddle-cake-walkban eltáncolnak.)

BLOOM

(Keserédes mosollyal.) Kissé léhák, ha nincs nagyon ellenére? Nem lenne ellene kifogása, ha egy tizedmásodpercre átölelném?

BREENNÉ

(Vidáman felsikolt.) Oh maga betyár! Nézzen egyszer a tükörbe!

BLOOM

Tekintettel a voltakra. Csak négyesfogatra gondoltam, egy kis keverékházasságra különböző hitvestársak között. Tudja, hogy maga mindig gyöngém volt. (Sötéten.) En küldtem önnek azt a szerelmi portrét a kedves gazellával.

BREENNÉ

Boldog Alice, amellet milyen jámbor képe van! Megszakad az ember. (Kutatón kinyújtott kézzel.) Mit rejteget itt a háta mögött? Na legyen kedves és mondja el.

BLOOM

(Szabad kezével megfogja a nő csuklóját.) Ez volt Josie Powell, Dublin legcsinosabb fruskája. Hogy elszáll az idő! Emlékszik még, ha fordított sorrendben visszatekint, régi karácsonyeste, házavatás Georgina Simpsonnál, mikor az Irving Bishop-játékok játszották, hogy bekötött szemmel megtalálják a tűt, és gondolatolvasást? Feladat: mi van ebben a burnótos szelencében?

BREENNÉ

Maga volt akkor este a nagy ágyú a tragikomikus előadásával, jól játszotta a szerepét. Mindig szerették a nők.

BLOOM

(Hölgyek kísézője, selyemkijáratós-szmokeyban, gomblyukában szabadkőműves jelvény, fekete nyakkendő és gyöngyház-ing-gombok, kezében ferdén tartott kristály pezsgőspohár.) Hölgyek és urak, igyunk Írországra, otthonunkra és a szép nőkre.

BREENNÉ

Soha vissza nem térő elmúlt szép napok. Szerelem édes régi dala.

BLOOM

(Célzatosan halkított hangon.) Bevallom, tele vagyok, mint egy teáskanna, kíváncsisággal, hogy valakinek a valamije nem teáskanna-e ebben a percben.

BREENNÉ

(Áradozón.) Isszonyúan teáskanna! London teáskanna és én tetőtől talpig teáskanna vagyok. (Hozzásimul.) A szalónbeli titokzatos történetek és a fáról levett pukkanósbékek után ott ültünk a lépcsőházi ottománon. A fagyöngy alatt. Édes kettesben.

BLOOM

(Bíborszínű Napoleonkalapban borostyánkő félholddal, ujjai és hüvelykujja lassan lesiklanak puha nedves tenyeréhez, melyet a

nő kedvesen átenged neki.) Babonás éji óra. Lassan, kíméletesen kihúztam a kezéből a szálkát. (*Gyöngéden, miközben rubintgyűrűt húz a nő ujjára.*) *Là ci darem la mano.*

BREENNÉ

(*Holdvilágkék, egybeszabott estélyi ruhában, hamis sylph-gyé-mánttal a homlokán, táncrendje holdkék selyemcipője mellé esett. Finoman behajtja tenyerét, gyorsan lélekezik.*) *Voglio e non.* Maga olyan tüzes! Perzsel. A balkéz közelebb van a szívhez.

BLOOM

A mostani választásra mindenki azt mondta: szépség és szörnyeteg. Sohasem fogom magának megbocsátani. (*Ökölbe szorított keze a homlokán.*) Gondolja meg, mit jelent ez. Mi mindent jelentett maga akkor nekem! (*Rekedten.*) Asszony, ez megöl!

(*Denis Breen, nagyfehérkalaposan, Wisdom Hely reklámtáblájával elcsoszog mellettük szövetpapucsban, fakó szakállal előrenyulik, jobbra-balra dörög. A kis Alf Bergan zöldászlépelben lohol utána jobbra-balra, rázza a nevetés.*)

ALF BERGAN

(*Gúnyosan rámutat a reklámtáblára.*) H.Ü.L.E.: hülye.

BREENNÉ

(*Bloomhoz.*) Nagy muri a lépcsőházban. (*Vidám tekintetet vet rá.*) Miért nem csókolta meg a helyét, hogy meggyógyítsa? Hisz akarta.

BLOOM

(*Meghökkenve.*) Molly legjobb barátnője! Megtette volna?

BREENNÉ

(*Húsz nyelve két ajka közt galambcsókot kínál.*) Hnhn. A válasz citrom. Egy kis ajándék van itt nekem?

BLOOM

(*Fesztelenül.*) Kóser. Jó falat vacsorára. Húskonzerv nélkül a ház gyász. Megnéztem a Leah-t, Bandman Palmer asszonnyal. Remek Shakespeare-színésznő. Sajnos, eldobtam a színlapot. Mészes sertéscsülköt kapni ott a közelben. Nézze meg.

(*Richie Goulding, három női kalappal a fején, megjelenik, a nagy Colis és Ward-féle aktatáska oldalra húzza, rajta mészszel festett koponya és lábszárcsont. Kinyitja és megmutatja, hogy tele van sertéskolbásszal, pácolt heringgel, halkonzervvel és egész csomó pirulával.*)

RICHIE

Legtöbbet kapja pénzéért Dublinben.

(*Kopasz Pat, kínzott kutya, áll a járda szélén, szalvétáját hajtogatva, várja, hogy várják.*)

PAT

(Jön egy tetézett tál logybáló levessel.) Szelet és vese. Palack lágersör. Hi hi hi. Várjanak csak, én is várok.

RICHIE

Jó Isten. Sohanemettem...

(Csüggedt fejjel bosszúsan indul tovább. Az arra támolygó csatornatisztító átdöfi izzó villájával.)

RICHIE

(Fájdalmas felkiáltással, keze a hátán.) Ah! Bright! Tüdeje!

BLOOM

(Rámutat a csatornatisztítóra.) Spicli. Ne vonja magára a figyelmet. Utálom a buta tömeget. Nem bukom a szórakozásra. Komoly helyzetben vagyok.

BREENNÉ

Csak ne mesélné mindig ezeket ez elálmosító történeteket.

BLOOM

Négyszemközt elmondom magának, hogy kerülök ide. De nehogy továbbadja. Még Mollynak sem. Egészen különleges okom van rá.

BREENNÉ

(Lázasan kíváncsisággal.) Oh, a világért sem.

BLOOM

Gyerünk innen tovább. Jó?

BREENNÉ

Gyerünk.

(A kerítőnő észre nem vett jelt ad. Bloom tovább megy Breennével. A kutya utánuk megy, szánalmasan vinnyogva és farkát csóválva.)

A KERITŐNŐ

Zsidó fráter!

BLOOM

(Zabpehelyszínű sportruhában, loncággal a gomblyukában, divatos bőrszárga ingben, kockás kendővel, Szent-András keresztje nyakkendővel, fehér bokavédővel, rozsdaszínű porköpennyel a karján, barna golfcipőben, vállára akasztott messzelátóval, szürke, alacsony keménykalapban.) Emlékszik, akkor régen, sok-sok évvel ezelőtt, mikor Milly meglett, Marionette-nek hívtuk, éppen elváltattuk, mind együtt a Fairhouse-ba mentünk, a lóversenyre, úgye?

BREENNÉ

(Csinos angol kosztümben, fehér velurkalapban és pókhálófátyollal.) Leopardstown.

BLOOM

Persze, Leopardstown. És Molly hét shillinget nyert egy Never-tell nevű háromévessele, aztán Foxrockon keresztül jöttünk haza az öreg ötüléses batáron, maga akkor volt virágjában és új vakondprémmele szegette fehér velurkalapja volt, Hayesné tanácsára vette, mert tizenkilencről tizenegyre szállították le az árát, egy kis drót és egy régi darab velvetin, fogadok, amibe akar, hogy szándékosan tette...

BREENNÉ

Csakis, a ravasz macska! Ne is beszéljen róla! Szép kis tanács!

BLOOM

Tudniillik, nem állt magának negyedolyan jól, mint a másik, az a kis hetyke sapka a paradicsommadár-szárnnyal, mindig megcsodáltam benne, mert igazán elbűvölő volt, akármilyen kár is, hogy megölte, maga kegyetlen lélek, azt a kis jószágot, akinek csak akkora a szíve, mint egy mondat végén a pont.

BREENNÉ

(*Megszorítja karját, nyafog.*) Csunya kegyetlenség volt.

BLOOM

(*Halkan, titkolódzva, egyre gyorsabban.*) És Molly megevett egy szendvicset fűszeres hússal a Joe Gallaher feleségének elemőzsiás kosarából. Őszintén megmondom, hiába voltak tanácsadói vagy imádói, nekem sohasem tetszett a stílusa. Olyan...

BREENNÉ

Nagyon is...

BLOOM

Igen. És Molly nevetett, mert Rogers és Maggot O'Reilly kakast utánozott, mikor egy tanya mellett mentünk el, és Marcus Tertius Moses, a teakereskedő gíben elhajtott mellettünk a lányával, Dancer Mosesnek hívták a lányt, és a pudlikutya az ölében megdühösödött, és maga azt kérdezte tőlem, hallottam vagy olvastam vagy értesültem-e valaha vagy került-e már utamba...

BREENNÉ

(*Mohón.*) Igen, igen, igen, igen, igen, igen.

(*Eltűnik mellőle. Bloom megy a pokol kapui felé, sarkában a szűkölő kutya. Egy kapualjban nő áll, előrehajolva, szétvetett lábakkal, tehénmódra vizele. Egy leeresztett redőnyű kocsmá előtt lézengők csapatja hallgatja a történetet, amelyet töröttorrú góréjuk beszél el nekik otromba humorral. Két bénakarú hörögve hempereg egymáson a földön, részeg birkozásban.*)

A GÓRÉ

(*Leguggol, szájában kifacsarodik a szó.*) Aztán mikor Cairns lejött a Hód-utcán az állványról, egyszerűen belecsinált a söröskorsóba, amit a Derwan pallérjai hagytak ott a faforgácson.

A LÉZENGŐK

(Hasadt szájpadrással röhögnek.) Ujjé!

(Festékes kalapjaik ugrándoznak. Építő habarccsal és mészszel befröcskölve, végtágtalanul ficáncolnak körülötte.)

BLOOM

Szintén véletlen találkozás. Tréfás hatást tesz rájuk. Mindent, csak ezt ne. Világos nappal. Próbáljunk menni. Szerencsére sehol egy nő.

A LÉZENGŐK

Ujjé, ez remek. Glaubersó. Ujjé, bele az emberek sörébe!

(Bloom elmegy. Olcsó rimák, egyenként, párosával, sállal, kócosan kiabálnak utcákról, ajtókból, sarkokról.)

A RIMÁK

Messze mégy, te bamba fickó?

Mit csinál a középső lábad?

Szíz van rajtad?

Idegere, majd én felállítom.

(Posványukon át utat tör magának a kivilágított utca felé. Kilebbenő ablakfüggöny mögül gramofon nyújtja elő ütött-kopott rézormányát. A sötétben egy zugkocsmárosné veszekszik a csatornatisztítóval és a két vöröskabátossal.)

A CSATORNATISZTÍTÓ

(Csuklik.) Hol az az átkozott ház?

A ZUGKOCSMÁROSNÉ

Purdon-street. Egy shilling a sör palackja. Tisztességes asszony.

A CSATORNATISZTÍTÓ

(Belekapaszkodik a két vöröskabátosba, előre dülöng velük.) Előre, brit hadsereg.

CARR KÖZKATONA

(Háta mögött.) Ez jól be van állítva.

COMPTON KÖZKATONA

(Nevet.) Ohó!

CARR KÖZKATONA

(A csatornatisztítóhoz.) Portobellói kaszárnya kántinja. Kérdezd, hol van Carr. Csak Carr.

A CSATORNATISZTÍTÓ

(Ordít.)

Mi vagyunk a Wexfordi fiúk.

COMPTON KÖZKATONA

Hallod-e! Mit szól az őrmester?

CARR KÖZKATONA

Bennett? Jó komám. Szeretem az öreg Bennettet.

A CSATORNATISZTÍTÓ

(Ordít.)

*Lánc nehezül reánk.
Legyen szabad hazánk.*

(Előre támolyog, maga után húzva őket. Bloom habozva megáll. A kutya közelébb jön, kilógó nyelvvel zihálva.)

BLOOM

Vadlúdvadászat ez. Tisztességtelen házak. Isten tudja, hová mentek. Részegek kétszer olyan gyorsan tesznek meg egy utat. Szép keverék. Westland-rowi zsánerkép. Beugranak az első osztályra harmadosztályú jeggyel. Aztán tovább mennek. A vonat mozdonya hátul. Elvihetett volna Malahide-be vagy éjszakára egy mellékvágányra vagy összeütközés. A második ital teszi. Egyszer orvosság. Miért megyek tulajdonképpen utána? Legtöbbbet ő ér a társaságban, az igaz. Ha nem hallottam volna, hogy mi van Beaufoy Purefoynéval, nem mentem volna oda és nem találkoztam volna vele. Kiszmet. El fogja veszíteni azt a pénzt. Itt a szegényhivatal. Jó üzlet olcsójánosoknak, orgona. Mire volna szüksége? Gyorsan szerzett jószág gyorsan vész el. Az életemet is elveszíthettem volna ezen az embercsengőkeréksínkocsicsúszópocsolyán, ha nincs elég lélekjelenlétem. Mindig mégsem mentheti meg az embert. Ha aznap két perccel később megyek el a Truelock ablaka előtt, lelőnek. Testi távollét. De ha a golyó csak a kabátomat lyukasztja át, kártérítést kapok az ijedségért, ötszáz fontot. Mi volt? A Kildare-streeti klub mitugrásza. Isten tartsa meg vadjai órét.

(Felnéz és a falon krétafelírást lát: Nedves Álom, mellette phallikus rajz.)

Furcsa! Molly a megfagyott kocsiablakra rajzolt Kingstownban. Hát ez mi? *(Felcicomázott disznók ácsorognak a kívülágított kapualjakban, ablakmélyedésekben, birdseye-cigaretta a szájukban. Az édeskés fű szaga lassú kerek hosszúkásodó karikákban felé gomolyog.)*

A KARIKÁK

Mézes a méz. Bűn méze.

BLOOM

A hátgerincem kissé béna. Menjek, maradjak? És ez az enni-váló? Együk meg, legyünk egészen disznók. Lehetetlen vagyok. Egy shilling nyolc penny túlsok. *(A kutya odadörgöli kezéhez hideg nedves orrát, farkát csóválja.)* Különös, hogy megszeretnek. Még ez a dög is ma. Jobb, ha én szólok hozzá. Szeretik a *rencontre*-ket, akár a nők. Büdös, mint a görény. *Chacun son goût*. Veszett is lehetne. Fido. Bizonytalan mozgású. Jó fickó! Garryowen! *(A farkaskutya hátára fekszik, kérő lábaival szemérmetlenül kalimpál, hosszú fekete nyelve kilóg.)* A környezet befolyása. Adj neki, intézd el. Feltéve, hogy senki. *(Bátorító szavak kíséretében a vadászó surranó lépteivel hátrál, a kuvasz utána egy sötét húgyszagú zugba. Kibont egy csomagot és lassan le akarja ejteni a csülköt, de habozik és megtapogatja az ürücombot.)*

Három pennyért szép darab. De hát a balkezemben van. Több erőfeszítést kíván. Miért? Kisebb a gyakorlat hiánya miatt. Na, csak hadd essen. Két shilling hat.

(Sajnálkozva leejti a kicsomagolt csülköt és ürücombot. A szelindek ügyetlenül elkapja a csomagot és habzsolja morgó mohósággal, ropogatja a csontokat. Két esőcsuklyás rendőr közeledik csöndesen, vigyázatosan. Suttognak egymással.)

A RENDŐRÖK

Bloom. Bloomtól. Bloomnak. Bloom.

(Mindkettő Bloom vállára teszi kezét.)

ELSŐ RENDŐR

Tettenértük. Köztisztaság elleni kihágás.

BLOOM

(Dadog.) Jót teszek másokkal.

(Sirálycsapat, viharadarak, szállnak fel éhesen a Liffey-mocsárból Banbury-keksszel a csőrükben.)

A SIRÁLYOK

Kankuri kekszet kapsz.

BLOOM

Az ember barátja. Jósággal nevelve.

(Mutatja. Bob Doran, aki egy magas bárszékről esik le, belebotlik a csámcsogó spanielbe.)

BOB DORAN

Towser. Adj pacsit. Pacsit.

(A bulldog morog, szőre felmered, a sertécsülök egy darabja az agyaraiban, amelyek közül a veszettség habzó nyála csorog. Bob Doran csöndesen eltűnik egy utcamélyedésben.)

MÁSODIK RENDŐR

Állatvédelem.

BLOOM

(Lelkesen.) Nemes vállalkozás! Összeszidtam azt a villamosvezetőt a Harold's cross hídján, mert bántotta a szerszámtól kibezett szegény lovat. Cserében legorombított. Igaz, hideg volt és az utolsó villamos. A cirkuszeletről szóló elbeszélések mind nagyon erkölcsrontók.

(Signor Maffei, dühtől sápadtan, oroszlánszelídítő jelmezen, gyémántgombokkal az ingmellén, előlép, kezében cirkuszi papírabroncs, hosszú kocsisostor és revolver, amellyel sakiban tartja az éhes komondort.)

SIGNOR MAFFEI

(Baljós mosollyal.) Hölgyeim és uraim, idomított grayhoundom. Az Ajax névre hallgató makacs vérebet húsevőknek való szabaddalmazott szöges nyergemmel törtem be. Ütés a has alá görcsös

ostorszíjjal. Emelőcsiga és fojtóhenger minden oroszánt észre-
terít, akármilyen izgága, még az itt látható *Leo ferox*-ot is, a
lybiai emberevőt. Egy izzóra hevített feszítővas és némi kenőcs
a megégetett helyre, és az eredmény Amsterdami Fritz, a gon-
dolkozó hiéna. (*Szemét villogtatja.*) Rendelkezem az indián jegy-
gyel. Szemem villogása éri el ezt, ezekkel a mellcsillogókkal. (*El-
bűvölő mosollyal.*) Most pedig bemutatom Mademoiselle Rubyt,
a porond büszkeségét.

ELSŐ RENDŐR

Gyerünk. Név és cím.

BLOOM

Pillanatnyilag elfelejtettem. Ja igen! (*Leveszi legjobb minőségű
kalapját, köszön.*) Dr. Bloom, Leopold, fogorvos. Hallottak Bloom
pasáról. Rengeteg millió. *Donnerwetter!* Fél Ausztria az övé.
Egyiptom.

ELSŐ RENDŐR

Bizonyíték.

(*Bloom kalapjának belső bőrszalagjából papírlap esik ki.*)

BLOOM

(*Vörös fezen, kádiöltözékben széles zöld övvel, a Becsületrend
hamisított szalagjával, gyorsan felveszi a papírt és odanyújtja.*)
Legyen szabad. A Junior Army and Navy Club tagja. Jogtaná-
csosom: John Henry Menton, Bachelor's walk 27.

ELSŐ RENDŐR

(*Olvassa.*) Henry Flower. Állandó lakása nincs. Tiltott éjsza-
kázás és álldogálás.

MÁSODIK RENDŐR

Alibi. Figyelmeztettük.

BLOOM

(*Szívzsebéből gyűrött sárga virágot vesz elő.*) Ez a szóbanforgó
virág. Egy férfi adta nekem, akinek nem ismerem a nevét. (*Ma-
gátólértetődőleg.*) Ismeri azt a régi adomát, Kasztília rózsája.
Bloom. A Virág név változata. (*Csöndesen és bizalmasan suttog.*)
El vagyunk jegyezve, tudja, biztos úr. Hölgyn van az ügyben. Sze-
relmi bonyodalom. (*Gyöngéden vállára üt a második rendőrnek.*)
A teremtesít. Ilyen legények vagyunk mi tengerészek. A munda-
r teszi. (*Komolyan az első rendőrhöz fordul.*) Szó sincs róla, az
embernek néha kijut egy Waterloo. Ugorjon be valamelyik este,
megiszunk egy pohár burgundit. (*Vígán a második rendőrhöz.*)
Bemutatom a nőnek, biztos úr. Érti a dolgát. Egy-kettő, már
el van intézve.

(*Sötét, higanyfoltos arc jelenik meg, lefátyolozott alakot
vezetve.*)

A SÖTÉT HIGANYFOLTOS

A kastély körözteti. Kialkolbólították a hadseregéből.

MARTHA

(*Sűrűn lefátyolozva, vörös kantárral a nyakán, kezében az Irish Times egy száma, szemrehányó hangon, rámutatva.*) Henry! Leopold! Leopold! Lionel, te elveszett! Mosd le nevedről a gyalázatot.

ELSŐ RENDŐR

(*Szigorúan.*) Jöjjön az őrszobára.

BLOOM

(*Riadtan, felteszi kalapját, aztán hátralép, mellére üt, jobbkarját egyenesszögben felemeli, szabadkőműves-jelet ad.*) Nem, nem, nagyrabecsült mester, szerelem papnője. Tévesen megállapított személyazonosság. Lyoni futár. Lesurques és Dubosc. Emlekszik a Childs-féle bűnügyre. Mi orvosok. Agyonütötte egy bárdal. Igaztalanul vádolnak. Inkább fusson egy bűnös, mint hogy kilencvenkilencet ártatlanul elítéljenek.

MARTHA

(*Fátyla mögött zokog.*) Megszegett házassági ígéret. Igazi nevem Peggy Griffin. Azt írta nekem, hogy szerencsétlen. Megmondom a bátyámnak, a Bective labdarugó csatárjának, majd ellátja az a bajodat, szívtelen nőcsábász.

BLOOM

(*A keze mögül.*) Ez a nő részeg. Ittas. (*Halkan rebegi Ephraim jelszavát.*) Siberlét.

MÁSODIK RENDŐR

(*Könnyekkel a szemében, Bloomhoz.*) Igazán szégyelhetné magát.

BLOOM

Tekintetes esküdtszék, hadd magyarázzam meg. Pusztá kanca-nyerítés. Félreértett ember vagyok. Engem tesznek meg bűnbaknak, holott rendes házasember vagyok, akinek jellemén nincs folt. Az Eccles-streeten lakom. Feleségem, kitűnő katonatiszt leánya vagyok, apám egyeneslelkű derék ember, hogy is hívják, Brian Tweedy őrnagytábornok, egyike azoknak a brit harcosoknak, akik segítettek nekünk ütközeteink megnyerésében. Az őrnagyi rangot Rorke's Drift hősiei védelméért kapta.

ELSŐ RENDŐR

Ezred.

BLOOM

(*A karzathoz fordul.*) A Royal Dublins, fiúk, a föld sava, világszerte híres. Azt hiszem, van egy pár régi bajtárs odafönn köztetek. Az R. D. F. A saját külön Metropolitan rendőrségünkkel, hazánk védői, a legnyalkább fickók és testileg a legpompásabb testület uralkodónk védelmére.

EGY HANG

Áruló! Eljenek a búrok! Ki bögött Joe Chamberlaint?

BLOOM

(*Keze az első rendőr vállán.*) Az én jó atyám is békebíró volt. Ugyanolyan kemény angolpárti vagyok, mint ön, uram. Küzdöttem a lobogóért, királyért és hazáért a fejnélküli háborúban. Tough tábornok alatt a parkban, a Spion Kopnál és Bloemfonteinnél megrokkantam, a hadijelentésekben megemlítettek. Mindent megtettem, amit fehér ember tehet. (*Nyugodt meggyőződéssel.*) Jim Bludso. Tartsuk a tatját a partnál.

ELSŐ RENDŐR

Foglalkozás vagy ipar.

BLOOM

Hát, irodalmilag dolgozom. Író-újságíró. Éppen most hozunk le egy sorozat pályázati novellát, ezt az egészen új rovatot én magam találtam ki. Összeköttetésben állok a brit és ír sajtóval. Ha felhív egyszer...

(*Myles Crawford rángó léptekkel jön, foga közt ludtoll. Vörös csőre fénylik szalmakalapja dicsfényében. Egyik kezében fokhagymaköteget lóbál, a másikkal telefonkagylót tart a füléhez.*)

MYLES CRAWFORD

(*Kakaslebenye fityeg.*) Halló, hetvenhét nyolcvannégy. Halló. Itt a Szabad Vízeldő és Félhavi Seggtörő szerkesztősége. Európát megrökönyíteni. Maga micsodák? Bluebags? Ki írja? Bloom az?

(*Philip Beaufoy sápadt arccal a tanúk helyén áll, kifogástalan délelőtti ruhában, külső mellényzsebéből kikandikál a zsebkendő csücske, vasalt levendulaszagú nadrágja és lakkcipője van. Nagy aktatáskája van, rajta a felírás: Matcham trükkje.*)

BEAUFOY

(*Huzza a szavakat.*) Nem, ön nem az, és amennyire én tudom, távol áll tőle. Legalább is én nem tudok róla. Igazi uriember, akinek a leghalványabb sejtelve van az uriemberségről, sohasem viselkednék ilyen kivételesen undorító módon. Igen, ilyen ember ez, elnök úr. Plagizátor. Nyálkás csúszómászó, aki irodalmárnak álcázza magát. Teljességgel nyilvánvaló, hogy a lehető legaljasabbul kiollózta néhány legkelendőbb könyvemet, igazán remek dolgokat, valóságos drágaköveket, amelyben a szerelmi jelenségek minden gyanúnak alatta állnak. Beaufoy szerelemről és főúri vagyonokról szóló könyvei, amelyeket elnök úr bizonyára jól ismer, minden brit család asztalán fellelhetők.

BLOOM

(*Megvert kutya alázatával morog.*) Ha megengednék, kifogást emelek a nevető boszorkány ellen, aki kéz a kézben...

BEAUFOY

(*Ajkát biggyesztve, fennhéjázóan mosolyog a bíróságra.*) Maga kómikus számár! Nem találom szavakat erre a hihetetlen butaságra. Nem hiszem, hogy különösen fáradoznia kellene ebben az

ügyben. Irodalmi ügynököm, J. B. Pinker úr odakünn vár. Fel-
tételen, elnök úr, hogy megkapjuk a szokásos tanúzási díjat,
ugyebár? Mófefelett pénzszűkében vagyunk ennek a sajtókukac-
nak, ennek a reimsi keselyűnek hibájából, aki még egyetemet
sem járt.

BLOOM

(Rosszul hallhatóan.) Az élet egyeteme. Rossz művészet.

BEAUFOY

(Kiabál.) Ez a nemtelen, cudar hazugság mély erkölcsi romlott-
ságra vall! (Aktatáskáját nyújtja.) Itt a döntő bizonyíték, elnök
úr, a corpus delicti, egyik legérettebb művem egy része, melyet
ez a fenevad beszennyezett.

HANG A KARZATRÓL

Mózes, Mózes, hébereknek királya,
Seggtörőlnék a Daily News-t használja.

BLOOM

(Bátran.) Túlzás.

BEAUFOY

Maga közönséges fráter! A vályuba kellene dugni a fejét, züllött
alak! (A bírósághoz.) Nézzék csak meg a magánéletét! Négyféle
életet él. Az utcán angyal, otthon ördög. Nevét sem szabad ki-
ejteni nők társaságában. Korunk leggaládabb cselszövője.

BLOOM

(A bírósághoz.) És ő, a nőtlen ember, mi jogon...

ELSŐ RENDŐR

A király contra Bloom. Hívják be azt a Driscollt.

AZ ALTISZT

Mary Driscoll, mosogatólány.

(Mary Driscoll, facipős cselédlány, előlép. Karja horgán
vödör, kezében surolókefe.)

MÁSODIK RENDŐR

Még egy! A szerencsétlen osztályból való?

MARY DRISCOLL

(Felháborodva.) Én nem vagyok rosszlány. Tisztességes életet
folytatok, négy hónapig szolgáltam az utolsó helyemen. Állásom
volt, hat font évi fizetéssel és más kilátásokkal, minden pénteken
kimenővel, és el kellett onnan jönnöm az ő üzelmei miatt.

ELSŐ RENDŐR

Mivel vádolja?

MARY DRISCOLL

Bizonyos ajánlatot tett nekem, de én vigyáztam magamra, ha
szegény vagyok is.

BLOOM

(Bordás szövésű házikabátban, flannelnadrágban, sarkatlan papucsban, borotvátalanul, enyhén kócos hajjal.) En tapintatosan bántam magával. Mindenfelét ajándékoztam magának, csinos zöld harisnyakötőt, amilyen meg sem illeti. Elég vigyázatlan voltam ahhoz, hogy pártját fogjam, mikor lopkodással gyanúsították. Mindenben van középút. Játsszon nyílt kártyákkal.

MARY DRISCOLL

(Izgatottan.) Az Isten ne segítsen innen haza ma éjjel, ha hozzányultam ahhoz az osztrigához!

ELSŐ RENDŐR

A panasz tárgya? Történt valami?

MARY DRISCOLL

Elcsipett odalenn az udvar végében, nagyságos elnök úr, mikor a nagysága bevásárolni volt, és biztosítótűt kért tőlem. Megfogott és ennek következtében négy helyen folt volt rajtam. Azonkívül kétszer babrált a ruhámon.

BLOOM

Ő meg ellentámadásba ment át.

MARY DRISCOLL

(Gunyosan.) Jobban tisztellem a surolókefét, de jobban ám. Jól lehordtam, elnök úr, és ő megjegyezte: köztünk maradjon!
(Általános derűltség.)

GEORGES FOTTRELL

(Állami teremőr, csengő hangon.) Csend legyen a Teremben!
A vádlott élni akar föllentési jogával.

(Bloom, aki nem érzi magát bűnösnek és kinyílt vizililiomot tart a kezében, hosszú, érthetetlen beszédbe fog. Majd meghallják, mit mond a védő megindító beszédében az esküdt-székhez. Neki vége van, de ha közmegvetés tárgya is, szándéka az, hogy megjavuljon, hogy tisztán nővéri módon jóvátegye a múlt emlékeit és visszatérjen a természethez, mint valódi háziállat. Héthónapra született gyermek, nagy gondal nevelték és egy öreg, ágyban fekvő rokona tartotta el. Apa létére elkövetett olykor botlásokat, de új életet akar kezdeni és most, mikor úgy látszik, hogy kárpadon végzi, élete alkonyát a családi élet békésen dagadó keblén akarja eltölteni. Akklimatizált brit lévén, azon a nyári estén a Loop line railway company egyik kocsijának perronjáról, míg az eső vonakodott megeredni, úgyszólván az ablakon keresztül egy-egy pillantást vetett Dublin város és belterülete nyájas háztartásaiba, és egy szebb világ idillikus boldogságának képei tárultak elé, Dockrell-féle tapétával, tucatja egy shilling kilenc, a falakon, míg ártatlan született brit gyermekek imákat rebegtek a Jézuskához, ifjú diákok felada-

taikkal birkóztak, példás fiatal hölgyek zongoráztak avagy áhítatosan morzsolták a családi olvasót a pattogó kandalló körül, míg a sövényeken és zöld mezőkön a leányzók legényeikkel kószáltak, miközben az orgonázó harmónika szőlőmai Britannia fémhez kötötteen négy regiszterrel és tizenkét-szeres fújtatóval, áldozat, a legnagyobb üzlet, amelyet valaha...)

(Ismételt nevetés. Bloom összefüggéstelenül motyog. A lap-tudósítók panaszkodnak, hogy nem hallanak semmit.)

LASSÚIROK ÉS GYORSIROK

(Nem nézve fel füzetekből.) Fűzzék ki a cipőzsinórját.

MACHUGH PROFESSZOR

(Az újságíróasztaltól, köhög és kiált.) Köpd ki, ember. Add ki magadból részletekben.

(A vádlott kihallgatása Bloom és a vödör ügyében folytatódik. Nagy korsó. Bloom maga. Bélzavar. A Hód-utcán. Gyomorgörcs, igen. Nagyon rossz. Pallér vödre. A peckes járástól. Leírhatatlan kínok. Halálos agónia. Déltájban. Szerelem vagy burgundi. Igen, egy kis paraj. Gyötrelmes pillanat. Nem nézett bele a vödörbe. Senki. Meglehetősen undok dolog. Nem teljesen. A Titbits régi száma.)

(Nyugtalanság és macskanyávogás. Bloom mésszel befröcskölt rongyos ferencjózsefben, behorpadt cilindere félrecsapva a fején, ragtapaszcsék az orrán, alig hallhatóan beszél.)

J. J. O'MOLLOY

(Ügyvédi szürke parókában és talárban, a fájdalmas tiltakozás hangján.) A hely nem alkalmas illetlen mulatásra egy megtévedt, alkohol mögé bujt halandó rovására. Nem vagyunk sörkertben, sem diákmajálison, és nem az igazságszolgáltatás kicsúfolása ez. Védencem kiskorú, szegény külföldi bevándorolt, aki mint potyautas indult el és most szeretné tisztességesen megkeresni kenyerét. A vád tárgyat képező bűncselekménynek pillanatnyi örökletes eltévelyedés az oka, melyet hallucináció idézett elő, tekintettel arra, hogy az itt inkriminált bizalmasságok teljességgel megengedettek védencem szülőföldjén, a fáraók országában. *Prima facie* kijelentem tehát, hogy nemi aktusra irányuló kísérlet nem történt. Bensőséges kapcsolat nem jött létre, és a Driscoll részéről előadott sérelem, az erénye elleni támadás, nem ismétlődött meg. Elsősorban atavizmusra gondolnék e vonatkozásban. Védencem családjában előfordultak hajótörések és holdkórossági esetek. Ha a vádlott beszélni tudna, sokat mondhatna el, amihez fogható különösségeket kevés könyv fedőlapjai között találunk. Ő maga, elnök úr, fizikai roncs, mellbeteg suszter. Mentsége az, hogy mongol eredetű és tetteiért nem felelős. Valóban nem az.

BLOOM

(Mezítláb, tyúkmellűen, laskarzubonyban és nadrágban, bocsátnatkérő lábujjai befelé fordultan, kinyitja apró vakondszemeit

és kábultan néz körül, miközben lassú kézzel végigsimít homlokán. Aztán összébbhúzza övét matrózosra, és keleti alázatosságú vállrándítással köszönti a bíróságot, egy hüvelykujjával az égre mutatva.) Ő fenn csinálni nagyon szép este. (Együgyűen dudolni kezd.)

Gye gye kicsi gyerekecske
Malacláb hoz minden este
Két shilling kap érte.

(Lepisszegik.)

J. J. O'MOLLOY

(Ingerülten a néphez.) Ez nagyon egyenlőtlen küzdelem. A Hadesre, nem tűröm, hogy védecemet egy falka komondor és nevető hiéna így elhallgattassa és hajszolja. A mózesi törvénykönyv hatályon kívül helyezte a vadon törvényét. Állítom és pedig nyomatékosan állítom, anélkül, hogy egyetlen pillanatra is megíúsítani akarnám az igazságszolgáltatás célját, hogy a vádlott nem bűnrészes és a főmagánvádlót nem érte bántalom. Alperes a fiatal nőt úgy kezelte, mintha a saját lánya volna. (Bloom megragadja J. J. O'Molloy kezét és ajkához emeli.) Meggyőző bizonyítékokat fogok felhozni arra, hogy a titokzatos kéz ismét úzi kisded játékait. Ha marad kétség, ám vonják felelősségre Bloomot. Védecem, ez a természetből szégyenlős ember, az utolsó a világon, aki uriemberhez nem méltó tetteire vetemednék, amelyet a megsértett szemérem megróhatna, vagy aki követ dobna egy lányra, aki megtévedt, mikor valamelyik mostani helyzetéért felelős tökfilkó rákényszerítette akarátát. Védecem az igazak útján akar járni. Én a legderejobb embert látom benne, akit csak ismerek. Pillanatnyilag nehéz helyzetben van, mióta megterhelte Agendath Netaimban a távoli Kisázsiaiban fekvő kiterjedt ingatlanát, melyről vetített képeket fogok bemutatni. (Bloomhoz.) Tanácsom az, hogy mutakozzék nagylelkűnek.

BLOOM

Egy pennyt minden fontra.

(Kinnereth tavának látképe jelenik meg a falon ezüst ködben legelésző foltos jószággal. Moses Dlugacz, vörös borzszemű albinó barna gyapjúruhában, feláll a karzaton, kezében narancscitrom és egy sertésvese.)

DLUGACZ

(Rekedten.) Bleibtreustrasse, Berlin W. 13.

(J. J. O'Molloy egy alacsony oszloplábra lép és ünnepélyesen tartja kabátja kihajtóját. Arca megnyúlik, halvány lesz és szakállas, megjelennek rajta John F. Taylor beesett szemei, gümőkőros foltjai és hektikás pofacsontjai. Szája elé tartja zsebkendőjét és gondosan vizsgálja a rózsaszínű vér vad bugyogását.)

J. J. O'MOLLOY

(Szinte hangtalanul.) Bocsánat, erős hülésem van, nemrég keltem fel csak a betágyból. Néhány jól megválasztott szó. (Felölti Sey-

mour Bushe madárfejét, rókabajuszát és országos ékesszólását.) Mikor az angyal könyve feltáru, ha ami átszellemültet és átszellemítőt fennkölt lelkek létrehozta, megérdemli az életet, akkor azt mondom, részesítsék a vádlottak padján ülő foglyot a kétely szent jótéteményében. *(A bíróságnak papírlapot nyujtanak át, amelyen írás van.)*

BLOOM

(Udvari öltözetben.) Legjobb referenciákkal szolgálhatok. Callan, Coleman, Wisdom Hely J. P. Öreg főnököm, Joe Cuffe. V. B. Dillon úr, Dublin volt polgármestere. A legnagyobbak elbűvölő körében mozogtam... A dublini társaság királynői. *(Mellékesen.)* Ma délután csevegtem egy kicsit az alkirály lakásán kedves régi cimboráimmal, Sir Roberttel és Lady Ballal, a királyi csillagással, a lever-nél. Sir Bob, mondtam neki...

MRS. YELVERTON BARRY

(Mélyen kivágott opálszínű béli ruhában és könyökig érő elefántcsontszínű kesztyűben, cobolyprémmel szegélyezett téglavörös öltéses dolmányban, hajában briliáns fésű és csonttörő sas tollából készült bokkrétával.) Tartóztassa le, biztos úr. Névtelen levelet írt hozzám utánczolt inasírással, mikor férjem Tipperary északi kerületében volt munsteri körútján, James Lovebitch aláírással. Azt írja, látta az istenek honából két gyönyörű almámat, mikor a Theatre Royal egyik pábolyában ültem a La Cigale ünnepi előadásán. Heves lánggra lobbant értem, írja. Illetlen ajánlatot tesz, hogy legyenek tisztességtelen jövő csütörtökön dunsinki idő szerint délután félnégykor. Felajánlja, hogy el fogja küldeni postán Monsieur Paul de Kock egy regényét, melynek címe A háromfüzős kisasszony.

BELLINGHAMNÉ

(Sapkában és sealnyűlköpenyben, orrig bebugyolálva, kiszáll broughamjából és körülnéz teknőclorgnonján át, melyet hatalmas oposszum-karmantyújából húzott elő.) Hozzám is. Igen, azt hiszem, ugyanarról a kifogásolható személyről van szó. Sir Thornley Stoker háza előtt ő zárta be a kocsim ajtaját egy csatakos napon kilencvenhárom februárjának fagyperiódusában, mikor még a kanális rostélya és fürdőkádamban a dugó is befagyott. Azután egy szál havasi gyopárt küldött nekem levélben, állítólag az én tiszteletemre szakította fenn a hegyen. Megvizsgáltattam egy növénytanszakértővel, hát a hazai burgonya virága volt és a mintagazdaság melegházából csente.

MRS. YELVERTON BARRY

Szégyen rá!

(Egy csapat lotyó és toprongyos alak bukkan fel.)

A LOTYÓK ÉS TOPRONGYOS ALAKOK

(Rikoltozva.) Fogják meg! Hajrá, kékszakáll! Eljen Mócsi!

MÁSODIK RENDŐR

(Kézi bilincseket vesz elő.) Itt vannak a karperecek.

BELLINGHAMNÉ

A legkülönfélébb kézírásokkal egyéb otromba bókok között Prémes Vénusznak nevezett és azt állította, hogy mély részvétet érez didergő kocsisom, Balmer iránt, de egy füst alatt azt is bevalotta, hogy irigyli őt fülvédőjéért és gyapjas báránybőrbundájáért, valamint hozzám való boldog közelségéért, mikor az asztalnál hátam mögött áll, libériámat viseli a Bellinghamok címe-rével, coboly mezőben levágott aranyszarvasfővel. Szinte túlára-dóan ünnepelte alsó végtagjaimat, duzzadó lábikráimat a szét-pattanásig felhúzott selyemharisnyában, és égis magasztalta egyéb megfizethetetlen csipkék mögé rejtett kincseimet, melye-
ket, mint írta, élénken maga elé képzel. Biztatott, sőt földi kül-detésének jelentette ki biztatásomat arra, hogy szennyezzem be hitvesi ágyamat és kövessek el házasságtörést az első adandó alkalommal.

MERVYN TALBOYS KEGYELMES ASSZONY

(*Amazonkosztümben, kemény kalapban, kakassarkantyús lovaglósizmában, égővörös mellényben, muskétás szarvasbőrkesztyűben fonott zsínmórral, felemelt hosszú uszályal és lovaglópálcával, melyet szüntelenül csizmájához ver.*) Nekem is. Mert látott a pólótéren a Phoenix-parkban az Össz-Irország Többi-Irország el-
leni mérkőzésen. Szemeim, tudom, istenien ragyogtak, mikor néztem, hogyan nyeri meg Slogger Dennehy kapitány az Inniskillingektől az utolsó chukkart remek lovacsáján, a *Centaur-on*. Ez a köznépi Don Juan egy bérkocsi mögül figyelt és kettős borítékban odaküldött hozzám egy trágár fényképet, amilyeneket sötétedés után a párizsi körutakon árulnak, a hölgyek felhábo-
rodására. Részben meztelen, törékeny és kedves senioritát ábrá-zol (állítása szerint a felesége, akit ő fényképezett le természet után), tiltott közelségben egy izmos, nyilván dúrva és faragatlan toreróval. Biztatott, hogy én is tegyem ugyanazt, rosszkodjam, vétkezzem a helyőrség tisztjeivel. Kérve kért, hogy kimondha-tatlan módon piszkoljam be levelét és fenyítsem meg őt érdeme szerint, üljek a hátára, lovagoljak rajta és döngessem el ke-gyetlenül a lovaglóstorral.

BELLINGHAMNÉ

Nekem is.

MRS. YELVERTON BARRY

Nekem is.

(*Több feddhetlen hírű dublini hölgy Bloomtól kapott illetlen leveleket mutat.*)

MERVYN TALBOYS KEGYELMES ASSZONY

(*Hirtelen dühkitöréssel nagyot toppant, hogy sarkantyúja peng.*)
Megteszem, Isten az atyám. Addig korbácsolom ezt a galambmájú kutyát, míg csak birom szusszal. Szíjat hasítok a bőréből.

BLOOM

(*Lecsukódó szemmel, várakozó remegéssel.*) Itt? (*Megvonaglik.*)
Még egyszer! (*Összezsugorodva liheg.*) Szeretem a veszélyt.

MERVYN TALBOYS KEGYELMES ASSZONY

Meghiszem azt! Majd befütök én neked. Úgy megtáncoltatlak, hogy attól koldulsz.

BELLINGHAMNÉ

Porold ki a nadrágját a korcsszülöttnek! Fesd rá az amerikai zászlót!

MRS. YLVERTON BARRY

Gyalázatos! Nincs mentség rá! Nős ember!

BLOOM

Mind, akik itt vannak. Csak egy kis csihi-puhit értettem. Meleg csiklandozást vérontás nélkül. Raffinált vesszőzést, a vérkeringés megélénkítésére.

MERVYN TALBOYS KEGYELMES ASSZONY

(*Gúnyosan nevet.*) Úgy, fiacskám? No hát, esküszöm az élő Istenre, olyan meglepetésben lesz részed, amilyen még nem volt. Úgy elpáhollak, hogy belekékülsz. Felébresztetted bennem a szunyadyadó tigrist.

BELLINGHAMNÉ

(*Vérszomjasan rázza karmantyúját és lorgnonját.*) Ne sajnáld, édes Hannám. Adj neki hideget-meleget. Üsd a fattyút, míg megszogni bir. A kilencágú macskával. Heréld ki. Hasogasd szét elevenen.

BLOOM

(*Borzong, összecsuplik, szánom-bánom poszával összeteszi kezét.*) Hideg van! Vacogok! Ambróziás szépségük a hibás. Nézzék el. Bocssássanak meg. Kiszmet. Eresszenek el még ez egyszer. (*Másik arcát nyújtja.*)

MRS. YLVERTON BARRY

(*Szigorúan.*) Ne hallgasson rá semmiesetre, Talboys asszony! Lásza el alaposan a baját!

MERVYN TALBOYS KEGYELMES ASSZONY

(*Dühösen kigombolja kesztyűjét.*) Van eszemben. Disznó kutya, mindig is az volt, mióta kibujt a gubóból! Ez mer nekem írni! Nyilvánosan kékre-zöldre náspágolom. A gyomráig vágom bele a sarkantyúmat. Mindenki tudja, hogy csalja a felesége, hogy kuku! (*Vadul suhogtatja lovaglópálcáját.*) Le a nadrágot, azonnal. Idegyere! Most rögtön! Kész?

BLOOM

(*Reszket, hozzálát, hogy engedelmeskedjen.*) Olyan meleg volt aznap.

(*A göndörhajú Davy Stephens jön egy falka rikkanccsal.*)

DAVY STEPHENS

Szent Szív Híradó és Esti Telegráf a Szent Patrick-melléklettel. Dublin újonnan megcsalt férjeinek teljes névsorával.

(Főtisztelendő O'Hanlon kanonok aranyos karingben felemel és megmutat egy márvány állóórát. Előtte Conroy atya és tisztelendő John Hughes S. J. mélyen meghajolnak.)

AZ ÓRA

(Felpattanó ajtóval.)

Kuku.

Kuku.

Kuku.

(Hallani egy ágy rézlapjainak zörgését.)

A RÉZLAPOK

Dzsigdzsag, dzsigadzsa. Dzsigdzsag.

(Egy ködfal gyorsan visszafelé gomolyog, mögötte egyszerre láthatóvá válik az esküdtek padján Martin Cunningham, a cilinderes elnök arca, aztán Jack Power, Simon Dedalus, Tom Kernan, Ned Lambert, John Henry Menton, Myles Crawford, Lenehan, Paddy Leonard, Orros Flynn, McCoy és egy Névtelen arca.)

A NÉVTELEN

Szörén a lovat. Suly kor szerint. Hát istenem, ő szervezte meg.

AZ ESKÜDTEK

(Mind a hang felé fordítja fejét.) Igazán?

A NÉVTELEN

(Morog.) Hanyattsegg. Öt shillingre száz.

AZ ESKÜDTEK

(Mind leereszti fejét.) Mi is legtöbbször így gondoltuk.

ELSŐ RENDŐR

Mi nyilvántartjuk. Megint levágta egy lány copfját. Kerestetik: Jack, a hasfelmetsző. Ezer font jutalom.

MÁSODIK RENDŐR

(Meghatottan suttog.) Hozzá feketében. Mormon. Anarchista.

AZ ALTISZT

(Hangosan.) Tekintettel arra, hogy az állandó lakóhellyel nem bíró Leopold Bloom notórikus dinamitmerénylő, pénzhamisító, bigamista, kerítő és kuku közmegegyezés tárgyat képezi Dublin polgárai között, tekintettel továbbá arra, hogy az esküdtszéki tárgyaláson a tárgyalásvezető...

(Frederick Falkiner törvényszéki tanácselnök, dublini büntetőbíró szürke köből készült bírói öltözetben, kőszakállával felemelkedik széke körül. Karján esernyőjoga. Homlokán felmeredő Mózes-szarvak.)

A TANÁCSSELENTŐK

Véget vetek ennek a fehér rabszolgakereskedelemnek és megszabadítom Dublint ettől a gyűlöletes mészárszektól. Botrány! (Felteszi

fejére a fekete sapkát.) Alsheriff, vezettesse a vádlottat mostani helyéről a Montjoy-fogházba. Öfelsége kívánsága szerinti időre, hogy ott kötél által kivégeztessék, és e kötelességét híven teljesítse, vagy irtalmazzon lelkének a mi Urunk. Vitesse el. *(Fekete koponyasapka ereszkedik le fejére.)*

(Megjelenik az alsheriff, a hosszú John Fanning, szájában orrfacsaró Henry Clay.)

A HOSSZÚ JOHN FANNING

(Sötétén néz, dörgő hangon kiáltja.) Ki akasztja fel Judás Isariót?

(H. Rumbold fodrászmester vérszínű zubbonyban és bőrcserző-kötényben, vállára vetett kötéllel felmegy a vérpadra. Övében vasbot és szögekkel kivert husáng. Bőszen dörzsöli boxerbütykös mohó kezét.)

HUMBOLD

(A tanácselnökhöz, hátborzongató bizalmassággal.) En akasztottam fel Harryt, Felség, Mersey rémét. Öt guinea a főütőér. Nyak vagy semmi.

(A Szent György-templom harangjai lassan megkondulnak, hangos sötét vas.)

A HARANGOK

Hejhó! Hejhó!

BLOOM

(Kétségbeesve.) Várjunk. Állj. Sirályok. Jó szív. Láttam. Ártatlan. Lány a majomházban. Állatkert. Parázna csimpánzok. *(Kifulladásra.)* Medence. Mesterkéletlen pirulása elférfiatlanított. *(Túláradó érzéssel.)* Elhagytam azt a helyet. *(A tömegben álló egyik alakhoz fordul, kérőleg.)* Hynes, beszélhetek veled? Te ismeresz. Azt a három shillinget megtarthatod. Ha kell még egy kevés...

HYNES

(Hidegen.) Nem is tudom, ki maga.

MÁSODIK RENDŐR

(A sarokba mutat.) Itt a bomba.

ELSŐ RENDŐR

Időzített pokolgép.

BLOOM

Nem, nem. Sertéscsülök. Temetésen voltam.

ELSŐ RENDŐR

(Kihúzza gumibotját.) Hazugság!

(A vizsla felemeli pofáját, Paddy Dignam szürke skorbutos arcát mutatja. Mindent lerágott. Bűzös, hullán táplált lehelletet áraszt. Emberi nagyságúvá és alakúvá nő. Tacsóbundája barna halotti köntössé változik. Zölden izzó szeme vérben forog. Fél füle, egész orra és mindkét hüvelykujja lerohadt.)

PADDY DIGNAM

(*Kongó hangon.*) Ez igaz. Az én temetésemen. Finucane doktor állapította meg a halál beálltát, mikor a betegség természetes módon végzett velem.

(*Hold felé emeli csonka, haműszürke arcát és gyászosan ugat.*)

BLOOM

(*Diadalmasan.*) Hallották?

PADDY DIGNAM

Bloom, én Paddy Dignam szelleme vagyok. Halld, halld, oh halld!

BLOOM

A hang Ézsau hangja.

MÁSODIK RENDŐR

(*Keresztet vet.*) Hogy lehet ez?

ELSŐ RENDŐR

A kis katekizmusban nincs benne.

PADDY DIGNAM

Metempsychosis által. Szellemjárás.

EGY HANG

Fenét.

PADDY DIGNAM

(*Komolyan.*) Egykor J. H. Menton ügyvéd, eskü- és tanuvalomásüzér alkalmazottja voltam, a Bachelor's Walk 27 alatt. Most halott vagyok, szívfaltúltengés. Nehéz eset. A szegény nő szörnyen bántódott. Hogy bírja? Ne eresszék ahhoz a sherrys üveghez. (*Körülnéz.*) Lámpát. Ki kell elégítenem egy állati szükségletemet. Az író nem tett jót.

(*John O'Connell temetőcsősz hatalmas alakja előlép, gyászfátyollal átkötött kulcsosomó a kezében. Mellette áll Coffey atya, a káplán, varangyhasúan, ferdenyakúan, karingben és tarka kartonhálósapkában, kezében bot összesodort pipacsból.*)

COFFEY ATYA

(*Ásít, aztán rekedt káromgással énekl.*) Namine. Jacob-Vobiscuit. Amen.

JOHN O'CONNELL

(*Viharosan kürtöl hangszóróján át.*) Dignam, Patrick T. elhunyt.

PADDY DIGNAM

(*Fülét hegyezi, összerázkódik.*) Felhangok. (*Előre csuszik, fülét a földre teszi.*) Gazdám hangja!

JOHN O'CONNELL

Temetkezési lajstromán H. Ü. L. E. Nyolcvanötezer. Tizenhetes mező. Kulcs-ház. Százegyes parcella.

(Paddy Dignam látható erőfeszítéssel hallgatódzik, gondolkodik, farka a magasba mered, füle felágaskodik.)

PADDY DIGNAM

Imádkozzatok a lelkiüdvösségéért.

(Leküldözik egy szenesgödörön át, barna köntöse zörgő kavicson húzza zsinórját. Mögötte egy kövér nagyapapatkány csetlik lottyant teknősbékalábakon szürke páncél alatt. Dignam hangja tompítottan ugat a föld alól: Dignam meghalt és a föld alá költözött. Tom Rochford, vörösbegymellel, sapkában és sonkanadrágban leugrik kétoszlopos gépéről.)

TOM ROCHFORD

(Egyik keze mellesontján, meghajlik.) Reuben J. Egy forint, ha megtalálom. (Eltökélten nézi a bebujót.) Rajtam a sor. Gyertek velem Carlowig.

(Vakmerő lazacugrással a levegőbe szökik és eltűnik a szenesgödörben. Két korong az oszlopokon nullára forog. Minden eltűnik. Bloom tovább tántorog. Megáll egy kivilágított ház előtt és hallgatódzik. Csókok szállanak ki a lugasokból, körül-röpdösik, csicseregnek, turbékolnak, gögicsélnek.)

A CSÓKOK

(Turbékolva.) Leo! (Csicseregve.) Ici pici nyuszi puszi Leónak. (Gögicsélve.) Ku kuku! Jumjum wamvam! (Gögicsélve.) Tutyi mutyi! Pironette! Leopold! (Csicseregve.) Leóli! (Turbékolva.) Oh Leó!

(Zizegnek, rászállnak ruhájára, fényes cikázó pásztácskák, ezüsttallérok.)

BLOOM

Férfibillentés. Szomorú zene. Templomi zene. Talán itt.

(Ive Higgins, fiatal örömlány zafírszínű ruhában, amelyet három bronzcsatt fog össze, nyaka körül keskeny fekete bársonyszalaggal, bólint, letípeg a lépcsőn és megszólítja.)

ZOE

Keres valakit? Odabenn van a barátjával.

BLOOM

Ez a Mackné háza?

ZOE

Nem, a nyolcvanegyed. A Cohenné. Menjen tovább, de rosszabbul fog járni. Slipperslapper anyó. (Bizalmasan.) Ő maga is dolgozik ma az állatorvossal, akitől az összes nyerő tippeket kapja és pénzt, hogy Oxfordban taníttassa a fiát. Túlórázik, de ma megfordult a szerencséje. (Gyanakodva.) Csak nem maga az apa?

BLOOM

Dehogy!

ZOE

Mindaketten feketében. Csiklandós ma este a kisegér?

(Bloom éber bőre érzi a lány ujjá hegyének közeledését. Balcombján kéz síklik végig.)

ZOE

Mi van a diócskákkal?

BLOOM

Eltévesztette. Furcsa, de jobboldalt vannak. Nyilván nehezebbek. Millió közül egy hordja így, mondja Mesias, a szabóm.

ZOE

(Hirtelen rémülettel.) Keményfekélye van.

BLOOM

Nem hinném.

ZOE

Érzem.

(Keze bal nadrágzsebébe síklik és kihúz egy összeaszott kemény fekete krumplit. Megnézi néma nedves ajkkal, Bloomot is.)

BLOOM

Talizmán. Örököltém.

ZOE

Zoenak? Emlékbe? Mert olyan kedves vagyok? Jó?

(Mohón zsebébe dugja a krumplit, aztán karjába ölti karját, cirógatva simulékony lehelletével. Bloom kényszeredetten mosolyog. Lassan, hangról hangra, keleti zene csendül fel. Belenéz a lány alkoholgyűrűs szemének barna kristályába, Mosolya megenyhül.)

ZOE

Legközelebb rám ismersz.

BLOOM

(Elmélázva.) Sohasem szerettem kedves gazellát úgy, hogy a végén...

(Gazellák szökellnek, legelésznek a hegyeken. A közelben tavak. Partjaik körül feketén cédrusligetek árnyékai sorakoznak. Illat száll fel, erős gyantahaj. Ég a kelet, sasok bronzröptéből áthatított zafírég. Alatta terül el az asszonyváros, meztelenül, fehérén, csöndesen, hűvösen, buján. Forrás csörgedez piros rózsák közt. Mamutrózsák, skárlát szőlő mormolása. Szégyen, kéj, vér bora buggyan, furcsa mormolással.)

ZOE

(Dudorászva mormol a zenéhez, odaliszkaikán kéjes kenet disznózsírból és rózsavízből.) Schorach ani wenowach, benoith Hierushaloim.

BLOOM

(Elbűvölten.) A kiejtéséből gondoltam, hogy jó fajtából való.

ZOE

A sok gondolkozás árt, azt mondják.

(Gyöngéden fülébe harap kis aranyfoltos fogaival és émelyítő fokhagymaszagot lehel rá. A rózsák elhúzódnak, sírbolt táruul fel királyok aranyával és porladozó csontjaival.)

BLOOM

(Visszahúzódik, gépiesen simogatja a lány jobb mellét suta lapos tenyérrel.) Dublini lány vagy te?

ZOE

(Ügyesen elfog egy eltévedt hajcsomót és visszafonja farkoscsába.) Nem kell félni. Angol vagyok. Van egy cigid?

BLOOM

(Mint fentebb.) Ritkán dohányzom, kedves. Néha-néha egy szivar. Buta találmány. (Buján.) Jobbra is használhatja az ember a száját, mint hogy egy cső mérges fűvet dug bele.

ZOE

Csak rajta! Tartás erről egy kortesbeszédet.

BLOOM

(Cordból készült munkás-overallban, fekete gansy lengő vörös nyakkendővel és apacssapka.) Az emberiség javíthatatlan. Sir Walter Raleigh elhozta az Ujvilágból a burgonyát és ezt a fűvet, az egyik felszívja és megöli a kórokozókat, a másik megmérgezi a fűvet, szemet, szívet, emlékezőtehetséget, akaratot, értelmet, mindent. Azaz, hogy száz évvel előbb hozta a mérget, mint egy másik, akinek nevét elfelejtettem, az eledelt. Öngyilkosság. Hazugságok. Minden szokásunk. Nézzük csak közéletünket!

(Távoli tornyokból éjfél kong.)

A HARANGOK

Gyere vissza, Leopold! Dublin polgármestere!

BLOOM

(Aldermannak öltözve, láncsal.) Arran Quay, Inns Quay, Rotunda, Mountjoy és North Dock választói, én azt mondom, hogy menjen egy villamosvonal a marhavásártérrel a folyóhoz. Ez a jövő zenéje. Ez az én programom. Cui bono? Csakhogy kalózkodó Vanderdeckenjeink kísértetpénzhajójukon...

EGY VÁLASZTÓ

Háromszor három éljent a város leendő vezetőjére.

(A fáklyafény aurora borealisa felszökken.)

A FAKLYAVIVŐK

Eljen!

(Több jólistmért polgárnő, városi előkelőség és szabad polgár kezét ráz Bloommal és szerencsét kíván neki. Timothy Harrington, Dublin volt háromszoros polgármestere tiszteletet parancsoló vörös polgármesteri köntösében, aranyláncsal és

fehér selyemszalaggal, Lorcan Sherlock tanácsossal, locum tenensével tárgyal. Hevesen helyeslő bólintások.)

HARRINGTON VOLT POLGÁRMESTER

(Skárlát köpeny, bot, polgármesteri aranypálca és hosszú fehér selyemszalag.) Hogy Sir Leo Bloom alderman beszédét az adófizetők költségére nyomattassák ki. Hogy szülőháza jelöltessék meg emléktáblával és hogy az eddig Cow Parlour néven ismert főutca a Cork-street közelében neveztesse ezentúl Bloom-körút-nak.

LORCAN SHERLOCK TANÁCSOS

Egyhangulag elfogadjuk.

BLOOM

(Szenvedélyesebben.) Mit hisznek ezek a bolygó hollandiak vagy imbolygó hollandiak, akik párnázott fülkéikben hanyatt dőlnek és kockát vetnek? Gép: ez a jelszavuk, a hóbertjük, a gyógy-szerük minden baj ellen. Munkamegtakarító készülékek, kiszorító-k, rémek, gyárilag előállított szörnyetegek egymás kölcsönös legyilkolására, undok manók, akiket egy horda kapitalista kéjenc szabadított rá a meggyalázott munkára. A szegény ember éhezik, míg ők hízlalják királyi hegyiszarvasaikat vagy parasztokat és fáciánt lövöldöznek pimasz pénzük pazar pompájában. De ural-muknak régen vége és végen ré...

(Hosszantartó taps. Velencei árbocok, májusfák és diadalívek bukkannak fel. Az utca fölött zászlót feszítenek ki azzal a felírással, hogy Cead Mile Failte és Mah Ttob Melek Israel. Minden ablakban tolonganak a nézők, főként hölgyek. Az úton végig a dublini királyi lövészek, a királyi skót határőrök, a Cameron-Highlanderek és a walesi lövészek ezredei tartják vissza vigyázzállásban a tömeget. Gimnazista fiúk lógnak a lámparudakon, sürgőnypóznákon, ablakpárkányokon, épü-letpárkányokon, ereszekben, kéményeken, korlátokon, kiöntő-kön, fütyülnek és éljeneznek. A füstoszlop megjelenik. A tá-volban sip- és dobzenekar játssza a Kol Nidré-t. A gárda magasra emelt császári sasokkal, lobogó zászlókkal és lengő keleti pálmaágakkal közeledik. Az aranysárga pápai lobogó felszökik, körülötte a város színei. A körmenet élén John Howard Parnell, a városi marshal halad sakktáblaszerű köpenyben, mellette Athlone heroldja és Ulster cimervivője. Mögöttük Joseph Hutchinson öméltósága, Dublin polgár-mestere, Cork polgármestere, Limerick, Galway, Sligo és Waterford polgármesterei, huszonnyolc ír főrend, törzsvezé-rek, zászlósúrak és maharadszák díszruhában, a dublini vá-rosi tűzoltóság, a finanszszenetek káptalana plutokratikus rangsorban és rendben. Down és Connor püspöke, Michael bíboros Louge Armagh érseke, Írország primása óccellen-ciája, főtisztelendő Dr. William Alexander, Armagh érseke, egész Írország primása ókegyelmessége, a főrabbi, a presby-teriánusok főnöke, a baptista, anabaptista, methodista és moráviai kápolnák fejei és a Barátok Társaságának tisztelet-

beli titkára. Utánuk haladnak a céhek és ipartestületek és a polgárőrség lengő zászlók alatt: kádárok, madártenyésztők, molnárok, újsághirdetésszerzők, törvényszéki írnokok, masszőrök, vinctellérek, kötszerkészítők, kéményseprők, sertésszírfinomítók, tabinet- és popelinszővők, kovácsok, olasz viszontelárusítók, templomdíszítők, csizmahúzógyárosok, temetkezési vállalkozók, selyemkereskedők, kőfaragók, ócskások, dugóvágók, tűzkárbecslők, kelmefestők és vegytisztítók, palack-sőrexportőrök, szőrmeárusok, címkenyomtatók, cimervésnökök, cirkuszi alkalmazottak, drágaköközvetítők, cricket- és íjászfelszerelésszállítók, szitakészítők, tojás- és burgonya-elárusítók, harisnya- és kesztyűeladók, ólomöntődetulajdonosok. Utánuk lépdelnek a hálókamarások, a Black Rod, a Garter, az Aranybot lovagjai, a főistálló-mester, a főkancellár, a főszertartásmester, a rendőrigazgató, aki az állami kardot, Szent István vaskoronáját, a kelyhet és a Bibliát hozza. Négy gyalogos trombitás kürtjelet fúj. A királyi alabárdosok harsónai üdvözlő választ adnak. Egy diadalkapui alatt hajadonfővel megjelenik Bloom hermelinszegélyes vörös bársonyköpenyben, Szent Edward botjával, az almával, a galambos jogarral és a curtanával. Tejfehér, hosszan libegő kárminfarkú, gazdagon felkantározott, aranycsótáros paripán ül. Óriási lelkesedés. A hölgyek rózsaszirmokat dobálnak az erkélyekről. A levegőt illó olajak szaga fűszerezi. A férfiak éljeneznek. Bloom apródjai a nézők között futkároznak galagonya- és magyalbokorágakkal.)

BLOOM APRÓDJAI

Madarak királya,
Kicsi Ökörszem
Szent Istvánkor foglyul
Esett a zöldben.

PATKÓKOVÁCS

(Mormog.) Magasságos Egek! Ez hát Bloom? Alig látszik harmincegyévesnek.

ÜTKÖVEZŐ

Ez a híres Bloom, a világ legnagyobb reformátora. Le a kalappal.

(Mind leveszik a kalapjukat. A nők izgatottan sutognak.)

MILLIOMOSNŐ

(Gazdagon.) Hát nem egyszerűen csodálnivaló?

NEMES HÖLGY

(Nemesen.) Hogy ez az ember mi mindent látott!

FEMINISTA

(Férfiasan.) És tett!

CSENGŐSZERELŐ

Klasszikus arc! Gondolkodó-homloka van.

(Bloomi időjárás. Északnyugaton kisüt a nap.)

DOWN ÉS CONNOR PÜSPÖKE

Bemutatom ezennel vitathatatlan császárokat, elnökötöket és király-elnökötöket, országunk legkegyesebb, leghatalmasabb és legerősebb uralkodóját. Isten éltesse I. Leopoldot!

MIND

Isten éltesse I. Leopoldot!

BLOOM

(*Dalmatikában és bíborköpenyben, méltóságteljesen Down és Connor püspökéhez.*) Köszönöm, némileg eminens úr.

WILLIAM, ARMAGH ÉRSEKE

(*Bíbornyakravalóban és lapátkalapban.*) Akarja hatalma szerint szerint gyakorolni a törvényt és a kegyelmet minden ítéletében Írországban és kapcsolt részein?

BLOOM

(*Heréjére téve jobbát, esküszik.*) A Teremtő engem úgy segéljen, ahogy mindezeket tenni fogom.

MICHAEL, ARMAGH ÉRSEKE

(*Egy edényből hajolajat önt Bloom fejére.*) Gaudium magnum annuntio vobis. Habemus carneficem. Leopold, Patrick, Andrew, David, George, légy felkenve!

(*Bloom magára vesz egy aranyszövetköpenyt és ujjjára húz egy rubingyűrűt. Felhág a sors kölépcsőjére és ott megáll. A főrendek ugyanakkor felteszik huszonnyolc koronájukat. Ünnepi harangok konganak a Krisztus-, Szt. Patrick, György-templomban és a vidám Malahide-ben. A Mirus-bazár tüzijátékai szimbolikus phallopyrotechnikai formákban mindegyikük felsziporkáznak. A főrendek egyenként bemutatják hódolatukat, előlépve és térdhajtra.)*

A FÖRENDEK

Hűbéres jobbágyod akarok lenni életemmel és véremmel földi szolgálatodra.

(*Bloom felemeli jobbát, amelyen a Koh-i-Noor szikrázik. Paripája nyerít. Hirtelen csönd. Dróttalan interkontinentális és interplanetáris leadóállomásokat szerelnek fel az üzenet továbbítására.*

BLOOM

Alattvalóim! Kinevezzük ezennel hű lovunkat, Copula Felixet örökletes nagyvezírré és kihirdetjük, hogy a mai napon eltaszítottuk ezelőtti hitvesünket és királyi kegyünket Selene hercegnőnek, az éj fényének adományoztuk.

(*Bloom régebbi morganatikus feleségét gyorsan elviszik a zöldségeskocsiban. Selene hercegnő holdkéktöltözötten, fején ezüst félhold, kiszáll egy gyaloghintóból, amelyet két óriás hoz. Eljenkiáltások.)*

JOHN HOWARD PARNELL

(*Felemeli a királyi zászlót.*) Nagyszerű Bloom! Híres bátyám utóda!

BLOOM

(*Átöleli John Howard Parnellt.*) Köszönjük szívből, John, ezt a királyi fogadtatást zöld színben, közös őseink ígéretföldjén.

(*Átnyújtják neki a város kiváltságlevelét. Elhosszúk Dublin kulcsait, melyek keresztberakva fekszenek egy vörös vánkoston. Mindenkinnek megmutatja, hogy zöld harisnyája van.*)

TOM KERNAN

Megérdemli kegyelmességed.

BLOOM

Ma húsz éve győztük le az ősi ellenséget Ladysmithnél. Tarackjaink és tevékre szerelt forgóágyúink alapos munkát végeztek soraikban. Félmezőföldet előre! Támadnak! Minden veszve! Meghátrálunk? Nem! Megfutamítjuk őket! Lám! Támadásba megyünk át! Balra kifejlődve, könnyű lovasságunk átszáguldott a Plevna magaslatain és harci kiáltását, a *Bonafide Sabaoth*-ot hallatva, utolsó szálígg lekasabolta a szaracén tüzéreket.

A FREEMAN SZEDŐINEK SZÖVETSÉGE

Éljen! Éljen!

JOHN WYSE NOLAN

Ez az ember szöktette meg James Stephensét.

INTÉZETI KISFIÚ

Éljen!

ÖREG DUBLINI

Hazánk dicsősége vagy, uram.

ALMÁSKOFA

Ilyen ember kell Írországnak!

BLOOM

Szeretett alattvalóim, új korszak hajnala közeledik. Én, Bloom mondom nektek, hogy már itt is van. Igen, bloomi szavamra mondom, be fogtok vonulni az eljövendő aranyvárosba, az új Bloommuzeálembe, a jövő Nova Hiberniájába.

(*Harminc két kőkádás munkás Írország minden grófságából Derwan építész vezetésével építi az új Bloommuzeálemet. A kristálytetős, hatalmas malackese alakjában kiképzett óriási épületnek negyvenezer helyisége van. Terjeszkedése folyamán több épületet és emlékművet leromboltak. A kormányépületeket ideiglenesen vasuti garázsokba helyezik át. Számos házat a földdel tesznek egyenlővé. A lakókat hordókban és ládáknak helyezik el, melyek mind vörös L. B. betűkkel vannak megjelölve. Igen sok szegényember leesik a létráról. Dublin falainak egyrésze, tele királyhű nézőkkel, összeomlik.*)

A NEZŐK

(Haldokolva.) Morituri te salutant. (Meghalnak.)

(Egy ember barna macintoshban felbukkan egy csapóajtón át.
Hosszabbodó alakja Bloom felé mutat.)

A MACINTOSHT VISELŐ EMBER

Ne higgyék egy szavát sem. Ez az ember Leopold (M'Intosh, a
notórikus gyujtogató. Igazi neve Higgins.

BLOOM

Lőjjétek le! Keresztény kutya! Nesze a M'Intoshért!

(Ágyúlövés. A macintosht viselő ember eltűnik. Bloom pipa-
csokat fejez le jogaival. Sok hatalmas ellenségéről, marha-
tenyésztőkről, parlamenti képviselőkről, állandó bizottsági
tagokról, gyászjelentések jelennek meg. Bloom testőrsége
játékpénzt osztogat, emlékérmeket, kenyeret és halat, anti-
alkoholista jelvényeket, drága Henry Clay-szivarokat, levesbe
való marhacsontot, gumióvszert aranyfonállal átkötött le-
pecsételt borítékokban, cukorrudakat, ananászbombont, há-
romrétre hajtott szerelmes leveleket, kész öltönyöket, csaj-
kákat húspástétommal, palackokat Jeyes-féle fluidummal,
kedvezményes bevásárlójegyeket, negyvennapos bűnbocsátó
cédulákat, hamis pénzt, tejen hízalt sertésből készített kol-
bászt, színházjegyeket, minden villamosvonal használatára
jogosító időszaki jegyeket, a szabadalmazott magyar osztály-
sorsjáték kuponjait, ebédmenüre szóló kiutalásokat, olcsó
népszerű kiadásokat a világ tizenkét legrosszabb könyvéből,
melyek: Froggy és Fritz (politika), Kisdedápolás (gyermek-
isme), 50 ebédrecept 7/6-ért (inyesmesterség), Napmitusz
volt-e Jézus? (történelmi), Ne fájjon tovább! (orvosi), A
világegyetem kompendiuma gyermekeknek (kozmiikus), Egy
kis nevetető (tréfás), A hirdetésszerzés ábécéje (hírlaptudo-
mányi), Az ápolónő szerelmes levelei (erotikus), Mi van a
világűrben? (asztrikus), Szívhezszóló dalok (melódikus), A
meggazdagodás útja (ökonómikus). Általános tülekedés. Nők
tolakodnak, hogy Bloom ruhájának szegélyét érinthessék.
Lady Gwendolen Dubelet áttör a tömegben, lovára pattan
és nagy éljenzés közepette jobbról-balról arcon csókolja.
Fényképfelvétel magnéziummal. A kisgyerekeket és csecse-
mőket felemelik, hogy lássák.)

A NŐK

Apuska! Apuska!

A KISGYERMEKEK ÉS CSECSEMŐK

Tapsi, tapsi, gyerekek, jön már haza Poldy,
Leólának zsebéből süteményt pakol ki.

(Bloom lehajlik és gyöngéden megcsiklandozza a Boardman-
csecsemő hasát.)

BOARDMAN-CSECSEMŐ

(Csuklik, szájából aludtej csorog.) Hajajaja.

BLOOM

(Kezet ráz egy vak suhancsal.) Szeretett több-mint-testvérem! (Egy idős pár vállára teszi karját.) Kedves öreg barátaim! (Bujócskát játszik rongyos fiúkkal és lányokkal.) Kukucs! Kukucs! (Ikreket tol babakocsiban.) Megy a kocsi, megy, benne baba nem is egy. (Bűvészmutatványokat mutat be, piros, narancsszínű, sárga, zöld, kék, indigószínű és lila selyemkendőket húz ki szájából.) Roygbiv. 32 láb másodpercenként. (Özvegyet vigasztal.) Távollét fiatalítja a szívet. (Skót táncot jár groteszk taglejtésekkel.) Uccu neki, az angyalát! (Megcsókolja egy béna veterán sebeit.) Tiszteletreméltó sebek! (Elgáncsol egy kövér rendőrt.) Hü! Le? Hüle. (Fülébe súg valamit egy piruló pincérlánynak és barátságosan nevet.) Ah, haszontalan, haszontalan! (Megeszik egy nyers répát, amelyet Maurice Butterly kisgazda hozott neki.) Kitűnő! Remek! (Nem hajlandó elvenni a Joseph Hynes újságírótól felajánlott három shillinget.) Szó sem lehet róla, kedves öregem! (Odaadja kabátját egy koldusnak.) Kérlek, fogadd el. (Résztesz egy csúszóversenyben idősebb, mindkét nembeli nyomorékokkal.) Rajta, fiúk! Frissen, lányok!

A POLGÁRTÁRS

(Meghatódottságtól fuldokolva, egy könnyet morzsol el zöld kendőjébe.) Isten áldása legyen rajta!

(A kosszarvakból készült kürtök csendet parancsolnak. Felvonják Zion lobogóját.)

BLOOM

(Hatásosan leveti felsőkabátját, feltárja korpulenciáját, kigöngyöl egy papirlapot és ünnepélyesen olvassa.) Aleph Beth Ghimel Daleth Hagadah Tephilim Kosher Jóm Kippur Hanukah Roschaschana Beni Brith Bar Mitzvah Mazzoth Askenazim Meshuggah Talith.

(Jimmy Henry városi alpolgármester felolvassa a hiteles fordítást.)

JIMMY HENRY

A Lelkiismereti Bíróság ülése megkezdődik. Ő Katolikus Felsége szabad ég alatt törvényt fog látni. Ingyenes orvosi és ügyvédi tanácsadó, kételyek és egyéb problémák elosztatása. Mindenkit szívesen fogadunk. Kelt hű Dublin városunkban, a Paradicsomi Kor 1. évében.

PADDY LEONARD

Mit tegyek az adómmal?

BLOOM

Fizesd meg, barátom.

PADDY LEONARD

Köszönöm.

ORROS FLYNN

Vehetek fel kölcsönt a tűzbiztosításomra?

BLOOM

(Hajthatatlanul.) Uraim, vegyék tudomásul, hogy a tűzkártörvény értelmében hat hónapig írásbeli kötelezettségük áll fenn öt font erejéig.

J. J. O'MOLLOY

Azt mondtam, új Dániel? Nem! Új Peter O'Brien!

ORROS FLYNN

Honnan vegyem az öt fontot?

HUGYOS BURKE

Hólyagbántalmak ellen?

BLOOM

Acid. nit. hydrochlor dil., 20 gr.

Tinct. mix. vom., 4 gr.

Extr. taraxel. lig., 30 gr.

Aq. dis. ter in die.

CHRIS CALLINAN

Mi az Aldebaran szubszoláris ekliptikájának parallaxisa?

BLOOM

Örvendek, hogy látlak, Chris. K. II.

JOE HYNES

Miért nem vagy egyenruhában?

BLOOM

Mikor szent emlékezetű nemzöm az osztrák zsarnok egyenruháját viselte egy nyirkos börtönben, hol volt akkor a tiéd?

BEN DOLLARD

Árvácskák?

BLOOM

Ékesítik (díszítik) a kültelki kerteket.

BEN DOLLARD

Ha ikrek jönnek?

BLOOM

Apa (pater, papus) gondolkozni fog.

LARRY O'ROURKE

Nyolc nap engedélyt az új üzletemhez. Emlékszik rám, Sir Leo, mikor a hetes szám alatt laktak. Küldök egy láda sört a nagyságának.

BLOOM

(Hidegen.) Nem volt szerencsém. Lady Bloom nem fogad el ajándékot.

CROFTON

Ez valóban ünnepség.

BLOOM

(Ünnepélyesen.) Ön ünnepségnek nevezi. Én szentségnek.

ALEXANDER KEYES

Mikor lesz meg a saját kulcs-házunk?

BLOOM

Célom a városi erkölcsök reformja és a tíz parancsolat, ahogyan van. Új világot a régi helyén. Minden ember, zsidó, mozlím és pogány egyesítése. Három hold föld és egy tehén a természet minden gyermekének. Gépesített szalon-halottaskocsik. Kötelező fizikai munka mindenkinek. Minden park éjjel-nappal nyitva a közönségnek. Villanyos edénymosogató. Gümőkór, gyöngelméjűség, háború és koldulás megszüntetendő. Általános amnesztia, hetenként szabad farsang, mindenki számára segélyek, eszperantó az általános testvériesülés. A kocsmázók és vízivó imposztorok hazafiasságának vége. Szabad pénz, szabad szerelem és szabad világi egyház a szabad világi államban.

O'MADDEN BURKE

Szabad róka a szabad tyúkketrecben.

DAVY BYRNE

(Ásít.) Iiiiiiiáááááá!

BLOOM

Vegyes fajok és vegyes házasság.

LENEHAN

Mi van a vegyes fürdéssel?

(Bloom kifejti a hozzá közel állóknak a társadalom megifjítására vonatkozó terveit. Mind egyetértenek vele. A Kildare-streeti múzeum igazgatója megjelenik, kézikocsit húzva maga után, rajta különféle meztelen istennők dőcögő szobrai: Venus Callipygos, Venus Pandaimos, Venus Metempsychosis, továbbá ugyancsak meztelen gipszfigurák, amelyek az új kilenc muzsát ábrázolják, Kereskedelmet, Operazenét, Ámort, Sajtót, Gyáripart, Szólásszabadságot, Plurális választójogot, Gasztronómiát, Belhigiénét, Tengerparti koncerteket, Fájdalommentes szülést és Népszerű asztronómiát.)

FARLEY APÓ

Ez az episzkopális egyház híve, ez az ágnosztikus, ez az akármista szent hitünk megsemmisítésére törekszik.

RIORDANNÉ

(Eltépi végrendeletét.) Csalódtam önben! Maga gonosz ember!

GROGAN ANYÓ

(Lehúzza cipőjét, hogy Bloomhoz vágja.) Vadállat! Utálatos alak!

ORROS FLYNN

Énekelj valamit, Bloom! Valami szép régi nótát.

BLOOM

(Dévaj humorral.)

El őt, fogadtam, sosem hagyom,

De sajna, megcsalt, s ez fájt nagyon,
A tarabum, tarabum, tarabum, tarabummal.

HOPPLA HOLOHAN

Kedves öreg Bloom! Hiába, nincs még egy olyan.

PADDY LEONARD

Ál-ír!

BLOOM

Melyik operát árulják virágkereskedésben? A Kasztília rózsáját.
(Nevetés.)

LENEHAN

Plagizátor! Le Bloommal!

AZ ELFÁTYOLOZOTT SIBYLLA

(Lelkesen.) Én bloomista vagyok és büszke vagyok rá. Hiszek benne mindenek ellenére. Életemet adnám érte, a világ legtréfásabb emberéért.

BLOOM

(Hunyorgat a közelében állókra.) Fogadjunk, hogy szemrevaló lány.

THEODORE PUREFOY

(Halászsapkában és gumikabátban.) Mechanikus eszközt alkalmaz a Természet szent céljainak megghiúsítására.

AZ ELFÁTYOLOZOTT SIBYLLA

(Tört döf magába.) Az én isten-hősöm! (Meghal.)

(Sok igen vonzó és lelkes nő ugyancsak öngyilkosságot követ el, tört döf magába, vízbe fojtja magát, lugkövet, akonitot, arzént vesz be, felvágja ereit, visszautasítja a táplálékot, a Nelson-oszlop tetejéről gőzhengerek alá, a Guinness-sörfőzde nagy hordójába veti magát, fejét megfulladásig gázkályhába dugja, felakasztja magát divatos harisnyakötővel, leugrik különböző emeleti ablakokból.)

ALEXANDER J. DOWIE

(Hevesen.) Keresztény testvéreim és antibloomisták, ez a Bloomnak nevezett ember a poklok fenekéről jön, keresztény emberek gyalázatára. Ez a legifjabb kora óta ördögi kéjenc, ez a büzhödött bak már idő előtt a síkság városaira emlékeztető infantilis kicsapongásoknak adta jelét, egy ledér öreg nővel. Ez a gyalázatosságában konok hitvány képmutató a János Jelenéseiben említett fehér bika maga. A paráznaság híve, ármány minden lélekzet, amely orrlyukából jön. Máglya való neki és forró olajjal megtöltött üst. Caliban!

A CSÖCSELEK

Lincseljük meg! Égessük meg! Olyan rossz, mint Parnell volt. Mr. Fox!

(Grogan anyó Bloomhoz vágja cipőjét. Több kereskedő a felső és alsó Dorset-streetről csekély vagy semmilyen üzleti értékű tárgyakat, sonkacsontot, kondenztejes dobozokat, el-

adhatatlan káposztát, penészes kenyeret, birkafarkat, avas szalonnát dobál.)

BLOOM

(Izgatottan.) Ez szentivánéji téboly, már megint valami idétlen tréfa. Az égre, olyan ártatlan vagyok, mint a ma született bárány! Henry volt az, a testvérem. Egészen olyan mint én. A Dolphin's Barn 2 alatt lakik. A rágalom viperája igaztalanul vádolt. Honfitársaim, *sgenl inn ban bata coisde gan capall*. Régi barátomhoz fordulok, dr. Malachi Mulliganhoz, a nemibajok szakorvosához, hogy adjon rólam orvosi szakvéleményt.

DR. MULLIGAN

(Motoros zubbonyban, nagy motoros szemüveggel a homlokán.) Dr. Bloom biszexuális rendellenességben szenved. Nemrégiben szökött meg Dr. Eustace elmebajos urak számára berendezett magántébolydájából. Törvénytelen gyermek lévén, örökletes epilepsziája van, a féktelen kéjelgés következménye. Felmenői között az elephantiasis nyomai állapíthatók meg. Kifejezett tünetei vannak jelen az idült exhibicionizmusnak is. Ugyancsak konstatalható a latens ambidexteritás. Önfertőzés következtében idő előtt megkopaszodott, minek eredményeképp pervertált idealista, bűnbánó kéjenc, és fémfogai vannak. Családi komplexum okozta, hogy elvesztette emlékezőtehetségét, és azt hiszem, hogy többet vétettek ellene, mint ő vétett mások ellen. Pervaginális vizsgálatot végeztem rajta, és az 5427-es savpróba alkalmazása a végbélkörnyék, a hónalj, a mell és a szeméremtest szőrzetére lehetővé tette annak megállapítását, hogy *virgo intacta*.

(Bloom nemi szervei fölé tartja legjobb minőségű kalapját.)

DR. MADDEN

Kifejezett nála a *hypspadia* is. A jövőendő nemzedék érdekében javaslom, hogy az afficiált részeket borszeszben őrizték meg a nemzeti teratológiai múzeumban.

DR. CROTHERS

Megvizsgáltam a paciens vizelletét. Albumintartalmú. A nyálkatermelő tevékenység elégtelen, a patelláris reflex intermittál.

DR. PUNCH COSTELLO

A *fetor judaicus* nagyon észrevehető.

DR. DIXON

(Leletet olvas fel.) Bloom professzor tökéletes példája az új nőies férfinak. Erkölcsi lénye kedves és szeretetreméltó. Sokan kedves embernek, kedves egyéniségnek minősítették. Egészen meg lehetően furcsa alak, bárgyú, noha orvosi értelemben nem gyöngelméjű. Igazán szép, költeménynek is beillő levelet írt a Reformált Papok Védőszövetsége fogházi missziójának, amely mindenre világosságot derít. Praktikusan teljesen absztinens, és igazolhatom, hogy szalma-derékaljat használ és a legspártaibb kosztón él, hideg szárított szatócsborsón. Télen-nyáron darócinget hord és minden szombatn ostromozza magát. Mint értesülök,

valaha példás növendék volt a glencreei javítóintézetben. Egy másik jelentés szerint nagyon későn született gyermek. Irgalmat kérek számára a legszentebb szóval, amelyet hangszerveink kifejteni képesek. Szülés előtt áll.

(Általános megindulás és részvét. Több nő elájul. Egy gazdag amerikai utcai gyűjtést rendez Bloom javára. Arany- és ezüst-pénzek, kitöltetlen csekkok, bankjegyek, ékszerek, kincstári kötvények, lejáráthoz közeledő váltók, adóslevelek, óraláncok, zsuzsuk, nyakláncok és karperecek gyűlnek össze gyorsan.)

BLOOM

Oh, úgy szeretnék anya lenni.

THORNTONNÉ

(Ápolónői ruhában.) Öleljen meg erősen, kedvesem. Mindjárt túl lesz rajta. Erősen, kedvesem.

(Bloom erősen megöleli és nyolc sárga és fehér fiúgyermeket szül. Mind megjelennek egy drága növényekkel díszített vörösszőnyeges lépcsőn. Valamennyien csinosak, becses fémarcuk van, jónövésűek, tisztességesen öltöznek és jó viseletűek, öt modern nyelvet beszélnek folyékonyan és különféle művészetek és tudományok iránt érdeklődnek. Mindegyiknek olvasható betűkkel ott áll a neve az ingmellén: Nasodoro, Goldfinger, Chrysostomos, Maindorée, Silversmile, Silberselber, Vifargent, Panargyros. Rögtön magas bizalmi pozíciókban helyezkednek el több különböző országban, mint ügyvezető bankigazgatók, államvasuti osztályfőnökök, részvénytársasági elnökök, hoteltársulati alelnökök.)

EGY HANG

Bloom, a Messiah ben Joseph vagy ben David vagy te?

BLOOM

(Sötétén.) Te mondad.

ZÜMM TESTVÉR

Akkor tégy csodát.

BENTAM LYONS

Jósold meg, ki nyeri a Saint Leger-t.

(Bloom elmegy egy háló fölött, balszemét eltakarja balfülével, több falon áthalad, felmászik a Nelson-oszlopra, szemhéján lóg a legfelső párkányról, megeszik tizenkét tucat struccotját (héját is beleértve), több skrofulást meggyógyít, úgy húzza el az arcát, hogy több történelmi alakra hasonlít, Lord Beaconsfieldre, Lord Byronra, Wat Tylerre, Egyiptomi Mózesre, Moses Maimonidesre, Moses Mendelssohnra, Henry Irvingre, Rip van Winklére, Kossuthra, Jean Jacques Rousseaurra, Leopold Rothschild báróra, Robinson Crusoe-ra, Sherlock Holmesre, Pasteurre, mindkét lábát egyidejűleg fordítja különböző irányokba, megparancsolja a folyónak, hogy folyjék visszafelé, elhomályosítja a napot kisujjának kinyújtásával.)

BRINI, PÁPAI NUNTIUS

(*A pápai zuávok egyenruhájában, acélpáncéllal, mellvérttel, karvérttel, csipővérttel, lábvérttel, hosszú profán bajusszal és barna papiros-püspöksüveggel.*) Leopoldi autem generatio. Mózes nemzé Noaht és Noah nemzé Eunuchot és Eunuch nemzé O'Hallorant és O'Halloran nemzé Guggenheimot és Guggenheim nemzé Agendathot és Agendath nemzé Netaimot és Netaim nemzé Le Hirschet és Le Hirsch nemzé Jesurumot és Jesurum nemzé MacKayt és MacKay nemzé Ostropolskyt és Ostropolsky nemzé Smerdozt és Smerdoz nemzé Weissot és Weiss nemzé Schwarzot és Schwarz nemzé Adrianopolit és Adrianopoli nemzé Aranjuezt és Aranjuez nemzé Lewy Lawsonot és Lewy Lawson nemzé Ichabudonosort és Ichabudonosor nemzé O'Donnell Magnust és O'Donnell Magnus nemzé Christbaumot és Christbaum nemzé Ben Maimunt és Ben Maimun nemzé Dusty Rhodest és Dusty Rhodes nemzé Benamort és Benamor nemzé Jones-Smithet és Jones-Smith nemzé Savorgnanovichot és Savorgnanovich nemzé Jasperstonet és Jasperstone nemzé Vingtetuniemet és Vingtetunieme nemzé Szombathelyt és Szombathely nemzé Virágot és Virág nemzé Bloomot et vocabitur nomen eius Emmanuel.

HOLTKEZ

(*Ír a falra.*) Bloom kótya.

LAPOS TETÜ

(*Utonállóöltözetben.*) Mit csináltál a marhaistállóban Kilbarrack mögött?

LEÁNYGYERMEK

(*Csörgőt ráz.*) És Ballyboughnál a híd alatt?

MAGYALBOKOR

Es az ördögszakadékban?

BLOOM

(*Dühösen elvörösödik homlokától a natesig, balszeméből három könnyecsepp hullik.*) Kíméljétek a multamat.

A KISAJÁTTOTT ÍR PARASZTOK

(*Testhezálló kabátban, térdnadrágban, a donnybrookki vásáron használt shillelaghfütykösökkel.*) Husángoljuk el!

(*Bloom számárfülekkel leül a pellengéren, karbafonja kezét, kinyújtja lábát. Fütyöli: Don Giovanni, a cenar teco. Artane-beli árvagyerekek egymás kezét fogva körülugrándozzák. A fogházmisszió leányai, egymás kezét fogva, a másik irányban ugrándozzák körül.*)

AZ ARTANE-BELI ÁRVAGYEREKEK

Dísz — dísz — dísznó, azt hiszed,
Hogy a nők szeretnek!

A LÁNYOK A FOGHÁZMISSZIÓTÓL

Ha láttok az út
Szélin egy kukút,

Kaphat valamit,
Találja ki, mit!

SZARVASKÜRTÖS

(Ephodban és vadászsapkában, kihirdeti.) És vigye a nép bűneit Azazelhez, a vadonban tanyázó szellemhez és Lilithhez, az éji boszorkányhoz. És kövezzék őt meg és dobálják meg sárral mind, akik vannak Agendath Netaimból és Mizraimból, Ham országából.

(Valamennyien puha pantomim-köveket dobálnak Bloomra. Sok bonafide utazó és gazdátlan eb odamegy hozzá és lepiszkolja. Mastiansky és Citron hosszú kabátban, hosszú halántékfürtökkel közeledik. Szakállukat lóbálják Bloom felé.)

MASTIANSKY ÉS CITRON

Belial! Isztriai laemlein! Az álmessias! Abulafia!

(George S. Mesias, Bloom szabója, megjelenik, vasaló van a hóna alatt, átad egy számlát.)

MESIAS

Nadrágátalakításért tizenegy shilling.

BLOOM

(Vigan dörzsöli kezét.) Mint valaha régen. Szegény Bloom!

(Reuben J. Dodd, feketeszakállú Iskariot, rossz pásztor, közeledik a pellengérhez, hátán hozza fia vízbefult testét.)

REUBEN J.

(Rekedten suttog.) Vége a rőfögésnek. Egy hadács járt a hénél. Kapd be a göböt.

A TŰZOLTÓK

Flaap!

ZÜMM TESTVÉR

(Zöld ruhát ad Bloomra festett lánghímzéssel és magas csücsös kalappal. Nyaka körül egy zsák puskaport helyez el és átadja a polgári hatóságoknak, e szavakkal.) Bocsássátok meg neki botlásait.

(Myers hadnagy a dublini tűzoltóságtól közkívánatra meggyújtja Bloomot. Jajveszékelés.)

A POLGÁRTÁRS

Hála az egeknek!

BLOOM

(I. H. S. jelzésű, varrás nélküli köntösben egyenesen áll a főnix-lángok közepette.) Ne sirjatok értem, oh Erin leányai.

(Égési sebeket mutat a dublini riportereknek. Erin leányai fekete ruhában, nagy imakönyvvel és hosszú égő gyertyával a kezükben, letérdelnek és imádkoznak.)

ERIN LEÁNYAI

Bloom Veséje, könnyörögj érettünk.

Fürdő Virága, könnyörögj érettünk.

Menton Mentora, könnyörögj érettünk.
 Freeman Hirdetésszerzője, könnyörögj érettünk.
 Jótékony Szabadkőműves, könnyörögj érettünk.
 Vándorló Szappan, könnyörögj érettünk.
 Bűn Méze, könnyörögj érettünk.
 Szövegtelen Zene, könnyörögj érettünk.
 Polgártárs Feddője, könnyörögj érettünk.
 Csipkésalsó Barátja, könnyörögj érettünk.
 Boldog Bába, könnyörögj érettünk.
 Burgonyatalizmán bajra bántalomra, könnyörögj érettünk.
 (Hatszázhangú kórus, Vincent O'Brien vezetésével, a Halle-luja-kardalt énekli, orgonán kíséri Joseph Glynn. Bloom el-némul, összezsugorodik, elszenesedik.)

ZOE

Beszélj csak, míg meg nem kékülsz.

BLOOM

(Ír kalapban, szalagjába dugott agyagpipával, poros csizma, kezében a kivándorlók piros zsebkendőbatyuja, szalmakötélen malacot vezet elszenesedett mocsári tölgyből, szemében mosoly.) Hagyj most távoznom, háznak asszonya, mert Connemara minden kecskéjére úgy elvernek, hogy az eget nagybögőnek fogom nézni. (Könnyel a szemében.) Minden örülség. Hazafiság, gyász a halottakért, zene, a faj jövője. Lenni vagy nem lenni. Az élet álma elmúlt. Végezzük be békén. Ők csak hadd éljenek (Bánatosan a messzeségbe bámul.) Nekem végem. Egy pár akonitpasztilla. Lehúzott redőnyök. Levél. Aztán lefeküdni, megpihenni. (Lassan lélekezik.) Ne tovább. Eltem. Él. Él boldogul.

ZOE

(Mereven, ujjá ruhája nyakában.) Nem ugratsz? Aztán legközelebb jön. (Gunnyosan.) Azt hiszem, ma ballábbal keltél fel vagy túlhamar ment a babáddal. Oh, olvasok én a gondolataidban.

BLOOM

(Keserűen.) Férfi és nő, szerelem, mi az? Dugó és palack.

ZOE

(Hirtelen duzzogva.) Nem szeretem a nem őszinte pasasokat. Mért nem bánsz rendesen egy szegény utcai nővel?

BLOOM

(Megbánással.) Kiállhatatlan vagyok. Te szükséges rossz vagy. Honnan való vagy? Londonból?

ZOE

(Hadar.) Nortonból, ahol a malacok a farkukkal orgonáznak. Yorkshire a szülőhelyem. (Megfogja Bloom kezét, amely mellbimbója felé nyúl.) Hallod-e, ne kenceficélj. Hagyd ezt és kezdj el valami rosszabbat. Van egy menetre pénzed? Tíz shilling?

BLOOM

(Mosolyog, lassan bólint.) Több, huri, több.

ZOE

És a több mamája? *(Fesztelenül rávereget bársonykacsóival.)* Jössz velem a szalonba, hogy megnézd az új pianolánkat? Gyere, lehámozom magam.

BLOOM

(Habozva tarkójához nyúl, az elcsigázott házaló páratlan zavarával, aki megbolygatja hámozott körtéi rendjét.) Valaki pokolian féltékeny lenne, ha tudná. A zöldszemű szörnyeteg. *(Komolyan.)* Tudod, milyen nehéz úgy. Nem kell, hogy elmondjam neked.

ZOE

(Akinék hízeleg ez.) Amit a szem nem lát, a szív nem bánhat. *(Cirógatja.)* Gyere.

BLOOM

Nevető boszorkány! A bölcsőt ringató kéz.

ZOE

Baba!

BLOOM

(Babaruhácskában és köpenyben, nagyfejűen, sötét hajcsomóval, nagy szemet mereszt a nő hullámos ruhájára és dundi ujjakkal számolja bronzcsattjait, miközben nedves nyelve gügyög és nyámmog.) Ed tettő ájom, ed tettő ájom.

A CSATTOK

Szeret. Nem szeret. Szeret.

ZOE

Hallgatás beleegyezés. *(Kis szétterpesztett karmaival elkapja a kezét, mutatóujja a titkos biztatás jelét közvetíti tenyerével, vesztébe csalja.)* Meleg kéz, hideg zuza.

(Bloom tétoáz illat, zene, kísértés között. A nő a lépcső felé vezeti, hónalja illatával vonzza, festett szemének bűnös nézésével, ruhájának zizegésével, amelynek redőiben ott leselkedik minden hímállat oroszlánszága, akié csak volt.)

A HIMÁLLATOK

(Párázás és ürülék kénzagát árasztva és topogva ketrecükben, fojtott üvöltéssel, megbabonázott fejüket ide-oda ingatva.) Jó!

(Zoe és Bloom elérnek az ajtóhoz, ahol Zoe két társnője ül. Kíváncsian megnézik kifestett szemöldökük alól és mosollyal viszonozzák gyors meghajlását. Sután csetlik-botlik.)

ZOE

(Szerencsés kézzel rögtön megmenti.) Hopsza! Fel ne bukj a lépcsőn.

BLOOM

Az igaz ember hétszer bukik. *(Félreáll a küszöbön.)*

ZOE

Előbb a hölgyek, aztán az urak.

(Átlép a küszöbön. Bloom habozik. A nő megfordul és kezét kinyújtva, behúzza. Az ugrik. Az előszoba agancsfogasán férfikalap és esőköpeny lóg. Bloom leveszi kalapját, de erre a látványra elkomorodik, aztán mosolyog, elmélázva. Alább a lépcső kanyarulatánál felpattan egy ajtó. Bíborvörös ingű, szürkenadrágos, barnaharisnyás ember megy el majomszerű tartással, kopasz fejét és kecskeszakállát magasra emelve, két karjában tele vizeshordó, kétfarkú fekete nadrágtartója sarkán fityeg. Bloom gyorsan elfordul és lehajol, hogy az előszobaasztalon szemügyre vegye egy szaladó róka kopószemeit: aztán emelt fejjel szimatolva, követi Zoet a zeneszobába. Mályvaszínű selyempapírnnyő tompítja a csillár fényét. Egy moly száll körbe-körbe, koppan, továbbsszáll. A padlót fekete, kék és vörös rombuszokból összetett viaszkos vászon borítja. Rajta minden irányban lábnyomatok, sarok sarok mellett, sarok ív mellett, ujjak ujjak mellett, csoszogó lábak arabeszkjei, testetlen lábak, fantomok, kusza összevisszaságban. A falon tiszafaágakból és üres foltokból álló tapéta. A kandalló rostélyába kitárt pávatoll-legyező van dugva. Lynch törökülésben kuporog a tűzhely előtti szőnyeg felborzolt fekete szőrén, kalapja hátuljával előre. Egy pálcával lassan üti a taktust. Kitty Ricketts, matrózruhás, csontos, sápadt örömeány, korállszínű csuklóján felgyürt szarvasbőrkesztyűvel, láncerszénnyel a kezében az asztal szélén ül, lábát lóbázza és nézi magát az aranykeretes tükörben a kandalló fölött. Fűzősinórjának egy befűzője kissé blúza alá lóg. Lynch csufondárosan mutat a zongoránál álló párra.)

KITTY

(Tenyere mögött köhög.) Egy kicsit gyengeelméjű. (Ficáncoló ujjakkal jelzi.) Plemplem. (Lynch felemeli botjával a lány szoknyáját és fehér alsóját. Az gyorsan megigazítja.) Nem szégyelled magad! (Csuklik, aztán hirtelen lehajtja matrózkalapját, mely alatt hennától vörös haja izzik.) Oh bocsánat.

ZOE

Több világosságot, Charley. (A csillárhoz megy és egészen felcsavarja a gázcsapot.)

KITTY

(A gázlángra néz.) Mi baja ma éjjel?

LYNCH

(Mélyen.) Belép Szellem és manók.

ZOE

Ünnepeljétek egy kicsit Zoet.

(Lynch kezében a vessző megcsillan: réz-tűzpiszkáló. Stephen a zongoránál áll, amelyen kalapja és botja terpeszkedik. Két ujjal mégegyszer elismétel egy sorozat üres kvintet. Florry Talbot, szőke, puha, libasírszerű örömeány gyűrött, foltos, rozsdás eperszínű ruhában fennhéjázva ül a divány sar-

kában, petyhüdt alsókarja a párnán, hallgatja a zenét.
Álmos szemén nehéz árpa.)

KITTY

(Újra csuklik, és lovaglólabbal rúg hozzá.) Oh bocsánat!

ZOE

(Élénken.) A fiúd gondol rád. Köss egy csomót az ingedre.
(Kitty Ricketts lehajtja fejét. Boája feloldódik, lecsuszik, lesiklik vállán, hátán, karján, a széken át a földre. Lynch botjára emeli a kunkorodó hernyót. Kitty nyakára csavarja, gubbaszt tovább. Stephen hátranéz a kuporgó alakra a hátuljával előre feltett sapkában.)

STEPHEN

Valójában igazán nem fontos, hogy Benedetto Marcello találta-e vagy szerezte. A ritus a költő pihenése. Lehetne régi himnusz Demeterhez vagy a *Coela enarrant gloriam Domini* illusztrációja. Mindenféle hangokhoz és melódiákhoz illik, ha olyan messze vannak is egymástól, mint a hyperphrygiai és mixo-lydiai zene, és olyan elütő szövegekhez, mint a papok handabandája Dávid oltára körül, amely a Circée vagy akarom mondani Ceresé és Dávid lovartipje első fagottistájához mindenhatóságáról. *Mais, nom de nom*, ez más tészta, *Jetez la gourme. Faut que jeunesse se passe.* (Elhallgat, Lynch sapkájára mutat, mosolyog, nevet.) Melyik oldalon van a bölcseségdudorod?

A SAPKA

(*Saturnusi spleennel.*) Bah! Van, mert van. Női okoskodás. Görög-zsidó az zsidógörög. A végletek találkoznak. A halál az élet legmagasabb formája. Bah!

STEPHEN

Meglehetősen jól emlékszel minden hibámra, dicsekvésemre, tévedésemre. Meddig hunyjak még szemet ennyi hűtlenség láttára? Köszörűkő!

A SAPKA

Bah!

STEPHEN

Itt van neked még egy. (*Homlokát ráncolja.*) Az ok az, hogy az alaphangot és a dominánst a lehető legnagyobb intervallum választja el, amely intervallum...

A SAPKA

Na? Fejezd be. Nem tudod.

STEPHEN

(*Nagy erőfeszítéssel.*) Amely intervallum. A lehetséges legnagyobb ellipszis. Amely egyezik. A végső visszatéréssel. Ez az oktáva. Amely...

A SAPKA

Amely?

(*Künn a gramofonon nyikorogni kezd A Szent Város.*)

STEPHEN

(*Hirtelen.*) Amely elment a világ végére, nehogy önmagát keresztetesse. Isten, a nap, Shakespeare, egy kereskedelmi utazó, és mikor tényleg keresztelte magamagát, ezzé az önmagává válik. Várj egy pillanatig. Várj egy másodpercet. A szentségét annak a fickónak, hogy úgy lármázik az utcán. Azzá az önmagává, akivé válnia elkerülhetetlen rendeltetése volt neki magának. *Ecco!*

LYNCH

(*Kurta gúnyos nevetéssel Bloom és Zoe Higgins felé nyerít.*) Ez aztán a tudós beszéd, mi?

ZOE

(*Élénken.*) Te szegény golyhó, többet tud ez, mint amennyit te elfelejtettél.

(*Florry Talbot hízott maflasággal nézi Stephent.*)

FLORRY

Azt mondják, ezen a nyáron jön a világ vége.

KITTY

Ugyan!

ZOE

(*Nevetésben tör ki.*) Igaztalan Isten!

FLORRY

(*Sértődötten.*) Igen, az ujságban volt az Antikrisztusról. Oh, bizsereg a lábam.

(*Rongyos mezítlábas rikkancsok rohannak el üvöltve egy hosszúfarkú papírsárkány után.*)

A RIKKANCSOK

Legújabb kiadás. A hintalóverseny eredményei. Tengeri kígyó a Royal Canalban. Az Antikrisztus szerencsés megérkezése.

(*Stephen megfordul és meglátja Bloomot.*)

STEPHEN

Taktus, taktusok és féltakitus.

(*Reuben J. Antikrisztus, bolygó zsidó, mohó keze nyitva a hátán, előbaktat. Oldalán utitüsző függ, amelyből adóslevelek és kifizetetlen váltók kandikálnak ki. Vállán hosszú csáklya, amelynek kampójáról nadrágja fenekén függ a Liffey vízből kihúzott egyetlen fiának átnedvesedett, kocsonyás teste. Egy bénaderekű, puposhátú, vízfejű, kiálló állkapcsú, visszacsapott homlokú, Cyrano-orrú manó Punch Costello alakjában karikázik elő a sűrűsödő sötétségben.*)

MIND

Mit?

A MANÓ

(*Usatogó állal ide-oda szökdécsel, szemét mereszti, visong, kenguruugrásokat végez kinyújtott karmos karral, aztán hirtelen*

állatlan arcát átdugja combjai villáján.) *Il vient! C'est moi! L'homme qui rit! L'homme primigène!* (Dervisüvöltéssel körbe-körbe kering.) *Sieurs et dames, faites vos jeux!* (Leguggol és bűvészkedik. Apró rulettplanéták röpködnek ki kezéből.) *Les jeux sont faits!* (A planéták egymáshoz csapódnak, dörömbölve konganak.) *Rien n'va plus.* (A planéták, úszó léggömbök, duzzadtan felemelkednek és elvitorláznak. Egy szökéssel a semmibe ugrik.)

FLORRY

(Bambaságba süllyed, titokban keresztet vet.) A világ vége!
(Áporodott női szag párázik belőle. Ködlő sötétség tölti be a teret. A lebegő ködön át künn a gramofon túlharsogja a köhögést és lábcsozogást.)

A GRAMOFON

Jeruzsálem!
Nyisd ki kapuid és énekelj
Hozsánnát...

(Rakéta száguld fel az ég felé és szétpukkan. Fehér csillag hull ki belőle, hirdetvén minden dolgok pusztulását és Éliás második eljövetelét. Végtelen láthatatlan kifeszített huzalon a zenit és nadir között kavargó a sötétben át hanyatt-homlok a Világ Vége, kétfejű octopus skót szolgáruháiban, kalpagban és tarka skót szoknyában, a Man-sziget Három Lába alakjában.)

A VILÁG VÉGE

(Skót kiejtéssel.) Ki jár el egy matróztáncot, matróztáncot, matróztáncot?

(Elzúgó vihar és fulladozó hörgés fölött a magasban Éliás hangja dörög, élesen, mint egy haris. Látható, amint lenge csőüjjű vászonstólájában izzad sekrestyésarcával egy rost-rumon, amelyet a csillaglobogó leng körül. Megdőngeti a korlátot.)

ELIÁS

Semmi csaholás, ha kérem szabad, ebben a bódében. Jake Crane, Creole Sue, Dave Campbell, Abe Kirschner, tessék a köhögést csukott szájjal végezni. Ennek az egész zenében én vagyok az intezője. Rajta, gyerekek. Isten ideje 12 óra 25. Mondjátok meg a mamának, ott leszte. Álljatok fel, biztos, hogy ászt huztok. Csatlakozzatok rögtön a sorhoz. Váltátok meg a jegyeteket az örökkévalóság-pályaudvarra, közbenső megálló nélkül. Még csak egy szót. Mennyei gyöngy vagytok-e, vagy ostoba göröngy? Ha a második advent jön Coney Islandra, készen állunk? Florry Christus Stephen Christus, Zoe Christus, Kitty Christus, Lynch Christus, rajtatok a sor, hogy érzékeljétek ezt a kozmikus erőt. Vagy fütölünk az egész kozmoszra? Nem. Álljatok az angyalok oldalára. Legyetek prizma. Van bennetek valami, a magasabb Én. Komázhattok Jézussal, Gotamával, Ingersollal. Érzitek, hogy benne vagytok ebben a rezgésben? Én azt mondom, igen. Ha már ennyire vagytok, testvérek, az a kis séta a mennyországba gyerekjáték. Értitek? Napsugár ez egy

palackban. Soha még ilyen üdítő nem volt semmi. Lekvárral töltött pástétom, az egész. Ennél csinosabbat, sikerültebbet még nem hoztak ki. Hatalmas, hallatlannál hallatlanabb. Visszaadja az életet. Vibrál. Én ismerem az ilyesmit, vibrátor vagyok a javából. Félre a tréfával, lássunk neki a dolognak, A. J. Christ Dowie és harmónikus filozófiája, értitek, mi ez? Oké. Hetvenhét West hatvankilencedik utca. Kapiskáljátok? Akkor jó. Felhíhattok napofonon, mikor kedvetek szottyan. Piások, nem kell bélyegre költeni. *(Kiált.)* Most az öreg glóriás dalt. Mindnyájan lelkesen együtténekelik. Hogy volt! *(Énekel.)* Jeru...

A GRAMOFON

(Túlharsogja szavát.) Hubuzsaálimtefelsééégéee... *(A lemez recsegeve surlódik a tűhöz.)*

A HÁROM ÖRÖMLEÁNY

(Befogja fülét, sikolt.) Ajajaj!

ELIÁS

(Felgyűrt ingujjal, feketére váló arccal, torkaszakadtából kiált, égnék emeli karját.) Nagy testvér odafönn, Elnök Úr, hallottad, mit mondtam az imént. Szó sincs róla, én szilárdan hiszek benned, Elnök Úr, Hiszem, hogy Miss Higgins és Miss Ricketts odabenn vallásosak. Hiszem azt is, hogy soha még olyan ijedős némbert nem láttam, mint amilyen kegyed e pillanatban, Miss Florry. Elnök Úr, jövel és segíts nekem kedves nőtestvéreink megmentésében. *(Rápislant a hallgatóságra.)* Elnök Urunk látja az egész ügyet és egy kukkot sem szól.

KITTY-KATE

Megfeledkeztem magamról. Egy gyöngé pillanatban megtévedtem és megtettem, amit megtettem a Constitution-dombon. A püspök konfirmált. A mamám testvére egy Montmorencyhez ment nőül. Egy szerelő volt a vesztém, mikor még tiszta voltam.

ZOE-FANNY

Hagytam, hogy kotorásszon bennem, a tréfa kedvéért.

FLORRY-TERESA

Nálam a portói bor hatása volt, egy pohár háromcsillagos Hennessy után. Whelannel vétkeztem, mikor bebújt az ágyba.

STEPHEN

Kezdetben volt az ige, végül a végnélküli világ. Áldassék a nyolc boldoggá nevezés.

(A boldoggá-nevezések, Dixon, Madden, Crotthers, Costello, Lenehan, Bannon, Mulligan és Lynch fehér medikusi köpenyben négyesével dübörögve csörtetnek libasorban.)

A BOLDOGGÁ-NEVEZÉSEK

(Összefüggéstelenül.) Bor borju bulldog bugris burkus buzinum bendő beléndek.

LYSTER

(*Quakerszürke buggyos nadrágban, széleskarimájú kalapban, díszkréten.*) Ó a mi barátunk. Nem kell, hogy neveket említsek. Keresd a világosságot.

(*Eltáncol. Best lép be fodrászöltözetben, fényesre mosdva, hajfűrtjei papírral becsavarva. John Eglintont vezeti, aki nankinsárga, gyíkbetűs mandarin-kimonót visel és magas pagoda-kalapot.*)

BEST

(*Mosolyog, leemeli kalapját és megmutatja borotvált kobakját, amelynek tetején malacfarok-toupée fénylik, benne narancsszínű szalag.*) Eppen azon voltam, hogy megszépítsem, ugyebár. A szép dolog, ugyebár, mint Yeats mondja, akarom mondani Keats.

JOHN EGLINTON

(*Zöldsapkás letompított lámpát vesz elő és belevilágít vele egy sarokba; metsző hangon.*) Az esztétika és a kozmetika a boudoirba való. Én az igazságot keresem. Tiszta igazságot a tiszta embernek. Zsengicének tények kellenek és meg is fogja őket kapni.

(*A fény kúpjában, a szenesláda mögött töpreng Írország bölcse, Mananaan MacLir révülszemű, szakállas alakja, állat térdére hajtva. Csöndesen feláll. Druida köpenyéből hideg tengeri szél fúj. Feje körül angolnák és elverek ficánkolnak. Hínár és kagylók raktak rá kérget. Jobbkezében kerékpárszivattyú. Balkezében nagy rákot tart két ollóján.*)

MANANAAN MACLIR

(*Hullámhangon.*) Aum! Hek! Wal! Ak! Lub! Mor! Ma! Istenek fehér yoginja. Hermes Trismegistos rejtett pimandere. (*Süvöltő tengeri szél hangján.*) Punarjanam patsypunjaub! Az én eszemen nem fognak túljárni. Megmondatott valakitől: őrizkedj a baltól, a Shakti-imádatától. (*Viharmadárkiáltással.*) Shakti, Shiva! Sötét rejtett Atya! (*Kerékpárszivattyújával ráüt a balkezében tartott rákra. Dolgozó számlapján az állatöv tizenkét jele tündöklök. Az óceán szenvedélyével jajong.*) Aum! Baum! Pyjaum! Én vagyók a major fénye, a rejtjeles tejfeles vaj.

(*Csontváz-judáskéz megfojtja a világosságot. A zöld fény mályvaszínűre sápad. A gázláng sipolva sír.*)

A GÁZLÁNG

Puah! Pfuuiiiiii!

(*Zoe odarohan a csillárhoz, féllábon megigazítja a gázharisnyát.*)

ZOE

Ki ad nekem egy csikket?

LYNCH

(*Az asztalra dob egy cigarettát.*) Nesze.

ZOE

(*Színlelt büszkeséggel felveti fejét.*) Így adják oda a pot-ot egy hölgynek? (*Felágaskodik, hogy meggyujtsa a cigarettát a lángon,*

lassan csavarja, közben megmutatja hónalja barna hajcsomóit. Lynch a piszkavassal merészen felemeli ruháját oldalt. A harisnyakötőtől felfelé látható a lány húsa, zafír alatt tengerzöld. Nyugodtan rágyujt.) Látod a szépségtapaszt a hátsómon?

LYNCH

Nem nézem.

ZOE

(Birkaszemet mereszt.) Nem? Ilyen csunyaságot nem teszel. Szóval nem neked való?

(Úgy tesz, mintha szégyelné magát, Bloom felé sandít, aztán oldalról odakigyózik hozzá, elrántva ruháját a piszkavastól. Újra kék fluidum ömlik el testén. Bloom sóváran mosolyog, hüvelykujját forgatja. Kitty Ricketts megnyálazza nagyujját és a tükkörbe nézve, lesimítja szemöldökét. Virág Lipót, basilikogrammata, lecsosszan a kéménylyukon és topa vörös falábakon két lépést páváskodik balfelé. Több felöltőben kolbáskodik és barna macinthost visel, amely alatt pergamenttekercset tart. Balszemén Cashel Boyle O'Connor Fitzmaurice Tisdall Farell monoklija villog. Fején egyiptomi pshent. Füle mögül két ludtoll áll ki.)

VIRÁG

(Összecsapja bokáját, meghajol.) Nevem Szombathelyi Virág Lipót. (Elgondolkodva, szárazan köhög.) A kevert meztelenség nyilván divat errefelé, úgye? A hátsó látkép az imént figyelmetlenségből elárulta, hogy nem viseli azokat az intim ruhadarabokat, amelyeknek olyan nagy híve vagy. Remélem, észrevetted az injekciós forradást a combján? Akkor jó.

BLOOM

Nagypapácsi, de hát...

VIRÁG

Numero kettő a másik oldalon, a cseresznyepirossal és a fehér coiffeuse-zel, akiknek haja nem keveset köszönhet sárgafaelixirünknek, utcai kosztümben van és az üléshez fűzött visel. Háta gerince úgyszólván elől. Helyesbítheted, ha nem igaz, de én úgy tudom, hogy a ledér teremtményektől ki-kivillanó fehéreneművel végrehajtott aktus neked exhibicioniszticizmusa miatt mindig inyedre volt. Egyszóval Csipoegriff. Igazam van?

BLOOM

Meglehetősen szikár.

VIRÁG

(Nem barátságtalanul.) Tökéletesen! Helyes megfigyelés, és azok az ormótlan zsebek a szoknyán és a könnyű buggyhatás erős csipő sejtetésére szolgál. Nemrégén vette valami nagy okkázión, és egy tökfilkó bedőlt neki. Erkölcstelen ravaszság a szem megtévesztésére. Ügyelj a porszemeknek szentelt figyelemre. Amit ma viselhetsz, ne vedd fel holnap. Parallaxis! (Ideges fejmozdulattal.) Hallottad, hogy kattant a fejem? Pollysyllabax!

BLOOM

(Könyöke kezén pihen, egy mutatósujja arcánál.) Szomorúnak látszik.

VIRÁG

(Cinikusan, ürgefoga sárgán kilátszik, egy ujjával lehúzza bal-szemét és rekedten csahol.) Svindli! Óvakodj a flappertől és a szélhámos gyásztól. Útszéli lilium. Mindegyiken ott az agglegény-bimbó, amelyet Rualdus Columbus fedezett fel. Nézd meg a columbját. Kaméleon. (Kedélyesebben.) Szóval ez az, és most felhívom szíves figyelmedet numero háromra. Sok látnivaló van rajta szabad szemmel. Figyeld meg az oxigenizált növényi anyagot a koponyáján. Ez lötyög! A társaság rút kis kacsája, rosszul kiegyensúlyozva, túlmélyre süllyedő fenékkal.

BLOOM

(Sajnálkozva.) És fedélzeti ágyuk nélkül.

VIRÁG

Minden fajta van raktáron, szelíd, közép és erős. Fizess és válassz. Milyen boldog lehetnél akármelyikkel...

BLOOM

Melyikkel?

VIRÁG

(Görbített nyelvvél.) Nyám! Nézd! Széles a tompora. Meglehetős zsírlerakat rajta. Láthatóan emlős mellsúlyú, észreveheted, hogy elől két nagyon tekintélyes méretű dudora van, minden pillanatban belelöttyenhet a déli levesestálba, míg alább két további gömböly hatalmas rectumra enged következtetni és érintésre duzzad, csak a tömörségük hagy némi kívánnivalót. Az ilyen húsos fertályok gondos táplálkozás eredményei. Istállóí táplálás esetén mājuk elefántnagyságúra nő. Friss kenyérgalacsinok faenum graecummal és gumibenzoéval, zöld teával leöblögetve, rövid életük tartama alatt egészen hatalmas hájtömegű természetes tüpárnákkal látja el őket. Ez kedvedre való, mit? Egyiptom husos-fazekai, hogy epekedjél utánuk. Fetrengj bennük. Lycopodium. (Nyeldeklője bizsereg.) Bumszti! Itt van újra.

BLOOM

Nem szeretem az árpát a szemén.

VIRÁG

(Felhúzza szemöldökét.) Aranygyűrűvel érintendő, azt mondják. Argumentum ad feminam, mint a vén Rómában és az antik Görögországban mondtuk Diplodocus és Ichthyosaurus konzul-sága alatt. Minden más ellen Éva legfőbb orvossága. Nem eladó. Csak bérelhető. Huguenot. (Köhécsel.) Furcsa hang. (Bátorítóan köhög.) De lehet, hogy csak szemölcs. Remélhetőleg emlékezni fogsz rá, mire tanítottalak? Búzaliszt mézzel és szerecsendióval.

BLOOM

(Gondolkozik.) Búzaliszt, hozzá lycopodium és syllabax. Ez a

megpróbáltatás. Egészen szokatlanul megerőltető nap volt, csupa baleset. Várj csak. Azt hiszem, azt mondtad, hogy szemölcsös vér szemölcsöt csinál...

VIRÁG

(*Szigorúan, görbülő orral, hunyorgó oldalsó szemmel.*) Ne malmozz a hüvelykujjaddal és törd egy kicsit a fejed. Látod, elfelejtetted. Gyakorold a mnemotechnikát. *La causa è santa.* Tara. Tara. (*Félre.*) Bizonyára eszébe jut.

BLOOM

Rozmarint is mondtál, azt hiszem, vagy a szuggesztió hatását az élődi szövetekre. Aztán meg, nem, kezdem pedzeni. Halott kéz érintése gyógyít. Mnemo?

VIRÁG

(*Izgatottan.*) Ez az. Ez. Pontosan. Technika. (*Erélyesen ráüt pergamenttekercsére.*) Ez a könyv teljes részletességgel megmondja, hogyan kell eljárnod. Nézd meg a tárgymutatóban akonit alatt izgalom és félelem esetén, muriatikus, priapikus pulsatilla alatt melancholia esetén. Virág az amputációról fog beszélni. Régi barátunk, a pokolkő. El kell halatni. Lószőrrel lekötendő a nyakánál. De hogy másról beszéljünk, eldöntöttem magadban végre, hogy szereted-e vagy ki nem állhatod a nőket férfiruhában? (*Száraz kuncogással.*) Egy egész évet akartál szentelni a vallási probléma tanulmányozásának és 1882 nyarat a kör négyszögesítésének, hogy megkapd azt a milliót. Gránátalma! A fenségestől a nevetségesig csak egy lépés. Pizsamában például? Vagy testhezálló zárt patentnadrágban? Vagy vegyük esetleg a kombinét, ezt a bonyolult ingnadrágot? (*Gúnyosan kukorékol.*) Kikiriki!

(*Bloom bizonytalanul nézegeti a három örömléányt, aztán a letompított mályvaszínű fényre bámul és hallja az örökörtű molyt.*)

BLOOM

Aztán azt kívántam, legyen vége. A hálóruga sohasem. De holnap új nap van lesz. A múlt ma volt van. Ami most van holnap az lesz ami most volt van a tegnap.

VIRÁG

(*Röfögő súgással a fülébe.*) A tiszavirág ismételt párzással tölti rövidke életét, erre ingerli az alacsonyabbrendűen szép nőstény szaga, amelynek hatványozott nemi ereje van a hát környékén. (*Sárga papagálycsőre orrhangon recseg.*) A Kárpátokban járt egy közmondás időszámításunk ötezeröttszázötvenedik évében vagy ilyentájban. Egy evőkanál méz jobban csábítja Dörmögő urat, mint egy tucat hordó elsőrendű finom malátaecet. Medvedörmögés bosszantja a méheket. De hagyjuk ezt most. Legközelebb visszatérhetünk rá. Jól éreztük magunkat, mi többiek. (*Köhög és homlokát lehajtva, elgondolkozva megdörzsöli orrát behajlított tenyerével.*) Észre fogod venni, hogy ezek az éjjeli rovarok a fényt követik. Csalódás, mert gondolj komplex, be nem állít-

ható szemükre. Ezekről az összes speciális kérdésekről lásd a Szexológia alapelemei vagy a szerelmi szenvedély tizenhetedik könyvét, amely L. B. doktor szerint a könyvpiac ezévi szenzációja. Vannak például olyanok is, amelyeknek mozdulatai automatikusak. Figyeld meg. Ez a saját külön napja. Éji madár, éji nap, éji város. Fogj meg, Charley! Zümm!

BLOOM

Méh vagy zöld légy minap nekiment árnyéknak falon elkábult aztán én mentem elkábult ing le sikerült nekem...

VIRÁG

(Érzéketlen arccal, női hangon hangosan nevet.) Nagyszerű! Spanyol légy a korbán vagy a mustártapas a fogvájón. *(Falánkul kotkodácsol pulykamódra.)* Klukhok! Klukhok! Hol vagyunk? Szézám, nyilj meg! Jön már! *(Gyorsan kigöngyöli pergamentjét és olvassa, fénybogárra hátrafelé szalad a betűk fölött, amelyeket karmában tart.)* Állj, barátom. Hozom neked a választ. Rövidesen ránk jönnek a Redbank-osztrigák. Én vagyok a legjobb szakács. Ezek az ízletes kagylósállatok segítenek rajtunk, a perigordi gomba pedig, amelyet a mindenevő sertés uraság túr ki, felülmúlhatatlan volt ideggyöngöseség vagy viragitis esetén. Sok bennük a bűz, de a tűz is. *(Kotlósgunnyal ingatja fejét.)* Jó humorú. Pápaszememben az üveg homorú.

BLOOM

(Távolian.) Szemészetileg a kéthéjű nő esete rosszabb. Mindig nyitott szezám. A hasított nem. Ezért félnek a rovaroktól, a csúszómászóktól. De Éva és a kígyó ellene szól. Nem történelmi tény. Nyilvánvaló analógia az én felfogásommal. A kígyók is élvezik az asszonytejet. Mindenevő erdő mérföldjén át tekerődznek, hogy szárazra szopják a mellét. Mint a csecsevíg római matrónák Elephantuliasisban.

VIRÁG

(Kemény redőkben előrenyúló szájjal, köves elrévedt zárt szemekkel, idegenes egyhangúsággal zsolozsmázza.) Hogy a tehenek kiterjedt tőgyeikkel voltak a köztudomású...

BLOOM

Mindjárt ordítok. Bocsánatot kérek. Ah? Úgy. *(Ismétli.)* Önként keresték fel a saurusz tanyáját, hogy csecsbimbóikat átengedjék mohó szívásuknak. Hangyák tetveket fejnek. *(Mélyen.)* Öszön a világ ura. Életben. Halálban.

VIRÁG

(Félrehajtott fejjel, hátát és pupos szárnyvállait domborítva, fakó dülledt szemmel nézi a molyt, szarvszerű karmával mutat és kiáltja.) Ki Ger Ger? Ki a kedves Gerald? Oh, nagyon félek, csunyan oda fog égni. Nem akarja egy kedves bácsi vagy néni elejét venni a legrosszabbnak a finom asztalterítő meglobogtatásával? *(Kiabál.)* Hess hess hess! *(Sóhajt, visszavonul és lecsüggő állal oldalt lefelé néz.)* Jó. Jó. Most nyugton hagy.

A MOLY

Én kis jószág, picike,
Ha tavasz jön, izibe'
Szállok oda meg ide.
Király voltam, hiszik-e?
De most vagyok méhike,
Szárnyam röpdös be-ki-be.
Ki-be-bumm!

(Hangosan a mályvaszínű ellenzőhöz ütődik.) Csin csin csin csin
csin csin csintalan alsószoknyák.

(A bal felső bejárat felől két csuszkáló lépéssel Henry Flower
jön a bal előtérbe. Sötét köpeny van rajta és csüggedttollú
sombbrero. Ezüsthúros berakott gitár van nála és hosszúszerű
bambusz. Jákob-pipa, melynek agyagfeje női fejet ábrázol.
Sötét bársonynadrágot visel ezüstcsattos cipővel. Arca a
romantikus Megváltó-arc libegő fürtökkel, gyér szakállal és
bajusszal. Orsólábszára és veréblába Mario tenoristáé, Candia
hercegéé. Megigazítja kikeményített nyakfodrárt és megned-
vesíti ajkát szerelmes nyelvsimítással.)

HENRY

(Halk, édeskés hangon, megérintve gitárja húrjait.) Van egy
szép virág.

(A bosszús Virág izgalma elültével a lámpára bámul. Bloom
komolyan nézi Zoe nyakát. Henry gálánsan, lecsüggő tokával
a zongora felé fordul.)

STEPHEN

(Magához.) Játssz lehunytt szemmel. Utánozd papát. Megtölteni
a bendőm sertéstörkölyvel. Túlsok ebből. Felkelek és megyek a.
Ha ugyan nem ez a. Steve, veszélyes úton vagy. El kell menni
az öreg Deasyhez vagy táviratozni. Mai beszélgetésünk mély
hatást tett rám. Jóllehet korunk. Holnap kimerítően írok. Rész-
ben részeg vagyok, mellékesen. (Újra megérinti a billentyűket.)
Most mollakord jön. Igen. Azért nem nagyon.

(Almidano Artifoni összegöngyölt kottákat nyújt át, élénk
bajuszjátékkal.)

ARTIFONI

Ci rifletta. Lei rovina tutto.

FLORRY

Énekeljen valamit. Szerelem régi édes dalát.

STEPHEN

Nincs hangom. Tökéletes művész vagyok. Lynch, mutattam már
neked a lantról szóló cikket?

FLORRY

(Kényesen mosolyog.) A madár tud, de nem akar énekelni.

(A sziámi ikrek, Részeg Fülöp és Józan Fülöp, két oxfordi

tanár kaszálógéppel megjelenik az ablakmélyedésben. Mindkettőnek arcán Matthew Arnold álarca.)

JÓZAN FÜLÖP

Fogadd meg egy bolond tanácsát. Minden nem jó. Számold ki egy ceruza végével, mint jó kelekótyához illik. Három font tizenkettőt kaptál, két bankjegyet, egy sovereignt, két koronást, ha az ifjak értenék. Mooney's en ville, Mooney's sur mer, a Moira, Larchet, Holles-streeti kórház, Burke. Na? Figyellek.

RÉSZEG FÜLÖP

(Türelmetlenül.) Eh mit, mesebeszéd. Menj a pokolba! Megfizetem minden tartozásom. Ha legalább az oktávákkal rendbejönnék. Az egyéniség megkettőződése. Ki mondta meg nekem a nevét? (Kaszálógépe zurrogni kezd.) Ahá, igen. *Zoe mou sas agapo*. Úgy rémlik nekem, voltam már itt. Mikor volt az nem Atkinson a kártyája megvan valahol. Valami Mac. Unmack ez az. Még sokat beszélt, megálljunk, Swinburne-ről, nem?

FLORRY

És a dal?

STEPHEN

A szellem készséges, de a test gyöngé.

FLORRY

Maynoothi vagy? Hasonlítasz valakire, akit ismertem.

STEPHEN

Ki ebből most. (Magához.) Okos.

RÉSZEG FÜLÖP ÉS JÓZAN FÜLÖP

(Kaszálógépeik zúgnak, fűszálak táncolnak.) Okos szakos. Ki ebből. Ki ebből. Mellesleg, megvan a könyved, az izéd, a kőrisfabotod? Igen, itt van. Okosszakos kiebbőlmest. Vigyázz a formádra. Tégy úgy, mint mi.

ZOE

Volt itt két napja egy pap, begombolt kabáttal akarta elintézni. Ne próbáld takargatni, mondom neki. Tudom, hogy római gallérod van.

VIRÁG

Teljesen logikus az ő szempontjából. A férfi eleste. (Érdesen, táguló szembogarakkal.) Pokolba a pápával! Semmi új a nap alatt. Én vagyok az a Virág, aki megfejtette a majmok és lányok nemi titkait. Miért hagytam ott a római egyházat. Olvassátok a Pap, az Asszony és a Gyóntatószék-et. Penrose. Flipperty Jippert. (Nyugtalanul.) Nő, szende bájjal megoldva sásövét, nedves yoniját odakinálja a férfi lingamjának. Kevéssel ezután férfi vadonhúst ajándékoz nőnek. Nő örömet mutat és tollruhába öltözik. Férfi vadul szereti yoniját nagy lingamjával, a merevedettel. (Kiált.) *Coactus volui*. Aztán csapodár nő futkározni akar. Erős férfi elkapja nő csuklóját. Nő sikoltoz, harap, köp. Férfi, most bőszt dühvel, üti nő kövér yadganáját. (Farkas után)

szalad.) Piffpaff! Popó! (Meggáll, tüsszent.) Pcspl! (Hegyt bab-
rálja.) Prrrrht!

LYNCH

Remélem, megvezekeltetted a jó pátert. Kilenc glória egy püspök
lelövéséért.

ZOE

(Cethalfüstöt bocsát ki orrlukán.) Nem jutott el addig. Csak
az érzés, tudod. Száraz roham.

BLOOM

Szegény ember!

ZOE

(Könnyedén.) Csak mert ez történt vele.

BLOOM

Hogyan?

VIRÁG

(Feketén csillogó ördögi fintor torzítja el arcát, előrenyújtja
szikár nyakát. Borjúsáját emel a holdnak és üvölt.) Verfluchte
Goim! Volt apja, negyven apja. Sohasem létezett. Sertésisten.
Két ballába volt. Judas Iacchias volt, libyai eunuch, a pápa
fattyúja. (Előrehajlik kicsavart mellső lábakon, mereven meg-
hajlított könyökkel, szeme kihuny lapos koponyanyakában és
csahol a néma világra.) Rima fia. Apocalypsis.

KITTY

És Mary Shortall, aki a kórházban volt a vérbajával, amit Jimmy
Pidgeontól kapott, a tengerésztől, gyereket kapott tőle, de az
nem tudott nyelni és megfulladt a matracon görcsökben, és
mind adakoztunk a temetésre.

RÉSZEG FÜLÖP

(Komolyan.) *Qui vous a mis dans cette fichue position, Philippe?*

JÓZAN FÜLÖP

(Vidáman.) *C'était le sacré pigeon, Philippe.*

(Kitty kiveszi a tűt kalapjából, nyugodtan leteszi, hennás
haját simogatja. Szébb, takarosabb fejet csinosabb fürtökkel
nem látott még ember. Örömeány vállán. Lynch felteszi a
kalapot. Kitty leüti fejéről.)

LYNCH

(Nevet.) És ilyen örömökre oltotta be Mecsnikov az emberszabású
majmokat.

FLORRY

(Bólint.) Hátgerincsorvadás.

ZOE

(Vidáman.) Oh, szótáram.

LYNCH

Három okos szűz.

VIRÁG

(Rázza a láz, sárga nyál habzik csontos epileptikus ajkain.) Bájitalokat árult, fehérviaszt, narancsvirágot. Panther, a római centurio, beszenyezte nemzőszerveivel. (Kinyújtja lobogó fosz-foszforeszkáló skorpiónyelvét, keze két lába villáján.) Messiás! Elszakította tympanumát. (Bizonytalan majomkiáltásokkal cinikus görcsbe csavarja derekát.) Hík! Hek! Hak! Hok! Huk! Kok! Kuk!

(Ben Jumbo Dollard, pirospozsgás, izmos, szőrös orrlyukú, hatalmas szakállú káposztafülű, bozontosmellű, kócosörényű, zsírosmellbimbójú, előlép, lágyéka és genitáliái szoros fekete úszónadrágban.)

BEN DOLLARD

(Kasztanyétacsontokat pityegtet hatalmas dudoros mancsaiban, kedélyesen jódlizik mély hordóhangon.) Mikor szerelmi láz emészt.

(A szűzek, Callan nővér és Quigley nővér, áttörtek a gyűrűtartókon és a köteleken és kitárt karokkal ölelgetik.)

A SZÜZEK

(Ömlengve.) Big Ben! Ben MacChree!

EGY HANG

Nézzétek a rossznadrágú fickót.

BEN DOLLARD

(Combiára üt, széles nevetéssel.) Nézzétek csak!

HENRY

(Egy levágott női fejet simogatva mellén, mormolja.) Szíved, szerelmem. (A gitárt pengeti.) Midőn először láttam...

VIRÁG

(Levedli magáról bőrét, sokszoros tollruháját.) Frász! (Ásít, mutatja szénfekete torkát és alulról lök egyet a pergamenttekerccsel alsó állkapcsán, hogy becsukódik.) Minek kijelentése után eltávoztam. Eg veled. Elj boldogul. Dreck!

(Henry Flower gyorsan megfésüli bajuszát és szakállát egy kézi fésűvel, nyállal megnedvesíti haját. Kardjával evezve szilaj gitárját hátára vetve, az ajtóhoz siklik. Virág két esetben falábú ugrással, felmeredő farokkal, eléri az ajtót, fűrgén gennysárga röpcédulát dob a falra és fejével odatapasztja.)

A RÖPCÉDULA

K. 11. A falra ragasztani tilos. Szigorúan bizalmas. Dr. Hy Franks.

HENRY

Minden veszve már.

(Virág egy szempillantás alatt lecsavarja a fejét és hóna alá veszi.)

VIRÁG FEJE

Kvak!

(El különböző irányban.)

STEPHEN

(*Válla fölött Zoehoz.*) Szivesebben láttad volna a harcoló papot, aki a protestáns eltévelyedést előidézte. De őrizkedjél Antistheneustől, a kutyabölcstől és Arius Heresiarchus csunya végétől. Agónia az illemhelyen.

LYNCH

Neki mindez egy és ugyanaz az Isten.

STEPHEN

(*Hívón.*) És Mindenek Legfőbb Ura.

FLORRY

(*Stephenhez.*) Fogadni merek, kiugrott pap. Vagy barát.

LYNCH

Az. Kardinális fia.

STEPHEN

Kardinális bűné. Szenny felszenteltje.

(*Simon Stephen Dedalus bíboros őeminenciája, egész Írország prímása, megjelenik az ajtóban, vörös reverendában, szandállal és harisnyával. Hét törpe májomszerű sekrestyés, szintén vörösben, a hét kardinális bűn viszi utána az uszályt, alá kukucskálva. Fején félrecsapott viharvert cilinder. Két hüvelykujja hóna alá dugva, tenyere kifelé fordítva. Nyakában dugókból olvasó függ, amely mellén dugóhúzókeresztben végződik. Kiveszi kezét hóna alól, nagy hullámos mozdulattal kegyelemért fohászkodik és dagályos pompával beszél.*)

A BÍBOROS

*Conservio rabságba jutott.
Fekszik a legsötétebb tömlőben,
Tagjaim béklyó és bilincs,
Három tonnánál nehezebb.*

(*Egy pillanatig mindenkit megnéz, jobbszeme szorosan becsukva, bal arca felpuffadt. Aztán nem képes tovább elfojtani vidámságát, ide-oda himbálódzik, csipőre tett kézzel, majd széles, csintalan jókedvvel énekel.*)

*Volt egyszer egy szegény árva,
Lá-lá-lá-lá-lába sárga,
Kövér, lomha volt, de teste, mint a gyíké, szapora,
Arra jött egy átkozott vad cimbor,
Hogy etesse káposztáját,
Megölte a Nell Flaherty kacsakerge szép rucáját.*

(*Szűnyogok sokasága rajzik ruhájára. Egyik karjával átnyul a másikon és megvakarja oldalát, fintorog és felkiált.*)

Az elkárhozottak haláltusáját vívom. A nagybögőre mondom, szerencse, hogy ezek a tréfás kis figurák nem pendülnek mind egy húron. Különben elszalajtanának erről a nyavalyás sárgolyóról.

(Félrehajtott fejjel, röviden áldást oszt mutató- és nagyujjával, húsvéti csókot ad és mókásan kiballag, kalapja ide-oda imbolyog, csakhamar uszályhordozói nagyságára zsugorodik össze. A törpesekekrestyések vihogva, nézdelődve, egymást taszigálva, szemüket meresztve, húsvéti csókok kíséretében, mögötte kígyóznak. Hangja a távolból lágyabban hallatszik, jóságosan, férfiasan, dallamosan.)

Hozzád viszi majd szívemet,
Hozzád viszi majd szívemet
A balzsamos éji lehellet
Hozzád viszi majd szívemet.

(Az ajtókilincs kísértetiesen megfordul.)

AZ AJTÓKILINCS

Tíiii.

ZOE

Az ördög van az ajtóban.

(Egy férfialak jön le a nyikorgó lépcsőn és hallani, hogyan veszi le az esőköpenyt és a kalapot a fogasról. Bloom önkéntelenül egy lépést tesz előre, kimenőben félig becsukja az ajtót, kiveszi a csokoládét zsebéből és idegesen kínálja Zoenak.)

ZOE

(Gyorsan megszagolja Bloom haját.) Hm. Ejha, ez már döfi. Szeretem, ami nekem ízlik.

BLOOM

(Férfihangot hall az örömlányokkal beszélgetni a küszöbön, hegyezi fülét.) Ha ő lenne? Aztán? Vagy talán nem? Vagy a kettős esemény?

ZOE

(Feltépi az ezüstpapírt.) Ujjak előbb voltak, mint villák. (Le-tör egy darabot és majszolja, ad egy darabot Kitty Rickettsnek is, aztán cicásan Lynchhez fordul.) Nincs ellenedre egy kis francia nyaláncság? (Lynch bólint. A lány ugratja.) Akarod rögtön vagy vársz, míg megkapod? (Lynch kinyitja a száját, fejét felemeli. Zoe balfelé körben forgatja a zsákmányt. Lynch feje követi. Most jobbra forgatja. A férfi ránéz.) Kapd el. (Odadob neki egy darabot. Úgyesen elkapja a szájával és ropogtatva beleharap.)

KITTY

(Rágcsál.) A mérnöknek, akivel a bazáron voltam, finom van. Remek likőrrel töltve. És az alkirály is ott volt a feleségével. Remek zrí volt a Toft körhintáján. Még most is szédül a fejem.

BLOOM

(Svengali prémeskabátjában, keresztbetett karral és napoleoni hajcsimbókkal, hasbeszélő ördögüzéssel és átható sasteakintettel néz az ajtó felé. Aztán mereven előrelép ballábával, gyors mozgulattal tesz parancsoló ujjal és nagymesteri jelet ad, miközben

jobbkarját balvállán lehúzza.) Menj, menj, menj, búverőm elűz, akárki vagy is.

(Férfiköhögés és lépések hangzanak a ködön át kívülről. Bloom arca felenged. Kezét mellényébe dugja, nyugodt pózzal. Zoe csokoládéval kínálja.)

BLOOM

(Ünnepélyesen.) Köszönöm.

ZOE

Fogadj szót. Nesze.

(A lépcső felől kemény lábdobogás hallatszik.)

BLOOM

(Elveszi a csokoládét.) Aphrodisiacum? De gondoltam. A vanília csillapít vagy? Mnemo. Zavaros világosság megzavarja az emlékezőtehetséget. Vörös befolyásolja a lupust. Színek hatnak a nők jellemére, ha van nekik. Ez a fekete engem elszomorít. Egyetek és vigadjatok, mert holnap. *(Eszik.)* Az izlésre is hat, ez a mályvaszín. De régen volt már, mikor én. Újnak tűnik. Aphro. Az a pap. Jönnie kell. Jobb későn, mint soha. Meg kell kóstolni azt a szarvasgombát Andrewnál.

(Az ajtó kinyílik. Bella Cohen, testes bordélyháztulajdonosnő belép. Elefántcsont háromnegyedes ruhát visel, széle körül rojtokkal beszegve, legyezi magát nagy fekete szarúlegyezővel, mint Minnie Hauck a Carmenben. Balkezén jegy- és kabalagyűrűk. Szemöldöke erősen kihúzva szénnel. Sérkedő bajusza van. Olajbarna arca húsos, gyöngén izzad, orra vastag, orrlukái narancsszínűre vannak festve. Nagy lelógó berylfülbevalót hord.)

BELLA

Szavamra! Izzadok, mint egy konflisló.

(Megnézi a párokat a helyiségben. Tekintete kemény csökönyösséggel megállapodik Bloomon. Nagy legyezője szelet küld felhevült arcára, nyakára és kövér testére. Sólyomszeme villog.)

A LEGYEZŐ

(Gyorsan röpdös, aztán lassan.) Látom, házas.

BLOOM

Igeu... Részben, elkövettem...

A LEGYEZŐ

(Félig kitárul, aztán bezárul.) És önagysága az úr. Nőuralom.

BLOOM

(Bárgyú vigyorgással lesüti szemét.) Bizony.

A LEGYEZŐ

(Összecsukva pihen asszonya fülbevalója mellett.) Engem elfelejtettél?

BLOOM

Nigen. Em.

A LEGYEZŐ

(*Összecskukva, asszonya csipőjénél.*) En vagyok ő az, akiről valaha álmodtál? Ismerte azóta őt ő te mi? Mind vagyok és mi ugyanaz most?

(*Bella közelebb jön, gyöngén ütöget a legyezővel.*)

BLOOM

(*Összerázkódik.*) Hatalmas lény. Olvasd szememben a kábulatot, amit a nők szeretnek.

A LEGYEZŐ

(*Leüt.*) Találkoztunk. Enyém vagy. Végzet ez.

BLOOM

(*Elgyávultan.*) Buja néember. Rettenetesen kívánom, hogy uralkodjál. Kimerültem, el vagyok hagyatva, nem vagyok már fiatal. Mondhatnám, feladatlan, pótbélyeges levéllel állok az elkésett levelek szekrénye előtt az emberi élet főpostáján. A derékszögben nyitott ajtó és ablak a szabadesés törvényei szerint másodpercenkénti harminckét láb sebességű léghuzatot idéz elő. Ebben a pillanatban is köszvényes nyilalást éreztem a bal farizmomban. Családi örökség. Szegény jó papa, özvegy, ettől lett pontos időmérő. Hitt az állati melegben. A téli mellénye macskabőrrel volt bélelve. Kevéssel halála előtt eszébe jutott Dávid király és a szunamita lány: megosztotta ágyát Athosszal, a síron túl is hűvel. A kutyanyal, mint ön valószínűleg... (*Összerázkódik.*) Ah!

RICHELIE GOULDING

(*Táskája terhével elmegy az ajtó előtt.*) Aki másnak vermet ás. Itt kap legtöbbet pénzéért Dublinben. Fejedelmi májnak és vesének való.

A LEGYEZŐ

(*Leütve.*) Mindennek vége egyszer. Légy enyém. Most.

BLOOM

(*Határozatlanul.*) Éppen most? Nem kellett volna odaadnom a talizmánom. Eső, künn a szabadban, mikor a harmat leesett a tenger szikláira, az én koromban igazi könnyelműség. Minden phaenomenonnak természetes oka van.

A LEGYEZŐ

(*Lassan lefelé mutat.*) Lehet.

BLOOM

(*Lefelé néz és észreveszi a nő kibontott cipőzsinórját.*) Figyelnek.

A LEGYEZŐ

(*Gyorsan lefelé mutat.*) Kell.

BLOOM

(*Vágyódva, vonakodva.*) Tudok valódi takácssomót kötni. Meg-

tanultam, mikor inas voltam és a csomagokat csináltam. Kelletnél. Gyakorlott kéz. Minden csomóban bölcseségcsomó van. Hagyjatok. Lovagiasságból. Ma már térdeltem egyszer. Ah!

(Bella kissé felemeli ruháját és hogy támasza legyen, formátlan nagycipős patáját és selyemharisnyás husos bokáját felteszi egy székre szélére. Bloom, merev lábbal, korosan, patája fölé hajlik és gyöngéd ujjakkal ki- és befűzi zsinórját.)

BLOOM

(Szerelmes suttogással.) Ifjúkorom szerelmes álma volt, hogy cipőelárusító legyek Mansfieldnél. Az édes begombolás gyönyörei! Hogy keresztben befűzhessem térdig a Flyde-road hölgyeinek selyemmel bélelt, hihetetlenül pici, csinos kecskebőrtopánkáit! Még a Raymonde viaszbabát is naponta meglátogattam, hogy megcsodáljam a pókháló-nadrágját és rózsás, keskeny lábfejét, amilyent Párizsban látni.

A PATA

Szagold meg a forró kecskebőrt rajtam. Érezd királyi súlyomat.

BLOOM

(Befűz.) Nagyon szűk?

A PATA

Ha rosszul csinálod, kontárbojtár, belerugok a labdádba.

BLOOM

Nehogy rossz lyukba dugjam, mint akkor éjjel, a jótékony bálon. Pech. Rosszul fűztem be a... annak, akit említett. Akkor éjjel találkozott... Ez az! *(Csomózza a fűzöt. Bella a földre teszi lábát. Bloom felemeli fejét. Husos arca, tekintete homloka középebe talál. Bloom szeme elborul, elsötétül és zacskóssá lesz, orra megvastagszik.)*

BLOOM

(Mormog.) További rendelései elvártában maradunk, uraim, kiváló...

BELLO

(Kemény baziliszkttekintettel, baritonhangon.) Gyalázatos kutya!

BLOOM

(Elbűvölve.) Császárnőm!

BELLO

(Lötyögő, nehéz képpel.) Házasságtörő hátsórészek imádója!

BLOOM

(Panaszosan.) Hatalmasság!

BELLO

Moslékevő!

BLOOM

(Félig meghajtott térdel.) Csodálatosság!

BELLO

Porba! (*Legyezőjével a nő vállára üt.*) Hajolj lábak előre! Húzd a ballábad egy lépéssel hátrább! Leesel. Már esel is. Le a kezedre!

BLOOM

(*Szeme elragadtatottan fordul a magasba, becsukódik.*) Szarvasgomba!

(*Éles, epileptikus kiáltással négylábra rogy, röfög, szaglász, turkál a lába előtt, aztán lefekszik, erősen becsukott szemével olyan, mint a tetszhalott, szemhéja reszket, elterül a földön a legnagyobb mester pózában.*)

BELLO

(*Zilált hajjal, bíborvörös képpel, kövér bajusszal borotvált szája körül, hegymászógamásliban, zöld ezüstgombos kabátban, sportingben, tiroli kalapban, kakastollal, kezét mélyen nadrágzsebébe dugva, nyakára teszi cipője sarkát és belefúrja.*) Érezd egész súlyomat. Hajolj meg, rabszolga, kényurad dicső talpának trónja előtt, amely büszke fenségében fénylik.

BLOOM

(*Leigázva béget.*) Igérem, sohasem leszek engedetlen.

BELLO

(*Hangosan nevet.*) Szent Kleofás! Mit tudod te, mi vár rád. Én vagyok az a tatár, aki ellátja a bajod és nyeregbe tör. Kentucky-cocktailbe fogadok akárkivel, hogy kiverem belőled a szemtelenséget, fiacskám. Merj megmukkanni. Ha feldühítsz, reszkess előre a bokafenytéstől, amit tornaruhában kapsz.

(*Bloom a divány alá bujik és a rojtok mögül kukucskál ki.*)

ZOE

(*Széttárt szoknyájával fedezi.*) Nincs itt a lány.

BLOOM

(*Becsukja szemét.*) Nincs itt a lány.

FLORRY

(*Ruhájával takarja.*) Nem akarattal tette, Bello úr. Ezentúl jó lesz.

KITTY

Ne legyen hozzá túlszigorú, Bello úr. Ügye nem lesz az, úrnagysága?

BELLO

(*Hízelegve.*) Gyere, galambocskám. Volna egy szavam hozzád, kedves, csak éppen hogy megpirongassalak. Csak a szívedre akarok beszélni, drágicám. (*Bloom kidugja félénk fejét.*) Így, így, jó kis lányom. (*Dühösen elkapja a haját és kihúzza a divány alól.*) Csak a saját érdekedben akarlak megfenyíteni egy puha, veszélytelen részen. Mi van a gyöngye kis hátsóddal? Csak szép csendesen, angyalok. Készülj szépen.

BLOOM

(*Elájul.*) Ne tépd a...

BELLO

(*Vadul.*) Az orrkarikát, a csipővasat, a pálcát, az akasztóhorgot, a korbácsot, mindet végigcsókoltatom veled, míg a fuvola játszik, mint hajdan a nubiai rabszolgákkal. Most beleestél. Megemlegetsz, míg ezen a világon élsz. (*Homlokán kidagadnak az erek, arca eltorzul.*) Az ottománhátadon fogok ülni minden reggel, miután elfogyasztottam dús reggelimet, Matterson-féle sült szalonnát és egy üveg Guinness-sört. (*Böfög.*) És szívom a pompás bürzészivaromat, miközben elolvasom a *Közélelmezési Tudósító*-t. Nagyon könnyen megtörténhetik, hogy levágatlak és nyársra tétetlek az istállóban és falatozom belőled egy-egy ropogósra sült szeletet, tepsiben kisütve, mint a süldő malacot, rizzsel és citrommal vagy egresmártással. Fájni fog.

(*Csavarja Bloom karját. Bloom visít, hátán fetreng.*)

BLOOM

Ne kínozz úgy, gazdám! Ne!

BELLO

(*Tovább csavarja.*) Mégegyszer!

BLOOM

(*Sikolt.*) Oh, ez a pokol! Minden idegem őrzítően fáj!

BELLO

(*Kiált.*) Ez jó, a mennydörgőjét neki! Ez a legjobb, amit ezen a hat héten hallottam. Hé, a mindenségedet, meddig várjak még rád? (*Pofonüti.*)

BLOOM

(*Nyafog.*) Jaj, jaj, meg akarsz verni, én...

BELLO

Fogjátok le, lányok, hogy ráüljek.

ZOE

Azt! Lovagolni rajta! Én is.

FLORRY

Majd én. Ne légy olyan mohó.

KITTY

Nem, én. Engedjétek át nekem.

(*A bordélyház szakácsnője, Keoghné, ráncosan, szürkeshajjal, zsiros kötényben, szürkészöld harisnyában és nadrágtartóval, lisztesen, nyers tésztától ragacsos sodrófával csupasz vörös karján és kezében, megjelenik az ajtóban.*)

KEOGHNE

(*Vadul.*) Segíthetek? (*Lefogják és guzsba kötik Bloomot.*)

BELLO

(Röfögve ráül Bloom felfelé fordított arcára, szívat pőfékel, kövér lábát simogatja.) Látom, hogy Keating Clayt a Richmond elmeógyógyintézet elnökévé választották, és mellékesen az új kibocsátású Guinness árfolyama elérte a tizenhat háromnegyedet. En bolond, hogy nem vettem meg a kötést, amiről Craig és Gardner beszéltek. Ilyen disznóm van nekem, az ördög vigye el. És az az istenverte outsider, *Haszontalan*, huszat fizet egyre. (Dühösen kioltja szivarját Bloom fülén.) Hol van az az istenverte hamutartó?

BLOOM

(Hajtják, alfelére ütnek.) Oh! Oh! Szörnyetegek! Kegyetlen!

BELLO

Kérd ezt tízpercenként. Kérd, könyörögj érte, ahogy még sohasem könyörögtél. (Fügét formázó öklét és az összerágott szívat orra elé tartja.) Rajta, csókold meg. Mindakettőt. Csókold meg. (Oldalra veti egyik lábát és lovagló térdde szorítva, kemény hangon kiáltja.) Gyí te! Hopp, hopp, katoná! Az Eclipse-díjon ezt lovagolom. (Félrehajlik és durván megszorítja háta mögötti testikuláját, kiáltva.) Rajta, rajta! Bele fogsz törni, annak rendje és módja szerint. (Úgy lovagol rajta, mint egy hintalovon, ugrál a nyeregben.) A hölgy lépésben lovagol, a kocsis üget, az úrlovas rugtat, rugtat, rugtat.

FLORRY

(Bellót rángatja.) Hadd szálljak rá most én. Neked már elég. Előbb kértem nálad.

ZOE

(Florrryt rángatja.) Én. Én. Nem vagy még készen vele, vérszopó?

BLOOM

(Zihál.) Nem bírom.

BELLO

Még nem. Várjatok. (Visszakapja lélekzetét.) Mennykőbe. Itt. Ki akar jönni. (Kiveszi hátul a dugót, elfintorodik, hatalmasat durrant.) Ez a tiéd! (Újra bedugaszolja magát.) Bizony, csapjon belé az istennyila, tizenhat háromnegyed.

BLOOM

(Kiveti a verejték.) Nem férfi. (Szaglászik.) Nő.

BELLO

(Feláll.) Nem fújsz többet hideget is, meleget is. Amire vágytál, most valóra válik. Mostantól fogva férfiatlanítva vagy, komolyan az enyém vagy, igás jószág. Most a büntetőruhát. Le fogod vetni a férfiöltözetet, érted, Ruby Cohen? És fejjel belebujsz a kéjesen suhogó selyemruhába, egy-kettő!

BLOOM

(Megborzong.) Selyemruha, azt mondta az úrnő! Oh, bizsergő, sístergő! Szabad hozzányulnom az ujjam hegyével?

BELLO

(*Örömlényaira mutat.*) Olyan leszel, mint ezek itt, parókás, kisütött, parfümözött, rizsporos, borotvált hónaljú. Pontos mértéket vesznek a pucér testedről. Kegyetlen erővel satuszerű fűzőbe szorítanak, puha, könnyű vászonból, halcsontrudakkal, egészen a gyémántos medencéig, a legeslegszélsőbb határig, alakodat pedig, amely így teltebb, mint enélkül volna, hálómódra szűk ruhák fogják össze, szép súlytalan alsószoknyák szegéllyel és persze mindenütt a házi jelvényemmel, finom fehérneműkreációk Alice-nak és kitűnő parfüm Alice-nak. Alice érezni fogja a harisnyakötő feszülését. Martha és Mary eleinte fagyoskodni fognak egy kicsit ebben a gyöngéd burookban, de a piperés csipke cirógatása meztelen térded körül majd eszedbe juttatja...

BLOOM

(*Bájos soubrette kifestett arccal, mustárszínű hajjal, nagy férfi-kezekkel és orral, duzzadt szájjal.*) Csak egyszer próbáltam fel a ruháit, tréfa kedvéért, a Holles-streeten. Mikor szorult a kapca, én mostam rá, hogy ne kelljen mosodára költeni. Magam megfordítottam az ingemet. A takarékoság netovábbja.

BELLO

(*Gúnyosan.*) Apróságok, hogy a mama örüljön, mi? Aztán kacéran parádéztál leeresztett függönyök mellett dominóban, csupasz combokkal és bakkecske-cseccsel a tükör előtt, különféle odaadó pózokban, mit? Ho! Ho! Nevetnem kell! A másodkézből vett fekete báliing és a rövid bugyogó, amin felszakadt a varrás az utolsó erőszakotétnél, az, amelyiket Miriam Dandrade asszony adott el neked a Shelbourne-hotelből, mit?

BLOOM

Miriam. Fekete. Félvilági.

BELLO

(*Durván röhög.*) Jóságos egek, mintha csiklandoznának! Egészen bájos kis Miriam voltál, mikor a hátsó bejáratod szőreit lecsipetted és ájultan feküdtél az ágyon, mint Dandrade asszony, hogy erőszakot tegyenek rajtad mind, Smythe-Smythe hadnagy, Philip Augustus Blockwell képviselő, Signor Laci Daremo, az izmos tenorista, kékszemű Best, a liftesfiú, Henry Fleury, a Gordon-Bennett nyertese, Sheridan, a mulatt krózus, a Trinity nyolcas evezőscsapata, Ponto, a remek ujjfundlandi és Bobs, Manorhamilton özvegy hercegnője. (*Újból röhög.*) Hát nem kell ezen röhögni még egy sziámi macskának is?

BLOOM

(*Keze és arca vonaglik.*) Gerald csinált belőlem igazi fűzőimádót, mikor a *Vice Versa* női szerepét játszottam a gimnáziumban. A kedves Gerald. Neki volt az a hóbortja, mert annyiszor megcsodálta nővére fűzőjét. A drága Gerald most rózsaszínű zsírkendőcsöt használ és aranyozza a szemhéját. A szépség kultusza.

BELLO

(*Kaján örömmel.*) Kultusza! Hadd szuszogjam ki magam! Mikor nőies gonddal helyet foglaltál, felemelve a hullámozó rokolyákat, a simára ült trónon.

BLOOM

Tudomány. Összehasonlítandók a különféle örömök, amelyeket kiki élvez. (*Komolyan.*) Aztán meg valóban előnyösebb a pozíció... mert sokszor vizes lettem...

BELLO

(*Szigorúan.*) Semmi fegyelmezetlenség. Ott van neked a fűrészpor a sarokban. Megkaptad az utasításokat, nem? Csinálja az úr állva! Majd megtanítalak én pinklizni! Ha egy csöppet talállok a pelenkádön. Aha! Szent Antal disznajára, majd meglátod, micsoda fegyőr vagyok én. Multad bűnei jönnek tanuskodni ellened. Sok. Száz.

A MULT BŰNEI

(*Zagyva hangon.*) Titkos házasságot kötött legalább egy nővel a Fekete Templom árnyékában. Gondolatban kimondhatatlan üzeneteket telefonált Miss Dunnak valahová az Olier-streetre, miközben illetlenül lecsupaszította magát a fülke készüléke előtt. Szóval és tettel arra buzdított egy éjszakai szajhát, hogy helyezze el ürülékét és más szemetet egy nem higiénikus célra szolgáló házban, ahol lakatlan helyiségek voltak. Őt nyilvános illemhelyen ceruzával ráfirkált a falra, minden jóinú hím figyelmébe ajánlva hitvesét. És nem sétált-e el minden istenadott éjjel az orrfacsaróan bűzölgő vitriolművek előtt, az enyelgő párocskák mellett, hogy lássa, mit és mennyit láthat? Nem feküdt-e az ágyon az undok medve, egy förtelmes darab használt toilette-papírra meredve, amit egy piszkos ringyó ajándékozott neki, mert mézeskaláccsal és postautalvánnyal rábírta?

BELLO

(*Hangosan fütyöl.*) Hallod-e! Mi volt a legundorítóbb fajtalanság egész gonosztevő életedben? Elő a pocsolójával. Okádd ki. Egyszer légy őszinte.

(*Néma emberietlen arcok tolonganak előre, sandítanak, el-
tűnnek, gágognak: Boolloohoom. Poldy Kock, Cipőfűző egy
penny, Cassidy boszorkánya, vak suhanc, Larry Rhinocerosz,
a leány, az asszony, a rima, a másik, a...*)

BLOOM

Ne kérdezz: kölcsönös ígéretünk. Pleasants-street. Csak gondolat volt a fele... Esküszöm mindenre, ami szent...

BELLO

(*Ellentmondást nem tűrően.*) Felelj. Visszataszító féreg! Ragaszkodom hozzá, hogy megtudjam. Mondj el valamit, hogy szórazzam, disznóságot vagy valami fenejó kísértettörténetet vagy egy vessort, hamar, hamar, hamar! Hol? Hogyan? Mikor? Hány-nyal? Három pillanatot adok rá. Egy, kettő, há...!

BLOOM

(Engedelmesen, dadog.) Tututurkáltam a tututurhás...

BELLO

(Parancsolóan.) Mars ki, disznó! Fogd be a szád! Akkor beszélj, ha kérdeznék.

BLOOM

(Meghajlik.) Gazda! Úrnő! Férfiszelidítő!

(Felemeli karját. Karperecei leesnek.)

BELLO

(Gúnyosan.) Nappal ki fogod sulykolni és dörzsölni a szagos fehérneműinket, akkor is, ha a hölgyek rosszul vannak, felgyúrt ruhában és farkadra kötött mosogatóronggyal a latrinákat fogod tisztítani. Ügye jó lesz? (Rubingyűrűt húz ujjára.) Így ni! Ezzel a gyűrűvel tulajdonom lettél. Mondd, hogy köszönöm, úrnőm.

BLOOM

Köszönöm, úrnőm.

BELLO

Megveted az ágyakat, elkészítéd a fürdőt, kiöntöd az éjjeliket minden szobából, a szakácsnéét, az öreg Keoghnéét is, az mindig homokos. És jól vigyázz, hogy mind a hetet jól kiöblítsd, vagy kiiszod, mintha pezsgő volna. Mindent párolgó melegen iszol meg. Hopp! Ugrani fogsz, ahogy parancsolom, vagy elhúzó a nőtádat a gáztetteidért, Miss Ruby, a hajkefével a meztelen ülepeden, Miss. Majd rájössz te, miben hibáztál. Éjszaka negyvenháromgombos kesztyűt fogsz viselni jól bekrémezett karpereces kezeden, frissen behintve faggyúporral, finoman illatosított ujjakkal. Ilyen kegyekért valaha életüket adták a lovagok. (Vihog.) A fiúk szörnyen el lesznek bűvölve, hogy ilyen bájos hölgygel ismerkedhetnek meg, főleg az ezredes. Ha az esküvőjük előtti éjszaka idejönnek, hogy enyelegjenek aranysarkú új attrakcióm-mal. De elsőnek én akarok tőled valamit. Egy ismerősöm a turfról, Charles Alberta Marshnak hívják (épp most voltam vele az ágyban meg egy másik úrral a Hanaper és Petty-cégtől), mindenestlányt keres, aki rögtön beállana. Ki a mellel. Mosolyogj. Ereszd le a vállad. Kínálat? (Rámutat.) Ez arra van idomítva, hogy szájában hozza és vigye a kosarat. (Lecsúszítja karját és könyökig dugja Bloom vulvájába.) Ez jó mély. Mit, fiúk? (Egy kínáló arcába löki karját.) Ki van öntve, surolhattok!

EGY KINALÓ

Egy forint!

(Dillon portása csengőjét rázza.)

EGY HANG

Egy shilling nyolc pennnyel több, mint amennyit megér.

A PORTÁS

Barang!

CHARLES ALBERTA MARSH

Szűz legyen. Jó lehelletű. Tiszta.

BELLO

(*Leüt a kalapáccsal.*) Két shilling. Kikiáltási ár, potom pénz érte. Tizennégy tenyér hosszú. Fogják meg és vizsgálják meg közelről. Tapogassák végig. Hamvas bőr, hajlékony izmok, gyöngyhús. Kár, hogy nincs nálam az aranybélyegzőm! És igen könnyen fejhető. Három friss gallon naponta. Elsőrendű tenyészállat, egy óra alatt tejel. Apja negyven hét alatt ezer gallon szintejet adott, ez a rekord. Hűo, gyöngyöm! Kínáljanak! Hűo! (*Beleüti a C kezdőbetűt Bloom hátába.*) Így! Garantált Cohen! Ki ad többet két shillingnél, uraim?

SÖTETKÉPŰ EMBER

(*Elferdített kiejtéssel.*) Száz pond szderlin.

HANGOK

(*Megilletődve.*) Harun Al Rasid kalifának.

BELLO

(*Vidáman.*) Így jó. Jöjjenek mind. A kis, merészen rövid szoknya, amely felcsuszik térden felül, hogy kifehérlék alóla a nadrágocska, hatalmas fegyver, az átlátszó, smaragdkötővel megerősített harisnya pedig, a térden felül húzódó hosszú egyenes varrással, a városi ember fásult idegeihez szól. Tanuld meg a sima tipegő járást a négy hüvelyk magas Louis XV.-sarkakon, a görög hajlást kihívó tomporral, rezgő combokkal, szerényen csókolódzó térdekkel. Vesd latba minden csáberődet, hogy úrrá légy rajtuk. Hízelegj gomorrhai bűneiknek.

BLOOM

(*Hóna alá hajtja fejét és mutatóujjával a szájában, együgyűen mosolyog.*) Oh, tudom én, mit gondol.

BELLO

Mi másra vagy jó, te tehetetlen jószág? (*Lehajlik, néz és legyezőjével durván odabökö a Bloom hátulján lévő kövér zsírhurkákra.*) Fel! Fel! Farkatlan macska! Mi ez? Hová lett a göndör teáskannád vagy ki lopta el tőled, gyöngyikém? Énekelj, kismadaram, énekelj. Olyan petyhüdt, mint egy hatéves fiúcskáé, aki egy kocsi mögé kisdolgozik. Végy egy korsót vagy add el a szivattyúd! (*Hangosan.*) Tudsz férfimunkát végezni?

BLOOM

Eccles-street...

BELLO

(*Metsző gúnyval.*) A világért sem akarnám megsérteni érzelmeidet, de ott már egy jóvágású férfi foglalta el a helyet. A kocka fordult, vidám fiatal barátom! Amaz erős legény, mint egy paraszt. Persze szeretnéd, ha olyanod volna, te pipogya, göbbel, bunkóval és szemölccsel. Az érti a döfést, nekem elhiheted! Láb a lábhoz, térd a térdhez, has a hashoz, csecs a mellhez. Az nem

eunuch. Vörös pamacs áll ki belőle hátul, mint a galagonyabokor. Várj csak kilenc hónapot, lelkem! A keservét, hiszen már rúgkapál, köhög is a belében fel-alá! Ettől megvadulsz, úgy? Ez elevenedre talál? *(Megvetően köp.)* Köpőcsésze!

BLOOM

Illetlenül bántak velem, én... értesítem a rendőrséget. Száz font. Minősíthetetlen. En...

BELLO

Megtennéd, ha tudnád, béna kacsa. Zápor kell nekünk, nem ilyen csepergélés.

BLOOM

Tébolyító! Moll! Elfelejtettem! Bocsáss meg! Moll!... Mi... Azért...

BELLO

(Kérlelhetetlenül.) Nem, Leopold Bloom, minden megváltozott a nő akaratából, mióta Álomvölgyben húsz évet átaludtál vízszintesen. Menj haza, meglátod.

(Álomvölgy kiált a világ fölé.)

ÁLOMVÖLGY

Rip van Winkle! Rip van Winkle!

BLOOM

(Szakadt moccasinban, rozsdás puskával, lábujjhegyen, kézujjhegygel, halvány, csontos, szakállas arccal bekukucskál a gyémántos ablaktáblákon, felkiált.) Látom! Ő az! Az első este Mat Dillonnál! De a ruha, a zöld! És a haja aranyra van festve és a...

BELLO

(Gúnyosan nevet.) Hisz az a lányod, te bagoly, egy mullingari diákkal.

(Milly Bloom, szökén, zöldblúzosan, könnyűcipősen, a tengeri szélben libegő kék kendővel, kiszakítja magát kedvese karjából és fiatal szemét csodálkozóra nyitva, kiált.)

MILLY

Jé! Hisz ez papus! De hát. Oh papus, hogy megöregedtél!

BELLO

Megváltozott, úgy? A polcunk, az íróasztalunk, amelyen sohasem írtunk, Hegarty-néni karosszéke, régi mesterek után készült klasszikus színnyomataink. Egy férfi él ott barátaival, gyönyörűségesen. A kakukfészek. A kuku fészke. Miért ne? Hány feleséged volt, mondd? Mentél utánuk sötét utcákon, ludtalpon, ingerléd őket elfojtott rőfögéssel. Mit, te him prostituált? Feddhetetlen hölgyeket csomagokkal a szatócsboltból. Rajtad a sor. Káposztába hús kell, öregem, bizony.

BLOOM

Ök... En...

BELLO

(Élesen.) Talpuk nyoma ott marad a hamis brüsszeli szőnyegen, amelyet Wrennél vettél az árverésen. És bomlott játékuk közben, hogy a pajkos Moll nadrágjában megtalálják a bolhát, össze fogják törni a kis szobrot, amit annakidején a l'art pour l'art kedvéért vittél haza. A fiókok titkai közt fognak kotorászni. Lapokat fognak kitépni az asztronómiai zsebkönyvedből és fidi-buszt csinálnak belőle. A Hampton Leedomnál tíz shillingért vett bronz lámpaernyőre pedig ráköpnek.

BLOOM

Tíz és fél volt. Alávaló fráterek! Eressz. Hazamegyek. Be akarom bizonyítani...

EGY HANG

Esküdj!

(Bloom ökölbe szorítja kezét és előre vánszorog, egy bowiekés a szájában.)

BELLO

Mint fizetővendég vagy mint selyemfiú? Késő már. Megvettetted a rosszabbik ágyad, mások fekszenek benne. Epitaphiumod kész. Neked ugyan már befellegzett, cimbora, én mondom neked.

BLOOM

Igazságot! Össz-Irland egy ellen! Hát senkisésem...?

(Hüvelykujjába harap.)

BELLO

Halj meg és kárhozz el, ha nincs benned egy szemernyi tisztesség vagy ízlés. Adhatok neked egy ritka régi bort, az egyenest a pokolba küld, oda-vissza. Csinálj végrendeletet és hagyd ránk minden garasodat. Ha nincs, a szentségét, hát szerezz, lopj, rabolj! Mi majd eltemetünk a bozótbeli árnyékszék mögé, ott fekhatsz és rothadhatsz Cuek Cohen, a mostohaunokatestvérem mellett, akihez hozzámentem, az istenverte köszvényes ferdenyakú prokurátor és szodomita meg a többi tíz vagy tizenegy férjem mellett, akárhogy hívták a disznókat, mind egy trágyagödörbe fulladt. (Hangos nyálas nevetésben tör ki.) Majd mi megrakunk trágyával, Flower úr! (Csufondárosan füttyöl.) Szevasz, Poldy! Szevasz, Papus!

BLOOM

—Fejét fogja.) Az akaraterőm! Emlékezőtehetségem! Igen, harcoltam sokat... (Könnytelenül sír.)

BELLO

(Csúfolódva.) Bögőmasina! Krokodiluskönnyek!

(Bloom, összetörten, sűrűn lefátyolozva az áldozathoz, zokog, arcát a földnek fordítva. Lálekharang kong. A körülmetéltek sötétkendős alakjai, hamut szórva fejükre, a siralomfal előtt állanak. M. Shulumowitz, Joseph Goldwater, Moses Herzog, Harris Rosenberg, M. Moisel, J. Citron, Minnie Watchman, O. Mastiansky, főtisztelendő Leopold Abramo-

movitz, Chazen. Kezüket lóbálva, pneumában siratják a hite-
hagyott Bloomot.)

A KÖRÜLMETÉLTEK

(Sötét torokhangú énekléssel, miközben virág helyett holttengeri
növényekkel dobálják meg.) Shema Israel Adonai Elohenu Adonai
Echad.

HANGOK

(Sóhajtv.) Hát elment. El, jaj. Bizony el. Bloom? Sohse hal-
lottam róla. Nem? Furcsa alak volt. Özvegye maradt. Úgy?
Bizony.

(A szutti-máglyáról gyantás kámforos tűz emelkedik fel.
A tömjénes füst gomolyog, aztán eloszlik. Tölgyfakeretéből
kibontott hajú, teabarna műnyomó színekben lengén felöltö-
zött nimfa hagyja el barlangját és ölelkező tiszafák alatt
elhaladva, megáll Bloom fölött.)

A TISZAFÁK

(Suttogó lombokkal.) Nővér. Nővérünk. Sss.

A NIMFA

(Halkan.) Halandó! (Nyájasan.) Nem, ne sírjáljál.

BLOOM

(Kocsonyásan kimászik a napfénytől csíkozott gallyak közül,
méltósággal.) Ez a helyzet. Éreztem, hogy ezt várják tőlem. A
megszokás hatalma.

A NIMFA

Halandó! Ahol találtál, rossz társaság, ugribugri táncosnők, pik-
nikező házalók, boxolók, népszerű tábornokok, züllött testszín-
trikós pantomime-fiúk és a két pompás shimmy-táncos, La Aurora
és Karini, zenés szám, a század slágerje. Én petróleumszagú olcsó
rózsaszín papirosban voltam elbujva. Klubtagok pállott szaga
vett körül, serdületlen ifjak nyugtalanítására való történetek,
fényreklámszövegek, sipista-flék és hamis mellek, gumikülönle-
gességek és miért viseljük sérvkötőt sérves uriember nyilatkoza-
tával. Házassági tanácsadó.

BLOOM

(Teknősbékafejét öle felé emeli.) Mi már találkoztunk. Egy má-
sik csillagon.

A NIMFA

(Szomorúan.) Gumiáru. Elszakíthatatlan. Minőségi áru a főrangú
társaság számára. Férfiaknak való fűzők. Elmulasztom a roha-
mokat, vagy pénz vissza. Önként küldött elismerő levelek Prof.
Waldmann csodálatos keblefejlesztő szeréről. Keblem három hét
alatt négy hüvelykkel nőtt, írja Mrs. Gus Rubin, fényképpel.

BLOOM

A Photo Bits-re gondolsz?

A NIMFA

Persze. Kivettél, tölgyfakeretbe és flitterbe raktál, ágyatok fölé akasztottál. És szerető irónnal kifestetted a szemem, a keblem és szemérmemet.

BLOOM

(*Alázatosan megcsókolja hosszú haját.*) Klasszikus vonalaid, szép halhatatlan. Szerettem rád nézni, dicsérni téged, a »szép dolgot«, úgyszólván imádkozni hozzád.

A NIMFA

Sötét éjeken hallottam dicséretedet.

BLOOM

(*Gyorsan.*) Igen, igen. Úgy érted, hogy... Az álom mindenkinek a legrosszabb oldalát hozza napvilágra, kivéve talán a gyermekeket. Tudom, kiestem az ágyból vagy inkább kilöktek belőle. Mondják, kinabor gyógyítja a horkolást. A többi ellen az az angol találmány van, néhány nappal ezelőtt kaptam róla ismerető füzetet, a címzés hibás volt. Állítólag zajtalanul és ártalmatlanul megy el a szél. (*Sóhajt.*) Mindig így volt. Gyarlóság, házasság a neved.

A NIMFA

(*Keze a fülében.*) És szavak. Ezek nem állanak az én szótáramban.

A TISZAFÁK

Sss.

A NIMFA

(*Eltakarja arcát kezével.*) Mit nem láttam abban a szobában! Mi mindenre nem kellett néznem!

BLOOM

(*Mentegetődzve.*) Tudom. Piszkos fehérnemű, szándékosan a rosszabbik felével kifelé. Vigyázat, nem törékeny. Gibraltárból, tengeri úton, régesrégén.

A NIMFA

(*Lehajtja fejét.*) Rosszabbat! Rosszabbat!

BLOOM

(*Óvatosan gondolkodik.*) Az öreg éjjeli szék. Nem volt a nő súlyához való. Pontosan hetven kiló volt. Kilenc fontot hízott, mikor a gyereket elválasztotta. Repedt bútor volt, enyv sem volt benne elég. Ügye! És az a lehetetlen narancssárga mintás edény, egyetlen füllel.

(*Vizes és vidám csörgedezése hangzik.*)

A VIZESÉS

*Poulaphouca Poulaphouca
Poulaphouca Poulaphouca.*

A TISZAFÁK

(*Ágaikat egybefonva.*) Hallga. Suttogás. Igaza van nővérekénk-

nek. A Poulaphouca-vízesés mellett nőttünk. Tikkasztó nyári napokon adtunk árnyékot.

JOHN WYSE NOLAN

(A háttérben az Ír Nemzeti Erdészegylet egyenruhájában, leteszi tollas kalapját.) Gyarapodjatok! Adjatok árnyékot tikkasztó napokon, Írország fái!

A TISZAFÁK

(Zizegve.) Ki jött Poulaphoucába a középiskolai kirándulással? Ki maradt el diókereső iskolatársaitól, hogy árnyékunkat keresse?

BLOOM

(Tyúkmellű, csapottvállú, kitömött, lehetetlen fiatalos szürke-fekete csíkos öltönyben, amely nagyon kicsi neki, fehér tenniscipőben, visszahajtott horgoltszélű harisnyában és jelvényes vörös diáksapkában.) Tíz egynéhány éves voltam akkor, még növőben. Elég volt egy apróság, egy zötyögő kocsi, női illemhely és mosdó kevert szaga, egy tolongás az Old Royal lépcsőin, mert szeretik a taszigálást, nyájöszön, és a sötét nemi szagú színház szabadjára engedi a bűnt. Akár egy női harisnya-árjegyzék is. Aztán a hőség. Napfoltok voltak azon a nyáron. Iskolaév vége. És rumoskalács. Halcyoni napok.

(Halcyoni Napok, gimnazista fiúk kékfehér labdarugótrikóban és shortban, Donald Turnbull, Abraham Chatterton, Owen Goldberg, Jack Meredith, Percy Apjohn úrfiak egy tisztáson állanak és odakiabálnak Leopold Bloom úrfinak.)

A HALCYONI NAPOK

Makrell! Élj bennünket újra. Hurrá! (Éljeneznek.)

BLOOM

(Hibrihubri, melegkesztyűs, mamaóvta fiú, feltápáskodni igyekszik a hógolyók tömegéből, amelyek elborították.) Újra! Úgy érzem, tizenhat vagyok! Micsoda zrí! Minden kapuba becsengetünk a Montague-streeten. (Gyöngén ujjongva.) Éljen az iskola!

A VISSZHANG

Mulya!

A TISZAFÁK

(Zizegnek.) Igaza van nővérkénknek. Suttogás. (Mindenütt az erdőben suttogó csókok hallatszanak. Hamadryadok arca les ki a fák, a lombok közül és nyíló virággá lesz.) Ki szentségtelenítette meg csöndes árnyékunkat?

A NIMFA

(Riadtan, szétnyíló ujjai mögül.) Itt! A szabad ég alatt?

A TISZAFÁK

(Imbolyogva.) Igen, nővér. És szűz pázsitunkat.

A VIZESÉS

Poulaphouca Poulaphouca
Phoucaphouca Phoucaphouca.

A NIMFA

(Széttérpesztve újjait.) Oh! Gyalázat!

BLOOM

Koraérett voltam. Ifjúság. A faunok. Áldoztam az erdő istenének. Tavasz nyíló virágai. Párák szaka volt. A kapilláris vonzás természetes phaenomenon. Lotty Clarke, kenderhaj, láttam szegény papa látcsövén át a rosszul leeresztett függönyön át lefekvéskor. A rakoncátlan úgy ette a füvet, mint egy nyúl. A Rialto-hídnál legurult a dombról, hogy állatiassága hullámával kísértsen. Felmászott a görbe fájukra és én... A szent sem állt volna ellent. Belémbújt az ördög. Megláthatta-e valaki?

(Bob, fehérfoltos boci, kidugja nedves orrlyukú kérődző fejét a lombok közül.)

BOB

Meg. Één.

BLOOM

Csak szükségletet elégítettem ki. (Pathetikusan.) Egy lány sem akart, ha lányozni mentem. Csunya voltam. Nem akartak velem játszani...

(Fenn a Ben Howth tetején havasi gyopár közt kecske jár, lógóstögyű, göbfarkú, mazsolaszemeket ejtve.)

A KECSKE

(Mekeg.) Megmegmeg! Keeecskeee!

BLOOM

(Kalap nélkül, kivörösödve, bogánccsal és magyalkóróval tele.) Szabályszerűen eljegyeztem. A körülményekből kell megítélni az esetet. (Feszülten néz le a vízre.) Harminckettő hanyatthomlok, másodpercenként. Sajtó lidércnyomása. Szédült Éliás. Zuhanás a szikláról. Egy kormánynyomdai alkalmazott tragikus vége. (Ezüstcsöndes nyári levegőben Bloom bábja, mumiaszerűen begöngyölve. Lions's Head szirtjéről lefelé gördül a bíborban vára-kozó vízbe.)

A BÁBABÁBU

Bbbbllllllbbbbb?

(Messze künn az öbölben a Baily és Kish fényei között az Erin's King vitorlázik, szélesedő füstoszlopot küldve kéményéből a szárazföld felé.)

NANNETTI TANÁCSOS

(Egyedül a fedélzeten, sötét alpakkában, sárga kányaarc, keze a mellény kivágásában, szaval.) Ha hazám elfoglalja az őt megillető helyet a világ nemzetei között, akkor, és nem előbb, ám készítsék el epitáfiumom. Én...

BLOOM

Kész. Prff.

A NIMFA

(Büszkén.) Nekünk halhatatlanoknak, mint ma láttad, nincsen

az a részünk és haj sincsen rajta. Kőhidegek vagyunk és tiszták. Villanyfényt eszünk. *(Buja vonaglásra görbíti testét, szájára téve mutatóját.)* Szóltál hozzám. Hallottam hátulról. Hogy merted...?

BLOOM

(Elszontyolodva járja a pusztát.) Oh, igazi disznó voltam. Beöntést is adtam. Egy harmadpint quassia, hozzá egy evőkanál kősó. Fel az alapzatig. Hamilton Long klistélycsövével, a nők barátjával.

A NIMFA

Az én jelenlétemben. A puderes pamacs. *(Elpirul és térdbókot csinál.)* És a többi.

BLOOM

(Elszontyolodva.) Igen. *Peccavi!* Áldoztam az élő oltáron, ahol a hát nevet cserél. *(Hirtelen hévvel.)* Mert miért ne tudna az édes, illatos, drágaköves kéz, amely uralkodik...?

(Alakok tekerődznek lassú erdei mintákban a fatörzsek köré, csalogatják egymást.)

KITTY HANGJA

(A sűrűben.) Mutass ide egy olyan párnát.

FLORRY HANGJA

Itt van.

(Fajd száll lomhán a cserjésen át.)

LYNCH HANGJA

(A sűrűben.) Hu! Párolgó meleg!

ZOE HANGJA

(A sűrűből.) Meleg helyről jött.

VIRÁG HANGJA

(Madárfőnök, kékcsíkos, tollas, harci díszben, kezében azagaya, recsegő nádon át lépked bükkfa és juharlomb között.) Meleg! Őrizkedjetek Sitting Bulltól! Lenyüögöz. Meleg testének meleg lenyomata. Csak ülni is, ahol nő ült, pláne széttárt combokkal, mintha a legfőbb kegyet adná, főként előzőleg felemelt fehér selyemkabátszárnnyal. Olyan asszonyosan tele. Telistele leszek vele.

A VIZESÉS

Phillaphulla Poulaphouca

Phillaphulla Poulaphouca.

A TISZAFÁK

Sss! Nővér, beszélj!

A NIMFA

(Szem nélkül, fehér apácaruhában, főkötőben, nagy szárnyas bóbítákkal, lágyan, távoli szemmel.) Tranquilla-zárda. Agatha nővér. Karmel hegye, Knock és Lourdes jelenései. *(Hátrahajtja*

fejét. sóhaj.) Csak az éteri. Ahol álmodó sirálymadár víz fölött röpdösve jár.

(Bloom félig feláll. Hátsó nadrággombja leszakad.)

A GOMB

Bip!

(A Coombe két cafrája erősen eltáncol, sálban, fakó nyivákolással.)

A CAFRÁK

Nadrággjáról a gombot elvesztette Poldy,
Nem tudja, mit tegyen,
Hogy magán tarcsa,
Hogy magán tarcsa.

BLOOM

(Hidegen.) Megtörted a varázst. Az utolsó csöpp, amelytől túl-
árad a pohár. Ha csak az éteri volna, hol lennétek ti mind, posz-
tulánsok és noviciák? Félénkek, de készségesek, mint a pisilő
számár.

A TISZAFÁK

(Ezüstlombjuk lehull, hústalan karjaik megvévülnek és imbolyog-
nak.) Határozottan!

A NIMFA

Szentségtörés! Erényem elleni támadás! (Nagy nedves folt lesz
látható ruháján.) Ártatlanságom beszennyezése! Nem érdemled
meg, hogy egy tiszta nő ruháját érinthesd. (Összekapja ruháját.)
Várj, Sátán. Nem énekelsz nekem több szerelmes dalt. Ámen.
Ámen. Ámen. Ámen. (Tört ránt és a kilenc közül kiválasztott
lovaq láncvértijében szűgyön szúrja.) Nekum!

BLOOM

(Felugrik, elkapja a kezét.) Ohó! Nebrakada! Kilencéletű macska!
Játszunk tisztességesen, asszonyom. Nem kell a nyeső-kés. A róka
és a szőlő, nemde? Miért a szöges drótakadály előttünk? A feszület
nem elég vastag? (Mégfogja fátylát.) Valami szent apát kell vagy
Brophy, a béna kertész vagy a vízfordó lefolyótlan szobra vagy
a jó Alphonsus anya, mit, Reynard?

A NIMFA

(Egy sikollyal, fátyol nélkül menekül tőle, gipszöntvénye hasad,
a repedésekből bűzfelhő árad.) Segi...!

BLOOM

(Utánakiált.) Mintha nem volna belőle kétszerannyi örömük.
Semmi lökés, és csupa nyálkahártya mindenütt. Kipróbáltam.
Erősségeitek a mi gyöngeségünk. Mit kapunk mi a futamért? Mit
szúrtok le készpénzben? Olvasom, hogy a Rivierán fizetitek a
táncost. (A menekülő nimfa hangosan sikolt.) Eh! Tizenhat év
fekete rabszolgamunkája áll mögöttem. És megítélne nekem a
bíróság holnap öt shilling tartásdíjat? Mást boldondítsatok, ne
engem. (Szimatol.) De. Fokhagyma. Áporodott. Kén. Zsír.

(Bella Cohen alakja áll előtte.)

BELLA

Legközelebb megismersz.

BLOOM

(*Nézi, nyugodtan.*) Passée. Anyjuk gödölyeruhában. Hosszúfogú, fölösleges hajjal. Nyers foghagyma lefekvéskor jót tenne a bőrödnek. És tégy valamit a tokád ellen. A szemed olyan bárgyú, mint a kitömött rókád üvegszeme. Igaz, illenek minden egybedhez. De én nem vagyok háromcsavaros gőzös.

BELLA

(*Megvetőleg.*) Erőd, az nincs, látom. (*Disznóvaginája ugat.*) Fohraucht!

BLOOM

(*Megvetőleg.*) Tisztítsd meg mindenekelőtt a körömtelen nagyujjadat, a csődöröd hideg nyála csöpög kakastarajodból. Végy egy marék szénát és töröld meg magad.

BELLA

Ismerlek, hirdetésszerző! Farkatlan dibdáb!

BLOOM

Láttam a bordélygazdát! Vərbajt és kankót árul!

BELLA

(*A zongorához fordul.*) Ki játszotta közületek a *Saul* gyászindulóját?

ZOE

En. Vigyázz a tyúkszemedre. (*Odarohan a zongorához és keresztbetett kézzel akkordokat üt le rajta.*) A macska sétája a salakon. (*Hátranéz.*) Na? Ki nyalogatja a cukrom? (*Visszaszalad az asztalhoz.*) Ami tiéd, enyém, és ami enyém, az is az enyém.

(*Kitty kelletlenül fogára húzza a ezüstpapírt. Bloom közeledik Zoehez.*)

BLOOM

(*Barátságosan.*) Visszaadja a krumplimat, ügye?

ZOE

Idea!da, enyém. Nagy vagy.

BLOOM

(*Érzéssel.*) Nincs értéke, de szegény anyámról maradt rám.

ZOE

*Cigány adta, visszavette,
Nincs a földnek csunyább tette,
Istennek adsz róla számot,
Fizetsz is majd szörnyű vámot.*

BLOOM

Sok emlékem fűződik hozzá. Szeretném visszakapni.

STEPHEN

Bírni vagy nem bírni, ez itt a kérdés.

ZOE

Tessék. *(Felemeli szoknyája egyik csücskét, hogy látni lehet meztelen combját, és harisnyájából kiveszi a belekötött krumplit.)* Ki mit eldug, megtalálja.

BELLA

(Homlokát ráncolja.) Hé. Nem zenés mutatványosbódé ez. És mit dörömbölnek azon a zongorán! Ki fizet itt?

(A zongorához megy. Stephen zsebében kotorászva, sarkánál fogva kihúz egy bankjegyet, odaadja neki.)

STEPHEN

(Túlzott udvariassággal.) Ezt a selyemerszényt a ———ég disznó-füléből csináltam. Bocsánatot kérek, asszonyom. Ha meg méltóztatik engedni. *(Bizonytalanul rámutat Lynchre és Bloomra.)* Mind egy édes húron pendülünk, Kinch és Lynch. *Dans ce bordel ou tenons nostre état.*

LYNCH

(A kandalló mellől kiált.) Dedalus! Áldd meg helyettem is.

STEPHEN

(Pénzt ad Bellának.) Arany. Övé.

BELLA

(Nézi a pénzt, aztán Zoera, Florriera és Kittyre.) Három lányt akar? Tíz shilling itt.

STEPHEN

(Elragadtatással.) Százezer pardon. *(Újra kotorász, kihúz és odaad neki két koronást.)* Engedje meg *brevi manu*, a látásom kissé meggyöngült.

(Bella az asztalhoz megy, hogy megszámolja a pénzt, miközben Stephen egytagú beszélgetést folytat magával. Zoe odaugrik az asztalhoz. Kitty Zoe nyaka fölé hajlik. Lynch feláll, megigazítja sapkáját és átfogva Kitty derekát, fejével kiegészíti a csoportot.)

FLORRY

(Erőlködik, hogy felálljon.) Uh! Elzsibbadt a lábam. *(Odasántikál az asztalhoz. Bloom közeledik.)*

BELLA, ZOE, KITTY, LYNCH, BLOOM

(Locsog, kotyog.) Az úr... tíz shillinget... háromért fizetett... pardon egy pillanatra... ez az úr külön fizet... ki kapja?... au... vigyázz, kibe csipsz bele... itt marad egész éjjel vagy csak rövid időre?... ki volt az?... ez hazugság, bocsánat... az úr rögtön fizetett, uri módon... igranak... tizenegy rég elmúlt.

STEPHEN

(A pianolánál, utálkozó mozdulattal.) Semmi italt! Mit, tizenegy? Rejtély.

ZOE

(*Felemeli alsószoknyáját és egy fél sovereignt felül harisnyájába göngyöl.*) Keservesen, hátonfekve keresett pénz.

LYNCH

(*Leemeli Kittyt az asztalról.*) Gyere!

KITTY

Várj. (*Markába veszi a két koronást.*)

FLORRY

Hát én?

LYNCH

Hoppla! (*Felkapja, viszi és rádobja a diványra.*)

STEPHEN

*Róka kukorékolt, kakas toporzékolt,
A harangok fenn az égben
Tizenegyet vertek éppen.
Ideje, hogy hazatérjek
Mennyből, szegény lélek.*

BLOOM

(*Csöndesen letesz egy fél sovereignt az asztalra Bella és Florry közé.*) Igy. Ha megengedik. (*Elveszi az egyfontos bankjegyet.*) Háromszor tíz. Kvíttek vagyunk.

BELLA

(*Ámulva.*) Nem is vagy te olyan alamuszi, öreg róka. Kedvem volna megcsókolni.

ZOE

(*Rámutat.*) Hm. Mély mint a szivattyús kút. (*Lynch a diványra szorítja Kitty hátát és megcsókolja. Bloom a bankjeggyel Stephenhez megy.*)

BLOOM

Ez a magáé.

STEPHEN

Hogyan? *Le distrait* vagy a szórakozott koldus. (*Újra zsebében kotorász és előhúz egy marék aprópénzt. Valami leesik.*) Leesett.

BLOOM

(*Lehajlik, felvesz egy doboz gyufát, odaadja.*) Ez.

STEPHEN

Lucifer. Köszönöm.

BLOOM

(*Nyugodtan.*) Jobb lenne, ha ideadná nekem azt a pénzt, hogy vigyázzak rá. Minek ráfizetni?

STEPHEN

(*Odaadja neki az egész pénzt.*) Legyünk igazságosak, mielőtt nagylelkűek lennénk.

BLOOM

Jó, de okos dolog ez? *(Számol.)* Egy, hét, tizenegy, meg öt. Hat. Tizenegy. Azért nem felelek, amit esetleg elvesztett.

STEPHEN

Miért üt tizenegyet? Zenegy. Proparoxyton. A legközelebbi előtti pillanat, mondja Lessing. Szomjas róka. *(Hangosan nevet.)* A nagymamáját temeti. Lehet, hogy ő ölte meg.

BLOOM

Egy font hat shilling tizenegy penny. Mondjuk egy font hét.

STEPHEN

Egy kutya az.

BLOOM

Persze, de...

STEPHEN

(Az asztalhoz jön.) Cigarettdát kérek. *(Lynch a diványról az asztalra dob egy cigarettdát.)* Így hát Georgina Johnson meghalt és férjhezment. *(Egy cigaretta jelenik meg az asztalon. Stephen ránéz.)* Csoda. Szalónbúvészet. Férjhezment. Hm. *(Gyufát gyújt és talányos melankóliával rágyújtani próbál.)*

LYNCH

(Figyeli.) Jobban sikerülne a rágyújtás, ha közelebb tartanád azt a tüzet.

STEPHEN

(Közelebb hozza a gyufát szeméhez.) Hiúszszem. Üveget kell vennem. Eltörtem tegnap. Tizenhat évvel ezelőtt. Távolság. A szem mindent síkban lát. *(Odábbviszi a gyufát. Az kialszik.)* Az agy gondolkodik: Közel: távol. A láthatóság kikerülhetetlen modalitása. *(Titokzatosan ráncolja homlokát.)* Hm. Szfinx. A szörny, amelynek éjfélkor két háta van. Férjhezment.

ZOE

Egy kereskedelmi utazó vette el és elvitte magával.

FLORRY

(Bólint.) Mr. Baran Londonból.

STEPHEN

London báránya, aki elveszed e világ bűneit.

LYNCH

(Kittyt ölelgeti a diványon, mély hangon énekel.) Dona nobis pacem.

(A cigaretta kicsuszik Stephen ujjai közül. Bloom felveszi és a kandallóba dobja.)

BLOOM

Ne dohányozzon. Egyék. Kellett nekem azzal az átkozott kutyával találkozni. *(Zoéhez.)* Nincs ennivalónk?

ZOE

Ehes?

STEPHEN

(*Mosolyogva felé nyújtja kezét és az Istenek Alkonya véreskútjének dallamára éneklő.*)

*Hangende Hunger
Fragende Frau,
Macht uns alle kaput.*

ZOE

(*Tragikusan.*) Hamlet, atyádnak ömlete vagyok! (*Megfogja Stephen kezét.*) Kékszemű szépem, hadd olvassak a tenyeredből. (*A fiú homlokára mutat.*) Semmi ész, semmi ránc. (*Számol.*) Kettő, három. Mars, ez bátorság. (*Stephen fejét rázza.*) Nem csalás.

LYNCH

Villámbátorság. Az ifjú, aki nem ismerte a rettegést és remegést. (*Zoehez.*) Kitől tanultál tenyérből olvasni?

ZOE

(*Odafordul.*) Kérdezd meg a zacskóm, ami nincs. (*Stephenhez.*) Az arcodon látom. A szemedben, hogy ilyen. (*Lehajtott fővel komoran néz maga elé.*)

LYNCH

(*Nevet, kétszer megpaskolja Kittyt hátul.*) Így. Tenyeres. (*Két tenyeres csattan, a zongora koporsója felpattan, Dolan atya kis kopasz kerek álljfeljancsi-feje bukkan fel.*)

DOLAN ATYA

Verést akar kapni a fiú? Eltörte az üvegét? Lusta kis mamlasz. A szemedben látom.

(*Don John Conmee jószágos rektori feje emelkedik ki feddően a zongorakoporsóból.*)

DON JOHN CONMEE

No, Dolan atya! Semmi baj. Stephen nagyon jó kis fiúcska.

ZOE

(*Stephen kezét nézegeti.*) Női kéz.

STEPHEN

(*Mormol.*) Tovább. Hazudj. Tarts. Cirógass. Sohasem tudtam elolvasni az Ő kezeírását, csak gonosz ujjlenyomatát a tőkehalon.

ZOE

Milyen napon születted?

STEPHEN

Csütörtökön. Ma.

ZOE

Csütörtöki gyerek sokra viszi. (*Követi tenyerének vonalait.*) Sorsvonal. Befolyásos barátok.

FLORRY

(Mutatja.) Képzeldő.

ZOE

Dudor az ujj alatt. Találkozni fogsz a... (Hirtelen rámered a kézre.) Ami nem jó, nem mondom meg. Vagy tudni akarod?

BLOOM

(Leveszi a lány ujjait Stephen kezéről, a magáét nyújtja.) Többet árt, mint használ. Jöjjön. Olvasson az enyémből.

BELLA

Mutasd. (Megfordítja Bloom kezét.) Tudtam. Görcsös bütykök, nők bolondja.

ZOE

(Nézi Bloom tenyerét.) Pecsényerost. Tengeri utazások és érdek-házasság.

BLOOM

Rossz.

ZOE

(Gyorsan.) Tudom már. Rövid kicsi ujj. Pipogya férj. Ez is rossz? (Fekete Liz, nagy tyúk, krétakörben ül és kotlik, felkel, kiterjeszti szárnyait és kotkodácsol.)

FEKETE LIZ

Kotkot. Kluk. Kluk. Kluk.

(Otthagyja most tojt tojását és ellépeget.)

BLOOM

(Kezére mutat.) Ez a lyuk itt baleset. Huszonkét évvel ezelőtt elestem és megvágтам. Tizenhat voltam.

ZOE

Látom, mondá a vak. Más ujság nincs?

STEPHEN

Látod? Nagy célra tör. Én is huszonkettő vagyok. Tizenkét éve én huszonkettő leestem, huszonkét éve ő tizenhat leesett a nád-paripáról. (Összerázkódik.) Megütöttem valahol a kezem. Fogorvoshoz kell mennem. Pénz?

(Zoe súg valamit Florrynak. Nevetgélnek. Bloom elveszi kezét és szórakozottan visszafelé ír az asztalon, lassú görbét rajzolgatva.)

FLORRY

Mit?

(Egy bérkocsi, a háromszázhuszonnégyes, hetyketomporú kancával elgördül, a bakon James Barton, Harmony-avenue, Donnybrook. Blazes Boylan és Lenihan az oldalüléseken himbálódznak. Az Ormond szolgája hátul ül a tengelyen. Lydia Douce és Mina Kennedy szomorúan néz a szélvédő fölött.)

A SZOLGA

(Himbáldozva, csúfolja őket hüvelykujjával és féreg módjára mozgó ujjáival.) Feláll, feláll?
(Bronz arany mellett suttog.)

ZOE

(Floryhoz.) Sógok.
(Újra sugdosnak.)

(Blazes Boylan a kocsi két padja közötti mélyedés fölé hajlik, evezős szalmakalapja félrecsapva, szájában vörös virág. Lenehan yachtsapkában, fehér cipőben szolgálatkészzen levesz egy hosszú hajszálat Blazes Boylan válláról.)

LENEHAN

Hó! Mit látok itt? Melyik pipiről szedted ezt a pókhálót?

BOYLAN

(Ül, mosolyog.) Pulykát kopasztottam.

LENEHAN

Jó éjszakai munka.

BOYLAN

(Négy vastag tömpekörmű ujját feltartva, hunyorgat.) Blázás Kati! Nemtetszés esetén pénz vissza. (Odatartja mutatóujját.) Szagold meg.

LENEHAN

(Vidáman szagolja.) Ah! Homár és majonéz. Ah!

ZOE ÉS FLORRY

(Együtt nevetnek.) Ha ha ha ha.

BOYLAN

(Biztos lábbal kiugrik a kocsiból és hangosan kiáltja, hogy mindenki hallja.) Hello, Bloom! Bloomné fenn van még?

BLOOM

(Szilvaszínű komornyikruhában és térdnadrágban, lábán sárgásbarna harisnya, fején puderes paróka.) Azt hiszem, nem, nagyságos úr, az utolsó darabok...

BOYLAN

(Odadob neki egy hatpennyst.) Fogd ezt, igyál rajta egy kis gint vízzel. (Kalapját ügyesen ráakasztja a Bloom fején levő agancs egyik szára.) Vezesd be. Egy kis magánügyem van a feleségeddel. Érted, úgye?

BLOOM

Köszönöm nagyságos úr. Igenis, Madame Tweedy fürdik, kérem szépen.

MARION

Érezze magát nagyon megtisztelve. (Fröcskölve kiszáll a vízből.) Raoul drágám, gyere, törölj le. Nincs rajtam semmi. Csak az új kalapom és a kocsimosó szivacs.

BOYLAN

(*Vidám kacsintással.*) Pazar!

BELLA

Mi? Mi az?

(*Zoe súg neki valamit.*)

MARION

Hadd bámuljon a tökfilkó! Kerítő! Azt akarja, hogy üssék! Majd írok egy erős prostituátnak vagy Bartholomonának, a szakállas nőnek, hogy hasogassa fel a hátán hüvelyknyi szélességben a bőrt és küldjön vele aláírt, lepecsételt írást róla.

BELLA

(*Nevet.*) Ho ho ho ho.

BOYLAN

(*Bloomhoz, félvállról.*) A kulcslyukra teheted a szemed és eljátszogatatsz magadban, míg néhányszor elintézem.

BLOOM

Igenis, nagyságos úr, parancsára. Elhozhatom két barátomat tanúnak és lefénképezhetem? (*Kenőcsöskorsót nyújt.*) Vazelint parancsol? Narancsvirágot?... Langyos vizet?...

KITTY

(*A díványról.*) Mondd, Florry. Mondd el. Mi az.

(*Florry súg neki valamit. Suttogó szerelmeset szók csók-bókcókmókja, tip-top-tapsikázás.*)

MINA KENNEDY

(*Égnek fordult szemmel.*) Oh, ez olyan lehet, mint a geránium és édes barack illata! Oh, hiszen minden ízét imádja! Összetapadtan! Csókkal borítottan!

LYDIA DOUCE

(*Száját kinyitva.*) Nyámnyám. Oh, körülviszi a szobában! Hopp, hopp, katoná! Párizsban és New-Yorkban is meghallanám. Mint mikor tele van a száj földieperrel és tejszínnel.

KITTY

(*Nevet.*) Hi hi hi.

BOYLAN HANGJA

(*Édesen rekedten gyomra mélyéből.*) Ah! Bejootüüze löökeebeekrust!

MARION HANGJA

(*Rekedten, élesen, torkába feljövön.*) Oh! Locsuucsókapoorukka-dédiilyenó!

BLOOM

(*Tágrameredt szemmel, két kézzel tartja magát.*) Mutasd! Fedd el! Mutasd! Szánts! Még! Tűz!

BELLA, ZOE, FLORRY, KITTY

Ho ho! Ha ha! Hi hi!

LYNCH

(Mutatja.) Tükröt a természet elé. (Nevet.) Hu hu hu hu hu hu.

(Stephen és Bloom a tükörbe merednek. William Shakespeare arca jelenik meg benne, szakálltalanul, arcénulásba meredetten, az előszoba rénszarvasagancsból készült kalapfogásának képe rajta a korona.)

SHAKESPEARE

(Méltóságteljes hasbeszélő hangon.) E hangos kacaj üres fejet mutat. (Bloomhoz.) Azt hívéd, láthatatlanná válhatol. Nézd. (Kappanszerű nevetéssel kukorékol.) Iagogo. Öregfiú csütörtökélye Iagogogo!

BLOOM

(Sárgán mosolyog az örömlányokhoz.) Mikor hallom meg én a viccet?

ZOE

Mikor kétszer házasodsz és egyszer özvegységre jutsz.

BLOOM

Botlásokat elnéznek. Még a nagy Napoleon is, mikor méreteket vettek testéről halála után...

(Dignamné, özvegy, pisze orra és arca kipirultan a sok halottas fecsegéstől, könnytől és Tunny barna sherryjétől, gyászruhában elsiet, kalapja ferdén, arcán, ajkán és orrán rúzs és puder, fiókáit maga előtt terelő anyahattyú. Szoknyája alatt látható férje hétköznapi nadrágja és görbeorrú nyolcas cipője. Kezében a Skót Életbiztosító kötvénye és nagy sátoresernyő, amely alatt fiókái szaladnak vele, Patsy rövidebb féllábával ugrándozva, felnyílt gallérral, sertéshúst lóbálva, Freddy nyöszörögve, Susy olyan szájjal, mint egy tőkehal, Alice a kisbabával vesződve. Hajtja őket tovább, szalagjai lobognak.)

FREDDY

Mama, ne húzz már úgy!

SUSY

Mama, a leves feljön a számba!

SHAKESPEARE

(Bénult dühvel.) Ne vedd evel avaz evelő gyivilkovosát.

(Martin Cunningham szakállas arca felveszi Shakespeare szakálltalan arcának vonásait. A nagy esernyő részegen imbolyog, a gyerekek félreszaladnak. Az ernyő alatt megjelenik Cunninghamné Vigözvegy-kalapban és kimonóban. Típegve hajlong, japáni módra perdül.)

CUNNINGHAMNÉ

(Énekel.)

Ázsia gyöngye, így neveznek.

MARTIN CUNNINGHAM

(Közömbösen nézi.) Óriási! Micsoda remek ribanc!

STEPHEN

Et exaltabuntur cornua iusti. Királynők háltak díjnyertes bikákkal. Gondoljunk Pasiphaéra, akinek kicsapongása számára déd-üknagyapám az első gyóntatószéket csinálta. Ne felejtjük el Madame Grissel Steevenset sem és a Lambert-ház sertéssarjait. És Noé megrészegült a bortól. És bárkája nyitva maradt.

BELLA

Az itt nem létezik. Rossz helyen jár.

LYNCH

Hagyja békén. Párizsból jön.

ZOE

(Stephenhez szalad és karonfogja.) Na halljuk! Beszélj valami párizsi locslocsot.

(Stephen fejére csapja kalapját és a tűzhelyhez megy, ahol vállvonogatva megáll, uszonyosra peckeli kezét, arcán álmosoly.)

LYNCH

(Dobol a díványon.) Rmm Rmm Rmm Rrrrrmmmm.

STEPHEN

(Bábszerű rángással locsog.) Ezer szórakozóhely az esték eltöltésére kedves nőkkel akik kesztyűt és egyebeket árulnak talán a szívét is sörivők divatos újszerű helyiség nagyon excentrikus ahol rengeteg kokott szép ruhában hercegnői külsővel táncolják a kánkánt és párizsi bohóságokat művelnek külön tréfás számokkal nőtlen külföldiek számára igaz nagyon keveset makognak angolul, de hogy értenek szerelmi dolgokhoz és kéjes szenzációkhoz. Disztingvált uraknak soron kívül látogatás a mennyországbán és pokolban halotti gyertyákkal és ezüst könnyekkel minden este megtekinthető. Egyszerűen meghökkentő hátborzongtató kicsúfolása vallási érzületnek az egész földkerekségen. Csinos nők mind szendén érkeznek ott levetnek magukról mindent és sikonganak, hogy lássuk a vámpírférfit erőszakot venni friss fiatal apácán *dessous troublants*. (Hangosan csettint nyelvével.) *Ho, la la! Ce pif qu'il a!*

LYNCH

Vive le vampire!

AZ ÖRÖMLEÁNYOK

Bravo! Locslocs!

STEPHEN

(Hátraszegett fejjel fintorgatja arcát, hangosan nevet, tapsol magának.) Mindenkit megnevettet. Angyalok nagyban hasonlítanak prostituáltakhoz és szent apostolok nagy gézenguzok. *Demimondain*-ek szikrázó gyémántokkal igen kedves öltözetben. Vagy uraságod jobban szereti öreg férfiak modern *amusement*-ját?

(Maga köré mutogat groteszk taglejtésekkel, melyet Lynch és az örömlányok viszonznak.) Forgatható kaucsuk nőszobor vagy életnagyságú szűzlányok exhibíciós célokra meztelenek leszboszi szépség ötvenszeres csókolásra. Tessék besétálni uraim megtekint-
hetők a tükörben az összes pozíciók trapézok és minden technikai vívmány kívánatra azonkívül rendkívül bestiális mészárosinas párolgó meleg borjújába pollucionál vagy omelette a hasán *pièce de Shakespeare*.

BELLA

(Hasára ütöget, harsány nevetéssel hátrahanyatlak a díványon.) Omelette a... Ho! ho! ho! ho!... Omelette a...

STEPHEN

(Kényeskedve.) Én magát szeretni, *darling mister*. Beszélni *englishman lingo* szeretni *double entente cordiale*. O yes, *mon loup*. Mibe kerül? Waterloo, Watercloset. (Hirtelen elhallgat, fel-
emeli mutatóujját.)

BELLA

(Nevet.) Omelette...

AZ ÖRÖMLEÁNYOK

(Nevetve.) Hogy volt! Hogy volt!

STEPHEN

Idehallgassatok. Görögdinnyéről álmodtam.

ZOE

Utazás előtt áll, idegen hölgyet fog szeretni.

LYNCH

Utazás a föld körül egy nőért.

FLORRY

Az álmok fordítva teljesülnek.

STEPHEN

(Kinyújtja karját.) Itt történt. Szajhák utcája. A Serpentine-
avenue-n Belzebub megmutatta nekem a kövér özvegyet. Hol a piros szőnyeg?

BLOOM

(Közeledik Stephenhez.) Nézze...

STEPHEN

Nem, repültem. Ellenségeim alattam. És mindig így lesz. Vég-
nélküli világ. (Kiált.) Apám! Szabadulást!

BLOOM

Hallgasson ide, kérem...

STEPHEN

A lelkeket megtörni, azt akarja? O *merde alors!* (Kiált, keselyű-
körme éles.) Hola! Hilliho!

(Simon Dedalus hangja kissé álmosan, de készségesen visszahallózik.)

SIMON

Minden rendben. (Hatalmas ölyűszárnyakon bizonytalanul szeli a levegőt, kering, bátorító kiáltásokat hallat.) Ho, fiú! Nyersze hát! Hupp! Psatt! Félvérekkkel egy akolban? Nem bíznám rájuk a macskámat sem. Fel a fejjel! Lengjen a zászló! Ezüst mezőben csufondáros sas. Ulster címere! Hé hupp! (A borzeb hangját utánozza, hangosan.) Bulbul! Burblblbrurblbl! Hé, fiú.

(A tapéta lombjai és üres helyei gyorsan átusztatnak az országon. Egy vackáról felvert emelt csimbókú róka eltemette nagyanyját, rohan a tisztás felé, világos szemmel a borz tanúját keresve a levelek közt. Utána vizslafalka, földre szorított orral szimatolva a nyomot, borzot ugatva, vért burbulázva. A Ward Union vadászai és vadásznői velük, marcangolni vágyón. Six Mile Point, Flathouse és Nine Mile Stone felől gyaloghad csörtet nyomukban furkósbottokkal, lazacvillákkal, lasszókkal, nyájörzők ostorbottal, medvehajcsárok tamtammal, toreadorok bikaölő karddal, fáklyáikat lóbáló fakó négerek. A tömeg üvölt, benne kockajátékosok, crown and anchor-játékosok, gyűszűdugdosók, zsugások, hülözök. Malmosok, tippesek, rekedt bukik csúcsos bűvészkalapban fülsiketítően zsivalyognak.)

A TÖMEG

Lóversenyműsor! Futtatási program!
Tíz egyre a mezőny!
Tommyra tegyetek! Tommyra tegyetek!
Favorit pari, többi tizet az egyhez,
Jennyvel próbáljatok szerencsét!
Favorit pari, többi tíz az egyhez!
El a számárral, gyerekek! El a számárral!
Tizet adok egyrel!
Favorit pari, többi tíz az egyhez!

(Lovas nélkül, ismeretlen ló vágtat el fantomszerűen a pózna előtt, holdhabos sörénnyel, szeme golyója csillog. A mezőny mögöttesen lohol, csökönyös gebék csapata. Csontvázparipák: Sceptre, Maximum II., Zinfandel, a westminsteri herceg lova. Hátukon törpék, rozsdás fegyverzetben, ide-oda zökögve a nyeregben. Utolsónak szitáló esőben, ziháló izabellaszínű gebén Cork of the North, a favorit, sárga sapka, zöld test, narancssárga ujjak, rajta Garrett Deasy, tartja a gyeplőt, hockeybotja ütésre készen. Gebéje csetlik-botlik fehérgamás-lis lábán a sziklás úton.)

AZ ORANGISTA PÁHOLYOK

(Csúfolódva.) Szálljon le, bácsi, tolja! Utolsó futam! Estére otthon lesz!

GARRETT DEASY

(Egyenesen, mint a cövek, összekarmolt arcán tapasz helyett postabélyegeket, hockeybotjával hadonászik, kék szeme villog a

csillár prizmájában, miközben lova iskolás vágatában tovább császkál.) *Per vias rectas!* (Egy hosszú korsólánc rá és ágaskodó lovára birkalét zúdít, benne táncoló répa-, árpa-, hagyma-, sárgarépa- és burgonyadarabokkal.)

A ZÖLD PÁHOLYOK

Szép az idő, Sir John! Szép az idő, méltóságos úr!

(Carr közkatona, Compton közkatona és Cissy Caffrey elmennek az ablakok alatt, hamisan énekelve.)

STEPHEN

Csitt! Barátunk, lárma az utcán!

ZOE

(Felemeli kezét.) Csitt!

CARR KÖZLEGÉNY, COMPTON KÖZLEGÉNY
ÉS CISSY CAFFREY

En mégis érzek

Némi yorkshire-i szerelmet...

ZOE

En vagyok. (Tapsol.) Táncra! Táncra! (Odaszalad a pianolához.) Kinek van két pennyje?

BLOOM

Ki fog?...

LYNCH

(Pénzt ad neki.) Itt van.

STEPHEN

(Türelmetlenül csettint ujjaival.) Gyorsan! Gyorsan! Hol az auguri pálcám? (A zongorához szalad, felveszi botját és tripodiumban veregeti lábát.)

ZOE

(Forgatja a fogantyút.) Megvan.

(Két pennyt dob a résbe. Arany, piros és lila fények cikáznak fel. A henger surrogva fordul lassú, habozó valcerben. Goodwin professzor, szalagos parókával, udvari öltözetben, foltos inverniss-köpenye alatt, a hihetetlen kortól kétrét görnyedve, átvánszorog a szobán, keze remeg. Apróvá zsugorodva leül a zongoraszékre és kar helyett két kéztelen bottal ráver a billentyűkre, kislányos kecsességgel bólint, farkocsa zötyög.)

ZOE

(Maga körül forog, sarkával toppant.) Táncoljunk. Senkisémm akar? Ki táncol?

(A pianola változó fényekkel valcerütemben játssza a My Girl's a Yorkshire Girl bevezetését. Stephen az asztalra dobja botját és derékon kapja Zoét. Florry és Bella a tűzhely felé tolják az asztalt. Stephen, túlzott kecsességgel karolva át Zoét, keringőzni kezd vele a szobában. A lány kecses kar-

járól lecsuszó kabátujj látni enged egy oltásból származó fehér húsrózsát. Bloom oldalt áll. A függönyök mögül Maginni professzor kinyújtja lábát, melynek hegyén cylinder forog. Ügyes rugással kobakjára röpti, úgy korcsolyázik be előkelő fejdíszben. Palaszürke császárkabátot visel vörösselyem kihajtással, krémszínű túllzsabót, zöld, mélyen kivágott mellényt, kemény gallért fehér nyakkendővel, szűk, levendulaszínű nadrágot, lakkcipőt és kanárisárga kesztyűt. Gomblyukában dália. Fátyollal bevont pálcáját különböző irányban megsuhintja, aztán hóna alá szorítja. Egyik kezét könnyedén mellére teszi, meghajlik és virágját és gombjait simogatja.)

MAGINNI

A mozgás titka, a callisthenia művészete. Egészen más, mint amit Madame Legget Byrne vagy Levinstone nyújt. Jelmezes bálók rendezése. Tartás. A Katty Lanner-lépés. Így. Nézzenek jól ide. Terpsichorei képességeim. (Három lépést menüetthez előre tipegő méhlábon.) *Tout le monde en avant. Révérence. Tout le monde en place!*

(Az előjátéknak vége. Goodwin professzor karját bizonytalanul lóbálva összezsugorodik, eleven köpenye ráhull a székre. A levegő erősödő keringőütemben döng. Stephen és Zoe szabadon köröznak. A fények váltakoznak, izzanak, kialszanak: arany, rózsza, lila.)

A PIANOLA

Két fiú arról beszélt, hogy milyenek a nők, nők, nők,
Otthon hagyott kedvesük...

(Az egyik sarokból futva előjönnek a reggeli órák, aranyhajúan, karcsún, leányos kékben, darázsderekúan, ártatlan kezekkel. Szapora táncot járnak, ugrálóköteleket forgatva. Utánuk a déli órák következnek borostyánkőaranyban. Nevető összefogódzásban, hajukban csillognak a fésűk, tréfás tükrökben fogják fel a napot, karjukat emelgetik.)

MAGINNI

(Kesztyűhalk kézzel taptapsol.) *Carré! Avant deux! Egyenletes lélekzés! Balancel!*

(A reggeli és déli órák a maguk helyén keringőznek, forognak, egymáshoz közelednek, görbékét írnak le, meghajlanak egymás előtt. Mögöttük lovagok hajlítják és fölébük emelik karjaikat, kezüket leeresztve megérintik vállukat, aztán újra felemelik.)

ÓRÁK

Megérintheted a...

LOVAGOK

Megérinthetem?

ÓRÁK

De csak könnyedén!

LOVAGOK

Oh, csak könnyedén!

A PIANOLA

Az én kicsikémnek olyan a dereka...

(Zoe és Stephen vadul keringenek, lazább lendülettel. Az alkonyi órák kilépnek a táj megnyult árnyékai közül, elszórtan, maradozva, bágyadtszeműen, cipriától és hamis pirtól finom arccal. Ruhájuk szürke fátyolszövet, sötét denevérszárnyakkal, melyek lebegnek a szélben.)

MAGINNI

Avant huit! Traversé! Salut! Cours de mains! Croisé!

(Az éji órák kisurrannak a még üres helyre. A reggeli, déli és alkonyi órák visszahúzódnak előlük. Törös hajuk van és tompaernyős karpereceik, álarcosak. Fáradtan tenglengenek fátylaik alatt.)

A KARPERECEK

Hejhó! Hejhó!

ZOE

(Perdül, homlokához emeli kezét.) Oh!

MAGINNI

Les tiroirs! Chaine de dames! La corbeille! Dos à dos!

(Fáradt arabeszkeikkel mintát szőnek a padlóra, szövik, bontják, bókolnak, forognak, tisztára elbódítanak.)

ZOE

Szédülök.

(Kiszabadítja magát, lerogy egy székre, Stephen elkapja Florryt és vele forog.)

MAGINNI

Boulangère! Les ronds! Les ponts! Cheveux de bois! Escargots!

(Összefonódva, visszahúzódnak, változtatott kézzel, az éji órák mind ívelő karral mozdulatmozaikot szőnek. Stephen és Florry nehézkesen forognak.)

MAGINNI

Dansez avec vos dames! Changez de dames! Donnez le petit bouquet a votre dame! Remerciez!

A PIANOLA

Nincs jobb, nincs,
Barabumm!

KITTY

(Felugrik.) Jaj, ezt játszották a körhintán a Mirus-bazáron!

(Stephenhez szalad. Az hirtelen otthagyja Florryt és megfogja Kittyt. Sikoltó bölömbika éles fütyte sivít. Görgögurgulásan Toft lomha körhintája forog lassan a teremben körbe-körbe.)

A PIANOLA

Yorkshire-i leány a babám.

ZOE

Yorkshire-i rajta minden.

Rajta, mind!

(Elkapja Florryt és vele keringőzik.)

STEPHEN

Pas seull!

(Lynch karjába forgatja Kittyt, felkapja körisfabotját az asztalról és vezeti a táncot. Mind köröznek, forognak, keringőznek, kavarognak. Bloombella, Kittylynch, Florryzoe, kerge nők. Stephen kalapban bottal békaugrik közében bokarúg, égszökell csukott szájjal keze comb alatt, döngve pengve bummpöröly hollahó kürtfuvó kék zöld sárga villanás. Toft lomha körhintáján hintalovasok lógnak arany kígyókon, fandangót táncoló gyomrok földet tapos láb és megáll.)

A PIANOLA

De bárha gyári lány csak

S nem hord bársonyt, se selymet.

(Összekapaszkodva gyorsan gyorsabban illancsillanvillan csiricsárén kergepergén. Barabumm!)

TUTTI

Hogy volt! Bravó! Hogy volt!

SIMON

Gondolj anyád rokonaira!

STEPHEN

Haláltánc.

(Ging új galang szolga csengője, ló, gebe, bika, koca. Conmee krisztusszamáron bēna mankó és láb matróz lélekvesztőn karbakézzel kötélhúzza felgyűrt nadrággal járja körömszakadtig, Barabumm! Gebén, süldőn, csengős lovon, gadarai disznó, Corny koporsóban. Acél cápa kő félkarú Nelson, két pajzán szilvafoltos Frauenzimmer gyerekocsiból kiesve bőgve. Mennykőbe is, ez bajnok. Gróf Hordóssy kékkő, fő-tisztelendő Angelus Love fiákeren Blazes vak kolbászgörbe kerékpárosok Dilly hókaláccsal nem hord bársonyt, se selymet. Aztán az utolsó döccenésnél fel és le zökögve alkirály és hitvese szereti a csiribiri sörtésshire-i rózsát. Barabumm!)

(A párok szétválnak. Stephen szédülten kering. A szoba visszakering. Csukott szemmel tántorog. Vörös sinek repülnek tér iránt. Csillagok a nap körül kavarognak, kanyarognak. Fényes szunyogok táncolnak a falon. Hirtelen abba-hagyja.)

STEPHEN

Hó!

(Stephen anyja szikáran, mereven kiemelkedik a padlóból lepraszürkén hervadt narancsvirágkoszorúval és szakadt menyasszonyi fátyolban, arca elkorhadt, orrtalan, sírrögtől

zöld. Haja gyér és nyeszlett Kékkarikás üres szemüregeit Stephenre szegzi és fogatlan száját kinyitva, egy csöndes szót mond. Szűzek és hitvallók kara énekel hangtalanul.)

A KAR

*Liliata rutilantium te confessorum...
Jubilantium te virginum...*

(Egy torony tetejéről Buck Mulligan, bolhaszínű és sárga tarka bohócruhában, csörgősapkában, lenéz reá, kezében párolgó vajaszsemlye.)

BUCK MULLIGAN

Rondán halt meg. Kár érte! Mulligan találkozása szomorodott szívű anyjával. (Felfelé fordult szemmel.) Merkuriális Malachi.

AZ ANYA

(A halál örületének finom mosolyával.) Én voltam valaha a szép May Goulding. Halott vagyok.

STEPHEN

(Elborzadva.) Lemur, ki vagy? Micsoda krampuszkomédia ez?

BUCK MULLIGAN

(Rázza csörgősapkáját.) Pazar tréfa! Kinch megölte szegény dögöt. Beadta a kulcsot. (Megolvadt vajkönnyek hullanak szeméből a zsemlyére. A mi nagy édesanyánk! Epi oinopa ponton.

AZ ANYA

(Közelébb, enyhén rálélekzi nedves hamuszagú lehelletét.) Mindenki átesik rajta, Stephen. Több nő van a világon, mint férfi. Te is. Eljön az ideje.

STEPHEN

(Fuldokló rémülettel, lelki-furdalással és borzadással.) Azt mondták, én öltelek meg, anyám. Megsértette emlékedet. A rák volt, nem én. A végzet.

AZ ANYA

(Zöld epe csorog szája szélén.) Elénekelted nekem azt a dalt. Szerelem bús titka.

STEPHEN

(Mohón.) Mondd meg nekem a szót, anyám, ha most már tudod. Amit minden ember tud.

AZ ANYA

Ki mentett meg akkor, mikor Dalkeyben beugrottál a vonatba Paddy Leevel? Ki szánt, mikor szomorú voltál az idegenek közt? Az imádság mindenható. Ima a szenvedő lelkekért az Orsolya-apácák könyvében, negyvennapos bűnbocsánattal. Bánd meg bűneidet, Stephen.

STEPHEN

A lidérc! Hiéna!

AZ ANYA

En imádkozom érted ideát. Mondd meg Dillynek, készítse el neked minden este azt a főtt rizst szellemi munkád után. Éveken át szerettelek, oh én fiam, elsőszülöttem, mikor méhemben feküdtél.

ZOE

(A kályhaellenzővel legyezi magát.) Elolvadok!

FLORRY

(Stephenhez mutat.) Nézd! Fehér.

BLOOM

(Az ablakhoz megy, hogy jobban kinyissa.) Szédítő.

AZ ANYA

(Izzó szemmel.) Bánd meg bűneidet! Oh a pokol tüze!

STEPHEN

(Zihálva.) A hullazabáló! Durva fej és véres csontok!

AZ ANYA

(Arca mind közelebb jön, hamuszagú lehellet dől belőle.) Vigyázz! (Megfeketült, elkorhadt jobbkarját lassan Stephen melle felé emeli kinyujtott ujjakkal.) Vigyázz! Isten keze! (Kajánvörös szemű zöld rák vágja vigyorgó karmait mélyen Stephen szívébe.)

STEPHEN

(Dühtől fuldokolva.) Szar! (Vonásai eltorzulnak, fakók és öregek lesznek.)

BLOOM

(Az ablaknál.) Mi az?

STEPHEN

Ah non, par exemple! A szellem lázálma! Nálam csak minden van vagy semmi. Non serviam!

FLORRY

Adjunk neki egy korty hideg vizet. Várj. (Kiszalad.)

AZ ANYA

(Lassan tördeli kezét, kétségbeesetten nyög.) Oh Jézus Szent Szíve, könyörülj rajta! Mentsd meg a pokoltól, oh isteni Szent Szív!

STEPHEN

Nem! Nem! Nem! Törjétek össze szellemem, ahányan vagytok! Mindnyájatokat talpra rázlak én!

AZ ANYA

(Haláltusája hörgésével.) Könyörülj Stephenen, Uram, érettem! Kimondhatatlan volt az én rettegésem, mikor szeretettel, bánattal és halálos rémületben végsőt leheltem a Kalvárián.

STEPHEN

Nothing!

(Mindkét kezében magasra emeli kőrifabotját és szétzúzza a csillárt. Az idő fakó, végső lángja felszökik és a rákövetkező sötétségben minden tér véget ér, széttört üveg és omló vakolat.)

A GÁZLÁNG

Pvfungg!

BLOOM

Állj!

LYNCH

(Odarohan és elkapja Stephen kezét.) Hé! Állj meg! Ne őrlöngj!

BELLA

Rendőrség!

(Stephen elereszti botját, fejét és karját hátraveti, toppant és menekül a szobából, el az ajtónál lévő örömlányok mellett.)

BELLA

(Sikolt.) Utána!

(A két örömlány az előszobaajtóhoz rohan. Lynch, Kitty és Zoe kirontanak a szobából. Izgatottan beszélnek. Bloom követi őket, aztán visszatér.)

AZ ÖRÖMLEÁNYOK

(Az ajtóban szorongva, mutatják.) Odalenn.

ZOE

(Mutatja.) Ott. Ott baj van.

BELLA

Ki fizeti meg a lámpát? (Megfogja Bloom kabátjának szárát.) Megvan. Maga volt vele. A lámpa széttört.

BLOOM

(Kirohan az előszobába, visszare an.) Micsoda lámpa, asszony?

EGY ÖRÖMLEÁNY

Elszakította a kabátját.

BELLA

(Haragtól és kapzsiságtól kemény tekintettel, mutatja.) Ki fizeti meg ezt? Tíz shilling. Maga tanú rá.

BLOOM

(Felkapja Stephen botját.) Én? Tíz shilling? Nem vágott ki még belőle eleget? Nem adott...!

BELLA

(Hangosan.) Ne lármázzon itt. Nem bordély ez. Tízshillinges ház.

BLOOM

(Keze a lámpa alatt, meghúzza a láncot. Miközben húzza, a láng szétzúzott mályvaszínű bíbor ernyőt világít meg. Felemeli a kőrifabotot.) Csak a harisnya ment tönkre. Ez az egész, amit...

BELLA

(Visszahőköl és sikolt.) Jesszus! Ne!

BLOOM

(Védekezővágással.) Csak azt mutatom, hogyan találta el a papírt. A kár legfeljebb hat penny. De tíz shilling!

FLORRY

(Jön egy pohár vízzel.) Hol van?

BELLA

Azt akarja, hogy rendőrt hívjak?

BLOOM

Igen, tudom. Harapós kutya. De a fiú a Trinity hallgatója. Az ön legjobb vendégei. Az urak, akik fizetik a bért. (Szabadkőműves jellel.) Érti, mit akarok mondani? Az alkancellár unokaöccse. Remélem, nem akar botrányt.

BELLA

(Haragosan.) Trinity! Idejönnek zrírt csinálni regatta után és nem fizetnek. Maga parancsol itt nekem? Feljelentem. Megteszem vele azt a csúfságot, meg én. (Kiált.) Zoe! Zoe!

BLOOM

(Nyomatékosan.) És ha a maga fia volna Oxfordban! (Intően.) Tudom.

BELLA

(Alig tud szóhoz jutni.) Ki maga inkognitóban?

ZOE

(Az ajtóban.) Odalenn verekedés van.

BLOOM

Mit? Hol? (Egy shillinget dob az asztalra és kiált.) Ez a harisnyáért. Hol? Tiszta levegőt akarok szívni.

(Az előszobán át kiront. Az örömlányok mutogatnak. Florry utánamegy, vizet locsol ferdén tartott kancsójából. A küszöbön az összesereglett örömlányok mind buzgón tárgyalják a dolgot, jobbfelé mutogatnak, ahol eloszlott a köd. Balról csendes bérkocsi érkezik. A ház előtt lassít. Bloom az előszobaajtóból észreveszi Corny Kellehert, aki két csendes korhellyel ki akar szállni a kocsiból. Elfordítja arcát. Bella az előszobából nógatja örömlányait. Nyuki-muki nyámnyámpuszikat szórnak. Corny Kelleher kísérteties, fajtalan mosollyal válaszol. A csendes korhelyek kifizetik a kocsist. Zoe és Kitty még jobbfelé mutogatnak. Bloom áttörve rajtuk, felölti kalifacsuklyáját és ponchóját és elfordított fejjel leszalad a lépcsőn. Harun al Rasid inkognitóban, a csendes korhelyek mögé surran és a korlát mellett szárnyas leopárdléptekkel siet, mindenütt nyomokat hagyva maga mögött,

széttépett ánizsszagú levélborítékokat. A kőrisfabot jelzi lépteit. A Trinity kutyakorbáccsal hadonászó, hallalíhókalapos, ócska szürkenadrágos kürtösének vezetésével véreb-falka követi messziről, nyomát szimatolva, közeledve, csaholva, zihálva, elveszítve a nyomot, kitörve a falkából, kilógó nyelvvel, sarkába harapva, farkára ugrálva. Megy tovább, rohan, ide-oda cikázik, vágat, fülét hátrahajlítja. Kavicssal, káposztatorzsával, kétszersültes dobozakkal, tojással, krumplival, döglött tőkehállal, női papucsokkal dobálják meg. Mögötte, új nyomon, a falka rohan, cikázva, libasorban, forró üldözésben: 65 C és 66 C, a két éjjeli rendőr, John Henry Menton, Wisdom Hely, V. B. Dillon, Nannetti tanácsos, Alexander Keyes, Larry O'Rourke, Joe Cuffe, Mrs. O'Dowd, Hugyos Burke, A Névtelen, Riordanné, A polgártárs, Parryowen, Hogyishívják, Idegenarc, Akihasonlít, Látammár, Azaralek, Chris Callinan, Sir Charles Cameron, Benjamin Dollard, Lenehan, Bartell d'Arcy, Joe Hynes, Vörös Murray, Brayden főszerkesztő, T. M. Healy, Fitzgibbon bíró, John Howard Parnell, Lazackonzerv főtisztelendő úr, Joly professzor, Breenné, Denis Breen, Theodore Purefoy, Mina Purefoy, a Westland-row postáskisasszonya, C. P. M'Coy, Lyons barátja, Hoppy Holohan, az ember az utcáról, másik ember az utcáról, labdarugóboy, tömpeorrú kocsis, gazdag protestáns hölgy, Davy Byrne, Mrs. Ellen M'Guinness, Joe Gallaher, George Lidwell, Jimmy Henry a tyúkszemekkel, Lavacy főgondnok, Cowley apó, Crofton az adóhivataltól, Dan Dawson, Bloom fogorvos a fogókkal, Mrs. Bob Doran, Kennefickné, Wyse Nolanné, John Wyse Nolan, Messziről-meglököttcsinosférjesasszony a clonskeai villamosból, a Bűn méze könyvárusa, Miss Dubeletdüljbelé, Mesdames Gerald és Szarvasi Moran Szaniszló, a Drimmie üzletvezetője, Haynes ezredes, Mastiansky, Citron, Penrose, Aaron Figatner, Moses Herzog, Michael E. Geraghty, Troy inspektor, Galbraithné, az Eccles-street sarkán posztoló rendőr, az öreg Brady doktor a stethoszkopjával, a rejtélyes férfi a partról, egy vizsla, Mrs. Miriam Dandrade és összes szeretői.)

A FALKA

(Dulvafulvagyurvafurva.) Az Bloom! Fogják meg! Kapdelbloomot! Csipdelbloomot! Rabló! Hi! Hi! Fogják el a sarkon!

(A Hód-utca sarkán az állvány előtt Bloom lihegve megáll az üvöltő csaholó gomolyag szélén, az nem tudja, miről van szó, hi! hi! és megindul a hadonászó handabanda, hogy ki az, mi az, összevisszabomolyagban.)

STEPHEN

(Választékos taglejtéssel, mélyen és lassan lélekeztek.) Önök vendégeim. Hivatlanok. V. György és VI. Edward szerint. A történelem a hibás. Ahogy az emlékezés anyjai koholják.

CARR KÖZKATONA

(Cissy Caffreyhez.) Megsértett?

STEPHEN

Nőnemű vocativusban szólítottam meg. Lehet, hogy semleges. Ingenitiv.

HANGOK

Nem sértette meg. Hazudik a lány. Cohennénél volt. Mi baj van? Katonák és civilek.

CISSY CAFFREY

A katonák társaságában voltam és egy kicsit elmentek, hogy — tudják, miért, és ez a fiatalember szaladt utánam. De én hú vagyok ahhoz, aki velem van, ha shillinges kurva vagyok is csak.

STEPHEN

(Meglátja Kitty és Lynch fejét.) Üdv, Sisyphus. (Magára és a többiekre mutat.) Poétikus. Neopoétikus.

HANGOK

Húahhozaki.

CISSY CAFFREY

Igen, hogy menjek vele. Mikor a katonabarátommal voltam.

COMPTON KÖZKATONA

Mit teketóriáztok vele annyit. Bunyót neki, Harry.

CARR KÖZKATONA

(Cissyhez.) Megsértette magát, míg én meg ő vizelni voltunk?

LORD TENNYSON

(Union-Jack-zubbonyban és flanell sportnadrágban, hajadonfővel, lengő szakállal.) Nem kérdik a miérettet ők.

COMPTON KÖZKATONA

Bunyót neki, Henry.

STEPHEN

(Compton közkatonához.) Nem tudom, hogy hívják, de teljesen igaza van. Dr. Swift mondja, hogy egy fegyveres ember tíz ingessel elbánik. Ing itt *synecdoche*. Rész az egész helyett.

CISSY CAFFREY

(A tömeghez.) Nem, én a katonákkal voltam.

STEPHEN

(Szeretetreméltóan.) Miért ne? A vitéz harcos. Az én nézetem szerint minden hölgynek...

CARR KÖZKATONA

(Félrecsapott sapkában, Stephenhez közeledik.) Mondja, barátom, mi lenne, ha lekennék magának egy flemmet?

STEPHEN

(Felnéz az égre.) Hogy mi lenne? Kellemetlen lenne. Az önvédelem nemes művészete. Én a magam részéről irtózom a cselekvéstől. (Kezét lóbálja.) Kicsit fáj a kezem. *Enfin, ce sont vos*

oignons. *(Cissy Coffreyhez.)* Látom, itt nincs valami rendjén. Mi az tulajdonképen?

DOLLY GRAY

(Erkélyéről zsébkendőjét lobogtatja, a jerichói hősnő jelével.) Rahab. Ég veled, szakácsné fia. Gyere szépen vissza Dollyhoz. Gondolj a lányra, akit hátrahagytál, ő is rólad fog álmodni.
(A katonák forgatják zavarodott szemüket.)

BLOOM

(Könyökkel utat tör magának a tömegben, erőlyesen megrántja Stephen kabátujját.) Gyerünk, professzor, a kocsis vár.

STEPHEN

(Megfordul.) Mit? *(Kiszabadítja magát.)* Miért ne beszéljek hozzá vagy akármelyik emberi lényhez, aki két lábon jár ezen a lelapult narancson? *(Ujjával mutat.)* Nem félek attól, amit mondok, míg a szemét látom. Csak függőleges maradjon.

(Visszatántorodik egy lépéssel.)

BLOOM

(Megtámasztja.) Maga maradjon az.

STEPHEN

(Üresen nevet.) A súlypontom áthelyeződött. Elfelejtettem a trükköt. Ülünk le valahol és beszélgetssünk. A létért való harc az élet törvénye, de a modern filirenisták, nevezetesen a cár és az angol király, kitalálták a döntőbíráskodást. *(Homlokára üt.)* De itt benn az áll, hogy meg kell ölnöm a papot és a királyt.

TRIPPY

Hallották, mit mondott a professzor? Tanár a College-ben.

SANKY

Igen, én hallottam.

TRIPPY

Nagyon választékos stílusban fejezi ki magát.

SANKY

Úgy van. És hozzá igen világos egyértelműséggel.

CARR KÖZKATONA

(Kiszakítja magát és hozzá lép.) Mit mondtál a királyomról?

(VII. Edward megjelenik egy kapualjban. Fehér sweater-jére a Szent Szív van ráhímezve, azonkívül a Térdszalag- és a Tövis-, az Aranygyapjas- és a dán Elefántrend, a Skinner- és Probyn-lovasezred, a Lincoln's Inn jogi fakultásának és a jeles massachusettsi tüzérezred jelvényei. Egy vörös jujubát szopogat. A szabadkőművesek fő- és nagymesterének made in Germany felírású öltözetét viseli, vakolókanalat és kötényt. Balkezeiben malteres vödör, melyre ez van rányomtatva: Défense d'uriner. Nagy üdvívalgás fogadja.)

HETEDIK EDWARD

(*Lassan, ünnepélyesen, de nem világosan.*) Béke, teljes béke. Azonosságom igazolására ez a vödör a kezemben. Hurrá, fiúk! (*Alattvalóíhoz fordul.*) Eljöttünk ide, hogy tanúi legyünk egy becsületes szép küzdelemnek és mindakét embernek szívből szeretnecsét kívánunk. Mahak makar a back.

(*Kezet ráz Carr közkatonával, Compton közkatonával, Stephennel, Bloommal és Lynch-csel. Általános tetszés. VII. Edward köszönetképen megemeli a vödröt.*)

CARR KÖZKATONA

Mondd még egyszer.

STEPHEN

(*Idegesen, barátságosan, összeszedi magát.*) Megértem az ön álláspontját, jóllehet nekem magamnak pillanatnyilag nincs királyom. Korunk a különleges gyógymódok kora. Ezen a ponton nehéz vitatkozni. De a lényeg ez. Maga, tegyük fel, meghal a hazáért. (*Carr közkatona kabátujjára teszi kezét.*) Nem mintha kívánnám magának. Én ellenben ezt mondom: Haljon meg a haza értem. Mindezideig ezt tette. Nem akarom, hogy meghaljon. Pokolba a halállal! Éljen az élet!

HETEDIK EDWARD

(*Legyilkoltak halmai fölött lebeg a Tréfás Jézus ruhájában és dicsfényében, foszforeszkáló arcán egy fehér jujuba.*)

*Gyógyomodom csodája az orvosi szaknak.
Szemébe, hogy lásson, port hintek a vaknak.*

STEPHEN

Királyok és egyszarvúak! (*Egy lépést hátrál.*) Gyertek valahová és... Mit is mondott az a lány?

COMPTON KÖZKATONA

Na, Harry, kenj le neki egyet. Ruházd meg az ípsét.

BLOOM

(*A katonához, szelíden.*) Nem tudja, mit beszél. Kissé felöntött a garatra. Abszint, a zöldszemű szörnyeteg. Nekem ismerősöm. Uriember, költő. Minden rendben.

STEPHEN

(*Bólint, mosolyog és nevet.*) Uriember, hazafi, tudós és csalók bírāja.

CARR KÖZKATONA

Tőlem lehet az atyauristen is.

COMPTON KÖZKATONA

Tőlünk lehet az is.

STEPHEN

Úgy látszik, bőszítem őket. Zöld posztó a bikának.

(*A párizsi Kevin Egan fekete spanyol rojtos ingben és utonállókialapban jelt ad Stephennek.*)

KEVIN EGAN

H'lo! Bonjour! A vieille ogresse aux dents jaunes.

(Patrice Egan hátulról kiles, házinyúlshájával birsalmalevelet rágsál.)

PATRICE

Socialiste!

DON EMILE PATRIZIO FRANZ RUPERT POPE HENNESSY

(Középkori vértben, sisakján két repülő vadliba, nemes méltatlankodással páncélos kezével rámutat a közkatonákra.) Werfold ezeket fajankók földre big grand porco johnyellow todos tele szósszal!

BLOOM

(Stephenhez.) Jöjjön haza. Kellemetlensége lehet.

STEPHEN

(Tántorogva.) Nem kerülöm. Elmémet ösztökéli.

TRIPPY

Az ember rögtön észreveszi, hogy patriciusi eredetű.

A VIRAGO

Zöldet a vörösre, azt mondta. Wolfe Tone.

A KERÍTŐNŐ

A vörös ér annyit, mint a zöld, még többet is. Éljenek a katonák! Éljen Edward király!

CSAVARGÓ

(Nevet.) Az! És fel a kézzel De Wet előtt.

A POLGÁRTÁRS

(Nagy smaragdzöld sállal és skillelagh-bunkóval, kiált.)

Majd leküldi még
Galambját az ég,
Éles foggal, mint a borotva,
Megbosszulni itt,
Akiiket a brit
Bestiák juttattak hurokra.

AZ IFJÚ LÁZADÓ

(Hurokkal a nyakán, két kezével kapaszkodik kilógó beleibe.)

Senkit se gyűlöl a szívem s a szám,
De királynál drágább nekem hazám.

RUMBOLD, DÉMON-BORBÉLY

(Két feketeálarcos segéd kíséretében jön egy kis bőrönddel, amelyet kinyit.) Hölgyeim és uraim, ezt a húsvágót vásárolta Pearcy asszony, hogy megölje Moggot. Ezzel a késsel darabolta fel Voisin egy honfitársa feleségét és rejtette el maradványait kendőbe csavarva a pincében: a szerencsétlen asszony torka egyik fülétől a másikig el volt metszve. Ebben a fiolában van a Miss Barrow holttestében talált arzén, ami Seddönt az akasztófára juttatta.

(Megrántja a kötelet, a segédek ráugranak az áldozat lábaira és röfögve lefelé húzzák: az ifjú lázadó nyelve kinyúl a tor-
kából.)

AZ IFJÚ LAZADÓ

Hrem hrimadkoztam hranyám hrnynyalmáért.

(Kiadja lelkét. A kivégzett heves erectiója ruháján át spermát önt a kavicsokra. Mrs. Bellingham, Mrs. Yelverton Barry és Mrs. Mervyn Talboys öméltósága odarohannak zsebken-
dőjükkel, hogy felitassák.)

RUMBOLD

Magam is közel vagyok hozzá. (Feloldja a hurkot.) Ezen a kö-
télen függött a szörnyű lázadó. Tíz shilling egy ülés, a királyi
Fenség jóváhagyásával. (Fejét az akasztott ember tátongó ha-
sába dugja és csavarodó, gőzölgő belekkel lepetten húzza vissza.)
Ezzel eleget tettem kínos kötelességemnek. God save the king!

HETEDIK EDWARD

(Lassan, ünnepélyesen táncol, csörgő vödörrel, és szelíd megelé-
gedéssel énekel.)

Koronázás estelén, koronázás estelén
Hogyne volna muri máma,
Whisky, sör, bor dézsaszámra!

CARR KÖZKATONA

Halljuk. Mit mondasz a királyomról?

STEPHEN

(Égnek emeli karját.) Oh, ez nagyon unalmas! Semmit. Pénze-
met követeli és életemet, pedig azzal nem sokra megy, valami
baromi Birodalomért, ami az övé. Pénzem nincs. (Kissé kutat
zsebeiében.) Odaadtam valakinek.

CARR KÖZKATONA

Kinek kell a koszos pénzed?

STEPHEN

(Elmenni próbál.) Megmondaná valaki, hol botlik az ember leg-
kevésbé ezekbe a szükséges rosszakba? *Ca se voit aussi à Paris.*
Nem mintha engem... De Szent Patrickra!...

(A nők fejei összeolvadnak. Az öreg Fogatlan Nagyanyó
cukorsüvegkalapban gombán ülve megjelenik, mellén a bur-
gonyavész halálvirága.)

STEPHEN

Aha! Ismerlek, szipirtyó Hamlet, bosszút! Az öreg koca, aki fel-
falja malacait.

A FOGATLAN NAGYANYÓ

(Ide-oda himbálódzva.) Írország kedvence, a spanyol király leä-
nya, Alanna. Idegenek a házamban, ragya rájuk! (Banshee-han-
gon jajveszékel.) Ochone! Ochone! Tehenek gyöngye! (Jajgat.)
Találkoztál a szegény vén Írországgal, és hogyan áll?

STEPHEN

Hogy hogyan állak ki? A hármas rekord. Hol a Szentháromság harmadik személye? Soggarth Aroon? Dögmadar tisztelendő úr?

CISSY CAFFREY

(Éles hangon.) Ne engedjék őket verekedni!

CSAVARGÓ

Emberek visszavonultak.

CARR KÖZKATONA

(Övét ráncigálja.) Kicsavarom a nyakát minden bitangnak, aki buzeráns királyom ellen egy szót szól.

BLOOM

(Rémülten.) Nem szólt semmit ellene. Egy szót sem. Merő félreértés.

A POLGÁRTÁRS

Erin go bragh!

(Tweedy őrnagy és a Polgártárs érmeiket, kitüntetéseiket, hadizsákmányokat, sebeket mutogatnak egymásnak. Mindketten vad ellenségességgel szalutálnak.)

CÖMPTON KÖZKATONA

Vágj oda, Harry. Fricskázd meg az orrát. Búrpárti.

STEPHEN

En? Mikor?

BLOOM

(A vöröskabátosokhoz.) Magukért verekedtünk Délafrikában. Ír lövésosztag. Nem történelem ez? Királyi dublini muskétás-ezred. Az uralkodó kitüntetése.

A CSATORNATISZTITÓ

(Eltántorog.) Az ám. Bizony! Háborúba mentünk. Csimbum!
(Sisakos, páncélos alabárdosok belekkel beaggatott lándzsafalat emelnek maguk elé. Tweedy őrnagy, aki nagy bajuszával Rettenetes Turkóra emlékeztet, medvebőrkuccsában kakastollal és felszereléssel, vállpánttal, aranyzsinórral és tarsollyal, melle tele érmekkel, felállítja a sort. Megadja a templomoslovagok zárandokharcos-jelét.)

TWEEDY ŐRNAGY

(Érdes ordítással.) Rorke's Drift! Előre, gárda, rájuk! Mahal shalal hashbaz.

CARR KÖZKATONA

Majd én elintézem.

COMPTON KÖZLEGÉNY

(Visszaszorítja a tömeget.) Lassan a testtel, hé! Vágd darabokra a bitangot!

(Egybeverődött zenekarok bömbölik a Garryowen-t és a
God save the king-et.)

CISSY CAFFREY

Megverekekednek. Én értem!

SANKY

A hős és a nép.

TRIPPY

Sejtelmem súgja, hogy a fekete levente győztes leend a tornán.

SANKY

(Mélyen elpirulva.) Nem, asszonyom. A vöröspáncélos és a víg
Szent György értem ví!

STEPHEN

Utcák során szajhák szava
Szó szemfedőt rád, Anglia.

CARR KÖZKATONA

(Kiköti övét, kiált.) Kicsavarom a nyakát minden buzeráns bi-
tangnak, aki buzeráns királyom ellen egy szót szól.

BLOOM

(Megrázza Cissy Caffrey vállát.) Beszéljen hát! Megnémult?
Maga a kapocs nemzetek és nemzedékek között. Szólj, asszony,

CISSY CAFFREY

(Riadtan, megragadja Carr közkatona kabátujját.) Veled vagyok,
úgye? A te lányod vagyok? Cissy a te lányod. (Kiabál.) Rendőr!

STEPHEN

(Magánkívül, Cissy Caffreyhez.)

Mancsod fehér, szád vérvörös,
Jó bőr vagy, tuli csaj.

HANGOK

Rendőr!

TÁVOLI HANGOK

Dublin ég! Dublin ég! Tűz, Tűz!

(Rémes tűz csap fel. Sűrű felhők gomolyognak el. Ágyuk
dörögnek. Pandaemonionon. Csapatok vonulnak fel. Páták
csattognak. Rekedt vezényszavak. Harangok konganak. Ló-
versenyjátékosok kiabálnak. Részegek ordítanak. Utcalányok
sikoltanak. Kürtök recsegnek. Bátorító kiáltások. Haldoklók
hörgése. Fegyverek csattognak páncélokon. Tolvajok hullá-
kat fosztogatnak. Rablómadarak jönnek a tenger felől, száll-
nak fel mocsarakból, csapnak le szirttetőkről, keringenek
rikoltva, ölyvek, kormoránok, keselyűk, vércsék, famászó faj-
dok, vándorsólymok, héják, tengeri sasok, sirályok, albat-
roszok, vadludak. Az éjjeli nap elsötétül. A föld reng. Dublin
halottai a Prospecten és a Mount Jerome-on fehér birkabőr-
felsőkabátban és fekete kecskebőrköpenyben felkelnek és so-

kak előtt megjelennek. Szakadék táru fel nesztelen ásitással. Tom Rodhford, az atlétatrikós és nadrágos győztes, a nemzeti gátverseny élén megérkezik és az ürbe ugrik. Nagy csapat futó és ugró követi. Vad tartással leeugranak a szakadék széléről. Testük alámerül. Gyári lányok divatos ruhában vörösen izzó yorkshire-i barabumbombákat dobnak. Társaságbeli hölgyek fejük fölé húzzák szoknyájukat védekezésül. Nevető boszorkányok vörös rövid ingben seprűnyélen lovagolnak a levegőn át. Quakerlyster sebflastromot oszt. Sárkányfogak hullanak az égből. Fegyveres hősök kelnek ki a barázdákból. Barátságosan köszöntik egymást mint a Vöröskereszt lovagjai és párbajt vívnak lovassági kardokkal: Wolfe Tone—Henry Gratten, Smith O'Brien—Daniel O'Connell, Michael Davitt—Isaac Butt, Justin McCarthy—Parnell, Arthur Griffith—John Redmond, John O'Leary—Lear O'Johnny, Lord Edward Fitzgerald—Lord Gerald Fitzedward. Egy csúcs, a föld középpontja fölött emelkedik Szent Borbála tábori oltára. Evangéliumi és leckeoldala szélén fekete gyerityák emelkednek. A torony magas lőréseiről két fénysáv hull a füsttől beburkolt oltárköre. Az oltárkövön Mina Purefoy asszony, az Esztelenség istennője fekszik meztelenül, megbilincselve, duzzadt hasán kehely. Malachi O'Flynn atya, hosszú alsószoknyában és kifordított miseruhában, két bal lábával hátrafelé, tábori misét celebrál. Főtisztelendő Hugh C. Haines Love, a művészetek tudora egyszerű reverendában és lapos sapkában, feje és gallérja hátulról előre, nyitott ernyőt tart a celebráns feje fölé.)

MALACHI O'FLYNN ATYA

Introibo ad altare diaboli.

FÖTISZTELENDŐ HAINES LOVE

Az ördöghöz, aki felvidítá ifjúságom napjait.

MALACHI O'FLYNN ATYA

(Kivesz a kehelyből és magasra emel egy véres ostyát.) Corpus meum.

FÖTISZTELENDŐ HAINES LOVE

(Hátulról felemeli a celebráns szoknyáját, feltárva csupasz szürke szőrös hátulját, egy beleszúrt répával.) Testem.

MINDEN ELKÁRHOZOTTAK HANGJA

Kidoklaru Ru za trem, halleluja!

(A magasból Adonai szava hangzik.)

ADONAI

Ruuuuuuuza!

MINDEN ÜDVÖZÜLTEK HANGJA

Halleluja, mert az Ur uralkodik!

(A magasból Adonai szava hangzik.)

ADONAI

Az Uuuuuuuur!

(Az orangista és a zöld párt parasztjai és városi polgárai fültépő hangzavarban éneklük a Kick the Pope és a Daily, daily sing to Mary kezdetű dalokat.)

CARR KÖZKATONA

(Szilaj ordítással.) Majd én elintézem, a kutya Istenét! Kiszorítom a szuszt ennek a bitang buzeránsnak a buzeráns gyomrából!

FOGATLAN NAGYANYÓ

(Tört ad Stephen kezébe.) Küldd haza, acushla. D. u. 8 óra 33-kor fenn vagy a mennyben és Írország szabad lesz. (Imádkozik.) Oh Egek Ura, vedd magadhoz!

BLOOM

(Lynchhez rohan.) Nem tudná elvinni?

LYNCH

Szereti a dialektikát, az egyetemes nyelvet. Kitty! (Bloomhoz.) Vigye el maga. Rám nem hallgat.

(Elhúzza Kittyt.)

STEPHEN

(Rámutat.) Exit Judas. Et laqueo se suspendit.

BLOOM

(Stephenhez szalad.) Kérem, jöjjön velem, mielőtt nagyobb baj történik. Itt a botja.

STEPHEN

Bot nem. Ész. A tiszta ész ünnepe.

CISSY CAFFREY

(Rángatja Carr közkatonát.) Gyere, be vagy rúgva. Megsértett, de én megbocsátom neki. (Fülébe ordít.) Megbocsátom neki, hogy hogy megsértett.

BLOOM

(Stephen vállán át.) Igen, menjen. Látja, hogy nincs eszénél.

CARR KÖZKATONA

(Kitépi magát.) Majd én megsértem.

(Kinyújtott ököllel Stephennek rohan és arcába sújt. Stephen tántorog, összerogy, eszméletlenül elterül. Hanyatt fekszik a földön, arcával az ég felé, kalapja a falhoz gurul. Bloom utána, felemeli.)

TWEEDY ÖRNAGY

(Hangosan.) Karabélyt a hűtőbe! Tüzet szüntess! Szalutálj!

A VIZSLA

(Dühösen ugat.) Tálj tálj tálj tálj tálj tálj tálj tálj.

A TÖMEG

Hagyja békén! Ne üsse, ha már lenn van! Levegőt! Ki? A katona megütötte. Professzor. Megsérült? Ne bántsák! Elájult!

(A vizsla a tömeg szélén szimatol, harsányan ugat.)

VÉNASSZONY

Mi jogon ütötte meg az a katona ezt az urat? Ő maga részeg. Menjenek inkább harcolni a búrok ellen!

A KERÍTŐNŐ

Halljátok, mit beszél? Nincs a katonának joga hozzá, hogy a babájával menjen? Azt kapta, amit érdemel, a gyáva.

(Belekapnak egymás hajába, ráncigálják és leköpi egymást.)

A VIZSLA

(Ugat.) Vau vau vau.

BLOOM

(Visszatolja őket, hangosan.) Vissza innen, hátrább!

COMPTON KÖZKATONA

(Lökdősi bajtársát.) De most aztán lógás, Harry. Jön a hé! *(Két esőkabátos magas rendőr áll a tömegben.)*

ELSŐ RENDŐR

Mi baj van itt?

COMPTON KÖZKATONA

Ezzel a hölgygel voltunk, egyszerre elkezdett sértegetni és rátámadt a cimborámra. *(A vizsla ugat.)* Kié ez a ronda kuvasz?

CISSY CAFFREY

(Várakozásteljesen.) Vérzik?

EGY FÉRFI

(Felkel térdéről.) Nem. Elájult. Magához fog térni.

BLOOM

(Erősen ránéz a férfire.) Bízva rám .Majd én...

MÁSODIK RENDŐR

Ki maga? Ismeri?

CARR KÖZKATONA

(A rendőrhöz támolycop.) A nőmet sértegette.

BLOOM

(Haragosan.) Maga ok nélkül megütötte. Tanú vagyok rá. Biztos úr, írja fel az ezredszámát.

MÁSODIK RENDŐR

Nincs szükségem az ön tanácsaira kötelességem teljesítése közben.

COMPTON KÖZKATONA

(Bajtársát taszigálja.) Lógás, Harry, vagy Bennett bedug a kóterbe.

CARR KÖZKATONA

(*Támolyogva megy vele.*) Teszek én a Bennett fejére! Menjen az anyja keservébe a ronda buzeráns!

ELSŐ RENDŐR

(*Kiveszi noteszét.*) Hogy hívják?

BLOOM

(*Kikémlel a tömeg fölött.*) Éppen látok itt egy kocsit. Ha segítségemre lenne, biztos úr...

ELSŐ RENDŐR

Neve és címe.

(*Corny Kelleher, gyászfátyollal a kalapján, sírkoszorúval a kezében, megjelenik a nézők között.*)

BLOOM

(*Gyorsan.*) Oh, ez az én emberem! (*Suttog.*) Simon Dedalus fia. kissé becsipett. Ugyan kérd meg a rendőröket, hogy zavarják el ezeket az ácsorgókat.

MÁSODIK RENDŐR

Jóéjszakát, Kelleher úr.

CORNY KELLEHER

(*A rendőrhöz, báva szemmel.*) Semmi baj. Nyert egy keveset a lóversenyen. Aranykupa. Haszontalan. (*Nevet.*) Hűsz az egyre. Hiszen érti?

ELSŐ RENDŐR

(*A tömeghez fordul.*) Hé, mit bámészkodnak itt? Oszoljanak. (*A tömeg lassan, zugolódva elszéled az utcán.*)

CORNY KELLEHER

Bízza rám a dolgot, biztos úr. Minden rendben lesz. (*Nevet, fejét rázza.*) Mi is voltunk már ilyen állapotban, ha nem rosszabban. Igaz? Mi?

ELSŐ RENDŐR

(*Nevet.*) Meghiszem azt.

CORNY KELLEHER

(*Meglöki a második rendőrt.*) Tegyenek úgy, mint aki nem látott semmit. (*Dudol és fejét ingatja.*) A tararum tararum tararum tararummal. Érti, úgye, mit gondolok?

MÁSODIK RENDŐR

(*Kedélyesen.*) Már hogyanne értenénk.

CORNY KELLEHER

(*Kacsint.*) Fiatalság bolondság. Odaát van a kocsim.

MÁSODIK RENDŐR

Jól van, Kelleher úr. Jóéjszakát.

CORNY KELLEHER

Majd én elintézem.

BLOOM

(*Egymásután kezet fog a két rendőrrel.*) Nagyon köszönöm, uraim, hálásan köszönöm. (*Bizalmasan mormolva.*) Nem akarunk botrányt, ügye megértik? Az apja ismert, közbecsülésben álló polgár. Egy kis kirugás a hámból, hiszen értik.

ELSŐ RENDŐR

Értjük, kérem, persze.

MÁSODIK RENDŐR

Semmi baj, kérem.

ELSŐ RENDŐR

Csak a súlyos testi sértést kellett volna jelentenem az őrszobán.

BLOOM

(*Gyorsan bólint.*) Természetesen. Nagyon helyes. Kötelességük.

MÁSODIK RENDŐR

Kötelességünk.

CORNY KELLEHER

Jóéjszakát, emberek.

A RENDŐRÖK

(*Egyszerre szalutálnak.*) Jóéjszakát, urak. (*Lassú nehéz léptekkel eltávoznak.*)

BLOOM

(*Fellélekzik.*) Téged a Gondviselés küldött. Van kocsid?...

CORNY KELLEHER

(*Nevet, hüvelykujjával jobbválla fölött rámutat az állvány alatt álló kocsira.*) Két utazó pezsgőzött Jammetnél. Mondhatom, hercegi módon. Az egyik két foncsit vesztett a lóversenyen. Bánatában ivott egyet, aztán mentek kenceficélni a nőkhöz. Felültettem őket a Behan kocsijára és hajrá az éjvárosba.

BLOOM

Éppen útban voltam haza a Gardiner-streeten át, mikor véletlenül...

CORNY KELLEHER

(*Nevet.*) Persze engem is vinni akartak a jakiba. Van eszemben, mondtam nekik. Nem vén kecskének való az már, mint én meg te. (*Újra nevet és hunyorog fénytelen szemmel.*) Hála Istennek el vagyunk látva házilag, na nem? Hiszen érted. Ha! ha! ha!

BLOOM

(*Nevetni próbál.*) He, he, he! Igen. Tudniillik én egy régi barátomat látogattam meg, Virágot, te nem ismered (szegény fickó, egész mult héten feküdt), elpityizáltunk együtt, aztán éppen egykeztem haza...

(*A ló nyerít.*)

A LÓ

Hahahahahaha! Hahahahaza!

CORNY KELLEHER

Igen, Behan mondta a kocsisnak, mikor letettük a két utazót Cohennénál, én meg mondtam neki, hogy álljon meg és kimásztam, hogy megnézzem. *(Nevet.)* Nagy ritkaság a józan halottaskocsis. Vigyem haza? Hol tanyázik? Cabrában valahol, úgye?

BLOOM

Nem, azt hiszem, Sandycove-ben, úgy vettem ki a szavaiból.

(Stephen hanyattfekve fellélekzik a csillagokra. Corny Kelleher hunyorgatva a lovakhoz csoszog. Bloom a homályban lesunyja fejét.)

CORNY KELLEHER

(Tarkóját vakarja.) Sandycove! *(Lehajlik és szólítja Stephent.)* Hé! *(Újra szólítja.)* Hé! Tele van faforgáccsal. Vigyázz, ki ne emeljenek a zsebéből valamit.

BLOOM

Nem, nem, nem. A pénze nálam van, kalapja és botja is.

CORNY KELLEHER

Na, majd megússza. Csontja nem tört. De most szedem a sátorfám. *(Nevet.)* Találkám van holnap reggel. Temetek. Érj épségen haza!

A LÓ

(Nyerít.) Hahahahahaha.

BLOOM

Jóéjt. Várok még egy kicsit, aztán elviszem...

(Corny Kelleher visszamegy a kocsihoz és felszáll. A ló szerzáma csilingel.)

CORNY KELLEHER

(A kocsiról, állva.) Jóéjt.

BLOOM

Jóéjt.

(A kocsis megrántja a gyeplőt és buzdítóan emeli az ostort. A kocsi és a ló lassan, félszegen hátrál és fordul. Corny Kelleher az oldalülésen ide-oda ingatja fejét, mert élvezzi, hogy Bloom pácban van. A kocsis csatlakozik a vidám némajátékhoz, ő is bólogat a bakról. Bloom néma, jókedvű válaszképen fejét rázza. Corny Kelleher biztatóan mutatja hüvelykujjával és tenyerével, hogy a két hekus nem fogja az alvót zavarni, egyebet úgysem tehet. Bloom lassú bólintással fejezi ki háláját, Stephennek éppen erre lévén szüksége. A kocsi zörögve tararum fordul be a tararum utca sarkán. Corny Kelleher még egyszer tararum megnyugtatóan int. Bloom visszaint tararum, hogy meg van nyugodva. A paták dobogása és a szerzám csilingelése tararumrumrum elnémul. Bloom, aki Stephen faforgáccsal koszorúzott kalapját és

botját tartja kezében, habozva áll. Aztán fölébe hajlik és megrázza vállát.)

BLOOM

Hé! Hó! (Nem kap választ; újra lehajlik.) Dedalus úr! (Nincs válasz.) A keresztnevéen kell szólítani. Alvajáró. (Újra lehajlik és némi habozás után közelviszi száját a fekvő arcához.) Stephen! (Nincs válasz. Újra szólítja.) Stephen!

STEPHEN

(Nyög.) Ki? Fekete párduc vámpír. (Sóhajt és nyújtózkodik, aztán fojtott hangon mormolja, elnyújtott magánhangzókkal.)

Ki... hajt... Fergusszal most.

S tör át... vadon vak árnyán?...

(Baloldalára fordul, sóhajt, összegubózkodik.)

BLOOM

Költészet. Jónevelésű. Kár. (Újra lehajlik és kigombolja Stephen mellényét.) Lélekzeni. (Könnyed kézzel és ujjakkal lesöpri a faforgácsot Stephen ruhájáról.) Egy font hét. Nem sérült meg, ez a fő. (Hallgatódzik.) Mit!

STEPHEN

(Mormol.)

...árnyas ...erdőben...

...fehér kebel... sötét...

(Kinyújtja karját, újra sóhajt és összegömbörödik. Bloom ki-egyeneseződve áll mellette kalapjával és botjával. Távol egy kutya ugat. Bloom majd erősebben, majd gyöngébben szorítja a botot. Lenéz Stephen arcára és alakjára.)

BLOOM

(Az éjszakával társalogva.) Arca szegény anyját juttatja eszembe. Árnyas erdőben. Mély fehér kebel. Ferguson, azt hiszem, hallottam már. Egy lány. Valamilyen lány. A legjobb, ami történhetnék vele... (Mormog.) ...esküszöm, hogy mindig várom, magamba zárom, fel sohse tárom, akár rész vagy részek, akár művészet... (Mormog.) a tenger nyers fővényén... hol az ár apad... meg árad...

(Csöndesen, tűnődve, éberén áll őrt, ujjai száján, titkos tudás tudója. A sötét falon lassan egy alak tűnik fel, tizenegy éves, szüleitől ellopott táltos-fiú Eton-ruhában üveg cipőben és kis bronzsisakban, kezében könyv. Jobbról balfelé olvas hangtalanul, mosolyog, megcsókolja a lapot.)

BLOOM

(Ámultan, hangtalanul kiáltja.) Rudy!

RUDY

(Látástalanul Bloom szemébe néz és tovább olvas, csókol, mosolyog. Finom mályvaszínű arca van. Ruháján gyémánt-és rubingombok. Szabad balkezeiben vékony elefántcsontpálcát tart lila szalagesokorral. Fehér báránka kandikál ki mellénye zsebéből.)

Bloom mindenekelőtt eltávolította a fahulladék legnagyobb részét, odaadta Stephennek kalapját és botját, aztán általában rendbehozta, amire az módfelett rászorult. Szellem (a Stephené) nem volt éppen az, amit kószának szokás nevezni, de kissé bizonytalan volt, és mikor most azt a kívánságát fejezte ki, hogy inni szeretne, tekintettel az idő előrehaladottságára és hogy mosdási célra Vartry-vizes szivattyúk nem álltak rendelkezésre, ivási célra pedig még kevésbé, Bloomnak az az ötlete támadt, hogy az úgynevezett kocsisotthont ajánlja, amely egy kőhajításnyira volt onnan a Butt-híd közelében, ott majd találnak valami innivalót tej, szódavíz vagy ásványvíz alakjában. A nagy kérdés az volt, hogyan jussanak oda. Pillanatnyilag Bloom meglehetősen zavarban volt, mivel azonban a kötelesség parancsolta, hogy valamilyen lépéseket tegyen ebben az irányban, latolgatta a célra vezető eszközöket, miközben Stephen ismételten ásitott. Amennyire felismerhette, arca meglehetősen sápadt volt, úgyhogy nagyon tanácsosnak látszott neki, hogy valamelyes járműről gondoskodjék, amely pillanatnyi állapotuknak megfelelt, mert mindketten csúnyán elkészültek, főként Stephen, de persze kérdés volt, hogy található-e ilyen jármű. Így tehát mind a ketten rövid előkészületek után, amilyen a lekefélés — jóllehet elfelejtette felvenni meglehetősen szappanszagú zsebkendőjét, amely a fahulladék eltakarításánál oly jó szolgálatokat tett —, a Hód-utcán vagy inkább — sikátoron át a kovácsműhelyig mentek, innen pedig a Montgomery-street sarkán levő istállók érezhetően bűzös légkörébe, ahol balra lekanyarodtak és befordultak a Dan Bergin-féle sarkon az Amiens-streetre. De ahogyan bízást előrelátta, sehol nem volt felfedezhető kocsi, amely arra várt volna, hogy kibéreljék, kivéven egy négykerekű kocsit, a North Star Hotel előtt, amelyet nyilván néhány ott szórakozó fickó bérelt ki, ez a jármű azonban egyáltalában nem tett úgy, mintha akár egy negyed rőfnyit is el akarna mozdulni helyéről, mikor Bloom, noha semmiképen nem volt hivatásos füttyülő, igyekezett bizonyos füttyszerű jellel kétszer is magához csalogatni, miközben karját meghailítva feje fölé tartotta.

Ez dilemma volt, de ha a józan észhez folyamodott, nem tehetett okosabbat, mint hogy jó képet vág hozzá és gyalog nekiindul, amit aztán meg is tettek. Így hát szépen megberülték Mullet házát és a Signal-house-t, amelyet mihamar elért az-

tán gyorsan tovább mentek az Amiens-streeti pályaudvar irányában, miközben Bloomot hátráltatta az, hogy nadrágjának egyik hátsógombja, hogy a régi tiszteletreméltó mondást variáljuk, minden gombok útjára lépett, noha Bloom a körülmények teljes ismeretében ezt a balesetet nem fogta fel nagyon tragikusan. És mivelhogy egyiküknek sem volt véletlenül túlságosan sietős dolguk, és a hőmérséklet üdítőbb lett, mióta Jupiter Pluvius legujabb látogatása óta felderült, elbandukoltak az utas nélküli kocsi és a kocsis mellett. Ekkor véletlenül a Dublini Egyesült Villamostársaság egy homokszóró kocsija jött arra hazafelé ment, és az idősebbik elbeszélte társának előbbi balesetét és hogy, csak csoda folytán úszta meg a dolgot. Elmentek a nagy Északi Pályaudvar főbejárata előtt, ahonnan a vonatok Belfast felé mennek, de most természetesen minden forgalom pihent ebben a késői órában, aztán a Morgue hátsó kapuja mögött (a hely, kevésbé csábító, csaknem kellemetlen, különösen éjszaka) elhaladva, elérték a Dock Tavernt, amely C számú órszobájáról nevezetes. E hely és a Beresford-place pillanatnyilag kivilágítatlan áruházai között Stephen pont Ibsenre gondolt, akit szelleme valamilyen Bairddel, a Talbot-téri kőfaragóval odébb jobbra kapcsolt össze, míg a másik, aki most a *fidus Achates* szerepét játszotta, belső jóérzéssel szívta be James Rourke közeli városi sütődéjének szagát, mindennapi kenyérünkét, az első és legnélkülözhetetlenebb táplálékát. Kenyér, élet támasza, keressük meg kenyérünket, oh, hol a legízletesebb kenyér? Mindenki megmondhatja, hogy Rourke péknél.

En route, Bloom közölte hallgatag és, minden rosszalás nélkül mondván, még nem egészen józan utitársával, lévén ő teljes birtokában szellemi képességeinek, sőt utálatosan józan, hogy jobban tenné, ha őrizkednék az éjszakai város veszélyeitől, a rossz életű nőktől és a züllött férfiaktól, az ilyesmi ugyanis egyszerűen egyszer talán még megbocsátható, mint szokás azonban semmiképp, mert ilyesmi dönti bajba az ilyen fiatalembert, különösen ha megszokja az ivást, mert hatása alá kerül az alkoholnak, és mindenképpen érteni kellene egy kicsit a dzsiu-dzsicuhoz, mert még egy hátán fekvő fickó is csunyát rúghat az emberen, ha nem vigyáz. Corny Kelleher megjelenése a színen nagymértékben gondviselészerű volt, mikor Stephen boldog kábulatban feküdt, mert ha az az utolsó pillanatban nem avatkozik be érdekében, minden bizonnyal a mentőállomásra, ha ugyan nem a rendőrségre kerül, és másnap mehetett volna Tobias úr, vagy, mivel ez az ügyész, inkább az öreg Wall vagy Malony elé, és ha az ilyesmi köztudomásúvá lesz, vége az embernek. Ő ezt csak azért említi, mert sok rendőr, akit szívből utál, a Korona szolgálatában közismerten semmitől sem riad vissza, és ő emlékszik egy-két esetre a Clanbrassil-streeti A-osztályon, amikor hajlandók voltak megesküdni, hogy a fekete fehér. Ha szükség van rájuk, sehol sincsenek, de a város nyugodtabb pontjain, például a Pembroke-roadon annál többet láthatni a törvény őreit, egyszerűen, mert azért fizetik őket, hogy a felsőbb osztályokat védjék. Ugvancsak rosszállotta, hogy a katonákat mindenféle lő-

és oldalfegyverrel ellátják, ezek minden pillanatban elősülhetnek, és ez az egész tisztára uszítás a civilek ellen, ha netán kitörne valami balhé. Az ember elpocsékolja az idejét, állította igen okosan, tönkreteszi az egészséget és a jellemét, amellel kidobja a pénzét is, mert milyen hamar kiad az ember a *demimonde* hölgyeinél X fontot, shillinget és pennyt, de a legnagyobb veszélv az hogy kivel iszik az ember, noha ő az izgatószeret igen kényes kérdésében azon a véleményen van, hogy egy pohár óbor a maga helyén nem árt, mert tápláló, vért csinál és jól hat az emésztésre (különösen a jó burgundi, amelyben szilárdan hisz), de ő sohasem megy túl a mértéken, akkor egyszerűen abbahagyja, mert az ilyesmi mindenféle bajra vezet, nem is szólva arról, hogy az ember igazában ki van szolgáltatva mások kénye-kezdé- nek. Leginkább azonban arról nyilatkozott elítélően, hogy Stephen valamennyi korhely *confrère* cserben hagyta, egyetlenegy- nek kivételével, ami az adott körülmények között ríktó példája volt a kollegialitás hiányának.

— Az az egyetlenegy pedig Judás volt — mondta Stephen, aki mindeddig egyáltalában semmit sem mondott.

Miközben ezekről és ehhez hasonlókról beszélgettek, lerö- vidített úton az adóhivatal mögött és a Loop Lyne-hídon halad- tak el, mikor az egyik őrházacska vagy hasonló előtt egy üst égő kokszt tartóztatta fel meglehetősen lassú lépteiket. Stephen ma- gától, különös ok nélkül megállott és szemügyre vett egy halom csupasz követ, és az üstből áradó világosság fényében éppen csak hogy kivehette az őrházacska sötétjében álló városi őrhomályos alakját. Lassan felöltött benne, hogy valami történt, vagy hogy, beszéltek róla, de azért jókora erőfeszítésbe került, míg megvil- lágosodott előtte, hogy az őrből apjának egy valaha volt barát- ját ismeri fel, bizonyos Gumlejt. Hogy a találkozást elkerülje, közelebb ment a vasúti híd pilléreihez.

— Valaki köszönt magának — mondta Bloom.

A középnapyságú alak, amely a híd boltívei alatt porosz- kált, ismét odaköszönt, azt kiáltotta, hogy: *jóestét!* Stephen természetesen meghökkent, aztán bódultan megállott, hogy vi- szonozza a köszöntést. Bloomot veleszületett tapintata arra kész- tette, hogy tovább menjen, mert szerinte mindenki törődjön csak a saját dolgával, mindazonáltal készenlétben maradt, mert ha nem is volt éppen megijedve, némileg nyugtalankodott. Ha a dublini körzetben nem is volt gyakori, tudta, hogy a környéken nem ismeretlen jelenség a minden kereset nélkül álló desperádó, aki útonállásra adja magát és, a békés járókelőket azzal rémíti, hogy valamilyen elhagyatott helyen a tulajdonképeni város terü- letén kívül pisztolyt szegez a fejüknek, és teljességgel lehetséges volt, hogy a Themse-parti bandának valamelyik hírhedt csa- vargóia éppen erre kószál, vagy esetleg egyszerűen valamelyik portyázó, aki hamarjában megkaparított zsákmányával nyom- ban odébbáll, pénzt vagy életet, és intő példával megköntözve és betömtött szájjal hagyja feködni az embert.

Mikor a köszönő alak közelebb jött, a nem éppen nagyon józan Stephen mégis felismerte Corley, olcsó pálinkától bűzös

lehelletét. Egyesek Lord John Corleynek nevezték, családfáját illetőleg pedig ez volt a helyzet. Legidősebb fia volt a nemrégiben elhalt Corley inspektornak a G-osztálynál, aki bizonyos Katherin Brophyt, egy Louthban élő kiscsászár leányát vette nőül. Nagyapja, Patrick Michael Corley, aki New Rossból származott, egy ottani publikánus özvegyét vette el, ennek leánykori neve pedig ugyancsak Katherine Talbot volt. Nem volt ugyan bizonyítható, de az a hír járta, hogy nevezett nő a Talbot de Malahide lordok családjából eredt, akinek kastélyában, ebben a mindenképpen megtekintésre érdemes, a maga nemében kétségtelenül pompás épületben, anyja vagy nagynénje vagy valamilyen más nőrokona abban a tisztességben részesülhetett, hogy a mosókonyhán volt alkalmazva. Kizárólag ez volt az oka, hogy az aránylag fiatal és máris züllött férfi, aki Stephent megszólította, némely gúnyolódásra hajló emberektől a Lord John Corley nevet kapta.

Odalépett Stephenhez és rákezdt a megszokott sirámra. Nincs egy fillér a zsebében, hogy éjjeli szállásra mehessen. Minden barátja cserben hagyta. Amellett összezőrdült Lenehannal, akit közönséges vagánynak nevezett, majd egyéb illetlen kifejezésekkel illetett. Nincs munkája és kérve-kéri Stephent, mondja meg, hol találhat effélére a föld színén, akármilyen néven nevezendő munkára. Mosókonyhai anyjának lánya a ház örökösének tejtestvére volt vagy az anya révén valamilyen más kapcsolat állott fenn közöttük, a két esemény egyidejűleg játszódott le, ha ugyan az egész nem elejétől végig koholmány volt. Annyi bizonyos, hogy nagyon benne van a pácban.

— Nem kérnék — folytatta —, de esküszöm, Isten a tanum, komiszul benne vagyok a kutyaszorítóban.

— Holnap vagy a legközelebbi napokban — mondta Stephen — Dalkeyben a fiúiskolában megürül egy segédtanítói állás. Mr. Garrett Deasy. Próbáld meg. Hivatkozatsz rám.

— Jó Isten — felelte Corley —, iskolában aztán igazán nem tudnék tanítani, ember. Sohasem voltam nagy lumen — tette hozzá félig nevetve. — A frátereknél az alsó osztályban kétszer buktam meg.

— Magamnak sincs hálóhelyem — közölte vele Stephen.

Corley első hallásra hajlott arra a feltevésre, hogy Stephent azért dobták ki a hálóhelyéről, mert hazahozott az utcáról valami caírárt. A Marlborough-streeten van egy ágyrajáró hely, Maloney asszonyé, olcsó hely, csunya nép jár oda, de M'Conachie tud egy rendesebb helyről a Brazen Headnél, odaát a Winetavern-streeten (ami a másikat homályosan Bacon fráterre emlékeztette) egy shillingért. Egyébként szörnyen éhes is, ha nem is említette eddig.

Noha ilyesmi többé-kevésbé minden második éjjel előfordult. Stephenen erőt vett a jó érzés, ámbátor tudta, hogy Corley mostani fecsegése ugyananyit ér, mint minden régebbi, tehát nem érdemel sok hitelt. De hát *haud ignarus malorum miseris succurere disco*, etcetera, mint a latin költő mondja, a szerencse úgy hozta magával, hogy fizetését mindig a hónap köze-

pén, tizenhatodikán kapta, ez pedig éppen ma volt, jöllehet a legszükségesebbnek egyrészét már elköltötte. A legtréfásabb azonban az volt, és ezt nem lehetett Corley fejéből kivenni, hogy nagy bőségben él és csak zsebéből kellett elővennie a pénzt — holott. Belenyúlt tehát a zsebébe, nem azzal a szándékkal, hogy valami ehettőt találjon benne, hanem hogy kölcsönadjon neki egy-két shillinget, hogy mindenesetre utánanézhessen és szert tehessen megfelelő ennivalóra. Az eredmény, azonban nemleges volt, mert nagy bosszúságára megállapította, hogy készpénze eltűnt. Néhány összetört kétszersültet tudott csak kutatása eredményeként elővenni. Tőle telhetőleg igyekezett emlékezni a pillanatra, amikor elvesztette pénzét vagy esetleg elhagyta valahol, mert az adott helyzetben ez a kilátás valóban nem volt kellemes, sőt inkább annak ellenkezője. De túlságosan fáradt volt ahhoz, hogy alaposan tovább kutasson, ámbátor iparkodott a kétszersült ügyében, amelyre homályosan emlékezett, világosabban látni. Ki adta neki voltaképpen vagy hol vásárolta? Egy másik zsebében aztán rábukkant valamire, amit a sötétben pennynek gondolt, de, mint utólag kiderült, tévesen.

— Ember, de hisz ezek félkoronák — helyesbítette Corley. És valóban azok voltak. Stephen kölcsönadott neki egyet.

— Köszönöm — nyugtázta Corley. — Úr vagy. Egyszer majd megadom. Kivel vagy? Láttam párszor már a Bleeding Horseban a Camden-streeten Boylannal, a plakátragasztóval. Szólhatnál értem egy jó szót, hogy odakerülhessek. Szívesen elmennék plakáthordónak, csak az irodában a kisasszony azt mondta, a következő három hétre minden állás be van már töltve. Jó Isten, elő kell az embernek magát jegyeztetni, mintha Carl Rosa hangversenyezne. Nekem dög mindegy, mit csinállok, csak munka legyen, utcaseprőnek is elmegyek.

Miután a harmadfél shilling bevételezése beszédesebbé tette, egy Bags Comisky nevű fráterről kezdett beszélni Stephennek, akit szerinte Stephen jól ismer Fullantól, a hajószállítótól, ahol könyvelő: ez gyakran megtalálható Naglenél O'Marával és egy másik kis alakkal, aki dadog és Tighe a neve. Szóval ezek tegnap éjszaka jól bedöntötték és mivel vonakodott a rendőrrel menni, részegségért és csendzavarásért tíz shillinget szurkoltattak le vele.

Ezenközben Bloom a kórákások közelében ügyelgett fel és alá a koksszal telt üst mellett, az őr házikója előtt, aki Bloom megrökönyödésére nyilván elfelejtkezett dolgáról és saját szakálára nyugodalmasan szunyókált, miközben Dublin aludt. Ugyanakkor időnként odasandított arra a férfira, aki Stephennel beszélt és semmiképpen sem volt takaros öltözetűnek mondható, mintha látta volna már ezt a lovagot valahol, noha nem tudta volna megmondani, hogy hol, és arra sem emlékezett, hogy mikor. Minthogy azonban okos egyén volt, aki sok másnál élesebben és jobban figyelte meg a dolgokat, észrevette a másiknak behorpadt kalapját és pacuha öltözetét, amely krónikus pénztelenségre vallott. Alighanem valamelyik rajta élösködő, de ami ezt illeti, ez csak olyan, mint mikor az egyik ember a legköze-

lebbi szomszédját szipolyozza ki, az pedig tovább a saját szomszédját, csak alaposabban, és ha a közmondásos *man in the street* a vádlottak padjára kerülne, minden bizonnyal *rara avis* lenne az, akit feltételeken vagy kaucióval vagy anélkül fegyházra ítélnének. Mindenesetre jó adag szemtelenség kell hozzá, valakit ilyen késői vagy korai órában megpumpolni. Ez már igazán sok a jóból.

A két ember elköszönt, és Stephen visszajött Bloomhoz, aki gyakorlott szemével észrevette, hogy a fiatalember bedőlt a szipolyozó ékesszólásának. A találkozásra vonatkozóan Stephen nevére ennyit jegyzett meg:

— Csunya passzban van. Megkért, kérjem meg, hogy kérjen meg bizonyos Boylan nevű plakátragasztót, hogy alkalmazza reklámtáblavivőnek.

Ezekre a szavakra, melyek látszólag kevésbé érdekelték, Bloom mintegy félpercre szórakozottan nézett egy baggert, amely az Eblana büszke nevét viselte, a vámház rakpartja előtt horgonyzott és immár használhatatlannak látszott, majd kitérőleg ezt felelte:

— Mindenki a maga szerencséjének kovácsa, mondják. Most, hogy említi, nekem is ismerősnek tetszett. De erről később beszélhetünk: mennyit gombolt le összesen, ha nem veszi tolakodásnak a kérdést?

— Egy félkoronát — felelte Stephen. — Nyilván arra kell neki, hogy megháljon valahol.

— Kell neki — jelentette ki Bloom, akit ez a közlés egyáltalában nem hozott ki sodrából —, ezt az állítást feltétlenül elhiszem és garantálom, hogy mindig kell neki. Értékeljünk mindenkit szükséglete és cselekedetei szerint. De — tette hozzá mosolyogva — ha már így általánosságban beszélgetünk, ön maga hol fog aludni? Hogy Sandycovebe kutyagoljon, nem jön tekintetbe, de azután, ami a Westland Row pályaudvarán történt, úgysem eresztenék be. Kár volna a gőzért. Eszem ágában sincs, hogy tanácsomat rátukmáljam önre, de tulajdonképen miért hagyta el jó atyja házát?

— Hogy megtaláljam a rossz szerencsét — hangzott Stephen válasza.

— Mostanában találkoztam mélyen tisztelt atyjával — felelte Bloom diplomatikusan. — Véletlenül éppen ma, vagy pontosabban, tegnap. Hol lakik most? Beszélgetésünkéből úgy vettem ki, hogy elköltözött.

— Valahol Dublinben nyilván — felelte Stephen közömbösen. — Miért?

— Sok tekintetben tehetséges ember — jelentette ki Bloom idősb Dedalus úrról — és hasonlíthatatlanul kitűnő *raconteur*. Nagyon büszke önre, ami teljes mértékben indokolt. Talán elmehetne hozzá mégis — kockáztatta meg, még mindig a Westland Row pályaudvarán lejátszódott kellemetlen jelenetre gondolva, melynek során a másik kettő, tudniillik Mulligan és angol turista barátja nyilvánvalóan megpróbálták, mintha az egész ronda pályaudvar az övék volna, Stephent átejteni a tolongásban.

Indítványára azonban nem kapott választ, mert Stephen lelki szemei azzal voltak elfoglalva, hogy maguk elé idézzék a házi tűzhelyet, ahogyan legutoljára látta: Dilly húga a kandalló mellett ült kibontott hajjal és valamilyen Trinidad-kakaóhéjból készült löttyre várt a kormos fazékból, hogy némi tejet helyettesítő zabpehelyfőzet hozzáátételével megigya az egy pennyért vásárolt és már elfogyasztott ünnepnap i heringek után, Maggy, Doody és Katey pedig fejenként egy tojást ettek meg hozzá, míg a macska a mángorló alatt egy darab barna papírról tojáshéjból, szárított halfejből és halszálkából álló keveréket zabált, annak a harmadik egyházi előírásnak megfelelően, amely azt kívánja, hogy bizonyos napokon tartóztassuk meg magunkat és bőjtöljünk, lévén éppen quatember vagy hamvazószerda vagy más efféle.

— Nem — ismételte Bloom — én a maga helyén nem viseltetném ennyi bizalommal ama doktor Mulligan nevű cimborája iránt, aki a társaság felderítéséről gondoskodik, de sem vezetőnek, sem filozófusnak, sem barátnek nem alkalmas. Az a fiatal ember ismeri a dörgést és azt hiszem, teljes joggal tételezem fel, hogy egyszer sem mulasztotta el még a rendes étkezési időt. Maga ezt természetesen nem vette úgy észre, mint én, de én legkevesebbé sem csodálkoznám, ha azt hallanám, hogy bizonyos célból egy kis dohányt vagy valamilyen kábítószer tettek az italába.

Mindabból, amit róla hallott, ez a Dr. Mulligan minden hájjal megkent fiatalember, aki egyáltalában nem szorítkozik az orvostudományra, pályáján nemsokára az első helyen fog állani, és ha a hír beigazolódik, alapos kilátása van arra, hogy nem nagyon távoli jövőben divatos gyakorló orvos legyen, aki szép pénzt fog keresni tevékenységével, amellet Skerriesben vagy Malahideben, nem tudom pontosan, megmentett egy embert a megfulladástól mesterséges légzéssel vagy azzal az úgynevezett első segélynyújtással, és meg kell adni, hogy ez rendkívül bátor tett volt, amelyet nem lehet eléggé dicsérni, úgyhogy igazat megvallva az ember zavarban van, ha megpróbálja kitalálni, hogy mi van már most tulajdonképen a dolog mögött, ha csak nem akarjuk egyszerűen rosszindulatnak vagy féltékenységnak minősíteni.

— Ha csak nem arról van szó, hogy ötleteket lop magától kockáztatta meg a kijelentést.

A félig aggódó, félig kíváncsi, de sok barátságot is rejtő tekintet, amelyet eközben Stephen mogorva arcára vetett, valóban nem sok, sőt egyáltalán semmi világosságot nem derített a problémára, hogy néhány mellékesen elejtett megjegyzése értelmében el hagyta-e magát szédíteni vagy ellenkezőleg, átlátott a szítán és valamilyen igazában csak előtte ismert okból csak többé-kevésbé... Mindezek oka a marcangoló szegénység lehet és Bloom arra gyanakodott, hogy kiváló pedagógiai képességei ellenére nem lesz könnyű dolga, ha itt rendet akar teremteni.

A férfiak rendelkezésére álló vizelde mellett fagyaltos kocsit látott, amely körül egy feltehetőleg olaszokból álló csoport élénk nyelven különösen ingerült modorban erőteljes kifejezé-

seket hajgált, mert a felek között nyilván valamilyen kisebb nézeteltérés merült fel.

— *Putana modonna, che ci dia i quattrini! Ho ragione? Culo rotto!*

— *Intendiamoci. Mezzo sovrano piu...*

— *Dice lui, però.*

— *Farabutto! Mortacci sui!*

Bloom és Stephen beléptek a kocsiskocsmába, egy igénytelen fűfűpítménybe, ahol azelőtt járt már, de csak ritkán, ha ugyan egyáltalában. A belépés előtt az előbbi néhány intelmet sűgött oda az utóbbinak a tulajdonost illetőleg, aki állítólag a valaha híres Kecskébőr, Fitzharris, az invincible, ámbátor ez nem állapítható meg biztosan, az is lehet, hogy egy betű sem igaz belőle. Néhány pillanattal később éji vándoraink egy meghitt sarokban találták magukat, miután köszönés helyett a már jelenlevő, ivással, evéssel és közben némi társalgással elfoglalt csavargók és a *genus homo* egyéb osztályozhatatlan fajtajának határozottan vegyes példányai erősen szemügyre vették őket, mert a jövevények nyilván felkeltették külön érdeklődésüket.

— Most egy csésze kávét — kockáztatta meg Bloom az észszerű indítványt, hogy megtörje a jeget. — Azt hiszem, jó lenne, ha valamilyen táplálékot is venne magához, például valamiféle szendvicset.

Ennek megfelelően első dolga az volt, hogy az őt jellemző *sangfroid*-val, nyugodtan megrendelje a mondottakat. A kocsi-sokból vagy fuvarnokokból álló *hoi polloi* futólagos vizsgálat után láthatóan kielégítetlenül levette róluk szemét, noha egy vörös szakállú, beszeszelt egyén, akinek haja felig már szürke volt, alighanem matróz, még jókora ideig rájuk meredt, mielőtt merengő figyelmét ismét a padlónak szentelte.

Bloom, aki élt a szólásszabadság jogával, mivel konyított valamelyest a nyelvhez, amelyben künn veszekedtek, ha voltak is kételyei a *voglio* szót illetőleg, idegenek számára is hallható hangon közölte protégéjével az utcai ütközetre vonatkozóan, amely még javában tombolt:

— Gyönyörű nyelv. Ugy értem, éneklésre. Miért nem írja verseit ezen a nyelven? *Bella Poetria!* Olyan dallamos és hangzatos. *Belladonna voglio.*

Stephen, aki teljes erejéből igyekezett ásítani, de nem sikerült, teljességgel lankadtan felelte:

— Elefánt dobhártyájának való. Pénz miatt muriznak.

— Igazán? — kérdezte Bloom. — Természetesen — tette aztán hozzá elgondolkozva, mert éppen az járt az eszébe, hogy eleve megállapíthatóan több nyelv van a feltétlenül szükségesnél — talán csak a déli varázs teszi.

A kocsmá tulajdonosa forró, túlcsorduló csészét helyezett el a ~~tásk~~ *a-tête* kellős közepébe, valamilyen kiváló főzettel, állítólag kávéval, hozzá meglehetősen özőnvíz előtti zsemlyefajtaat vagy valami annak látszót, aztán visszahúzódott söntésébe. Bloom,

aki elhatározta, hogy később még pontosan szemügyre fogja venni, nehogy úgy lássék, mintha ...mely okból szemével most arra bízta Stephent, hogy folytassa, miközben vendéglátó gazdához illően óvatosan odatolta hozzá a csészét és azt, amit egyelőre kávénak kellett vélelmezni.

— A hangok csálnak — mondta Stephen rövid szünet után. — A nevek is, Cicero, Podmore, Napoleon, Goodbody, Jézus, Doyle. Shakespeare valaha olyan közönséges név volt, mint Murphy. Mi egy név?

— Ez igaz — helyeselt Bloom izgalom nélkül. — Természetesen. Mi is megváltoztattuk a nevünket — tette hozzá és felé tolta az úgynevezett szendvicset.

A vörösszakállú matróz, aki a jövevényeket időjárást kémlelő szemmel nézte volt meg, Stephenhez fordult, akit különleges érdeklődése tárgyául szemelt ki, és kerekén megkérdezte:

— Hát magát meg hogy hívják?

Bloom haladéktalanul megérintette asztaltársa cipőjét, Stephen azonban a lökést ezen a nem várt helyen nyilván észre sem vette és megmondta:

— Dedalusnak.

A matróz rámeredt álmos, könnyzacskós szemével, amely az alkohol főként a jó tömény pálinka mértéktelen élvezete következtében meglehetősen duzzadt volt.

— Ismeri Simon Dedalust? — kérdezte végül.

— Hallottam róla — mondta Stephen.

Bloom egy pillanatra egészen elképedt, mert látta, hogy a többiek is odahallgatnak.

— Az aztán ír — jegyezte meg a derék matróz, még mindig ugyanúgy bámulva rá és bólintva hozzá. — Igazi ír.

— Tetőtől talpig ír — viszonzá Stephen.

Ami Bloomot illeti, egyáltalában nem igazodott ki az egész kérdésben és éppen a lehetséges kapcsolatokat latolgatta, mikor a matróz hirtelen a kocsmá többi vendégeihez fordult ezzel a megjegyzéssel:

— Láttam egyszer, hogy lőtt le két tojást két flaskáról ötven yard távolságból, a vállán keresztül. Balkézze, telitalálatlaltal.

Noha egy kis dadogás időnként akadályozta a szabad előadásban, és mozdulatai is nehézkesek voltak, tőle telhetőleg igyekezett a dolgot megmagyarázni.

— Mondjuk, ott van a flaska. Ötven yardnyira. Rajta a a tojás. Vállára veszi a puskát. Céloz.

Félig megfordult, jobb szemét egészen becsukta, aztán valahogyan félrehúzta a száját és olyan arccal nézett ki az éjszakába, hogy nem keltett rokonszenvet maga iránt.

— Paff — kiáltotta aztán először.

Az egész hallgatóság várt, mert előre várható volt a következő lövés, tekintettel a még hátralevő tojásra.

— Paff — kiáltotta másodsor.

Látható volt, hogy a második tojást is eltalálta, bólintott és hunyorgatott, aztán vérszomjasan hozzátette:

— *Buffalo Bill mindig talál,
Ez bizonyos, mint a halál.*

Csend lett, mire Bloom, hogy a hangulatot javítsa, megkérdezte, céllövő versenyről volt-e szó, amilyen a Bisley.

— Nem értem — mondta a matróz.

— Régen volt ez? — folytatta Bloom, tapodtat sem tágitva.

— Hát — felelte a matróz bizonyos mértékben a »gyémánt vágja a gyémántot« bűvölete alatt — lehet vagy tíz éve. A Hengler-cirkusszal járta a világot. Ezt Stockholmban láttam tőle.

— Véletlenek összehálalkozása — mondta Bloom halkan Stephennek.

— Murphy a nevem — folytatta a matróz. — W. B. Murphy, Carrigaloeból. Tudja hol van?

— Queenstown Harbour — felelte Stephen.

— Ez az — mondta a matróz. — Fort Camden és Fort Carlisle. Onnan jövök. Az asszonykám még mindig odalenn van. Vár rám, tudom. *Angliáért, a hazáért és a szépségért.* Ő az én hű hites feleségem, hét éve nem láttam már, mióta a tengert járom.

Bloom könnyen elképzelte magának a visszatérés jelenetét — a hazatérést az útszéli tengerészkunyhóban, Oceán apó elintézése után — egy esős holdtalan éjszakán. Világkörüli út egy asszonyért. Elég történet van erről az Alice Ben Bolt-témáról, Enoch Arden és Rip van Winkle és vajjon emlékszik még valaki errefelé Caoc O'Learyre, egy kedvelt és igen megerőltető szavalni való versre. szegény John Caseytól, igazán remek vers a maga szerény műfajában. Sehol egy szó sem a megszökött asszonyról, aki visszajön, ha még olyan hű volt is a távollevőhöz. Az arc az ablaknál! Milyen meglepetés a férfinak, ha aztán a végszpurtnál egyszerre a szörnyű valóságra ébred szeretetett oldalbordáját illetőleg. Szerelmi hajótörés. Nem vártál rám, de visszajöttem, itt maradok, kezdjük előlről. Ott ül a szalmaözvegy nő, ugyanannál a kandallónál. Azt hiszi, meghaltam. Hogy a tenger bölcsője ringat. És itt ül Chubb apó vagy Tomkin apó, már ahogy éppen jön, a Korona és Horgony fogadása ingujjban, rumpsteaket eszik hagymával. A papának nincs szabad szék. Hul! A szél! Az ujszülött csecsemő az asszony ölében ül, *post mortem* világra jött gyerekek. Hopp-hopp katona, ketten ülünk egy lóra, és oh! Bele kell nyugodni a megváltozhatatlanba. Szorítsd össze a fogad és törd. Maradok sok szeretettel megtört szívű férjed, W. B. Murphy.

A matróz, aki nem látszott dublini lakosnak, az egyik fuvaroshoz fordult és megkérdezte:

— Nincs véletlenül egy kis bagód kéznél?

A kért fuvarosnak véletlenül nem volt, de a tulaj kihúzott egy gyűszűnyi dohányt a szögön függő jobbik kabátja zsebéből, és a kívánt tárgy kézről-kézre járt.

— Köszönöm — mondta a matróz.

Szájába tolta a bagót, rágta, aztán lassú dadogással folytatta:

— Ma délelőtt tizenegykor érkeztünk. A *Rosevean* három-
árbócos Bridgewaterből téglával. Azért szegődtem matróznak,
hogy átkerüljek. Ma délután soroztak. Itt az írásom. Látod? W.
B. Murphy. szolgálatra alkalmas.

Szavainak bizonyítékául kivett belső zsebéből és átadott
szomszédainak egy, nem nagyon tisztának látszó összehajtogatott
írást.

— Biztosan jócskán láttál már világot — jegyezte meg a
kocsmáros, a söntés asztalához dőlve.

— Hát — mondta a matróz miután egy kicsit gondolkozott
a dolgon — hajókáztam egy kicsit, mióta először elszegődtem.
Voltam a Vörös-tengeren. Voltam Kínában meg Északamerikában
meg Délamerikában. Sok jéghegyet láttam, csunyan üvöltöttek.
Voltam Stockholmban és a Fekete-tengeren, a Dardanellákban,
Dalton kapitány alatt, annál különb legény még nem ült hajón,
a mindenit neki. És Oroszország. *Goszpodí pomiluj*. Így imád-
kozik az orosz.

— Biztosan furcsa dolgokat is láttál eleget — szólt közbe
egy kocsis.

— Hát — mondta a matróz, áttolva a másik oldalra félig
megrágott bagóját — furcsa dolgokat is láttam, ilyet meg amo-
lyat. Láttam egy krokodilust, aki úgy harapott bele a vasmacs-
kába, mint én most ebbe a dohányba.

Kivette szájából a nyálas bagót, foga közé tette és vadul
ráharapott.

— Klakk! Így. És láttam emberevőket Peruban lódögöt és
lómáját esznek. Idenézzetek. Itt vannak. Egy barátom küldte.

Képeslevelezőlapot kotort elő belső zsebéből, amely afféle
irattárnak látszott és áttolta az asztalon. Az állt rajta nyomta-
tott betűkkel: *Chozá de Indios. Beni, Bolivia*.

Mind feszült figyelemmel tekintették meg a képet, csíkos
kötényű vad nőket, akik egy raj gyerek (lehetek vagy húszan)
között kuporogtak, hunyorogtak, szoptattak, búslakodtak, alud-
tak egy kezdetleges fűzfafonatú kunyhó előtt.

— Egész nap *cocát* rág — tette hozzá a beszédes tenge-
rés. — Olyan gyomruk van ezeknek, mint a reszelő. Levágják a
csecsíket, ha már nem lehet gyerekük. Látjátok, itt ülnek anya-
szült meztelenül és döglött ló máját eszik nyersen.

A levelezőlap néhány percig, ha nem tovább, a szárazföldi
patkányok osztatlan csodálatának tárgya volt.

— Tudjátok, hogy szabadul meg tőlük az ember? — kér-
dezte jókedvűen.

Minthogy senkisémet jelentkezett szólásra, hunyorgatva je-
lentette ki:

— Pohárral. Attól iszkolnak. Pohárral.

Bloom, nem árulva el meglepetését, feltűnés nélkül megfor-
dította a lapot, hogy elolvassa a részben elmosódott címet és
bélyeget. Ez állott rajta: *Tarjeta Postal. Señor A. Boudin, Galeria
Becche, Santiago, Chile*. Szöveg nem volt rajta, ami feltűnt neki.
Bár nem hitt vakon a vad történetben, amelyet a másik elbe-

szélt (éppoly kevéssé, mint a tojáslövésben, Tell Vilmos és Lazarillo-Don Cesar de Bazán ellenére, akiknek viselt dolgait a Maritanában látta lefestve, mely alkalommal az előbbinek golyója átfúrta az utóbbinak kalapját), mégis némi eltérést konstatált az elbeszélő neve (feltéve, hogy valóban az volt, akinek magát kiadta és nem hamis lobogó alatt hajózott, miután a legszükségesebb tudnivalókról valakitől kéz alatt értesült) és a küldemény állítólagos címzettje között, ami némi gyanút keltett benne barátjának jóhiszemősége felől, mindez azonban mégis egy régi szándékát ébresztette fel benne, hogy valamelyik napon, egy szerdán vagy szombaton Londonba utazik, *via* tenger, ami nem jelentette azt, mintha valaha is tett volna nagyobb hajóutat, ám szívében született kalandor volt, jóllehet a sors mostohasága mián állandóan szárazföldi patkány maradt, ha ugyan leghosszabb utazását, amelyet Holyheadbe tett egyízben, nem tekintjük tengeri útnak. Martin Cunningham gyakran mondta, hogy szerez neki egy szabadjegyet Egan útján, de mindig közbejött valami, aminek az lett az eredménye, hogy a terv kútba esett. De feltéve, hogy összekaparta volna a szükséges pénzt és Boydnak bele-szakadt volna a szíve, hát hiszen azért nem halt volna bele, legfeljebb egy pár guineába került volna, holott Mullingarba, ahova mindig készült, csak öt shilling hatba került az út oda-vissza. A kis utazás az ózondús, erősítő levegőben jót tenne az egészségének és minden tekintetben kellemes lenne, különösen olyan embernek, akinek a mája nincs egészen rendben, ha útközben megnézné a különböző helyeket, Plymouthot, Falmouthot, Southamptonot és a többit, főként azonban tanulságos volna a nagy főváros látványosságainak megtekintése, a modern Babilon megismerlése, ahol minden bizonnyal a legnagyobb haladást észlelné, mikor felújíthatná az ismeretséget a Towerrel, az Abbeyval, a Park Lane gazdagságával. Aztán még egy mindenképpen elfogadhatónak látszó gondolata támadt, hogy szétnézhetne ott egyszer, nem lehetne-e egy nyári hangversenykörutat rendezni a fő szórakozási helyek érintésével, Margate családi fürdőhely, előkelő fürdők és ásványvízforrások, Eastbourne, Scarborough Margate és így tovább, a pompás Bournemouth, a csatorna szigetei és a többi gyönyörűséges hely, ez mind bizonyára nagyon jövedelmező lenne. Persze nem valami szedettvedett társasággal vagy helybeli műkedvelő hölgyekkel, amilyen C. P. M'Coy — adja kölcsön a bőröndjét, elküldöm postán a zálogcédulát. Nem, valami klassz dolog kell, valami igazán kiváló, elsőrendű ír erők, a Tweedy-Flower operatársulat hites nejével az élén, mintegy el-lenszerül az Elster Grimes és Moody Mannersek ellen, nem is lenne olyan nehéz, a siker nem maradhatna el, a helyi sajtóban egy kis hozzáértéssel könnyű lenne jól beharangozni a dolgot, csak a kellő intézkedéseket kellene megtenni, könnyű volna a kellemest összekötni a hasznessal. De hát ki csinálja mindezt? Ez a dolog bibije.

Ha pillanatnyilag nem is jutott még végleges elhatározásra, annyi világossá vált előtte, hogy az úttörőknek nagy tere van, ha az ember lépést akar tartani a korról, így, a Fishguard-Ross-

lars közötti útvonal amelyről már annyit beszéltek, újra tanácskozás tárgyát képezi az illetékes hatóságok részéről, az ilyenkor szokásos formásokkal és huza-vonával a vaskalaposok és általában a tökfilkók részéről. Ez egyszer ismét kedvező alkalom volna, hogy az okos vállalkozó szellem kielégítse az utazni vágyó nagyközönség ezirányú szükségletét, az átlagemberét, a Brownét, Robinsonét és társaiét.

Igazán sajnálatos volna, amellet nyilvánvaló képtelenség és nagy szegénységi bizonyítvány annyit magasztalt társadalmunknak, hogy az átlagpolgár, ha szervezete valóban megerősödéssre szorul, egy pár rongyos font miatt nem jut hozzá, hogy jobban megismerje a világot, amelyben él, ahelyett hogy, mindig ott poshad abban az ólban, amelybe beleszületett. Végre is, a kutya-fáját, gürcölnek eleget 11 vagy annál is több hónapig és különösen nyáron megérdemelnék a *venue* radikális megváltoztatását az idegőrlő városi élet után, mikor Természet anyánk legszebb pompáját ölti magára, hiszen ez az élettel való szerződés meghosszabbításával egyértelmű. Mindjárt itt szülőszigetünkön is, Drblinber és környékén, ezen a festői vidéken, fölös számban vannak kiváló, kedvező nyaralási lehetőségek, elragadó erdei kirándulóhelyek, ahol megfiatalodhatnak az ember, mert vonzók és ugyanakkor felüdítik a szervezetet, itt van például Poulaphouca, ahova ugyan vicinális jár, de még tovább is, távolabb a dühöngő csöcseléktől, Wicklowban, amelyet joggal neveznek Írország kertjének, igazi paradicsom idősebb kerékpárosok számára, csak ne legyen esős az idő, aztán a donegali erdők, ahol, ha a beszámolók igazat mondanak, a *coup d'oeil* egészen bámulatos, csak ez a legutóbb említett hely, nem könnyen elérhető, ezért a látogatók száma még korántsem akkora, mint a vidék kézzel fogható előnyei elvárni engednék, míg a Howth a maga történelmi emlékeivel és különben is, a Selyem Thomas, Grace O'Malley, George IV a havasi gyopárral többszáz lábnnyira a tenger színe fölött nagy kedveltségnek örvend minden korú és rendű emberek között, különösen tavasszal, mikor az ifjúság lelkében, ámbátor az is szép számmal szedi az áldozatokat a sziklákról való szándékos vagy véletlen baleset folytán bekövetkező lezuhanások alakjában, ami mellékesen főként azoknál következik be, akik bíznak a bal lábukban, pedig az egész csak $\frac{3}{4}$ órai utazás az oszloptól. Természetesen a modern turisztika úgyszólván még csak gyermekkorát éli, a helyzet még sok kívánnivalót hagy. Véleménye szerint érdekes volna, ha merő kíváncsiságból komolyan felvetnék egyszer azt a kérdést, vajon a forgalom teremt-e meg az utakat vagy megfordítva, vagy mindakettő együtt. Uira megfordította kezében a levelezőlapot és tovább adta Stephennek.

— Láttam egyszer egy kínait — mesélte a jó svádájú elbeszélő —, annak olyan kis pirulái voltak, mintha gittből volnának, beletette őket a vízbe, akkor kinyíltak és minden pirula valami más lett. Az egyik hajó, a másik ház, a harmadik virág. Patkányt főznek bele a levesbe — tette hozzá étvágygerjesztően —, azt eszik ezek a kínaiak.

Nyilván a hitetlenség kifejezését látta hallgatói arcán, de a világot járt utazó tovább regélte kalandjait.

— Láttam egyszer Triesztben egy embert, valamelyik olasz fickó szúrta le. Benne volt a hátában a kés. Ekkora kés volt.

Beszéd közben kihúzott zsebéből egy, veszedelmesnek látszó bicskát, amely nagyon jól illett hozzá. Ugy, tartotta kezében, mintha éppen szúrni akarna vele.

— Egy jakiban egyszer hajbakapott két csempész a tyúk miatt. Az ipse elbújt az ajtó mögé, onnan ugrott elő. Így ni. *Készülj el, mégy az Uristen elé*, azt mondja. Szrrsz! Markolatig döfte a hátába.

Tompa tekintete álmosan járt egyik hallgatótól a másikig, szinte kihívta kérdéseiket, csak kérdezzék, rajta! Jó kis acél ez, mondta, miközben szörnyű *stiletto*-ját nézegette.

E nyugtalanító *dénouement* után, mely a legbátrabbakat is megrémíthette, visszakattantotta pengéjét és elraktározta a szóbanforgó fegyvert panoptikumában, másképen zsebében.

— Gyorsan kirepül a zsebükből a kés — mondta valaki mindannyiuk épülésére, noha láthatóan nem sok tapasztalata volt e téren. — Ezért gondolták sokan, hogy a parkbeli gyilkosságokat sem az invinciblek követték el, hanem idegenek, mert kést használtak.

Erre a megjegyzésre, amely nyilvánvalóan a *tudatlanság boldogság* szellemében hangzott el, Bloom és Stephen, mindkettő a maga módján ösztönszerűleg sokatmondó tekintetet váltott a szigorú *entre nous* áhitatos csendjében, abban az irányban, ahol Kecskébőr, *alias* a góré alkoholt csapolt üstjéből. Kiismerhetetlen arccal, amely valóban mestermű, igazi tanulmány volt a maga nemében, amely mellett minden leírás eltörpült, azt a benyomást keltette, hogy jottányit sem értett a körülötte lejátszódott dolgokból. Tréfás, nagyon.

Aztán némileg hosszabb szünet következett. Az egyik ember töredékesen és szakadozottan olvasott egy kávépecsétetes esti ujságot; egy másik a képeslapot a *choza de* benszülőtteivel; a harmadik a matróz elbocsátó levelét. Ami Bloomot személyesen illeti, ő tünődő hangulatban töprengett. Elénken emlékezett még arra az időre, mikor az éppen letárgyalt esemény lejátszódott, mintha tegnap lett volna, egy pár évvel azelőtt, az országos nyugtalanságok napjaiban, mikor képletesen szólva, az egész civilizált világon vihar száguldott át, a nyolcvanas évek elején, még pontosabban nyolcvanegyben. Mikor éppen tizenöt éves lett.

— Hé, haver, — szólalt meg a matróz. — Add csak vissza azt a flepnit.

Teljesítették kívánságát, mire felmarkolta az írást.

— Láttá valaha Gibraltár szikláit? — kérdezte Bloom.

A matróz elfintorította arcát, miközben rágta a bagót, úgy, hogy igenre is lehetett érteni, nemre is.

— Ahá, szóval ott is járt — mondta Bloom — Európa csücskében — mert azt remélte, a világjárónak fűződik majd hozzá

valamilyen emléke, ez azonban nem történt meg, ehelyett sercentett egyet a fűrészpörba és némi tunya gúnnyal rázta fejét.

— Melyik évben körülbelül? — kérdezősködött Bloom tovább. — Emlékszik még a hajókra?

A *soi-disant* matróz jódarabig éhesen rágta a bagót, mielőtt válaszolt.

— Meguntam azt a sok sziklát a tengerben — mondta — meg a hajókat is. Folyton csak sós füstölt hús.

Látszólag unottan elhallgatott. A kérdező, mikor észrevette, hogy ebből a ravasz fiúból ugyan nem sokat vesz ki, töprengeni kezdett a földünkön levő víztömeg roppant kiterjedésén. Elég erről annyit mondani, hogy, mint a térkép futólagos megtekintése is igazolja, kereken kétharmadát takarja, amiből megállapítható, hogy mit jelent a tengerek uralma. Többízben — legalább egytucatszor látott Dollymountnál a North Bullon egy nyilvánvalóan kivénült, mindenkitől elhagyott öreg tengeri fókát, aki rendszeren ott ült a nem különösen jóillatú tenger mellett a sziklán és szemmelláthatólag úgy meredt rá, az pedig ő rá, hogy közben friss erdőkről és zöld legelőkről álmodozott, mint valaki valahol énekl. És mindig szerette volna tudni, mi ez? Talán a titoknak megfejtésén fáradozott, miután fel- és lecsatangolt a két féltekén és erre meg arra, fel és le — azaz hogy le éppen nem — és dacolt a végzettel. És húszat lehetne fogadni nulla ellen, hogy nincs is semmi titka. Mindazonáltal, ha nem is megy bele az ember az úgy *minutia*-jába, fennáll az ékesszóló tény, hogy a tenger egész fényében létezik és a dolgok természetes folyása szerint ennek vagy amannak hajóznia kell rajta és ki kell maga ellen hívni a gondviselést, ami ismét csak arra mutat, hogy az emberek mindig szeretik az efféle terheket másokra áthárítani, úgymint a pokol gondolatát és az osztálysorsjátékot és a biztosítást, ami mind pontosan ugyanezen a vonalon van, úgyhogy ha másért nem, már azért is a mentőcsónak-vasárnap igen dícséretes intézmény, amely iránt a nagyközönségnek, akárhol él, belterületen vagy a tenger mellett, miután ily módon világossá tették előtte, őszinte hálával kell viseltetnie, amely háláját a kikötőmesterekre és partőrökre is ki kell terjesztenie, akik a hajót kötélzetrel látják el, vízre bocsátják és átengedik az elemeknek, az év bármely szakában, ha a köteleesség hív, *Irország elvárja, hogy minden ember* és így tovább, pedig néha bizony szörnyű a dolog, így télidőben, nem szabad megfélekezni az ír világítótornyokról, Kishről és a többiről, minden pillanatban elsüllyedhetnének, egyszer a lányával utazott az egyik körül, kivételesen csunya, hogy ne mondjam viharos időben.

— Egyszer egy fickóval jártam a tengert a *Kalóz-on* — mondta az öreg tengeri farkas, maga is kalóz. Kiszállt és könnyű munkát vállalt egy úrnál, szolgának szegődött hozzá havi hat foncsiért. — Tőle van a nadrag rajtam, meg egy viharabátot is ő adott és ezt a nagy kést. Ehhez a munkához nekem is füllik a fogam, borotválás és kefézés. Nem szeretek csatangolni. Most a fiam, a Danny, elszökött a tengerre, pedig az anyja már szerzett

neki állást Corkban egy posztókereskedőnél, ott könnyen kereshette volna a pénzt.

— Hány éves? — kérdezte az egyik hallgató, aki mellékesen profilban távolról emlékeztetett Henry Campbellre, a városi alpolgármesterre, ha a hivatal nyomasztó gondjaitól felszabadulva, természetesen mosdatlanul és elhanyagolt öltözetben sétált, és orrnak nevezett nyúlványán erősen lehetett gyanítani a mesterséges pírt.

— Ki? — kérdezte a tengerész kissé meglepetten. — Danny fiam? Ugy tizenhét körül lehet, ha jól sejtem.

A skibbereni családapa erre felrántotta szürke, de mindenesetre piszkos ingét két kezével és megvakarta mellét, amelyen kínai tintával tetovált kép volt látható, horgonyt akart ábrázolni.

Tetű volt azon a szálláson Bridgewaterben — jegyezte meg. — Tuti, hogy tetű volt. Meg kell, hogy mosakodjam holnap vagy legközelebb. Azért nem szeretem ezeket a fekete fickókat. Rondák ezek a férgek. Kiszívják az ember véré, ki azok.

Látván, hogy valamennyien a mellére néznek, előzékenyen még jobban kinyitotta a mellét, úgyhogy a tengerész reményényének és nyugalmanak tiszteletreméltó jelképe felett tisztán látni lehetett a 16-os számjegyet és egy fiatalember meglehetősen komor tekintetű profilját.

— Tetoválás — magyarázta a kiállító. — Akkor csinálták, mikor szélcsendben vesztegeltünk Odessza mellett a Fekete-tengerben Dalton kapitánnyal. Egy Antónió nevű fickó csinálta. Itt van ő maga is, görög.

— Fájt, mikor beszúrták? — kérdezte valaki a matrótól.

Ez a derék ember azonban éppen behatóan azzal foglalkozott, hogy összeszedje magából az összeszedhetőt. Szétnyomni vagy...

— Idenézzetek — mondta és megmutatta Antóniót. — Itt van, éppen a segédkormányost gorombítja le. És itt van, amilyen most — tette hozzá. — Ugyanaz, — azzal két ujjja közé csípte bőrét, ami nyilván valami új fortély volt — és valami történeten röhög.

És valóban, az Antóniónak nevezett fiatalember sápadt arca erőszakolt nevetésre engedett következtetni, mely furcsa erőfeszítés: mindenki korlátlan csodálkozását vívta ki, Kecskebőrt is beleértve, aki ezuttal odahajolt.

— Neki is vége már. Cápák ették meg. Bizony, bizony.

Elengedte bőrét, úgyhogy az arc visszanyerte előbbi normális kifejezését.

— Derék munka — mondta az elsőszámú partlakó.

— És mit jelent a szám? — érdeklődött léhűtő numeró kettő.

— Elevenen ették meg? — kérdezte egy, harmadik a matrótól.

— Bizony, bizony — sóhajtott ismét az utóbbi, ezuttal vídámabban, némi mosolyfélével, hacsak rövid időre is, a szám jelentősége iránt érdeklődő felé. — Görög volt.

Aztán meglehetősen akasztófahumorrallyal hozzáfűzte az illető állítólagos sorsát illetőleg:

— *Szegény komám Antónió,
Nem volna így hajózni jó.*

Egy utcai nő arca, festetten és elnyűtten a fekete szalmakalap alól ferdén benézett a kocsmá ajtaján, nyilván azon tűnődve, kinéz-e számára valami innen. Bloom, aki alig tudta, merrefelé nézzen, egy pillanatra elfordult, külsőleg nyugodtan, de felháborodottan, és felvéve az asztalról az Abbey-street rózsaszínű ujságját, amelyet a fuvaros, ha ugyan az volt, otthagytott, nézegetni kezdte az ujságot és nézte, hogy miért rózsaszínű. Ezt mindet azért tette, mert az aítóban rögtön megismerte ugyanazt az arcot, amelyet futólag már látott délután az Ormond-rakparton, a részben elmebeteg nőét tudniillik, aki tudta, hogy a barnaruhás hölgy magával szokott lenni (B.-né) és mosnivalót akart kapni. Dehát miért a mosnivaló? Ez kissé bizonytalanak tűnt fel.

A mosás. Ha őszinte akar lenni, el kell ismernie, hogy a Holles-streeten ő szokta kimosni felesége piszkos alsóruháját, és ugyanezt teszik a nők is minden bizorrral egy férfi hasonló ruhadarabjaival, amelyeken Bowley és Draper jelzőtintája látható (a Mollyén mindenesetre), ha ugyan tényleg szereti. Ha szeretsz, szereted a szennyesemet is. Most azonban kínpadon érezte magát és inkább kívánta a nő távozását, mint társaságát, így hát őszinte megkönnyebbülésére szolgált, mikor a tulaj durván oda-intett neki, hogy kotródjék. Az *Evening Telegraph* mögöl éppen futólag láthatta arcát az ajtó mellett, bárgyú üveges vigyorgással, ami arra vallott, hogy valóban hiányzik egy kereke, ha látható élvezettel nézte is a nézők csoportját Murphy tengerész hajós melle körül, aztán egyszerre nem volt többé látható.

— A fregatta — mondta a tulajdonos.

— Egyszerűen nem értem — közölte Bloom bizalmasan Stephennel —, már tudniillik orvosi szempontból nem értem, hogy egy ilyen nyomorúságos személynek, aki most jön egyenesen a nemibeteg-kórházból és dől belőle a betegség, hogyan van bátorsága kikezdeni valakivel és hogy józan ember, aki csak valamit is törődik az egészségével... Felteszem természetesen, hogy állapotáért végelemzésben valaki más felelős. De hát akármi is az oka...

Stephen nem vette észre a nőt, vállat vont tehát ő csak ennyit jegyzett meg:

— Ebben az országban az emberek többet árulnak, mint amennyi neki valaha volt, és gennyesre keresik magukat. Ne féljünk azoktól, akik eladják a testüket, de nincsen az a hatalmuk, hogy lelkeket vásároljanak. Ez a nő rossz kereskedő. Drágán vásárol és olcsón ad el.

Az idősebb férfi, bár semmiképen sem volt aggszűz vagy prüd, azt mondta, hogy valóban égbekiáltó botrány, amelynek *instantan* véget kellene vetni, hogy az ilyen fajta nőket — teljesen eltekintve minden vénleányos finnyasságtól ebben a kér-

désben. — szükséges rossznak nyilvánítják, de nem tartják hatóságilag nyilván és nem vetik alá orvosi vizsgálatnak, ami mellett ő, ezt mint *pater familias* állíthatja, kezdettől fogva kardoskodott. Aki ezt a politikát képviselné, mondotta, és az ügyet végre alaposan szellőztetné, minden érdekeltet őszinte hálára kötelezne.

— Ön mint jó katolikus — jegyezte meg — a test és lélek kérdését illetőleg hisz a lélekben. Vagy az értelemre gondol, mint az agy képességére, amely különbözik a külső tárgytól, az asztaltól, vagy mondjuk a csészétől? Ebben én is hiszek, mert ezt arra illetékes emberek a szürke agyréteg tekervényeivel magyarázzák. Enélkül sohasem tettünk volna szert olyan találmányokra mint mondjuk az X-sugarak. Mit gondol?

Igy a sarokba szorítva. Stephen kénytelen volt emberfeletti erőfeszítéssel megkísérelni, hogy gondolatait összeszedje és visszaemlékezzen a dolgokra, mielőtt válaszolt volna:

— En a legjobb tekintélyektől úgy tudom, hogy egyszerű szubstancia és ezért változtathatatlan. Ha jól értem, halhatatlan is volna, ha nem állana fenn megsemmisítésének lehetősége az Első ok részéről, Aki, mint mindenfelől értesülök, nagyon képes arra, hogy egyéb tréfáit megtetézze a *corruptio per se* és a *corruptio per accidens* tréfáival, ámbár az udvari etikett mindkettőt tiltja.

Bloom nagy általánosságban teljesen egyetértett ezzel, noha a szavak misztikus körmönfontósága kissé kívülesett szublunáris látóhatárán, viszont úgy érezte, kötelessége ellentmondani az »egyszerű« jelzőnek, tehát nyomban ezt felelte:

— Egyszerű? Nem hinném, hogy ez a helyes szó. Természetesen megengedem, hogy legalább ezen az egy ponton igazat adjak önnek, hogy az ember minden sátoros ünnepen találkozik éppen egy egyszerű lélekkel. De amire kilyukadni szeretnék, az az, hogy például valami felfedezni azokat a sugarakat, amiket ez a Röntgen felfedezett, vagy a teleszkopot, mint Edison, ámbár azt hiszem, hogy azt már előbb felfedezték, Galilei, ha nem csalódom. Ugyanez áll például, az olyan nagy horderejű természeti phaenomenon törvényeiről is, amilyen a villamosság, de egészen más eset. ha azt mondja, hogy hisz egy természetfeletti Isten létezésében.

— Oh — vetette ellen Stephen — ezt a Szentírás néhány közismert része meggyőzően bebizonyította, nem beszélve a többi bizonyító körülményekről.

Ezen a kényes ponton azonban a két ember nézete nagyon is eltérő volt, aminthogy tanultságban és minden egyébben, a nagy korkülönbség mellett, két ellentétes pólust képviseltek.

— Bebizonyította? — cáfolt rá a tapasztaltabb a kettő közül, ragaszkodva a kiindulási ponthoz. — Ezt nem állítanám olyan biztosan. Ez egyéni meggyőződés kérdése, és ha nem is képviselvek szektáriánus álláspontot, szíves engedelmével néztem ezen a ponton *in toto* eltér az Önétől. Az én hitem, hogy a tiszta igazságot mondjam Önnek, az, hogy ezek a helyek kivétel nélkül valószínűleg szerzetesi eredetű hamisítványok, illetve a

kérdés ugyanaz, mint nagy nemzeti költőnkénél, hogy, valójában hát ki is írta a *Hamlet*-et, hogy nem Bacon-e, erről nem sokat kell beszélnem Önnek, aki persze hasonlíthatatlanul jobban ismeri Shakespeare-t nálam. Igaz, melleleg, maga meg tudja inni ezt a kávé? Majd én felkavarom, és vegyen egy darab kalácsot. Olyan, mintha egy darab téglá volna. Dehát mindenki csak azt adhatja, amije van. Próbáljon meg egy harapást.

— Nem bírom — nyögte ki Stephen végül, mert gondolkodó szervei pillanatnyilag nem voltak hajlandók többet sugallni.

A csomókeresés közmondásosan rossz szokás lévén, Bloom helyesnek találta, ha felkeveri vagy megpróbálja felkeverni a csésze fenekén lévő cukrot, miközben némi összehasonlító keserűséggel gondolt a Palace kávéházra és (lukratív) antialkoholista propagandájára. A cél kétségtelenül nemes és minden bizonnyal igen sok jó hatása van. Az olyan helyiségek, mint amelyben most vannak, antialkoholista szellemben hatnak az éjszakai csavargókra, ehhez járulnak a hangversenyek, előadó estek és tanulságos előadások (belépés díjtalan) alkalmas emberek százából az alsóbb osztályok számára. Másfelől tisztán és kínosan emlékezett arra, hogy feleségének, Marion Tweedy asszonynak, aki egyidőben kiválóan közreműködött a mozgalomban, igazán nagyon szerény honoráriumot adtak, zongorázásért. A cél, ezt feltétlenül hajlandó elhinni, az, hogy jót tegyenek és nyereséget érjenek el, hiszen szóra érdemes konkurrencia nincsen. A szárított borsóban rézszulfátos mérge van, SO_4 vagy más efféle, úgy emlékszik, olvasta valahol, egy olcsó étteremben. de már nem tudja, mikor volt és hol. Mindenesetre minden ételkészítés ellenőrzése, orvosi ellenőrzése, fontosabbnak látszik, mint valaha, és talán ez magyarázza meg, hogy Dr. Tibble Vi-kakaója akkora népszerűségnek örvend a hozzácsatolt orvosi analízis jóvoltából.

— Most igyon egy kortyot — kockáztatta meg kavarás után a kávéval kapcsolatban.

Stephen, ilymódon kénytelen lévén mégis megkóstolni, fülénél fogva kiemelte a nehéz bögrét a barna léből — a felemelésnél kilöttyent belőle — és kortyolt egyet az utálatos italból.

— Igen, szilárd táplálék — érvelt jó szelleme —, feltétlen híve vagyok a szilárd tápláléknak. — Nem gyomorember ugyan, de a rendszeres étkezés minden valamirevaló munkának, szelleminek és fizikainak egyaránt, *sine qua non*-ja. — Több szilárd táplálékot kell magához vennie. Egészen másképp érezné magát.

— Folyadékot szeretek enni — mondta Stephen. — De legyen szíves és vegye el onnan azt a kést. Nem bírom a hegyét látni. A római történelemre emlékeztet.

Bloom rögtön megtette, amit kívánt, és eltávolította az inkriminált tárgyat, egy közönséges tompa szarunyelű kést, amelyen semmi különösebben római vagy antik nem volt látható laikus szemmel, megjegyezvén, hogy a késen a legkevésbé fel-tűnő ismertetőjegy a hegy.

— *Apropos* kés — jegyezte meg Bloom a *confidante* épülésére *sotto voce* —, közös barátunk meséi olyanok, mint ő maga.

Őn hisz nekik? Órákig képes volna így mesélni, egész éjszakán keresztül, közben pedig úgy hazudik, mintha könyvből olvasná. Nézze csak meg.

Azonban noha szeme álmos és dagadt a tengeri levegőtől, az élet tele van a legkülönbözőbb szörnyőségekkel és véletlen találkozásokkal, ezért teljesen a lehetőségek határai között van, hogy amit elbeszél, nem mind pusztán kitalálás, jóllehet első hallásra történeteiben nem sok az összefüggő valóság és az embernek nem az a benyomása, hogy szentírás, amit itt feltalál.

Közben jól szemügyre vette a vele szembenülő egyént és miközben nézte, megsherlocholmeselte. Jóváágású és jólkonzer-vált embernek látszik, bár nyilván kissé hajlamos a kopaszodásra, de azért van egész arcában valami mesterkélt, amely alighanem fogházi eredetű, és nem kell hozzá nagy fantázia, hogy az ember az ilyen rosszképű egyént a kóctépők és malomtaposók szerzetével hozza kapcsolatba. Sőt az is lehet, hogy az illetőt ő maga szúrta le, ha ugyan saját esetét mesélte el, ahogyan az emberek sokszor másról mondják el a saját esetüket, aztán leülte a maga négy-öt esztendőcskáját a megszügyenítő fogságban, nem szólva arról a bizonyos Antónióról (nem tévesztendő össze a nemzeti költőnk műveiből ismert hasonló színvonalakkal), aki bűneiért a fentebb leírt melodramatikus módon bűnhődött. Másrészt az is lehet, hogy csak jártatja a száját, ami megbocsátható gyöngeség, mert ha egy ilyen öreg tengerész hosszú tengeri út után olyan félreismerhetetlen tökfilkókkal találkozik össze, mint Dublin itt jelenlevő lakosai, ezek a kívülről jövő hírekre éhes fuvarosok, érthető módon nem tud ellenállni a kísértésnek, hogy nagyokat hazudjon a *Hesperus* nevű hajóról, etcetera. És ha mindent egybevetünk, amiket valaki magáról összehazudhat, aligha veheti fel a közmondásos versenyt a töméntelen legendával, amit mások találnak ki róla.

— Értse meg, nem állítom, hogy az egész pusztán kitalálás — mondta összefoglalóan. — Hasonló jelenetek alkalomadtán, ha nem is gyakran, előfordulnak. Óriásokat persze fölöttébb ritkán lát ma már az ember. Marcella, a törpekirálynő. A panoptikumban a Henry-streeten én magam láttam néhány úgynevezett aztéket törökülésben. Nem tudták kiegyenesíteni a lábukat, hiába fizettek volna nekik érte, mert az izmaik — és mutatta a másikon a helyet — vagy az inaik, illetve aminek nevezik, a jobb térd alatt egészen használhatatlanok lettek a sok üléstől, görcsöt kaptak, mert olyan sokáig isteni imádatban volt részük. Ez is példa lehet az együgyű lelkekre.

Hogy azonban visszatérjen Szinbád barátunkra és borzadalmas kalandjaira (kissé Ludwigra alias Ledwidge-re emlékezteti ez az ember, abból az időből, mikor a Gaiety színpadán játszotta a *Bolygó Hollandi*-t óriási sikerrel, Michael Gunn akkor bentült az igazgatóságban, csapatostul jöttek hozzá a hámulók és mindenáron hallani akarták, pedig a hajók, akár kísértetiek, akár másfélék, a színpadon nem sokat mutatnak, egyébként vonatok sem), meg kell adnia, hogy nincs a dologban kimondottan hihetetlen. Ellenkezőleg, a tőrdőfés valakinek a hátuljába nagyon

is feltételezhető ezekről a taljánokról, ámbátor őszintén bevallja, hogy nem terjesztené ki ezt a megállapítását a fagyalt- és halárusokra, még kevésbbé azokra, akik zsírban sült burgonyaszeleteket árulnak és így tovább, azokra akik Kis-Olaszországban laknak, itt a Coombe közelében, ezek józan takarékos szorgalmas emberek, legfeljebb talán kissé kelleténél jobban vadásznak a macskák fajtájából való ártatlan és szükséges háziállatra éjszákánként, hogy ízletes és — mint hozzátette — olcsó ételt készítsenek belőle másnap némi foghagyma hozzáadásával, amely *de rigeur* hozzátartozik.

— A spanyolok például — folytatta — amilyen szenvedélyes vérmérsékletűek, lobbanékonyak mint az ördög, nagyon hajlanak arra, hogy maguk szolgáltassanak igazságot maguknak, és az ember észre sem veszi, egyszerre csak benne van a törő hasában. Ezt a nagy forróság okozza, általában a klíma. A feleségem többé-kevésbbé spanyol, mondjuk félig. Bizonyos, hogy ha akarná, tényleg igényt tarthatna a spanyol állampolgárságra, mert (technikailag) Spanyolországban született, t. i. Gibraltárban. Spanyol típus is. Nagyon sötétbőrű, igazi brünnett, fekete. Én feltétlenül hiszem a magam részéről, hogy a klíma tehet a jellemről. Ezért kérdeztem, hogy olaszul írja-e a verseit.

— A vérmérsékletek az imént az ajtónál — vetette közbe Stephen — igen szenvedélyesek voltak tíz shilling miatt. *Roberto ruba roba sua*.

— Na persze — helyeselt Bloom úr.

— Aztán — mondta Stephen, maga elé meredve és szavait magához vagy valamilyen ismeretlen hallgatóhoz intézve — ott van Dante szenvedélyessége és az egyenlőszárú háromszög, Partinari kisasszony, akibe beleszeretett, meg Leonardo és San Tommaso Mastino.

— A vérükben van — hagyta jóvá Bloom. — Valamennyien a nap vérében fürdenek. Véletlen összetalálkozás, éppen ma voltam a Kildare-streeti muzeumban, kevéssel találkozásunk előtt, ha szabad így neveznem és megnéztem az ottani antik szobrokat. Micsoda ragyogó arányossága a csípőknek, a mellnek. Ilyenfajta nőket mifelénk egyszerűen nem találni. Itt-ott persze akad kivétel. Az ember lát csinosakat, bizonyos fokig szépeket is, de én most a női formáról beszélek. Amellett a legtöbb olyan kevés ízléssel öltözködik, pedig az nagyban hozzájárul a nő természetes szépségéhez, akármit is mondanak. Lehet, megengedem, hogy szeszély tőlem, de a ráncos harisnyát egyszerűen nem szenvedhetem.

Közbe a helyiségben általában megcsappant az érdeklődés, és a többiek tovább beszélgettek a tengeri balesetekről, ködben eltévedt hajókról, jégheggyekkel történt összeütközésekről és más effélékről. Fókáknak természetesen mindenről megvolt a mondanivalója. Jé néhányszor körülutazta már a Fokot, a kínai tengereken kiállott egy monszun, bizonyos fajta vihart, és mindezen veszélyeken, mint kijelentette, egy valami segítette át, egy csodatevő pénzdarab.

Igy aztán ráterelődött a szó a Daunt's Rock hajóroncsára, a szerencsétlenül járt norvég hajó roncsára — a hajó neve pillanatnyilag egyiküknek sem jutott eszébe, míg aztán a kocsi, aki igazán nagyon hasonlított Henry Campbellre, mégis visszaemlékezett rá, *Palme* volt a neve, a booterstonei parton, abban az évben az egész város arról beszélt (Albert William Quill szép és emlékezetes verseket írt erről a tárgyról az *Irish Times*-ben), a hullámok egészen átcsaptak fölötte, és a parton az a rengeteg tömeg szinte kővévált az elszörnyedéstől. Ezután valaki felemlítette a swanseai *Lady Cairns* esetét, ennek a vitorlásnak annak idején nekiszaladt az ellenkező irányban haladó *Mona*, meglehetősen csatakos idő volt, és a hajó egész legénységével elsüllyedt. Segítség nem érkezett. A kapitány, a *Mona*-é, azt mondta, hogy az összeütközés után nem mert rokkant hajójával semmit elkezdni. Pedig úgy látszik, hogy hajójába nem hatolt be még a víz.

Ekkor közbejött valami. A matróz szükségét érezte, hogy lazítson egyet a kötélzeten, ezért felállott ültéből.

— Erressz ki, pajtás — mondta szomszédjának, aki éppen békés szenderbe merült.

Súlyos, lassú léptekkel, lomha tartással közeledett az ajtóhoz, nehézkesen lement az egyetlen lépcsőn, kilépett a csehóból és balfelé vitorlázott. Miközben éppen tájékozódni igyekezett, Bloom, aki felállásakor észrevette, hogy mindkét oldalon egy-egy alighanem hajósrummal töltött palack kandikált ki belső szomszárnak oltására a matróz zsebéből, azt is látta, hogy kivette az egyik palackot, kihúzta belőle a dugót vagy lecsavarta a fejét és száját ajkához emelve gurgulázó hangon jókorát kortyolt belőle. A megfélemlíthetetlen Bloomnak az a ravasz gyanúja támadt, hogy az öreg róka valamilyen nőnek nevezett ellenpólusnak megtalálásában mesterkedik, noha pillanatnyilag egészen eltűnt, de Bloom észrevette, hogy a rum segítségével való alapos felfrissülés után a Loop Line pierjeire és pillérjeire bámul, kissé tájékozatlanul, mert mióta utoljára ittjárt, természetesen minden gyökeresen megváltozott és nem kevésbé tökéletesedett. Valamely láthatatlan személy vagy személyek megmutatták neki az utat a férfivizeldéhez, amelyet a köztisztasági bizottság a tér másik oldalán állíttatott fel, de rövid idő múlva, miközben mélységes csend uralkodott, a matróz, akinek az út nyilván hosszúnak tűnt, mindjárt ott a közelben könnyített magán, és vízének csobogása egyideig hallható volt a földön, sőt nyilván egy ott álló bérkocsi lovát is felijesztette álmából.

Egy pata mindenesetre új támaszt keresett magának a földön, lószerszám csörgött. Órházikójában az égő koksszal telt serpenyő mellett a városi ór is felriadt, aki ugyan most igen letört és csaknem összetört volt, igazában azonban mégsem volt más, mint a már említett Gumley, aki most ténylegesen a község nyakán élt. mert jelenlegi állását minden valószínűség szerint Pat Tobbinnak köszönhette, aki régi ismerőse volt és ezért emberszeretéből segítette neki — most egy sort csoszogott bódéjában ideoda, mielőtt tagjait ismét átengedte Morpheus ölelésének. Iga-

zán rikító példája a sanyarú helyzetnek olyan embernél, aki tisztességes családból származott, és egész életét kényelmes öthónban töltötte, azonkívül valamikor 100 font évjáradékot örökölt, de annak persze oktondi módon a nyakára hágott. Most aztán vége a dicsőségnek, itt áll egy, veszekedett garas nélkül, miután jónéhányszor fejetetejére állította a várost. Fölösleges mondani, hogy iszik, és ez megint sokatmondó erkölcsi tanulság, tekintve azt, hogy még ma is jó — és természetesen nagy, — üzlete lehetne, ha erőt tudott volna venni rossz hajlamain.

Közben valamennyien hangosan panaszták az ír hajózás hanyatlását a parti és a tengeri hajózását egyaránt, hiszen ez csak két oldala ugyanannak a dolognak. Egy Palgrave Murphy-hajót most bocsájtottak vízre az Alexandra-basinben, ez volt az idén az egyetlen vízrebocsátás. A kikötők persze még mind itt vannak, de nincs hajó, hogy befusson.

Csak roncok meg roncok, jegyezte meg a göré, aki láthatóan *au fait* volt.

Igazán szeretné tudni, hogy az a hajó miért szaladt neki az egyetlen sziklának a Galway-öbölben, mikor a Galway-kikötő tervét valami Worthington vagy valami ilyenféle nevű ember éppen szőnyegre hozta. Kérdezték meg a kapitányt, tanácsolta a többieknek, mennyi sápot kapott a brit kormánytól ezért a kis szívességért. John Lever kapitány a Lever-line-től.

— Igazam van, árbócfőnök úr? — kérdezte a matróztól, aki éppen visszatért magányos ivása és egyéb tényekedései után.

A derék ember, aki szaglásával kapta el a dalok és szövegek végét, senkit meg nem tévesztő dallamossággal, de nagy erővel bömbölt valamilyen tengerészdalt szekundokban és tercekben. Bloom éles füle azután azt is hallotta, hogy valószínűleg (de így is volt) kiköpte a bagót szájából, mert odakünn ivás és csapolás közben kezében tartotta és most a szóbanforgó folyékony tűz után némileg savanyúnak találta. Mindenesetre az eredményes *libatio cum potatione* után hangos bömböléssel, mint igazi hajószakácsfattyú gördült be a szobába, alkoholos légkört hozva magával a *soirée* hangulatába:

— *A keksz kemény, rágós vala,*

A hús sós mint Lótné fara.

Oh Johnny Lever!

Johnny Lever, oh!

Mely ömlengés után a félelmetes jelenség ismét felbukkant a színen és elfoglalva előbbi ülését, inkább rádobbant, mint leült az e célra szolgáló helyre.

Kecskebőr, feltéve, hogy ő volt az, csak a maga dolgával törődve, ujfent ál-lendületű filippikában emlékezett meg Írország természeti kincseiről, vagy valami ilyesmiről, melyet részletes értekezésében széles e földkerekség leggazdagabb országának jelentett ki, mondván, hogy összehasonlíthatatlanul többet ér Angliánál. hatalmas mennyiségű szene van, hat millió font értékű disznóhúst exportál évenként, tíz millió font értékű vaját

és tojáást, ehhez járul még az a töméntelen gazdaság, amelyet Anglia szipolyoz ki belőle, mikor úgy megadóztatja a szegény népet, hogy attól koldul, de a legjobb húst a piacon persze ő zabálja meg és ebben a hangnemben folytatta tovább. A beszélgetés ehhez képest általánossá vált, és mindannyian egyetértettek abban, hogy ez igaz. Az ír földből minden kikerül, jelentette ki, például Edward ezredes odalent Cavanaban dohányt termeszt. Hol találni az ír szalonjának párját? De a számadás napja, állapította meg *crescendo*, szilárd hangon, magához ragadva az egész társalgás vezetését, fel fog virradni és akkor hiába a hatalmas Anglia minden pénze, lakolni fog bűneiért. Ez lesz aztán a bukás, a legnagyobb a történelemben. A németek és a japánok is bele fognak szólni az ügybe, bizonygatta. A búrok a vég kezdetét jelentik. Talmi Anglia már összeomlóban van, és Írország lesz a végzete, mert az az Achilles-sarka, amihez rögtön magyarázatot fűzött, Achilles a görög hős sebezhető pontjáról, — amit hallgatói rögtön megértettek, mert figyelmüket egészen lebilincselte azzal, hogy megmutatta nekik a szóbanforgó ízületet cipőjén. Ő csak azt tanácsolhatja minden írnek, maradjon szépen otthon, dolgozzon Írországért és éljen Írországnak. Írország, mint Parnell mondotta, egyetlen fiát sem nélkülözheti.

Köröskörül mély hallgatás kísérte beszéde fináléját. A kiismerhetetlen tengerész csüggedetlenül hallgatta a komor szót.

— Nem kell mellre szívni, főnök úr — viszonzá a csiszolatlan gyémánt láthatóan kissé felbosszantva ettől a sokat hallott mondatól.

Erre a hideg zuhanyra a bukást és minden egyebet illetőleg a gazda elszontyolodott ugyan, de kitartott meggyőződése mellett.

— Kik a legjobb katonák a hadseregben? — kérdezte mérgesen az ősz veterán. — És a legjobb ugrók és futók? És a legjobb tengeranyagok és tábornokok? Halljuk kik?

— Elsősorban az írek — vetette közbe a Campbell-képű, bár foltos arcú vendég.

— Ez igaz — bizonygatta az öreg óceánjáró. — Az ír katolikus paraszt. Ő ennek a birodalomnak a gerince. Tudjátok-e, ki az a Jom Mullins?

A gazda kijelentette, hogy, respektálja egyéni véleményét mind mindenkiét, de annyit mondhat, hogy tőle megeheti a fene az egész birodalmat, a magáét meg az övét, és egy ír sem érdemli meg, hogy friss levegőt szívjon, ha szolgálja. Aztán csak hamar ingerültebb szavak estek, és mikor sűrűbb lett a levegő, természetesen mindaketten odafordultak a hallgatókhoz, akik mindaddig érdeklődéssel követték a csatározást, míg nem sérődtek meg és nem tértek át tettelegességre.

Több esztendőre kiterjedő beható értesülések alapján Bloom meglehetősen hajlandó volt arra, hogy lekicsinyelje az efféle nagyszájú locsogást, mert akár kíváncsnak tartja valaki ezt a fordulatot, akár nem, annyit a vak is lát, hogy a csatornán túli szomszédok, ha nem sokkal nagyobb bolondok, mint amilyenek-

nek tartják őket, sohasem olyan gyöngék, mint amilyeneknek magukat mutatják. Nagyon is úgy hangzik ez az egész, mint bizonyos köröknek az a hőbortos feltevése, hogy százmillió év alatt a testvérsziget széntartaléka kimerül, és ha ez idők folyamán valóban megtörténik, majd elvállik akkor, mitől döglük a légy, ő maga csak annyit mondhat erről a kérdésről, hogy addig még sok minden apróság történhetik, ami befolyásolhatja a dolgok menetét, a közbeeső idő alatt pedig nagyon tanácsos lenne, ha a két ország, akármilyen különböző is, igyekeznék megtenni, ami tőle telik. Egy további érdekes részletkérdés, a kurvák és suhancok szerelmeskedése, hogy köznyelven szóljunk, azt juttatja eszébe, hogy az ír katonák, ha harcoltak is Anglia ellen, legalább annyiszor, ha nem többször harcoltak érte. Es vajjon miért? Ez a jelenet a két ember között, akik közül az egyik a helyiség tulajdonosa és állítólag azonos vagy, azonos volt Fitzharris-szal, a nevezetes invincible-lel, a másik pedig nyilvánvalóan svihák, akarva nem akarva porhintés gyanuját kelti benne, és nagyon is előre ki-eszeltnek hat rá, az emberi lélek ismeretével bíró szemlélőre, míg a többiek természetesen nem veszik észre a turpisságot. Ami pedig a tulajdonost vagy gazdát illeti, ami a másik talán egyáltalában nem is, neki (Bloomnak) az a nagyon érthető érzése, hogy az ilyen embereket jobb észre sem venni, ha az ember nem esett egészen a feje lágyára, az embernek legyen magánéletében irányelve az, hogy az ilyenekhez és a hasonlószerűekhez ne legyen köze, mert mindig fennforog annak lehetősége, hogy felbukkan egy spicli, mint Denis vagy Peter Carey és felajánlkozik koronatanúnak a királyné — illetve most már király — főügyésznél, mely gondolat neki a legnagyobb mértékben ellenszenves. Ettől teljesen függetlenül sem tetszenek neki az ilyen gonosztevő és elvből bűnöző egyének. De ha efféle kriminális hajlamok nem is tudtak soha semminő alakban vagy formában gyökeret verni lelkében, azért nem tagadja (közben bensőleg ugyanaz marad, aki volt), hogy mégis bizonyos csodálatot érez az olyan ember iránt, aki valóban kést, hideg vasat ragad politikai meggyőződése szolgálatában, jöllehet ő személyesen sohasem venne részt az ilyesmiben, mert ez nagyjából ugyanaz, mint a déli országokban a szerelmi *vendetta* — elnyerni a nőt vagy lőgni érte —, ahol a férj némi szóváltás után a nőnek egy másik boldog halandóval való kapcsolatairól (megfigyelte ugyanis a párt), végzetes szidalmakat zúdít az imádott nőre és postnuptiális viszonyuk eredményeképpen beledöfi a kést, ugyan éppen eszébe jut, hogy Fitz, gúnynevéen Kecskébőr, csak a kocsit szállította a bűntény tulajdonképeni elkövetőjének, így tehát, ha értesülései megbízhatók, igazában nem vett részt az orvtámadásban, úgyhogy ezen az alapon valamelyik csavaroseszű jogásznak sikerült is kihúzni a csávból. Node annyi bizonyos, hogy ezek ma már csupa elmúlt dolgok, és ami barátunkat, az állítólagos Kecsketcceterát illeti, nyilvánvaló, hogy túlélte saját dicsőségét. Vagy természetes hallal kellett volna meghalnia, vagy a vérpadon. Mint a színésznők, mindig búcsút vesznek — visszavonhatatlanul utolsó felépés, aztán mosolyogva újra kilibbennek. Nagylelkűek a léha-

ságig, amellet hevesvérűek is természetesen, eszükbe se jut, hogy takarékoskodjanak, mindig az árnyék után kapkodnak a csont helyett. Neki is igen erős gyanuja van, hogy Johnny Lever, úr néhány fontnak, shillingnek és pennynek a dokkok körüli kóborlásai közben az *Old Ireland* kedélyes légkörében hágott nyakára, *jövel vissza Erinbe* és így tovább. Ami pedig a többieket illeti, nemrégiben hallott már ehhez hasonló szájhősködést, és most elmondhatja Stephennek, milyen egyszerűen, de hathatósan hallgattatta el a sértegetőt.

— A májára ment valami — jelentette ki a sokat rágal-mazott, de egészében békeszerető ember —, ami kicsúszott a számon. Zsidónak nevezett, de igen hevesen, sértő célzattal. Erre én, egyetlen tapodtat sem térve el a tényektől, érté-sére adtam, hogy az ő Istene, már tudniillik Krisztus, maga is zsidó volt és egész családja az, akárcsak én, pedig én igazában nem is vagyok az. Ez volt a leghelyesebb ebben az esetben. Szelíd válasz lefegyverzi a dühöt. Mindenki látta, hogy nem tud mit válaszolni. Hát nincs igazam?

Hosszú nincs-igazam-tekintetet vetett Stephenre, tele félnék és komor büszkeséggel a szelíd vád miatt, de kérő szemmel is, mintha valamiképen az az érzése lett volna, hogy nem egészen...

— *Ex quibus* — mormogta Stephen semmire sem kötelező hangszúllyal, miközben két vagy négy szemük folytatta a beszél-getést —, akár *Christus* a neve, akár Bloom, de végül is min-denki más ugyancsak, *secundum carnem*.

— Természetesen — szögezte le Bloom — mindkét oldalát kell nézni az éremnek. Nehéz dolog merev szabályokat felállítani arról, hogy mi az igazság és mi nem, de javulásra mindenütt van kilátás, ámbár, mint mondják, minden országnak, ezt a mi szerencsétlen országunkat is beleértve, olyan kormányja van, ami-lyet megérdemel. De egy kis jóakarat sokat segíthet. Szép, ha minduntalan kölcsönös felsőbbiséggel dicsekszünk, de mi van a kölcsönös egyenlőséggel? En irtózom az erőszak és a türelmetlen-ség minden válfajától. Soha nem ér el semmit és nem állít meg semmit. A forradalmak jőjjenek a részletfizetések módszerével. Kimondott képtelenség, ha embereket azért gyűlölnék, mert a parton túl laknak és más nyelvet beszélnek, hogy úgy mondjam.

— Emlékezetes véres ütközet a hídon és hétperces háború — helyeselte Stephen — Skinner's Alley és Ormond Market között.

— Igen — értett vele egyet Bloom, egészen magáévá téve a megjegyzést, amely lenyűgözően igaz, aminthogy, az egész vi-lág lenyűgözően tele van ilyesmivel.

— A számból vette ki a szót — mondta. — Egymásnak ellentmondó tanubizonyságok hókuszpókusza, amelyet jóhisze-műen egyáltalában nem lehet...

Mindezek a nyomorúságos veszekedések, amelyek annyi rosszvért szülnek — a veszekedő dudor vagy valamelyik más mirigy túlfelföldése, csak tévesen hitték, hogy a *point d'honneur* vagy valamilyen zászló az okuk — az ő szerény, nézete szerint egyesegyedül pénzkérdés kérdése, aminthogy, minden mögött ez

áll, kapzsiság és féltékenység, és az emberek sohasem tudják, hol álljanak meg.

— Vádolják — jegyezte meg hallhatóan. Elfordult a többiek felé, akik valószínűleg... és közelebből beszélt, hogy a többiek... ha esetleg...

— A zsidókat — súgta halkan Stephen fülébe —, hogy azok teszik tönkre őket. Ebből egy szó sem igaz, azt állíthatom. A történelem — meglepi ez Önt? — kézzelfoghatóan bizonyítja, hogy Spanyolország akkor kezdett hanyatlani, mikor az inkvizíció kiűzte a zsidókat, és Anglia akkor virágzott fel, mikor Cromwell, ez a különlegesen tehetséges haramia, akinek egyebekben elég sok van a rovásán, behívta őket. Miért? Mert praktikusak és mert ez be is bizonyosodott róluk. Nem kell, hogy erről részletesen... Ön ismeri az e kérdésről szóló főbb műveket, és akár milyen orthodox is... De a gazdasági életben, amelynek nincs köze a valláshoz, a pap szegénységet jelent. Láttuk a háborúban, hogyan állott meg Spanyolország az előretörő Amerikával szemben. Törökök, a dogma tehet róla. Ha nem hinnék, hogy egyenesen az égbe mennek haláluk után, megpróbálnának jobban élni — legalább én azt hiszem. Ezzel a bűvészkedéssel bódítják a tisztelt egyházi férfiak a világot, mindenféle ürügyekkel. Jómagam — ismételte drámai erővel — vagyok olyan jó ír, mint az a durva ember, akiről előljáróban beszéltem önnek, és én azt kívánom — fejezte be elmefuttatását — hogy mindenki, minden felekezeti osztály *pro rata* rendes, nem szűkkeblűen megszabott jövedelmet élvezzen, teszem azt, 300 fontot *per annum*. Ez a dolog lényege, a kérdés megoldható és jóval barátságosabbá tenné az érintkezést ember és ember között. Ez legalább az én szerény véleményem. Ezt nevezem én hazafiasságnak. *Ubi patria*, mint klasszikus napjainkban az *Alma-Mater*-ben felcsipegettünk, *vita bene*. Ahol jól élhetünk, már tudniillik, ha dolgozunk.

Kávét helyettesítő kávészerűséggel teletöltött csészéje felett Stephen, miközben a dolgoknak ezt az általános synopsisát hallgatta, szemét a semmire irányította. Hallott természetesen mindenféle szavakat, amelyek úgy változtatták színüket, mint a rákok reggel Ringsendben, mikor szaporán belefúrják magukat ugyanannak a homoknak különböző színeibe, ahol valahol lenn hajlékuk van vagy gyanítható. Aztán felnézett és látta a szemeket, amelyek mondták vagy nem mondták a szavakat, hallotta a hangot — ha dolgozunk.

— Engem hagyjon ki ebből — jegyezte meg végül — már tudniillik a munkából.

A szemeket ez a megjegyzés meglepte, mert mint a tulajdonosuként szereplő személy *pro tem* vagy inkább beszélő hangja megjegyezte: mindenkinek dolgoznia kell, muszáj, együtt.

— A munkát — sietett a másik kijelenteni — természetesen a szó legtágabb értelmében gondolom. Tehát az irodalmi munkát is, nem csak a hír kedvéért. Az újságírást is, amely ma a legközvetlenebb csatorna. Ez is munka. Fontos munka. Végre is, amilyen keveset tudok önről, a neveltetésére kiadott pénz mindenestre feljogosítja arra, hogy kártalanítsa magát és maga ál-

lapítsa meg az árát. Pontosan ugyanannyi joga van ahhoz, hogy tollából éljen és filozófiai szenvedélyeinek áldozzon, mint a parasztnak. Hát nem? Mindaketten Írországhoz tartoznak, az agy és a testi erő, mindakettő egyformán fontos.

— Ön azt gyanítja, — felelte Stephen félbemaradt nevetéssel, — hogy fontos lehetek, mert a *faubourg Saint-Patrice*-hez tartozom, amelyet rövidség kedvéért Írországnak is hívnak.

— Én tovább mennék egy lépéssel — jelezte Bloom.

— Én viszont azt gyanítom — szakította félbe Stephen —, hogy Írország azért fontos, mert hozzám tartozik.

— Ki tartozik? — kérdezte Bloom és előre hajlott, mert félt, hogy rosszul hallott valamit. — Bocsásson meg. Nagyon sajnálom, de nem értettem az utolsó részt. Hogy, értette azt, hogy...?

Stephen láthatólag bosszusan megismételte és félretolta kávésbögréjét vagy ahogy nevezni akarjuk, aztán nem túlságosan udvariasan hozzátette:

— Új nemzetiségre már nem térhetünk át. Térjünk új tárgyra.

Erre a találó indítványra Bloom, hogy új tárgyra térjen, kissé zavartan lesütötte a szemét, mert nem tudta volna pontosan megmondani, milyen értelmet tulajdonított a »tartozik« szónak, ugyanis a hozzátartozó mondatot nem értette meg jól. De a rendreutasítás eléggé világos volt. Kétségtelenül a még csak alig bevégeződött orgia utóhatása nyilvánkozott meg bizonyos fanysággal ezen a furcsán keserű módon, ahogyan józan állapotban nem beszélt volna. Az otthoni élet, amelynek Bloom a legnagyobb jelentőséget tulajdonította, hihetőleg szintén nem volt az, aminek lennie kellett volna, esetleg nem is ismerkedett meg valóban arravaló emberekkel. Némi aggodalommal tekintett a mellette ülő fiatalemberre és alig leplezett megütődéssel gondolt arra, hogy az csak nemrégiben jött vissza Párisból, különösen szeme nagyon emlékeztetett apjára és nővérére, de mivel a dolgot ez sem tette sokkal világosabbá, az jutott eszébe, hogy sok-sok művelt ifjú, aki a legfényesebb jövőnek ment elébe, elsüllyedt a korai züllés fertőjében, anélkül, hogy ezért a felelősséget bárki másra háríthatta volna. Ott van például O'Callaghan esete, ezé a jó családból való, bár anyagiakkal gyöngén ellátott kótyagos rajongóé, akinek feje tele volt rigolyákkal, így sok más furcsa cselekedeten kívül, ha berúgott és az egész világnak terhére volt, tréfából barna papírruhában sétált végig az utcán (ez szóról-szóra igaz). Aztán bekövetkezett a sok bohóság után a szokásos *dénuement*, szörnyű csávába került, és végül is néhány barátja volt kénytelen gondoskodni róla, hogy szedje a sátorfáját, miután John Mallon inspektor a Lewer Castle Yardból alaposan megmondta neki a véleményét; nehogy a Büntető Novella második szakasza értelmében felelősségre vonják, mikor már több beidézett neve közbeszéd tárgya volt, ha nem is került éppen nyilvánosságra olyan okokból, amelyeket mindenki megérthet, akinek egy kis fantáziája van. Szóval, hogy rövid legyenek, a tizenhatos szám, amelyet semmiképen sem akart

meghallani, Antonio és társai, lovászok, esztéták és a tetoválás, amely úgy a hetvenes évek körül akkora divat volt még a Lordok Házában is, mert a trón mostani birtokosa, akkor még várományosa, a felsőbb tízek egyéb tagjai és más magasállású személyiségek egyszerűen az államfő nyomdokaiba léptek, eltűnődött a kiválóságok és koronás fők erkölcsbe ütköző botlásain, amilyen a Cornwall-eset volt néhány évvel ezelőtt olyan módon, amely a természetnek aligha állott szándékában, amin a jóerkölcsű emberek a törvény értelmében nem kevésbé felháborodnak, ha a valóságos okot talán nem is ismerik, kivéve elsősorban a nőket, akik úgyis mindig szeretik egymást kibeszélni, igaz, hogy elsősorban az öltözködés és más effélék miatt. Finom alsóruhákért lelkesedő hölgyek és minden jó szabónál dolgoztató férfi igyekezzék a kettő közötti választvonalat célzásokkal kiszélesíteni és az illetlenségeknek a két nem között megadni a savát borsát, önagysága felgombolta az övét, ő kifűzte önagyságát, vigyázat a tűkre, míg viszont az emberevők, akiknél kilencven fok van árnyékban, semmit sem törődnek az ilyesmivel. De hogy visszatérjünk a kiinduló pontra, vannak másfelé ismét mások, akik egészen alul kezdtek és könyökükkel jutottak egészen magasra. Csupán természetes tehetségükkel, bizony. Az agyukkal, uram.

Ezért és más okból úgy érezte, érdeke, sőt kötelessége, hogy kitartson és kihasználja a páratlan alkalmat, noha nem tudta volna megmondani, miért, mikor már úgyis több shillingjébe került az ügy, igaz, hogy egyesegyedül saját hibájából. De hát a közelebbi ismeretség egy nem közönséges kaliberű emberrel, aki bőséges anyagot nyújthat a gondolkodásra, busásan kifizetődik. Az ilyen szellemi felfrissülés, úgy érezte, időnként nagyon erősítő hatású. Ehhez járul még, hogy a sorsszerűen véletlen találkozás, a tánc, a verekedés, a vén matróz, aki ma itt van, holnap ott, az éjszakai csavargók, az események zajlása, mindez együtt valóságos miniatűr képe a világnak, amelyben élünk, különösen mert a legalsó tízek, t. i. a bányamunkások, bűvárok, utcaseprők stb. életét újabban szeretik görcső alatt vizsgálni. Hogy lehetőleg sok hasznót húzzon ebből a ragyogó órából, azon gondolkodott, vajjon volna-e neki is olyan szerencséje, mint Philip Beaufoix úrnak, ha mindezt leírná. Talán sikerülne valami olyat írnia, ami fölötte állana az átlagnak (mint az teljes mértékben szándékában volt) hasábonként egy guineáért, mondjuk ezen a címen, hogy: *Tapasztalataim egy kocsiskocsmában*.

A *Telegraph* rózsaszínű sportmelléklete véletlenül éppen ott feküdt a könyöke mellett és mivel már megint fejét törte és elégedetlen volt az országgal, ahol él, és az előtte fekvő rejtély szerint a hajó Bridgewaterből indult és a levelezőlapon A. Boudin volt a címzett neve, vajjon hány éves a kapitány, szeme céltalannul kalandozott a különféle felírások között, amelyek különösen az ő szakmájába vágtak, a Mindenható adja meg mindennapi ujságunkat. Előbb kissé megijedt, de aztán rájött, hogy csak bizonyos H. du Boyesről van szó, valami írógépügynökről vagy efféléről. Nagy ütközet Tokió. Ír szerelmi idill 200 font kártérítés.

Gordon Bennett kivándorlási család. Levél William ökegyelmes-ségétől. Ascot *Haszontalan* a 92-ik év derbyjére emlékeztet, amelyen Marshall kapitány ismeretlen lova, *Sir Hugo* minden várakozás ellenére megnyerte a kék szalagot. Nagy szerencsétlenség New-Yorkban, ezer halott. Száj- és köröm. A boldogult Patrick Dignam temetése.

Változatosságból elolvasta tehát a Dignamról szóló hírt, Isten nyugosztalja, ami, mint elgondolta, nem volt éppen vidám búcsúztató.

— *Ma reggel* (ezt persze Hynes tette bele) *a megboldogult Patrick Dignam földi maradványait Newbridge-avenue 9. szám alatti lakásáról Glasnevinbe szállították. Az elhunyt népszerű és kedves alakja volt városunknak, és rövid szenvedés után bekövetkezett halála nagy részvétet keltett Dublin lakosságának minden rétegében. A temetési szertartást, melyen az elhunyt sok barátja volt jelen, (ezt biztosan Hynes írta Corny biztatására) H. J. O'Neill & Son, North Strand road 164 rendezte. A gyászmenetben ott láttuk a következőket: Patk. Dignan (gyermek), Bernard Corrigan (sógor), John Henry Menton ügyv., Martin Cunningham, John Powel aetondph 1/8 ador dorador douradora (biztosan itt hívta be Monksot, a napihírszedőt a Keyes-féle hirdetés miatt), Thomas Kernan, Simon Dedalus, Stephen Dedalus, B. A., Edward J. Lambert, Cornelius Kelleher, Joseph M'C. Hynes, L. Boom, C. P. M'Coy — M'Intosh és sokan mások.*

Kissé bosszankodva a *L. Boom* (mint helytelenül szedték) és a véletlenül bennmaradt sor miatt, ugyanakkor azonban jót mulatva C. P. M'Coy és Stephen Dedalus, B. A. nevének említésén, akik, mint említenünk itt felesleges, teljes távollétükkel tündököltek (hogy McIntoshról ne is beszéljünk), L. Bloom megmutatta a lapot B. A. úrnak, aki éppen újra egy ásítást nyomott el, félig idegességből, miközben nem mulasztotta el, hogy megemlítse tréfás sajtóhiba-gyűjteményét.

— Közte van a zsidókhoz szóló első levél is? — kérdezte a fiatalember, mihelyt alsó állkapcsa lehetővé tette. — Szöveg: nyisd ki a szád és dugd bele a körmöd.

— Valóban — mondta Bloom (noha először arra gondolt, hogy az érsekre céloz, míg aztán szájról és körömről beszélt, ami természetesen már nem függhetett össze vele), boldogan, hogy gondolatai végre megpihenhettek és kissé elképedve, hogy Myles Crawford mégis nyélbe ütötte a dolgot.

Míg a másik a második oldalt olvasta, Boom (hogy egyelőre mi is ezen a hibás néven nevezzük) néhány henye pillanatot az-zai töltött, hogy bele-belenézett a harmadik ascoti futtatásról szóló beszámolóba a harmadik oldalon, díj 1,000 sovs., ehhez további 3,000 sovs. külön jutalom csikóknak és nyeretleneknek, *Haszontalan*, tulajd. F. Alexander, anyja *Csillag*, ötéves, súly 60, Thrale (W. Lane) 1. *Zinfandel* (M. Cannon), tulajd. Walden, 2. *Sceptre*, tulajd. W. Bass, 3. Total. 5:4 *Zinfandel*, 20:1 *Haszontalan*. *Haszontalan* és *Zinfandel* egymás mellett. Egyideig senki sem tudta volna megmondani, hogyan végződik a futam, mikor az outsider egyszerre előrerugtatott, és lehúzta Lord Ho-

ward de Walden gesztenyebarna ménjét és W. Bass barna csikóját a harmadfélmérföldes futamban. A győztest Braine trainírozta, úgyhogy Lenehan elbeszélése nem volt egyéb pusztán fecsegésnél. Könnyen nyert egész hosszal. 1.000 sovs. és 3.000 külön jutalom. Futott még *Maximum II.*, tulajd. J. de Bremond (a francia ló, amely felől Bantom Lyons aggódva tudakozódott, még nem jött be, de minden pillanatban várható). A nagy coup különböző módjai. Szerelem és kárpótlás. És ez az együgyű Lyons egyszerre ellazsálta, mindenképen rajta akart veszteni. Előfordul a játékban, és mint az eredmény később megmutatta, szégyen bolondnak valóban nem sok oka volt, hogy szerencsét kívánjon magának, oda minden kilátás. Csak találgatás az egész játék.

— Minden jel arra mutatott, hogy ez fog történni — mondta Bloom.

— Micsoda? — kérdezte a másik, akinek mellékesen megsérült a keze.

Egy szép reggel vesszük az ujságot, erősgette a kocsis, és azt fogjuk olvasni, hogy *Parnell visszatérése*. Lefogadja velük, amiben akarják. Egy ír muskétás egyszer itt volt a kocsmában este és azt mondta, hogy látta Délafrikában. A büszkeség ölte meg. Végeznie kellett volna magával vagy el kellett volna bújni a Committee Room 15 után, míg megint a régi lett volna, hogy ne mutasson többé senki ujjal rá. Akkor valamennyien mind a lábát csókolták volna és könyörögtek volna neki, hogy jőjjön vissza, mihelyt újra megjött az esze. Mindenesetre nem halt meg. Csak rejtőzködik valahol. A koporsó, amelyet idehoztak, kövekkel volt tele. Új neve De Wet, a búr tábornok. Nagy hiba volt tőle, hogy a papok ellen harcolt. És így tovább, satöbbi.

Mindazonáltal Bloom (helyes nevén) meglepetéssel vette tudomásul emlékezőtehetségüket, mert kilenc esetben tíz közül a kátrányos hordók esete forgott fenn, nem egyesével, hanem ezrével, aztán teljes feledés, mert azóta jó húsz év telt már el. Persze nagyon valószínűtlen, hogy a mesékben szikrányi igazság is van, de még ha volna is, a visszatérés szerinte, mindent egybevetve, nem volna tanácsos. Nyilván van valami a halálában, ami becszantia őket. Vagy túlságosan egyszerűen mult ki az árnyékvilágból akut tüdőgyulladásban, éppen mikor különböző politikai tervei megérték volna, vagy kiszivárgott, hogy halálának nem volt más oka, mint hogy elfelejtett cipőt és ruhát váltani, mikor átázott, és ebből keletkezett a hűlés, szakorvost is meg kellett volna kérdeznie, ehelyett azonban egyszerűen szobájában maradt, aztán két hét alatt általános sajnálatra meghalt, de az is lehet, hogy zokon vették, hogy kiesett a kezükből a vezetés. Mivel már régen senki nem volt tájékozva lépéseiről, természetesen nem lehetett többé tudni, hol van, olyan ez, mint az *Alice*, *hol vagy?* már korábban is különféle álneveken dolgozott, Fox és Stewart néven bujkált, úgy hogy a kocsis barátunk szájából hallott megjegyzés azért a lehetőségek határain belül maradt. Magától értetődik, hogy ha igaz volna, aligha lenne neki nyugta, nemhiába igazi vezető egyéniség, amellettt imponáló jelenség is,

hat láb magas, de legalább is öt láb tíz vagy tizenegy harisnyában, míg most X és Y urak megint a hangadók, pedig a nyomába sem jöhetnek amannak, és nehéz bennük igazán jó tulajdonságokat felfedezni. Annyi bizonyos, hogy ez az agyaglábu bálvány szolgál némi erkölcsi tanulsággal. Amellett legbizalmasabb hívei közül hetvenketten kígyót-békát kiabáltak rá. Az eset ugyanaz, mint a gyilkosoknál. Vissza kell, hogy menjen — valami honvágynak nevezhető hajtja vissza —, hogy utódjának a címszerpben megmutassa, hogyan kell. Egyszer látta egy kedvező alkalommal, mikor az *Insuppressible* nyomdáját, de lehet, hogy az *United Ireland* volt az, összerombolták, és ezt szerencséjének tartja, amellett ténylegesen ő volt az, aki feladta neki a cilinderét, mikor leütötték a fejről, és akkor azt mondta, hogy *Köszönöm*, pedig fagyos arckifejezése ellenére bizonyára izgatott volt, a száj és kehely között történt *malheur* miatt — ez mindenkinek vérében van. De ami visszatérését illeti, nagy szerencse, ha ilyenkor nem uszítják rá az emberre a kutyákat, mikor újra felbukkan. Aztán rendszerint nagy tengés-lengés következik. Tom mellette van, Dick és Harry ellene. Azonkívül pedig a hely el van már foglalva, és az embernek igazolnia kell magát, mint a Tichborne-ügyben Roger Charles Tichborne-nak, *Bella* volt a hajó neve, ha jól emlékszik, az örökös elsüllyedt vele, tanuk bizonygatták, aztán meg valami tetoválásról is volt szó indiai tintával, nem Lord Bellew volt az? Az egyik hajószomszédjától könnyű szerrel értesült minden részletről, és ha az így megszerzett adatokat felhasználta volna, egyszerűen beállíthatott volna azzal, hogy *Bocsánat, Ez és Ez vagyok*, vagy akármilyen más efféle közönséges megjegyzéssel. Okosabb lett volna, mondta Bloom a mellette ülőnek, aki nem nagyon mutatkozott beszédesnek, és ezen a ponton valóban a szóbanforgó jeles személyiséghez hasonlított, ha előbb tapogatózik az ország helyzetéről.

— Az a kutya felel érte, az az angol ringyó — jelentette ki a csehós. — Az verte az első szöget a koporsójába.

— De jó darab nőszemély — jegyezte meg a *soi-disant* Henry Campbell alpolgármester. — Láttam az arcképét a fodrásznál. A férje kapitány volt vagy valamiféle tiszt.

— Az ám — tette hozzá Kecskébőr vidáman. — Az volt, a legpipogyaabb fajtából.

Ez a humoros közbeszólás meglehetősen derűtséget keltett a hallgatóság soraiban. Bloom maga a mosoly leghalványabb árnyalata nélkül az ajtóra nézett és eltűnődött azon a történeten, amely rendkívüli érdeklődést keltett annakidején, mikor a tényeket súlyosbító körülményül nyilvánosságra hozták, a két ember közötti szokásos ömlengő levelezéssel, amelynek tartalma nesze semmi, fogd meg jól volt. Eredetileg platónikusnak indult az ügy, aztán közbeszólt a természet és feltámadt bennük a vonzalom, később a dolog egyre jobban érlelődött és szerte a városban beszélték, míg végre sok rosszmájú ember öröme, akik csak azt lesték, mikor törhetik ki a nyakát, becsapott a villám és ha

az ügy már régen nyílt titok volt is, ez persze eltörpült a most kitörő óriási botrány mellett. Azóta a két név összekapcsolódott, pedig, ha már úgyis kimondott kegyeltje volt a férfi, nem igen érthető, miért kellett kikürtölni a világnak, hogy megosztotta vele ágyát, mint azt eskü alatt bizonyították, miközben az egész zsúfolt törvényszéki termen valóságos villamos áram futott végig, mikor a tanúk eskü alatt vallották, hogy ezen és ezen a napon látták, amint az illető úr hálóköntösben lefelé mászott a létrán egy emeleti szobából, ahová ugyanezen az úton jutott be, mindenesetre az ügy remekül jövedelmezett a hetilapoknak, amelyek igyekeztek felfűjni a sikamlós részleteket. Holott az egész ügy egyszerűen csak abból állott, hogy a férj alaposan lazsált és a házastársak között csak névleg volt valami, és akkor egyszerre megjelenik a színen egy igazi férfi, akinek ereje a gyöngeséggel határos, áldozatul esik a nő szíriénkedésének és elfelejti, hogy már valaki másnak a felesége. Aztán jött, ami jönni szokott, a sütkérezés egymás mosolyában. Magától értetődik, ezuttal is felvetődött az örök kérdés, a házaselet problémája. Létezhetik-e igazi szerelem házaselek között, feltéve, hogy egy harmadik is szerepel az ügyben? Igazában senkinek semmi köze nem volt hozzá, hogy a férfi egy kicsit megkerült és beleszeretett a nőbe. Mindenesetre nagyszerű példája volt a férfiasságnak, megtetézve kiváló szellemi képességekkel, bizonyos, hogy magasan fölötte állott annak a másik katonának (aki, hiába, éppen csak mindennapos típusa volt az *Isten veled, hős kapitányom* fajtájú könnyű dragonyosnak, pontosabban 18-as huszárnak) és minden bizonnyal igen lobbanékony is volt (a bukott vezér, nem a másik) a maga módján, amit természetesen ő, az asszony, rögtön észrevett, hogy ezen az úton könnyen hírnévhez juthat, amit a férfi meg is ígért, míg a papok és az Evangélium szolgái, egykor lelkes hívei, hőn szeretett kisajátított parasztjaival egyetemben, akikért olyan lovagiasan síkraszállt a falusi kerületekben, hogy legvérmesebb várakozásaikat is felülmúlta, megadták házasedési terveinek a kegyelemdöfést és égő zsarátnokot raktak a fejére, nagyjából ugyanúgy, mint ahogyan a mesében van az a számarrúgás. Ha most megfordított sorrendben visszanéz az ember az egésze, szinte álomnak tűnik fel. A visszatérés pedig a legrosszabb, amit valaki tehet, mert az ember természetesen nem találja meg többé a helyét, hiszen ahogyan az idő múlik, változnak a dolgok is. Például, így tűnődött, Irishtown Strand, ahol bizony sok éve nem volt már, most egészen mást mutat, mióta elköltözött az északi városrészbe. Dehát észak vagy dél, itt egyszerűen a forró szenvedély esete forog fenn, amely minden akadályon átgázol, és igazában csak arról van szó, amit mondott, hogy az asszony spanyol vagy legalábbis félspanyol, az ilyenek nem csinálnak semmit félig, igazi déli szenvedéllyel vetik magukat a dolgokba és a tisztesség minden mázát ledobják magukról.

— Ez is csak azt igazolja, amit mondtam — mondta lán-
goló szívvel Stephennek. — És ha nem csalódom nagyon, a nő is spanyol.

— A spanyol király lánya — felelte Stephen és közben mondott vagy mormogott valamit arról, hogy Isten veled és agyó, spanyol hagyma, és hogy annak az első országnak Deadman a neve és Ramheadtól Scillyig az út nem több, mint...

— Igazán? — kiáltott Bloom meglepetten, pedig egyáltalában nem csodálkozott. — Ezt még sohasem hallottam. De meglehet, hiszen ott is élt. Szóval Spanyolország...

Ovatosan kikerülve zsebében a *Bűn mézét*, amely könyv mellékesen a Capel-streeti kölcsönkönyvtár régen visszadandó könyvét juttatta eszébe, kihúzta noteszét és gyorsan átlapozva annak elegyes tartalmát, végül is...

— *Apropos*, — mondta, miközben eltűnődve kikeresett egy elfakult fényképet és az asztalra tette —, spanyol típusnak találja ezt?

Stephen, akihez a kérdést nyilvánvalóan intézte, ránézett a fényképre és jól megtermett hölgyet látott, nyíltan közszemlére tett testi bájakkal, asszonyiséga teljes virágjában, nyilván e célra készült estélyi ruhában, amely bőkezűen látni engedte keblét, sejtetésnél többet árult el mellének halmaiból, telt ajkai szétváltak, alul kivillant tökéletes fogsora, nyilvánvaló komolysággal állott egy zongora mellett, amelyen egy akkor divatos és a maga nemében egészen csinos ballada, *A régi Madridban*, kottái feküdtek. Szeme (a hölgy sötét és nagy szeme) Stephenre nézett, aki szeretett volna mosolyogni azon, amit megcsodálnia kellett, lévén a kép művészeti kiviteléért Dublin első műfényképésze felelős, Lafayette, Westmoreland-street.

— Ez Bloomné, a feleségem, Madame Marion Tweedy primadonna — közölte Bloom. — Néhány évvel ezelőtti vették fel. 96-ban vagy olyantájban. Akkor egészen ilyen volt.

A fiatalember oldalán ő is a hölgy arcképét nézte, mostani hites feleségéét, aki, mint bizalmasan jelezte, Brian Tweedy őrnagv szépreményű lánya volt és már fiatalon figyelemreméltó énekesnő. tehetséget árult el, tizenhatéves kislány korában már közönség előtt énekelt. Ami az arcot illeti, kifejezésében megszólalásig hű, az alak azonban nem érvényesül eléggé, valójában az rajta a legfigyelemreméltóbb, de ebben az öltözékben nem mutat nagyon sokat. Bátran levétethette volna magát, tette hozzá, egész alakban, hogy ne is beszéljünk bizonyos érett gömbölyűségekről a... Minthogy üres óráiban ő is szeret a művészettel foglalkozni, általában kedvelője a kifejlődött női formáknak, és történetesen éppen az elmúlt délelőttön nézte meg a Nemzeti Muzeumban a görög szobrokat, ezeket a tökéletesen kifejlett műremekeket. A márvány jól tükrözi az eredetit, a vállakat, a hátat, az egész test arányosságát. Minden egyéb persze puritánizmus. Persze, Szent József... De ezt nem mutathatja meg egy fénykép sem, mert ez egyszerűen nem művészet.

Miközben ezek mozgolódtak benne, legszívesebben követte volna a tengerész példáját és hagyta volna, hogy a kép néhány percig önmagáért beszéljen, azzal az ürüggyel, hogy... A másik pedig nyugodtan magába szívhatta volna az egész szépséget, mert a nő szinpadai megjelenése, őszintén szólva, olyan gyönyör-

rűség, hogy nincs az a felvevő gép, amely érvényre juttathatná. Ezt azonban a társas illem nem igen engedi meg, ámbar meleg és kellemes éjszaka van, azért az évnék ebben a szakában csodálatosan hűvös, mert a napsütés a vihar után... És ott mindjárt szükségét érezte, hogy engedelmeskedjék egy bensejében megszólaló hangnak és eleget tegyen egy lehetséges szükségletnek azáltal, hogy megmozdul. Mindazonáltal tovább is csöndesen ült és futólag nézegette az enyhén bepiszkolódott fényképet, amely a teltebb idomok környékén összegyűrődött, ami azonban azok értékéből nem vett el semmit, aztán pedig elgondolkozva elnézett, nehogy a fiatalember esetleges zavarát fokozza, miközben a duzzadó embonpoint szimetriáját latolgatja. Valóban az a kis piszok igazában csak fokozza a csábító hatást, mint a kissé bepiszkolódott fehérnemű, amely felér az ujjal, sőt igazában többet ér az ujnál, mert nincs benne már keményítő. És ha elment volna otthonról, mikor...? Megkerestem a lámpát, mert a nő azt mondta, ez jutott eszébe, de csak futó ötlet volt, mert nyomban azután a ma reggeli össze-visszaságra gondolt az ágyon satöbbi és a könyvre Rubyról a metimpikózással (*Sic*), amely rendeltetésszerűen leesett, éppen a családi éjjeli edény mellé, Lindley Murray ne vegye zokon.

Kétségtelenül kedvére való volt a jólnevelt, disztिंगvált és hozzá impulzív fiatalember közelsége, aki az egész bandából a legtöbbet ért, ha nem is gondolja az ember, mennyi van benne... illetve gondolja. Azonkívül azt is kijelentette, hogy a kép csinos, aminthogy valóban az is, ha pillanatnyilag erősebb is mint akkor. De hát miért ne? Mennyi badarságot összefecsegték annakidején arról az ügyről, és egész életre szóló megszegyenülés lett az eredmény, hozzá persze a sok szenzációs cikk az ujságokban ugyanarról a házassági bonyodalomról, azt is ráfogták, hogy egy hivatasos golfjátékossl vagy a legújabb színházi nagysággal volt viszonya, ahelyett, hogy nagylelkűen és tisztességesen kezelték volna az ügyet. A bíróság előtt elmondották, hogyan találkoztak össze sorsszerűen és hogyan szerették meg egymást ketten, úgyhogy a nyilvánosság szemében egy pár lettek, aztán a levelek, a szokásos, gyöngéd, kompromittáló kifejezésekkel, amelyek nem hagynak kibúvót, annak bizonyítására, hogy hetenként kétszer-háromszor együtt voltak az egyik ismert tengerparti szállóban, és a kapcsolatok, mikor a dolog természetszerűen továbbfejlődött, csakhamar bensőségesekké váltak. Aztán az ítélet és a királyi ügyész, aki rámutatott az okokra, és fellebbezni nem lehetett és az ítélet jogerős lett. De ami ezt illeti, a két házasságtörő tisztára bele volt bolondulva egymásba és nem sokat törődött az egésszel, míg aztán az ügyet egy jogász kezébe tették le, aki törvényes határidőn belül kérvényt nyújtott be a sértett fél érdekében. Neki, Bloomnak, az a kitüntetés jutott részül, hogy közelében lehetett Erin eleven koronázatlan királyának, mikor megtörtént az a történelmi *fracas*, hogy az elbukott vezér — aki tudvalevőleg mindig is kitarzott az ügy mellett, hiába húzták rá a házasságtörők ruháját — (szóval a vezér) bizalmas hívei, tízen vagy tizenketten vagy, talán még többen behatoltak az

Insuppressible nyomdájába, de lehet, hogy mégis az *United Ireland* volt az (amely elnevezés egyébként semmiképpen sem felel meg a tényeknek) és kalapáccsal vagy más effélével összetörték a szedőszekrényeket, csak mert O'Brien mindenre kész firkászai, akik mindent sárral fröcskölnek be, élcelődtek egy kicsit, többek között a volt tribun erkölcsi magánéletéről is. Még ha nagyon megváltozott volna is, még mindig tiszteletet parancsoló alak volna, pedig rendesen hanyagul öltözködött, de a szemében volt valami szilárd eltökéltség, úgyhogy a habozók nem tudtak neki ellentállni. Míg aztán nagy bánatukra fel nem fedezték, hogy, bálványuknak agyaglábai vannak, miután előbb pienesztálra tették, de mindenesetre a nő volt az első, aki ezt látta. Meg kell adni, zavaros idők voltak azok, és Bloom az általános tohubabohuban kisebb sérülést szenvedett az egyik fickó könyökétől a tömegben, amely természetesen rögtön összeröffenet, a dőfés valahol a gyomra környékén érte, de szerencsésen nem volt súlyos természetű. Kalapját (a Darmellét) vigyázatlanságból valaki lelökte a fejéről és, ez történelmi tény, Bloom volt az, aki a tolongásban felvette, mert észrevette, hogy mi történt és igyekezett neki rögtön visszaadni (amit a lehető legnagyobb gyorsasággal meg is tett), miközben az lihegett és ott állt kalap nélkül és gondolatai éppen akkor sok mérföldre jártak a kalapjától, született úriember volt és igazi államférfi, akit cselekedeteiben elsősorban a dicsőség vágya vezetett, az ilyesmi némely embernek a vérében van, és hogy gyermekkorában az édesanyja ölében megtanulta a jómodort, az is nyomban megmutatkozott, mert odafordult ahhoz, aki feladta a kalapját és tökéletes *applomb*-bal megköszönte neki azzal, hogy *Köszönöm szépen*, igazán egészen más hangon, mint az ügyvédi karnak az a nagysága, akinek kalapját Bloom ugyancsak megigazította az elmúlt nap folyamán, mert a történelem kis különbségekkel végig megismétlődik; egy közös barátjuk temetésén történt, mikor eljöttek a sírtól, miután eleget tettek a szomorú kötelességnek, hogy földjü maradványait átadják az örök nyugalomnak.

Másfelől belsőleg igen furdalta és bősztette, hogy a kocsisok és a többiek körülötte hangosan tréfálkoztak, mert nekik minden hecc volt, nagyokat nevettek, úgy tettek, mint aki mindent ért, mindennek a miértjét tudja, pedig valójában azt sem tudják, hogy mit akarnak, az ilyesmi csak a két érdekelt félre tartozik, míg a törvényes férj nem lép a porondra harmadiknak, ami rendesen névtelen levél alapján következik be valamelyik közönséges fickótól, aki véletlenül egy döntő pillanatban nyit rájuk, mikor éppen egymás karjaiban fekszenek és szerelmeskednek és így ráterelik a figyelmet illetlen viselkedésükre, ez aztán házi pörpatvarra vezet és a megtévedt szép térden állva kér bocsánatot urától és parancsolójától és fogadkozik, hogy megszakit vele minden összeköttetést és nem fogadja többé, csak most az egyszer nézze el a megbántott férj és borítson fátyolt a multra, és a szeme tele van könnyekkel, pedig közben talán titokban kineveti, mert nem lehetetlen, hogy ezen az egyen kívül még több más is van. Ő a maga részéről szkeptikus természetű ember lé-

vén, azt hiszi, és ápertén meg is mondja, hogy a férfi, akár egyes akár többes számban, mindig a jelöltek névsorán szerepel az asszonynál, még ha a világ legjobb felesége is és feltételezzük, hogy egészen tűrhetően élnek egymással, addig a pillanatig, míg meg nem feledkezik kötelességéről és úgy érzi, hogy beleúnt a házasságba és szeretné kipróbálni a félrelépés bizsergető gyönyörűségét, és ha akkor a tartalékban levő férfi üldözni kezdi figyelmességeivel és tisztességtelen szándékával, ennek az az eredménye, hogy vonzalma egy másik felé fordul, és így keletkezik nem egy *liaison* még kíváncsatos és negyvenedik évükhöz közeledő házasszonyok és fiatalabb férfiak között, ahogyan azt sok híres eset, mikor a nőnek elment az esze, minden kétséget kizáróan igazolja.

Kár, igazán kár, ha egy jóeszű fiatalember, mint nagyra becsült asztaltársa, értékes idejét ledér nőkre fecsérli, akiktől esetleg még olyan emléket is kaphat, hogy világéletében megemlegeti. Ami a boldog legényéletet illeti, el fog jönni az az idő, mikor ő is megházasodik majd, ha Igazi kisasszony megjelenik a színen, de a közbeeső idő alatt valamilyen hölgytársaság *conditio sine qua non*, ámbátor ő alaposan kételkedik benne, nem mintha esze ágában volna, hogy kifaggassa Stephen Miss Ferguson felől (meglehet, hogy ő az a vezércsillag, amely ilyen kora reggel Irishtownba hozta), vajjon örömet találja-e abban, hogy kislányoknak csapja a szelet, kényeskedő fiatal hölgyeknek, akiknek egy fillérjük sincs, kétszer-háromszor hetenként, az ilyenkor szokásos bókokkal és sétákkal, a hagyományos kedveskedésekkel virág és csokoládé formájában. Borzasztó elgondolni, hogy valaki ilyen fiatalon kénytelen legyen nélkülözni az otthonát és rá legyen szorulva valami szállásadónőre, aki rosszabb egy mostohánál. Nem csoda, hogy néha kiszalad a száján valami furcsaság, ez vonja magára az idősebb férfi figyelmét is, aki bizony sok évvel idősebb nála, az apja lehetne. De mindenképen magához kell vennie valami szilárd táplálékot, ha akár csak egy tojásflipet is hamisítatlan anyatápszerből, vagy ha nem volna, egy kis házi forralt sört.

— Hány órákor ebédelt ma? — kérdezte a vézna és fáradt, noha ráncatlan arcú ifjútól.

— Valamikor tegnap — mondta Stephen.

— Tegnap — kiáltotta Bloom, de aztán eszébe jutott, hogy most már holnap van, péntek. — Vagy úgy, úgy, érti, hogy, már elmúlt tizenkettő!

— Tegnapelőtt — mondta Stephen, kijavítva magát.

Bloom, akit ez a közlés komolyan lejutott, gondolkozni kezdett. Nem néztek ugyan mindent pontosan ugyanazzal a szemmel, de azért bizonyos párhuzamosság állott fenn közöttük, mintha kettőjük gondolkodása úgyszólván egy gondolatvonatban utaznék. Mintegy húsz évvel azelőtt, mikor ő is belekóstolt a politikába, annyira, hogy Buckshot Foster idejében *quasi* kilátása volt a parlamenti jelölésre, a visszatekintő emlékezés (amely önmagában komoly elégtétel forrása volt) meggyőzte arról, hogy titokban ő is hajlott a szélsőséges eszmékhez. Így, például, mi-

kor a kisajátított parasztok kérdése, amely akkoriban még kezdetleges stádiumban volt, nagyobb arányban kezdte foglalkoztatni az embereket, természetesen ő egy, rézgarast sem adakozott és sohasem hitt feltétlenül a jelszavakban, melyek közül sok nem is bizonyult időállónak, ő azonban mindenesetre már kezdetben őszinte elvi rokonszenvvel állott ki a parasztbirtokok mellett, ami akkor a modern közvélemény törekvése volt, jöllehet később, mikor tévedését belátta, részben helyesbítette ezt a felfogását, sőt azt is szemére vetették, hogy, egy lépéssel tovább megy Michael Davittnál is, meghökkentő nézeteivel, melyeket annakidején mint a *Vissza a földhöz* híve mindenütt hangoztatott, és ez is egyik oka volt annak, hogy annyira szívére vette a Barney Kiernannál tartott clan-gyűlésen elhangzott otromba célzást, úgyhogy, noha gyakran értették már félre és nála kevésbé harcias ember nem él a földön, ezt még egyszer hangsúlyozza, eltért attól a régi szokásától, hogy (képletesen szólva) az orrára koppintson, pedig ami a politikát magát illeti, nagyon is tudatában van annak, hogy mennyi baleset származik óhatatlanul a propagandából és a kölcsönös rosszindulatból, a nyomorúságból és a szenvedésből, és az egésznek eredménye aztán derék fiatal fiúk pusztulása, úgyis lehetne mondani, hogy a legéletképebb egyének tönkretétele.

De minden érvet és ellenérvet összegezve, minthogy, már egy felé járt az idő, úgy gondolta, hogy ideje volna lefeküdni. A dologban csak az a bökkenő, hogy kissé kockázatos a fiatal-embert magával vinni, ebből könnyen kellemetlen bonyodalmak támadhatnak (valakinek megvannak a maga különös hangulatai) és akkor megint kitör a botrány, mint azon az éjszakán, mikor dörén hazahozott magával egy töröttlábú kutyát (faja ismeretlen), nem mintha az eset ugyanaz vagy az akkorinak fordítottja volna, noha az ő keze is megsérült, és pedig Ontario-terrace-on, mint világosan emlékszik, hiszen úgyszólván ő is ott volt. Másfelől ahhoz már túlságosan későre jár, hogy Sandy-mount vagy Sandycove komolyan számba jöhessen, úgyhogy némi zavarban van, hogy a két lehetőség közül melyiket... Ha jól meggondolja, minden amellet szól, hogy ragadja üstökön a kínálkozó alkalmat. Első benyomása az volt, hogy Stephen kissé tartózkodó vagy nem túlságosan közlékeny, de valahogyan ez is tetszett neki. Egyrészt az is lehetséges, hogy nem fog éppen kapni az indítványon, legjobban azonban az bántotta, hogy nem tudta, hogyan terelje rá a szót vagy méginkább, hogyan szövegezze meg azt az ajánlatát, amennyiben az elsőbe belemegy, hogy a maga részéről nagy öröme szolgálna, ha megengedné, hogy pénzzel vagy ruhával kisegítse, amennyiben arra szüksége volna. Mindenesetre arra a következtetésre jutott, ez egyszer fittyet hányva a korhadtt illemnek, hogy felajánl neki egy csésze Eppskakaót és éjszakára fekhelyet, hozzá egy vagy két takarót és egy összehajtogatott felöltőt párna helyett. Így legalább biztos kezekben lesz és melegen, mint a piritós a roston. Nem látja be, hogy ez kinek ártana, feltételezve természetesen, hogy nem lesz belőle grimbusz. Egyszer mégis el kellett indulni, mert a vídám

öreg a szóbanforgó szalmaözvegy, akinek mintha odaragadt volna a nadrágja a székhöz, láthatólag nem nagyon sietett haza hön szeretett Queenstownjába, és nagyon valószínű volt, hogy a következő napokban ennek a kétes jellemnek tartózkodási helyéről leginkább az alsó Sheriff-street vidékének valamelyik visszavonult szépségeiről híres bordélyháza nyújthat majd felvilágosítást, miközben érzelmeiket (a tündérek érzelmeit) felváltva feszítette kínpadra hatsövű pisztolyokról szóló elbeszéléseivel, melyektől az ember csontjában megdermedt a velő, közben-közben hangos és zajos módon közeledve testes bájaikhoz, bőséges ivások közepette, a szokásos szájalással önmagáról, mert igazi neve és címe = XX volt, mint azt Algebra úr *passim* mondaná. Ugyanakkor magában örvendezett, hogy mennyire megmondta a magáét annak a vérszomjas bajnoknak, mikor fejéhez vágta, hogy az ő Istene is csak zsidó. Az ember belenyugszik abba, ha egy farkas megharapja, de nagyon el tud keseredni, ha bárány harapja meg. Különb is ennek a fiók Achillesnek az a legsebezhetőbb pontja, hogy az Istene zsidó, mert néha mintha azt hinné, hogy Carrick-on-Shannonból vagy valahonnan Sligo grófságából jött.

— Indítványozom — ajánlotta hősünk érett megfontolás után, miközben gondosan zsebetette fényképét —, hogy jöjjön velem haza, mert itt kissé fülledt a levegő, aztán tovább beszélhetünk mindenről. Barlangom itt van egy ugrásnyira. Ezt a vacakot még megihatja. Várjon, közben én fizetek.

A legjobb nyilvánvalóan az, ha elindulnak, minden egyéb aztán majd elintéződik, így hát, miközben óvatosan zsebetette a fényképet, intett a helyiség tulajdonosának, aki azonban nem...

— Igen, ez lesz a legjobb — biztosította Stephent, akinek Brazen Head vagy ő vagy bárhol másutt többé-kevésbé...

Eszméssel telt agyán (a Bloomén) a legkülönbébb utópikus tervek cikáztak át. Nevelés (valódi), irodalom, ujságírás, novellapályázat, korszerű reklám, fürdőhelyek és koncertkörutak angol fürdőhelyeken, sok színházzal, tetemes bevételekkel, olasz duettek tökéletesen természetű kiejtéssel és egy sereg más dolog, amelyet természetesen nem kell a világnak és feleségének orrára kötni, no meg egy adag szerencse. Csak elindulni kell egyszer. Meg volt győződve róla, hogy a fiatalembernek ugyanolyan hangja van mint az apjának, erre alapította reményeit, nem árthat tehát, ha a beszélgetést erre a tárgyra tereli...

A kocsis a kezébe kaparított ujságból azt olvasta, hogy a régebbi alkirály, Earl Cadogan valahol Londonban elnökölt a bérkocsisok szövetségének díszebédjén. Egy-két ásítástól kísért hallgatás fogadta ezt az izgalmas bejelentést. Aztán a sarokban az öreg, akiben nyilván volt még egy szikrája az életnek, felolvasta, hogy Sir Anthony MacDonnell elhagyta Eustont, hogy elfoglalja új államtitkári állását vagy valami effélét. Mely lélekbeható közlésre a visszhang azzal a kérdéssel válaszolt, hogy miért.

— Szeretnék én is belekukkantani abba a nyomtatványba,

nagyapó — mondta az öreg tengerész, némi természetes türelmetlenséggel a hangjában.

— Tessék — mondta az imígyen megszólított bácsi.

A tengerész kihalászott egy nála levő tokból egy zöld szemüveget, amelyet igen megfontoltan ráakasztott az orrára és két fülére.

— Nem jó a szeme? — érdeklődött az alpolgármesterhez hasonló rokonszenves egyéniség.

— Hát — válaszolta a szürkéssszakállú tengeri foka, akinek nyilván volt valamelyes kis irodalmi hajlama, miközben átsandított a tengerzöld hajólékre, mert ehhez volt legjobban hasonlítható — olvasáshoz pápaszemet használok. A Vörös-tenger homokja tette. Azelőtt, hogy úgy mondjam, a sötétben is el tudtam olvasni egy könyvet. *Ezeregy éjszaka* volt a kedvenc olvasmányom és *Piros mint a rózsza*.

Azzal felnyitotta az ujságot és tanulmányozni kezdett valamit benne, a jó Ég tudja, mit, a kifogott hullát, Willow király, hőstetteit. Iremonger száz és egynehány pontot szerzett Nottsnak, második wicket, még nem ért véget, miközben a kocsmáros (egyáltalában nem törődve Ire sorsával) nagy odaadással kifűzte látszólag új vagy kéz alatt vett cipőjét, amely nyilván szűk lehetett neki, mert minden jókat kívánt annak, aki eladta, míg a többiek mind, akik arcukból ítélve még meglehetősen éberek voltak, vagy mogorván maguk elé néztek, vagy semmitmondó megjegyzéseket tettek.

Hogy véget vessen a dolognak, Bloom, átlátva a helyzetet, elsőnek állott fel, mert nem szeretett valahol tovább maradni, mint ameddig szívesen látták: de mert megígérte, hogy ezuttal kiegyenlíti a számlát, azt a bölcs óvintézkedést tette, hogy tolatkodás nélkül intett a tulajnak, mikor a többiek nem néztek oda, ilymódon adva tudtául, hogy a járandósága rendelkezésére áll, összesen négy pennyre rúgó összegben (amely összeget feltűnés nélkül letette rézpénzben, ez a négy pénzdarab volt nála a négy legutolsó mohikán), ugyanis már előbb megállapította a vele szemben függő nyomtatott árlapról, amelyet minden belépő elolvashatott, hogy kávé 2 d., kalács detto, pedig legalább kétszer annyit ért, mint Wetherup szokta mondani.

— Jőjjön — indítványozta, így adván tudtára kísérlőjének a *séance* végét.

Mikor látta, hogy a cselnek fogamatja van és a levegő tiszta, együtt elhagyták a kocsmát vagy csárdát és a tengerészből és társaiból álló előkelő társaságot, amelyet legfeljebb csak egy hölgyvendég tudott volna kimozdítani a *dolce far niente* állapotából. Stephen, aki bevallotta, hogy még mindig silányul és elcsigázottan érzi magát, megállott az... egy pillanatra, az ajtóban, hogy...

— Egy van, amit nem értettem soha — mondotta, mert a pillanattól megihletve, eredeti akart lenni —, hogy az asztalokat miért fordítják éjjel lefelé, illetve hogy a székeket miért teszik lefelé fordítva az asztalra a kávéházakban.

Amely rögtönzésre a mindig talpraesett Bloom pillanatnyi habozás nélkül nyomban megadta a választ:

— Hogy reggel felsöpörjék a padlót.

Miközben ezt mondta, ügyesen körbevitorlázott, őszintén megvallva, egyben azonban mentegetőzve is, hogy jobbára akar kerülni társának, mert ez a szokása, ugyanis a jobboldala, klaszszikusan kifejezve, az Achilles-talpa. Valóban élvezet ezt a friss éjjeli levegőt beszívni, ha Stephen kissé gyöngén áll is a lábán.

— Majd meglátja, jót tesz magának — mondta Bloom a levegőről, de egyúttal a sétát is értette. — Sétálni, ez a legjobb, egészen más embernek fogja érezni magát. Nincs messze. Támaszkodjék csak rám.

Stephen engedelmesen balkarjába fűzte jobbját és vezette tovább.

— Igen — mondta Stephen bizonytalanul, mert érezte, hogy egy másik ember idegen húsa közeledik hozzá, kocsonyásan és inak nélkül.

Igy mentek el együtt az órház előtt, ahol a kövek, serpenyők stb. között a községi exGumley még mindig Mórfi karjában szunnyadt, mint mondani szokás, nem törődve a világ gondjaival és friss mezőkről és legelőkről álmodva. Ami pedig a kövekkel telerakott koporsót illeti, a párhuzam egyáltalában nem volt rossz, mert valóban agyonkövezésről volt szó a hetvenkét vagy nyolcvan választókerület részéről, amelyek a szakadás-kor elinaltak, főként az agyondícsért parasztosztály, valószínűleg ugyanazok a kisajátított bérlők, akiket ő helyezett vissza birtokaikba.

Folytatták útjukat és közben a zenéről csevegtek, arról a művészetről, amely iránt Bloom pusztán művészetkedvelő létére a legnagyobb szeretettel viseltetett, miközben karonfogva kocogtak a Beresford-tér felé. Wagner zenéje, noha a maga nemében kétségtelenül óriási, kissé nehéz volt Bloomnak, első hallásra nem is igen érthető, de Mercadante *Hugenottái*, Meyerbeer *Hét utolsó szava a kereszten* és Mozart *Tizenkettedik miséje* szinte extázisba ragadja, a Glória ez utóbbiban érzése szerint a legcsodálatosabb zene, amely mellett úgyszólván minden elbújhat. A katolikus egyházi zenét hasonlíthatatlanul többre tartja mindennél, amit a konkurrens cég ezen a téren nyújthat, így a Moody- és a Shankey-himnuszokat meg azt, hogy: *Tedd, hogy éljek és még élek, protestáns leszek*. Rossini *Stabat Mater*-jének sincs nála nagyobb csodálója, ez a mű egyszerűen tele van halhatatlan részekkel és felesége, Marion Tweedy asszony, hallatlan sikerrel énekelté, azt merné állítani, hogy új babérokat szerzett vele az addigiak mellé és mindenki máson túltett vele a felső Gardiner-streeti jezsuita templomban, mely alkalommal a szent épület zsúfolásig megtelt *virtuosok*-kal, akik hallani akarták, noha helyesebb volna azt mondani, hogy *virtuousi*-val. Mindenkinek az volt a véleménye, hogy senki nem mérhető hozzá, és ennek igazolására elég annyit mondani, hogy az egyházi zene szent csarnokában általános volt a kívánság, hogy megújrázza. Egészében, noha legjobban a könnyű operát szereti,

amilyen a *Don Giovanni* vagy a maga nemében elragadó *Martha*, felületes ismeretei ellenére bizonyos *penchant* él benne a szigorú klasszikus iskola iránt, amilyen Mendelssohn. És ha már erről van szó, nem kételkedve abban, hogy jól ismeri ezeket a régi nagyságokat, *par excellence* megemlíti Lionel áriáját, amely úgy kezdődik, hogy *Martha, M'appari*, csodálatosképpen éppen tegnap hallotta vagy pontosabban lopta el fülével Stephen tisztelt atyjaurának ajkairól, de hálás is ezért a szerencséért, mert pompásan énekelt, olyan gyönyörűen tolmácsolta a számot, hogy mindenkinnek elállt a lélekzete. Stephen egy udvariasan feltett kérdésre azt válaszolta, hogy nem, viszont Shakespeare dalait kezdte magasztalni, illetve a többé-kevésbbé vele egykorú szerzeményeket, Dowland hárfást, aki a Fetter-lane-en lakik Gerard, a botanikus mellett, aki *anno ludendo hausì*, *Doulandus*, egy hangszert, amelynek megvételét tervbe vette Arnold Dolmetschtől, akire Bloom nem igen emlékezett, ámbár a név mindenesetre ismerősen hangzott, hatvanöt guineáért, Farnabyt és fiát a *dux* és *comes* concettijükkel, aztán Byrdet (William), aki, mint mondta, spinéten játszik a Queen's Chapelben vagy máshol, ahol ráakad egyre, végül pedig bizonyos Tomkinst, aki szerszámokat és áriákat készít, és John Bullt.

Az utcán, amelyhez beszélgetés közben közeledtek, a lánccon túl egy ló lépegetett a kövezeten, seprőgépet húzva maga után és hosszú sárcsíkot vonva, úgyhogy Bloom a nagy lármában nem volt biztos benne, jól hallotta-e a hatvanöt guineára vonatkozó megjegyzést. Megkérdezte, hogy John Bullról, a hasonló nevű politikai hírességről van-e szó, mert a két azonos név, véletlen összetalálkozás lévén, megütötte fülét.

A láncok előtt a ló lassanként elfordult és visszatérni készült, mit mikor a szokása szerint éles szemmel figyelő Bloom észrevett, barátságosan megrántotta kísérője kabátujját és tréfásan megjegyezte:

— Ma éjszaka veszélyben van az életünk. Vigyázzunk a gőzhengerre.

Erre megállottak. Bloom megnézte a ló fejét, amely minden bizonnal nem ért meg hatvanöt guineát és hirtelen egészen közelről láthatóvá vált a sötétben, úgyhogy egyszerre a csontok és húsok egészen más elrendeződésének rémlett, amellet, hogy kézzelfoghatóan négylábú volt, tomporrázó, feketefarú, farokcsapdosó, fejlógató, hátsó lábát előre rakó, miközben életének ura gondolataiban elmerülten fenn ült a bakon. Szegény jó pára, sajnálta, hogy nincs nála egy kocka cukor, de, mint bölcsen elgondolta, az ember nem lehet felkészülve minden netalán adódó eshetőségre. Ez a ló nagy buta állat, a világon semmi más gondja nincs. De már egy kutya, így tűnődött, például Barney Kiernan csunnya kuvasza ugyanilyen nagyságban borzasztó látvány volna. Azonban egyik állat sem tehet róla, hogy milyen alkatú, például a teve, a sivatag hajója, szőlőből pálinkát főz a púpjában. Kilenc-tized részüket ketreche lehetne zárni és idomítani lehetne, az emberi művészetnek nem lehetetlen semmi, csak a méhekkal nem boldogulnának; a cethalat szigonnyal fogják, az alligátor-

nak elég megcsiklandozni a derekát, nyomban megérti a tréfát; a tyúknak krétakört kell rajzolni; tigris, sasszemem. Ezek az időszzerű gondolatok jártak elméjében a mezők barmairól és kissé elterelték figyelmét Stephen szavairól, míg a kocsit hajtója működött. Stephen pedig tovább beszélt egy nagyon érdekes régi...

— Mit is akartam mondani? Ja igaz! A feleségem — folytatta, *in medias res* ugorva — nagyon örülne, ha megismerné, szenvedélyes rajongója a zene minden fajtájának.

Oldalról barátságosan ránézett Stephen profiljára, egészen az anyja, igazán nem az a közönséges csavargó típus, pedig valamennyiüknek van hozzá hajlamuk, de azért meglehet, hogy ennek nem olyan a természete.

Feltételezve azonban, hogy őbenne is megvan apja tehetsége, amiben nagyon bízik, ez a kilátás új képeket varázsolt elé, Lady Fingall hétfői hangversenyére gondolt az ír háziipar támogatására és általában az arisztokráciára.

Ezután pompás változatokat írt le Jans Pieter Sweelinck egy áriájára, *Vége az ifjúságnak* a címe, a szerző holland és Amsterdamban él, ahonnan az a sok *vrouw* jön. Még jobban szeret egy régi német dalt Johannes Jeeptől, a világító tengerről és a szirének hangjáról, az elbűvölő férfiölök hangjáról, ez a dal kissé elképesztette Bloomot:

*Von der Sirenen Listigkeit
Tun die Poeten dichten.*

Elénekelte az első ütemeket és rögtönözve lefordította. Bloom bólintott, azt mondta, teljesen jól megértette, és kérte, hogy feltétlenül folytassa, amit az meg is tett.

Tüneményesen szép tenorhang, a legritkább adomány, amelyet Bloom az első hangtól kezdve teljes mértékben méltányolt, ha valamelyik elismert énekmester kezébe kerül, amilyen Baraclough, és ha hozzá még a kottaolvasást is megtanulja, annyit kereshet, amennyit akar, míg bariton annyi van, mint a szemét, és boldog tulajdonosa előtt a legközelebbi jövőben nyitva állanak az összes előkelő házak, a pénzarisztokrácia és a főúri körök palotái a legelőkelőbb negyedekben, remek üzleteket csinálhat a B. A. egyetemi címmel (a maga nemében nagyszerű reklám) és finom modorával, amely a hatást még fokozza, minden bizonyos nagy sikere lesz, azonkívül jó feje is van, annak is hasznát veheti és még sok minden egyébnek, csak tisztességesen kell öltözködni, ezzel könnyebben be tudja magát hízelegni, mert amilyen kevés sejtelve van arról, hogy mit jelent a szabóművészet, azt sem tudja, mennyit érthet az ilyen apróság. Tényleg csak hónapok kérdése, és már részt vehet zenei és művészi társalgásaikon a karácsonyi ünnepségek alatt, ahol különösen a szépnem galambducaiban csinálhat egy kis ribilliót és a hölgyek egy-kettőre divatba hozhatják, véletlenül ismer egész csomó ilyen esetet, hiszen ha akarta volna, nem szeret dicsekedni, de ő maga is nagyon könnyen... Ehhez járul természetesen még az anyagi

fellendülés, amely szintén nem megvetendő valami, a tanításért járó pénzekkel együtt. Azért ne nyereszkeskedésből lépjen a pódiumra, jegyezze meg zárójelek között, és ne is maradjon ott soká, ez csak egy lépés a kívánt úton, ebben semmi kétség, és ez tekintélyén sem financiálisan, sem szellemileg nem ejt csorbát, és sokszor bizony nagyon kellemes, ha az ember kellő pillanatban, mikor minden csekélységnek örülne, egy szép csekket kap a kezébe. Az ízlés ugyan az utóbbi időben nagyon hanyatlott, de azért az ilyen eredeti zene, amely ennyire eltér a megszokottól, igen hamar divatba jönne, mert kimondott ujság volna a megszokott és elcsépelet tenorszólok futamai után, amilyenekkel a hiszékeny közönséget Ivan St. Austell és Hilton St. Just és a hozzájuk tartozó *genus omne* traktálja. Igen, a legcskélyebb kétség sem fér hozzá, hogy neki minden adu a kezében van és a legjobb kilátásokkal indul arra, hogy nevet szerezzen magának és magas polcot érjen el városunkban, kérhet, amenynyit akar és nagy hangversenyt rendezhet a King-street zenekezdvelő közönségének, elővétellel, csak valamilyen pártfogóra kell szert tennie, aki úgyszólván feltaszigálja a lépcsőn — de ez nagy *csak* —, de persze igen fontos az elindulás lendülete, csak így lehetne leküzdeni az elkerülhetetlen közönyt, amely már sok népszerű művésznak vesztét okozta, azért nem kell felhagynia semmi mással sem, szó sincs róla, sőt ha saját ura, bőségesen lesz ideje arra, hogy szabad óráiban irodalommal foglalkozzék, ha mindenáron ehhez van kedve, ez nem gátolja előmenetelét az énekesi pályán és nem is árthat neki, ez teljes egészében magánügy. Szóval a labda ott van a lába előtt, és a másik, aki már régen szagolja, hogy itt lehet valamit csinálni, ezért van mindig a sarkában.

A ló éppen... és később, ha a kedvező alkalom adódik, feltette magában (Bloom tette fel magában), hogy nem avatkozik ugyan bele senki magánügyeibe, mert elve az, hogy mindenki saját szerencsájének kovácsa, de azt fogja tanácsolni neki, hogy ne érintkezzék tovább egy bizonyos leendő orvossal, mert az, mint már észrevette, hajlamos arra, hogy lerántsa és valamilyen tréfás ürüggyel a háta mögött többé-kevésbbé lekicsinyítse, ami Bloom véleménye szerint nem vet jó fényt az illető úr jellemének erre az árnyoldalára — és ez nem akar szójáték lenni.

A ló, miután elkészült munkájával, megállott és magasba emelve büszkén lengő farkát, maga is leróttá adóját, amennyiben három gőzölgő citromot ejtett a földre, amelyet a seprő felkeférendő és felsúrolandó volt. Lassan háromszor egymásután potyogtatta le őket duzzadt hátsójából. És az emberséges kocsis várta, hogy elkészüljön, türelmesen ült gereblyés kocsiájában.

Bloom és Stephen, kihasználva ezt a *contre temps*-t átlépett a láncok hézagán a póznától jobbra és balra és egy ganajsávon áthaladva, elindultak az alsó Gardiner-street felé, miközben Stephen bátrabban, de azért nem hangosan énekelte a ballada végét:

Und alle Schiffe brücken.

A kocsis nem szólt egyetlen szót sem, sem jót, sem rosszat, sem közömböst. Csak nézte a két alakot alacsony kocsijáról, a két fekete alakot — a kövéret és a soványat —, amint a vasuti híd felé tartottak, *hogy Maher páter összeadja őket*. Mentek, mendegéltek, néha megálltak, aztán megint elindultak, és folytatódott a *tête-à-tête* (amelyben neki természetszerűleg a legcsekélyebb része sem volt) szirénekről, az emberi elme ellenségeiről és e tárgykörbe vágó más kérdésekről, bitorlókról és hasonló történelmi esetekről, miközben a seprőkocsi embere, akinek járművét azonban ugyanilyen joggal nevezhetnénk hálókocsinak is, semmit sem hallott társalgásukból, mert nagyon messze voltak már, tehát tovább üldögélt az alsó Gardiner-streeten a bakon és szemével követte a két alacsony járművet.

* * * 17

Milyen párhuzamos útvonalon igyekezett haza Bloom és Stephen?

Miután mindketten rendes sétalépésben együtt elindultak a Beresford-térről, az említett módon végigmentek az alsó és középső Gardiner-streeten és a Mountjoy-square nyugati oldalán; ezután lassított menetben, mindketten balra tartva a Gardiner-téren át vigyázatlanságból egészen az északi Temple-street túlsó sarkáig, majd lassított menetben időnként meg-megállva és jobbra tartva az északi Temple-streeten végig a Hardwicke-térig jutottak. Mikor külön-külön eljutottak ide, lazább sétalépésben mindketten keresztben átvágtak a György-templom előtti körtéren, lévén a kör húrja mindig kisebb a hozzátartozó ívnél.

Mely tárgyak foglalkoztatták a duumvirátust útközben?

Zene, irodalom, Írország, Dublin, Párizs, barátság, nők, prostitúció, diéta, a gáz- vagy ívlámpa és izzófény hatása a közeli paraheliotropikus fák növekedésére, az utcára kitett községi szeméttödrök, a római katolikus egyház, a papi nőtlenség, az ír nemzet, a jezsuita nevelés, a pályán való boldogulás, orvosi tanulmányok, az elmúlt nap, a prae-sabbath kártékony befolyása, Stephen elájulása.

Felfedezett Bloom közös tényezőket a tapasztalásra való egyező vagy eltérő reakcióik között?

Mindketten fogékonyak voltak művészi benyomások iránt, de a zeneiek jobban hatottak rájuk a plasztikusoknál vagy festőieknél. Mindkettőjüknek jobban ínyére volt a kontinentális életmód a szigetinél, a tengereninnen tartózkodási hely, a tengerentúlinál. Mindkettőjüket megedzette a korai házi nevelés és a heterodox ellenállás öröklött szívóssága, miért is kifejezést adtak kételyeiknek több ortodox vallási, nemzeti, társadalmi és erkölcsi tantételt illetőleg. Mindketten elismerték a heteroszexuális delejesség felváltva serkentő és tompító befolyását.

Eltértek nézeteik bizonyos kérdésekben?

Stephen kimondottan más véleményen volt, mint Bloom, a diéta és a polgári életben való boldogulás fontosságáról, míg Bloom hallgatólagosan nem értett egyet Stephen nézeteivel az emberi szellem örök igenléséről az irodalomban. Bloom hallgatólagosan egyetértett Stephennel abban, hogy helyesbítendő az az anachronizmus, mely szerint az ír nemzetet a druidizmusról a kereszténységre az I. Celesztin pápától a 432-ik esztendőben, Leary uralkodása idején a kiküldött Odyszus fiának, Potitusnak, Calpornus nevű fiától nemzett Patrick 260 tájban térítette volna meg, annak a Cormac MacArtnak (†266 Kr. e.) uralkodása alatt, aki tökéletlen eledelnyelés következtében Slettyben fuladt meg és Rossnareeben temettetett el. Stephen ájulását Bloom a gyomor telítetlenségének, valamint bizonyos különböző fokban hamisított és alkoholtartalmu vegyi összetételeknek tulajdonította, melyek hatását szerinte meggyorsította a szellemi megerőltetés és az ernyesztő légkör előidézte gyorsabb cirkuláris mozgás, Stephen viszont egy (mindkettőjüktől más és más megfigyelő állásból, Sandycove-ból és Dublinból észlelt) reggeli felhő ismételt megjelenésének tudta be, amely kezdetben nem volt nagyobb egy női kéznél.

Volt olyan kérdés, amelyről egyenlő és egyaránt negatív nézeteik voltak?

A gáz- vagy villanyfény befolyásáról a közeli paraheliotropikus fák növekedésére.

Beszélgetett már Bloom hasonló tárgyakról éjszakai vándorlás közben a multban?

1884-ben Owen Goldberggel és Cecil Turnbullal éjszaka nyílt utcán a Longwood-körút és a Leonard-sarok, a Leonard-sarok és a Synge-street, továbbá a Synge-street és Bloomfield-körút között. 1885-ben Percy Apjohnnal esténként, a Gibraltar-villa és a Bloomfield-ház közötti falhoz támaszkodva Crumlinban, Upper-cross báróságban. 1886-ban helyel-közzel alkalmi ismerősökkel és leendő vásárlókkal ajtóküszöbökön, városházákban, külvárosi vicinálisok harmadosztályú kocsijaiban. 1888-ban sűrűbben Brian Tweedy órnaggyal és leányával Miss Marion Tweedyvel együtt és külön Matthew Dillon lakásának díványán Roundtownban. 1892-ben egyszer és 1893-ban egyszer Julius Mastianskyval, mindkét alkalommal a maga (Bloom) lakásának nappalijában, a nyugati Lombard-streeten.

Milyen gondolatokat fűzött Bloom az 1884-es, 1885-ös, 1886-os, 1888-as, 1892-ös, 1893-as és 1904-es dátumok rendszeresen egymásrakövetkezéséhez rendeltetési helyükre való megérkezésük előtt?

Azon tűnődött, hogy az egyéni kifejlődés és tapasztalat terének fokozódó szélesedése visszamenőleg az egyének közötti kapcsolatok megfelelő területének szűkülésével jár.

Mely módon?

A nemlétből a létbe sokakhoz jött és mint egyet fogadták: lét volt a létben mindenkivel, mint bárki bárkivel: a létből a nemléthez való átmenet után mindenki senkinek fogja érezni.

Mit tett Bloom, mikor elértek rendeltetési helyükre?

Az oszthatatlan páratlan számok közül a negyedikkel, a hetessel jelzett Eccles-streeti ház lépcsőin gépiesen nadrágja hátsó zsebébe dugta kezét, hogy elővegye kulcsát.

Ott volt?

Annak a nadrágnak megfelelő zsebében volt, amely az előző napon volt rajta.

Miért bosszankodott kétszeresen?

Mert elfelejtette és mert emlékezett rá, hogy kétszer is eszébe juttatta magának, nehogy elfelejtse.

Milyen alternatíva adódott a szándékosan (illetőleg) szándéka ellenére kulcstalan pár számára?

Belépni vagy nem lépni be, kopogtatni vagy nem kopogtatni.

Bloom elhatározása?

Hadicsel. Lábát a törpefalra téve, felmászott a rácson, fejébe nyomta kalapját, megmarkolt a rács rúdjaiknak alsóbb találkozásánál két helyet, lassanként leeresztette öt láb és ötödfél hüvelyk hosszú testét a kövezettől két lábnyira és tíz hüvelyknyire és engedte, hogy teste szabadon mozogjon a térben, elszakadván a ráctól és összehúzódkodván az esés lököerejére való felkészülésképp.

Leesett?

Tizenegy stone négy fontot kitevő testsúlyával, melyet az időnkénti testsúlymérés céljaira szolgáló fokokra osztott készüléken állapított meg Francis Friedman gyógyszerész, északi Frederick-street 19 alatti üzletében, a legutóbbi Mennybemennel napján, azaz május tizenkettedikén a keresztény időszámítás szerinti ezerkilencszáznégyes évben (zsidó naptár szerint ezerhatszázhatvannégyben, mohammedán naptár szerint ezerháromszázhuszonkettőben), aranyszám 5, epaktos 13, napkör 9, vasárnapi betűk CB, római indicatio 2, juliánus korszak 6617, MXMIV.

Sértetlenül kelt fel a megrázkódtatás után?

Visszanyerve szilárd egyensúlyát, sértetlenül, bár az eséstől megrázkódtatva egyenesedett ki, ereje latbavetésével fel emelte az udvari ajtó kilincsét szabadon mozgó tengelyén és a támaszpontjára ható említett emelő tevékenységgel késői bejutást biztosított magának a konyhába az alatta fekvő mosókonyhán át, dörzsöléssel tüzet csiholt egy gyújtóból, gyulékony gázt szabadított fel a csap megfordításával, majd az ily módon fellobbanó magas lángot szabályozás útján egyenletesre csökkentve, végül meggyújtott egy hordozható gyertyát.

Mely kapcsolódó sorát észlelte eközben Stephen a képeknek?
A rácshoz dőlve, az átlátszó konyhai üvegtáblákon át egy, 14 gyertyaerősségű gázlángot szabályozó férfit látott, egy gyertyát gyújtó férfit, aki ezt követőleg lehúzta a cipőt előbb egyik, majd másik lábáról és 1 gyertyaerősségű gyertyával kezében elhagyta a konyhát.

Felbukkant a férfi máshol ismét?
Négy perc múltán gyertyájának pislá fénye újra kivehető volt az előszobaajtó fölötti félig áttetsző félköralakú ablakszelemen át. Az előszobaajtó lassan megfordult sarkán. Nyílásában ismét felbukkant a férfi, kalap és gyertya nélkül.

Engedelmeskedett Stephen a jeladásnak?
Igen, lassan belépett, segített az ajtó becsukásában és lelángolásában, aztán halkán követte az előszobán át a férfi hátát, harisnyás lábát és égő gyertyáját, elhaladva balfelől egy megvilágított ajtóhasadék mellett, majd óvatosan le egy, több, mint ötfokú csigalépcsőn Bloom házának konyhájába.

Mit tett Bloom?
A gyertyára való erős ráfúvással eloltotta annak fényét, két mélyített ülésű széket húzott a tűzhelyhez, egyet Stephennek a hátsó udvar felé fordított támlával, egyet szükség esetére magának, féltérdre ereszkedett, máglyát állított össze a rostélyon keresztberakott kátránybamártott gallyakból, különféle színű papírokból és a legjobb Abram-féle szén szabálytalan sokszögű idomaitól, tonnája huszonegy shillingjével kapható Flower és M'Donald raktárában, D'Olier-street 14, három kiálló papíros-pontján meggyújtotta égő gyufával, miáltal a tüzelőben lévő potenciális energia felszabadult és lehetővé tette, hogy elemei, szén és hidrogén, szabad társulásba lépjenek a levegő oxigénjével.

Mely hasonló jelenségekre gondolt Stephen?
Másokra máshol és más időkben, akik ugyancsak féltérden vagy mindkettőn tüzet raktak neki, Michael testvére a Jézus-társaság Clongowes Woodban, Sallinsban, Kildare grófságban működő kollégiumának kórházában; apjára, Simon Dedalusra első dublini lakása egyik bútorozatlan szobájában, Fitzgibbon-street 13; keresztanyjára, Miss Kate Morkanra haldokló nővérenek, Miss Julia Morkannak házában, Usher's Island 15; anyjára, Maryra, férjezett Dedalus Simonnéra a Richmond-street 12 alatti lakás konyhájában Xavéri Szent Ferenc ünnepének reggelén 1898-ban; Butt atyára, a dékánra a College fizikatermében, északi Stephen's Green 16; húgára, Dillyre (Delia) atyja cabrai lakásán.

Mit látott Stephen, mikor szemét a tűztől egy yardnyira a szemközti falra emelte?

Öt spirális rugójú házicsengő alatt egy görbén lecsüggő kötelet, amely két kampó között keresztben a kémény pillérje melletti bemélyedésen át húzódott és amelyen négy, kisalakú

négyszögletesre hajtott, oda nem erősített zsebkendő lógott egymás melletti négyszögekben, valamint egy pár szürke női harisnya Lisle-szárral és fejfelé álló fikapocccsal rögzítve, melyek közül kettő a harisnya külső végén, a harmadik pedig egy-egy harisnya érintkezési pontján volt elhelyezve.

Mit látott Bloom a tűzhelyen?

A jobboldali (kisebb) lyukon egy kék zománclábast, a baloldali (nagyobb) lyukon egy fekete vassfazekat.

Mit tett Bloom a tűzhelynél?

A lábast áttolta a baloldali lyukra, felállott és a vassfazekat a mosogatóhoz vitte, hogy a vizet a csap megfordításával folyatni kezdje.

Folyt?

Folyt. A Wicklow grófságban levő 2,400 millió gallon ürtartalmú Roundwood-medencéből földalatti vezetéken és a főszűrőn át, részben egyszerű, részben kettős csővezetékekkel, amely az eredeti költségvetés értelmében yardonként 5 fontért épült, a Dargle, Rathdown, Glen of the Downs és Callowhill érintésével a 26 holdat átfogó nagy stillorgani tartályba szivárgott, 22 mérföldes úton, innen pedig kisegítő tartályrendszer és egy 250 láb magas mesterséges esés segítségével az Eustac-hídhoz, a felső Leeson-streeten, noha a hosszú nyári szárazság és a napi 12½ millió gallonos fogyasztás miatt a víz a legmélyebb szívószerkezet alá esett, minek következtében Spencer Harty C. E. kerületi felügyelő, a vízművek mérnöke a vízművek felügyelőbizottságának utasítására elrendelte, hogy a községi víz ezentúl csak fogyasztási célra használható (tekintettel arra a lehetőségre, hogy a község ismét a Grand és Royal csatornák ihatatlan vizére lenne ráutalva, mint 1893-ban), különösen mert a városi szegényházról, noha fejadagiát ápoltonként 6 hüvelykes csövön át szállított napi 15 gallonban állapították meg, bebizonyosodott, hogy éjszakánként, mint azt a községtanács megbízottja, Ignatius Rice ügyvéd a mérőről megállapította, 200.000 gallonnal többet fogyasztott, amivel a község többi részének, a kereset- és fizetési-képes, egészséges adófizetők érdekeit veszélyeztette.

Mit csodált meg Bloom, a vízbarát, vízmerítő és vízhordó, a vízen, miközben visszatért a tűzhelyhez?

Egyetemlegességét: demokratikus egyenlőségét és a természethez való ragaszkodását a neki megfelelő színvonal keresésében: roppant óceáni mennyiségét Mercator ábrázolásán: mérhetetlen, 8,000 ölet túlhaladó mélységét a Csendes-óceán sündami árkában: hullámainak és a tengerpart minden egyes pontját felváltva végiglátogató felületi molekuláknak állandó mozgását: egységeinek függetlenségét: a tenger állapotának változékonyságát: hidrosztatikus nyugalma szélcsendes időben: hidrokinetikus kiterjedését vízszintes és függőleges irányú áradás ese-

tén: pusztító harag utáni lecsillapodását: sterilitását a sarkvidék és az antarktikus vidék cirkumpoláris jégtakarója alatt: klimatikus és kereskedelmi jelentőségét: 3:1 arányú túlsúlyát a földgömb szárazföldjeivel szemben: vitathatatlan hegemoniáját, mely négyzetmérföldekben a Bak egyenlítő alatti trópusának egész vidékére kiterjed: őskori medencéjének sok évszázados állandóságát: piszkossárga medrét: azt a képességét, hogy feloldjon és feloldva tartson minden feloldható anyagot, beleértve a legnemesebb fémek sok millió tonnás mennyiségét: félszigetek és lefelé lejtősödő kiszögellések alakjában való lassú lerakódásait: alluviális hordalékait: súlyát, térfogatát és sűrűségét: lagunákban és tengerszemekben észlellhető háboríthatatlanságát: színfokozatait a foró, mérsékelt és hideg égövben: vetrikuláris elágazásait kontinentális, tavakon átfolyó folyamokban és egybefolyó óceánba torkolló folyókban mellékfolyóikkal és átszelő áramlataikkal: a golfáramlatot az egyenlítőtől északra és délre: hevességét a tengerfenék megrázkódtatásai, zuhatagok, artézi kutak, erupciók, szakadékok, örvények, áradások, árvizek, talajvizek, vízvállasztók, vízömlések, gejzirek, vízesések, forgatagok, maelstromok, kiöntések, özönvizek, felhőszakadások kapcsán: roppant földkörüli ahorizontális görbéjét: titokzatosságát a forrásokat illetőleg és rhabdomantikus vagy higrometrikus műszerekkel kimutatott, az Ashtown-gate falának részében is megmutatózó lappangó nedvességét, légtelítő és harmatszűrő tevékenységét: két rész hidrogénből és egy rész oxigénből való összetevődésének egyszerűségét: gyógyító hatásait: vívőképességét a Holt-tenger vizeiben: kitartó behatolását patak- és csermelymedrekbe, hiányos gátakba, hajón támadt lékekbe: alkalmasságát tisztításra, szomjúság és tűz oltására, növényzet táplálására: paradigma és paragon értelmében vett csálthatatlanságát: átalakulásait gőzzé, köddé, felhővé, esővé, darává, hóvá, jégesővé: merev hidránsokban mutatkozó erejét: formái változatosságát hegyi tavakban és öblökben és golfokban és átfolyókban és és lagunákban és atollokban és szigetszoportokban és tengerszorosokban és fjordokban és benyúlókban és víznyelvekben és tengerkarokban: szilárdságát jégtömbökben, jéghegyekben, jégzajlásokban: simulékonyosságát vízimalmok, turbinák, dinamók, villamos erőművek, mosódák, cserzőüzemek, lendkerekek hajtásában: hasznosságát csatornáknban, hajózható folyókban, úszó és száraz dokkokban: folyásszabályozásával és mesterséges színvonalkülönbségek létesítésével kiaknázható szunnyadó energiáit: anakusztikus, fotofóbikus tengeralatti faunáját és flóráját, mely sokaságra nézve, ha nem is betűszerint benépesíti a földet: mindenütt jelenvalóságát, mellyel az emberi testnek is 90%-át alkotja: kigőzölgéseinek ártalmasságát fertőző mocsarakban, bűzös lápokban, hervadt virág vizében, pocsolyákban holdfogyatkozáskor.

Miután a félig megtöltött fazekat rátette a most már égő szénre, miért tért vissza a még folyó csaphoz?

Hogy egy részben elhasznált darab Barrington-féle citromillatú szappannal, amelyhez még némi papír tapadt (tizenhárom

órával azelőtt vásárolta négy, még meg nem fizetett pennyért) megmossa piszkos kezét friss hideg sohasemváltozó mindigváltozó vízben, utána pedig megtörölje arcát és kezét egy forgatható rúdon függő vörösszélű hosszú, dervaszövésű vászonkendőben.

Mivel okolta meg Stephen Bloom ajánlatának elutasítását?

Azzal, hogy víziszonya van és gyűlöli a hideg vízzel bemerülés útján történő részleges vagy alámerüléssel eszközölt totális érintkezést (utolsó fürdésének időpontja az elmúlt év októbere), nem szereti a vízszerű üveg és kristályanyagokat és nincs bizalma a vizenyős gondolatokhoz és nyelvhez.

Mi gátolta meg Bloomot abban, hogy Stephent ellássa higiénikus és profilaktikus tanácsokkal, valamint arra vonatkozó utasításokkal, hogy tengerben vagy folyamban való fürdés esetén az ember előzőleg nedvesítse be a fejét és a fej, nyak, mell- és háskörnyék gyors befröcskölésével idézzon elő izomösszehúzó-dást, lévén a nyakszirt, a gyomor, a tenyér vagy talp az emberi szervezetnek a hideg iránt legfogékonyabb részei?

A víz iránti rokonszenv összeférhetetlensége a lángész erratikus eredetiségével.

Milyen további oktató tanácsokat fojtott ugyancsak vissza?

A táplálkozásra vonatkozókat: a szalonnában, sóshalban és vajban feltalálható protein és kalorikus energia százalékos arányáról, valamint előbbinek hiányáról az utóbbiban és utóbbinak bőségéről az elsőnek említettben.

Miben látta a vendéglátó gazda vendégének legkiemelkedőbb tulajdonságait?

Az önbizalomban, az odaadás és visszavétel egyenlő és ellentétes képességében.

Milyen kísérő phaenomenon játszódtott le a tűz hatására a folyadékot tartalmazó edényben?

A forrás jelensége. A konyha és kéménycső közötti állandó légáramlás következtében a tűz a begyújtásra szolgáló fáról átterjedt a bitumentartalmú szén polihedrikus tömegeire, amely tömörített ásványi alakban azoknak az őskori erdőknek fosszilizált növényi maradványait tartalmazza, amelyek viszont vegetatív létüket a napnak köszönhetik, minden (sugárzó) hő elsődleges forrásának, amely a mindenütt jelenlevő, fényadó diathermás éther közvetítésével jutott hozzájuk. Az (átvitt) hőt, ezt a mondott égés folytán kifejlődött mozgási módot a hőforrás állandóan és fokozódó mértékben közölte a fazékban lévő folyadékkal, mert az a fém, a vas egyenlőtlen, csiszolatlan, sötét felületén átsugárzott és részben visszaverődve, részben elnyelve, részben továbbadva, a víz hőmérsékletét fokozatosan a normális hőfokról a forrpontra emelte, amely hőfokemelkedés 72 hőegység

elfogyasztásával fejezhető ki, olyan hőegységekével, amelyek egyenként 1 font víznek 50°-ról 212°-ra (Fahrenheit) melegítéséhez szükségesek.

Mi jelezte a hőfok illetően emelkedésének befejeztét?

Kettős sarlóalakú gőzsugár egyidejű feltörése a fazék fedője alól mindkét oldalon.

Milyen személyes célra használhatta Bloom az így felforralt vizet?

Borotválkozásra.

Milyen előnyökkel járt az éjszakai borotválkozás?

A szakáll megpuhulásával: puhább ecsettel, ha egyik borotválkozástól a másikig szándékosan benne marad az összeragadt szappanhabban: puhább bőrrel, ha az ember távoleső helyeken véletlenül szokatlan órákban nőismerősökkel találkozik: nyugodt elmélkedéssel a nap folyásáról: tisztább érzéssel az üdítőbb álomból való felébredés után, mert a reggeli zajok, intelmek és zavarások, csörömpölő teáskanna, a levélhordó kétszeri zörgetése, a már olvasott, de szappanozás és ujraszappanozás közben újraolvasott ujság, egy lökés, egy lövés és a visszaemlékezés valamire, amit az ember keres, noha semmi, gyorsabb borotválkozást idézhet elő, olyan vágással, amelyen a gondosan kivágott, benedvesített és rátett angoltapasz végre megmarad, amire feltétlenül szükség volt.

Miért zavarta a világosság hiánya kevésbé, mint a zaj jelenléte?

A tapintóérzék bizonyossága miatt erős férfias nőies passzív aktív kezében.

Milyen képességgel rendelkezett az (a keze), de milyen elensúlyozó befolyással?

Operatív sebészi képességgel, de iszonyódott minden vérvéntástól. még ott is, ahol a cél szentesíti az eszközt, úgyhogy, természetes sorrendjükben előnyben részesítette a helioterápiát, a pszichofizikoterápiát és az osteopathikus sebészetet.

Mi feküdt láthatóan az alsó, középső és felső polcokon a konyhaszekrényben, amelyet Bloom kinyitott?

Az alsó polcon öt függőlegesen álló reggeliző tányér, hat vízszintesen fekvő reggeliző csészealj, amelyen megfordítva álltak a reggeliző csészek, egy meg nem fordított csőrös csésze csészealjjal Crown Derbyből, négy aranyszélű fehér tojásos csésze, egy nyitott bőrszékeny, amelyben pénz, többnyire rézpénz volt látható. továbbá egy pohár aromatikusan ízesített ibolyacukorral. A középső polcon egy kicsorbult tojásos csésze borssal, egy doboz asztali só, négy összeragadt fekete olajbogyó olajospapírban, egy üres bádogdoboz, amelyben valaha Plumtree-féle húskonzerv volt, egy fagyapottal bélelt tojásdad fűzfakosár, benne egy Jersey-körte,

egy félig üres palack William Gilbey és társától származó fehér gyógybor, amelyről a korállvörös selyempapírcsomagolás már félig leszakadt, egy csomag Epps-féle könnyen oldható kakaó, öt uncia legfinomabb Anna Lynch-teakeverék, fontja 2 shilling, gyűrött ezüstpapírzacskóban, egy hengeralakú bádogdoboz a legfinomabb kristálycukorral, két fokhagyma, egyik, a spanyol, egészben, a másik, a kisebb ír eredetű, középen elvágva és erősebb szagot árasztva, egy korsó tejjel az Ír Mintatejgazdaságból, egy barna agyagbögére egy és egy negyed megsavanyodott és megromlott tejjel, melyet a meleg vízzé, savóvá és félig szilárd túróvá változtatott, ami a Bloomné és Flemingné által elfogyasztott reggelivel együtt összesen egy pintet tett ki, az eredetileg szállított mennyiséget, két szekfűszeg, egy félpenny és egy kis tál friss karmonádli szelettel. A felső polcon egy üteg különféle nagyságú és eredetű lekváros edény.

Mi vonta magára figyelmét azáltal, hogy a szekrényen, a kötényen feküdt?

Két eltépett piros lóverseny-fogadójeget négy többszögű töredéke, a 887 és 886 számokkal.

Milyen emlékek bírták arra, hogy átmenetileg homlokát ráncolja?

Véletlen összetalálkozásoknak és egy minden regénynél regényesebb valóságnak az Aranykupáért lefolyt futtatás eredményét sejtető emlékei, amely eredményt az *Evening Telegraph* utolsó rózsaszín kiadásában olvasta a kocsis kocsmában, a Butthídnál.

Hol kapott előzetes utalásokat a valóságos vagy gyanított eredményről?

Bernard Kiernan helyiségében, Little Britain-street 9 és 10: David Byrne helyiségében, Duke-street 14: az alsó O'Connell-streeten Graham Lemon előtt, ahol egy ismeretlen férfi egy eldobni való, tehát haszontalan (és később el is dobott) papírlapot nyomott kezébe, amely Éliást, Zion templomának újjáépítőjét jelenti be: a Lincoln-téren F. W. Sweng és tsa (R. T.) gyógyszerészára előtt, ahonnan, mikor Frederick M. (Bantam) Lyons gyors egymásutánban a *Freeman's Journal* és a *National Press* rendes kiadását, amelyet már elolvasott és ezért mint haszontalant el akart dobni (és el is dobott), kérte, átolvasta és újra visszaadta, a török és meleg fürdők épülete felé indult, Leicester-street 11, miközben az ihlet fénye világlott arcán és a lóverseny titkát, a jóslat nyelvén bevésve, ott tartotta a kezében.

Milyen mértékadó megfontolások csillapították izgalmát?

A helyes megértés nehézségei, tekintve, hogy minden eredmény jelentősége olyan variábilisan követi megtörténtét, mint az akusztikus jelenség követi a villamos kisülést, és az eredetileg sikeres megértésből származó esetleges veszteségek teljes összegének hiányos belátása miatt előállott tényleges veszteségeket megakadályozó előzetes becslés nehézségei.

Hangulata?
Nem kockáztatott, nem várt semmit, nem csalódott, meg volt elégedve.

Mi idézte elő meglepődését?
Hogy nem szenvedett tényleges veszteséget. Hogy másoknak tényleges nyereséget hozott. Világosságot a pogányoknak.

Hogyan készítette el Bloom a frissítőt egy pogánynak?
Két teáscsészébe beleöntött két-két, összesen négy csapott kanál Epps-féle könnyen oldódó kakaót és a csomagon található használati utasításhoz híven kivárva az átitatódáshoz szükséges időt, mindegyikhez hozzáadta a diffúzióhoz megkívánt előírástos kellékeket a megszabott módon és mennyiségben.

Milyen fölös bizonyítékaival szolgált a házigazda vendége iránti különös vendégszeretetének?

Lemondott symposiarchális jogáról a Crown Derby-utánzatú csőrös csészére, amelyet egyetlen leányától, Millicenttől (Milly) kapott ajándékba, ugyanolyan csészével helyettesítette, amilyen vendégéé volt és vendégének bőségesen, magának csak nagyon módjával töltött a rendesen felesége, Marion (Molly) reggelijére fenntartott sűrű tejszínből.

Tudomásul vette és elismerte a vendég a vendégszeretetnek ezeket a jeleit?

Mikor házigazdája tréfásan felhívta rájuk figyelmét, komolyan fogadta őket, miközben tréfáskomoly hallgatással itták Epps tömegcikkét, az istenadta kakaót.

Voltak a vendégszeretetnek olyan jelei, amelyeket fontolóra vett, de mellőzött, fenntartva másnak és magának, hogy későbbi alkalmakkor fejezze be a megkezdett cselekményt?

Egy 1½ hüvelyk hosszúságú repedés kijavítása vendége kabátjának jobboldalán. A négy női zsebkendő egyikének odaajándékozása, ha és mikor arra alkalmas állapotban lesznek.

Ki ivott gyorsabban?

Bloom, mert tíz másodperc előnnyel indult és egy kanál homorú felületéről, amelynek nyelén át állandó hő áramlott, három kortyot vett magához, míg ellenfele egyet, hatot, míg az kettőt, kilencet, míg az hármat.

Milyen agyműködés kísérte ezt a gyakorító cselekvést?

Mivel úgy vélekedett, ámbár tévesen, hogy csendes társa észmunkával foglalkozik, arra a gyönyörűségre gondolt, melyet az oktató irodalom a szórakoztatónál inkább nyújt, amint hogy ő maga is többizben folyamodott már William Shakespeare műveihöz a képzelt vagy valóságos élet nehéz problémáinak megoldására.

Megtalálta megoldásukat?

Noha gondosan és ismételten elolvasott bizonyos klasszikus részleteket és a glosszáriumot is használta, csak tökéletlen meg-

győződést merített a szövegből, mert a válaszok nem voltak minden ponton találók.

Mely sorokkal zárult első eredeti verse, amelyet mint leendő költő írt 11 éves korában 1877-ben abból az alkalomból, hogy a *Shamrock* című hetilap három egyenként 10, 5 és harmadfél shillinges díjat tűzött ki?

*Ha e vers a lapba
Jönne kinyomatva,
Eloszolna minden bűm,
De ha ezt megérem,
Tegyétek oda, kérem,
Nevemet is, hogy: L. BLOOM.*

Melyik az a négy tény, amelyről tudta, hogy elváltasztja tőle éppen nála lévő vendégét?

Név, kor, faj, hit.

Milyen anagrammokat csinált nevéből fiatalkorában?

Leopold Bloom
Lop old bomol-e
Póló domból el
Leomol dob Poe
Old Ollebo, M. P.

Milyen akrosztichont küldött becenevéről ő, a kinetikus költő Marion Tweedy kisasszonynak 1888 február 14-én?

Poéták mondják: semmi sem
Oly édes, mint a szerelem.
Lám, én szavuk megszívlelem.
Dicső szemed ha rám ragyog,
York hercegénél több vagyok.

Mi akadályozta meg abban, hogy befejezzen egy alkalmi dalszöveget (zenéjét szerezte R. G. Johnston) az elmúlt év eseményeiről vagy az idei év kilátásairól *Ha Brian Boru visszajönne és látná az öreg Dublint* címen, Michael Gunn, a Gaiety-színház bérlejtőjének megbízásából, South King Street 46, 47, 48 és 49. A dal a *Szimbád a tengerész* című nagy karácsonyi pantomime (írta Greenleaf Whittier, díszleteit tervezte George A. Jackson és Cecil Hicks, a jelmezeket tervezte Mrs. és Miss Whelan, színrehozta R. Shelton 1892 december 26-án Mrs. Michael Gunn személyes felügyeletével, a táncszámokat előadja Jessie Noir, a bohócszerepben Thomas Otto) második átdolgozásának (1893 január 30) hatodik jelenetébe, a gyémántvölgybe került volna betétként és a főszereplő, Nelly Bouverist énekelte volna?

Először az ingadozás birodalmi és helyi érdekű események, Viktória királyné (szül. 1820-ban, trónralépett 1837-ben) küszöbön álló gyémántjubiléuma és az új községi halcsarnok küszöbön álló megnyitása között; másodszer a szélsőséges elemek várható ellenzéki magatartása a yorki herceg és hercegnő ő királyi fen-

ségeik valóságos és Brian Boru király őfelsége elképzelt látogatása kérdésében; harmadszor összeütközés a hivatásos etikett és a hivatásos konkurrencia között a Burgh-rakparton építendő Grand Lyric Hall és a Hawkins-streeti Theatre Royal tárgyában; negyedszer a Nelly Bouverist kulturátlan, politikátlan, időszerűtlen arckifejezése iránti részvétből származó aggodalom és a Nelly Bouverist fehérneműjének kulturátlan, politikátlan, időszerűtlen mutogatásából származható érzékietlenség, míg a fehérneműt nevezett (Nelly Bouverist) viselte; ötödször annak nehézsége, hogy felhasználható zenét találjanak és megfelelő humoros célzásokat a *Jókedvű lexikon* (1000 oldal, minden oldalon nevetés) anyagában; hatodszor az új polgármester, Daniel Tallon, az új rendőrfőnök, Thomas Pile és az új városi főügyész, Dunbar Plunket Barton nevével kapcsolatos homofon és kakofon rímek.

Milyen viszony állott fenn kettőjük kora között?

16 évvel ezelőtt, 1888-ban, mikor Bloom olyan idős volt, mint Stephen most, Stephen hatéves volt. 16 évvel később, 1920-ban, mikor Stephen olyan idős volt, mint Bloom most, Bloom 54 esztendőes lesz. 1936-ban, mikor Bloom 70 és Stephen 54 éves lesz, a kezdetben fennállott 16:0 arány, $17\frac{1}{2}:13\frac{1}{2}$ lesz, és a két arányszám növekedni és a különbség fogyni fog, ahhoz képest, hogy hány évet adunk hozzá gondolatban, mert ha az 1883-ban fennálló arány változatlan marad, feltéve, hogy ez lehetséges volna, a folyó, 1904-es évben, mikor Stephen 22, Bloom már 374 éves volna, és 1920-ban, mikor Stephen 38 éves lesz, amennyi Bloom most, ez utóbbi már 646 éves volna, míg 1952-ben, mire Stephen elérné a legmagasabb posztdiluvialis életkort, a 70 évet, Bloom, aki addigra már 1190 esztendőt élt volna, mert a 714-es évben jött volna a világra, 221 teljes évvel lépné túl a legmagasabb antediluvialis életkort, a Mathuzsálemét, azaz 969 esztendőt, viszont, ha Stephen tovább élne, míg az Úr 3072-ik esztendejében elérné ezt a kort, Bloom kénytelen lenne 83,300 éve lenni a világon, vagyis köteles lenne születési dátumául a Krisztus előtti 81,396-ik évet jelölni meg.

Milyen események dönthetik meg ezt a számítást?

Mindkettőjük vagy egyikük létének megszűnte, új időszámítás vagy naptár bevezetése, a világ megsemmisülése és az emberi nem ennek következtében előálló elkerülhetetlen, de előre meg nem jósolható elpusztulása.

Hány előző találkozás bizonyította már azelőtt fennálló ismerettségüket?

Kettő. Az első Matthew Dillon orgonakertjében, Medina Villa, Kimmage-road, Roundtown, 1887-ben Stephen anyjának társaságában, mikor Stephen ötéves volt és vonakodott kezét üdvözlésre nyújtani. A második a Breslin-hotel kávéházában 1892 januárjának egy esős vasárnapján, Stephen apjának és Stephen nagybátyjának társaságában, mikor Stephen öt esztendővel idősebb volt.

Elfogadta Bloom akkor a fiú ebédmeghívását, melyet később apja is megismételt?

A leghálásabban, hálás elismeréssel, az őszinte elismerés hálájával, az elismerően hálás őszinteség sajnálkozásával, elhárította.

Napvilágra hozott társalgásuk ezekről az emlékekről egy harmadik összekötőkapcsot is maguk között?

Riordanné, egy anyagilag független özvegy 1888 szeptember 1-től 1891 december 29-ig Stephen szüleinek házában lakott, az 1892, 1893 és 1894 esztendőkből pedig az Elizabeth O'Dowd tulajdonában lévő City Arms Hotelben, Brussia-street 54 alatt, ahol az 1893-as és 1894-es években állandó tanácsadója volt az ugyane hotelben lakó Bloomnak; Bloom abban az időben Joseph Cuffe, Smithfield 5, alkalmazottja volt és a bevásárlásokat ellenőrizte a közeli dublini marhavásártéren a Nort Circular-roadon.

Végzett-e Riordannéért valamilyen különleges testi munkát emberbaráti okokból?

Meleg nyári estéken néha kitolta az anyagilag független, bár szerény viszonyok között élő betegeskedő özvegyet tolószékeiben kerekeinek lassú forgásával a North Circular-road sarkáig, Gawin Low üzletével átellenben, ahol bizonyos ideig maradt és egylencsés kétszemű látcsövén át nézegette a felismerhetetlen polgárokat a villamoson, a felfújt gumitömlőkkel felszerelt üzleti kerékpárokat, bérkocsikat, tandemeket, magán- és bérlandauereket, konflisokat, fiákereket és ponnyfogatokat, melyek a városból a Phoenix-parkba hajtottak és *vice versa*.

Miért tudta elviselni ezt a várakozást akkor a legnagyobb lelki nyugalommal?

Mert ifjúkora teljében gyakran figyelte egy kerek vastag, tarka üvegtábla mögül az utca folytonosan változó látványát, a járókelőket, négy lábúakat, kerékpárokat, járműveket, amelyek lassan, gyorsan, egyenletesen körbe-körbe-körbe haladtak a gyorsan keringő földgömb szélén.

Milyen saját külön emlékei voltak mindkettőjüknek az immár nyolc éve halott nőről?

Az idősebbnek bezique-kártyái és zsetonjai, skye-terrierje, állítólagos gazdagsága, akadozó válaszai és kezdődő hurutos nagyothallása; a fiatalabbnak repceolajlámpása a Szeplőtlen Fogantatás szobra előtt, zöld és barna kefeje Charles Stewart Parnellnek és Michael Davittnak, selyempapírja.

Nem állottak rendelkezésére más eszközök annak a megifjodásnak elérésére, amely ezeket a fiatalabb társával közölt emlékeztetéseket annyival kíváncsiabbakká tette?

A szobai tornagyakorlatok, amelyeket Eugen Sandow *Hogyan tehetünk szert testi erőre* címen összefoglalt utasításai alapján valaha időnként végzett, utóbb azonban abbahagyott, és mely

főként ülő foglalkozású kereskedő embereknek szánt gyakorlatok kellő szellemi koncentrációval tükör előtt végzendők, mert csak így foglalkoztatják a különféle fajtájú izmokat és idézik elő folytatólagosan az ifjúkori mozgékonyság kellemes elernyedését és legkellemesebb felfrissülését.

Fiatalabb éveiben különösképen mozgékony volt?

Noha a súlyemeléshez sohasem volt elég ereje és a cigánykerékhez elég bátorsága, gimnazista korában a korláton kitűnt jó tartásával és mozdulataival, amit a rendesnél jobban kifejlett hasizmainak köszönhetett.

Utalt valamelyikük nyíltan a köztük fennálló faji különbségre?

Egyikük sem.

Melyek voltak, legegyszerűbb kölcsönös formájukban, Bloom gondolatai Stephen Bloomra vonatkozó gondolatairól és Bloom gondolatai Stephen gondolatairól Bloom Stephenre vonatkozó gondolatait illetően?

Azt gondolta, hogy azt gondolja, hogy zsidó, holott tudta, hogy tudja, hogy tudja, hogy nem is az.

Milyen származásúak voltak mindketten, ha figyelmen kívül hagyjuk a titoktartás kötelezettségét?

Bloom: egyetlen transzszubstanciális fiörököse Virág Rudolfnak (később Rudolph Bloomnak), Szombathely, Bécs, Budapest, Milano, London és Dublin, valamint Ellen Higginsnek, Julius Higgins (szül. Károly) és Fanny Higgins (szül. Hegarty) másodszülött leányának. Stephen: legidősebb élő konszubstanciális fiörököse Simon Dedalusnak, Cork és Dublin, valamint Mary Gouldingnak, Richard Goulding és Christina Goulding (szül. Grier) leányának.

Megkeresztelték Bloomot és Stephent, hol és ki, lelkes vagy világi?

Bloomot (háromszor) Gilmer Johnston tiszteletes, M. A. egyedül a Saint Nicolas Withont nevű protestáns templomban, Coombe, továbbá James O'Connor, Philip Gilligan és James Fitzpatrick együtt Swords község egyik szivattyúja alatt, végül tisztelendő Charles Malone, C. C. a Három Védőszent templomában, Rothgar. Stephent (egyszer) tisztelendő Charles Malone C. C. egyedül, a Három Védőszent templomában, Rathgar.

Találtak hasonlóságot neveltetésükben?

Ha Stephent Bloommal helyettesítjük, Stoom egymásután elvégezte volna az elemi iskolát és a gimnáziumot. Ha Bloomot Stephennel helyettesítjük, Blephen egymásután elvégezte volna az előkészítő-iskolát, a középiskola alsó, középső és felső fokozatait és a királyi egyetem első, második és harmadik szellemtudományi fokozatát.

Miért mellőzte Bloom annak megállapítását, hogy elvégezte az élet egyetemét?

Amiatt az ingadozó bizonytalanság miatt, hogy vajjon nem tette-e már egyszer ezt a megjegyzést Stephennel szemben vagy, Stephen vele szemben?

Milyen vérmérsékleti típust képviseltek egyénileg?
A tudományost. A művészt.

Milyen bizonyítékokat hozott fel Bloom arra, hogy hajlamai inkább az alkalmazott, mint a tiszta tudományhoz vonzzák?

Bizonyos lehetséges felfedezéseket, amelyeken gondolkozni szokott, ha jóllakottan hanyatt fekszik, hogy emésztését előmozdítsa, amire több ma már közkeletű, de valamikor forradalmi jelentőségű találmány fontosságának felismerése csábítja, amelynek például a léghajós-ejtőernyő, a reflektáló teleszkop, a spirális dugóhúzó, a biztosítótű, a szódavizesüveg, a csatornazsilip, a szívószivattyú.

E találmányok elsősorban a kisdedóvók reformját voltak hivatva előmozdítani?

Igen, amennyiben fölöslegessé teszik a puskát, a felfúvós labdát, a hazardjátékokat, a parittyát. Idetartoznak a csillagászati kaleidoszkopok, az állatöv tizenkét csillagképevel a Kostól a Halakig, kis mechanikus planetáriumok, számtani gumibonbonok, zoológiai megfelelőekkel bíró mértani kétszersültek, földgömb-játéklabdák, történelmi jelmezekbe öltöztetett babák.

Mi buzdította továbbá az elmélkedésre?

Ephraim Marks és Charles A. James pénzügyi sikere, az előbbié egypennys bazárjával George-street 42 alatt, South, az utóbbié 6½ pennys üzletével, világbazárjával és Henry-street 30 alatti panoptikumával, belépődíj 2 penny, gyermekeknek 1 penny; úgyszintén a modern reklámművészet eddig kiaknázatlan végtelen lehetőségei, melyeket csak trilaterális monoideális szimbólumokra kell visszavezetni, vertikálisan az elérhető legnagyobb láthatóság (kitalálhatóság), horizontálisan az elérhető legnagyobb olvashatóság (kibetűzhetőség) és a magnetizáló hatás szem előtt tartásával, a figyelem és érdeklődés felkeltése és a közönség meggyőzése érdekében.

Például mi?

K. 11. Kino 11 sh. nadrágjai.

Kulcsház. House of Keys. J. Keyes.

Például mi nem?

Nézze meg ezt a hosszú gyertyát. Számolja ki, meddig ég, és ingyen kap egy pár valódi bőrcipőt, garantáltan 1 gyertyaerősségű. Cím: Barclay és Cook, Talbot-street 18.

Bacilvész (rovarpor).

Fínum (cipőkenőcs).
Ezermester (kombinált kétpengéjű zsebkés dugóhúzóval, körmráspollyal és pipaszurkálóval).

És mi egyáltalában nem?
Plumtree-féle húskonzervvel mi az élet?
Lakzi. nász.
De nélküle a ház gyász.

Gyártja: George Plumtree, Merchants-rakpart 23, Dublin, 40 grammos dobozokban, Joseph P. Nannetti tanácsos, képviselő jóvoltából, Rotunda Ward, Hardwicke-street 19, a gyászjelentések és gyászévfordulók alatt közölve. A címkén a Plumtree név. Szilvafa a konzerves dobozban, szabadalmazott védjegy. Óvakodjunk az utánzatoktól. Plumtree. Trumplee. Plamtroo.

Milyen levezetéssel igyekezett Stephent rávezetni arra, hogy az eredetiség, akármilyen jó bevezető, nem mindig vezet eredményre?

Azzal, hogy elmondta neki saját később elvetett tervét egy világító reklámkocsiról, amelyet igásló húzna és melyben két csinosan öltözött lány ülne és írna.

Mely jelenet elgondolására indította ez Stephent?

Magányos hotel hegyszorosban. Ősz. Szürkület. Tűz ropog. Sötét sarokban fiatalember ül. Fiatal nő be. Nyugtalan. Magányos. Leül. Ablakhoz megy. Megáll. Leül. Homály. Gondolkozik. Magányos hotel papírján ír. Gondolkozik. Ír. Sőhaj. Kerekek és patkók. Kirohan. Férfi előlép sötét sarokból. Megragadja a magányos írást. Világossághoz tartja. Homály. Olvassa. Magányos.

Mit?

Előredőlt, álló, hátradőlt írással: Queen's hotel Queen's hotel, Queen's ho...

Mely jelenet elgondolására indította ez Bloomot?

Queen's hotel, Ennis, Clare grófság, ahol Rudolph Bloom (azelőtt Virág Rudolf) meghalt 1886 június hó 27-ének estéjén, meg nem állapított órában, annak következtében, hogy a megengedettnél jóval nagyobb adagot vett be a neuralgia ellen szedett akonitból, amely 2 rész akonitból és egy rész chloroformból állott (és melyet 1886 június 27-én d. e. 10 óra 20 perckor vásárolt Francis Dennehy, gyógyszerárában, Church-street 17, Ennis), azután, de nem annak következményeképen, hogy 1886 június 27-én d. u. 3 óra 15 perckor igen kiváló minőségű ui matróz-szalmakalapot vásárolt (azután, de nem annak következményeképen, hogy a mondott órában és helyen megvásárolta a mondott mérget) James Cullan férfi divatüzletében, Main-street 4, Ennis.

Ezt a névrokonságot értesülésnek, véletlen összetalálkozásnak vagy megérzésnek tulajdonította?

Véletlen összetalálkozásnak.

Leírta szavakkal ezt a jelenetet, hogy vendége lássa?

Inkább kedvére való volt, hogy egy másik ember arcát látna és szavait hallja, miáltal az erőteljes elbeszélés megvalósult és a kinetikus vérmérséklet felszabadult.

Ugyancsak véletlen összetalálkozást látott a második neki elbeszélte jelenetben is, melyet az elbeszélő úgy írt le, hogy az *Palesztina látképe a Pisgah hegyéről* vagy *A szilvák példázata*?

Az előbbi és több más elbeszéletlenül hagyott, de implicite meglévő jelenettel együtt, amelyhez még iskolás korában kidolgozott különféle tárgyú essayk és erkölcsi tantételek járultak (pl. *Kedvenc hősőm* vagy *A halasztás időlopás*), érzése szerint önmagában és személyi vonatkozásban a pénzügyi, társadalmi, személyi és nemi siker határozott lehetőségeit rejtette magában, akár ha mint pedagógiai mintatárt külön összegyűjtik és kiválogatják (százszázalékos eredménnyel) az előkészítő és alsó osztályú tanulók számára, akár ha nyomtatás útján teszik közzé valamelyik garantált nyilvánosságú, tőkeerős lapban, Philip Beaufoy vagy Dr. Dick vagy Heblon, a *Studies in Blue* szerzőjének példáját követve vagy pedig előszóval közlik szellemi serkentésül egy rokonszenvező hallgatósággal, amely hallgatólagoosan méltányolni tudja a sikeres elbeszélést és bizalommal várják a szerencsés kifejlést a fokozódó hosszúságú éjszakákon, melyek fokozatosan következnek a három nap múlva esedékes nyári solstitium, azaz kedd, június 21-e után (Szt. Aloysius Gonzaga), napkelte d. e. 3 óra 33, napnyugta d. u. 8 óra 29 perckor.

Melyik házi probléma foglalkoztatta elméjét ugyanúgy, ha nem jobban, mint akármely másik?

Hogy, az ember hogyan foglalkoztassa hitvesét.

Melyek voltak feltételes, különleges megoldásai?

Szobai játékok (domino, halma, bolhaugratás, türelemjátékok, pohárlabda, kockázás, hatvanhatos, bezique, huszonötös, tivoli, malom, sakk és lóversenyjáték): hímzés, horgolás kötés a jótékony felruházási akciónak: zenei kettősök, mandolin és gitár, zongora és fuvola, gitár és zongora: aktamásolás vagy címírás: kéthetenkénti szórakozás házon kívül: kereskedelmi tevékenység valamelyik hűvös tejcsarnokban vagy meleg trafikban, amelynek barátságosan parancsoló és szívesen meghallgatott úrnője: az erotikus izgalom titkos levezetése állami felügyelet és orvosi ellenőrzés alatt álló férfibordélyházakban: társadalmi jellegű látogatások rendszeres, szabályozottan megelőző, gyakori ellenőrzés mellett, elismerten tiszteletreméltó férfi és női ismerősöknél és szomszédoknál: esti tanfolyamok, melyeknek főként az a rendeltetésük, hogy az önkéntes továbbképzést kellemessé tegyék.

Felesége szellemi fejlettségének mely fogyatékoságai késztették arra, hogy az utolsónak említett (kilencedik) megoldást részesítse előnyben?

Szabad óráiban nem egyszer rajzolt tele egy ív papírt ábrákkal és hieroglifákkal, melyek szerinte görög és ír és héber írásjelek. Változó időközökben állandóan megkérdezte, hogyan írják helyesen egy kanadai város, Quebec nagy kezdőbetűjét. Edeskeveset értett a belpolitikai élet bonyodalmaiból és a külpolitikai hatalmi egyensúlyból. A számlák tételeinek összeadásakor gyakran segítségül kellett hívnia ujjait. Egy-egy tömör levél befejezése után az írószközt bennehagyta a színes folyadéokban, ilymódon kitéve a vitriol, zöld vitriol és gubacssav maró hatásának. Az idegen eredetű szokatlanabb többtagú szavakat fonetikusán hibásan ejtette ki vagy hamis analógiával értelmezte vagy mindakettőt egyszerre: *metempsychosis* (metemikózis) *alias* (aljas).

Mi tette jóvá a nő hamis szellemi mértéke szerint az ítélőképességnek ezeket a fogyatékoságait személyeket, helyeket és tárgyakat illetőleg?

Az összes mértékek összes függőleges alkatrészeinek hamis látszólagos párhuzamossága, amelyet a szerkesztés igazol. Egy-egy személyről alkotott találó ítéletének ellensúlya, amennyiben annak helyességét a tapasztalat igazolta.

Hogyan iparkodott orvosolni a viszonylagos tudatlanságnak ezt az állapotát?

Különféleképen. Ugy, hogy bizonyos könyveket, bizonyos lapon kinyitva, feltűnő helyen hagyott: hogy magyarázatai közben lappangó ismereteket tételezett fel nála: hogy jelenlétében nyiltan kifigurázta valamely távollevő harmadik személy tudatlanságból származó elszólását.

Milyen sikerrel kísérletezett a közvetlen oktatással?

Nem követte mindenben, csak részletekben, érdeklődve figyelt, meglepetéssel értett meg dolgokat, gondosan elismételt mindent, nehezebben emlékezett vissza, könnyen felejtett, bizonytalanul emlékezett vissza újból, tévesen ismételte el újra.

Melyik módszer bizonyult hathatósabbnak?

A közvetett sugalmazás, a személyes érdek bevonásával.

Például?

Nem szerette az esernyőt, ha esett, Bloom viszont szerette az esernyős nőt, nem szerette az új kalapot, ha esett, Bloom viszont szerette a nőt új kalapban, Bloom új kalapot vett, mikor esett, a nő esernyőt viselt az új kalaphoz.

Mikor helyeselte a vendége példázatában foglalt analógiát, mely babiloni fogság utáni kiváló egyéniségeket idézett?

A tiszta igazság három keresőjét, Egyiptomi Mózeszt, Moses Maimonidest, a *More Nebukim* (Tévelygők kalauza) szerzőjét és Moses Mendelssohnt, akiknek kiválósága akkora, hogy az első (Egyiptomi) Mózesztől a harmadikig (Mendelssohnig) nem volt senki, akit a másodikhoz (*Maimonideshez*) lehetne hasonlítani.

Milyen megjegyzést tett Bloom, kellő fenntartással, a tiszta igazság negyedik keresőjéről, névszerint Aristotelesről, akit Stephen, szíves engedelmével, megemlített?

Hogy a szóbanforgó kereső az egyik — bizonytalan nevű — rabbinikus filozófus tanítványa.

Más anapokrif jeles fiait említették továbbá a törvénynek, mely gyermekeit a kiválasztott vagy kitagadott fajnak?

Felix Bartholdy Mendelssohnt (zeneszerző), Baruch Spinozát (filozófus), Mendozát (ökölvívó), Ferdinand Lassalle-t (reformátor, párbajhős).

Mely verstöredékeket idézett a régi héber és az ó-ír nyelvből hangbeli színezéssel és szövegfordítással a vendég a házigazdának és a házigazda a vendégnek?

Stephen ezt: *suil, suil, suil arun, suil go siocair agus, suil go cuin* (járj, járj, jár utadon, járj biztonságban, járj ügyelve).

Bloom ezt: *Kifeloch, harimon rakatejch m'baad l'zamatejch* (halántétkod hajad között olyan, mint a gránátalmaszelet).

Hogyan történt a két nyelv hangtani szimbolumainak glyhikus összehasonlítása a szóbeli összehasonlítás nyomatékosabbá tételére?

Stephen egy alacsonyabbrendű irodalmi termék, bizonyos *Bűn méze* című könyvre (melyet Bloom vett elő és igyekezett úgy tartani, hogy a kötés elülső része az asztal felületével érintkezzék) az utolsóelőtti üres oldalon ceruzával (a magáéval) ráírta a gé, é, dé, em ír jeleit, egyszerűen és módosítva, viszont Bloom felírta a ghimel, alech, daleth és (mem híján) ehelyett a goph betűket, megmagyarázva egyúttal, hogy ezeknek számtani értékük is van mint tő- és sorszámoknak, t. i. azt is jelentik, hogy 3, 1, 4 és 100.

A két ember ismeretei ezekről a nyelvekről, a kihaltról és a feltámasztottról, elméletiek voltak-e vagy gyakorlatiak?

Elméletiek, mert csak az alaktan és szintaxis bizonyos nyelvtani szabályaira szorítkoztak és úgyszólván semmi szókinccset nem öleltek fel.

Mely érintkezési pontok állottak fenn e nyelvek és azok beszélői között?

A torokhangok előfordulása, a diakritikus aspiráció, az epenthetikus és segédbetűk mindkét nyelvben; régiségük, mert mindkettőt 242 évvel a vízözön után tanították a Shinar lapályán abban a szemináriumban, amelyet Fenius Farsaigh alapított, Noé ivadéka. Izrael előde és Heber és Heremon, Írország elődei-nek ivadéka; archeológiai, genealógiai, hagiográfikus, exegetikus, homiletikus, toponomasztikus, történelmi és teológiai irodalmuk, beleértve a rabbik és culdeek műveit, a Thorát, a Talmudot (Mishna és Ghemara), a Massort, a Pentateuchost, Dun Cow könyvét, Ballymote könyvét, a Garland of Howth-t, Kells

könyvét; szétszóratásuk, üldöztetésük, fennmaradásuk és új életre támadásuk: zsinagógiai és egyházi szertartásaik elszigetelődése a gettóban (S. Mary's Abbey) és miseépületben (Ádám és Éva); nemzeti szokásaik eltiltása büntetőtörvényekben és zsidó öltözködési rendeletekben; Zion visszaállítása Dávid Kánaánjában és az ír politikai autonómia vagy devolúció lehetősége.

Melv himnuszt énekelt Bloom részben e sokféle, ethnikailag vissza sem vezethető tökéletesség előérzetében?

*Kolod balejwaw pnimak
Nefesch, jehudi, homijah.*

Miért szakadt félbe a dal az első sorpár befejeztével?
Hiányos mnemotechnika következtében.

Mivel tette jóvá az énekes ezt a fogyatékossgot?
A teljes szöveg perifrasztikus visszaadásával.

Melyek azok a közös tárgyak, melyek tanulmányozásába mindkettőjük gondolatai elmerültek?

A fokozódó egyszerűsödés, mely nyomon követhető az egyiptomi epigrafikus hieroglifáktól a görög és római ábécéig és a modern gyorsírás és sürgönykodex első jelentkezése az ékalakú felírásokban (semita) és a virguláris ötélű ogham-írásban (kelta).

Eleget tett a vendég a házigazda kérdésének?
Kétszeresen, mert ír és latin betűkkel aláírta nevét.

Mi volt Stephen auditív érzéklete?
Mély, öreg, ismeretlen férfihangban a mult halmozódását hallotta.

Mi volt Bloom vizuális érzéklete?
Gyors, ifjú, ismerős női alakban a jövő elrendeltetését látta.

Mik voltak Stephen és Bloom csaknem egyidejű akarati érzékletei rejtett azonosságokról?

Vizuálisan, Stephennél: a hiposztázis hagyományos alakja, ahogyan Johannes Damascenus, Lentulus Romanus és Epiphanius Monachus festette: leukodermikusan, sesquipedalianusan, bórsötét hajzattal.

Auditív, Bloomnál: mint a katasztrófa önkívületének hagyományos hangja.

Mely jövőbeli karrierek voltak lehetségesek Bloom számára a multban és mely példák nyomdokain?

A római, anglikán vagy nonkonformista egyházban: példák főtisztelendő John Conmee atya, S. J., tisztelendő Dr. theol. T. Salmon, a Trinity, College rektora, Dr. Alexander J. Dowie. Az

angol vagy, ír törvényszéknél: példák Seymour Bushe, K. C., Rufus Isaacs, K. C. A színpadon, modern vagy, Shakespeare-i példák Charles Wyndham, jellemszínész, Osmond Tearle (†1901), Shakespeare tolmácsolója.

Bíztatta a házigazda vendégét, hogy modulált hangon énekeljen el egy rokontárgyú különös történetet?

Megnyugtatólag, hogy ezen a távoleső helyen senkisé is hallhatja beszélgetésüket, megnyugodva, mert a megfőzött italt, a mechanikai vegyületű szubszolid üledéktől (víz + cukor + tejszín + kakaó) eltekintve, elfogyasztották már.

Ismételjük el az elénekelt románc első (dur) részét.

*A kis Harry Hughes kicsi társaival
A mezőn labdázgatott.
A legelső dobás keziből a zsidó
Kertjébe repült legott.
De a második dobás a zsidó házá-
n Betört minden ablakot.*

A kis Harry Hughes kicsi tár-sa-i-val A mezőn labdáz-ga-tott A mezőn labdáz-ga-tott. A leg-első do-bás kezi-ből a zsi-dó kert-jé-be re-pült leg-ott. Kert-jé-be re-pült leg-ott De a második dobás a zsi-dó há-zán Be-tör-te az ab-la-kot. Be - tör-te az ab la - kot.

Hogyan fogadta Rudolph fia ezt az első részt?

Csöppet sem vegyes érzelmekkel. Mosolyogva, zsidó, élvezettel hallgatta és a betörtetlen konyhaablakra nézett.

Ismételjük el a legenda második (moll) részét.

Jött a zsidó szép lánya, jött,
Ruhája zöld selyem.
»Jer csak, jer csak, te kedves kis fiú,
Labdázz tovább velem.«

»Dehogy megyek, jó társaimat
El én dehogy hagyom,
Ha tanítóm hallani fogja ezt,
Meggyűlik a bajom.«

Megfogta kis fehér kezét
S bevitte a pitvaron át
Egy messzi szobába a fiút,
Hogy senkise hallja szavát.

Zsebéből éles kést vett elő
S levágta kis fejét,
Labdázni nem csábítja már
Szegény halottat a rét.

Hogyan fogadta Millicent apja ezt a második részt?
Vegyes érzelmekkel. Mosolytalanul hallgatta és csodálkozva
értelmezte, hogy a zsidó szép lányának ruhája zöld selyem.

Összegezzük Stephen kommentárját.

Egyik a sok szereplő közül, a legcsekélyebb, a predesztinált
áldozat. Egyszer vigyázatlanságból, kétszer szándékosan kihívja
maga ellen a végzetet. Jön, mikor a fiú ott áll elhagyottan, fel-
szólítja a vonakodót, hogy kövesse és a reménység és ifjúság
képeként megragadja az ellen sem szegülő. Bevezeti egy idegen
lakásba, egy titkos pogányszobába és ott kérlelhetetlenül felál-
dozza a beleegyezőt.

Miért szomorodott el a házigazda (predesztinált áldozat)?

Azt kívánta, hogy ha valamilyen tettet elbeszélnek, ne beszéljenek el róla olyan tettet, amelyet nem tett.

Miért volt a házigazda (titokban pogány) hallgató?

Mérlegelte a rituális gyilkosság mellett és ellene szóló bizonyítékokat: a papság buzdítását, a köznép babonásságát, a hír elterjedését az igazság tartós töredékeiben, a jómód keltette irigységet, a megtorlás vágyának befolyását, az atavisztikus bűnözés szörványos feléledését, a fanatizmus, a hipnotikus szuggesztió és a szombnambulizmus enyhítő körülményeit.

Melv. (ha egyáltalában) ilyen természetű szellemi vagy testi rendellenességtől nem volt teljességgel mentes?

A hipnotikus szuggesztiótól: egyszer felébredéskor nem ismerte meg a hálósobáját: többízben felébredéskor bizonytalan ideig képtelen volt megmozdulni vagy megszólalni. A szomnambulizmustól: egyszer alvás közben teste felemelkedett, odacsúszott a már kialudt tűzhöz és céljához eljutva ott összegömbörodött, fűtés nélkül hálóruhájában lefeküdt és tovább aludt.

Mutatkozott ez utóbbi vagy valamilyen hasonló phaenomenon családjá valamelyik tagjánál?

Kétszer, a Holles-streeten és az Ontario-terrace-ban, leánya, Millicent (Milly) 6 és 8 éves korában álmában rémülten fel-sikoltott és két hálóruhás alak kérdéseire üres, néma arcifejé-zéssel válaszolt.

Milyen más emléke volt leánya gyermekkoráról?

1889. június 15. Egy nyugös ujszülött leánygyermek bömbölésével a fulladás veszélyét idézi fel és hárítja el. Egy Szopi nevű gyermek perselyében pénzt csörget, zörget, görget, pörget, megszámolja három pitykéjét ed tettő ájom: elhajit egy babát, egy fiút, egy tengerészt: mint sötét szülők szőke gyermekének szőke ősei vannak, valami régebbi erőszak. Herr Hauptmann Hainau, osztrák hadsereg, közelebbi hallucináció Mulvey, hadnagy, brit haditengerész.

Mely endémikus jellemvonások voltak jelen?

Megfordítva, az orr és homlok alkata egyenes vonalban, olyan családfára vall, amely, ha megszakad is, távoli időközökben a legtávolabbi időki folytatódik.

Milyen emlékei voltak leánya serdülő koráról?

Karikáját és ugrózsínóráját egy kuckóba számúzta. Mikor egy angol látogató a Duke's Lawnon megkérte, engedje magát lefényképezni, elutasította (indokolás nélkül). Mikor egyszer a déli Circular-roadon ment Elsa Potterrel és egy sötét külsejű alak ment utánuk, félig lement a Stamer-streeten, aztán hirtelen visszafordult (eljárásának oka ismeretlen). Tizenötödik születésnapja előtt levelet írt Mullingarból, Westmeath-grófság, amely-

ben rövid célzást tesz egy ottani diákra (fakultás és kor ismeretlen).

Fájt neki ez az első elválás, mely egy másodiknak előhírnöke volt?

Kevésbé, mint képzelte, jobban, mint remélte.

Mely másik távollétet észlelt ugyanakkor hasonló, bár különböző okokból?

Macskája ideiglenes távollétét.

Miért hasonló és miért különböző okokból?

Hasonló okokból, mert a titkos rugó egyaránt új kandur (mullingari diák) vagy gyógyfű (baldrián) keresése volt. Különböző okokból, mert a visszatérés lehetősége gazdájához, illetve a lakásba más volt.

Volt a különbözőség még más tekintetben is hasonló?

A passzivitásban, a gazdaságosságban, a hagyományszeretetben, a váratlan cselekedetekben.

Például?

Lehajolva, odatartotta neki szőke haját, hogy kösse meg szalaggal (v. ö. gömbörödő macska). Továbbá a Stephen's green tavának síma felületén fák megfordított tükröződései közepette megjegyzés nélkül maradt köpése, miután koncentrikus vízgyűrűket képezett, állhatatos ottmaradásával egy, alvó hal helyét jelezte (v. ö. egérre figyelő macska). Vagy hogy valamely híres hadiesemény évszámára, résztvevőire, kimenetelére és következményeire visszaemlékezzék, egyik hajfonatát ráncigálja (v. ö. fülét mosó macska). Amellett, dilis Milly, azt álmodta, hogy, szótlan, emlékezetéből kihullott társalgást folytatott egy Joseph nevű lóval, akinek (amelynek) egy pohár limonádét kínált, amelyet az (ő) nyilván elfogadott (v. ö. tűzhelynél álmodó macska). Szóval passzivitás, gazdaságosság, hagyományhűség és váratlan cselekedetek tekintetében a különbségek köztük hasonlóak voltak.

Mily módon használta fel Bloom a nászajándékul kapott 1) baglyot, 2) órát Milly érdeklődésének felkeltésére és oktatására?

Mint szemléltető eszközöket, hogy elmagyarázza 1) a tojással szaporodó állatok természetét és szokásait, a légi repülés lehetőségét, a látás bizonyos rendellenességeit, a bebalzsamozás sokszázados folyamatát; 2) az inga fonállal, kerékkel és szabályozóval bemutatott alapelvét, rögzített számlapon órászerűen mozgó mutatók különböző helyzetének lefordítását az emberi vagy társadalmi szabályozás nyelvére, egy másodperc óránkénti visszatérésének pontosságát, mikor is a hosszabb és a rövidebb mutató ugyanolyan szöget alkot, t. i. óránkénti 55/11 perccel minden óra után számtani haladvány szerint.

Mi módon viszonoztta ezt?

Gondolt rá: születése 27-ik évfordulóján csőrös reggelizőcsészével a Crown Derby-porcellán utánzatával ajándékozta meg. Gondoskodott róla: átlagban negyedévenként, mikor (nem az ő céljaira) bevásárlásokat eszközölt, figyelmesnek mutatkozott szükségletei iránt, előre kitalálta kívánságait. Csodálta: ha valamilyen természeti phaenomenont (nem neki) elmagyarázott, rögtön kifejezte azt az óhaját, vajha lassú elsajátítás nélkül tudásának egy töredékével, felével, negyedével, tizedével rendelkezhetne.

Mit javasolt Bloom, a szomnambulista Milly diambulista atyja a noktambulista Stephennek?

Hogy töltsse a (tulajdonképeni) csütörtöki és a (szabályos) pénteki nap közötti órákat egy rögtönzött fekhelyen a közvetlenül a konyha fölött lévő helyiségben, közvetlenül a házigazda és háziasszony hálósobája mellett.

Mely különféle előnyök származtak vagy származhattak az ilyen rögtönzés meghosszabbításából?

A vendégekre: biztos hajlék és a zavartalan tanulás lehetősége. A házigazdára: szellemi megifjodás, helyettes útján való kielégülés. A háziasszonyra: a helyes olasz kiejtés elsajátítása.

Miért nem zárhatták ki ezek a vendég és a háziasszony közötti esetleges lehetőségek szükségképen a kiengesztelő egyesülés állandó eshetőségét egy diák és egy zsidó szép leánya között illetve miért nem zárhatták ki utóbbiak az előbbieket?

Mert az út a lányhoz az anyán keresztül visz, az anyához a lányon keresztül.

Házigazdájának mely következetlen sokszótagú kérdésére válaszolt a vendég egyszótagú nemmel?

Hogy ismerte-e a boldogult Emily Sinico asszonyt, aki Sidney Parade vasútállomásán vesztette el életét baleset következtében 1903 október 14-én?

Mely meg sem kezdett kiegészítő megállapítást hallgatott el ennek következtében a házigazda?

Azt, amely megmagyarázta volna távollétét Dedalusné, szül. Mary Goulding temetésén, 1903 június 26-án, a Rudolph Bloom (szül. Virág) halálának évfordulója előtti délután.

Elfogadásra talált a megszállásra vonatkozó indítvány?

Azonnali, megmagyarázhatatlan, barátságos és hálás elutasításra talált.

Milyen pénzkicserélés ment végbe a házigazda és vendége között?

Az előbbi kamat nélkül átadta az utóbbinak a L 1. 7 s. 0 azaz egy font hét shilling összegű pénzt, amelyet az utóbbi az előbbinek előlegezett.

Mely, ellenindítványok hangzottak el felváltva, találtak elfogadásra, módosításra, elutasításra, új formában való megismétlésre, újbóli elfogadásra, ratifikálásra és ismételt megerősítésre?

Hogy, előzetes megállapodás szerint olasz nyelvoktatási tanfolyam kezdődjék az oktatandó lakhelyén. Hogy, énekoktatási tanfolyam kezdődjék az oktatónő lakhelyén. Hogy, statikus, félstatikus és peripatetikus szellemi párbeszédsorozat kezdődjék mindkét résztvevő lakhelyén (feltéve, hogy mindketten egy helyen lagnának), a Ship szállóban és kocsmában, alsó Abbey-street 6 (tul.: W. és E. Connery), az Ír Nemzeti Könyvtárban, Kildare-street 10, a Nemzeti Szülőotthonban, Holles-street 29, 30 és 31, egyik nyilvános kertben, valamelyik templom közelében, két vagy több utca találkozási pontján, a két résztvevő lakása között húzandó egyenes vonalat két egyenlő részre osztó ponton (amennyiben mindketten különböző helyeken lagnának).

Mi tette problematikussá Bloom számára ezeknek az egymást kölcsönösen kizáró javaslatoknak megvalósulását?

A mult jóvátehetetlensége: egyszer az Albert Hengler-féle cirkusz egyik előadásán a Rotundán, Rutland-square, Dublin, egy nagy megérzőképességű részben kimázolt apját kereső bohóc a porondról a nézőtérnek abba a részébe ment, ahol Bloom ült egymagában és a közönség viharos derűltége közben nyilvánosan kijelentette, hogy ő (Bloom) az ő (bohóc) apja. A jövő előreláthatatlansága: egyszer 1898 nyarán Bloom recés szélén három rovátkával jelzett egy egyforintos (2 s.) pénzdarabot és kifizette vele számláját a J. Davy és fia zöldségkereskedésben, Charlemont Mall 1. Grand Canal, hogy, belejutva a közönséges pénzforgalomba, esetleg kerülő vagy, egyenes úton visszakerüljön hozzá.

Bloom fia volt a bohóc?

Nem.

Visszakerült a pénzdarab Bloomhoz?

Soha.

Miért sujtotta volna le terveinek ismételt meggyűlöletére még jobban?

Mert az emberi élet kritikus fordulópontján az volt az óhaja, hogy több társadalmi feltételt megjavítson, melyek az egyenlőtlenség, a fősvénység és a nemzetek közti gyűlölködés gyümölcsei.

Hitt tehát abban, hogy az emberi élet végtelenül tökéletesíthető, mihelyt ezeket a feltételeket kiküszöbölik?

Megmaradnak a természet megszabta generikus feltételek, melyek az emberi törvényektől eltérőleg, az emberi egésznek integráns részei; a létfenntartáshoz megkívánt élelmiszerek előteremtésével járó pusztítás szükségé; az egyéni élet határfunk-

cióinak fájdalmas volta, a születés és halál szenvedései: a majom- és (főként) az embernősténynek a pubertás korától a klimaktériumig tartó egyhangú menstruációja; az elkerülhetetlen szerencsétlenségek a tengeren, a bányákban, és gyárakban; bizonyos nagyon kínos betegségek és az ezek elmulasztására szükségessé váló beavatkozások, velünk született elmebetegség és örökletes bűnözési hajlamok, pusztító járványok; elemi csapások, melyek a rettegést az emberi mentalitás alaptulajdonságává teszik; szeizmikus megrázkódtatások, melyeknek epicentruma sűrűn lakott vidékeken van; az élet változásokon és ezekkel járó szenvedéseken keresztül való fejlődésének ténye, a gyermekkortól az érettség korán át a hanyatlásig.

Miért mondott le az elmélkedésről?

Mert magasabbrendű elmének való feladat, hogy a kiküszöbölendő kevésbé elfogadható phaenomenonokat elfogadhatóbb phaenomenonokkal helyettesítse.

Osztozott vele Stephen ebben a csüggedésben?

Hangsúlyozta annak jelentőségét, hogy tudatos és értelemmel bíró állat lévén, logikus következtetésekkel halad az ismerttől az ismeretlen felé és hogy tudatos, értelemmel bíró reagens egy szükségképen az üresség bizonytalanságán épülő mikro- és makrokozmosz között.

Megértette Bloom ezt a kijelentést?

Nem szószerint. Lényegileg.

Mi vigasztalta a megértés hiányáért?

Hogy mint derék kulcstalan polgár energikusan haladt az üresség bizonytalanságán át az ismeretlentől az ismert felé.

Milyen sorrendben, milyen kísérő szertartások közepette ment végbe az exodus a szolgaság hajlékából a lakott vadonba?

Meggyújtott gyertya tartóban, vitte

BLOOM.

Diakonkalap kőrifaboton, vitte

STEPHEN.

Mely emléksoltárra zendített rá közben *secreto*?

A 113-ikra, *modus peregrinus: In exitu Israel de Egypto: domus Jacob de populo barbaro.*

Mit tett egyik és másik a kijárat ajtajánál?

Bloom földre tette a gyertyatartót. Stephen fejére tette a kalapot.

Mely élőlénynek lett a kijárat ajtó bejárati ajtóvá?

Egy macskának.

Melv látvány tárult eléjük, mikor némán, előbb a házigazda, majd a vendég, kétszeresen sötéten felbukkantak a sötétségből egy úton, mely a ház hátuljától a kert félhomályába vitt?

A nedves éjkék gyümölccsel teleaggatott égi csillagfa.

Miről szóló elmélkedéseket fűzött Bloom a különféle csillagképek bemutatásához?

Az egyre hatalmasabb evolúcióról; a kezdődő növekvés fázisában láthatatlan holdról; a végtelen, tejszerű, csillogó, nem kondenzált tejútról, mint azt napvilágnál láthatja az a szemlélő, aki egy 5000 láb mélyen a föld felszínéről középpontja felé haladó hengeralakú függőleges akna végén áll; a Sziriuszról (a Canis Major alphája), amely 10 fényév (57,000,000,000,000 mér-föld) távolságban van és térfogata 900-szor nagyobb bolygónknál; az Arkturuszról; a napéjegyenlőségek processziójáról; az övvel és hatszoros napthetával felruházott Orionról, melynek ködfoltjába naprendszerünk százszor beleférne; haldokló és megszülető új csillagokról, amilyen az 1901-es Nova: a Herkulesz csillagképe felé rohanó naprendszerünkről; a parallaxisról vagy parallaktikus pályáról az úgynevezett állócsillagokról, melyek valójában örök mozgásban vannak mérhetetlenül távoli eonokból háttartalanul távoli jövőkbe, amelyekkel összehasonlítva az emberi élet szűkreszabott hetven esztendeje nem több két végtelenül rövid zárójelnél.

Voltak ellenkező elmefuttatások is az egyre kevésbbé hatalmas involúcióról is?

A geológiai korszakok eonjairól, melyeknek emlékét a föld rétegeződése őrzi; az apró entomológiai szerves lények miriádjairól, melyek a földüregekben, elmozdítható kövek alatt, barlangokban és földhányásokban rejtőznek; mikrobákról, csírákról, baktériumokról, bacillusokról, spermatozoákról; a molekuláris affinitás kohéziója következtében egyetlen gombostűfejben lévő észrevehetetlen molekulák kiszámíthatatlan millió billió trillióiról; az emberi szérum világegyeteméről, melynek összetevői, vörös és fehér testecskék, ismét világegyetemei az üres térnek, más testekkel együtt, amelyek körül ismét mindegyik folytatólagosan osztható, összetevő testekből álló világegyetem, ezek mindegyike pedig ismét tovább osztható összetevőkre osztható, úgyhogy az összetevő testek, az osztandók és az osztók tényleges osztás nélkül is állandóan kisebbednek, míg, ha a folyamat eléggé előrehalad, sehol soha nem érhető el semmi.

Miért nem dolgozta ki ezeket a számításokat pontosabban?

Mert néhány évvel ezelőtt, 1886-ban, mikor a kör négyszögesítésének problémája foglalkoztatta, értesült egy olyan szám létezéséről, amely, ha csak megközelítő pontossággal számítanák is ki, olyan roppant nagyságú és olyan sokjegyű volna, pl. kilenc kilencedik hatványának kilenc kilencedik hatványa, hogy az eredmény megtalálása után 33 egyenként ezeroldalas sűrűn

telenyomtatott kötetre és megszámlálhatatlan rizsma biblia-papirosra volna szükség, hogy az egyes, tízes, százaz, ezres, tízezres, százezres, milliós, tízmillós, százmilliós, billiós számok egész sorát teljességükben tartalmazzák, mert minden sor minden számában a ködfolt magva sűrítetten magában foglalja azt a potencialitást, hogy bármely hatványa bármely hatványának legmagasabb kinetikai fokára emelhető.

Könnyebben megoldhatónak találta azt a problémát, hogy a bolygók és holdjaik lakhatók-e valamely alfajokra oszló fajtól, annál a másíknál, hogy a mondott faj társadalmi és erkölcsi megváltása valamely megváltó által lehetséges-e?

Egyikben is, másikon is más természetű nehézséget látott. Tudva azt, hogy az emberi szervezet normálisan 19 tonna légnyomás elviselésére képes, ha azonban jelentősebb magasságra emelkedik a föld atmoszférájában, számtani haladvány, szerint növekedő intenzitással orrvérzésben, légzési zavarokban és szédülésben szenved, ahhoz képest, hogy milyen arányban közeledik a toposzféra és sztratoszféra közötti elválasztó vonalhoz, ennek a problémának felvetésekor azt a meg nem cáfolható hipotézist találta ki a feladat megoldására, hogy egy alkalmazkodóképesebb és anatómiailag más felépítésű faj egyébként kielégítő és egyenértékű marsi, merkuri vénuszi, jupiteri, szaturnuszi, neptunuszi és uranuszi viszonyok között megélhetne, jóllehet egy változó alakban teremtett és az egészhez, valamint egymáshoz való viszonyukban hasonlóan bizonyuló különbségekkel felruházott élőlényekből álló apogaeumi emberiség valószínűleg ott is, akárcsak itt, megmásíthatatlanul és elkerülhetetlenül rabja volna a hiúságoknak, a hiúságok hiúságának és mindennek, ami hiúság.

És a megváltás lehetőségének problémáját?

A nagyobb bizonyítja a kisebbet.

A csillagképeknek mely jellegzetes vonásai kerültek egymás után szóba?

A különféle vitalitási fokot jelentő különféle színek (fehér, sárga, karmin, skarlát, cinnóber); fényességük fokai; a hetedikig bezárólag szabad szemmel látható nagyságuk; helyzetük; a kocsihajtó: Walsingham-útja; Dávid szekere; a Szaturnusz évgyűrűi; a spirális ködfoltok nappá sűrűsödése, a kettős napok egymástól függő forgásai: Galileo, Simon Marius, Piazzzi, Le Verrier, Herschel, Galle egymástól független egyidejű felfedezései; Boda és Kepler kísérletei, hogy rendszerezék a forgástávolságok köbét és a forgástávolságok négyzetét; a szakállas üstökösök csaknem végtelen sűrítetősége és roppant elliptikus kilengő és visszatérő pályáik a periheliontól az aphelionig; a meteorkövek sziderikus eredete; a lybiai áradások a Marson a fiatalabb asztroszkopista születésének kora körül; a meteorhullások évenkénti előfordulása Szent Lőrinc (vértanu, augusztus 10) ünnepe táján; az ujhold néven ismert havonkénti jelenség, mikor az uj a régít tartja

karján; az égitestek feltételezhető befolyása az emberi testre; egy különleges fényű (egyes nagyságú) csillag feltűnte, amely az eget és a földet beragyogta (két nemvilágító ex-nap összeütkezéséből és izzó amalgamizálódásából előállott új világító nap) William Shakespeare születésének idején a delta fölött a Cassiopeia fekvő, soha le nem nyugvó csillagképében, és egy másik hasonló eredetű, de kisebb fényű (kettős nagyságú) csillag, amely a Corona Septentrionalis csillagképen tűnt fel és el Leopold Bloom megszületése táján, úgyszintén további (feltehetően) hasonló eredetű csillagoké, amelyek (valóban vagy feltehetően) az Andromeda csillagképében tűntek fel és el Stephen Dedalus megszületésekor, az Auriga csillagképében néhány évvel ifj. Rudolph Bloom megszületése és halála előtt vagy után; a nap- és holdfogyatkozások ezzel kapcsolatos phänomenonjai az immerziótól az emerzióig, a szél megszűnése, az árnyék elvonulása, szárnyas élőlények elhallgatása, éjjeli és alkonyi állatok felbukkanása, pokoli világosság megmaradása, földi vizek sötétsége, emberi lények sápadtsága.

Mi volt a logikus következtetés (a Bloomé) mindezek mérlegelése és a tévedés lehetőségének megengedése után?

Hogy nem égi fa, sem égi barlang, sem égi állat, sem égi ember. Hogy utópia, mert az ismerttől az ismeretlen felé való haladásnak nincs ismert módszere: végtelen, amely ugyanúgy, végesnek ábrázolható egy vagy több hasonló és különböző nagyságú test feltételezhető valószínű hozzátételével; illuzionált és a térben immobilizált, a levegőben remobilizált formák mozgékony-sága; mult, amely aligha meg nem szűnt jelen alakjában létezni, mielőtt jövőbeli szemlélői beléptek volna valóságos jelenbeli létükbe.

Jobban meg volt győződve a látvány esztetikai értékéről?

Kétségtelenül, ismételt példájára a költőknek, akik az örült gerjedelem deliriumában vagy az elutasítás miatti elkeseredésükben lángoló rokonszenvező csillagokat vagy, bolygójuk kísértőjének hidegségét emlegetik.

Elfogadta-e tehát hittételül a csillagok befolyására bekövetkező szublunáris szerencsétlenségek elméletét?

Szerinte egyforma lehetőségei vannak a bizonyításnak és a cáfolatnak, és a szelenográfikus térképeken alkalmazott nomenklaturát éppúgy lehet igazolható intuíciónak betudni, mint félrevezető analógiának: az álomtó, az esőtenger, a harmatöböl, a termékenység óceánja.

Mely különleges affinitásokat vélt megállapíthatónak a hold és a nő között?

Korát, egymásra következő földi nemzedékek megelőzésében és túlélésében; éjszakai fölényét; csatlósi függőségét; lunáris tükröződését; állhatatosságát minden fázisban, kiszabott időben való felkeltét és lenyugtát, növekedését és fogyását; kül-

seje kényszerű változtathatatlanságát; bizonytalan válaszát nem affirmatív kérdezősködéssre; azt a hatalmát, hogy szerelembe ejtsen, elszomorítson, szépséggel ruházzon fel, megőrjitsen, bűntény felbujtója és részese legyen; arcának nyugodt kifürkészhetetlenségét, elszigetelt uralkodó könyörtelen tündöklő közelségének rettenetességét; vihart és szélcsendet jelző ómenjeit; fényének, mozgásának és jelenlétének felgerjesztő hatását; kráterjeinek, meddő tengereinek, hallgatásának intelmét; ragyogását, mikor látható és vonzását, mikor láthatatlan.

Mely látható fényjel vonta magára Bloom és ez utóbbi mire irányította Stephen tekintetét?

Házának (a Blooménak) második hátsó emeletén egy ferde ellenzőjű olajlámpa fényét, amely egy Frank O'Hara, függöny-redőnyrúd- és faredőnygyárából, Aungier-street 16, származó zsalugáterre esett.

Hogyan magyarázta meg egy látható világító jel, lámpa, útján jelzett láthatatlan személynek, Marion (Molly) nevű hitvesének rejtélyét?

Közvetett és közvetlen szóbeli utalásokkal és kijelentésekkel: elfojtott vonzalommal és csodálattal; leírással: tétovázással: szuggesztíóval.

Akkor mindketten némák voltak?

Némák és nézték egymást társarcuk arcanemarcuk ide és oda tartozó húsának két tükrében.

Véget nem érő volt tétlenségük?

Stephen indítványára, Bloom unszolására mindketten, előbb Stephen, majd Bloom vizeltek a félhomályban, miközben vizelőszervüket kölcsönösen láthatatlanná tette fölébe borított kezük, tekintetüket pedig, előbb Bloom, majd Stephen a világító és félvilágító árnyék-vetületre emelték.

Hasonlóan?

Előbb egymásra következő, aztán egyidejű vizeletük pályája nem volt hasonló: a Bloomé hosszabb volt, kevésbé irruens és az ábécé utolsóelőtti kétágú betűjének nem tökéletes alakját mutatta: a gimnáziumban töltött utolsó évben(1880) képes volt a legmagasabb pontot elérni vele az intézet egész versenyző erejével, 210 tanulóval szemben; a Stephené magasabb és sístergőbb volt: az elmúlt nap utolsó óráiban diuretikus anyagokkal növelte a hólyagra gyakorolt állandó nyomást.

Mely különböző problémák vetődtek fel egyikük és másikuk előtt a másik láthatatlan hallható kollaterális szervét illetőleg?

Bloom előtt: az ingerlékenység, a duzzadás, a merevedés, a reaktivitás, a méret, a fertőtlenítés, a szőrösödés problémái. Stephen előtt: a körülmetélt Jézus papi integritásának problémája (január elseje, pirosbetűs ünnepnap, kötelező misehallgatással

és szükségtelen szolgai munkától való tartózkodással) és az a probléma, vajjon az isteni praeputium, a római katolikus apostoli anyaszentegyház húsból való nászgyűrűje, amelyet Calcakában őriznek, közönséges tisztelgetet érdemel-e csupán vagy a negyedik fokozatú latriát, amellyel olyan isteni kinövéseknek adózunk, amilyenek a haj és a lábujjak körmei.

Milyen égi jelt figyeltek meg mindketten egyidejűleg?

Egy csillagot, mely látszólag nagy sebességgel rohant az égbolton keresztül a Lyra Nega nevű csillagától a zenit fölött a Berenice fürtjéről elnevezett csillagcsoportozaton túl az Oroszlán állatövjegy felé.

Hogyan juttatta a centripetális ottmaradó a centrifugális elmenőt kijáráshoz?

Ugy, hogy rozsdás hímkulcsot dugott bele egy ingatag nőstényzár lyukába, a kulcs karikáját emeltyűként használta és kiálló részét jobbról balra fordítva, visszatolt egy záróvasat helyéről, aztán lökésszerűen befelé tolt egy rozoga, vénhedt ajtót ily módon nyílást teremtett a szabad ki- és bejárás számára.

Hogyan búcsúztak el egymástól elválásukkor?

Függőlegesen állva ugyanannál az ajtónál, annak innenső és túlsó oldalán, miközben köszöntő karjuk vonala egy adott pontban találkozott és valamilyen, két derékszög összegénél kisebb szöget alkotott.

Mely hang kísért egymással érintkező és részben centrifugális, részben centripetális kezük egyesülését illetőleg szétválását?

A Szent György-templom harangjának az éji órát jelző kongása.

Milyen visszhangjait hallották ennek a kongásnak együtt és külön-külön?

Stephen ezt:

Liliata rutilantium. Turma circumdet.

Jubilantium te virginum. Chorus excipiat.

Bloom ezt:

Hejhó, hejhó,

Hejhó, hejhó.

Hol voltak különféle tagjai a társaságnak, amely aznap Bloommal a harang intő szavára a déli Sandymountból az északi Glasnevinbe utazott?

Martin Cunningham (ágyban), Jack Power (ágyban), Simon Dedalus (ágyban), Tom Kernan (ágyban), Ned Lambert (ágyban), Joe Hynes (ágyban), John Henry Menton (ágyban), Bernard Corrigan (ágyban), Patsy Dignam (ágyban), Paddy Dignam (a sírban).

Mit hallott Bloom, mikor egyedül maradt?
Távolodó lábak kettős robaját az éjszülte földön, egy száj-
harmónika kettős rezgését a visszhangos utcán.

Mit érzett Bloom, mikor egyedül maradt?
A csillagközi tér hidegét, több ezer fokkal a Fahrenheit,
Celsius vagy Réaumur szerinti abszolút nullfok alatt: a közeledő
hajnal kezdődő jeleit.

Mit juttatott eszébe a harangozó és a kézfogás és a léptek és
a magányfagy?

Különféle módokon különböző helyeken elhalálozott társait:
Percy Alpjohnst (hősi halált halt, Modder River), Philip Gilligant
(hektika, Jervis-streeti kórház), Matthew F. Kanet (balesetből
kifolyólag megfult, Dublin Bay), Philip Moiselt (vérmérgezés,
Heytesbury-street), Michael Hartot (hektika, Mater Miseri-
cordiae-kórház), Patrick Dignamot (szélhűdés, Sandymount).

Mely phaenomenonok kilátása bírta őt maradásra?
A három utolsó csillag eltűnése, a hajnal pirkadása, az új
napkorong megjelenése.

Volt már valaha szemlélője ezeknek a phaenomenonoknak?
Egyszer, 1887-ben egy hosszúra nyult, Luke Doyle házában,
Kimmage, lefolyt, társasjátékkal egybekötött ülés után türel-
metlenül várta a mindennapos phaenomenon megjelenését, mi-
közben egy falon ült és tekintetét Mizrach, kelet felé fordította.

Emlékezett a kezdeti phaenomenonokra?
Élénkebb levegő, távoli reggeli kakasszó, templomi harangok
különféle pontokon, madárzene, egy koránkelő lépteinek elszige-
telt zaja, egy láthatatlan világítótest fényének látható eláradása,
az újra felkelő napnak a láthatár alján észrevehető első arany-
szegélye.

Ott maradt még?
Mélyet lélekzett és visszatért, ismét átment a kerten, ismét
rálépett az útra, ismét becsukta az ajtót. Rövidet lélekzett és
ismét felvette a gyertyát, ismét felment a lépcsőn, ismét oda-
ment az utcai szoba ajtajához az előszobában és ismét belépett.

Mi tartóztatta fel hirtelen belépését?
Koponyája üres gömbjének jobb halántéka érintkezésbe ke-
rült egy szilárd fasarokkal, ahol a másodperc egy végtelenül kis,
de érezhető töredékével utóbb az előző közvetített és regisztrált
érzések folyamányaként fájdalomérzés lokalizálódott.

Irjuk le a lakberendezési tárgyak elhelyezésében végbement
változásokat.

Egy, szilvakék plüssel bevont divány az ajtóval szemközi
helyéről a kandalló mellé, a felgöngyölített Union Jack közelébe

került (amely változás eszközlése régen szándékában volt); a kék és fehér kockákkal berakott majolikatáblás asztal az ajtóval szemközt a szilvakék plüssdivány korábbi helyére tolódott át; a diófa pohárszék (amelynek egyik kiálló szöglete pillanatnyilag feltartóztatta belépését) az ajtó melletti helyéről előnyösebb, de veszélyesebb helyre került az ajtóval szemközt; két széket a tűzhely jobb- és baloldaláról átvittek a kék és fehér kockákkal berakott majolikatáblás asztal eredeti helyére.

Irjuk le ezeket.

Egy: alacsony párnázott karosszék erős támlákkal és visszafelé rézsutos irányú háttal, amely, mikoor visszatolták, felfordította egy négyszögletes szőnyeg szabálytalan szélét és dúsan kipárnázott ülésén kiterjedt és a központból kiindulóan csökkenő elszíntelenedést mutatott. A másik: karcsú, kifelé görbített lábú, fényes nádból font szék, amely egyenesen szembenállott a másikkal és kerete tetejétől az ülésig és az üléstől talpáig sötétbarnára volt mázolva, ülése pedig fehér fonott szalma volt.

Milyen jelentősége volt ennek a két széeknek?

Hasonlóság, elhelyezés, jelképiség, bizonyító körülmény, tanúságot tevő szupermanencia.

Mi foglalta el azt a helyet, ahol eredetileg a pohárszék állott?

Egy vízszintes zongora (Cadby) látható billentyűzettel, melynek lezárt szekrényén egy pár hosszú sárga női kesztyű feküdt és egy smaragdzöld hamutartó négy elhasznált gyufával, egy részben elszívott cigarettával és két színtelen cigarettavéggel, míg a kottatartón egy G-kulccsal éneke és zongorára alkalmazott dal kottája feküdt, a *Szerelem édes régi daláé* (szövegét írta G. Clifton Bingham, zenéjét szerzette J. L. Molloy, éneklő Madame Antoinette Sterling), amely utolsó oldalán volt kinyitva a következő utasításokkal: *ad libitum, forte, pedál, animato, sostenuto, pedál, ritirando, vége.*

Milyen érzelmekkel nézegette Bloom ezeket a tárgyakat?

Feszülten, magasra emelve kezében a gyertyát; fájdalommal, mert horzsolásból származó daganatot érzett jobbhalántékán; figyelemmel, amennyiben tekintetét egy nagy, lomha, passzív és kis fényes aktív tekintetre szögezte; gonddal, amennyiben lehajolt és visszahajtotta a szőnyeg felgyűrődött szélét; örömmel, mert eszébe jutott Dr. Malachi Mulligan színelmélete a zöld fokoza-tával; élvezettel, mert elismételte a szavakat és az azokat megelőző aktust és a belső érzékenység különféle csatornáin át észlelte a fokozatos elszíntelenedés következetes és velejáró lan-gyos, kellemes eláradását.

Mit tett ezután?

A majolikatáblás asztalon álló nyitott dobozból kivett egy apró, egy hüvelyk magas fekete kupot, ráállította köralakú alap-lapjával egy kis cintálra, gyertyatartóját a kandalló tetejének

jobb sarkára helyezte, elővette mellényéből egy Agendath Ne-taim című (illusztrált) prospektus összehajtogatott lapját, kibontotta, felületesen megvizsgálta, vékony tekerccsé göngyölté össze, meggyújtotta a gyertya lángján, aztán meggyújtott állapotban a kúp hegyéhez érintette, míg az vörös izzásig nem hevült és beletette a tekerccset a gyertyatartó medencéjébe, miközben meg nem gyújtott részét úgy helyezte el, hogy megkönnyítse a teljes elégetést.

Mi következett erre a műveletre?

Az apró vulkán csonka kúpszerű krátercsúcsából függőlegesen kigyózó füst ömlött, amelynek olyan szaga volt, mint az aromatikusan keleti tömjénnek.

Mely homothetikus tárgyak állottak a gyertyatartón kívül a kandalló tetején?

Egy óra csíkos connemarai márványból, amely 1896 március 21-én d. u. 4 óra 46 perckor állott meg és Matthew Dillon nászajándéka volt; egy fagyosan lombosodó törpefa átlátszó üveg-búra alatt, Luke és Caroline Doyle nászajándéka; egy kitömött bagoly, John Hooper alderman nászajándéka.

Mely tekintetváltások történtek e három tárgy és Bloom között?

A kandalló aranykeretes tükrében a törpefa dísztelen háta nézte a kitömött bagoly felegyenesedő hátát. A tükör előtt John Hooper alderman nászajándéka tiszta mélabús bölcs fényes mozdulatlan szánakozó szemmel nézte Bloomot, míg Bloom sötét nyugodt mély mozdulatlan szemmel nézte Luke és Caroline Doyle nászajándékát.

Mely összetett asszimetrikus kép vona magára ekkor figyelmét a tükörben?

Egy magányos (ipsorelatív) változékony (aliorelatív) ember képmása.

Miért magányos (ipsorelatív)?

*Testvérénél senkisémet mondhatja,
De nagyapja fia volt az apja.*

Miért változékony (aliorelatív)?

Csecsemőkorától érett koráig anyai szülőjéhez hasonlított. Az érettségtől az aggkorig egyre jobban apjai nemzőjéhez fog hasonlítani.

Mely végső vizuális benyomást közölt vele a tükör?

Több fejjel lefelé fordított, rendetlenül és nem kezdőbetűik sorrendjében álló kötet ragyogó címeit a két szemben levő könyvespolcon.

- Katalogizáljuk ezeket a könyveket.
Thom dublini postai címtára, 1886.
 Denis Florence M'Carthy *Költői művei* (réz bükkfalevél könyvjelző az 5. oldalánál).
 Shakespeare *Művei* (dúsan aranyozott sötétpiros selyemkötésben.)
A praktikus gyorsszámloló (barna vászonban).
 II. *Károly udvarának titkos krónikája* (eredeti vörös vászonkötésben).
A gyermek kalauza (kék vászonban).
Mikor iskolásfiúk voltunk, írta O'Brien képviselő (zöld vászonban, kissé fakult, könyvjelzőül használt levélboríték a 217. oldalánál).
Gondolatok Spinoza műveiből (barna bőrkötésben).
Az égbolt története, írta Sir Robert Boll (kék vászonban).
 Ellis: *Három madagaszkári utazás* (barna vászonban, a címllekopott).
Stark-Munro levelei, írta A. Conan Doyle, a dublini városi nyilvános könyvtárból, Capel-street 106, kikölcsönzés napja 1904 május 21 (pünkösöd délutánja), visszaadás határideje 1904 június 4, lejárati óta eltelt 13 nap (fekete vászonkötés fehér címkével, rajta betűk és számok).
Utazások Kínában, írta Viator (barna papírborítékban, vöröstintával írott cím).
A Talmud filozófiája (fűzve).
 Lockhart: *Napoleon élete* (fedele hiányzik, a hős győzelmeit bagatellizáló, vereségeit felnagyító széljegyzetekkel.)
Soll und Haben, írta Gustav Freytag (fekete kartonkötésben gót betűkkel, olvasójegyül használt cigarettakupon a 24. oldalánál).
 Hozier: *Az orosz-török háború története* (barna vászon, 2 kötet, a fedél hátulján ráragasztott címke: helyőrségi könyvtár, Governor's Parade, Gibraltar).
 Laurence Bloomfield *Irországbán*, írta William Allingham (második kiadás, zöld vászonkötésben, aranyozott lóhereminta, a címlapon az előbbi tulajdonos neve kitörölve).
A csillagászat kézikönyve (barna bőrkötés, fedőlap levált, öt képmelléklettel, corpus antiqua betűkkel, a szerző lábjegyzetei nonpareille, margináliák petit, fejezetcímek cicero szedéssel).
Krisztus titkos élete (fekete kartonban).
A Nap nyomában (sárga vászonkötésben, címlap hiányzik, minden oldalon fejcím).
Hogyan tegyünk szert testi erőre? Írta Eugen Sandow (vörös vászonban).
A mértani alapismeretek rövid, de világos foglalata, francia nyelven írta F. Ignat. Pardies, angolra fordította John Harris, Dr. theol., London, nyomtatott R. Knaplock rendeletére, Bishops' Head MDCCXI, ajánlással nagybetsű barátjához, Charles Cox, esquire parlamenti kép-

viselőhöz, Southwark város követjéhez, a címoldalon kalligrafikus bejegyzéssel, melynek értelmében a könyv Michael Gallagher tulajdona volt, aki 1822 május 10-i kelettel arra kéri az esetleg elvesztendő vagy elhagyandó könyv betsületes megtalálóját, hogy juttassa vissza Michael Gallagher átsmesterhez, Wicklow grófság, a világ legszebb vidékén.

Melv elmékedések foglalkoztatták szellemét a lefelé fordított könyvek visszafordítása közben?

A rend szükséges volta, hogy mindennek helye és minden a maga helyén legyen; az irodalom kellő értékelésének hiánya a nőknél: egy pohárba belegyömöszölt alma és egy éjjelibe állított esernyő észszerűtlensége; a bizonytalanság, ha valamely titkos okiratot könyv mögé, alá vagy lapjai közé rejtünk.

Melyik kötet volt térfogatra a legnagyobb?

Hozier: *Az orosz-török háború története.*

Mit tartalmazott a szóbanforgó mű második kötete egyéb adatok mellett?

Egy döntő (de elfelejtett) ütközet színhelyének nevét, amelyre egy döntő tettekre kész (el nem felejtett) tiszt, Brian Cooper Tweedy őrnagy, gyakran utalt.

Miért nem nézett utána a szóbanforgó műben, először és másodszor?

Először hogy a mnemotechnikát gyakorolja; másodszor mert emlékezőtehetsége átmeneti elvesztése után, mikor a középső asztalhoz leült, hogy a szóbanforgó műben utánanézzon, mnemotechnika segítségével eszébe jutott a fegyvertény színhelyének neve, Plevna.

Mi szolgált vigasztalására ülő helyzetében?

Egy az asztal közepén álló szobor tisztasága, meztelensége, tartása, nyugodtsága, ifjúsága, kecsessége, neme és néma tanácsa, azé a Narcissust ábrázoló szoboré, amelyet P. A. Wren árverési csarnokában vett, Bachelor-sétány 9.

Mi szolgált bosszúságára ülő helyzetében?

A gallér (17-es nagyság) és a mellény (5 gomb) akadályozó nyomása, amely két ruházati cikk felnőtt férfiak öltözködésében fölösleges és a test tömegének kiterjedése esetén nem ruganyos.

Hogyan csillapította bosszúságát?

A gallért a fekete nyakkendővel és a lecsapható gombbal együtt letette nyakáról az asztal baloldalára. Egymásután alulról felfelé kigombolta mellényét, nadrágját, ingét és alsóját annak a rendetlenül göndörödő fekete szőrökből álló hátgerincközpovonálnak mentén, amely háromszögű konvergenciában haladt a medencétől az altesten és a köldökön át a hatodik mellesigo-

lyáig, innen derékszögben kétfelé ágazott és jobbra meg balra két egyenlő távolságú pont körül leírt körökben végződött a kiálló mellbimbókon. Egymásután csatolta le a nadrágtartót a hat minusz egy nadrággombról, amelyek egy híjján párjával helyeződtek el.

Mely önkéntelen cselekvések következtek ezután?

Két ujja között összenyomta a húst egy, a diaphragma alatti bal infracostalis környéken lévő forradás körül, amely egy 2 héttel és 3 nappal előbb (1904 május 23-án) bekövetkezett méhszúrás következménye volt. Jobbkezével, noha nem volt viszketős, tetován megvakarta részben fedetlen, egészen lemosott testenek különféle pontjait és felületeit. Balkezét mellénye bal alsó-zsebébe mélyesztette és kihúzott és visszatett egy ezüstpénzt (1 shilling), amelyet (feltehetően) 1903 október 17-én tett oda Mrs. Emily Sinico, Sydney Parade, temetése alkalmából.

Allítsuk össze a költségvetést 1904 június 16-áról.

TARTOZIK:				KÖVETEL:			
	£	s.	d.		£	s.	d.
1 sertésvese	0.	0.	3	Készpénz	0.	4.	9
1 szám <i>Freeman's Journal</i>	0.	0.	1	Megbízás <i>Freeman's Journal</i>	1.	7.	6
1 fürdő és borraivaló	0.	1.	6	Kölcsön (Stephen Dedalus)	1.	7.	0
Villamos	0.	0.	1				
1 in memoriam Patrick Dig-							
nam	0.	5.	0				
2 Banbury-kalács	0.	0.	1				
1 lunch	0.	0.	7				
1 könyvkölcsönzés meghosz-							
szabítása	0.	1.	0				
1 csomag levélpapír boríték-							
kal	0.	0.	2				
1 ebéd borraivalóval	0.	2.	0				
1 postautalvány és bélyeg	0.	2.	8				
Villamos	0.	0.	1				
1 sertéscsülök	0.	0.	4				
1 ürücomb	0.	0.	3				
1 tábla Fry-csokoládé	0.	0.	1				
1 db szódakenyér	0.	0.	1				
1 kávé kaláccsal	0.	0.	4				
Kölcsön (Stephen Dedalus)							
visszafizetve	1.	7.	0				
Mérleg	0.	17.	5				
£ 2. 19. 3				£ 2. 19. 3			

Folytatódott a vetkőzés folyamata?

Mivel enyhe tartós sajgást érzett talpán, kinyújtotta egyik lábát és megvizsgálta a gyűrődéseket, kidudorodásokat és csomókat, melyeket a lábra gyakorolt nyomás idézett elő a különböző irányokban való ismételt járás folytán, aztán lehajolva, kikötötte cipőzsinórján a görcsöt, kifűzte és meglazította mindkét cipőjén a zsinórt, egyenként lehúzta őket másodízben, meghúzta részben átnedvesedett jobbharisnyáját, amelynek elülső részén nagy lábujja körme már megint átfúródott, felemelte jobblá-

bát, és miután kikapcsolta a bíborszínű ruganyos harisnyatartót, lehúzta jobb harisnyáját, rátette mezítelen jobblábát a szék ülésének peremére, megfogta és óvatosan leszakította nagy lábujja körmének kiálló részét, orrlukához emelte a leszakított részt és belélekzette az eleven szagot, aztán elégtétellel eldobta a leszakított lábkörömtöredéket.

Miért elégtétellel?

Mert a belélekzett szag megfelelt más leszakított körömtöredékek szagának, melyeket Bloom úrfi, Ellisné iskolájának növénydékékként fogott meg és szakított le minden éjszaka rövid térdhajítás, éjszakai ima és becsvágyó elmélkedés közben.

Mely végső becsvágy szívta magába azóta minden egyidejű és egymást követő becsvágyát?

Nem, hogy elsőszülöttségi jogon, felosztás vagy örökségmegváltás útján örököljön vagy örök időkre bírjon valamely kiterjedt uradalmat, amely kellő számú országos mérték szerinti (I. 42-re becsült) holdból és ölből, valamint legelőből állana a kapusfülkés és fogatokkal kényelmesen megközelíthető földesuri kastély körül, hogy tornácos házat vagy félig szabadon álló, *Rus in Urbe* vagy *Qui si sana* jelszóval ajánlott villát mandjon magáénak, hanem hogy egyszerű magánjogi adásvételi szerződéssel megvásároljon egy szalmafedéles, bungalószerű kétemeletes, délrenéző lakóházat, szélkakassal és a földbe vezetett villámhárítóval a tetején, élősdinövényekkel, repkénnyel vagy vadszőlővel befuttatott verandával, olajzöld, finom fénymázzal bevont és csinos rézveretekkel ellátott bejárati ajtóval, stukkós homlokzattal, az ereszekon és párkányokon aranydíszítéssel, lehetőleg valamilyen kisebb dombon, a kőoszlopkorlátos balkonnál nyíló kellemes kilátással a körülötte elterülő beépítetlen és beépíthetetlen rétekre, öt-hat hold saját telken, olyan messze a legközelebbi utcától, hogy lámpáinak fénye éjszaka látható legyen a díszkertészet szabályai szerint nyírott élőgyertyánsövény fölött és mögött, a nagyváros külső peremétől legalább 1 mérföld távolságra eső ponton és 5 percnél nem távolabb a villamos- vagy vasútvonaltól (pl. a déli Dundrum vagy az északi Sutton, mely két vidék tüdőbajosokat gyógyító klímájával a hír és tapasztalat szerint a föld két sarkához hasonlítható); az ingatlan örökbérlésként volna átveendő 999 évre, a lakóháznak pedig magában kellene foglalnia 1 szalont erkélyablakkal (két csúcsív), odaerősített termométerrel, 1 nappalit, 4 hálószobát, 2 cselédszobát, csempézett konyhát éléskamrával és mosogatóval, hallt beépített fehérneműszekrényekkel, barna tölgyfából készült összerakható könyvvállányt, amelyen megtalálható volna az Encyclopaedia Britannica és a New Century szótára, keresztben elhelyezett régi középkori és keleti fegyvereket, étkezésre hívó gongot, alabástromlámpát, lelógó gyümölcsöstálat, automatikus telefonkészüléket vulkanitból, mellette fekvő telefonkönyvvel, sárga alapú és rácsos szegélyű kézzel szőtt Axminster-szőnyeget, oszlopos, karmokat ábrázoló lábakon nyugvó játékasztalt, tö-

mör rézkandallót hozzávaló bronzórával, szavatolt westminsteri harangjelzésű időmérővel, barométert higrográfiai táblázattal, kényelmes heverőket és vörös plüssel bevont sarokszékeket jó rugókkal és süppedő üléssel, háromrészes japán kályhaellenzőt és köpöcsészéket (klubstílus, borvörös bőr, melynek fénye minimális munkával linóleum és ecet segítségével megújítható) és piramisalakú prizmákból álló középponti csillárt, hajlított farudat kézhez szelídített papagállal (illedelmes szókinsz), domború tapétát, amelynek tucatja 10 shilling és mintája keresztbefutó vörös virágfüzér, fenn körbenfutó frízzel, lépcsőházat, három derékszögben következő résszel, a lépcsők vízszintes és függőleges lapjai, a tartórudak, a korlátok és a korlátrácsok mind fény mázcs világosra pácolt tölgyfából, végig kókuszszőnyeggel betakarva kámforos viasszal fényesítve, fürdőszobát hideg és meleg vízzel, káddal és zuhannyal: vízöblítéses illemhelyet a félemeleten egyetlen homályos üvegtáblájú hosszúkás ablakkal, felhajtható üléssel karos lámpával, réz támasztórúddal, könyöklővel, lábzsámollal és művészi olainyomattal az aító belső oldalán: ugyancsak egyszerű kivitelű személyzeti szobákat külön egészségügyi és higiénikus berendezéssel a szakácsnő, a mindenes és a kizilány számára (akiknek bére kétévenként automatikusan 2 fonttal emelkedik, a hűségbiztosításból befolyó évi 1 fontos remuneráción és a 30 évi szolgálat után járó — a 65-ös korhatár alapján kiszámítandó — nyugdíjon kívül), éléskamrát, élelmszeres szekrényeket, jégsekreányt, tálalóhelyiségeket, fás- és szesnespincéket, borospincét (pezsgő és nem pezsgő boroknak) vacsorára meghívott előkelő vendégek számára (estélyi ruha kötelező), mindenütt szénmonoxid-gázvilágítással.

Milyen további kellemességekkel kellene továbbá rendelkeznie az ingatlannak?

A mondottak mellett tenisz- és labdatérrel, cserjéssel, a legjobb botanikai előírások szerint berendezett, trópusi növényeket is tartalmazó üvegházzal, mesterséges barlanggal és szökőkúttal, emberi elvek szerint tervezett méhkassal, egyenesszögű gyep- és virágágyakkal, rajtuk skarlátvörös és chrómsárga excentrikus tulipánelipszisekkel, krókuszokkal, kék csillákkal, poliántuszokkal, szekfűkkel, borsóvirágokkal, liliomokkal (hagymák kaphatók James W. Mackey r. t. növény- és magkereskedés kicsinyben és nagyban, műtrágya lerakat, felső Sackville-street 23), gyümölcsössel, veteményes kerttel és szőlőültetvénnyel, illeték-telen belépők ellen üvegcserepes tetejű fallal védve, továbbá lakattal lezárt szerszámkamrával különféle leltározott munkaeszközök részére.

Például?

Angolnahálók, homárkosarak, horgászbötkök, fejsze, mázsáló, köszörűkő, úthengerelő, kéveforgató, lábzsák, tűzoltó létra, tűzágyú gereblye, facipők, szénahányó, útsímító, ojtókés, festékes vödör, ecset, csákány, stb.

Mely javítások lennének még később bevezethetők?

Ol házinyulaknak, tyúkketrec, galambduc, fűvésztelep, két függő ágy (női és férfi), laburnummal vagy orgonabokorral beárnyékolt és védett napóra, exotikusan-harmonikusan hangolt japán csengő a kapu baloldali félfájához rögzítve, öblös vízhold, pázsitnyíró oldalszóróval és fűtartóval, öntöző hidraulikus gumicsővel.

Milyen közlekedési eszközök volnának kívánatosak?

A városba utazás esetén gyakori vonat- vagy villamos összeköttetés közbeeső- vagy végállomásokról. Vidéki kirándulás esetén kerékpárok, lánc nélküli szabadonfutó túrakerékpár kosárfonású oldalkocsival, esetleg jármű, csacsi nádfonatú kocsival vagy elegáns fogat jólhúzó erőspatájú lóval (rozsdavörös herélt 14 arasz).

Mi lehetne a neve ennek a felépítendő vagy, már felépült kéjlaknak?

Bloom-cottage. Lipótlak, Virágvilla.

Képes volt az Eccles-street 7. alatt lakó Bloom magának a Virágvillai Bloomot elképzelni?

Bő tisztagyapjú ruhában Harristweed-sapkában, ára 8/6, tartós kerti csizmában, gumicsővel és öntözőkannával, amint fenyőfa csemetéket ültet, locsol, nyeseget, kötöz, fűmagvat szór, gazzal telerakott szekeret húz különös megerőltetés nélkül az alkonyatban, miközben frissen kaszált fű illata lengi körül, vagy, talajt javít, tudását gyarapítja, az emberi kor legvégső határáig él.

Mely szellemi munkarend volna egyidejűleg megvalósítható?

Pillanatfelvételek készítése, a vallások összehasonlító tanulmányozása különféle erotikus és babonás népszokásokkal való foglalkozás, az égitestek megfigyelése.

Mely könnyebb szórakozások?

A szabadban: kerti- és mezei munka, kerékpározás sima aszfaltosított műutakon, mérsékelt magasságú dombok megmászása, úszás friss vízben távol minden forgalomtól és egyéb háborítatlan folyón, biztos csónakban vagy könnyű lélekvesztőben kivethető horgonnyal gátaktól és sellőktől mentes folyamszakaszon (nyári időszakban), esti séta vagy sétalovaglás természetlen táj és ezzel kellemes ellentétet képező füstölő kunyhóbeli tőzegtűzek megtekintésével (téli időszakban). Otthon meleg biztonságban megoldatlan történelmi és bűnügyi kérdések megvitatása, átdolgozatlan exotikus-erotikus remekművek olvasása; házi asztalosmunka szerszámos ládával, melyben található kalapács, ár, szögek, csavarok, ónfejű szegecsek, fűrő, csípőfogó, gyalu és csavarhúzó.

Lehetne belőle őstermeléssel és állattenyésztéssel foglalkozó úri gazdálkodó?

Kétségtelenül, 1 vagy 2 fejőstehénnel, 1 hold hegyi legelővel és az ehhez szükséges gazdasági eszközökkel, pl. köpülővel, répaórlóval stb.

Melyek lennének polgári feladatai és társadalmi helyzete a vidéki családok és a vidéki kisnemesség között?

Emelkedő hierarchikus sorrendben növekedő befolyású hivatások: kertészet, jószágigazgatás, gazdálkodás, állattenyésztés és pályájának csúcsán községi előljáróság vagy békebírói állás családi címerrel és hozzáillő klasszikus jeligével (*Semper paratus*), kellő helyen regisztrálva az udvari (almanachban) Bloom, Leopold P., parl. képvis., udv. tan., a Szent Patrick-rend lovagja dr. phil. *honoris causa*, Virág-villa, Dundrum (és megemlítve a Társaság c. rovatban) Leopold Bloom úr és neje Kingstowból Angliába utaztak.

Milyen magatartást írt magának elő ilyen minőségben?

Olyan magatartást, amely középútnak tekinthető avatatlan nyájasság és túlzott szigor között egy önkényes osztályokból álló és kisebb-nagyobb szociális egyenlőtlenség alapján állandóan formálódó heterogén társadalmon belül egy hajthatatlanul homogén vitathatatlan igazságosság érvényesítése, amely lehetővé tenné a legtagabb értelemben vett enyhítéseket, ugyanakkor azonban elmenne a legvégső határig, az ingó- és ingatlan vagyron konfiskációjáig a Korona javára. Híven a legfőbb törvényes hatalomhoz és született igazságérzetétől vezettetve, követendő céljai lennének a közrend feltétlen fenntartása, több, ha nem is minden visszaélés megszüntetése (lévén minden reformot vagy korlátozást jelentő rendszabály csak előzetes megoldás, amelyet a végső megoldás folyékony állapotban tartalmaz), a törvény (a szokásjog, az írott jog és a kereskedelmi törvények) betűszerinti megtartása azok elvi ellenségeivel és a helyhatósági rendelkezések és szabványok megszegőivel, a rőzsze gyűjtés idők folyamán elévült egykori jogának (kihágás vagy aprófa eltulajdonítás után való) felélesztőivel, a nemzetközi üldözés nagyszájú hirdetőijével, a nemzetek közti gyűlölködés állandósítóival, a családi együttélés alacsonyabbrendű háborítóival, a házassági életközösség megátalkodott megsértőivel szemben.

Mi bizonyítja, hogy zsenge ifjúkora óta barátja volt az igazságnak?

Percy Apjohnnal a gimnáziumban 1880-ban nyíltan közölte, hogy nem hisz az ír (protestáns) egyház tantételeiben (amelyre atyját, Virág Rudolfot, később Rudolph Bloomot az izraelita hitről és felekezetről a Zsidó Belmisszió 1865-ben megtérítette), amely egyházat utóbb 1888-ban kötött házassága idején és arravaló tekintettel fel is cserélte a római katolikus egyházzal. 1882-ben Daniel Magrane és Francis Wade barátaival folytatott ifjúkori barátkozása folyamán (amely az előbbinek korai kíváncdlásával végetért) éjszakai sétákon a gyarmati (pl. kanadai) terjeszkedés politikai elmélete és Charles Darwinnak *Az ember*

származása és A fajok eredete című műveiben kifejezett fejlődés-elmélete mellett tört lándzsát. 1885-ben nyilvánosan kijelentette, hogy híve a James Fintan Lalor, John Fisher Murray, John Mitchell, J. F. X. O'Brien és mások által képviselt kollektív és nemzeti gazdasági programnak, Michael Davitt mezőgazdasági politikájának, Charles Stewart Parnell (Cork parlamenti képviselője) alkotmányos agitációjának, William Ewart Gladstone (Midlothian, Észak-Anglia parlamenti képviselője) béke-, takarékoság- és reformprogramjának és politikai meggyőződésének alátámasztására felmászott a Northumberland-road egyik fájának arra alkalmas ágára, hogy tanúja legyen egy 20.000 lelket számláló, 120 céhszervezetre oszló és 2.000 fáklyával Ripon márkít és John Morleyt kísérő tüntető fáklyásmenet bevonulásának a fővárosba 1888 február 2-án.

Mennyit és hogyan szándékozott fizetni vidéki házáért?

Mint az (1874-ben bejegyzett) Idegenek Letelepedettek Hozzájárulása Államsegélyes Baráti Építőszövetségének prospektusában olvasta, legfeljebb évi 60 fontot, mely összeg 1.200 font tőke biztosított értékálló értékpapírokból befolyó 5%-os egyszerű kamatozású jövedelmének egyhatoda (vételár fizetendő 20 év alatt), oly módon, hogy a vételár egyharmada megszerzéskor fizetendő, a fennmaradó összeg pedig, azaz 800 font évi $2\frac{1}{2}$ %-os kamattal évi bérlet formájában negyedévenként egyenlő évi részletekben a vételre nyújtott kölcsön amortizációjáig 20 év leforgása alatt, ami az adóval együtt 64 fontot tesz ki évenként, míg a tulajdonát ruházási okmányok a részleteknek a kikötött időpontokban való tartós nemfizetése esetén követelhető kártérítésre, valamint kényszereladásra és lefoglalásra vonatkozó feltételekkel a kölcsönadó illetve kölcsönadók birtokában maradnak, egyebekben azonban az ingatlan a kikötött határidő lejártával a bérlő illetve lakó korlátlan tulajdonába megy át.

A meggazdagodásnak mely gyors, de bizonytalan lehetőségei könnyíthetnék meg az azonnali megvételt?

Valamely dróttalan magántávirat, amely a pont- és vonásrendszer segítségével közvetítené egy akár egy, akár több mérföldre és nyolcadmérőföldre terjedő országos méretű futtatás (közönséges- vagy akadályverseny) eredményét, amelyet egy outsider 50:1 arányban nyert meg d. u. 3 óra 8 perckor (greenwichi idő) Ascotban, amely közlemény Dublinbe d. u. 2 óra 50 perckor (dun-sinki idő) érkezne meg és volna fogadási célokra hasznosítható. Valamely nagy pénzértékkel bíró tárgy váratlan felfedezése, amely lehetne: drágakő, értékes felragasztott vagy fel nem ragasztott postabélyeg (pl. 7 shillinges mályvaszínű, fogazatlan, Hamburg 1866; 4 pennys rózsaszínű, kék papíron fogazattal, Nagybritannia 1855; 1 francos szürke, hivatalos, átlukgatott, diagonális felülnyomással, Luxemburg 1878), régi uralkodói gyűrű, egyedülálló ereklye akár szokatlan tartója, akár megtalálásának szokatlan körülményei miatt; levegőből (repülő sas csőréből), tűzből (egy elhamvadt épület megszenesedett maradványai között),

tengerből (roncs, elsülyesztett vagy elhagyott gazdátlan jóság) vagy, egyéb forrásból (ehető madár begyéből), valamely spányol fogoly drágaságokból, készpénzből vagy arany- és ezüsttárgyakból álló ajándéka, mely eddig hozzáférhetetlenül feküdt egy, fizetőképes bankban, ahol száz évvel ezelőtt helyezték el 5%-os kamatozással, úgyhogy most a kamatok kamatjaival £ 5.000.000 (ötmillió fontsterling) összegre rugna. Szerződés valamely könnyelmű féllal harminckét különböző határidőre szállítandó árucikkek szállításkor leendő fizetés mellett $\frac{1}{4}$ pennys kezdő kamatlábbal, amely kamatláb mértani haladvány alakjában kettős szorzószámmal nő ($\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, 1, 2, 4, 8 penny, 1 shilling és 4 penny, 2 shilling és 8 penny stb. a 32. határidőig). Egy a valószínűségszámítás szabályai szerint kidolgozott terv, melynek segítségével Monte Carloban robbantani lehetne a bankot. A kör négyszögesítésének százados problémáját megoldó módszer, állami pályadíj 1.000.000 font.

Mely ipari tevékenység tenné lehetővé jelentős vagyon megszerzését?

Nagykiterjedésű terméketlen homoksivatag termővé tétele az Agendath Netaim, Berlin W. 15, Bleibtreustrasse, prospektusában található tervezet szerint, narancsültetvények és dinnyeföldek és fásítás segítségével. Hulladékpapír, csatornapatkánybőr és vegyi tulajdonságokkal bíró emberi ürülék hasznosítása, tekintettel az elsőnek óriási termelésére, a másodiknak óriási számára és a harmadiknak roppant mennyiségére, mert minden átlagos vitalitású és étvágyú normális emberi lény évenként a vizes melléktermék leszámításával 80 font súlyú mennyiséget produkál (vegyes állati és növényi táplálkozás mellett), amely szám Írország teljes népességének az 1901-es népszámlálás szerinti számával, 4.386.035-tel volna megszorozandó.

Voltak szélesebbkörű más tervek is?

Egy még megszövegezendő és a kikötő-igazgatóságnak előterjesztendő terv a fehér szén (vizierő) kiaknázására a Dublin-bar vízének közepén vagy Poulaphouca vagy Powerscourt vízeseinél építendő villamoserőtelep vagy a főfolyamokba építendő duzzasztógátak segítségével, 500.000 watt lóerő gazdaságos előállítása céljából. Egy másik terv a dollymounti North Bull félszigetalakú deltájának lezárására és a töltésközon aszfaltozott sétány létesítése, amely golfterek és céllövészet céljaira volna használható, kaszinókkal, árusítóbódékkal, céllövöldékkal, penziókkal, olvasótermekkel, férfiakkal és nőknek való fürdőtelepekkel. Egy további terv kutya- és kecskefogatok felhasználására a reggeli tejellátás eszközlése céljából. Egy további terv az ír turistaforgalom fejlesztésére Dublinben és vidékén petroleumhajtású, vízi úton Island-bridge és Ringsend között közlekedő petroleumhajtású folyami hajók, nyitott omnibuszok, keskenyágányú helyi vonatok és partmenti hajóutakra használt társasgőzösök (személyenként napi 10 shillingért, háromnyelvű vezetővel) által. Egy további terv az utas- és teheráruforgalom helyre-

állítására az ír viziutakon, amennyiben azokat megtisztítják a hinártól. Egy további terv a marhavásártér (North Circular-road és Prussia-street) összekötésére a rakpartokkal (alsó Sheriff-street és East Wall) párhuzamosan a Link Railway-vel, amely (csatlakozással a nagy Southern- és Western-vasútvonalhoz) a marhavásártér, a Liffey állomás és a Midland Great Western Railway végállomása, North Wall 43/45, a Great Central Railway pályaudvarainak illetve dublini elágazásainak közvetlen közelében, a Midland Railway of England, a City of Dublin Steam Packet Company, a Lancashire—Yorkshire Railway Company, a Glasgow Dublin and Londonderry Steam Packet Company (Laird Line), a British and Irish Steam Packet Company, a Dublin and Morescambe Steamers, a London and North Western Railway Company, a Dublin Port and Docks Board Landing Sheds és Palgrave, Murphy and Company gőzhajótulajdonosok, több földközítengeri spanyol, portugál, francia, belga és holland hajóstársaság képviselői, és a Liverpool Underwriter's Association között húzódik, úgy, hogy a marhaszállítás céljaira szolgáló gördülő anyag és az egész, a Dublini Egyesült Villamosművek Rt. által megépítendő vágányok teljes költségei a marhatenyésztők hozzájárulásából lennének fedezhetők.

E protasis tételezésével az említett tervek szerződésszerű lekötése természetes és szükségképeni apodosis lett volna?

Ha és amennyiben a szükséges összeg erejéig egy eredményes élet folyamán gyűjtött hatszámjegyű vagyonok tulajdonosai, kiváló pénzemberek (Blum pasa, Rothschild, Guggenheim, Hirsch, Montefiore, Morgan, Rockefeller) támogatás, adományozás és cessziók alakjában az adományozott életében és az adományozó fájdalommentes halála esetére végrendeletileg biztosítékot nyújtanak és a tőkéhez kedvező felhasználhatóság is járul, az ügy elintézésének további akadályja nem lenne.

Mely eshetőség függetlenítené őt e vagyon birásának szükségességétől?

Egy. kimeríthetetlen aranybánya önálló felfedezése.

Mely okokból töprengett ilyen nehezen megvalósítható terveken?

Egyik axiomája volt, hogy az ilyen elmélkedések vagy valamely őt érintő elbeszélés automatikus magára való vonatkoztatása vagy a multra való csöndes visszaemlékezés szokássá vált gyakorlása éjszaka lefekvés előtt enyhíti a fáradságérzést és egészséges nyugalmat, valamint az életerő felfrissülését eredményezi.

Ennek igazolása?

Mint a természettudományok művelője, arra a megismerésre jutott, hogy a teljes emberi élet 70 esztendejének legalább $\frac{2}{7}$ -e azaz 20 év alvással telik el. Mint filozófus tudta, hogy minden földi élet végeztével az illető ember vágyainak csak egészen el-

enyésző része teljesedett be. Mint fiziológus hitt a főként ál-
mosság állapotában ható kártékony tényezők mesterséges ellen-
sílyozhatóságában.

Mitől félt?

Attól, hogy álom közben a világos ész, az agytekervények-
ben székelő inkommenzurábilis kategórikus értelem valamely ki-
siklása folytán gyilkosságot vagy öngyilkosságot követhetne el.

Melyek voltak szokásszerű végső elmélkedései?

Egy teljesen egyedülálló reklámra gondolt, mely előtt az
arrajárók ámultan állanának meg, egy újfajtájú plakátra, amely-
ből hiányzanék minden külsőleges járulék, amely a legegyszerűbb
és leghatásosabb módon fejezné ki mondanivalóját és nem ha-
ladná túl egy véletlen tekintet látókörét, megfelelően a modern
élet gyors ütemének.

Mi volt az első fiókban, amelyet kinyitott?

Egy Vere Foster-féle irka, Milly (Millicent) Bloom tulajdona,
amelyben több oldalon *Papus* jelzésű rajzok voltak láthatók, nagy
gömbalakú fejjel, rajta 5 felfelé álló hajszállal, 2 profilból néző
szemmel, 3 nagy gombbal az *en face* mutatkozó törzsön és 1
háromszögletű lábbal; Alexandra angol királyné és Maud Brans-
combe színésznő és elismert szépség 1—1 elfakult fényképe; egy
karácsonyi képeslap, amelyen egy élősdű növény színes ábrázolása
volt látható, alatta *Mizpah*, 1892 karácsonyán, a feladók M. Co-
merford és neje nevével, továbbá egy versikével: *Hozzon e kará-
csony néked örömet és békességet*; egy darab vörös, részben csepp-
folyósított pecsétviaszt a Hely Rt. Dame-street 89, 90 és 91 sz.
alatti elárusító osztályából; egy doboz több tucat J-tollhegy,
maradványaival, ugyanannak a cégnek ugyanabból az osztályából;
egy régi homokóra, amely ide-oda görgött, míg a benne lévő
homok pergett; egy lepecsételt (soha fel nem bontott) jóslat,
melyet Leopold Bloom vetett papírra 1886-ban a várható követ-
kezményekről, ha William Ewant Gladstone homerule-javas-
lata törvényerőre emelkednék (ami sohasem történt meg); a 2004
számú sorsjegy a S. Kevini jótékony célú bazár sorsolására, ára
6 pennny, 100 nyereménnyel; egy gyermeki levél keltezve hédvő-
ről d-vél és v-vél, a következő szöveggel: nagy pé Papus vessző
nagy há Hogy vagy kérdőjel nagy é En nagyon jól pont új be-
kezdés aláírás kacskaringóval nagy em Milly pont nélkül; kámea
melltű, néhai Ellen Bloom (szül. Higgins) tulajdona; 3 gép-
írásos levél, címzett Henry Flower, Westland Row, poste res-
tante, feladó Martha Clifford, Dolphin's Barn, poste restante;
a 3 levél feladójának stilizált neve és címe rezervált alfabetikus
boustrophedontikus pontozott négysoros kriptogrammban (magán-
hangzók nélkül) N. IGS./WI. UU. OX/W. OKS. MH/Y. IM; kivágás
a *Modern Society* című angol heti folyóiratból a leányiskolákban
előforduló testi fenytékekről; egy rózsaszín szalag, mely 1899-
ben egy húsvéti tojást díszített; két részben kigöngyölt gumi-
óvszer tartalékzsebecskékkel, utánvétellel rendelve London W. C.,

Charing Cross, postahivatal, 32. postafióktól; 1 csomag tizenkét sárgabélésű borítékkal és halványan vonalazott levélpapírral, víznyomással, 3 közülük hiányzik; néhány osztrák-magyar pénz; a m. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték 2 sorsjegye; egy gyöngé nagyítóüveg; 2 erotikus képes levelezőlap, rajtuk: a) száj-koitusz meztelen seniorita (hátról bemutatva, felső helyzet) és meztelen torero (előlről bemutatva, alsó helyzet) között; b) anális erőszaktétel férfi szerzetes által (teljesen felöltözve, lesütött szem) női szerzetesen (részben felöltözve, előre néző szem), utánvétellel rendelve London W. C., Charing Cross, postahivatal, 32. postafióktól; ócska barna cipő átfestéséről szóló újságkivágás; 1 shillinges levendulaszínű enyvezett hátú bélyeg Viktória királyné uralkodásának korából; jegyzék Leopold Bloom testméreteiről a Sandow-Whiteley-féle training-sodrony (férfiaknak 15/—, atlétáknak 20/—) használata előtt, közben és két hónapos állandó használata után: mell 28, belégzés után 29½, karizom 9 illetve 10, alsókar 8½ illetve 9, comb 10 illetve 12, lábikra 11 illetve 12; a Csodatevő 1 prospektusa, a világ leghathatósabb szere vastagbél bántalmak ellen, egyenesen a Csodatevőtől, Coventry House, Southplace, London E. C., Mrs. L. Bloomhoz címezve, rövid kísérelvéll, amely, így, kezdődik: Mélyen tisztelt Nagyságos Asszonyom.

Idézzük a szövegben található kifejezéseket, amelyekkel a prospektus feldicséri ezt a thaumaturgikus szert.

Álom közben gyógyít és csillapít beszorult szélről származó bántalmak esetén, hihetetlen mértékben segít a természetnek, amennyiben a gázok eltávolításával azonnali megkönnyebbülést szerez, tisztán tartja a beleket és biztosítja a természetes bél működést, 7 shilling 6 penny egyszeri kiadása új emberré teszi és megszépíti az életet. Hölgyek különös haszonnal alkalmazzák a Csodatevőt és különös meglepetésükre szolgál, ha észlelik a kellemes hatást, olyan mint az üdítő hideg forrásvíz tikkasztó nyári napon. Ajánlja feleségének és barátainak, egy egész életen át tart. Hosszú kerek végével befelé használendő. Csodatevő.

Voltak köszönő levelek is?

Nagy számban. Egyházi férfiutól, brit tengerésztisztól, ismertnévű írótól, üzletembertől, kórházi ápolónőtől, hölgytől, ötgyermekes anyától, szórakozott koldustól.

Mivel köszönt el szórakozott koldus köszönőlevele végén?

Rendkívül sajnálatos, hogy a kormány nem látta el embe-reinket a délafrikai háborúban Csodatevővel! Milyen megkönnyebbülés lett volna ez!

Milyen tárgyakat tett hozzá Bloom ehhez a gyűjteményhez?

Egy 4-edik gépírási levelet, amelyet Honry Flower (H. F. annyi mint L. B.) kapott Martha Cliffordtól (keressük meg, ki M. C.)

Mely kellemes gondolat kísérte ezt a cselekedetét?

Az a gondolat, hogy, nem szólva a szóbanforgó levélről, magnetikus arcát, alakját és viselkedését az elmúlt nap folyamán a következők részesítették kedvező fogadtatásban: egy feleség (Mrs. Josephine Breen, szül. Josie Powell), egy ápolónő, Mrs. Callan (keresztneve ismeretlen), egy leány, Gertrude (Gerty, vezetékeve ismeretlen).

Mely lehetőség kínálkozott magától?

Az a lehetőség, hogy férfias büverejét a legközelebbi jövőben egy külön szobában élvezett költséges étkezés után valamely elegáns, testi szépséggel bíró, mérsékelt anyagias, sokoldalú képzettségű félvilági nő és született hölgy társaságában gyakorolja.

Mik voltak a második fiókban?

Okiratok: Leopold Paula Bloom születési bizonyítványa; egy 500 fontos hozománybiztosítási kötvény a Skót Özvegységi Biztosító Intézettől Millicent (Milly) Bloom javára, amely 25 év múlva 430 fontos nyereségekötvény, 60 év múlva 462-10-0 fontos, 65 év múlva vagy halál esetén 500 fontos kötvénnyé volt leendő vagy kívánatra 299-10-0 font összegű nyereségekötvénné volt változtatható 133-10-0 font lefizetése ellenében; az Ulster Bank College-greeni fiókjának kimutatása, amely 1903 december 31.-ről 18-14-6 (tizennyolc font 14 shilling és hat penny) összeget mutatott ki a folyószámlatulajdonos javára; letétjegyzék 900 font névértékű Kanadai 4%-os (adómentes) járadékkötvényről; a Katolikus Temetkezési Egylet (Glasnevin) nyugtája megvásárolt sírhelyről; kivágás egy helyi lapból a hatósági engedéllyel történt névváltoztatásról.

Idézzük ennek a hírnek pontos szövegét.

En, Rudolph Virág, jelenleg dublini lakos, Clanbrassil-street 52, azelőtt Szombathely, Magyar Királyság, ezennel bejelentem, hogy felvettem a Rudolph Bloom nevet, melyet ezentúl minden alkalommal és minden időben viselni szándékozom.

Mely más Rudolph Bloomra (született Virágra) vonatkozó tárgyak voltak a második fiókban?

Rudolph Virág és atyja Leopold Virág elmosódott dagerrotípiája 1852-ből, első illetve második unokatestvérük, Virág István fényképészeti műterméből, Székesfehérvár, Magyarország. Egy régi hagada, amelyben egy régi szarukeretes konvex szemüveg jelezte azt a helyet, ahol a pészachi (húsvéti) rituális imák között a hálaadás található; az ennisi Queen's Hotel tulajdonosának, Rudolph Bloomnak fényképes levelezőlapja; egy levélboríték a következő címezzel: *Kedves Leopold fiamnak.*

Mely mondattöredékeket idézett fel lelkében ennek a három teljes szónak olvasása?

Holnap lesz egy hete, hogy megkaptam... nincs célja, Leopold... szeretett anyáddal... nem bírom tovább... hozzá... számomra mindennek vége... légy kedves Athoshoz, Leopold... édes fiam... mindig... rám... *das Herz... Gott... dein...*

Milyen emlékeket ébresztettek Bloomban ezek a tárgyak egy progresszív búskomorságban szenvedő emberi lényről?

Öreg özvegy ember, fésületlen haj, ágyban, fedett fejvel, sóhajtván: beteg kutya, Athos: az akonit, amelyet növekvő kétségekkel egyre nagyobb adagokban szed csillapító szerként egyre fájdalmasabb neuralgia ellen: egy, mérgezésben meghalt öngyilkos arca a halálos ágyon.

Miért érzett Bloom valamelyes lelkipurdalást?

Mert éretlen türelmetlenségében bizonyos hiedelmeket és szokásokat tiszteletlenül kezelte.

Például?

A husos és tejes étel egyidejű élvezetére vonatkozó tilalmat; inkoordináltan absztrakt, roppant hévvel konkrét és merkantilis volt hitsorsosai és volt honfitársai heti symposionát; a fiúgyermek körülméletlenségét; a judaeai könyvek természetfölötti jellegét; a tetragrammaton kimondhatatlanságát; a szombat megszentelését.

Hogyan tűntek fel neki ezek a hiedelmek és szokások most?

Nem észszerűbbeknek mint akkor, semmivel sem kevésbé észszerűeknek, mint más hiedelmek és szokások most.

Milyen legrégebbi emléke volt néhai Rudolph Bloomról?

Néhai Rudolph Bloom hatéves fiának Leopold Bloomnak visszamenőleg elbeszélte a Dublin, London, Firenze, Milano, Bécs, Budapest, Szombathely közötti vándorlások és letelepedések történetét, megelégedésének adván kifejezést (nagyatyja látta Mária Terézia császárnőt és magyar királynőt), kereskedelmi tanáccsal toldván meg szavait (gondot viselt a pennykre, a fontok maguk viseltek gondot magukra). Leopold Bloom (akkor hatéves) ezeket az elbeszéléseket Európa politikai térképének ismételt megismerésével és azzal az indítvánnyal kísérte, hogy a különféle említett központokban fióküzletek volnának létesítendőek.

Egyformán, bár különbözően homályosította el az idő ezeket a vándorlásokat az elbeszélő és hallgatója emlékezetében?

Az elbeszélőben az évek multával és a narkotikus gyógyszer használatával; hallgatójában az évek multával és a régiéket kiszorító új tapasztalatok elterelő hatásával.

Az elbeszélőnek mely idioszinkráziái voltak a hanyatló emlékezőtehetség kísérő tünetei?

Előfordult, hogy evés előtt elfelejtette levenni a kalapját. Előfordult, hogy mohón szűrölte ki az egreskrém levét a meg-

hajlított tányérból. Előfordult, hogy elszakított levélborítékkal vagy valamilyen más kéznél levő papírdarabbal törölte le szájáról az ételmaradékot.

Mely aggkori tünetek voltak még gyakoribbak?

Pénzdarabok ujjal való rövid vagy rövidlátó számolása, jólakottság utáni bőfűgés.

Mely tárgyak szolgáltak részleges vigaszul ezekért az emlékekért?

A hozománybiztosítási kötvény, a bankkimutatás, a részvényekről szóló letétjegyzék.

Csökkenésük Bloomot a sorscsapások keresztben való szorításával, amelyektől ezek a támaszok megvédték, és minden pozitív érték kiküszöbölésével elhanyagolható negatív irracionális irreális mennyiségre.

Egymásután, lefelé haladó helotikus sorrendben: Szegénység: a hamis ékszerekkel házaló ügynöké, a rossz és kétes követelések behajtójáé, a szegényadó és telekadó beszedőjéé. Koldulás: a csalárdan bukott emberé elhanyagolható aktívakkal, aki egy font helyett 1 shilling 4 pennyt fizet vissza, a plakát-hordozóé, a reklámcédula-osztogatóé, az éjszakai csavargóé, a hízogó talpnyalóé, a béna tengerészé, a vak suhancé, az állásából kiesett községi altiszté, az ünneprontóé, a tányérnyalóé, a játékrontóé, a spiclié, a köznevetség tárgyaúl szolgáló, ócska lyukas esernyő alatt egy nyilvános park padján ülő szegényé. Elhagyatottság: az aggok háza (Royal Hospital) lakójáé, Kilmainhamé, aki Simpson elszegényedett, de tiszteletreméltó, kösvény vagy vakság következtében tartósan munkaképtelen emberek befogadására szánt kórházak lakója. A nyomor netovábbjájé: az elaggott, magával tehetetlen, jogtalan közpénzekből támogatót, halálosan beteg, elhűlyült páriájé.

Es ezenkívül mely méltatlanságok?

Régebben barátságos nők részvétlen közönye, izmos hímek lenézése, darab kenyerek elfogadása, felületes ismerősök színlelt fel nem ismerése, törvényen kívüli, barátlan, kóbor ebek ugatása, gyermeki megdobálás romlékony növényi lövedékekkel, amelyek keveset vagy a semminél is kevesebbet érnek.

Mivel volna megelőzhető ez a helyzet?

Elhalálózással (állapotváltoztatás), elutazással (helyváltoztatás).

Melyik részesítendő előnyben?

Az utóbbi, mert a kisebb ellenállás vonalán fekszik.

Mely megfontolások tették mégis valamennyire kívánatossá?

Hogy az állandó együttélés akadályozza a személyes foglalkozások kölcsönös túrését. Hogy az önálló bevásárlás szokása

egyre jelentősebb lesz. Hogy a kötöttség állandóságát az ott-tartózkodás állandótlanságával kell ellensúlyozni.

Mely megfontolások tették mégis valamennyire észszerűvé?

A szóbanforgó felek egybekeltek, szaporodtak és sokasodtak, és mikor ezzel elkészültek, ivadékuk megszületett és az érettség koráig serdült, a most elvált párnak ismét egyesülnie kellett volna további szaporodás és gyarapodás végett, ami képtelenség, és ismételt egyesülésükkel az egybekelő felek eredeti párját kellett volna alkotniuk, ami lehetetlen volt.

Mely megfontolások tették kívánatossá?

Bizonyos helyek csábító volta Írországból és külföldön, amelyeket a közönséges színes földrajzi térképeken vagy különleges katonai tájékoztató térképeken léptékszámokkal és árnyalással szokták jelölni.

Írországból?

Moher szirtjei, Connemara szeles pusztaságai, a Loch Neagh elsüllyedt, megkövesedett városával, a Giant's Causeway, Fort Camden és Fort Carlise, Tipperary aranyvölgye, Aran szigete, a felséges Meath legelői, Brigid szilfája Kildare-ben, a Queen's Island hajógyára Belfastban, a Salmon Leap, Killarney, tavai.

Külföldön?

Ceylon (fűszeres kertekkel, amelyekből Thomas Kernan, a Pulbrock, Robertson & Co. cég, London E. C., Mincing-lane 2 és Dublin, Dame-street 5 a teát kapta), Jeruzsálem, a szent város (Omár mecsetjével és a damaszkuszi kapuval, régen vágyott oda), a gibraltári szoros (Marion Tweedy páratlan születési helye), a Parthenon (benne szobrok, meztelen görög istenségek), a Wall-streeti pénzpiac (amely a nemzetközi pénzforgalmat irányítja), a Plaza de toros La Lineában, Spanyolország (ahol a Cameronok közül való O'Hara megölte a bikát), a Niagara (amelyen még egy ember sem ment át büntetlenül), az eszkimók földje (a szappanévőké), Tibet tiltott országa (amelyből nem tér meg utazó), a nápolyi öböl (amelyet meglátni annyi, mint meghalni), a Holt-tenger.

Milyen vezetéssel, mely jeleket követve?

Tengeren, észak felé és éjszaka, a Sarkcsillagot, amely a Göncölszekérben a bétától az alfáig húzott, kívül az omegánál kettéosztott vonalnak és az alfa-omega meghosszabbított vonalából, valamint a Göncölszekér alfa-delta vonalából álló háromszög átfogójának metszéspontjában található. Szárazföldön, dél felé, azt a kétszférás holdat, amely tökéletlenül váltakozó holdfázisokban egy husos, lompos, kóbor nő tökéletlenül zárt szoknyájának hátsó nyílásán át látható, nappal pedig egy, felhőszlopot.

Mely hirdetés tenné közzé az elutazott eltűnését?

5 font jutalom — elveszett, tolvaj kezére jutott vagy elkószált Eccles-street 7 alatti lakásáról 40 év körüli úr, aki a Bloom Leopold (Poldy) névre hallgat, magassága 5 láb 9 $\frac{1}{2}$ hüvelyk, köpcös alak, olajbarna arc, közben esetleg szakállt növesztett, utóljára kék öltönyben látták. Megtalálásához vezető információért a fenti összeget fizetjük.

Milyen egyetemleges binomiális elnevezése lenne mint entitásnak és nonentitásnak?

Akit mindenki felvesz vagy, senkisem ismer. Mindenki vagy Senki.

Mivel járna ez?

Az idegenek, Mindenki barátainak tiszteletével és ajándékaival. Egy, halhatatlan nimfával, szépséggel, Senki arájával.

Nem bukkanna fel az elutazott soha, sehol, sehogyan?

Mindig csak vándorolna, magaüzötten, üstököse, pályájának végső határáig, az állócsillagokon és változékony napokon és teleszkópikus bolygókon, a csillagászat csavargóin túl, a tér legvégső határáig, országról-országra, népek között, események között. Valahol észrevétlenül hallaná és valahogyan habozva, napkergetetten, követné a hívó szózatot. Ekkor Észak Koronájának csillagképéről eltűnve, valahogyan újra feltűnnék újjászületve a Cassiopeia csillagzatának deltája fölött és a vándorlás kiszámíthatatlan eonjai után visszatérne mint idegenné lett bosszuló, minden gonosztevők fejére igazságot olvasó sötét kereszteslovag, felébredt alvó, akinek anyagi eszközei (feltételezhetően) felülmúlják a Rothschildéit vagy az ezüstkirályéit.

Mi tenné ezt a visszaélést észszerűtlenné?

A nem kielégítő arány exodus és időbeli visszatérés között a visszafordítható tér folytán és exodus és térbeli visszatérés között a visszafordíthatatlan idő folytán.

Milyen erőket tehetetlenséget szülő játéka tette az elindulást nem kívánatossá?

A késői óra, mely haladékosat kívánt; az éj sötétje, mely elvette a látást; az utcák bizonytalansága, mely veszedelmeket rejtett; a pihenés szüksége, amely elhárította a mozgást; egy elfoglalt ágy közelsége, amely elhárította a kutatást; a közeli (emberi) meleg érzése, amelyet hűvösség (vászon) mérsékelte és mely elhárította a vágyat és kívánatossá tette magát: Narcissus szobra, visszhangtalan hang, vágyott vágy.

Mely előnyökkel rendelkezett egy elfoglalt ágy, egy el nem foglalttól eltérőleg?

Az éji magány leküzdése, az emberi (érett női) melegítés felsőbbrendűsége a nem emberi (forróvizes korsó) fölött, a reggeli

érintkezés ingere, az otthon végzett vasalás gazdaságossága, ha a gondosan hajtogatott nadrágot hosszában a ruganyos derékalj (csíkos) és a gyapjúderékalj (kockás) közé teszik.

Mely egymásutáni, felállása előtt véviggondolt okait idézte vissza magában Bloom, felállása előtt, a felhalmozódott fáradtságnak?

A reggeli készítését (égőáldozat); a bélkongesztiót és megfontolt defekációt (szentek szentje); a fürdőt (János szertartása); Alexander Keyes hirdetését (Urim és Thummin); a semmiképen sem tartalmaz löncsöt (Melchizedek szertartása); a múzeumban és nemzeti könyvtárban tett látogatást (szent hely); a Bedford-row, Merchants' Arch, Wellington-rakpart vidékein végbement könyvvadászatot (Simchath Thorah); az Ormond Hotelben a zenét (Shira Shirim); az összezördülést Bernard Kiernan helyiségében egy bőszt barlanglakóval (tűzvész); némi üres időt kocsizással, egy gyászházban tett látogatással, búcsúzással (sivatag); egy női exhibicionizmus előidézte erotikus élményt (Onan szertartása); Mrs. Mina Purefoy hosszú vajudását (lihegő áldozat); a Bella Cohen rendetlen házában, Tyrone-street 82 alatt tett látogatást, az ivást és azt követő veszekedést és verekedést a Hód-utcán (Armageddon); az éjszakai sétát egy kocsisotthonba, Butt Bridge, és onnan tovább (vezeklés).

Mely önmagától adódó rejtvényt értett meg Bloom, mikor éppen felállani készült, hogy menjen és fejezze be a dolgot, ne-hogy ne fejezze be?

Egy rövid éles váratlanul hallott hangos magányos recsenés okát egy erezett faasztal érzéketlen anyagából.

Mely önmagában kuszálódó rejtvényt nem értett meg a megérteni akaró Bloom, mikor felállott és sokszínű sokformájú sokféle öltözetét összeszedte?

Ki M'Intosh?

Mely önmagában világos rejtvényt, amelyet felületes állhatatossággal latolgatott 30 éven át, értett meg most hirtelen a csöndben Bloom, miközben természetes sötétséget csinált a mesterséges fény kioltásával?

Hol volt Mózes, mikor kialudt a gyertya?

Mely tökéletlenségeit sorolta fel egymásután Bloom, miközben csöndesen járkált, egy tökéletes napnak?

Ideiglenes kudarcát, hogy meghosszabbíttasson egy hirdetést, hogy megkapjon bizonyos mennyiségű teát Thomas Kernantól (a Pulbrook, Robertson & Co. cég, Dublin, Dame-street 5 és London E. C., Mincing-lane 2 képviselőjétől), hogy megbizonyosodjon a hátsó rektális nyílás meglétéről vagy hiányáról a hellén női istenségeknél, hogy (ingyenes vagy fizetett) bebocsátást nyerjen a *Leah* előadására Mr. Bandman Palmerrel a Gaiety Theatre-ben, South King-street 46, 47, 48 és 49.

Mely távoli arc képét idézte vissza magában Bloom csöndesen, miközben megállt?

Marion apját, a néhai Brian Cooper Tweedy őrnagyét, a dublini királyi lövészezredből, Gibraltár és Rehoboth, Dolphin's Barn.

Mely, visszatérő képek voltak lehetségesek róla hipotézis által?

Ahogy a Great Northern Railway pályaudvarától, az Amiens-streetről állandó egyenletes gyorsulással eltávolodik a végtelenben találkozó párhuzamos vonalakon; vagy ahogyan a végtelenből jövő párhuzamos vonalakon állandó egyenletes lassubbodással visszajön a Great Northern Railway pályaudvarára.

Milyen elegyes női személyi alsóruhadarabokat vett észre?

Egy pár új szagtalan félselyem fekete női harisnyát, egy pár új lila harisnyakötőt, egy pár kövér nőre szabott bugyogót indiai fátyszövegetből, amelynek olyan szaga volt, mint az opoponaxnak, jázminnak és Muratti-féle török cigarettáknak együtt, benne egy görbén összehajtott hosszú fényes acél biztonsági tüvel, egy batisztujjast vékony csipkeszegéllyel, egy berakott kék selyem moirette-alsószoknyát: mindezek a tárgyak rendetlenül voltak elhelyezve egy szabályos téglalapalakú bőröndön, amelynek sarkai ki voltak verve és tarka cédulák voltak rajta, elülső oldalán pedig az a három kezdőbetű volt látható, hogy B. C. T. (Brian Cooper Tweedy).

Mely személytelen tárgyakat vett észre?

Egy töröttlábú úrszéket almamintás négyszögletes kreton-takaróval, rajta egy fekete női szalmakalappal. A mosdóasztalon és a padlón rendszertelenül elhelyezett narancsszínű kulcsrajzos porcellánkészletet Henry Price üzletéből, kosár-, piperecikk-, porcellán- és vasáruháza, Moore-street 21, 22, 23, amely mosdótálcából, szappantartóból és kefetartóból (együtt a mosdón), továbbá kancsóból és éjjeliedényből (külön a földön) állott.

Mit tett Bloom?

A ruhadarabokat rátette egy székre, levetette saját még rajta levő ruhadarabjait, kivett az ágy fejénél fekvő fejpárna alól egy összehajtogatott hosszú fehér hálóinget, átdugta fejét és két karját a hálóing megfelelő nyílásain, áttett egy párnát a fej oldalától a láb oldalára, kellőképpen eligazította az ágyneműt és bebújt az ágyba.

Hogyan?

Körültekintéssel, mint mindig, ha belépett egy lakásba (a magáéba vagy a máséba); gondossággal, mert a derékalj rugói régiek, a réztáblák és a kígyómódra csavarodó pálcikák pedig lazák voltak és rezegtek a nyomások és lökések következtében; okosan, ahogyan a kék vagy a vipera fekhelyére vagy buvóhelyére

szokás menni; tisztelettel, mert az ágy a fogantatás és születés, a házasság végrehajtásának és törésének helye, az alvás és a halálé.

Mit találtak tagjai, mikor lassanként kinyújtotta őket?

Új tiszta ágyneműt, további illatokat, egy emberi alak jelenlétét, a maga asszonyát, egy emberi alak lenyomatát, férfiét, de nem a magáét, néhány morzsát és újra megfőzött húskonzerv nyomait, melyeket eltávolított.

Ha mosolygott volna, miért mosolygott volna?

Mert arra gondolt volna, hogy minden belépő azzal áztatja magát, hogy ő az első belépő, holott mindig utolsó tagja egy előttejárt sornak, még ha egy utánajövő sornak első tagja is, hogy mindegyik elsőnek, utolsónak, egyetlennek és egyedülinek gondolja magát, holott nem első, nem is utolsó, nem egyetlen és nem is egyedüli egy sorban, amely a végtelenben kezdődik és a végtelenségig folytatódik.

Melyik az előttejárt sor?

Feltéve, hogy Mulvey első tag a maga sorában, Penrose, Bartell d'Arcy, Goodwin professzor, Julius Mastiansky, John Henry Menton, Bernard Corrigan atya, a dublini királyi lótenyésztő társaság kiállításának egyik gazdasz látogatója, Maggot O'Reilly, Matthew Dillon, Valentine Blake Dillon (Dublin polgármestere), Christopher Callinan, Lenehan, egy olasz orgonista, egy ismeretlen úr a Gaiety-színházból, Benjamin Dollard, Simon Dedalus, Andrew (Hugyos) Burke, Joseph Cuffe, Wisdom Hely, John Hooper alderman, dr. Francis Brady, Sebastian atya a Mount Argusból, egy cipőtisztító a főposta előttől, Hugh E. (Blazes) Boylan és így tovább véget nem érő sorban.

Mire gondolt e sor utolsó tagjával és az ágy, utolsó használójával kapcsolatban?

Erejére (ugró), testi arányosságára (plakátragasztó), kereskedelmi ügyességére (svihák), benyomások írásbeli fogékonyságára (hencegő).

Miért járul a megfigyelő szemében a benyomások iránti fogékonyság az erőhöz, testi arányossághoz és kereskedelmi ügyességhez?

Mert ugyanannak a sornak előttejárt tagjainál növekvő gyakorisággal ugyanazt a bujaságot figyelte meg, amely gyújtó módon először nyugtalansággal, aztán megértéssel, aztán vággyal és végül fáradtsággal adódott tovább, miközben a kétnemű megértés és megtanulás váltakozó tünetei jelentkeztek.

Milyen egymással ellentétes érzések befolyásolták ezutáni gondolatait?

Írígység, féltékenység, lemondás, egykedvűség.

Irigység?

Egy testileg és szellemileg férfiúi szervezetre, amely különlegesen alkalmas az erőteljes emberi párosodás felső pozitúrájára és azoknak az erőteljes tolattyú- és hengermozdulatoknak végzésére, melyek egy testileg és szellemileg női, passzív, de nem eltompult szervezet állandó, de nem akut bujaságának teljes kielégítésére szükségesek.

Féltékenység?

Mert egy szilárd, de szabad állapotában csapongó test felváltva a vonzás agense és reagense. Mert a vonzóerő az agensek és reagensek között minden pillanatban változik, fordított arányban a növekedéssel és csökkenéssel, szakadatlan circurális kiterjeszkedéssel és radikális visszahúzódással. Mert a vonzás hullámzásának megfontolt megfigyelése kívánatra a gyönyör fluktuációját idézte elő.

Lemondás?

Tekintettel a) egy kapcsolatra, amely 1903 szeptemberében George Mesias, szabó- és férfidivatkellékes üzletében indult, Eden-rakpart 5, b) bizonyos természetben felajánlott és elfogadott vendégszeretetre és annak személyes viszonzására és visszaadására, c) egy viszonylagos fiatalságra, amely alá volt vetve a becsvágy és nagylelkűség, a kollégiális önzetlenség és szerelmi önzés indulatainak, d) a fajonkívüli vonzásra, a fajonbelüli tilalomra, a fajonfelüli prerogatívára, e) egy küszöbön álló vidéki hangversenykörútra konzorciumos alapon a tiszta nyereség elosztásával.

Egykedvűség?

Mert éppoly természetes, mint valamely kifejezésre juttatott vagy megértett természet bármely és minden természetes ténye, amelyet természetes lények a természet természetességével hajtanak végre a maguk férfi, női vagy közös természetes természetességükhöz mérten, eltérő egyezéssel. Mert nem olyan katasztrófális, mint a bolygó kataklizmatikus megsemmisülése egy kialudt nappal való összeütközés következtében. Mert kevésbé hibáztatható, mint a lopás, az utonállás, a gyermek- és állatkínzás, a csalárd úton való pénzszerzés, az okmányhamisítás, sikkasztás, közpénzek eltulajdonítása, közbizalommal való visszaélés, számulálás, öncsonkítás, kiskorúak megrontása, rágalmazás, zsarolás, a hatósági intézkedésekkel való szembeszegülés, gyujtogatás, árulás, himpellérség, zendülés nyílt tengeren, kihágás, betörés, fogházból való megszökés, a természetellenes bűn gyakorlása, a szökés a harctéren fegyveres kötelékből, hamis eskü, vadorzás, uzsora, összejátszás a király ellenségeivel, hamis személyi adatok szolgáltatása, rablótámadás, emberölés, szándékos és előre megfontolt gyilkosság. Mert nem abnormisabb, mint a megváltozott életkörülményekhez való alkalmazkodás más megváltozott folyamatai, melyek kölcsönös egyensúlyt eredményeznek a testi szer-

vezet és a kísérő körülmények között, amilyenek a táplálkozás, az ital, a felvett szokások, a folytatólagosan kielégített hajlamok, a tipikus betegségek. Mert inkább jóvátehetetlen, kikerülhetetlen.

Miért több lemondás mint féltékenység, kevesebb irigység, mint egykedvűség?

A bántalom (házasság) és a bántalom (házasságtörés) között nem volt más, mint bántalom (kopuláció), de a házasságilag megsértett házassági megsértőjét nem a házasságtörésileg megsértett házasságtörő megsértője bántalmazta.

Mely megtorlás kínálkozott, ha kínálkozott egyáltalában?

Gyilkosság semmiesetre, mert két rossz nem szül egy jót. Párbaj nem. Válás most nem. Rábizonyítás mechanikai talál-mánnyal (automatikus ágy) vagy személyes tanulsággal (elbujtatott szemtanú) még nem. Kártérítési pör törvényes úton vagy megtámadtatás színlelése elszenvedett bántalmazások nyomai-val (sajátkezűleg előidézve) nem lehetetlen. Ha cinkosság való-ban lehetséges, versengés megindítása (anyagilag jólmenő konkurrens hirdetési ügynökséggel, erkölcsileg sikeres konkurráló intimitással), lekicsinlés, elidegenítés, megalázás, elválás, mely az elvált felek egyikét védi a másiktól és az elválasztót mind-kettőjüktől.

Mely meggondolásokkal igazolta maga előtt érzéseit a bizonytalan ürességnek ez a tudatos elutasítója?

A hymen eleve elrendeltetett törékenysége, a dolog előre feltételezett érinthetetlensége önmagában; az inkongruencia és aránytalanság a megtenni szándékolt dolog önmagát meghosszabbító feszültsége és a megtett dolog önmagát megrövidítő elernyedése között; a nőnek indokolatlanul tanúsított gyöngesége, a férfi izomereje; az erkölcsi törvények változékonysága; egy praeteritum aoristosban álló mondat természetes nyelvtani átmenete értelem-változást nem jelentő inverzió útján (felbontva: hímnemű alany, egytagú onomatopoetikus átható ige közvetlen nőnemű tárggyal) a cselekvőmódból korrelativ praeteritumos mondatba (felbontva: nőnemű alany, segédige és quasi egytagú onomatopoetikus mult participium kiegészítő hímnemű agenssel) szenvedő módban; a magvívó folytonos előállása a nemzés által; a magvak folytonos előállása desztilláció által; a diadalmaskodás vagy tiltakozás vagy bosszúállás hiábavalósága; a sokat magasztalt erény értéktelensége; a tudattalan anyag letargiája; a csillagok apátiájá.

Mely végső melegegedettségbe torkoltak ezek a legegyszerűbb formulára visszavezetett, egymásnak ellentmondó érzések és gondolatok?

Elégedettségbe azzal, hogy a föld nyugati és keleti féltékén, az összes lakott szárazföldeken és feltárt vagy feltáratlan szigeteken (az éjjeli nap országában, a Boldogok Szigetén, a hellén szigeteken, az Igéret Földjén) mindenütt megtalálhatók a kövér

hátsó asszonyi félgömbök, amelyeknek olyan az illatuk, mint a tejnek és méznek és a kiválasztott vér és mag melegének és melyek dús görbületek százados családjaira emlékeztetnek, érzéketlenek a benyomásokkal vagy a kifejezés ellentéteivel szemben és mindig ugyanazt a némán változatlan érett animálitást mutatják.

Az előelégedettség látható jelei?

Megközelítő erekcio; törekvő adversio, fokozatos eleváció, kísérleti reveláció; csöndes kontempláció.

Azután?

Megcsókolta póre bőre két rejtelmes sejtelmes selymes gömbjét, a két nagy gömb dombját a garázda barázda mentén, hosszú sötét elnyújtott felbujtott meggyújtott csókkal.

Az utóelégedettség látható jelei?

Csőndes kontempláció; megkísérelt veláció; fokozatos visszacsúszás; igyekvő averzió; megközelítő erekcio.

Mi következett ezután a csöndes ténykedés után?

Álmos invokáció, kevésbbé álmos felismerés, kezdődő buzdulás mozdulás izgulás, katechetikus kérdés.

Milyen módosításokkal válaszolt az elbeszélő erre a kérdésre?

Nemlegesen: szántszándékkal nem említette a titkos levelezést Martha Clifford és Henry Flower között, a nyilvános veszekedést Bernard Kiernan & Co. Rt., Little Britain-street 8, 9 és 10 italmérési engedéllyel rendelkező helyiségében, előtte és körülötte az erotikus kihívást és az arra adott választ az ismeretlen vezetéknevű Gertrude (Gerty) exhibicionizmusával kapcsolatban. Ideiglenesen: beiktatta mondanivalói közé a Leah előadását Mrs. Bandman Palmerrel a Gaiety Theatreben, South King-street 46, 47, 48, 49, egy ebédmeghívás Wynn (Murphy) szállójában, alsó Abbey-street 35, 36 és 37, egy kárhozatos pornografikus tendenciájú kötetet *A bűn méze* címen, magát divatos világfinak nevező névtelen szerzőtől, egy rosszul kiszámított mozdulattól előidézett ideiglenes megrázkódtatást vacsora utáni tornagyakorlat közben, melynek (azóta teljességgel felocsudott) áldozata Stephen Dedalus tanár és író, Simon Dedalus legidősebb élő fiúgyermeké, jelenleg állandó foglalkozás nélkül, valamint egy általa (az elbeszélő által) az említett tanár és író mint tanú jelenlétében villámgyors elhatározással és tornász-fürgeséggel végrehajtott aeronautikai teljesítményt.

Egyéb módosításokat nem tartalmazott az elbeszélés?

Egyáltalában nem.

Mely esemény vagy személy emelkedett ki mint az egész elbeszélés ugrópontja?

Stephen Dedalus, tanár és író.

A tevékenység mely csökkenését és a házastársi jogok mely tilalmait vetette észre magán az elbeszélés elmondója és meghallgatója e szakadozott és egyre lakonikusabb elbeszélés közben?

Az elbeszélés meghallgatója a termékenység csökkenését, amennyiben a házasságot egy naptári hónappal születése (1870 szeptember 8) 18-ik évfordulója után kötötte, tehát október 8-án és ugyanakkor konzumálták is a házasságot azzal az eredménnyel, hogy 1889 június 15-én leánygyermek született, miután előzetesen már ugyanazon év szeptember 10-én konzumálták és befejezett nemi együttélés a spermának a női szervbe való belövellésével utóljára 1893 november 27-én, öt héttel annak az 1893 december 29-én született második (és egyetlen fiú-) gyermeknek világra jötte után, aki 1895 január 9-én 11 napos korában halt meg, úgyhogy az ezt követő 10 éves 5 hónapos és 18 napos időtartam alatt a nemi együttélés csak tökéletlen volt, amennyiben a spermának a női szervbe való belövellése nem következett be. Az elbeszélő a szellemi és testi tevékenység csökkenését, amennyiben befejezett szellemi együttélés közte és az elbeszélés meghallgatója között az elbeszélő és elbeszélés meghallgatója közös leánygyermekének katamenikus haemorrhagián felismerhető kezdődő pubertása, 1903 szeptember 15-e óta nem állott fenn, úgyhogy az azóta eltelt 9 hónap és 1 nap alatt a természetes és eleve elrendeltetett megértés következtében a két nő (az elbeszélés meghallgatója és leánygyermek) közötti megértés híján a testi cselekvés teljes szabadsága korlátozódott.

Hogyan?

Többszöri ismételt női kérdezősködés által, melynek tárgya a férfiúi rendeltetés volt, hogy hová, a hely, ahol, az idő, amikor, az időtartam, amely alatt, a cél, amellyel, tervezett vagy megvalósított ideiglenes távolmaradások esetén.

Mi mozgott láthatóan az elbeszélést meghallgató és az elbeszélő láthatatlan gondolatai fölött?

A smpa felfelé vetített fénye és ellenzőjének árnyéka, a fény és árny váltakozó fokozataiból álló koncentrikus körök imbolygó sorozata.

Milyen irányban feküdt az elbeszélés meghallgatója és az elbeszélő?

Az elbeszélés meghallgatója kelet-délkeleti irányban, az elbeszélő nyugat-északnyugati irányban az északi szélesség 53-ik és a nyugati hosszúság 6-ik fokán, 45° szögben a föld egyenlítőjéhez.

Milyen állapotában a nyugalomnak vagy a mozgásnak?

Önmagukhoz és egymáshoz viszonyítva nyugalomban. Ugyanakkor mozgásban, mert a föld saját örök forgása külön-külön és együtt nyugati irányban vitte őket, egyiket előre, másikat hátra az örökké változatlan tér örökké változó pályáin.

Milyen helyzetben?

Az elbeszélés meghallgatója féloldalt, balkezevel feje alatt, egyenes vonalban kinyújtott jobblábbal, behajtott ballábán fekve Gaeta-Tellus tartásával, megtelten, elnyultan, magtól duzzadón. Az elbeszélő oldalt, behajtott jobb- és ballábbal, jobbkeze mutatóujjával és hüvelykujjával orra nyergén azzal a tartással, melyben Percy Apjohn egy gyorsfényképén látható, a fáradt gyermekember, az embergyermek az anyaméhben.

Anyaméh? Fáradt?

Pihen. Utazott.

Kik voltak utitársai?

Szinbád a Tengerész és Tinbád a Szekerész és Csinbád a Cserepész és Binbád a Betegész és Kinbád a Kegyszerész és Linbád a Levelész és Finbád a Fellegész és Sinbád a Seregész és Dinbád a Dereglyész és Ginbád a Gereblyész és Hinbád a Hengerész és Vinbád a Verebész és Minbád a Melegész és Csinbád a Csenevész és Enbád az Egerész.

Mikor?

A sötét ágyhoz odalépett egy négyszögletes kerek Szinbád a Tengerész roch-pingvin-tojás az éjben minden pingvinroch ágyából és rajta Éjszinbád a Reggelre-kész.

Hol?

* * *

Igen mert ilyet még sohasem kívánt azelőtt hogy az ágyba hozzák neki a reggelit két tojással a City Arms Hotel óta mikor sokszor ágyban maradt mintha beteg volna és játszott a előkelőt hogy érdekessé tegye magát az előtt az öreg bána Riordan előtti mert azt hitte hogy onnan kinéz neki valami de aztán egy fillért sem hagyott rá csak misékre magáért és a lelki-üdvösségéért ennél nagyobb zsugori még nem élt és a szíve vérzett ha kiadott négy shillinget spirituszra nekem mindig elpanaszolt: a nyavalyait és sokat locsogott politikáról meg föld-rengésekről és hogy vége lesz a világnak előbb még szórakozzunk egy kicsit Isten mentse meg a világot attól hogy minden asszony ilyen legyen szidta a fürdőruhákat és a kívágott nyakakat persze tőle senki nem kívánta hogy ilyeneket viseljen azt hiszem azért volt olyan szentes mert egy férfi sem nézett rá kétszer remélem sohasem leszek ilyen még jó hogy nem kívánta tőlünk hogy takarjuk le az arcunkat de meg kell adni jónevelésű nő volt mindig sokat fecsegett Riordan úrról ide meg oda erre meg arrá azt hiszem az örült hogy megszabadult tőle és a kuttyája mindig a

bundámat szagolta és mindig a szoknyám alatt sündörgött különösen olyankor azt szerettem benne hogy udvarias az ilyen öreg asszonyokhoz és a pincérekhez és koldúsokhoz is egyáltalában nem büszke de mindig csak lenne egyszer komolyan beteg és akkor volna galiba a kórházi ápolónővel és addig marad odabenn míg ki nem lökik de lehet apáca is mint azon a piszkos fényképer ami nála van olyan apáca az mint én igen mert olyan gyöngék és úgy nyafognak mikor betegek rögtön rászorulnak ilyenkor jó ha az ember kórházba megy ahol olyan nagy tisztaság van de én azt hiszem egy hónapig kellene dolgoznom igen valamilyen nőre hogy segítsen nekik ha csak az orra vérzik azt hinné az ember hogy valami szörnyűség történt és az a gyászos képe mikor a South Circularról lejött és kifecamította a lábát a kórus kirándulásán Sugarloaf Mountainre aznap azt a ruhát viseltem Stack kisasszony virágot hozott neki a legrosszabbat és legócskábbat amit csak talált mindenre képes csak hogy egy férfi hálószobájába jusson az aggszűzhangjával azzal hízelgett magának hogy meghal érte soha többé nem látni az arcod pedig az ágyban kissé megnövesztett szakállával férfiasabbnak nézett ki apám ugyanilyen volt amellet a kötözést és az orvosságadást ki nem állhatom mikor a tyúkszemvágásnál a borotvával belevágott a lábujjába attól félt vérmérgezése van de bezzeg ha egyszer én lennék beteg majd meglátnák milyen gonddal de persze a nő mindig elhallgatja az ilyet hogy ne legyen vele annyi baj mint ővelük igen biztosan elment valahová az étvágyáról látom de bizonyos hogy nem szerelem akkor nem enne és rágondolna talán valamelyik éjszakai nő volt ha igazán odalent volt és a hotel történet csak egy csomó hazugság hogy leplezze úgy fundálta ki Hynes tartott fel valahol kivel is találkoztam ja igen tudod Mentonnal találkoztam és kivel még várj csak azt a nagy pólyásbabaképűt is láttam még kevéssel ezelőtt nősült már is flörtöl egy kislánnyal Pooles Myrioranánál és hátat fordítottam neki mikor iszkolt kifelé büntudatos pofával mi van benne de volt olyan szemtelen hogy nekem is udvarolni akart egyszer úgy kell neki Isten micsoda száj és a legbutább düllelt szem amit valaha láttam és az ilyen nevezi magát ügyvédnek csak éppen nem szeretem a hosszú pörpatvart az ágyban vagy ha nem ez az hát valami kis ringyó lehetett akit Isten tudja hol felszedett titokban ha olyan jól ismerné mint én igen mert tegnapelőtt valami levelet írkált éppen mikor az utcai szobába jöttem hogy megmutassam neki a hírt Dignam haláláról az ujságban mintha csak sejtettem volna és gyorsan letakarta egy itatóspapírral és úgy tett mintha üzleten törné a fejét és az biztosan valami lányhoz szólt aki azt hiszi hogy remek fogást csinált vele mert az ő korában minden férfi egy kicsit ilyen különösen ha negyven felé közelednek és ő már ott tart és hogy könnyűszerrel kicsikarhat belőle amennyi pénzt csak akar mert minél öregebb annál bolondabb és aztán a szokott csók a fenekemre csak el akarta vele tussolni nem mintha egy fikarcnyit törődném vele hogy kivel csinálja és kije volt azelőtt de mégis szeretnék rájönni míg rajta nem csípem a kettőt együtt mint azt a cafrát azt a Maryt aki Ontario-

terrace-ban volt nálunk az kitömte a hátulját hogy izgassa elég kellemetlen mikor megérzem rajta azoknak a kipingált némbereknek a szagát egyszer-kétszer már gyanakodtam rá mikor azt mondtam neki jöjjön csak közelebb mikor azt a hosszú hajszalet találtam a kabátján és akkor is mikor a konyhába jött és azt mondta hogy csak vizet akart inni 1 nő nem elég nekik persze az ő hibája volt hogy elrontotta a cselédeket és aztán még azt ajánlja hogy egyék velünk karácsonykor egy asztalnál hát kérem köszönöm szépen inkább ne a házamban lopja a krumplit és az osztrigát 2 shilling 6 tucattja és megy meglátogatni a nagynénjét hát ha ez nem közönséges rablás holt biztos hogy azzal az eggyel összeszúrta a levét én tudom hogy kell az ilyesmire rájönni de ő azt mondta nincs rá bizonyítékod mi az hogy bizonyíték a nagynénje nagyon szerette az osztrigát de én alaposan megmondtam neki a véleményem folyton arra bízott hogy menjek ki a szobából hogy egyedül lehessen vele nem akartam odáig alacsonyítani magam hogy leselkedjek rájuk a harisnyakötő amit a cselédszobában találtam pénteken mikor kimenős volt nekem éppen elég volt még sok is azt is láttam hogy majd kipukkadt a dühtől mikor felmondtam neki inkább nem veszek senkit egymagam hamarabb kitakarítok csak az az átkozott főzés meg sepregetés ne volna mindenesetre megmondtam neki vagy az hagyja el a házat vagy én meg nem tudnám érinteni ha arra gondolnék hogy egy ilyen arcátlan hazug cafrával van dolga aki a szemembe letagadja és mindenütt énekel a lakásban még a W.C-ben is mert tudta hogy nyeregben van mert soká nem tud ellenni anélkül valahol el kell neki intézni és mikor utoljára a hátuljamon volt mikor is volt az akkor este mikor Boylan olyan erősen megszorította a kezemet mikor kéz a kézben mentünk a Tolka mellett és csak úgy egy kicsit szorítottam vissza a hüvelykujjammal hogy viszonzzam és közben azt énekeltem hogy a fiatal májusi hold szerelmet áraszt ránk mert gyanuja van azért rá és rám nem olyan bolond azt mondta házon kívül eszem és megyek a Gaiety-be de ezt a szívességet nem teszem meg neki mindenesetre Isten látja lelke egy kis változatosság hogy ne viselje az ember mindig ugyanazt az öreg kalapot ha csak nem veszek magamnak pénzért egy jóvágású fiút hogy ő tegye velem amit nem tudok magamban egy fiatal fiú szeretne zavarba hoznám egy kicsit ha kettősből lennék vele akkor megmutatnám neki a harisnyakötőm az ujat és úgy néznék rá hogy belepirulna el tudnám csábítani tudom mit éreznek az ilyen tejfelesszájúak rögtön fészkelődnek és előveszik amijük van kérdés és felelet megtenné-e ezt meg azt a szénhordóval igen egy püspökkel igen megtenném mert elmondtam neki hogy az a kanonok vagy püspök hogy ült mellettem a zsinagóga kertjében mikor azt a gyapjuholmit kötöttem idegen volt Dublinban hogy azt a helyet hogy hívják és így tovább az emlékművekről és agyonuntatott szobrokkal bátorítottam úgy tettem mintha rosszabbnak tartanám mint amilyen kire gondol most mondja meg ki az mondja meg a nevét mondja meg kire hát a német császárra na képzelem hogy arra gondol világos hogy megpróbál kurvát csi-

nálni belőlem az pedig nem fog neki sikerülni ideje volna már hogy abbahagyja ebben a korban tönkreteszi a nőt és neki még csak élvezete sincs belőle de azért azt mondja hogy szereti ameddig el tud jutni és aztán nekem magamnak kell befejezni és az embernek sápadt lesz tőle az ajka de mindegy most már vége és az emberek mindenfelét összefecsegnek pedig csak az első eset számít aztán egész közönségesen csináld és ne gondold tovább vele miért nem csókölhat meg az ember egy férfit anélkül hogy előbb hozzámenne sokszor az ember nagyon vadul szeret mikor úgy átfut az ember testén és nem tehetek róla de néha azt kívánom hogy valamelyik férfi vegyen el mikor itt van és csóköljön és öleljen semmisem olyan szép mint egy forró hosszú csók az a velejéig megy az embernek szinte megbénítja akkor utálok a gyónást mikor Corrigan atyához jártam és hozzáment nyult páter és nincsen abban semmi és hogy hol és én megmondtam neki hogy a Canal partján olyan buta voltam dehát terajta hol gyermekem a lábadon hátul fönn igen meglehetősen hátul ott ahol ülni szoktál igen Istenkém nem mondhatta volna meg egyszerűen a fenekemen és kész lett volna vele mi köze ennek abhoz és te erre már elfelejtettem hogy milyen szót használt nem atyám és mindig az igazi apámra gondolok mit kell neki tudni erről ha már Istennek meggyóntam csinos kövér keze volt a tenyere mindig nedves nem bánnám ha érezném és azt hiszem ő sem mert olyan bikanyaka van a magasgallérjában nem tudom megismert-e a gyóntatószékben én láttam az arcát de ő az enyémet nem persze nem fordult meg és nem lehetett rajta semmit látni vörös volt a szeme mikor az apja meghalt a nők számára elvesztek borzasztó lehet mikor egy ember sír hát még mikor ők szeretnék ha miseruhában ölelne meg egyszer és a tömjénszag belőle mint a pápa amellet papokkal veszélytelen ha az ember zeklésül nem tudom hogy meg volt-e velem elégedve de nem szezkelsül nem tudom hogy meg volt-e velem elégedve de nem szeretem hogy elmenőben az előszobában olyan bizalmasan rámpaskolt hátul azért nevettem nem vagyok én ló vagy számár azt hiszem az apjára gondolt nem tudom gondol-e rám ébren vagy ha álmodik ki adhatta neki azt a virágot azt mondta hogy vette olyan szaga is volt mintha ivott volna valamit nem whiskyt vagy sört talán azt az édeskés csirizt amivel a plakátjaikat felragasztják valami likórt szeretnék hörpinteni azokból a finom drágasárga és zöld italokból amilyeneket a kulisszák mögött legyeskedő gigerlik isznak egyszer megkóstoltam egyet beledugtam az ujjamat annak az amerikaiak a poharába akinek a mókusa volt és papával bélyegekről tárgyalt csak nagy nehezen tartotta magát hogy el ne aludjon mikor utoljára portóit ittunk és hűskonzervet ettünk finom sós íze volt igen mert magam is finomul és fáradtan éreztem magam és úgy elaludtam mint a bunda mihelyt bebújtam az ágyba míg csak az a mennydörgés fel nem ébresztett mintha vége volna a világnak Istenkém könyörülj rajtunk azt hittem hogy rajtunk az ég büntetése és keresztet vetettem és mondtam egy Ave Máriát mint azok a borzasztó mennydörgések Gibraltárban és aztán még azt mondják hogy nincs Isten

és mit tehet az ember mikor köröskörül zúg és dörög csak a bűnbánat van a gyertya amit akkor este a fehér barátokhoz májusi ájtatosságra vittem az szerencsét hozott pedig hogy gúnyolódni ha tudna róla mert ő sohasem jár misére vagy egyházi gyűlésre azt mondja a lelked nem belül van a lelked csak szürke agyvelő mert nem tudja hogy mi az ha valakinek van igen mikor meggyújtottam a lámpát mert 3szor vagy 4szer jött neki avval a szörnyű nagy csunya vörössel azt gondoltam hogy a véna vagy hogy a manóba hívják megrepedt pedig nem is olyan nagyon nagy az orra aztán levetettem magamról leeresztett függöny mögött miután előbb órákig öltözködtem parfümöztem magam és fésülködtem olyan mint a vas vagy mint valami vastag rúd egész idő alatt állott biztosan osztrigát evett egy pár tucatot sohasem volt jobb hangja nem életemben nem volt dolgom valakivel akinek olyan vastag lett volna mintha az ember egészen tele volna vele utána biztosan egy egész birkát megevett rémes hogy evvel a nagy lyukkal születünk középen mint egy csődör úgy döfik bele egyebet nem is akarnak az embertől azzal a kemény gonosz tekintettel a szemében hogy félig le kellett hunynom a szemem de azért még sincs benne annyi szörnyű sok kocsonya mikor kihúztam vele hogy rajtam csinálja mert hogy olyan nagy és jobb is így mert talán nem sikerül jól kimosni utoljára hagytam hogy befejezze bennem csinos találmány a nőknek neki minden szórakozása megvan belőle de ha egyszer ők is megpróbálnák tudnák hogy min mentem keresztül Millyvel senki sem hinné és mikor a foga jött és a Mina Purefoy férje a csúf császárszakállával minden évben beletölt egy gyereket vagy kettőt rendszeresen mint az óra mindig pelenkaszagú az egyiket gyertyácskának nevezték vagy így valahogy mint egy néger olyan gyapjas haja van szentséges egek ez a gyerek fekete mikor legutoljára ott voltam úgy hancúroztak és ordítottak hogy az ember a saját szavát sem hallotta még hogy egészséges is azt mondják nem nyugosznak míg akkorára nem dagadunk mint egy elefánt vagy nem tudom én micsoda mi volna ha egyszer nekem is volna egy de nem tőle ámbár ha nős volna biztosan szép erős gyereke lenne de azért nem tudom Poldyban több a kocsonya igen ez borzasztóan szép volna azt hiszem hogy a találkozás Josie Powellel és a temetés és hogy rám és Boylanra gondol felizgatta nahát csak gondolja amit akar ha jól esik neki tudom hogy ők ketten mórikáztak egymással egy kicsit mikor én megjelentem a színen és ő vele táncolt és üldögélt akkor este a Georgina Simpson lakásavatásán és akkor még azt akarta velem elhitetni hogy csak azt nem akarta hogy petrezselymet áruljon csak azért teszi akkor csunyan összevesztünk a politika miatt ő kezdte nem én mikor avval jött hogy Krisztus Urunk ács volt a végén elbőgtem magam persze egy nő mindig olyan érzékeny eléggé dühöngtem is aztán magamra hogy engedtem csak azért volt mert tudtam hogy belém van bolondulva és még azt is mondta hogy ő volt az első szocialista szörnyen bosszankodtam de nem tudtam kihozni a sodrából de azért össze vissza mindenfélét tud különösen a testről és a belső szervekről magam is gyakran szerettem volna

már megtanulni hogy mi van benn az emberben a Nő mint házi-
orvosból folyton csak az ő hangját hallottam mikor a szoba
tele volt és figyeltem aztán úgy tettem mintha őmiatta vesztem
volna össze a nővel mert csunyán féltékeny volt és mindig kér-
dezte kihez mégy és én azt mondtam hogy átugrom Floeyhez
és nekem adta ajándékba a Byron költeményeit és a három pár
kesztyűt és ezzel ennek vége volt akármikor könnyen rá tudnám
venni az összebékülésre tudom még ha megint jóba lenne is
vele és járna hozzá valahová azt is mindjárt megtudnám mert
akkor nem enne hagymát sok módját tudom én megkérem hogy
igazítsa meg a gallért a blúzomon vagy megérintem a fátylommal
és a kesztyűmmel mikor kimegyek 1 csók elég volna hogy mind
menjenek a fenébe de azért csak lássuk menjen hozzá az persze
nagyon örülne és úgy tenne mintha bele volna pistulva de én
ezzel nem sokat törődnék hanem elmennék hozzá és megkérdez-
ném szereted és közben jól a szemébe néznék engem ugyan nem
tudna rászedni de ettől meg ő azt képzelhetné hogy róla van
szó és szerelmi vallomást tenne neki olyan nyálást mint nekem
és pokoli kínomba került míg kihúztam belőle ugyan szerettem
benne ezt mert azt mutatja hogy tud magán uralkodni és nem
kapható meg olyan könnyen már akkor este a konyhában majd-
nem megkérdezte tőlem mikor a krumplis kalácsot gyúrtam vala-
mit akarok mondani de én elhárítottam azzal hogy rosszkedvem
van és tele van a kezem meg a karom tésztával meg liszttel
mindenesetre túlsokat adtam magamból előző este mikor az ál-
mokról beszélünk ezért nem mondtam neki többet kelleténél
Josie mindig megölelt előtte ahányszor ott volt persze őt gon-
dolta miközben engem fogdosott és mikor azt mondtam neki
hogy én lehetőleg tetőtől talpig alaposan mosdóm azt kérdezte
megmostad az alapost is a nők mindig arra fordítják a dolgot
és vaskos célzásokat tesznek mikor a férfi ott van mindjárt lát-
ják a szeméből ha ravaszul hunyorgat és úgy tesz mintha hide-
gen hagyná a dolog ha valami ilyesmivel jönnek amilyen ő el-
rontják vele nem is csodálkozom egyáltalán mert nagyon jóképű
volt akkor és igyekezett Lord Byronhoz hasonlítani azt mondtam
hogy tetszik nekem ugyan férfinak túlságosan szép és egy kicsit
az is volt mikor eljegyeztük egymást aztán ha a nőnek nem is
volt ínyére aznap majd megfúltam a nevetéstől nem tudtam abba-
hagyni mert egyik hajtúm a másik után esett ki a sok hajamból
ami akkor volt mondta is rá mindig jó hangulatban vagy mert
arról hogy mi történt közöttünk nem mindent de éppen eleget
bosszantotta mert tudta az okát mert mindig sokat beszéltem neki
ahhoz hogy a nyál összefusson a szájában de ez nem az én hibám
volt nem nagyon koptatta a küszöbünket a házasságunk után
kíváncsi vagyok mi lett belőle mióta azzal a kótyagos férjével
él mikor utoljára láttam nagyon keserű volt az arca és kimerült:
nek látszott biztosan éppen hajbakaptak mindjárt észrevettem
abból hogy a férjekre terelte a szót és igyekezett jól lerántani
mit is beszélt még nekem igen tudom már hogy sokszor a sáros
cipőjével fekszik az ágyba ha rájön a bolondéria szép dolog le-
het az ilyennel lefeküdni aki képes az embert meggyilkolni min-

den pillanatban micsoda férfi no de hát nem mindnek ugyanaz a hóbortja például Poldy akármilyen is mindig megtörüli a cipőjét mielőtt belép ha esik ha nap ha süt és mindig kifényesíti a cipőjét és a kalapját is leveszi mindig ha az utcán találkozik az emberrel és az most papucsban szaladgál és 10.000 fontra akar perelni valakit egy levelezőlap miatt amin az áll hogy hülye jószágos Isten hogy lehet az ilyen szörnyeteggel élni az ember kinyúlik mellette igazán buta még ahhoz is hogy a cipőjét lehúzza mit kezdjen az ember ilyen férfival én 20szor meghalnék minthogy még egyszer egy ilyenhez menjek persze ő életében nem találna még egy olyan asszonyt mint én aki ilyen engedékeny hozzá mint én aki szeret velem hál igen és ezt ő is nagyon jól tudja a lelke mélyéig ott van például Maybrickné aki megmérgezte a férjét vajjon miért egy másik férfit szeretett igen ezt aztán megállapították hát nem szörnyű bestia volt hogy ilyen csinált persze sok férfi a végletekig el tudja keseríteni az embert és mindig csak a legrosszabbat mondják miért akarják hogy hozzájuk menjünk ha mind olyan rosszak vagyunk mi másért csak azért mert nem tudnak boldogulni nélkülük fehér arzént tett a teájába a légypapírról csak azt szeretném tudni miért hívják így ha megkérdezném azt mondja hogy a görögből jön ettől ugyan nem lesz az ember okosabb az a Maybrickné bizonyosan örülden szeretete a másikat hogy megkockáztatta hogy felakasszák mit törődött ő vele ilyen volt a természete nem tehetett egyebet azonkívül nem is olyan gyalázatosak hogy felakasszanak egy asszonyt vagy igen

olyan különbözők mind Boylan a lábam alakjáról beszélt hogy már akkor észrevette mielőtt bemutatták mikor a DBC-ben voltam Poldyval nevettem és próbáltam odahallgatni és a lábamat lóbáltam teát és közönséges vajaskenyeret rendeltünk láttam hogy a két aggszűz nővérével nézett rám mikor felállottam és megkérdeztem a lányt hol van az nem törődöm semmivel ha már csepeg belőlem és az a fekete nadrág amit megvétetett velem egy félóráig tart míg leereszti azz ember mindig nedves leszek minden héten van valami új bogara olyan soká tartott ottfelejtettem a svéd keztyűmet az ülésen hátul és sohasem kaptam vissza valamelyik nő elvitte és azt akarta hogy mindenképen tegyem be az Irish Timesba hogy elveszett a DBC női toalettejében Dame-street megtaláló szíveskedjék visszahozni Marion Bloom asszonynak és láttam hogy nézte a lábamat mikor kimentem a forgóajtón még akkor is nézett mikor visszafordultam és 2 nappal később visszamentem teázni mert reméltem de nem volt ott nagyon izgatta mert keresztbe raktam mikor a másik szobában voltunk először azt mondta hogy nagyon szűk a cipő nem tudok benne járni a kezem is szép kár hogy nincs rajta gyűrű a hónapom kövével szép aquamarinnal majd kikunyerálok tőle egyet és egy aranykarkötőt nem szeretem annyira a lábam de hagytam hogy egy este eljátsszon vele a Goodwin elfuserált hangversenye után hideg és szeles volt az idő jó hogy az a rumunk volt otthon és a tűz még nem aludt ki akkor arra kért hogy húzzam le a harisnyám a tűzhelynél feküdtem a szőnyegen a Lom

bard-streeten na és egy másik alkalommal meg a sáros cipőm kellett neki csak gázoljak bele minden lóganéjba az úton de persze ő nem természetes mint mindenki más hogy azt mondta hogy 9 pont előnyt adhat még 10-re Katty Lannernek akkor is megverném megkérdeztem mit jelent ez de elfelejtettem hogy mit mondott mert az esti kiadás éppen akkor jött és az a göndör hajú ember a Lucan-tejcsarnokban aki olyan udvarias azt hiszem láttam már az arcát valahol észrevette mikor megkóstoltam a vaját azért nem is siettem Bartel d'Arcy akit mindig úgy kifizuráz mikor elkezdett csókolni a kórus lépcsőjén aztán hogy a Gounod Ave Máriáját énekeltem mire várunk még édes szívem csókolj meg mindjárt a homlokomon persze egy másik részemet gondolja ő jócskán tűzben volt hiába van olyan bádoghangja a mélyfekvésű hangjaimért mindig bomlott ha hinni lehet neki szerettem ahogy éneklés közben tartotta a száját aztán azt mondta hogy nem borzasztó ezt ilyen helyen csinálni én nem látok benne semmi borzasztót meg is mondom neki egyszer most nem és meglepem és elviszem oda és megmutatom neki azt a helyet is ahol csináltuk hát most itt vagyunk ha nem tetszik fel is út le is út azt hiszi semmi nem történhetik hogy ő ne tudja nem tudott semmit az anyámról mikor eljegyeztük egymást különben sohasem kapott volna meg olyan olcsón ő maga 10szer rosszabb volt mindenestre kérte hogy vágjak le egy kis darabot a bugyogómból és adjam neki ez akkor este volt mikor a Kenilworth-téren mentünk át belecsókolt a keztyűm nyílásába és le kellett húznom és aztán mindenfélét kérdezett hogy szabad-e érdeklődnie a hálószobám alakjáról hát hagytam hogy megtartsa elfelejtettem volna hogy gondoljon rám és láttam mikor zsebre tette persze megvész a bogyogókért látni mikor a szemét mereszti azokra a szemtelen perszónákra a kerékpáron akiknek köldökig felfújja a szél a szoknyáját akkor is mikor Millyvel voltam a szabadtéri ünnepélyen az a világos muszelin selyemruhás éppen a napban állt hogy minden darabot láthatott ami rajta rajta volt mikor hátulról meglátott jött utánam az esőben de én már előbb láttam őt mint ő ensem ott állt a Harolds-keresztutcában az új esőköpenyében és a tarka sáljában hogy jobban látni lehessen az arcszínét és a barna kalapjában és ravaszul nézegetett mint szokott mit csinált ott ahol semmi keresnivalója nem volt persze ők mehetnek és megkapnak mindent amit csak akarnak valakitől aki szoknyát visel és mi csak ne kérdezzünk de ők mindent tudni akarnak hogy hol voltál meg hová mész éreztem hogy settenkedik mögöttem a szeme a nyakamon nem is jött hozzám mert érezte hogy túlságosan belemászik azért félig megfordultam és megálltam és aztán szekírozott hogy mondjak igent és végre lassan lehúztam a kesztyűmet és figyeltem azt mondta hogy a kivágott ujjam túl hideg ebben az esőben persze ez mind csak ürügy volt hogy a kezét rántesse bugyogó bugyogó az egész idő alatt míg meg nem ígértem neki a babámat hogy a mellényzsebében hordja O Maria Santissima milyen maffla képe volt csepegett róla az eső remek fogak megéheztem mikor ránéztem és könyörgött hogy emeljem fel a sugárba rakott na-

rancessárga alsószoknyámat nem volt ott senki azt mondta hogy letérdel a sárba ha nem teszem meg neki olyan makacs képes lett volna rá hogy tönkre tegye az új esőkabátját az ember sohasem tudja mi jut az ilyennek eszébe ha egyedül vannak az emberrel és olyan eszeveszettek ha valaki arra járt volna azért hát felemeltem egy kicsit és kívülről hozzányúltam a nadrágjához úgy mint Gardnerrel csináltam később a gyűrűs kezemmel hogy valami még bolondabbat ne csináljon ott a nyílt utcán és szörnyen kíváncsi voltam hogy körül van-e metélve és egész teste reszketett mint a kocsonya mindig hamar túl akarnak lenni rajta és maguknak akarják az élvezetet és papa az egész idő alatt várt az ebédre azt tanácsolta mondjam azt hogy a hentesnél hagytam az erszényemet és vissza kellett mennem érte micsoda svihák aztán írta azt a levelet hozzám azokkal a szavakkal hogy volt neki bátorsága egy nővel szemben mikor olyan jómodorúnak mutatkozott de aztán félszeg is volt mikor újra találkoztunk megsértettelek persze lesütöttem a szemem látta hogy nem haragszom azért volt egy kis sütnivalója nem úgy mint annak a másik bolondnak Henny Doyle mindig eltört vagy elszakított valamit a társasjáték közben gyűlölöm az ügyetlen embereket és hogy tudom-e mit jelent az persze illendőségből azt kellett mondanom hogy nem nem értelek azt mondtam és ez egészen természetes volt hiszen mindig ott volt a Gibraltárban a falon egy odarajzolt nőalak és én nem tudtam a szót sehol megtalálni csak a gyerekek ne lássák meg túl korán aztán minden reggel írt egy levelet néha kétszer naponta szerettem ahogy udvarolt tudta hogy kell elvenni egy asszonyt mikor azt a 8 nagy pipacsot küldte mert az enyém 8-ikára esett aztán írtam akkor este mikor a Dolphin Barnban megcsókolta a szívem nem tudtam leírni az embernek olyan földöntúli érzései vannak de sohasem tudott jól ölelni mint Gardner remélem eljön hétfőn mint mondta ugyanabban az időben négykor utálom azokat az embereket akik a nap minden órájában jönnek ki kell nekik nyitni az ember azt hiszi hogy a zöldséges és aztán ottáll valaki és az ember öltözetlenül megy kinyitni vagy a piszkos mocskos konyha ajtaja felnyílik mint mikor az öreg medve Goodwin jött a Lombard-streetre a koncert miatt éppen ettem és egészen felhevült és zilált voltam miközben főztem azt a ronda vagdalékot ne nézzen rám professzor kellett mondanom szörnyen nézek ki de ő a maga módján igazi öreg úr volt senki sem lehet előzékenyebb nincs senki aki azt mondaná hogy a naccsága nincs itthon mindig ki kell nézni a kémlelőn mikor a küldönc jött ma azt hittem először lemond hogy a portóit és a barackot küldi és éppen izgulni kezdtem már hogy bolonddá tart mikor megismertem a tattaratáját az ajtón nyilván egy kicsit elkésett mert már 1/4 volt 3 után mikor láttam hogy a 2 Dedalus-lány jön az iskolából sohasem tudom az időt az az óra sem jár soha rendesen amit tőle kaptam egyszer meg kell hogy nézessem mikor azt a pennyt dobtam le a sánta tengerésznek Angliáért a hazáért és a szépségért mikor azt fűtyöltem hogy édes kislányt szeretek és még a tiszta ingemet sem vettem fel és puderezve sem voltam vagy más efféle mához egy.

hétre Belfastba akartunk menni még jó hogy Ennisba kell neki menni az apja évfordulójára 27-ikére nem volna kellemes ha tesszem fel a szobáink a hotelben egymás mellett volnának és az új ágyon nagy cirkusz volna nem mondhatnám neki hogy hagyja abba és ne szekáljon mikor ott van a szomszéd szobában vagy valami protestáns lelkész köhög és átkopog a falon akkor másnap nem tudja elhinni hogy nem történt semmi egy férj mindent bevesz de egy szeretőt nem lehet becsapni mikor azt mondtam neki hogy semmi sem történt köztünk persze nem hitte el nem jobb ha elmegy ahova akar valami mindig történik vele akkor is mikor a Mallow-hangversenyre mentünk Maryboroughba forró levest rendelt mindkettőnknek akkor egyszerre csenget szalad a periron végig a lötykölő levessel azt kanalazza micsoda szemtelenség és a pincér utána hogy mindenki ránk néz kiabálás és zűrzavar mert a mozdony indulni készül de ő nem akart fizetni míg be nem fejezte az a két úr a 3ad osztályú kocsiban azt mondta teljesen igaza van igaza is volt néha olyan csökönyös ha a fejébe vesz valamit még jó hogy ki tudta nyitni a kocsiajtót a késével vagy elvittek volna Corkig azt hiszem bosszút akart valaki állani rajta nagyon szeretek vonatban vagy kocsin döcögni jó puha párnákon nem tudom 1ső osztályú jegyet vesz-e hátha kedve támad hogy ott csinálja velem a vonatban borraivalót ad a kalauznak azt hiszem a szokott hülye férfiak fognak ránk bámulni a buta szemükkel az a közönséges munkás kivétel volt az egyedül hagyott bennünket a kocsiban aznap mikor Howthba utaztunk szeretnék megtudni róla egyetmást 1—2 alagút talán megint kinézek az ablakból a visszautazás aztán annál szebb vajjon mit mondanának ha sohasem jönnék vissza hogy megszöktem vele az ilyen előnyére válik az embernek a színpadon az utolsó koncert ahol énekeltem hol is volt már több mint egy éve St. Teresa Clarendon-street most ott csak kis csitrik énekelnek Kathleen Kearney és más ilyenek mert papa a hadseregben van és én a szórakozott koldust énekeltem és a Lord Robert mellűjét viseltem mikor megvolt az egész háborús térképem és Poldy nem volt eléggé ír ő rendezte akkor a dolgot nem tenném érte tűzbe a kezem mint mikor rávett hogy a Stabat Matert énekeljem mindenütt azt mesélte hogy zenét szerez arra hogy Vezérelj nyájas fény és hogy én adtam neki az ötletet míg a jezsuiták rá nem jöttek hogy szabad közműves azt pötyögtette a zongorán hogy Kezed vezéreljen valamelyik régi operából írta ki igen és néhány Szin Fáinnal járkált legutóbb vagy hogy hívják őket és szokás szerint összelocsog mindenfélét azt mondja hogy az a kis ember akit megmutatott nincs neki nyaka hogy az nagyon intelligens a jövő embere Griffith lehet de nem úgy néz ki én csak azt mondhatom de azért ő lehetett tudta hogy bojkott van a politikát ki nem állhatom a hogy Pretória meg Ladysmith meg Bloemfontein ahol Gardner Liout Stanley 8th Bn 2 East Lancs Rgt vérhasban jóképű fiú volt khakiban és éppen hozzám való nagyság biztosan bátor is volt azt mondta hogy kedves vagyok akkor este mikor búcsúzáskor megcsókolt a Canal zsilipjénél én ír szépségem sápadt volt az izgalomtól az elutazása miatt vagy hogy megláthatnak ben-

nünket az országútról állani sem tudott rendesen és én olyan forró voltam mint soha mindjárt az elején békét köthettek volna vagy az öreg Paul bácsi és a többi vén Kruger intézték volna el egymásközt ahelyett hogy annyi évig húzták a dolgot és annyi jóképű fiú pusztult el ha rendesen lelőtték volna az még nem is lett volna olyan rossz szeretem nézni ha egy ezred elvonul mikor először láttam a spanyol lovasságot La Roqueben szép volt aztán néztem le az öbölbe Algecirasból a szikla minden fénye mint a szentjánosbogár vagy a hadgyakorlatok tizenöt holdon a Black Watchok a skót szoknyában ütemes lépésben a 10es huszárok a walesi herceg ezrede vagy a lándzsások ó a lándzsások azok nagyok vagy a dubliniek akik Tugelánál győztek az apja sokat keresett azon hogy a lovasságnak adott el lovakat szép ajándékot tudott aztán venni nekem Belfastban azután amit adtam szép fehérneműjük van odaát vagy az a csinos kimonó muszáj hogy naftalingolyót vásároljak amilyen már volt nekem hogy a fiókba tegyem izgalmas volna vele menni egyszer üzletből üzletbe és megvenni mindenfélét egy másik városban inkább nem veszem fel a gyűrűt mindig forgatnom kell míg felmegy az ujjperecemre vagy még kikürtölik az egész városban az ujságjaikban vagy feljelentenek a rendőrségen de azt hinnék hogy férj feleség vagyunk node mindegy jártassák a szájukat ahogy akarják fittyet hányok rá elég pénze van és nem akar nőszülni legalább nem szórja a pénzt az utcára csak tudnám hogy tetszem-e neki nyúzottar néztem ki igaz mikor a tükörbe néztem és bepúdereztem magam a tükör sohasem mutatja az igazi kifejezést amellet szörnyen megnyom azokkal a nehéz nagy csípőcsontjaival meg a szőrös mellével ebben a hőségben mindig hanyat kell hogy feküdjünk nekik jobb volna ha betenné hátulról mint a Mastianskyné mondta hogy az ő férje úgy csinálja mint a kutya és közben és hozzá tövig kinyújtotta nyelvét pedig a férje olyan nyugodt és szelíd a ping-pangos citerájával sohasem tudni a férfiaknál hogy mi jut az eszükbe finom anyagból volt rajta az a kék ruha és a divatos nyakkendő és a zokni azzal az égszínkék selyem izével bizonyos hogy jól bírja magát látom a ruhái szabásán és a nehéz óráján de egy pár percig olyan volt mint az ördög mikor visszajött azzal az esti kiadással és eltépte a ticketteket és káromkodott mint egy kocsis mert elvesztett 20 foncsit azt mondta hogy amiatt az outsider miatt amelyik elsőnek jött be pedig mutyizni akart velem Lenehantól kapta a tippet szidta is mint a bokrot az az élődi hogy szemtelenkedett velem a Glencree-bankett után mikor a kocsin jöttünk vissza a dunnahegyen át és a polgármester folyton ráammeresztette azt a csúf szemét Val Dillon az a kövér pogány csak a desszertnél vettem észre mikor a fogammal haraptam szét a diót legjobban szerettem volna a kezembe venni azt a tyúkot és lerágni olyan ízletes volt és barnára sült és olyan gyöngye csak nem akartam mindent megenni a tányéromról a villák és a halkések próbásezüst voltak bár nekem volna olyan könnyen becsúszathattam volna egy párat a muffomba mikor játszottam velük mindig az ő nagylelkűségétől függni a vendéglőben és minden falatnál amit megeszünk

és legyünk hálásak nekik azért a nyavalyás csésze teaért mintha valami nagy kegy volna ha elismeri az ember hogy a világ hogy van elosztva mindenesetre ha ez így tovább megy legalább két új ingre van szükségem és nem tudom milyen bugyogót szerettem semmilyen azt hiszem nem ezt mondta de igen és a lányok fele Gibraltárban sohasem viselt meztelen amilyennek azz Isten megteremtette az az andaluzi lány aki a Manolát énekelte nem nagyon titkolta amiye nem volt igen és a második pár felselyem harisnya is már tönkrement egy napi viselés után ma reggel vissza kellett volna vinnem Leverhez és nagy patáliát csapnom hogy cseréljék be csak nem akartam felizgatni magam hogy esetleg még beleütközzem és elrontsam az egészséget és egy testhezálló fűzőre is szükségem van olcsón hirdetik most a divatlapban ruganyos szalaggal a csipőnél azt az egyet ami van helyrehozta de nem sokat ér azt mondják hogy kitűnő alakot csinál 11 shilling 6 eltűnteti azt a csúf szélességet az ember háta alatt visszanyomja a hájat a hasam egy kicsit túl nagy nem szabad többé ebédhez sört innom vagy nagyon megszerettem utoljára O'Rourke küldött olyan ízetlen volt mint a víz könnyen keresi a pénzt Larry így hívják micsoda vacak karácsonyi csomagot küldött házi kalácsot és egy üveg kotyvalékot azt akarta róla elhitetni hogy vörösbort nem tudta megítatni senkivel még köpni sem mer mert félt hogy megöli a szomjúság vagy esetleg egy pár lélekzési gyakorlatot kell csinálnom nem tudom ér-e valamit az a hízás elleni szer csak ne menjek messzebb a kelleténél a soványság mostanában nem divat harisnyakötőm van az az ibolyaszínű amit ma hitelbe abból a pénzből vett amit elsején kapott ott az arcápolóvíz aminek tegnap használtam el a végét egészen felfrissíti a bőrömet és folyton mondtam neki hozza ugyanabból az üzletből és hogy el ne felejtse a jó ég tudja megtette-e de az üvegen majd megismerem és ha nem csak a pisimben fogok megmosakodni olyan mint a húsleves vagy a tyúklevés egy kis opoponax-szal és ibolyával úgy láttam hogy kezd egy kicsit érdes és öreges lenni a bőr lenni sokkal finomabb ott ahol az ujjam érintésére lejött mikor megégettem kár hogy nem mindenütt ilyen és az a négy nyavalyás zsebkendő összesen valami 6 shilling hiába ezen a világon nem viszi az ember semmire egy kis költsékezés nélkül minden élelemre és házbérre megy el ha volna valamim el tudnám költeni mondhatom előkelően és mindig egy marék teát dobnék bele a kannába még azon is fösvénykedik és zsugorgat ha egy pár régi cipőt veszek tetszik neked az új cipőm igen mibe került nincs felvennivalóm a barna kosztüm és a szoknya és a kabát és a másik a tisztítóban 3 mi az egy nőnek és a régi kalap amit szét-szedtem és átalakítottam vele a másikat a férfiak rá sem néznek az emberre és a nők levegőnek nézik mert tudják hogy nincs az embernek férfia közben pedig minden naponta drágul még összesen 4 évem van 35-ig most mennyi is vagyok szeptemberben leszek 33 mit tehetek ott van Galbraithné sokkal öregebb nálam láttam mikor a múlt héten sétálni mentem az ő szépsége is elvirul szép nő volt nagyszerű haja volt a derekáig mindig úgy dobta vissza mint Kitty O'Shea a Grantham-streeten első dol-

gom minden reggel az volt hogy átnéztem mikor fésülte mintha szerelmes volna belé kár hogy csak a kiköltözésünk előtti napon ismertem meg és Langtryné Jersey liliuma akibe a walesi herceg volt szerelmes azt hiszem ő is olyan mint akármelyik ember az uccán csak éppen hogy királynak hívják mind egyformán vannak teremtvé csak egy négerét szeretném egyszer megpróbálni egészen meddig is 45-ig szépség volt kedves történetet meséltek az öreg féltékeny férjről mi is volt az és egy konzervdobozt akart nem viseltetett is vele valami bádogdolgot és a walesi herceg igen nála volt a konzervnyitó de ez nem lehet igaz hanem olyan mint a könyvek amiket mindig hoz nekem mert a végbele kiesett szép dolog hogy egy pap ír le ilyesmit még azt írja hogy s—g mintha nem tudná mindenki hogy mi az ki nem állhatom mikor így adja a bankot és hozzá az a svihákképe mindenki láthatja, hogy nem igaz és Rubis és Rabszolgatartó úrnők amit kétszer hozott haza emlékszem mikor az 50-ik oldalra értem ahol felakasztja a férfit egy kampóra és kötéllel üti hát ez biztosan nem nőnek való csupa unalmas kitalálás hogy a nő cipőjéből issza a pezsgőt bál után mint a kis Jézus Inchicoreban a jászolbar a Szűzanya karján hát ilyen nagy csecsemőt egy aszszony sem tud a világra hozni és én először azt gondoltam hogy oldalt jön ki mert hogy megy különben a félreeső helyre ha kell neki és persze ez a gazdag nő megtiszteltetésnek érezte a királyi felség Gibraltárban volt abban az évben születtem fogadom ott is talált ilyen liliumokat ahol azt a fát ültette ültetett ő akkoriban mást is engem is ő ültetett volna ha egy kicsit előbb jön akkor most nem volnék itt igazán otthagyhathná már azt a Freemant a rongyos pár shillingjével amit ott kap menne inkább egy irodába vagy valahová ahol rendes fizetést kap vagy egy bankba ahol felülhetne egy trónra és egész nap pénzt számolhatna persze neki jobban inyére van hogy itthon ödönghet hogy az ember mozdulni sem bír tőle mi a mai programmod inkább pipázna mint papa hogy férfiszaga lenne vagy azt mondja hogy hirdetés után szaladgál pedig még egész szépen ülhetne Cuffenél ha akkor nem teszi azt és aztán nekem kellett menni és elsimítani a dolgot kineveztethettem volna igazgatónak egyszer kétszer olyan szemeket vetett rám hogy na először egészen begombolkozott igazán és valóban Bloomné csak hogy én komiszul éreztem magam abban az ócska ruhában elvesztettem az ólomfonalat az uszályomból nem volt annak semmi szabása de most megint divatba jönnek csak az ő kedvéért vettem tudtam az eltisztázásból hogy nem ér semmit kár hogy nem mentem Todd és Burnshöz mint ahogy akartam és Leeshez sem a ruha olyan volt mint az üzlet maga selejtes holmi ócskaság ki nem állhatom ezeket a gazdag üzleteket az idegeire mennek az embernek ma még nem csap agyon egy ruha de ő azt hiszi hogy nagyon ért a női öltözködéshez és a főzésnél mindent összekutyul ami a polcon van ha mindig azt tenném amit ő akar akármilyen vacak kalapot teszek fel jóláll igen vedd ezt nagyon jó az is amelyik úgy állt a fejemen mint egy esküvői kalács azt mondta hogy jól áll és a lábasfedő amelyik a hátulsó részemig ért le és a frász törte

azért a bolti lányért a Grafton-streeten ahová szerencsétlenségemre elvittem és az persze pokolian szemtelen volt azzal a buta mosolyával még azt mondta neki félek hogy túlságosan sokat fárasztjuk hát minek van ott de én aztán alaposan ránéztem igen szörnyen merev volt de nem csoda aztán egészen más volt mikor másodszor nézett rám Poldy szokás szerint csökönyös mint egy számár de láttam hogy nagyon nézi a mellem mikor felállott és kinyitotta előttem az ajtót mindenesetre kedves volt tőle hogy kikísért nagyon sajnálom Bloomné elhiheti de az első esetben nem csinálta nagyon észrevehetően hiszen őt sértette meg én pedig a felesége vagyok csak úgy egy kicsit mosolyogtam tudom a mellem csakúgy dagadt az ajtónál mikor azt mondta nagyon sajnálom és elhiszem hogy sajnálta

igen azt hiszem kissé keményebb lett hogy olyan soká szopta szomjas lettem tőle didinek hívja nevetnem kellett igen ez az egyik már kemény a hegye okkal ok nélkül feláll ezt csak csinálja tovább és a nyers tojáást is fogom inni Marsalával jól meghízalom a kedvéért míg ezek az erek és egyebek különös hogy van megcsinálva ez mind a 2 egyforma ha ikrei vannak az embernek azt mondják ez jelenti a szépséget ha úgy állanak mint azokon a szobrokon a múzeumban az egyik úgy tesz mintha a kezével takarná el igazán olyan szépek persze hogy azok ha a férfiéhez hasonlítjuk a két tele zsákjával és avval ami lelóg rajta és úgy felágaskodik mint egy kalapfogas nem csoda hogy káposztalevél mögé dugják a nő persze szép ezt elismerik mikor azt mondta hogy modelt állhatok valamelyik fickónak a Holles-streeten meztelenül mikor elvesztette Helynél az állását és eladtam a ruháimat és a Palace-kávéházban ütöttem a zongorát vajjon vagyok-e olyan mint ez a fürdőző nimfa ha kibontom a hajam persze csak az fiatalabb vagy én egy kicsit olyan vagyok mint az a ronda banya a spanyol fényképen nála a nimfák tényleg így szaladgáltak azt kérdeztem tőle az undok Cameron highlander a húscsarnok mögött vagy az a másik nyavalyás a vörös fejével a fa mögött ahol a halszobor volt mikor elmentem úgy tett mintha vizelne és kihuzta hogy lássam a gyerekruhájában egyik oldalon felemelve a királynő testőrsége díszes társaság volt jó hogy a Surrey leváltották őket mindig megpróbálják hogy megmutassák az embernek majdnem mindig mikor elmentem a férfiak zöld házikója előtt a Harcourt-streeti állomásnál mindig megpróbálta egyik vagy másik hogy magára vonja a figyelmem mintha a 7 világcsoda közül volna 1 jaj és hogy azok a szörnyű helyek milyen bűdösek akkor éjjel mikor Poldyval Comerfordtól az estélyről jöttem haza narancs és limonádé hogy az ember tele volt vízzel és bementem az likbe kutyahideg volt nem tudtam visszatartani mikor melyik évben 93-ban befagyott a kanális igen egy pár hónappal azután volt kár hogy nem volt ott egy pár Cameron láthatták volna hogy guggolok le a férfiak ülőkéjére meadero megpróbáltam egyszer lerajzolni aztán eltéptem olyan lett mint egy kolbász vagy mi csodálom hogy nem félnek hogy valaki meg rugja vagy megüti és aztán az a szó hogy met és még egy valami kózis és akkor összelocsogott mindenfélét az inkarnációról nem

tud valamit megmagyarázni hogy az ember megértse aztán megy és kiégeti a tepsit alját a veséje miatt ez nem olyan még ottvan a foga nyoma ahol megpróbálta a bimbómat megharapni kiabálnom kellett hát nem borzasztó az hogy mindig bántják az embert sok tejem volt akkoriban Millyvel kettőnek is elég lett volna hogy mi volt az oka azt mondta egy fontot kereshetnék hetenként mint szoptatós dajka reggel egészen fel volt dagadva az a finom arcú diák aki a 28-asban lakott Citronéknál a Penrose-streeten majdnem meglátott az ablakon át mosás közben csak én az arcom elé kaptam a törülközőt ez volt a tanulása hogy fáj mikor elválasztották míg aztán szólt Brady doktornak hogy írja fel nekem azt a belladonnát neki szopnia kellett olyan kemény azt mondta hogy édesebb és sűrűbb mint a tehéntej aztán a teájába akart belőlem fejni igazán lehetetlen alak ujságba kellene tenni csak emlékezném akár a felére a dolgainak egy könyvet kellene írni róla Poldy mester művei igen és a bőr annyival simább tőle egy óra hosszat volt rajta néztem az órán mint valami nagy csecsemő akit szoptat az ember mindent a szájukba vesznek mennyi élvezetük van ezeknek a férfiaknak a nőből érzem a száját jó Isten ki kell nyujtóznom bárcsak itt volna ő vagy valaki más akivel csinálhatnám és csak jönne megint tüzet érzek magamban vagy ha álmodhatnám róla mikor másodszor élveztem hátulról csikolt az ujjával öt percig tartott körülötte volt a lábam és aztán meg kellett ölelnem oh Istenem szerettem volna mindenfélét kiabálni szar vagy más ilyesmit csak ne nézzen ki az ember csunyának vagy ezek a ráncok az izgalomtól ki tudja hogy fogná fel először ki kell ismerni a férfit nem mind olyan mint ő hála Istennek sok azt akarja hogy raffinált legyen az ember észrevettem a különbséget csinálja és nem szól közben egy szót sem én meg úgy néztem rá a cicázástól kicsit kibontott hajjal és nyelvemmel a felé nyujtott ajkam közt micsoda veszett fickó csütörtök péntek egy szombat kettő vasárnap három oh Istenem nem tudok péntekig várni.

fseeeefronnnnnng valahol fűtől a vonat milyen erősek ezek a mozdonyok mint az óriások és a víz mindenütt folyik rájuk és ki belőlük mint a Szerelem édes régi dala végén a szegény emberek akik egész éjszaka el vannak a feleségüktől és a családjuktól mindig azokon a forró mozdonyokon ma tikkasztó volt örülök hogy a régi Freemanok és Photo bitsek felét elégettem mindig itthagytam hányódni mindent nagyon rendetlen kezd lenni és a többit a WC-be dobtam holnap szét kell hogy vagdalja nekem semmi szükségem rá hogy jövő évig itt legyenek csak hogy egy pár pennyt kapjon értük mindig kérdezi hol a tavaly januári szám és az összes régi kabátokat is elraktam az előszobából csak melegebb tőlük a lakás az eső kellemes volt éppen az ebédutáni alvásom után már azt hittem olyan lesz mint Gibraltárban jó Isten az a hőség mielőtt a keleti szél jött fekete mint az éjszaka és a fényes szikla állt középen mint egy óriás összehasonlítva ezzel a 3 Rock Mountainnal pedig milyen nagyra vannak vele itt a vörös silbakjaikkal és ott a nyárfák és minden izzik a melegtől és a moszkítóhálók és az esővíz szaga a ciszternákban egész

nap figyeltük a napot tűzött le elfakította azt a szép ruhát amit a papa barátnője Stanhopperné küldött a párizsi B-Marchéból micsoda gyalázat kedves Kiskutyám azt írta min is nagyon kedves volt mi is volt az a másik neve egy kártyát hogy közöljem veled hogy elküldtem a kis ajándékot éppen most vettem egy jó meleg fürdőt és úgy érzem magam mint egy tiszta kis kutya jól esett csingilingi így hívta mindent odaadnák ha csak megint ott lehetnénk Gibraltárban és hallhatnánk hogy éneklí a Régi Madridot vagy a Waiting Conconet így hívják azokat a gyakorlatokat vett nekem egy újat hogy mit nem tudtam elolvasni kendőket mulatságos dolgokat de olyan hamar szakadnak de azért kedvesek azt hiszem maga is mindig vissza fog gondolni a kedves együttes teánkra mazsolás kaláccsal és málnás ostyával imádom ezeket most hát kedves Kiskutya ne mulassza el és írjon hamar egy kedves szívélyes üdvözetet a kedves papájának és Grove kapitánynak híve igazán egy csöppet sem nézett ki férjesnek mint egy lány a fiú sok évvel volt öregebb nála csingilingi borzasztóan szeretett engem mikor lenyomta a drótot a lábával hogy átléphessek rajta a bikaviadalon La Lineában mikor az a matador Gomez megkapta a bika fülét hogy nekünk micsoda ruhákat kell hordanunk ki találta ki ezeket azt akarják hogy az ember felmenjen a Killinay dombra mint például azon a kiránduláson szorosra befűzve az ember alig tud mocanni benne szaladni a tolongásban vagy félreugrani azért féltem mikor az a másik vad bika nekitámadt a banderilleróknak a szalaggal és azzal a 2 dologgal a kalapjukon és azok a goromba férfiak azt kiabálták bravo toro igaz a nők is ugyanolyan rosszak voltak a csinos fehér mantilláikban szegény lovaknak egészen kiszakítják a belét soha még ilyesmit nem hallottam életemben igen majd kiszakadt a nevetéstől mikor utánaóztam, hogy az a kutya a Bell-lane-en hogy ugat szegény állat és beteg is vajjon mi lett belőlük azt hiszem régen meghalt mind a 2 mintha ködön át nézném az ember olyan öregnek érzi magát persze én sütöttem a zsemlyét mindenem megvolt akkor az a Hester-lány mindig összehasonlítottuk a hajunkat az enyém sűrűbb volt az övénél ő mutatta meg hogyan kell hátul megerősíteni mikor feltűztem és még sok mindent hogy kell félkézzel görcsöt kötni a cernába mintha unokatestvérek lettünk volna milyen idős voltam akkor a vihar éjszakáján az ő ágyában aludtam a karjával átfont reggel párnacsatát vívtunk micsoda zri leskelődött utánam ahol csak alkalma volt rá a zenénél az Alameda-sétányon mikor papával voltam és Grove kapitánnyal először a templomra néztem fel azután az ablakokra aztán megint le és a szemünk találkozott éreztem hogy átfut rajtam valami mint a tűszúrás a szemem cikázott emlékszem aztán mikor megnéztem magam a tükörben alig ismertem magamra úgy megváltoztam remek bőröm volt a naptól és az izgalomtól mint egy rózsa egy pillanatra nem aludtam el nem lett volna szép szegénykére való tekintettel de elejét vehettem volna idejében ő adta nekem elolvasásra a Holdkövet ez volt az első amit olvastam Wilkie Collinstól olvastam az East Lynnet és Ashlydyat árnyékát írta Mrs. Henry Wood és Henry Dombart attól a másik

nőtől később kölcsön adtam neki a Mulvey fényképével benne hogy lássa hogy nem vagyok anélkül és Lord Lyttontól az Eugene Aramot Molly Bawnt is ideadta nekem Mrs. Hungefordtól a név miatt nem szeretek olyan könyveket amikben Molly szerepel mint amit Poldy hozott arról a flandriai kurváról aki mindig lopott az üzletekben amihez csak hozzájutott posztót és szövetet méterszámra milyen nehéz rajtam ez a takaró jobb így nincs egy rendes hálóingem ez mindig felkunkorodik alattam és hozzá ő meg a számárságai jobb így akkor a nagy melegben mindig forgolódtam az ingem egészen átnedvesedett az izzadságtól és hátul a popsimhoz tapadt a széken mikor felállottam olyan kövérek és kemények voltak mikor a diványpárnákra állottam és felhúztam a ruhámat hogy lássak és a poloskák csak úgy nyüzsögtek éjszaka és a moszkítóhálók egy sort sem tudtam olvasni Istenem milyen régen volt mintha sok száz év mult volna el persze ez sohasem jön vissza és a címét sem írta helyesen rá talán észrevette hogy a csingilingi az emberek folyton elmentek mi pedig soha emlékszem arra a napra a hullámokkal és a csónakokkal hogy himbálóztak a magas fejükkel és a hajó ringása azok a tiszték egyenruhában szabadságon a parton tengeri beteggé tettek nem szólt semmit nagyon komoly volt rajtam a magas gombos cipőm volt és a szoknyám lobogott megcsókolt hatszor vagy hétszer hogy sírtam-e igen azt hiszem vagy közel voltam hozzá az ajkam reszketett mikor istenhozzádot mondtam valami Csodálatos cape volt rajta egészen különleges kék színben az utazásra külön neki varrták rézsutosan és csoda gyönyörű volt istentelenül unalmas volt miután elmentek szinte kedvem lett volna elszaladni valahová mint egy bolond sohasem érezzük jól magunkat ahol vagyunk papa vagy nagynéni vagy házasság vár mindig vár hogy maaaajd jöjön várok és csak nem jön az átkozott ágyúk pedig bömböltek hogy minden reszketett különösen a királynő nevenapján és minden ide-oda repült ha nem nyitottuk az ablakot mikor Ulysses Grant tábornok akárki volt és akármit csinált valami nagy ember lehetett kiszállt a hajóból és az öreg Sprague a konzul aki már a vízözön előtt ott volt kiöltözködött szegény ember ő pedig akkor a fiát gyászolta és aztán ugyanaz az ébresztő reggel és a dobolás és a szerencsétlen ördögök a katonák a csajkával járkáltak olyan bűdös volt mint az öreg hosszúszakállú zsidók a hosszú kaftánban és kabátban sora-kozó és tüzet szüntess és takarodó és az ór körüljár a kulcsokkal hogy becsukja a kapukat és a dudák és csak Grove kapitány és papa beszélgetnek Rorkes Driftről és Plevnáról és Sir Garnet Wolseleyről és Gordonról hogy Khartoumban mindig meggyújtotta a pipájukat ha kimentek részeges vén ördög groggal az ablakpárkányon őt ugyan senki sem kapja rajta hogy egy cseppet benne hagy piszkálja az orrát és gondolkozik valami piszkos történeten hogy titokban elbeszélje de sohasem felejtkezett el magáról ha én ottvoltam valamilyen buta kifogással kiküldött a szobából szépeket mondott de persze csak a Bushmill-whisky beszélt belőle de ugyanezt tette a legközelebbi nővel aki útjába akadt azt hiszem régesrégen meghalt vészes iszákosságban min-

dennap egy esztendő egy lélektől sem jön levél csak az a pár amit magamnak írtam a papírszeletkével benne úgy unatkozom néha hogy mindent a körmömmel szednék széjjel ha azt a fél-szemű arabot hallgatnám és a recsegő hangszerét és közben azt éneкли hogy hi hi ahi gaturálok a hisz hisz retyerutyához olyan rossz mint most a kezem lóg le az oldalamon kinézek az ablakon hogy van-e odaát egy jóképű fiú az a medikus a Holles-streeten az ápolónő bomlott utána mikor a kesztyűmet felhúztam és a kalapomat feltettem az ablaknál hogy megmutassam hogy megyek sejtelve sem volt róla mit akarok mondani ilyen buták sohasem értik meg az embert nagy plakátra kellene nekik kinyomatni még ha kétszer a balkezét adja nekik az ember akkor sem ismert meg mikor a Westland-rowi kápolna előtt ráfintorogtam mit csinálnak azzal a nagy eszükkel azt szeretném tudni az egész szürke agyvelő a farkukban van ha tudni akarják azok a falusi piperkőcök a City Armsban annyi eszük sem volt mint a tyúknak eladták a húst és a szenesember avval a lármás csengővel becsapni próbált a hamis számlával amit a kalapjából vett ki micsoda paták és fazekak és tepsik és lábasok kijavításra valami eltört palack egy szegény embernek és se látogató se posta csak az ő csekkjei és valami hirdetés mint az a csodaszer amit neki küldtek azzal a címezzel hogy nagyságos asszonyom csak az ő levele és a Milly levelezőlapja ma reggel igen ő neki írt kitől is kaptam az utolsó levelet igen Mrs. Dwenntől vajjon mi történt vele hogy annyi év után megint ír és tudni akarja a receptet a pisto madrilenoról Floey Dillon azt írta hogy valami gazdag építész a férje ha mindent elhinnék amit hallok villával és nyolc szobával az apja igazán hallatlanul kedves ember volt közel a hetvenhez mindig jókedvű nahát Miss Tweady vagy Miss Gillespie itt van a zongora szép ezüst kávékészlete volt a mahagóni pohárszéken aztán olyan távol halt meg ki nem állhatom azokat akik mindig mesélnek valami szívszakasztót mindenkinnek megvan a maga baja az az a szegény Nancy Blake egy hónappal ezelőtt halt meg heveny tüdőgyulladásban tulajdonképpen nem ismertem jól inkább a Floey barátnője volt mint az enyém kellemetlen hogy mindig válaszolni kell ő folyton butaságokat írat velem és soha nem áll meg mintha szónoklatot tartana fájó veszteségüket mély rokonszenvvel mindig ugyanazt a hibát csinálom és öccsüket ts-sel írom remélem ír nekem legközelebb egy hosszú levelet ha igazán szeret hála a jó Istennek van valakim akitől azt kapom amire szükségem van aki megint egy kis bátorságot önt belém az embernek itt semmi alkalma nincs mint valaha szeretném ha valaki írna hozzám egyszer egy szerelmes levelet az övé nem sokat ér és mondtam is neki írhat amit akar örökre tied Hugh Boylan az öreg Madridban a buta nők azt hiszik hogy a szerelem sóhajtozás meghalok de azért ha írna azt hiszem volna benne igazság de ha nem is kitöli az egész napot és az életet mindig van amire minden pillanatban gondolunk és az egész világot olyan újnak látja az ember maga körül megírhatnám neki a választ az ágyban hogy el tudjon képzelni csak néhány szót nem olyan hosszú litániát mint Atty

Dillon szokott írni ahhoz a fiúhoz aki a törvényszéknél volt valami és aztán faképnél hagyta a szerelmi levelezőből mikor azt mondtam neki csak egyszerűen kevés szóval hogy csavarja ahogy akarja és nem cselekedni hubri módra ugyanolyan nyíltsággal a legnagyobb földi boldogság beleegyező választ adni a férfi ajánlatára Istenkém nem marad más hátra ez mind nagyon szép nekik de ha az ember nő és egyszer megöregszik hamar kidobják az embert elkaparják egy gödörbe

Mulvey volt az első mikor még ágyban feküdtem reggel és Rubioné hozta be a kávéval és csak állott mikor megkértem hogy adja már ide és csak mutattam rá de nem jutott eszembe a hajtű neve hogy avval nyissam ki jaj igen horquilla semmi szolgálatkészség ebben a vénségben pedig szinte kiszúrta a szemét amellett még hamis hajfonata van és hiú a külsejére olyan mintha 80 vagy 100 éves volna az arca csupa ránc és hiába vallásos folyton zsarnokoskodik mert sohasem tudott belenyugodni hogy az atlanti flotta a világ összes hajóinak fele és az Union Jack mindenütt ott lobog hiába a sok carabinieri mert 4 részeg angol tengerész elvette tőlük a sziklát és mert nem szaladtam annyit a misére a Santa Mariába mint szerette volna mindig rajta volt a kendő hacsak esküvő nem volt a szentek csodáival és a fekete Máriájával ezüst ruhában és a húsvét vasárnapján reggel 3szor táncoló nappal és mikor a pap elment és vitte a vatikáni áldást a haldoklóknak hányta a keresztet a Majestad előtt azt írta alá hogy egy imádója majd kiugrottam a bőrből szerettem volna felszedi mikor láttam hogy utánam jön a Calle Real kirakatában aztán hozzám ért elmenőben sohasem hittem volna hogy ír és találkozót kér egész nap ott hordtam a pruszlikomban minden sarokban és zugban elolvastam míg papa egreciroztatni volt hogy megállapítsam a kézírásból vagy a bélyegnyelvből emlékszem énekeltem fehér rózsát fogok-e viselni és szerettem volna előre tolni azt a buta öreg órát hogy siettessem az időt ő volt az első férfi aki megcsókolott a Mór fal alatt a szerelmesen fiatal fiú soha nem sejtette mit jelent csókolózni akkor a bedugta a nyelvét a számba a szája olyan édesen fiatal volt hozzásimultam egy párszor a térdemmel hogy megtanulja mit is mondtam neki hogy tréfából el vagyok jegyezve egy spanyol nemes fiával úgy hívják hogy Don Miguel de la Flora és elhitte és hogy 3 év megyek hozzá sokszor az ember tréfából mond igazat rózsaszál nyílik a pusztán de mindenféle igazat is elmondtam neki magamról hogy el tudja magának képzelni nem szerette a spanyol lányokat azt hiszem egyik sem akarta őt egészen megőriztettem összenyomta a mellemen a virágokat amiket hozott nem volt tisztában a pesetákkal és a perragordákkal míg meg nem tanítottam azt mondta Cappelínból jön a Blackwater mellől de nagyon rövid volt a dolog és aznap mielőtt elutazott májusban volt igen májusban mikor a spanyol trónörökös született mindig így érzem magam tavasszal szeretnék minden évben egy újat fenn a tető tetején az ágyú alatt O'Haras tornyánál megmondtam neki hogy itt csapott be a villám és mindent a berber majmokról hogy Claphamba küldték őket és hogy nincs farkuk mindig

egymás hátán hancuroznak Rubioné azt mondta hogy egész közönséges szikla és skorpió lopta el a csirkéket az Ince-tanyáról és köveket dobna az emberre ha közel megy hozzájuk nézett rám az a fehér blúz volt rajtam elől kinyitva hogy tőlem telhetőleg bátorítsam de nem nagyon nyitva akkor kezdtek éppen gömbölyödni azt mondtam hogy fáradt vagyok lefeküdtünk a fenyőfából fölött egy vad helyen azt hiszem az a legmagasabb szikla a földön a földalatti termék és kazamáták és azok a félelmetes sziklák és Szent Mihály barlangja a jégcsapokkal vagy hogy hívják őket amik lelógnak és a létrák a cipőm egészen sáros lett egész biztos hogy a majmok ott mennek a tenger alatt Afrikába mikor meghalnak a hajók messze künn mint a faforgácsok a málta-i hajó haladt el arra és a tenger és az ég az ember azt tehetette amit akart feküdtetett ott örökké megsimogatta őket kívülről ezt mind szeretik a gömbölyűség miatt fölébe hajoltam a fehér rizsszalma-kalapommal hogy ne legyen olyan új az arcom baloldala a legjobb blúzm nyitva mert hisz utolsó nap volt ott valami átlátszó inget viselt láttam a rózsaszín mellét hozzá akart nyulni az enyémhez egy pillanatig de nem hagytam borzasztóan kijött a sodrából először féltem sohasem lehet tudni tudóvész vagy otthagy egy gyerekkel imbarazada az öreg cseléd Ines mesélte hogy elég egy egészen kis csepp később megpróbáltam a banánnal de féltem hogy eltörik vagy valahol elvész bennem igenn mert egyszer kivettek valamit egy nőből évek óta volt benne és egészen be volt lepve mézsóval megőrülnek érte hogy bejussanak oda ahonnan kijöttek és az ember azt hinné soha sincsenek benn elég mélyen és aztán egyszerre elkészülnek az emberrel a legközelebbi alkalomig igen mert olyan gyönyörű érzése van az embernek közben folyton olyan édes hogy is fejeztük be igen oh igen úgy intéztem hogy a zsebkendőmben fejezze be mintha nem lennék izgatott de szétnyitottam a lábamat nem akartam hogy az alsószoknyám alá nyuljon oldalt csukós szoknya volt rajtam szörnyen megkinoztam először csiklandozással szerettem azt a kutyát is ingerelni a fotelben rrrssst avakvakavak lehunyta a szemét tudniillik egy madár repült el mégis nagyon félénk volt úgy szerettem mint akkor reggel mikor egy kicsit zavarba hoztam azzal hogy ráfeküdtem és kigomboltam és kivettem azt és visszatoltam a bőrt mintha szem lett volna a végén mind ilyen csupa gomb közepén a hibás oldalon szívem Mollynak hívott mi is volt a neve Jack Joe Harry Mulvey igen azt hiszem hadnagy volt meglehetősen szőke olyan nevetős hangja volt és aztán még körülnéztem a hogyishívják és minden csupa hogyishívják bajusz volt rajta azt mondta visszajön Istenem olyan mintha tegnap történt volna és ha férjhez megyek majd csinálja nekem és megigérttem hogy igen szívesen most beereszteném magamba talán meghalt vagy elesett már vagy kapitány vagy tengernagy majdnem 20 éve már ha azt mondanám fenyőfából és mögöttem jönne és szememre tenné a kezét hogy találjam ki ki az megismerném még fiatal talán 40 felé járhat biztosan elvett egy lányt a Blackwateren és egészen megváltozott mind megváltoznak félannyi jellem sincs bennük mind a nőkben az

persze nem is sejti mit tettem becses férjével mielőtt csak álmodott volna is róla és pedig fényes nappal a világ szeme láttára úgyszólván betehettek volna róla egy hírt a Chronicle-be kicsit rakoncátlan voltam aztán mikor felfujtam az ócska zacskót ami-ben a száraz sütemény volt Benady testvérektől és elpukkasztot-tam Istenem micsoda pukkanás az összes fajdkakasok és ga-lambok rikoltoztak és jöttek vissza ugyanazon az úton ahol mi mentünk a középső dombon át a régi őrház és a zsidó temető mellett úgy tettünk mintha héber feliratokat olvasnánk el akar-tam sütni a pisztolyát azt mondta hogy nincs és ő nem tudja mit kezdjen velem a katonasapkája mindig csáléra állt a fején akár-hányszor igazítottam meg H M S Calypso lobogtattam a kalapom az öreg püspök aki az oltár mellől olyan soká prédikált a nő magasabb rendeltetéséről és a lányokról akik most kerékpároznak és sapkában járnak és az új bloomer-ruhákról Isten adjon neki észt és nekem több pénzt azt hiszem ő utána nevezték el sohasem hittem volna hogy Bloomnak hívjanak mikor nyomtatott betűk-kel rajzolgattam hogy lássam hogyan fest névjegyen vagy gya-koroltam a hentesnek látni rajtad hogy bekaptad a blumerangot mondogatta Josie mikor férjhez mentem azért még mindig szebb mint Breen vagy Briggs Shaggy vagy más ilyen rondaság Mulvey-nek se szívesen hivatnám magam vagy ha teszem azt elválnék tőle Mrs. Boylan a mamám akárki volt találhatott volna nekem szebb nevet mikor neki magának olyan szép volt Lunita Larede hogy mulattunk mikor a Willis-roadon az Európa-pointig men-tünk köröskörül Jersey tulsó oldalán úgy himbált és táncolt a blúzomban mint a Milly kis melle most ha szalad fel a lépcsőn szerettem lenézni rá mikor a borscserjékre felugráltam és a fehér jegenyék levelét tépdestem és azokkal dobáltam meg Indiába ment és meg akarta írni hogy az ilyenek hogy utaznak a világ végére és vissza igazán a legkevesebb ha egy-két ölelést kapnak egy nőtől mielőtt elmennek hogy a tengerbe fuljanak vagy a levegőbe repüljenek valahol akkor vasárnap reggel mentem fel-felé a szélmalom-dombon Rubios kapitánnyal aki meghalt olyan látcsöve volt mint az őrszemnek azt mondta hogy kaphat egyet-kettőt a hajóról és azt a párisi B-Marché ruhát viseltem a korál-láncsal a szoros úgy ragyogott hogy elláttam majdnem Marok-kóig a tangeri-öböl fehér volt és az Atlas-hegységen hó volt igen hó volt és olyan átlátszó volt a víz mint egy folyóban Harry Molly édes folyton rágondoltam hogy a tengeren van mikor a misén le akart csuszni az alsószerényem úrfelmutatáskor heteken át a párnám alatt tartottam a zsebkendőjét mert olyan szaga volt mint neki egész Gibraltárban nem lehetett tisztességes par-fömmöt kapni csak azt az olcsó peau d'Espagne-t amelyik olyan hamar romlik és aztán csak rossz szaga van szerettem volna valami emléket adni neki ő azt az órmótlan Claddagh-gyűrűt adta nekem hogy az szerencsét hoz én Gardnernek adtam mikor Délafrikába ment ahol a búrok megölték a háborújukkal meg a lázzal de azért mégis megverték őket mintha szerencsétlenséget hozott volna mint az opál vagy a gyöngy biztosan 16 karátos arany volt különben nem lett volna olyan nehéz látom magam

előtt a tisztára borotvált arcát Friiiiiiiiiifrong megint az a vonat síró hang a drága szép multból behunyom a szemem lélekzem odatartom a szám csók szomorú tekintet szemem a nyitott zongorán még mielőtt jött a köd úgy gyűlölöm visszajön a szerelem édes daaala hogy csendül ki belőlem majd ha újra ott állok a pódiumon Kathleen Kearney és a többi kornyikáló Ilyen kisasszony meg Amolyan kisasszony kósza verébfing ahhoz képest beszélnek politikáról annyit tudnak róla mint az alfelem csak erőlködnek mindenképpen hogy érdekesek legyenek igazi ír szépségek én katonalány vagyok és nektek ki az apátok cipészek és kocsmárosok bocsánatot kérek kocsit azt hittem taliga vagy egyszerűen hanyatt esnének ha valaha módjukban volna hogy mint én végig menjenek az Alamúdnán egy tiszt karján mint én akkor este mikor a zene szólt a szemem ragyogott a mellem ezekben nincs szenvedély szegény némberek 15 éves koromban többet tudtam a férfiakról mint ők 50 esztendő fővel sejtelmük sincs róla hogy kell énekelni egy dalt Gardner azt mondta egy férfi sem nézhet a számra és a fogamra mikor így mosolygok hogy nem is gondolok rá először félttem hogy majd nem szereti a kiejtésemet hiszen olyan angol az apám csak ezt hagyta rám a nagy bélyeggyűjtés mellett mindig is mondta hogy a szemem és az alakom olyan mint a mamámé ezek a fickók néha olyan undokul önhittek ő nem olyan volt hanem megőrült a számért előbb legyen férjük akire rá lehet nézni és egy lányuk mint nekem vagy próbálják meg fel tudnak-e izgatni egy ilyen pénzes pasast aki azt szedheti fel akit akar és válogathat a nők között mint Boylan de úgy hogy 4szer vagy 5ször kelljen neki szorosan összeölelkezve meg a hangom is primadonna lehettem volna ha nem leszek ennek a felesége jön a szerelem édes dala állat vissza de nem tulságosan hosszú nem való ráadásnak az a másik a futóárkos várról alkonnyatkor és a boltíves termekről igen azt fogom énekelni hogy Délről libbenő szelek azt tőle kaptam a kórus lépcsőjén azután az est után át fogom alakítani a csipkét a fekete ruhámon hogy jobban lássák a dombocskáimat és igen esküszöm kijavíttatom a nagy legyezőmet hogy mind pukkadjanak meg meg az irígységtől az izém mindig bizsereg ha rágondolok úgy érzem muszáj szelet érzek magamban jobb ha csendesen elmegy hogy fel ne ébredjen és megint nekem essék a nyelvével mikor mindent megmostam hátul és oldalt csak volna fürdőszobánk vagy külön szobám hogy egyedül aludnék az ágyban a lába milyen hideg és az embernek nincs semmi helye hogy egyet eresztessen vagy a legcsekélyebb dolgot tehesse igen vissza kell tartani így egy kicsit oldalt piano csendesen a vonat már egészen messze van pianissimo iiii még egyet dala

azért ez mégis csak megkönnyebbülés ha az ember kieresztheti lehet hogy az a sertésszelet teszi utána egy csésze teát ittam egészen jó volt a nagy meleghez képest semmi szagát nem éreztem az a furcsaképű ember a hentesnél nagy kujon lehet remélem nem füstöl a lámpa egészen kormos lesz tőle az orrom jobb mintha a gázt hagyná nyitva egész éjszaka nem tudnék nyugodtan

megmaradni az ágyban mint Gibraltárban fel is keltem hogy utána nézzek rettenetesen idegessé tesz az ilyen pedig télen szeretem kellemesebb úgy kettesben Istenkém milyen undok hideg volt akkor télen mikor még csak 10 éves lettem igen az a nagy babám volt azt öltöztettem mindenféle mókás ruhákba és vetkőztettem a jéghideg szél füttyült a hegyek közül valami Nevada sierra nevada a neve álltam a tűznél a kis rövid ingemben amit felemeltem hogy melegedjen szerettem abban táncolni aztán szaladtam vissza az ágyba biztos hogy az a fickó szemben mindig ott volt és az egész idő alatt nézett nyáron eloltott lámpa mellett és én mindig meztelenül ugráltam szerelmes voltam magamba a mosdónál lemostam és bekentem magam és csak akkor oltottam el a lámpát mikor az edényre került a sor és így voltunk akkor mindketten éjszaka agyó alvás remélem nem áll össze azokkal a medikusokkal azok elbolondítják és elhitetik vele hogy megint fiatal 4 órakor reggel jön haza annyi biztosan van ha nem több legalább volt benne annyi illemtudás hogy nem ébresztett fel vajjon miről tudnak locsogni egész éjszaka szórják ki a pénzt és folyton részegebbek lesznek nem ihatnának vizet aztán tojáást akar tőlünk és teát meg Findon-heringet és meleg vajaspiritózt a végén még azt fogja hinni hogy ő a király és piszkálgatja a kanál fordított végével a rántottát szeretném tudni hol tanulta ezt jól mulatok rajta mikor reggel esetlik botlik a lépcsőn és a csészék csörömpölnek a tálcán és közben játszom a macskával hozzádörgölődzik az emberhez mert jól esik neki lehet hogy bolhái vannak olyan mint egy nő folyton nyal és nyel de a körmét ki nem állhatom vajjon látnak-e ezek valamit amit mi nem úgy mereszti mindig rám a szemét mikor soká odafent ül a lépcső tetején és hallgatózik mint én mikor várok amellet micsoða rabló az a szép friss hal amit vettem azt hiszem holnap megint veszek vagy ma péntek van igen hozok ma egyet és megcsinálom áfonyamártással mint már régen de nem a 2 fontos vegyes szilva- és almából amit Williams és Woods szállít Londonból és Newcastleból kétszer akkora utat tesz meg angolnát már a szálkája miatt sem szeretek enni igen veszek egy szép darab tőkehalat háromért mindig eleget kapok csak mindig elfelejtem betege vagyok már annak az örökös Buckley-féle felsálnak és borjúlábnak és karmonádlinak és ürünyaknak és borjúvagdaléknak már a nevétől is borzadok vagy egy kirándulás például ha mindenki 5 shillinget fizet és vagy fizessen és hívjon meg magának valami más nőt mint Flemingnét és kihajtatunk Furry glenbe vagy eprészni megyünk vizsgálja meg előbb az összes lovak patáját mint a levelekkel teszi nem Boylan előtt nem igen egy pár hideg borjúhússal és sonkával készített szendvicset lenn a parton kis házikók vannak külön erre a célra de a nap úgy süt hogy Blazes-lázás lesz tőle az ember de azt mondják bankünnepen ne utálom az egy napra vett bérkocsikat pünkösöd hétfeje is olyan átkozott nap nem csoda hogy akkor szúrta meg a méh a tengerpart jobb de életemben még egyszer nem utaznám vele hajón mint Brayben ahol azt beszélte a hajósnak hogy tud evezni ha megkérdezné valaki futna-e az akadályversenyen az

aranykupáért arra is azt mondaná hogy igen akkor egyszerre elborult a rozoga jármű ide-oda kalimpált és az én oldalamon mindig lesüllyedt egyszer azt mondta húzzam a kormánykötelet balra egyszer meg jobbra és a víz csak úgy ömlött alulról és akkor az evezője kiugrott a tartójából csak az Isten mentett meg tőle hogy el nem süllyedtünk persze ő tud úszni de én nem semmi veszély légy csak nyugodt a flannelnadrágjában legszívesebben leráncigáltam volna róla mindenki szemeláttára és kékre-zöldre flagelláltam volna mint mondják ez használna neki ha nem lett volna ott az a hosszúorrú fickó nem tudom ki az azzal a másik szépséggel Burkeyvel a City Armsból ott leselkedett mint mindig a hajóállomásnál az is mindig ott van ahol nem kellene ahányszor csak veszekedés volt hánytató a képe 1 szerencse hogy sose szívelhettük egymást kíváncsi vagyokok miféle könyvet hozott nekem haza Bűn méze valami modern uriembertől egy második de Kocktól azt hiszem azért van ez a kokas-neve mert egyik nőtől a másikig szaladgált a vörössel még az új fehér cipőmet sem tudtam kicserélni egészen tönkretette a sós víz és a tollas kalapom egészen zilált lett és ide-oda lötyögött rajtam milyen bosszantó és felháborító mert a tenger szaga persze felizgatott a szardiniák és a durdák a Catalán öbölben a szikla mögött szépek voltak ezüstösek a halászok kosaraiban az öreg Luigi azt mondták közel jár a százhoz Genuából jött és az a magas bácsi karikákkal a fülében nem szeretem az olyan férfit akire fel kell mászni valószínűleg mind meghaltak és elporladtak már aztán ebben a hodályban sem szeretek lenni egyedül éjjel azt hiszem bele kell törődnöm soha egy csipet sőt nem hoztam haza a költözés izgalmaiban az első emeleti szalónban zeneakadémiát akart nyitni réztáblával vagy Bloom-féle családi penziót ajánlott mindenáron tönkre akar menni mint az apja odalenn Ennisben minden amit elbeszért papának és nekem hogy majd megcsinálja de én keresztül láttam rajta micsoda remek helyeket emlegetett hogy majd odamegyünk a mézeshetekre Velence holdfényben gondolákkal és a Comói-tó egy ujságból kivágta a látképét és mandolinok és lampionok oh milyen gyönyörű mondtam én amit csak akartam mindent rögtön megtett vagy még meg is előzött vele aki férjhez akar lenni jöjjön batyum vállra venni bőrérdemrendet kellene neki adni gittkerettel az összes tervekkel amiket kitalál aztán itt hagy bennünket naphosszat sohasem tudni melyik öreg koldus az ajtónál odateszi a lábát hogy nem tudom többet becsukni kenyérhéjat kér hosszú mesével csavargó is lehet mint azon a képen a megátalkodott gonosztevőről a Lloyd's Weeklyben 20 év fegyház után kijön és meggyilkol egy öregasszonyt a pénzéért na képzelem szegény felesége vagy anyja vagy kije az arca olyan hogy tíz mérföldre szaladna tőle az ember nem volna nyugalmam míg le nem csuktam ajtót ablakot biztonság kedvéért de az is szörnyű bezárva lenni börtönben vagy tébolydában le kellene lőni mind vagy a kilencágú macska ilyen nagy marha ember megtámad egy szegény öregasszonyt megöli az ágyban levágnám róluk le én nem mintha sok haszon volna belőle mégis jobb a semminél akkor éjjel is biztos voltam

hogy betörők járnak a konyhában és lement ingben gyertyával és piszkavassal mintha egerészne falfehér volt vacogott a félelemtől és igyekezett nagy zajt csapni hogy a betörő elszökhesse nem sok a lopnivaló igazán Isten látja de azért az az érzés pláne mióta Milly sincs itt micsoda ötlet tőle leküldi azt a lányt hogy fényképezni tanuljon a nagyapja miatt ahelyett hogy a Skerry-akadémiába küldené ahol tanulhatna nem mint én aki mindent az iskolában szedtem de persze én és Boylan miattunk tette bizonyos vagyok benne mindig ilyesmiben sántikál újabban nem tudtam már élni sem vele itt folyton csuktam az ajtót a hideg szinte kilelt mikor rámnitott kopogtatás nélkül mikor az ajtó elé toltam a széket mert éppen itt lenn mostam magam kesztyűvel az idegeire megy az embernek egész álló nap kenyekedik vitrinbe kellene tenni hogy kettesével nézzék nem tudja még hogy ő törte le a kis szobornipp kezét olyan durva és szeles mielőtt elment és hogy azzal a kis olasz fiúval csináltattam meg hogy nem is látni a ragasztást 2 shillingért a krumplit sem volt hajlandó megmosni igaza van mért tegye tönkre a kezét észrevettem újabban mindig vele beszélt az asztalnál magyarázta neki mi van az ujságban ő meg úgy tett mintha értené ravasz persze ezt az ő családjától örökölte és aztán még a kabátját is rásegítette de ha valami baj van vele nem neki mondja el hanem nekem nem mondhatja hogy olyat állított ami nem igaz ahhoz én túlbecsületes vagyok azt hiszem úgy gondolja hogy készen vagyok és sutba dobhat hát azt aztán még igazán nem majd meglátja most javában flörtöl a Tom Devan két fiával engem utánoz ahogy füttyölök azzal a két vadóc Murray-lánnyal akik mindig jönnek érte tessék elengedni velünk Millyt kapnak rajta hogy minden lehetőit kiszedjenek belőle a Nelson-streeten biciklizik este a Harry Devan kerékpárján jól tette hogy elküldte oda nem fért már a bőrében korcsolyázni akarnak menni és cigarettafüstöt fujni az orrukon át éreztem a ruháján a szagát mikor leharaptam a cérnát a gombról amit a kabátjára varrtam fel alul előttem nem titkolhatott el sokat mondhatom csak nem kellett volna őrajta felvarrni az válást jelent és az utolsó plum-pudding is 2 félre tört de hát aminek lenni kell meglesz a nyelve kicsit hegyes nekem túlmély a kivágás a blúzodon azt mondja bagoly mondja verébnek és mondtam is neki ne rakja ki a lábát az ablakba ahol az emberek járnak mind úgy nézik mint engem mikor az ő korában voltam persze minden régi kacat jól áll rajta máskor meg nebántsvirág a maga módján a Mi a módjában a Royal-színházban vedd el a lábad innen utálok ha hozzámérnek hogy reszketett hogy összegyűröm a berakott szoknyáját eleget hozzáérnek az emberhez csak színházba kell menni a tolongásban a sötétben mindig megpróbálnak odafurakodni az a fickó a Gaiety földszintjén Beerbohm Treevel a Tilbyben utóljára voltam ott hogy agyonnyomjanak akármilyen Tilby vagy a popója miatt minden két percben megbökött és elnézett igen kótya azt hiszem láttam őt később két divatosan öltözött hölgygel akart kikezdeni a Switzer kirakata előtt ugyanaz a kis móka rögtön ráismertem az arcára és mindenre de ő nem emlékezett rám és Milly még

azt sem akarta hogy megcsókoljam a Broadstone-nál mikor elment remélem lesz valakije aki úgy táncol körülötte mint én mikor mumpsza volt a mirigyei megduzzadtak hol van az hol van ez persze ma még nem érez semmit igazán én is 22 körül lehettem mikor rájöttem rosszul ment be mindig csak a megszokott kislányos butaság és viháncolás az a Conny Connolly fehér tintával fekete papíron írt neki pecsétviasszal lepecsételve igaz tapsolt mikor lement a függöny mert olyan jóképű fiú aztán Martin Harvey volt nálunk reggeli ebéd vacsorán aztán azt gondoltam ez az igazi szerelem mikor egy férfi odaadja érte az életét úgy semmiért azt hiszem kevés ilyen férfi van ma már nehéz benne hinni hacsak magammal nem esik meg a legtöbb nem tudja mi fán terem a szerelem két embert találni manapság egymással betelve akik ugyanúgy éreznek mint az ember rendszeren hiányzik egy kerekük az ő apja is kótyagos lehetett hogy elment és megmérgezte magát az asszony után de szegény öreg ember azt hiszem elhagyottnak érezte magát mindig ácsingózik a holmim után az a kevés régi rongy amim van 15 éves és fel akarja tűzni a haját a puderet is csak tönkreteszi a bőrét ráér még egész életében persze nincs nyugta tudja hogy csinos azzal a piros szájával kár hogy nem marad meg én is ilyen voltam de nem érdemes hozzá jónak lenni úgy felesel mint egy halaskofa mikor megkértem menjen le 10 font krumpliért aznap mikor Mrs. Joe Gallaherrel találkoztunk az üggetőn és úgy tett mintha nem látna bennünket csak ült a kocijában Friery ügyvéddel nem voltunk elég előkelők míg két csattanós pofont nem adtam neki nesze ez a tiéd a feleselésért ez meg a szemtelenségért úgy elkésértett persze rossz kedvem is volt mert hogy is volt valami volt a teában vagy előző éjjel nem aludtam sajtot ettem ez volt az és százszor megmondtam neki ne hagyja a késeket úgy egymáson mert neki senkise parancsol meg is mondta hát ha ő nem téríti észre majd én megteszem ez volt az utolsó eset hogy szakadtak a könnyei én is ilyen voltam senkise mert a házban rám szólni persze ő a hibás hogy itt gürcöltet bennünket kettőnket ahelyett hogy fogadna egy asszonyt vajjon lesz-e még rendes cselédem persze azt is rögtön üldöznék figyelmeztetnem kellene rá vagy kezdődne megint csak baj van velük az öreg Flemmingtoné is mindenütt a sarkában kell lenni mindent a kezébe adni bele-tüsszög és belekrákog a lábasba igaz öreg már nem tehet róla még jó hogy megtaláltam azt az elveszett régi bűdös törölközőt a tálaló mögött tudtam van ott valami és kinyitottam az ablakot hogy kimenjen a szag idehossa a barátait és megvendégeli őket mint akkor éjszaka mikor azzal a kutyával jött haza kérem vessezt is lehetett volna most meg a Simon Dedalus fiát az apja mindent kritizál pápaszemmel az orrán és cilinderrel a fején a cricketmérkőzésen és a harisnyáján egy nagy lyuk és az egyik ránevet a másakra és a fia aki minden díjat megnyert az Isten tudja mivel a gimnáziumban aztán megy és átmászik a kerítésen képzeljük ha valaki meglátta volna aki ismer bennünket nem tudom nem szakított-e egy nagy lyukat a szép gyásznadrágjába mintha nem volna elég mindenkinek amit a természetől kapott

és becipeli a piszkos konyhába hát nem elment ennek az esze
kérdem kár hogy nem volt éppen mosás a régi bugyogóm ott
lógthatott volna közszemlére kiteve a kötélén mindig annyit be-
szél a foltról amit az a buta vén nő égetett bele a vasalóval va-
lami másnak nézhette volna és még a zsírt sem olvasztotta ki
amit mondtam neki és most megy és itthagya mert a szélütött
férje rosszabbul van mégis több volt a semminél ezeknek mindig
van valami bajuk betegség vagy operálni kell őket vagy ha ez
nem hát iszik és veri az asszonyt most megint szaladhatok kerí-
teni egyet minden reggel ha felkelek valami új vár Istenkém
Istenkém majd ha kiterítenek a sírban talán lesz egy kis békes-
ségem fel kell kelnem mindjárt jaj szentséges egek várjunk igen
ez is rájött hát igen ne essen kétségbe az ember gyúrják fúrják
szúrják mit tehetek péntek szombat vasárnap hogy az embernek
kimegy a lelke hacsak nem szereti sok férfi szereti a jó ég tudja
miért mindig van valami baj velünk minden 3—4 hétben 5 napig
a rendes havi tönkremegy bele az ember akkor este is ilyen hir-
telen kaptam meg mikor egyetlenegyszer ültünk a páholyban amit
Michael Gunn adott neki hogy nézzük meg Kendalnét és a férjét
a Gaietyben valami biztosítást intézett el neki Drimmienél csap-
nivalóan éreztem magam de nem akartam elmenni mert az a
divatos úr úgy nézett a szemüvegén át ő pedig a másik oldala-
mon ült és beszélt Spinozáról meg a lelkéről az már azt hiszem
több millió éve meghalt mosolyogtam ahogy csak birtam latya-
kosan előrehajoltam mintha érdekelne hogy ott üljek az utolsó
szóig sohasem felejttem el a Scarli feleségét jó vaskos házasság-
törési darab lehetett az a hülye a karzaton fütyölt és kiabálta
hogy hűtlen asszony azt hiszem utána a legközelebbi utcán fel-
szedett magának egy cafatot aki az utcán szaladgál hogy kár-
pótolja magát csak lett volna neki az ami nekem üvöltött volna
azt hiszem a macskának is jobb dolga van nálunk hogy túlsok
vér van-e bennük vagy mi szentséges egek csak úgy szakad belő-
lem mindenesetre legalább nem ejtett teherbe amilyen nagy ló
nem akarom bepiszkolni a tiszta kendőket a tiszta fehérnemű
hozta amit viseltem egye meg a fene és mindig foltot akarnak
láttni az ágyon azon látják hogy szűz volt a nő ilyen gondjaik
vannak micsoda bolondok és ha az ember 40szer özvegy vagy
elvált asszony is egy vöröstinta-pötty elég volna vagy szederlé
nem az a túlvörös jesszusom szabadíts meg ettől pfű bűn méze
ki találta fel ezt a foglalkozást a nőknek hozzá varrás főzés meg
gyerek ez az átkozott régi ágy is zörög mint a veszedelem azt
hiszem a park másik végéről is hallani míg egyszer azt nem
ajánlottam hogy tegye a derékalját a földre a párnával a fene-
kem alá nem tudom nappal jobb-e azt hiszem igen azt hiszem
levágom itt ezt a sok szórt csak melegít újra olyan volnék mint
egy kislány kitörné a frász legközelebb mikor felemelné a ruhámat
minden pénzt megérné ha látnám az arcát hogy hova tűnt el
csöndesen istentelenül félek hogy össze roppan alattam mint az
öreg ürszék nem tudom túl nehéz voltam e mikor a térdén ültem
szándékosan a karosszékre ültettem míg először a másik szobá-
ban csak a blúzomat és a szoknyámat vettem le nagyban műkö-

dött ahol semmi keresnivalója nem volt remélem édes volt a lehelletem a csókbonbonoktól csöndesen jóisten emlékszem valaha úgy jött ki belőlem füttyölve szinte mint egy férfiból csöndesen jóisten milyen hangos remélem van rajta bugyborék mert az pénzt jelent valakitől reggel be kell hogy parfümözzem nem szabad elfelejteni fogadok ilyen pár combot még nem látott milyen fehér nézd ez a legsimább hely éppen itt közbül puha mint a barack csöndesen Istenkém szívesen volnék férfi és mennék rá egy kedves nőre jóisten micsoda lárma úgy csinálsz mint a Jersey Lilioma csöndesen ó hogyan ömlenek a vizek Lahora felé

nem tudom nincs e bennem valami baj vagy talán nő a testemben valami hogy minden héten megkapom mikor is volt az utolsó pünkösöd hétfőjén igen még csak 3 hete el kellene mennem a doktorhoz talán ugyanaz ami a házasságom előtt volt mikor az a fehér jött belőlem és Floey elküldött ahhoz a száraz öreg csonthoz Dr. Collins nőgyógyászhoz a Pembrokeroadra a vaginája úgy hívta biztosan úgy szerezte azt a sok aranyozott tükröt és szőnyeget hogy a Stephens Green gazdag nőjét bolondította akik minden piszlicsár dologgal hozzá szaladnak a vaginával meg a kokinkinával azoknak persze van pénzük akkor minden jó nem mennék hozzá ha ő volna az egyetlen férfi a világon aztán meg a gyerekeikkel sincs minden rendben mindig azok körül a piszkos cafrák körül lófrál megkérdezte tőlem hogy nagyon erős szaga van-e annak amit csinállok vajjon mit akar tőlem miegyebet csinálhatok mint azt az aranyat meglehet micsoda kérdés ha bekenném vele a ráncos vén képét tiszteletem jeléül azt hiszem akkor megtudná és hogy könnyen defektál e a csoda megérti mit akart mondani mellest az is ügyes találmány de én ha kész vagyok szeretek jó mélyen belelógni a tölcsérbe aztán meghúszom a láncot hogy leöblítsem olyan mint a finom hűvös túsűrűsok de azért lesz benne valami azt hiszem mikor Milly még kicsi volt mindig megnéztem benne van e gilisztája vagy nincs dehát azért firtatni mivel tartozom doktor úr egy guinea kérem és megkérdezte gyakori-e nálam a kimaradás hogy ezek az öreg fickók honnan veszik az ilyeneket hogy kimaradás és közben oldalról rám sandított a rövidlátó szemével nem volna hozzá annyi bizalmam hogy kloroformot adassak tőle vagy mi a csodát de azért tetszett nekem mikor leült hogy felírjon valamit és olyan komolyan ráncolta homlokát és az a intelligens orra micsoda átkozott hazug némben mindegy csak hülye ne legyen olyan okos volt hogy rögtön rájött persze mert mindig rá gondoltam és az eszeveszett leveleire gyönyörű Kincsem minden ami összefügg azzal a remek Testeddel minden aláhúzva minden ami belőle jön szép és örökös örökös gyönyör ezt valamelyik ostoba könyvből írta ki és gyakran 4-szer meg 5-ször is csináltam magammal naponta és azt mondtam nekem nincs biztos ez ó igen biztos mondtam neki úgy hogy elhallgatott tudtam mi következik azután csak természetes gyöngeség ő ingerelt nem tudom hogy volt akkor este mikor először találkoztunk akkor még Rehoboth-terrace-ban laktam vagy 10 percig meresztettük a szemünket egymásra mintha láttuk már magunkat egymást valahol azt hiszem hogy zsidó nő

vagyok anyámhoz hasonlítok elszórakoztatott mi mindent nem beszélt el azzal a huncut mosolygásával és valamennyi Doyle azt mondta hogy képviselőnek jelölik ő micsoda állat voltam hogy elhittem neki azt a sok sületlenséget a homerule-ról és a nemzeti ligáról és elküldte nekem a Hugonottákból azt a dalt hogy franciául énekeljem úgy előkelőbb O beau pays de la Touraine egyetlen egyszer sem énekeltem és ő csak beszélt locsogott vallásról és üldözésről semminek sem lehet vele egyszerűen örülni és hogy kérhetné-e azt a legfőbb kegyet és az első alkalommal ami kínálkozott a Brighton-téren berohant a hálószobámba és azt állította hogy tintás lett a keze hadd mossa le Albion tej- és kénszappannal mert én azt használtam és a zselatin még rajta volt hát azon a napon betegre nevettem magam rajta azért nem fogok egész éjszaka itt ülni ezen miért nem gyártanak természetes nagyságú éjjelikeket hogy egy nő kényelmesen ülhetne rajta ő mindig térdel közben azt hiszem nincs a világban még egy férfi akinek ilyen szokásai vannak nézd csak hogy alszik az ágy alján hogy bírja kemény fejpárna nélkül még jó hogy nem rugdos vagy egyszer kirughatná minden fogamat a kezét lélekzés közben az orrán tartja mint az indián isten akit egy esős vasárnap mutatott nekem a múzeumban a Kildare-streeten egészen sárgán kötényben feküdt oldalt a kezén a kinyúló 10 lábujjával és azt mondta hogy ez nagyobb vallás mint a zsidóké és Mi Urunké együttvéve egész Ázsiában most őt utánozza mert mindenkit utánoz biztosan az is az ágy alsó végében feküdt és a nagy négy szögletes lábát a felesége szájába dugta juj ez az átkozott bűz hol van igen tudom már hol vannak a törülközők remélem nem recseg az az ócska szekrény de igen tudtam mélyen alszik jól szórakozhatott valahol az a nő biztosan nyujtott neki valamit a pénzéért persze hogy fizetnie kell neki érte ő ez a vacak remélem a másvilágon kapunk valami jobbat hogy azzal kössük fel magunkat jóisten azért ma éjszakára elég lesz ez a rozoga vén zörgő ágy mindig az öreg Cohent juttatja eszembe eleget vakaródzott benne és ő azt hiszi Lord Napiertől vette akit mindig úgy bámultam kislánykoromban mert azt mondtam neki csöndesen piano ő én szeretem az ágyamat Istenem ugyanolyan jól meggy a sorunk mint 16 évvel ezelőtt hány házban laktunk már Raymond-terrace és Ontario-terrace és Lombard-street és Holles-street ő meg valahányszor megint cihelődünk mindig a hugenottáit fütyöli vagy a békeindulót és úgy tesz mintha segítene az embereknek azzal a pár retyerutyával és aztán a City Arms Hotel egyre rosszabb mondja Warden Daly az a bájos hely a lépcsőházban mindig imádkozott benne valaki aztán otthagyták az egész bűzüket maguk után mindig tudta az ember ki volt benn utóljára valahányszor egy kicsit felfelé ment történik valami vagy felrúgja a nagy lábával a köcsögöt Thomnál és Helynél és Cuffenél és Drimmienél még börtönbe kerül azokkal az ócska sorsjegyekkel pedig azoknak kellett volna bennünket kirántani vagy szájaskodik nemsokára avval jön haza hogy a Freemantól is kitették a szűrét mint a többitől a Sin Fáin miatt vagy a szabadkőművesek miatt akkor majd meglátjuk hogy a

kis ember akit a Coady utcáján mutatott ahogy ott tipegett az esőben egymagában segíteni fog-e rajta azt mondja róla hogy olyan tehetséges és őszintén ír érzelmű az is lehet a nadrág őszinteségéről ítélve amit láttam rajta vigyázat a György-templom harangja üti a vigyázat 3negyed vigyázat 2 órát hát ez aztán szép éjszakai óra ilyenkor jön haza és mászik át a kerítésen ha valaki meglátta majd leszoktatom erről a szép szokásáról holnap először is az ingét nézem meg vagy megnézem ott van-e még az a gumisapka a tárcájában alighanem azt hiszi nem tudom ármányos férfinép a 20 zsebük nem elég a hazugságaiknak hát miért beszéljünk el nekik valamit még ha igaz is úgysem hiszik el itt fekszik összegubózkodva az ágyban mint azok a kisbabák Az arisztokrata mesterművében amit egyszer hazahozott mintha nem volna elegünk az ilyesmiből az életben az öreg arisztokrata vagy micsoda nélkül még jobban elmegy az ember étvágya azoktól a ronda képektől gyerekek két fejjel és láb nélkül mindig ilyen gazságokról álmodnak egyéb nincs is az üres fejükben lassú mérget kellene adni a felének de neki tea kell két oldalán vajazott piritóssal és friss tojás azt hiszem én nem vagyok már semmi mikor egy éjjel a Holles-streeten nem akartam nyalni engedni a férfi a zsarnok mindig azért az egyért féléjszaka a padlón feküdt meztelenül mint a zsidók szoktak ha meghal valakijük és nem akart reggelizni vagy egy szót szólni azt akarta hogy dédelgessék hát gondoltam egyszerre elég ennyi és engedtem de egészen rosszul csinálja csak a maga élvezetére gondol túllapos a nyelve vagy mi elfelejti hogy mink akkor én nem újra csinál-tatom vele ha nem vigyáz magára és bezárom éjszakára a szenes-pincébe a svábbbogarakhoz aludni nem tudom vajjon vele Josie majd kibújt a bőréből a levetett holmimmal ilyen született hazug nem sohasem merne férjes nővel ezért kellek neki én no de ami a Densikáját illeti ahogy ő hívja azt az agyalágyultat nem lehet férjnek mondani igen valami kis bestiába gabalyodhatott belé még akkor is mikor vele és Millyvel voltam a College-futtatáson az a Hornblower a gyereksapkával a fején eresztett be bennünket hátul folyton azt a két némbert nézte ahogy fel és alá jártak először megpróbáltam inteni neki a szememmel persze hiába és így megy el tőle a pénz ez lett hát a Paddy Dignam vége igen mind ott voltak gálában a nagy temetésen az ujságban amit Boylan hozott magával ha láttak volna életükben igazi tiszti temetést az valami a puskák csővel lefelé a dobokon gyászfátyol szegény lova hátul feketében L Bloom és Tom Kernan az a részeges kis hordóhasú emberke aki leharapott egy darabot a nyelvéből mikor leesett valahol egy férfi WC lépcsőjén és Martin Cunningham és a két Dedalus és Fanny M'Coy férje fehér káposztafej sovány pára még bandzsalit is az én dalaimat próbálja énekelni még egyszer meg kellene születnie hozzá és az ócska mélyen kivágott szürke ruhája mert másképen nem vonzza őket és a hangja olyan hogy megered az eső most már tisztán látom az egészet és ezt nevezik barátságnak hogy tönkreteszik és eltemetik egymást pedig mindnek van otthon felesége és családja különösen Jack Power azt a bárlányt tartja ki persze a

felesége folyton beteg vagy betegség előtt áll vagy éppen most lábál ki belőle és ő még jóvágású ember igaz hogy kezd már öszülni a füle fölött szép kis banda valamennyi no hát az én férjemet nem fogják még egyszer a kezük közé kaparintani ha rajtam áll úgyis csak kicsufolják a háta mögött tudom mikor hülyéskedik velük mert van annyi esze hogy nem dobálja ki a keservesen keresett pénzét hogy ők igyák el hanem törődik a feleségével és a családjával semmirekellők azért Paddy Dig-
namot mégis sajnálom mit fog kezdeni most a felesége és az 5 gyereke ha ugyan nem volt biztosítva fura kis alak volt mindig valamelyik kocsmá szögletében ült és a felesége vagy a fia várta kérlek gyere haza az özvegyi fátyol nem sokat fog javítani a külsején pedig rém előnyös viselet ha az embernek mutatós külseje van milyen férfiak nem volt ott de igen ott volt a Glencree-banketten Ben Dollard a hordóhangú akkor este mikor a fecskefarkot kérte kölcsön hogy abban énekeljen a Holles-streeten nehezen ment bele egész nagy babaarcával vigyorgott mint egy elnászpángolt gyerek feneke komolyan alfélnék nézett ki remek látvány lehetett a színpadon elképzelhető 5 shillinget fizetnek egy fenntartott helyért hogy lássák és Simon Dedalus is részegre itta magát és elsőnek énekelte a második sort a régi szerelem az új nagy száma volt olyan szépen énekelt a lány a galagonyabokorban mindig szeretett móriskálni mikor Maritanát énekeltem vele a Freddy Mayer magánoperájában felséges gyönyörű hangja volt Phoebe édes élj boldogul mindig úgy énekelte nem mint Bartell d'Arcy élj baldugulnak persze megvolt a hanganyaga nem volt benne semmi mesterkéltség mint egy meleg zuhany olyan volt ő Maritana erdők vadvirága remekül énekeltünk pedig egy hanggal magasabb volt a regiszteremnél még átírva is akkor May Goulding volt a felesége de aztán mondott vagy tett valamit és elpuskázta most özvegy nem tudom micsoda szerzet a fia azt mondja hogy író és olasz tanár lesz az egyetemen és hogy én majd órákat veszek tőle mi lehet a szándéka hogy megmutatja neki a fényképem nem jó felvétel drapériában kellett volna csináltatni az soha nem divatjamult de azért fiatal vagyok rajta csodálom hogy nem ajándékozta neki egészen és engem is végre is miért ne láttam mikor apjával és anyjával a Kingsbridge-pályaudvaron hajtatott gyászban voltam ennek 11 éve igen 11 éves volna most minek viseljen az ember gyászt valamiért ami semmi de persze ő ragaszkodott hozzá ő még a macskáért is gyászban járna azt hiszem most férfi már ártatlan kisfiú volt akkor még és kedves kis fickó a Lord Fauntleroy-ruhájában a göndör hajával mint egy színpadi királyfi mikor Mat Dillonnál láttam szeretett is emlékszem mint minden gyerek megálljunk csak igen úgy van ma reggel kivetette a kártya mikor azt mondta hogy találkoztam egy idegen fiatalemberrel se nem sötét se nem szőke azt hittem ő az de ő nem mai csirke és nem is idegen és nem is fordítottam arrafelé az arcom melyik volt a 7-ik lap aztán a pik 10-es utazás szárazon aztán hogy levelet kapok és botrányok a 3 királynő és a káró 8-as az társadalmi emelkedést jelent igen várjunk csak mind kiment és 2 vörös 8-as az új ruha nézzük

csak nem álmodtam valami igen valami volt benne versekről is remélem nincs hosszú zsíros szemébe lógó vagy rézbőrű indián módjára felálló haja ugyan miért járnak így csak nevetségessé teszik magukat és verseiket mindig szerettem a költészetet már lánykoromban először azt hittem olyan költő mint Byron de nincs a természetében egy szemernyi sem belőle azt hittem egészen másféle nem nagyon fiatal-e még most várjunk csak 88 akkor mentem férjhez Milly 15 lett tegnap 89 hányéves volt akkor Dillonnál 5 vagy 6 volt 88-ban azt hiszem 20 vagy 24 remélem nem az a felfuvalkodott egyetemista nem akkor nem ült volna le vele abban az ócska konyhában Epps-kakaót inni és beszélgetni persze ő úgy tett mintha mindent értene biztosan azt mondta neki hogy járt a Trinitybe nagyon fiatal még professzornak remélem nem az a fajta mint Goodwin az ivásnak volt okleveles professzora mind valami nőről írják a verseket nohát azt hiszem olyat mint én nem sokat talál ahol lágyan sóhajt szerelemről a könnyű gitár ahol költészet van a levegőben a kék tenger és a hold szépen süt visszajövet Tarifából az esti hajóval a világítótorony Europa pointon a gitár amin az a fiú játszott olyan kifejező volt soha nem megyek oda vissza csupa új arc két ragyogó szem rejtve a rács mögött eléneklem neki ezt az én szemem az ha igazán költő két szeme van sötétén fénylő mint a szerelem csillaga úgy gyönyörű szavak mint a szerelem ifjú csillaga Isten látja nagy változás lenne ha beszélhetnék egy intelligens emberrel magamról nem mindig csak őt hallgatnám a Billy Prescott hirdetéséről meg a Keyes meg a Pityipalkó hirdetéséről és aztán ha egy üzlet félresikerül, mi isszuk meg a levét bizonyos hogy nagyon disztिंगvált szeretnék ilyen emberrel lenni együtt Istenem aki nem olyan mint ez a banda azonkívül fiatal is azok a szép nagy fiúk akiket lenn látam a Margate strandján fürödni álltak a napfényben meztelenül mint valami isten a szikla tetején aztán beugrottak a tengerbe miért nem minden férfi ilyen ez mégis vigasztalás volna nekünk nőknek mint az a szép kis szobor amit vett naphosszat el tudtam nézni a göndör fejét és a vállát felemeli az ujját hogy pszt ebben van igazi szépség és költészet sokszor szerettem volna végigcsokolni tetőtől-talpig a kedves fiatal kakasát és olyan ártatlan szívesen a számba vettem volna mikor nem látja senki mintha csak biztatott volna hogy nyalogassam olyan tiszta és fehér volt a kisiús arcával meg is tenném egy 1/2 perc alatt még ha le is menne belőle valami mi az olyan mint az árpaleves vagy a harmat nem is veszélyes amellettt olyan tiszta volna azokhoz a mocskos férfiakhoz képest azt hiszem évszámra eszükbe sem jut hogy megmossák a legtöbbször nem pedig a nők csak attól kapják a bajuszt igazán remek volna ha egy csinos fiatal költőt kaphatnék az én koromban holnap az lesz az 1-ső hogy reggel kivetem vajjon kijön-e a vágy kártyája vagy megkeresem a hölgy párját és meglátom hogy bejön-e mindent elolvasok és megtanulok amit csak lelek könyv nélkül is csak tudnám mit szeret akkor majd nem tart ostobának ha azt hiszi hogy minden nő egyforma és a másikat majd megtanulja tőlem majd úgy, inté-

zem én hogy, végigfusson rajta míg félig el nem ájul alattam
akkor hozzám fogja írni a verseit szerelmeséhez és úrnőjéhez és
mind a 2nk arcképe benne lesz a lapokban ha híres lesz igen ám
de hát akkor mit csinállok ő vele

nem ez nem eljárás tőle nincs benne modor sem finomság
semmi izé hogy csak úgy rápaskol az ember fenekére mert nem
azt mondtam neki hogy Hugh ez a tökfilkó aki nem tud megkülönböztetni egy verset egy fej káposztától ez az eredménye ha
túlsokat megenged nekik az ember itt előttem veti le a cipőjét
és a nadrágját a székre ilyen arcátlan még engedélyt sem kér
és milyen közönséges ahogy ott áll fél ingben azt viselik hogy
megbámulják őket mint egy papot vagy mészárosot vagy azokat
a vén képmutatókat Julius Caesar idején persze a maga szempontjából igaza van hogy szeret elszórakozni éppúgy feketne
az ember az ágyban egy izével oroszlánál Istenem biztos hogy
egy ócska oroszán jobbakat tudna mondani igen azt hiszem mert
olyan dundi és izgató volt a rövid alsószoknyámban nem tudott
ellenállni engem magamat is felizgat néha de hogy ezek a férfiak
mennyi gyönyörűséget kapnak a nő testéből olyan gömbölyűek
és fehérek vagyunk nekik mindig szerettem volna változatosság
kedvéért egyszer én is férfi lenni csak hogy én is megpróbáljam
azzal a keménnyel mégis milyen puha ha hozzányúlok hallom a
John bácsié ilyen hosszú az utcagyerekek mesélték a Marrowbone-
lane sarkán Mary nénémén haj van mert sötét volt és tudták
hogy lány jár ott nem is pirultam el miért is az is természet
dolga és beledugja azt a hosszút a Mary néném hajas satöbbi és
a végén csak annyi beledugjuk a nyelet a szőrseprűbe persze
a férfiaknak jó elveszik amire kedvük szottyan férjesasszonyt
vagy vígözvegyet vagy lányt kinek mi a gusztusa például azok
a házak az Irish-street mögött nem mindig csak lecsuknak ben-
nünket engem ugyan nem csuknak le a mindenét én nem félek
ha kinyitom a számat elmondok mindent a buta férfiek félté-
kenységéről miért nem tudunk szépen megegyezni benne ahelyett
hogy veszekedünk a férje rájött mit csinálnak együtt persze
ha ő csinálja eltussolhatja azért mégis szarvakat visel bizony ő
pedig abba másik örült végletbe a feleséggel a Rabszolgatartó úr-
nőkben persze a férfi aztán nem sokat törődik férjjel meg fele-
séggel csak a nő kell neki azt meg is kapja mi másra való az a
vágy bennünk szeretném tudni nem tehetek róla míg fiatal va-
gyok úgyis csoda hogy nem vagyok idő előtt aszott boszor-
kány mikor vele élek semmi forróság benne soha meg nem ölel
csak néha álmában a fonák oldalamról talán nem is tudja kivel
van mindenkinek a fejéhez vágnám a kalapom aki a nőnek a
hátluját csókolja aztán már akármilyen más természetellenest
megcsókol ahol 1 szikra érzés sincs bennünk mindannyiunknál
ugyanaz 2 darab szalonna hogy én ilyet tegyek egy férfinak pfuj
csunya állatok még rágondolni is szörnyű csókolom a lábát se-
norita ennek még van értelme nem csókolgatta-e az előszoba-
ajtónkat de igen micsoda örült senki nem érti a veszekedett öt-
leteit csak én de persze egy nőt legalább 20szor kell megölelni
egy nap hogy fiatalos legyen mindegy kicsoda csak szerelmes

legyen vagy szeresse valaki ha nincs itt akit kívánunk esküszöm sokszor elgondoltam lemegyek a rakpartra egy sötét este ahol senki sem ismer és felszedek egy, most érkezett matrózt aki nagyon akar és oda se neki ki vesz el csak csináljam akár egy kapu alatt vagy valamelyik vadképű cigányt Rathfarnhamban ott táboroztak a Bloomfield-mosoda mellett szerették volna ellopni a holminkat én csak néhányszor küldtem oda az enyémet a név miatt hogy, mintamosoda és mindig ócska vacakokat küldtek vissza ócska harisnyát az a haramiaképű fickó a remek szemével aki egy ágat hántott le rámtámadna a sötétben és odaszorítana a falhoz szó nélkül vagy egy gyilkos akárki még előkelő cilinderes urak is megteszik az a K Ó itt lakik valahol a Hardwicke-lane felől jött akkor este mikor a halvacsorát rendezte nekünk mert nyert a boxmérkőzésen persze nekem rendezte felismertem a gamáslijáról és a járásáról és mikor megfordultam láttam egy nő is jön ki vele valami piszkos cafra aztán megy haza a feleségéhez csak azt hiszem a matrózok felének meg ronda betegsége van jaj vidd odébb azt a nagy dög tested az Isten szerelmére hallgasd csak szellők viszik hozzád sóhajom no csak aludjon és sóhajtozzon a nagy álmodozó Don Poldo de la Flora ha tudná hogy hozta ki a kártya ma reggel volna oka sóhajtozni barna férfi zavarban 2 és 7 között különben a jó ég tudja miért én nem és most császkáljak le a konyhába hogy őméltóságának reggelije legyen miközben itt fekszik bebugyolálva mint egy mumia no majd éppen jut eszembe mikor szaladtam már légy hozzájuk figyelmes úgy fognak kezelni mint a rongyot nem bánom mit beszélnek jobb lenne a világnak ha a nők volnának az urak azok nem ölnék és gyilkolnák egymást ki látott már nőket részegen hemperegni mint őket vagy eljátszani az utolsó fityingjüket és elveszteni lovakon igen mert egy nő akármit csinál tudja mikor hagyja abba hiszen a világon sem volnának nélkülünk nem tudják ők mi az nőnek lenni és anyának hol lennének valamennyien ha nem volna anyjuk aki vigyáz rájuk nekem sohasem volt és bizonyosan azért szalad el éjszaka a könyvei és a munkája mellől és nem lakik otthon mert ott folyton veszekszenek hát bizony borzasztó hogy akiknek ilyen remek fiuk van nincsenek megelégedve nekem meg semmilyen sincs nem tudott csinálni nem az én hibám akkor mentünk össze mikor a két kutyát néztem ahogy rámászott a csupasz utcán egészen elszomorított azt hiszem nem abban a kis gyapjómellényben kellett volna eltemettetni amit úgy kötöttem hogy, mindig sírtam sohasem lesz már nekem és az volt az első haláleset azóta lett minden másképp ő nem fogok ezen tovább töprengeni a sötétben nem tudom miért nem maradt itt éjszaka éreztem az egész idő alatt hogy valaki idegent hozott haza ahelyett hogy a városban szaladgál és találkozik Isten tudja mimiféle éjszakai alakokkal és zsebmetszőkkel a szegény anyja nem örülne neki ha élne egész életére tönkretetheti magát szép csöndes idő van szerettem tánc után gyalog hazajönni az éjszakai levegő nekik vannak barátjaik akikkel beszélgethetnek nekünk az sincs azt akarja amit nem kap meg vagy egy nő beledöfi az emberbe a kést ezt utálok a nőkben nem csoda hogy így bánnak velünk bor-

zasztó szörnyetegek vagyunk azt hiszem a sok bajtól vagyunk ilyen
 mérgesek én ugyan nem elalhatott volna szépen a másik szobában a
 díványon azt hiszem félt mint egy kisfiú de hát fiatal is még alig
 20 éves itt mellettünk a szobában hallotta volna ha az éjjelire
 megyek no és mi van abban Dedalus úgy hangzik mint azok a
 gibraltári nevek Delepaz Delegracia csoda fura nevek voltak ott
 Vial páter Plana de Santa Maria aki az olvasót adta nekem Ro-
 sales és O'Reilly Calle de las Siete Revueltas meg Pisimbo meg
 Mrs. Opisso a Governor-streeten jó ég micsoda név belefojta-
 nám magam az első folyóba ha olyan nevem volna mint neki és
 az apró utcák Paradise ramp és Bedlam ramp és Rodgers ramp
 és Crutchers ramp és Devils gap steps hát én nem tehetek róla
 ha olyan hibrihubri vagyok tudom az vagyok egy kicsit Isten az
 atyám egy nappal nem érzem magam öregebbnek mint akkor vaj-
 jon rá tudnám-e még kényszeríteni a nyelvem a spanyolra como
 está usted muy bien gracias y usted no lám nem felejtettem el
 mindent pedig azt hittem csak hát a nyelvtan a főnév valamely
 személy hely vagy tárgy neve kár hogy sohasem próbáltam el-
 olvasni azt a regényt amit az az epés Rubioné adott kölcsön
 Valerától a felfordított kérdőjelekkel mindig tudtam egyszer
 csak elköltöznék én spanyolra taníthatom ő meg engem olaszra
 majd meglátja nem vagyok olyan tudatlan milyen kár hogy nem
 maradt itt szegény fiú holtfáradt volt és szeretett volna egy jót
 aludni odavihettem volna a reggelijét az ágyba egy szelet piri-
 tóssal csak nem késen pirítva az szerencsétlenséget jelent vagy
 ha az asszony jött volna a vizitormával vagy valami jóval és
 finommal van még egy pár olajbogyó a konyhában talán szereti
 sohasem tudtam rájuk nézni Abrinesben lehetnék a criada a
 szoba egészen rendes mióta átrendeztem furcsa éreztem hogy be
 kell mutatkoznom valakinek akit nem ismerek Ádámtól nagyon
 tréfás volna én vagyok a felesége vagy úgy tennék mintha Spa-
 nyolországban volnánk ő félálomban és nem is sejtené hol van
 dos huevos estrellados señor jó ég micsoda hülyeségek jutnak
 néha az eszembe nagy szórakozás volna ha itt maradna nálunk
 miért ne a szobában fönn nem lakik senki és Milly ágya a hátsó
 szobában írhatna és tanulhatna az asztalon idebenn a firkálásá-
 hoz és ha ágyban akar olvasni reggel mint én ahogy lnek meg-
 csinálja a reggelit megcsinálhatja 2nek is ez nem az mint mikor
 az ember az utcáról vesz lakót ha ekkora hodályt bérel szeretnék
 hcsszasan elbeszélgetni egy intelligens jólnevelt emberrel ven-
 nem kellene egy szép pár piros papucsot amilyent azok a fezes
 törkök árultak vagy sárgát és egy szép félátlátszó pongyolát
 szörnyen szükségem van rá vagy egy barackvirágszín öltözőka-
 bátot amilyen egyszer régen volt Walpole-tól mindössze 8 shil-
 ling 6 vagy 10 shilling 6 még egyszer. alkalmat adok neki reggel
 korán felkelek ügyis utálok a Cohen ócska ágyát mindenesetre
 átugorhatok a piacra hogy megnézzem a főzelékeket és káposz-
 tákat és a paradicsomot és répát és a sok mindenféle re-
 mek gyümölcsöt amelyik olyan frissen és étvágygerjesztően
 jön be ki tudja ki lesz az első akivel találkozom reggel már azt
 keresik így mesélte Mamy Dillon és éjszaka is ez volt a misére

járása szeretnék egy nagy leveses körtét hogy olvadjon szét a szájbán mint mikor másállapotban voltam aztán feltöröm neki a tojást és a teát a csőröscsészében amit ő adott neki hogy még nagyobb szája legyen azt hiszem szeretné a finom krémemet is tudom mit csinállok vidáman járok-kelek nem túlzottan nem nagyon sokat énekelek csak néha-néha mi fa pietà Masetto aztán elkezdek öltözködni és megyek presto non son piu forte felveszem a legjobb ingem és bugyogóm hadd nézzen jól meg hogy felálljon a kicsije és megmondom neki hogy ez-e az amit akart hogy a feleségét brügöljék igen még hozzá jól szinte a torkomig de nem ő 5—6szor egymásután itt a kocsonyájának a feltja a tiszta lepedőn a kivasalásával sem vesződtem ez csak elég neki ha nem hiszed tapogasd meg a hasam míg csak ide nem állítottam és betettem magamnak kedvem van hogy mindent elmondjak neki apróra hogy ő meg itt előttem csinálja úgy kell neki csak az ő hibája ha házasságtörőnő vagyok mint az az alak mondta a karzaton na nagy dolog ha ennél nagyobb baj nem volna ebben a siralomvölgyében talán nem teszi mindenki csak titkolják azt hiszem a nő mégis csak erre való vagy nem teremtetten volna az Isten ilyen csábítónak a férfiak számára és ha meg akarja csókolni a fenekemet kinyitom a bugyogómat és ráülök a képére életnagyságban hogy 7 mérföldre beledughatja a nyelvét itt a barna fertály aztán megmondom neki hogy 1 fontra van szükségem vagy 30 shillingre mert alsóruhát akarok venni akkor ha ideadja jó nem lesz nagyon rossz nem akarok mindent kihúzni belőle mint más nők hányszor tölthettem volna ki egy pár fontos csekket és aláírhattam volna a nevét jó párszor elfelejtette elzárni igaz nem akarja elkölteni tőlem elvégezheti rajtam hátul csak ne piszkolja be a jó bugyogómat sajnos azt hiszem ezen nem lehet segíteni a közönyöst fogom játszani 1 vagy 2 kérdés és a válaszokból tudni fogom mikor olyan nem tud magában tartani semmit minden ízet ismerem jól befűzöm a hátulsómat és megeresztek egy pár trágárságot farbamászó vagy edd meg a szart vagy akármilyen örültséget ami eszembe jut aztán indítványozom neki na várj csak fiacskám eljön az én sorom nagyon vidám és nyájas leszek közben igaz elfelejtettem ezt a ronda vérzést pfuj az ember nem tudja nevensen-e vagy sírjon olyan keverék vagyunk szilvából meg almából nem megint felveszem a régi vackot annál jobb még jobban mutatja nem fogja tudni ő csinálta-e vagy sem elég jó az neked akármilyen ócska rongy aztán letörölöm üzletszerűen a kimaradása aztán kimegyek hadd nézze a plafont hova mehetett csak hadd kíváncsion ez az egyetlen módja egynegyed három sötét éjszaka azt hiszem Kínában most kelnek fel fészülik a varkocsukat aznapra igen az apácák mindjárt angelust harangoznak nekik senki nem zavarja az álmukat legfeljebb egy-két öreg pap az éjjeli misével az ébresztőóra a szomszédban kakasszó kikukorékolja a fejét lássuk el tudok-e szunyókálni 1 2 3 4 5 micsoda virágok ezek amiket kitaláltak mint a csillagok a tapéta a Lombard-streeten sokkal kedvesebb volt az a kötény volt ilyen amit nekem adott csak kétszer vettem fel jobb ha lecsavarom ezt a lámpát és újra megpróbálom hogy hol-

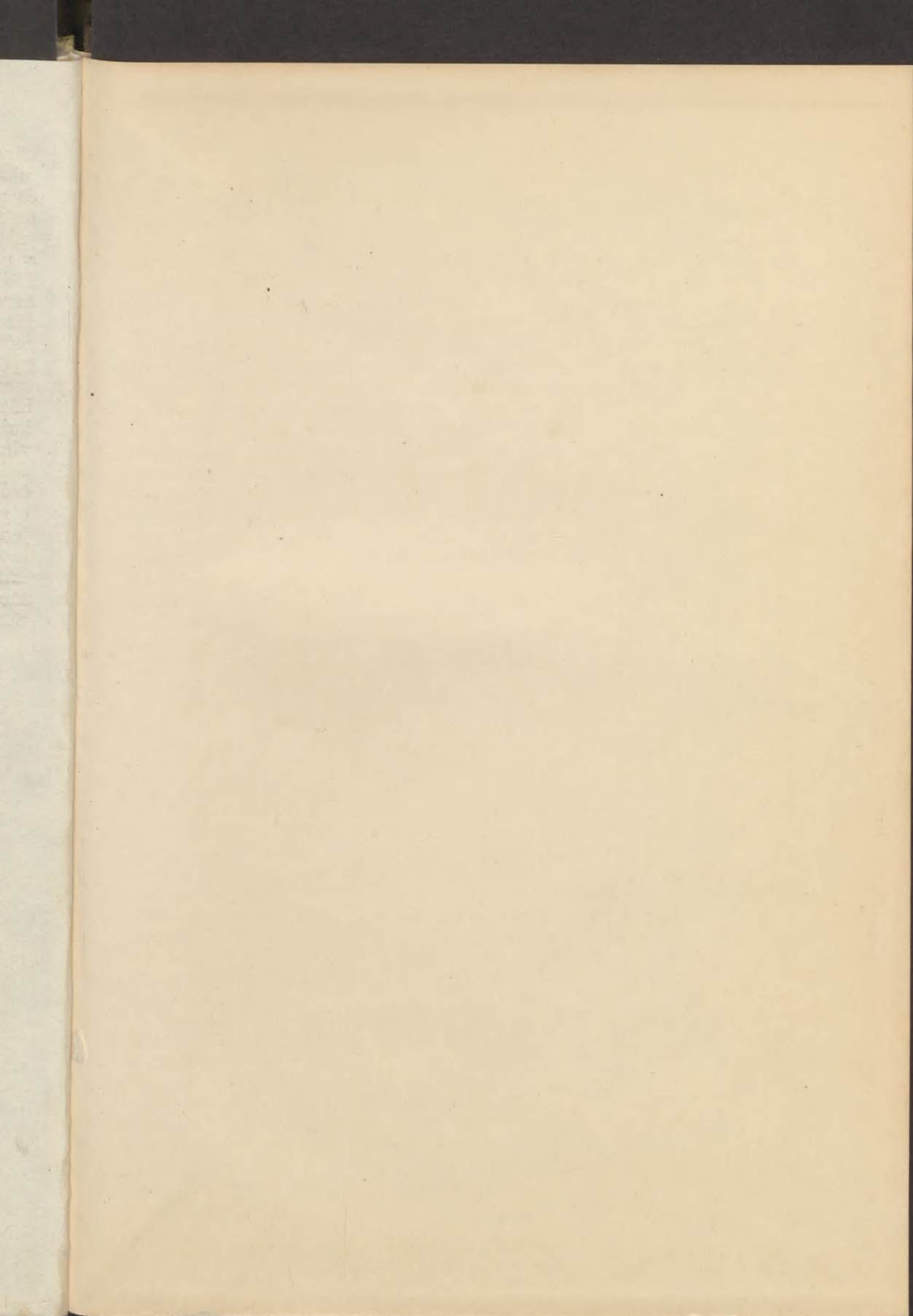
nap korán felkelhessek elmegyek Lambeshez a Findleter boltja mellett és küldetek egy pár virágot hogy legyen a lakásban ha elbozza holnap azaz hogy, ma nem nem péntek szerencsétlen nap előbb még egy kicsit ki akarok takarítani mindig több lesz a por miközben alszom akkor muzsikálhatunk és cigarettázhatunk én majd kísérem előbb le kell törölgetnem a zongorán a billentyűket tejjel mit veszek fel fehér rózsát vagy azokat a finom Lipton-félc kalácsokat szeretem a szagát az ilyen nagy üzletekben fontja 7 1/2 penny vagy azt a másik fajtát cseresznyével és a rózsaszín cukorral 11 penny persze valami csinos növény az asztal közepére olcsóbban kapni várjunk csak hol is nemrég láttam szeretem a virágot szeretném ha az egész lakás rózsákban úszna mennyei Atyám semmi nem ér fel a természettel a vad hegyek aztár a tenger és a rohanó hullámok meg a szép vidék a zab- és búzamezőkkel és mindenfélével és a legelésző jószággal jót tenne a szívednek ha folyókat látnál és tavakat és mindenfajta illatú és alakú és színű virágokat még az árkokból is kihajtanak kankalin és ibolya ez a természet fittyet hányok én azokra az okosakra akik azt mondják hogy nincs Isten miért nem mennek és teremtenek valamit sokszor kérdeztem tőle miért nem mennek azok az atheisták vagy ahogy hívják magukat és miért nem mossák le magukról előbb a ganét aztán mikor halodokolnak üvöltenek a papért és miért miért hát mert félnek a pokoltól olyan rossz a lelkiismeretük ó igen jól ismerem őket ki volt az első személy a mindenségben mielőtt akárki lett volna aki ezt mindent csinálta ki ah ezt nem tudják én sem hát ez az miért nem próbálják megakadályozni hogy holnap felkeljen a nap neked süt a nap mondta aznap mikor együtt feküdtünk a rhododendronok közt a Howth tetején a szürke tweed-ruhájában és a szalmakalapjában aznap vittem odáig hogy megkérte a kezem igen először azt a pogácsát adtam neki oda a számból és akkor is szökőév volt mint most igen 16 éve Istenem az után a hosszú csók után szinte elállt a lélekzetem igen azt mondta hegyi virág vagyok igen virágok vagyunk az egész női test igen akkor egyszer igazat mondott életében és a nap ma neked süt igen ezért szerettem mert láttam hogy érti vagy érzi mi a nő és tudtam hogy mindig az ujjam körül csavarhatom majd és megszereztem neki minden gyönyörűséget amit lehetett és odáig vittem hogy megkért mondjak igent és először nem akartam válasszolni csak néztem a tengert és az eget és sok mindenre gondoltam amiről ő nem tudott Mulveyre és Stanhope úrra és Hesterre és apámra és az öreg Groves kapitányra és a matrózokra akik azt játszották hogy minden madár repül és hajolj meg szépen és amit edénymosogatásnak neveztek a kikötőnél és az őrszemre a kormányzó háza előtt azzal az izével a fehér sisakja körül szegény ördög félig megsült és a spanyol lányokra akik a kendőjükben és a magas fésűjükben nevetgéltek és a reggeli árverésekre a görögökre és a zsidókra és az arabokra és az ördög tudja mi egyébre Európa minden szögletéből és a Duke-streetre és a kotkodácsoló tyúkokra a vásártéren Larby Sharon előtt és a félálomban vánszorgó szegény csacsikra és a bizonytalan

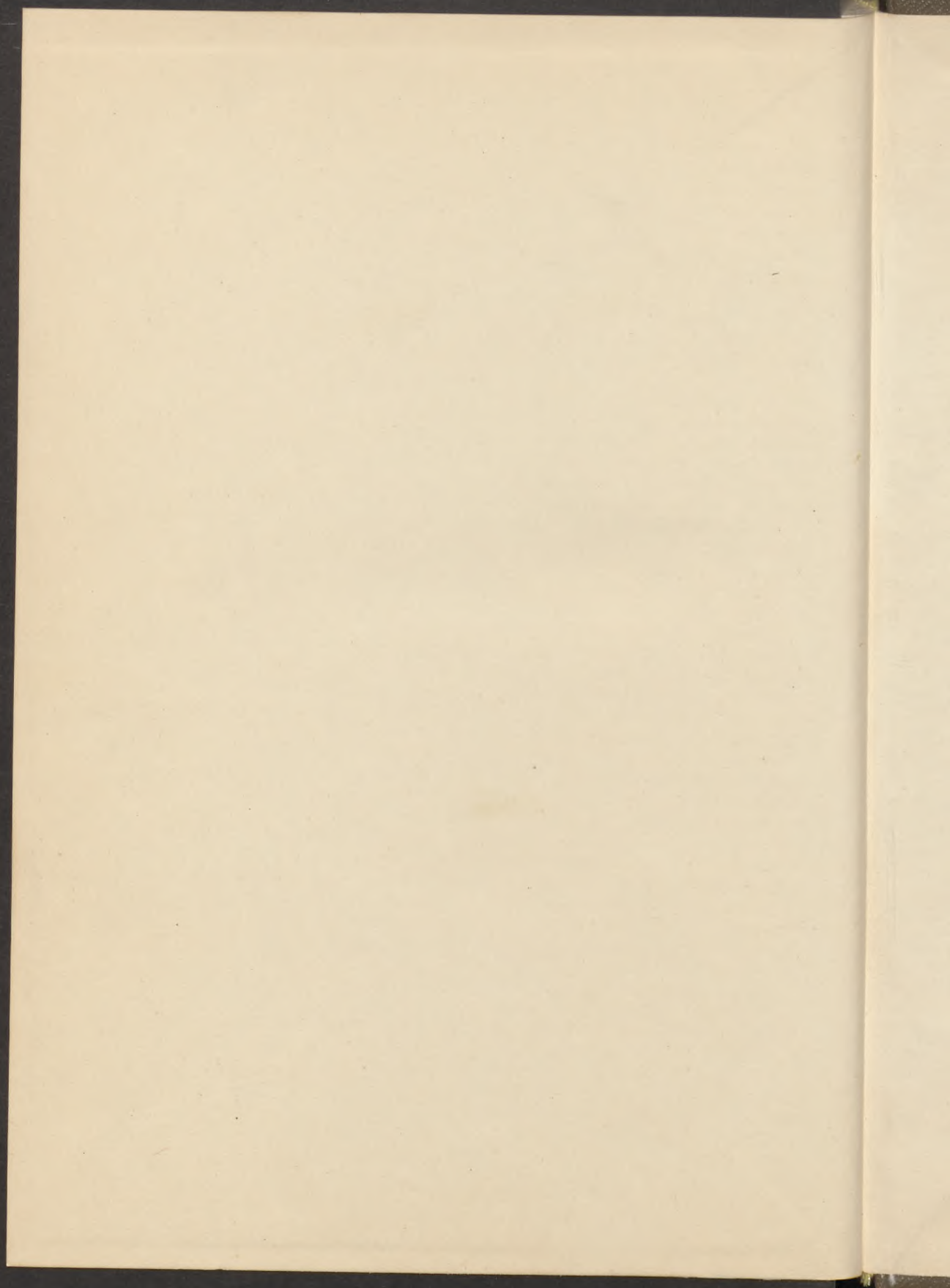
28
27
köpenyes alakokra akik az árnyékban a lépcsőkön alusznak és a bikás szekerek nagy kerekeire és a régi sokezeréves várra igen és a szép mórokra akik fehér ruhájukban és turbánjukban olyanok mint a királyok és megkérnek hogy ülj le az apró kis boltjukban és Rondára a posadák öreg ablakaival csillogó szemekre a rácsok mögött hogy kedvesük megcsókolja a vasat és az éjjel félig nyitott bormérésekre és a kasztanyétákra és arra az éjszákára mikor lekéstünk a hajóról Algecirasban a serenóra aki körüljár lámpásával és ő arra a borzasztó zuhatagra egészen lenn a mélyben ő és a tengerre amely néha olyan vörös mint a tűz és a gyönyörű naplementékre és a fügefákra az Alameda kertjeiben igen és az összes fura kis utcákra és rózsaszínű és kék és sárga házakra és a rózsakertekre és jázminokra és gerániumokra és kaktuszokra és Gibraltárra mikor még leány voltam ahol hegyi virág voltam igen mikor hajamba tűztem a rózsát mint az andaluz lányok vagy inkább pirosat vegyek igen és hogy hogyan csókol meg a Mór-fal alatt és én azt gondoltam hogy ő is van olyan jó mint más és aztán megkértem a szememmel hogy kérjen meg még egyszer és akkor megkérdezte hogy akarok-e igen mondj igent hegyi virágom és először átfontam karommal a nyakát igen és lehúztam magamhoz hogy érezze parfümös kebeleimet igen és a szíve örülten dobogott és igen azt mondtam igen akarok Igen.

Trieszt—Zürich—Párizs 1914—1921.

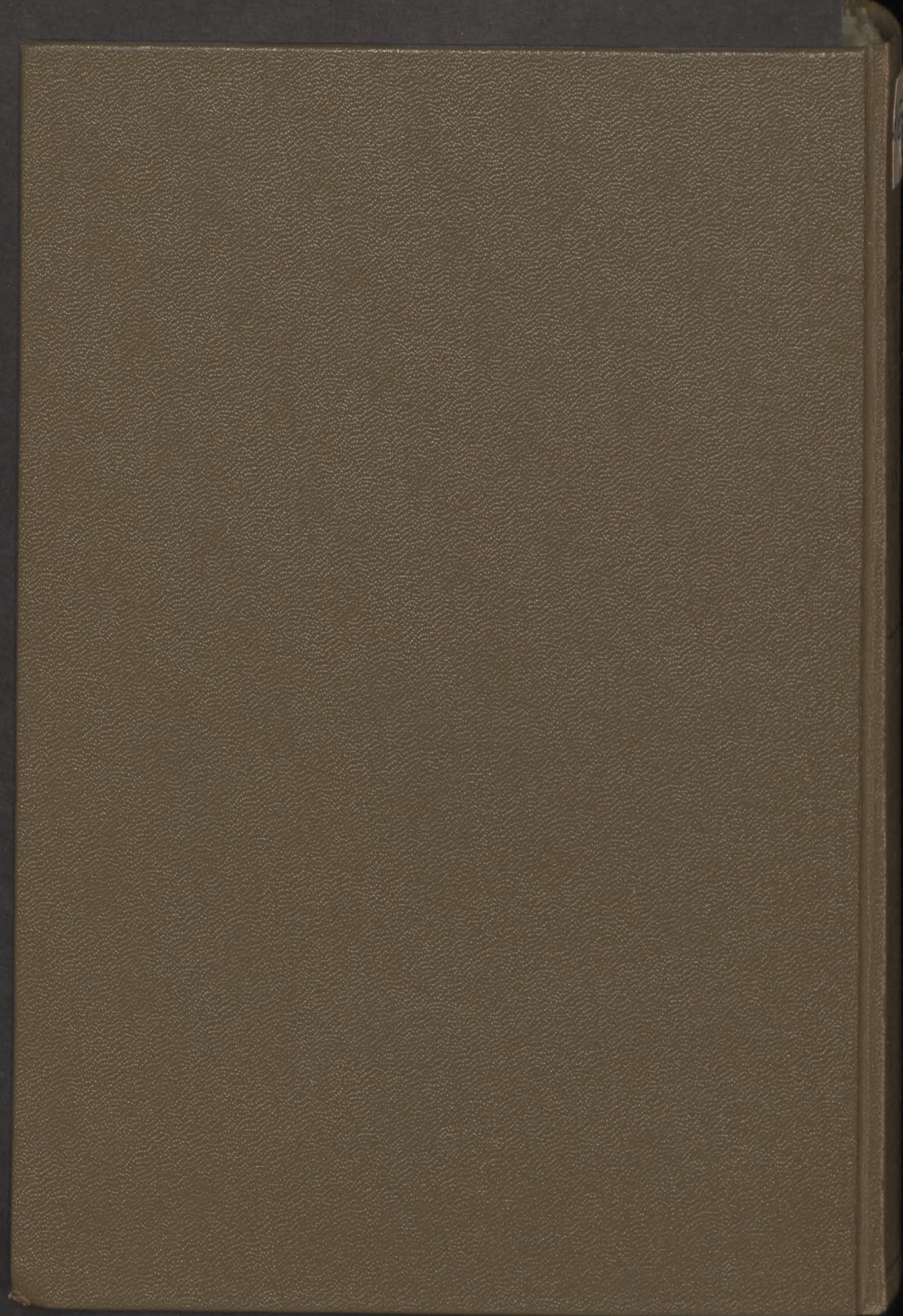
VEGE

1973 NOV ' 9

161.089

JOYCE

ULYSSES

II.